

ס פ ר

תלמוד עישר הספירות

מרבנו יהודה ליב הלוי אשלג זצ"ל

(מחבר פירוש "הסולם" לספר הזהר)

על עקרי חכמת הקבלה מהאר"י זצ"ל

מן הספרים: עין חיים, מבוא שערים; ומשמונה השערים: שער הקדמות, שער מרשב"י, שער הכוונות וכו'. מחולק לששה עשר חלקים בסדר גבוה מן הקל אל הכבד עם שני ביאורים מספיקים בצרוף שאלות ותשובות כראוי למתחילים, הנקראים:

הסתכלות פנימית

ביאור הקפי לכל ענין וענין הנושא ונותן בהרחבה רבה, מישבו מנהלו ומקורו אל הדעת להתקבל לכל מעיין בינוני המתקרב אל סף החכמה. מקומו בכל חלק אחרי דברי האריז"ל ו"אור פנימי".

אור פנימי

ביאור מקומי לכל המלים והענינים, הקשים והסתומים שבדברי האריז"ל, המובאים בכל דף ודף, בפשטות ובמהירות רבה בצביונם הרוחני, שלמעלה ממקום זמן וממקרים גשמיים ומקרבם לשכל של כל מעיין.

לוח שאלות ולוח תשובות

על עקרי פירוש המלים והענינים המובאים בתלמוד עישר הספירות בכל חלק וחלק בפני עצמו הטובים והנחוצים מאד לשינון ולזכרון. מקומם אחרי "הסתכלות פנימית".

כרך רביעי

כולל שני חלקים

חלק י"א: אורות ניצוצין וכלים דעיבור ועיבור ב
חלק י"ב: לידה ויניקה של ז"א

נרפס בישראל, תשס"ח (2007)

המכון לחקר ע"ש הרב אשלג
Ashlag Research Institute (ARI)

מסת"ב: 978-965-7065-54-9 ISBN:

www.kab.co.il
www.kab.tv
www.kabbalah.info

Printed in Israel

הסכמת הרבנים הגאונים מארי דארעא דישראל וצלה"ה

חיים שאול דוויך הכהן

ראש ואב לכל חכמי המקובלים

והמכוונים מהספרדים דפעה"ק ירושלים ת"ו

דף קכ"ה ע"ב, בהאי ספרא יפקון ישראל
מגלותא וכו'. ותקוני הוזה"ק תיקון ל'
בתחילתו האריך שם בזה, ובתיקון מ"ג
בתחילתו, שם כתב, שמבטל כמה גזירות
קשות מישראל ולקרב קץ הגאולה.

ולכן אנשי חיל עם קדוש, ותחזקנה
ידיכם לעשות חבירות קדושות, להרים
דגל התורה להחזיק בלימוד הקדוש הזה,
אשר על ידו אנו יוצאים מעבדות
לחרות, משעבוד לגאולה, ומאפלה לאור
גדול, והיה ה' למלך על כל הארץ, ויהיה
ה' אחד ושמו אחד.

ונזכה לראות בקרוב ירושלים נוה שאנן,
ומקדש על מכונן, וכהן בעבודתו ולוי בדוכנו,
בעגלא ובזמן קריב, ויקום בנו מקרא
שכתוב, כי עין בעין יראו בשוב ה' את
שיבת ציון, ובנין אפריון, וימלוך עלינו
במהרה מלך עליון, כ"ד התותם לכבוד
התוה"ק.

והנני מברך את כבוד אדמו"ר המחבר
שליט"א הנ"ל, בברכה משולשת האמורה
מפי אהרן ובניו הכהנים הקדושים פה
ירושת"ו,

כ"ד הצב"י חיים שאול דוויך הכהן
בעהמ"ח ס' איפה שלימה על ס' אוצרות חיים
וספר בניהו בן יהודע והו"ב על ספר שפת אמת
ועלי נהר (מקום החזות)

בעזה"י עיה"ק ירושלים סיון תרפ"ו

הן היום גדול נתכבדתי ראות פני כבוד
הרב הגאון המקובל האלקי כקש"ת אדמו"ר
יהודה הלוי אשלג שליט"א ורצה ממני
ליתן לו הסכמה על ספרו פנים מאירות
ומסבירות על העץ חיים הקדוש. וכשאני
לעצמי, אין בי לא דעת ולא תבונה, וקל
וחומר בדברים העומדים ברומן של עולם.
אמנם למען כ"ק תורת המחבר שליט"א,
באתי בהסכמת. ויהי רצון, שיפוצו
מענינותיו חוצה, וכסא תורתו יתגדל
בהוד והדר, להוציא כל ספריו, רזי דרזין,
חידושיין על אמינות התורה וסודותיה,
עפ"י מרן הקדוש האר"י החי. ויתקיים
בו, לא ימוש מפך, מורעך, ומורע זרעך,
מעלה ועד עולם.

ואשרי כל מחזיק בידו, להוציא לאור
תעלומות, תורה יצאה בהינמא כי שכרו
גדול, עץ חיים היא למחזיקים בה, ובפרט
המחזיק להגדיל חכמת האמת ולהאדירה,
ולתחזק ביד לומדיה. כי הלימוד הקדוש
הזה ותפלה בכונה, מקרבים קץ הגאולה.
כמ"ש בזה"ק ברעיא מהימנא פרשת נשא

יוסף חיים זאנענפעלד

האב"ד לכל מקהלות אשכנזים בעה"ק ירושלים ת"ו

ב"ה. עיה"ק ירושלים ת"ו יום ער"ח תמוז תפז"ר לפ"ק

אם כי אני איני מהבקיאים בצפוני התוה"ק, בכל זאת, יהיו שורותי אלה נאמרים
לכבוד התורה ולומדיה, אחד מיקירי ירושלים וחכמיה, העוסק בתורה לשמה ומגלה
צפונייה, ה"ה האי גברא רבא ויקירא ידידי, הוא הקשור במוסרות לבבי, מאז בואו
לקבוע דירתו בעיר קדשינו עד עתה לא זיתי מחבבו, עד שהוקרתיו לאח ואחות
וצחצחות, כי אמר לחכמה אחותי את, ביראתו הקודמתו כקש"ת הרב הגאון
ר' יהודה ליב אשלג שליט"א, רב בגבעת שאול פרור ירושלים ת"ו.

האמת אגיד, שאני יודע מך ערכי, כי אפילו בפשט איני כדאי ליתן הסכמה, מכ"ש
דבר שלא בי הוא, אבל כולי עלמא מכירים את כבוד שר המסכים הנ"ל, הכהן הגדול
בלימוד הקבלה, ומפורסם שמו. ויה"ר מלפני אבינו שבשמים, שכל ברכותיו יתקמו,
ובעזה"ח המחכה לישועה קרובה.

הק' יוסף חיים זאנענפעלד

האב"ד לכל מקהלות אשכנזים בעה"ק ירושלים ת"ו
(מקום החזות)

הסכמות הרבנים הגאונים מארי דארעא דישראל זצלה"ה

אברהם יצחק הכהן קוק

הרב הראשי לארץ ישראל

בעז"ה, יום ט' לחודש טבת תר"ץ

הטועמו, יאמר דין הניין לי, אשרי יולדתו.

והנני בזה מבקש מכל עם ה' נבוני הלב תחרדים אל דברו, לקדושת תוה"ק הפנימית, מקור החכמה והבינה העליונה, לקחת באהבה רבה אל בתיכם ברכה, את הספר הקדוש והנכבד הזה.

הדברים היוצאים מפי זקן זה שקנה חכמה ודעת קדושים, והלוכו בקדושה ובטהרה, וראוי הוא להשתמש בכתרה של תורת אמת הגנוזה, בעבודה, לשם גבוה, אל מחזיקי ידיו בקודש לתמם את החזיון הנהדר, להאיר אור יקרו על כל דברי קודש, כתבי האריז"ל, יתברכו ממקור הברכות, כנה"י ונפש המדבר, מקרב לב ונפש בחין ערך הרב הגאון קדוש ה' המחבר שליט"א וקדושת ספריו הקדושים.

החותם בברכה נאמנה,

מהר הקודש מירושלים

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

הרב הראשי לארץ-ישראל

(מקום החותם)

הנני בא בדברי אלה, לבשורה טובה, לכל דורשי ה' ועוזי הכמהים וצמאים לדברי אלקים חיים, תורת אמת, האצורה בתביון עוז. חכמי הרוים, דברי הוזה"ק וכל החוננים על דגלו, ובריש כל אתון קדישין, אורות הקודש הגנוזים, וחתומין בעזקאין, טמירין, מתורת הרב רבינו קודש הקדשים האריז"ל, המסודרים, בכרך הנורא בספר הקדוש עין החיים, ע"פ תלמידו הרב הקדוש הרח"ו ז"ל כי האיר המזרח עלי. ובא חכם אלקי, רב תבונות, אוצר קודש, הרב הגאון המקובל הדר הוא ובקודש נהדר מו"ה יהודה ליב אשלג שליט"א רב ומו"ץ בגבעת שאול פרוור עקו"ת ירושת"ו, והיה רוח ה' עליו לחבר מחברת הקודש מנה אחת אפים, בפנים מאירות, באורח קצר, ופנים מסבירות, בסיוול בפרדס באורחא אריכא בהסברה והמתקה, והרחבת דברים, לבאר כל סתום בהקדמות שרשיות הדק היטב, לאמתה של תורה ביסודות אמיתיים, הרחיב והעמיק, ומעלה בידו מרגלאין קדישין וכל חיך

עוד הסכמות מגדולי האדמו"רים וגאוני דורנו על פירוש "הסולם" לספר הזהר

אדמו"ר מגור זצ"ל; אדמו"ר מהוסיאטין זצ"ל; אדמו"ר מטשורסקוב זצ"ל; אדמו"ר מוידניצא זצ"ל. ולהבדיל בחלי"ח אדמו"ר מבלז שליט"א; אדמו"ר מסדיגורה שליט"א; אדמו"ר מסדיגורה פשמישל שליט"א וכו'. גדולי הרבנים הגאונים זצ"ל. ולהבדיל בחלי"ח מגדולי הרבנים הגאונים בדורנו שליט"א - נמצאים בספר הזהר עם פירוש "הסולם" חלק ראשון מהדורה ראשונה.

לוח ראשי תבות וקיצורים

א

הכנסת. ביהמ"ק: בית המקדש. בוצד"ק:
בוצינא דקרדנותא. בחי': בחינה. בחי"א:
בחינה א'. בחי"ב בחי"ג בחי"ד: בחינה ב'
ג'ד', בי"ע: בריאה, יצירה, עשיה. בכ"מ:
בכל מקום; בכמה מקומות. במ"א: במקום אחר.
במ"ר: במדרש רבה. ב"נ: בר נש. ב"ן:
מספר (שם הויה במילוי ההיין) בס': בספר.
בס"ד: בספרא דצניעותא; בסייעתא דשמיא.
בסו"ה: בסוד הכתוב. ב"ע: בריאות עולם.
בע"א: בענף א'. בע"ה: בעזרת השם.
בעוה"ב: בעולם הבא. בעוה"ז: בעולם
הזה. בעוה"ד: בעונותינו הרבים. בעה"ח:
בעץ החיים. בע"כ: בעל כרחו. בע"מ: בעל
מנת. בע"ש: בערב שבת. בעש"ק: בערב
שבת קודש. בע"ת: בעל תשובה. ב"פ: ב'
פעמים. בפ"ע: בפני עצמו. ברהמ"ז: ברכת
המוון. בר"ת: בראשי תיבות. ב"ש: ב'
שלישים; בית שמאי. בשכמל"ו: ברוך שם
כבוד מלכותו לעולם ועד. בת"ת: בתפארת.

ג

ג"א: גירסא אחרינא (גירסא אחרת נוסח אחר);
ג' אלפים; ג' אמצעיות. גר"ע: גולגלתא ועינים.
ג"י: גימטריה, (צורפי האותיות למספרן). ג"ט
קר"ע פ"ח: (ו' תיקוני רישא) גולגלתא לבנה,
טלא דבדולחא, קרומא דאוריא, רעוא דמצתא,
עמר נקא, פקוחו דעיינין, חוטמא. ג"ע: גן עדן;
גלוי עריות. ג"ע אח"פ: גולגלתא, עינים, אוון,
חוטם, פה. ג"פ: ג' פעמים. ג"ר: ג' ראשונות.
ג"ש: גזרה שוה. ג"ת: ג תחתונות.

ד

ד': דף. ד"א: דבר אחר; דרך אמת. ד"ה:
דברי הימים; דבור המתחיל. דהו"ג: דהוד
וגבורה. דו"נ: דבר ונוקבא. דו"ק: התבונן
היטב; דייק. ד"ו: דפוס וולצבך. דחז"ל: דברי
חכמינו זכרם לברכה. דט"ר: דט' ראשונות.
דכ"ז דכל זה. דלפי"ז: דלפי זה. ד"מ:
דפוס מנטובא; דרך משל; דיני ממונות; דבר
מצוה. ד"נ: דיני נפשות; דם נדה. דנת"א:
דנקודות, תגין, אותיות. דע"כ: דעל כן; דעל
כרחק. דע"ס: דעשר ספירות. דעסמ"ב:
דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. דפו"י: דפוס ישן. דצח"מ
דומם, צומח, חי, מדבר. ד"ק: דפוס קרימונה.
ד"ש: דרכי שלום. ד"ת: דברי תורה; דין
תורה. דת"י: דעת, תפארת, יסוד.

ב

א"א: אברהם אבינו; אי אפשר; אריך אנפין;
אריך אפים. אב"א: אחר באחר. אב"ג: אנא
בכח גדולת. אבי"ע: אצילות, בריאה, יצירה,
עשיה (ד' עולמות העליונים). א"ג: אין גורמים;
ארבע גלויות. א"ד: אינו דומה; איכא דאמרי
(יש אומרים). אדה"ר: אדם הראשון. אדל"ג:
אפשר דלא גרסינן. א"ה, אר"ה, אוה"ע:
אומות העולם. אה"ל: אור הלבנה. אר"א:
אבא ואמא; אחד ואחד. אר"ח: אור חוזה.
ארי"י: אור ישר. א"י: ארץ ישראל. אר"מ:
אור מקיף. אר"נ: אריך ונוקבא. אר"פ: אור
פנימי. אחב"פ: אחר בפנים. אח"ז: אחר זה.
אחז"ל: אמרו חכמינו זכרם לברכה. אח"כ:
אחר כך; אחרי כן. אח"פ: אוון חוטם פה.
א"כ: אם כן; אינו כדאי; אין כאן.
אכמ"ל: אין כאן מקומו להאריך. א"ל:
אמר ליה. אל"ה: ג' אותיות משם אלהים.
אמ"ר: אור מים רקיע. אנ"כ: אורות נצוצין
כלים. א"ס: אין סוף. אע"ג: אף על גב.
אע"פ: אף על פי. אעפ"כ: אף על פי כן.
א"ע: אינו צריך. אצ"ל: אין צריך לומר.
א"ק: אדם קדמון (שם עולם); אין קץ; אמר
קרא (כתוב במקרא). אקב"ו: אשר קדשנו
במצותיו וצונו. א"ר: אמר רב; אל רחום.
ארגמ"ן: אוריא, רפאל, גבריאל, מיכאל,
נוריא (שמות מלאכים). ארמ"ע: אש, רוח,
מים, עפר (ארבע יסודות העולם). אשל"י:
אדום, שחור, לבן, ירוק. א"ת: אם תאמר; אל
תאמר; אל תקרא; אי תימא. א-ת (האותיות
מן א עד ת). אתב"ש: אחד מצורפי אותיות
הא"ב (הראשונה עם האחרונה, השניה עם זו
שלפני האחרונה וכן הלאה). את"ל: אם תמצא
לומר. אתעד"ל: אתערותא דלעילא. אתעדל"ת
אתערותא דלתתא.

ב"א: בראשית א'; בן אדם; בנין אב; ברוך
אתה. בא"ד: באמצע דבור. באבי"ע: באצילות,
בריאה, יצירה, עשיה. באדר"ר: באדרא רבא.
באדר"ן: באדרא זוטא. בא"י: ברוך אתה ה'.
ב"ב: בראשית ב'. בגי"ד: בגין דא. בג"ה:
בינה, גבורה, הוד. בגי"כ: בגין כך. ב"ד: בית
דין. בד"א: במה דברים אמורים; בדרך אחרת.
בדר"ו: בדחילו ורחימו. ב"ה: בית הלל; ברוך
הבא; בית המקדש; בין השמשות. בהכ"נ: בית

ה

הי"ע: השם ירחם עליו. האר"י: האלקי רבינו יצחק. ה"ג: ה' גבורות. ה"ה: הוא הדין; הרי הוא; הלא הוא. שני ההי"ן של שם הוי"ה. הה"ד: הוא הוא דכתיב. ה"ח: ה' חסדים. ה"י: היה. ה"ם: הוד, יסוד, מלכות. (ג') אותיות משם אלהים. הל"ל: הוי ליה למימר. ה"מ: ה' מקיפים; הני מילי. ה"נ: הכא נמי. הנד': הנזכר. הנ"ל: הנזכר לעיל; הנזכר למעלה. ה"ס: הוא סוד. ה"פ: הכי פשיטו; ה' פעמים; ה' פרצופין; הכי פירושו; הברה פשוטה. ה"ק: הקדוש. ה"ק: הכי קאמר. הקב"ה: הקדוש ברוך הוא. הקסד"ז: הקדמת ספר הזהר. ה"ר: ה' ראשונות ה' ראשונה. הרמ"ק: האלקי רבינו משה קורדובירו. השי"ת: השם יתברך. ה"ת: ה' תתאה. ה' תחתונות. התפ"א: התפשטות א'. התפ"ב: התפשטות ב'.

ו

ואכ"מ: ואין כאן מקומו. ואכמ"ל: ואין כאן מקום להתאריך. ואל"כ: ואם לא כן; ואהבת לדעך כמוד. ובעוה"ד: ובעונותינו הרבים. ובש': ובשער. וגר': וגומר (ראה וכו'). ודר"ק: דייק (כמו התבונן היטב, לדייק בשעת העיון ולא בקרוב). וד"ל: ודי למבין. ול"ב: ודי לחכימא ברמיזא. והמ"י: והמשכיל יבין. וזה"ד: וזה הדין. ור"ל: וזה לשונו. וכה"א: וכן הוא אומר. וכו': וכולה; וכולי. (כמו וגומר, סימן להמשיך את המאמר או המספר עד הסוף, אף אם אין סופו נזכר בכתב). ול"נ: ולי נראה. ונלע"ד: ונראה לפי עניות דעתי. וע"ד: ועל דא. ועד"ז: ועל דרך זה. ועכ"ז: ועם כל זה; ועל כל זה. ו"ק: ו' קצוות. וש"נ: ושם נסמן. ו"ת ו' תחתונות. ותי': ותיקונים.

ז

ז"א: זעיר אנפין; זכות אבות; זה אומר. זאה"ל: זכור אותו האיש לטוב. זא"ז: זה אצל זה; זה אל זה; זה את זה; זה אחר זה (וכן זו). זב"ז: זה בזה. זה"ז: זמן הזה. זה"ש: זה הוא שאמר. זר"ן: זעיר ונוקבא. זה לשונו; זכרו (וזכרנו) לברכה. זל"ז: זה לזה. ז"ח: זה חדש. זכ"ל: ז' כוכבי לכת. זלמ"ז: זה למטה מזה; זה למעלה מזה. ז"מ: ז' מלכים. זמ"ז: זה מזה. זמ"ן נק"ט: סדר ששת סדרי המשנה; זרעים, מועד, נשים, נזיקין, קדשים, טהרות. ז"ס: זה סוד. ז"ע: זה ענין. זעה"א: זקני עם הארץ. זע"ז: זה אל זה.

ז"פ: ז' פעמים. זצ"ל: זכר צדיק לברכה. ז"ק: זרע קודש; זקף קטן. ז"ש: זה שכתב; שאמר. ז"ת: ז' תחתונות. זת"ז: זה תוך זה; זה תחת זה. זת"ח: זקני תלמידי חכמים.

ח

ח': חלק; חדש. ח"א: חלק א'; חכמים אומרים; חד אמר. ח"ב: חלק ב'; חכמה בינה. חב"ד: חכמה, בינה, דעת. חבת"ם: חכמה, בינה, תפארת, מלכות. ח"ג: חלק ג'; חלופי גרסאות. ח"ד: חלק ד'. חד"ר: חסד דין רחמים. ח"ה: חלק ה'; חלול ה'. חה"ש: חלול השם. חה"מ: חול המועד. ח"ו: חלק ו'; חסד ואו; חס ושלום. חו"ג: חסדים וגבורות. חו"ד: חוקי ודורש, חלב ודבש. חוה"מ: חול המועד. חוה"מ"ס: חול המועד סוכות. חוה"מ"פ: חול המועד פסח. חו"ל, ח"ל: חוץ לארץ. ח"ו: חלק ו'; חדש זה. חז"ל: חכמינו זכרם לברכה. חח"ן: חכמה חסד נצח. חכ"א: חכמים אומרים. חל"ה: חלק לעולם הבא. חנ"ה: חנוכה הבית. חנכ"ל שצ"ם: שבעה כוכבי הלכת; חמה, נהר, כוכב, לבנה, שבתאי, צדק, מאדים. ח"ס: חכמה סתימאה. ח"ע: חיי עולם; חתימת עדים. חע"ה: חיי עולם הבא. ח"ש: חצי שעה; חלול שבת. חש"ו: חרש, שוטה וקטן. חש"ח: חולם, שורק, חיריק.

ט

ט"א: טור א'; טעם אחר. טר"ד: טוב ורע. ט"מ: טומאת מת; טעמא מאי; טעמי מקרא. טנת"א: טעמים, נקודות, תגין, אותיות. ט"ס: ט ספירות. ט"ד: ט' ראשונות. טש"ת, סא"ב, מע"ק, גר"ד: י"ב המזלות; טלה, שור, תאומים, סרטן, אריה בתולה, מאזנים, עקרב, קשת, גדי, דלי, דגים. ט"ת: ט' תחתונות.

י

י"א: יש אומרים; יש אוסרים; ירא אלהים; ירחמהו אל. יא"י: ישוב ארץ ישראל. יא"ל: יש אם למקרא; יש אם למסורת; יזכרם אלהים לטובה. י"ג: יש גורסים; יין גפן; מספר. י"ד: יש דורשים. י"ה: (ב') אותיות הראשונות משם הוי"ה. יח"א: ג' מלואים של שם הוי"ה. יודין הדין אלפין. יח"ב, יחכ"פ: יום הכפורים. יח"ד: יחי רצון. יח"כ: יום כפור. יר"ש: ימין ושמאל. יחנר"ן: יחידה, חיה, נשמה, רוח, נפש. י"ט: יצר טוב; יש טעם; יום טוב. יר"ט: יום טוב. יול"א: יתברך ויתעלה לעולם אמן.

ל

ל"א : לשון אחר. לא"א : לא אמרו אלא. ל"ב : מספר. לבנה"ה : ל"ב נתיבות החכמה. ל"ג : לא גרסינן ; לשון גמרא. ל"ד : לאו דוקא ; לפי דעת ; לא דמי. לד"א : לדעת אחרים ; לדבר אחר. לד"ה : לדברי הכל. ל"ה : לבנת הספיר ; למען השם. לה"פ : לחם הפנים. לו"ל : לפני ולפנים. ל"ץ : לשון זכר. לזע"צ : לזכר עולם יהי צדיק. ל"כ : לא כתוב ; לא כן. לכאור"א : לכל אחד ואחד. לכ"ל : לכן נראה לי. לכ"ע : לכולי עלמא. לכ"ש : לא כל שכן. ל"מ : לא מצאתי. למזה"ד : למה הרבר דומה. ל"נ : לי גראה ; לשון נקבה. לנ"ל : לכן נראה לי. לע"ע : לעת עתה. לעסמ"ב : לע"ב, ס"ג, מ"ה בין. לעת"ל : לעתיד לבוא. לפ"ג : לפרט גדול. לפמש"ה : לפנים משורת הדין. לפ"ע : לפי ענינו. לפע"ד : לפי עניות דעתי. לפ"ק : לפרט קטן. לפ"ש : לפי שעה. ל"צ : לא צריך. ל"ש : לא שנו ; לא שגא ; לא שייך ; ליל שמורים. לשה"ר : לשון הרע. לש"ש : לשם שמים. ל"ת : לא תעשה.

מ

מ"א : מקום אחר ; מקום אחד ; מדרש אגדה ; מלכים א' ; מים אחרונים ; מנהג אבותינו מאה"ג : מאור הגדול ; מאור הגולה. מארד"ל : מאמר רבותינו זכרם לברכה. מ"ב : שם מ"ב אותיות ; מה בכך ; מתן בסתר. מב"ד : מיתת בית דין ; משיח בן דוד. מב"ז : מלך בשר ודם ; מתנת בשר ודם. מב"י : משיח בן יוסף. מ"ג : מתווך גדול (כ"א שנים) ; מסורה גדולה ; מלת גוף. מג"מ : מצוה גוררת מצוה. מ"ד : מין דוכרין ; מאן דאמר ; מאי דכתיב ; מי דמי ; מה דעתך ; מי דבש. מד"א : מאן דאמר ; משום דרכי אמורי. מדה"ד : מדת הדין. מדה"נ : מדרש הנעלם. מדה"ר : מדת הרחמים. מדר"ש : מפני דרכי שלום. מ"ה : מספר הויה במילוי אלפין משום הכי ; מלך העולם ; מלאך המות. מה"ד : הדין. מהל"ל : מה היה ליה למימר. מה"מ : מלאך המות ; מלך המשיח ; מנא הני מילי. מה"נ : מדרש הנעלם. מה"ש : מלאכי השרת. מר"ל : מוציא לאור. מר"מ : מטי ולא מטי. מר"מ : מעלה ומטה ; משא ומתן ; מגע ומשא. מר"ס : מוחא סתימאה. מוצאי"ט : מוצאי יום טוב מוצי"ש"ק : מוצאי שבת קודש. מר"ש : מוצאי שבת. מ"ז : משנה ז'. מוחז"ל : מאמר חכמינו זכרם לברכה. מ"ט : מקח טעות. מטטרין : שם

יט"ל : יש טעם לדבר. י"י : רמז על יחוד הו"ה ואדני. י"י : יברכך יאר ישא. יכ"ק : יום כפור קטן. י"ל : יש לומר. י"מ : יש מפרשים ; יש מקומות ; יציאת מצרים. י"ס : יוד ספירות ; יש ספרים ; יש סוברים. יס"ג : יש ספרים גורסים. יצה"ט : יצר הטוב. יצה"ר : יצר הרע. יש"א : ימין, שמאל, אמצע. ישס"ת : ישראל סבא ותבונה. ית' : יתברך ; יתעלה. ית"ש : יתברך שמו.

כ

כ' : כבוד. כ"א : כי אם ; כל אחד ; כן אמר ; כתוב אחד ; כלל אחד. כא"א : כתוב אחד אומר. כאור"א : כל אחד ואחד ; כל איש ואיש. כאור"ל : כל אומה ולשון. כאחז"ל : כך אמרו חכמינו זכרם לברכה. כ"ב : אותיות התורה. כ"ג : כהן גדול. כ"ד : כדי דבור ; כל דבר ; כך דרשו. כד"א : כמה דאת אמר ; כדא דאת אמרת. כד"ש : כדרך שאמרו. כ"ה : כתוב הכא. כה"א : כן הוא אומר. כה"ג : כהן גדול ; כהאי גוונא. כהמ"ג : כל המוסיף גורע. כה"נ : כן היא נוסחת. כה"ק : כתבי הקודש. כר' וכר' . וכולה : (ולאמור) : על הקורא לגמור כל הפסוק או המאמר, שהובא רק חלק ממנו. כר"כ : כך וכך. כר"פ : כלל ופרט. כופר"כ : כלל ופרט וכלל. כ"ז : כל זה ; כל זמן ; כף זכות ; כלי זיין. כ"ח : כלי חיצון ; כתר חכמה. כח"ב : כתר, חכמה, בינה. כחב"ד : כתר, חכמה, בינה, דעת. כח"ב תר"מ : כתר, חכמה, בינה, תפארת ומלכות. כ"י : כנסת ישראל ; כתב יד ; כן ירבו. כ"כ : כל כך ; כמו כן ; כתוב כאן. כל"י : כלי זיין. כל"י : כהן, לוי, ישראל. כ"מ : כל מה ; כל מקום ; כן מצאתי ; כן משמע ; כן מוכח. כמד"א : כמה דאת אמרת. כמור"ש : כמו שכתוב. כמשי"א : כמו שאתה אומר. כמש"ה : כמו שאמר הכתוב. כ"נ : כן נאמר ; כן נראה. כנה"ג : כנסת הגדולה. כנ"ד : כנוכר. כנ"י : כנסת ישראל. כנ"ל : כנוכר לעיל ; כן נראה לי. כנלע"ד : כן נראה לפי עניות דעתי. כסה"כ : כסא הכבוד. כ"ע : כולי עלמא ; כתר עליון. כ"פ : כלי פנימי ; כל פנים ; כך פרשו. כצ"ל : כן צריך לאמור, "להיות לבאר. כ"ק : כלי קודש. כ"ש : כל שכן ; כבוד שמו ; כל שעה ; כבוד שבת. כש"ד : כללו של דבר. כש"כ : כל שכן. כשור"ש : כל שעה ושעה ; כל שנה ושנה. כש"ט : כתר שם טוב. כש"ש : כמו שכתבתי שם. כ"ת : כתר תורה. כתה"ק : כתבי הקודש. כתחז"ל : כתקון חכמינו זכרם לברכה.

ע

ע' : עיין. ע"א : ענף א'; עמוד א'; ענין אחר;
על אודות. עאכר"כ : על אחת כמה וכמה.
ע"ב : (הויה במילוי יודין); שם ע"ב. עבגע"מ :
עור, בשר, גידין, עצמות, מוחא. ע"ג : ענף ג';
עבודת גלולים; על גב. ע"ד : על דבר; על דרך;
על דעת. ער"ה : על דרך הכתוב; על דרך
האמת. -האמור. ער"ז : על דרך זה. ער"מ :
על דרך משל. ער"ר : על דרך רמז. ע"ה : עליו
השלום; עשרת הדברים; עם הארץ; עין הרע;
עבר ה'. עה"ב : עולם הבא. עה"ז : עולם הזה.
עה"ח : עץ החיים. עה"ר : עין הרע. עה"ש :
עליו השלום. ער"א : עובדי אלילים. עה"ב :
עולם הבא. עה"ז : עולם הזה. ערמ"ש : עול
מלכות שמים. ער"ג : עתיק ונוקבא. ע"ז : עבודה
זרה; על זה; עם זה; עבר זמנו. ע"ח : עץ
חיים. ע"ט : על טעם; עצה טובה; עין טובה.
ע"י : עיין; עילאין. ע"י : על ידי. על יד.
ע"י"א : על ידי אחרים. עיה"ק : עיר הקדש.
עיר"ט : ערב יום טוב. עיר"כ : ערב יום כפור.
עיי"ז : על ידי זה. עיי"מ : עבור, יניקה, מוחין.
עיקת"י : עיר קדשנו תבנה ותכונן. ע"כ : על
כן; עד כאן; עד כמה; עבודת כוכבים; עבד
כנעני. עכא"ר"א : על כל אחד ואחד; עם כל
איש ואיש. עכ"ר : עד כאן דבריו. עכ"ז : עם
כל זה. עכר"ם : עבודת כוכבים. עכ"ל : עד
כאן לשונו. עכ"פ : על כל פנים. ע"ל : עין
לעיל. ע"מ : על מנת; על משקל; עשר
מאמרות; על מה; על מחצת; עשר מכות.
עמוד"א : עמודא דאמצעי'תא. עמ"ש : עין מה
שכתבתי; עד מאה שנים; עול מלכות
שמים. ענ"ב : עקודים, נקודים ברורים.
ע"ס : עשר ספירות; על סמך. עמס"ב :
ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. לע"ז : עובדי עבודה זרה.
עעכר"ם : עובדי עבודת כוכבים ומולות. ע"פ :
על פי. עצה"ד : עץ הדעת. עצה"י"ט : על
צד היותר טוב. ע"ק : עתיקא קדישא. ע"ר :
ערב רב. ער"ה : ערב ראש השנה. ער"ח : ערב
ראש חדש. ע"ש : עין שם; ערב שבת; על
שלחן. עש"א : עד שיבוא אליהו. עש"ה :
עין שם היטב. עש"מ : על שום מה.
ע"ת : ערוב תחומים; על תנאי.

פ

פ"א : פרק א'; פעם אחת; פרוש אחר. פא"פ :
פנים אל פנים; פה אל פה; פעם אחר פעם.
פ"ב : פרק ב'. פב"א : פנים באחור. פב"פ :
פנים בפנים. פ"ג : פרק ג'. פ"ד : פסק דין;
פרק ד'. פד"ה, פדה"ב : פדיון הבן. פו"א :
פנים ואחור. פו"ח : פנימיות וחיצוניות. פו"כ :

מלאך. מ"י : ב' אותיות משם אלהים. מכ"ש :
מכל שכן. מ"ל : מנא לן. מלה"ד : משל למה
דבר דומה. מלה"ש : מלאכי השרת. מל"ת
מצות לא תעשה; מסיח לפי תומו. מ"מ :
מכל מקום; מארי מתניתין; מארי מתיבתא;
מאי משמע; מראה מקום; מת מצוה; משנה
מקום. ממו"ה : מלך מלכי המלכים. ממ"ן : ממה
נפשו. מ"ן : מ"ן נוקבין. מנ"מ : מאי נפקא
מינה? מ"ס : מדת סדום; מר סבר; מוחא
סתימאה. מסה"ז : מסורת הזהר. מ"ע : מצות
עשה; מראית עין; מצות ערוב. מע"ה :
מעלה עליו הכתוב. מע"ט : מעשים טובים.
מעל"ע : מעת לעת (יום שלום). מ"צ : משיח
צדק. מצפ"ן : שם הויה באותיות א"ת ב"ש.
מרע"ה : משה רבינו עליו השלום. מ"ש : מה
שכתוב; מאי שנא. משא"כ : מה שאין כן.
מש"כ : מה שכתוב כאן. מ"ת : משנה תורה;
מתן תורה. מת"ל : מה תלמוד לומר.

נ

נ"א : נוסחא אחרינא; נביאים אחרונים. נא"כ :
נאמר כאן. נג"ע, ר"ע : נפילים, גבורים, ענקים,
רפאים, עמלקים. נגה"ד : נגמר הדין. נ"ה : נמי
הכי; נר הברלה. נצח הוד. נה"י : נצח, הוד, יסוד.
נהי"מ : נצח, הוד, יסוד, מלכות. נר"ג : נע
וגד; נעשה ונשמע. נוק' : נוקבא. נח"ש :
נח"י, חרם, שמתא. נ"ל : נראה לי. נ"מ : נפקא
מינה. נ"נ : נח נפש. נ"ע : נוקבי עינים; נשמתו
עדן; נוחו עדן. נ"צ : נחמת ציון. נק' : נקרא.
נ"ר : נפש רוח; נחת רוח; נביאים ראשונים.
נר"ן : נפש, רוח, נשמה. נרנח"י : נפש, רוח,
נשמה, חיה, יחידה. נש"ב : נ' שערי בינה.
נת"א : נקודות, תגין, אותיות.

ס

ס"א : ספרים אחרים; סטרא אחרא; סתרי
אותיות. ס"ב : סימן ברכה. ס"ג : (הו"ה) במילוי
יודין ואלף בואו; סנהדרין גדולה. ס"ד : סוף
דבר; סלקא דעתך. סד"א : סלקא דעתך אמינא.
סר"ה : סוד הכתוב. סר"ס : סוף סוף. ס"י :
סימן. ס"י : ספרים ישנים; ספר ישן; סימן
יפה; ספר יצירה. ס"ל : סח לי; סבירה ליה.
ס"מ : סטרא מסאבותא. ס"נ : סכנת נפשות.
ס"ע : סדר עבודה. ס"פ : סוף פסוק. ספ"י :
סבר פנים יפות. ספ"י : ספירה. ס"ת : ספר
תורה; סתרי תורה; סוף תיבה.

ש

שׁ: שורה, שעה, שיא: שמואל א'; שלישי
אמצעי: שלישי א', ש"ב: שמואל ב'; שער ב',
שב"ד: שליח בית דין, שב"ה: שמחת בית
השואבה, שבי"ב: שבירת כלים, ש"ג: שער
ג'; שיעור ג', שג"ע: של גן עדן, שה"ש:
שיר השירים, שוא"ת: שב ואל תעשה, שוי"ט:
שבת ויום טוב, שו"ש: ששון ושמחה, שר"ת:
שאלות ותשובות, ש"ח: שנאת חנם; שבת
חנכה, שי"ל: שיש לאמר; שיש לברך, ש"כ:
מספר, שכ"א: שכל אחד, שכא"א: שכל
אחד ואחד, שמרשב"י: שער מאמרי רבי שמעון
בן יוחאי, ש"נ: שם נסמן, שנגל"ה: שורש,
גוף, לבוש, היכל, שנא"ן: (ז') חיות
המרכבה) שור, נשר, אריה, אדם, שס"ה: מספר,
ש"ע: שלישי עליון; שמנה עשרה; שמיני
עצרת, ש"צ: שליח צבור, שצ"ם חנכ"ל: (ז')
כוכבי לכת) שבתאי, צדק, מאדים, חמה, נוגה,
כוכב, לבנה, ש"ר: שלוש רגלים; שם רע,
ש"ש: שם שמים, ש"ת: שמחת תורה;
שליש תחתון.

ת

ת"א: תרגום אונקלוס; תרוץ אחד, תא"מ:
תהלים, איוב, משלי, ת"ד: תיקונא דיקנא,
תה"ד: תפלת הדרך, תה"ר: תהומא רבא,
תה"ש: תפלת השחר, ת"ז: תם ונשלם,
תובב"א: תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן,
תובי"ל: תם ונשלם ברוך ה' לעולם, תוה"ק:
תורתנו הקדושה, תו"מ: תפארת ומלכות;
תרומות ומעשרות; תיכף ומיד, ת"ז שלב"ע:
תם ונשלם שבח לאל בורא עולם, תושב"כ:
תורה שבכתב, תשבע"פ: תורה שבעל פה,
ת"ז: תקוני זוהר, ת"ח: תא חזי; תקונים
חדשים; תלמיד חכם, תחז"מ: תחית המתים,
תכ"ב: תלת כלילן בתלת, תכ"ד: תוך כדי
דבור, תכ"ה: תורת כהנים, ת"ל: תלמוד
לומר; תרי לישני (שתי נוסחאות); תהלה לאל,
ת"מ: תפלת מנחה, תע"ס: תלמוד עשר
ספירות, ת"ע: תפלת ערבית, תרי"ג: (מספר)
תרי"ג מצות, ת"ש: תפלת שחרית; תא שמע,
תש"י: תפילין של יד, תש"ר: תפילין של
ראש, ת"ת: תפארת.

פרט וכלל, פו"ר: פריה ורביה, פ"י: פירוש, פ"י:
פושעי ישראל; פועל יוצא, פל"ר: פלוני, פלח"ק:
פתיחה לחכמת הקבלה, פמ"א: פנים מאירות,
פמ"ס: פנים מסבירות, פ"נ: פקוח נפש, פדיון
נפש, פס"ד: פסק דין, פ"פ: פתחון פה, פ"ק:
פרק קמא; פורים קטן; פרט קטן, פרי"א:
פרקי רבי אליעזר, פרד"ס: פשט, רמז, דרוש,
סוד, פ"ש: פסח שני; פרשת שקלים; פדיון
שבוים.

צ

צא"ל: צריך אתה לדעת, צ"ג: ציון ג'; צום
גדליה, צ"ד: ציון ד' וכדומה, צח"מ: צומח,
חי, מדבר, צ"ל: צריך לומר; צריך להיות,
צ"ע: צריך עיון, צעב"ח: צער בעלי חיים,
צע"ג: צריך עיון גדול.

ק

ק': קדוש; קמא; קהל; קטן, ק"א: קונטרס
אחרון, קב"ה: קודשא בריך הוא, קבור"ש:
קודשא בריך הוא ושכינתיה, קה"מ: קריאת
המגילה, קה"ק: קדש הקדשים, קה"ת: קריאת
התורה, ק"ז קל וחומר, קו"ח: קל וחומר,
קוש"י: קצו של יוד, קב"ד: קדם כל דבר,
קל"י: קליפות, קמ"ל: קא משמע לן, ק"פ:
קרבן פסח, ק"ק: קדש קדשים; קדשים קלים,
קק"ק: קדוש, קדוש, קדוש, ק"ש: קריאת
שמע; קבלת שבת.

ר

ר"א: רבי אבא; רבי אלעזר, ראב"ד: ראש
בית דין, ר"ג: ריש גלותא, רדל"א: רישא
דלא אתידע, ר"ה: ראש השנה, רה"י: רשות
היחיד, רה"ק: רוח הקדש, רה"ר: רשות
הרבים, ר"ח: ראש חודש, רח"ו: ר' חיים
וויטאל, ר"י: רבי יהודה; רבי יצחק; רבי יוסי,
רי"ו: מספר, ר"ל: רחמנא לשויבן; רחמנא
ליצלן; ראה לדבר; רצוני לומר, ר"מ: ראש
מתיבתא; רעיא מהימנא; ריש מתיבתא, רמ"ח:
מספר, רמ"ק: ר' משה קורדובירו, רע"מ:
רעיא מהימנא, רפ"ח: מספר, רשב"י: ר'
שמעון בר יוחאי, רשו"ד: ראה, שמיעה, ריח,
דבור, ר"ת: ראשי תיבות, רת"ס: ראש
תוך, סוף.

ש י ר

הבהיר ! ומן שחקים מזהיר
שמה : מבפנים לפרכת המסד.
סוד צדיקים שמה מתבהר !
ויאירו יחדיו האור והחושך.
טוב מאד, לחקור מפעליו,
ואליו הנהירו משלוח יד
אז תשמעוהו, וכה תפגשוהו,
במגדל עוז, שם המיוחד !
ויערב לכם דבר אמת,
לדבר דבר בלי בר.
וכל שאתם תחזו לכם,
עיניכם תראנה ולא זר !

(מאת מרן המתבר רבי יהודה ליב הלוי אשלג זצוק"ל).

חלק י"א

תיקון אורות ניצוצין וכלים בעובר ועיבור ב'

* (א) האורות אינם עומדים בסוד העיבור רק ז' חדשים, ואח"כ נגמרו להתתקן. והניצוצין נגמרים אחר ט' חדשים. והכלים נגמרים אחר י"ב חדשים. ולכן תמצא ג' עיבורים שיש בעולם: זמן ז', וט', וי"ב. כנזכר

אור פנימי

צרכם, הנה ודאי שגם הכלים אינם עוד בשלימות. ולא עוד, אלא אפילו אחר הגמרים של האורות, עדיין הכלים אינם מוכנים להלישם אלא עד אחר י"ב חודש. כמ"ש כאן בדברי הרב. וע"כ כשמתחיל תיקון של הניצוצין, בווגם הפרטי במדור אמצעי, יש עליה גם להכלים למדור האמצעי. וכן כשמתחיל תיקון האורות בווגם הפרטי ביסוד דבינה, דהיינו בג' חדשים האחרונים, עולים גם הכלים למדור העליון למקום האורות. ומבחי' אחרת נבחן ג"כ שכל התיקונים שהגיעו אל האורות ואל הניצוצין בג' חדשים הראשונים במדור התחתון, הם רק בחי' העשיה שלהם, הנבחן בערכם כמו בחי' כלים, וכן התיקונים שהגיעו לאורות בג' חדשים האמצעים, הם רק בחינת היצירה שלהם, שהם בערכי האורות רק בחי' ניצוצין דאורות, ולא אורות ממש, כי השם של אורות הוא מיוחד בעיקר לבחינת ג"ר של כל מדרגה, אמנם בחינת עשיה ויצירה, שהם נפש רוח, נבחנים רק להארת כלים. כנודע וכיון שבחינת ג"ר דאורות אינם באים רק במדור העליון, ע"כ נבחן שם למקום תיקון

(א) האורות אינם עומדים בסוד העיבור רק ז' חדשים: ואע"פ שנת"ל דף תתקמ"ז אות קנ"ב. שבג' חדשים הראשונים הוא תיקון הכלים בבחינת מדור התחתון, שהוא יסוד התבונה. ובג' חדשים השניים הוא תיקון הניצוצין, בבחינת מדור אמצעי שהוא מקום החתך. ובג' חדשים האחרונים הוא תיקון האורות בבחינת מדור העליון, שהוא יסוד דבינה עלאה. ע"ש. אין הכוונה, שכל תיקון הכלים נגמר במדור התחתון, או שתחלת תיקון הניצוצין מתחיל רק בג' חדשים האמצעים במדור האמצעי. אלא באמת כולם מתחילים להתקן תכף במדור התחתון, וכולם עולים יחד גם למדור העליון בג' חדשים האחרונים, אלא שהמדובר הוא מאיזו בחינת מסך שהמה מקבלים תיקונם, שכל הזווגים דא"א לצורך הכלים בפרט, המה מבחי' יסוד התבונה. וכל הזווגים לצורך הניצוצין, הם מבחינת מקום החתך. ולצורך האורות, הם מיסוד דבינה עלאה. כמ"ש שם. ומלבד זה, הנה יש בהם בחינת התלבשות של זה בזה, שהם מקבלים תיקון זה מזה, אשר מטרים שהאורות נגמרים כל

* ע"ת ח"א שער יט: שער אנ"ך אמצע פרק א'.

בגמרא בהאי עובדא דאשתהי תריסר ירחי שתא, ואכשריה רבה תוספאה.
(יבמות פ:)

ב) והענין, כי האמת שאין האורות נגמרים להתקן עד גמר זמן
ז' חדשים, אבל הם מתחילין להתקן מתחלת הז' קצת, עד שנגמרים בסוף
הז'. כי בחדש הראשון נתקן קצתם, ואז נכנס מה שנתקן בתוך הכלים.
ובחדש השני נתקנו בחינת אורות יותר ונכנסו בכלים, עד שבכללות ז'
חדשים נגמרו כל האורות להתקן ולכנס תוך הכלים.

ג) ועד"ז בניצוצין, נתקנו מעט מעט ונכנסין בכלים, עד גמר ט'
חדשים, שאז נגמרו להתקן ולהכנס תוך הכלים. ואח"כ נשארים שם
עם הכלים עד גמר י"ב חדש, שנגמרו גם בחינת הכלים, ואז נולד הולד,
ויוצא לחוץ לאויר העולם במקום הראוי לו.

ד) ונבאר עתה איך מתחילין להתקן כל הג' בחינות. ונאמר, כי
פשוט הוא, כי בג' ימים הראשונים הנקראים ימי קליטה, אז מתחילין
לכנס קצת אורות וקצת ניצוצין בכלים. כי כבר נתבאר לעיל שכל
הג' בחינות נתקנו מעט מעט, ונת"ל כי אורות וניצוצין וכלים, כולם
נכללו ונעשו ג' כלילין בג', והלבישו את נה"י דא"א. ואבא מכסה ומלביש
מצד ימין א"א. ואמא מצד שמאל א"א. ונמצא כי מחצית אלו ג' בחינות
עומדין בתוך אבא, ומחציתן תוך אמא. והנה אבא נותנם כולם אל אמא,
בסוד ג' ימי קליטה.

ה) והנה הענין הוא. כי הנה נתבאר לעיל, כי כל הפגם והשבירה
והמיתה שאירע לאלו המלכים, היתה לסבת הפירוד אשר ביניהן, שיצאו
זעג"ז שלא כדרך קוין, ולמעלה בענין תיקון עתיק, נתבאר פי' דרך קוים
מה ענינו, ע"ש בדרוש הספיקות שיש ברדל"א. ואז היה רה"ר בסוד
הפירוד, ונמצא כי בחי' התיקון הוא כדי לחברם, עד שיהיו בבחי' קוין

אור פנימי

של האורות. אמנם ודאי, שבחינת הנפש של
האורות באים יחד עם תיקון הכלים במדור
התחתון. ובחינת הרוח שלהם במדור אמצעי
עם הניצוצין, ועד"ז גם בניצוצין. כמו
שמבאר הרב לפנינו.

ד) ואבא מכסה ומלביש צד ימין וכו':
ע"י לעיל דף תתקל"ט אות קל"ח.

ה) התיקון הוא כדי לחברם עד שיהיו
בבחינת קוין מאירים זה בזה והבן מאד
ענין קוין מה ענינם: ע"י לעיל דף תתס"ו

מאירין זה בזה, ועיי"ז יהיה להם תיקון, והבן מאד ענין קוין מה ענינם, ואיך זה עיקר התיקון, וזכור זה שתצטרך אליו בהרבה מקומות.

(ו) והנה כאשר עלו ה' מלכים בג' בחי' להתתקן בסוד עיבור בתוך

אור פנימי

ד"ה קשר. ובדף תתס"ח אות ז' ובאופ"ד ד"ה עיבור.

(ו) ביום א' של הקליטה נתחברו יחד

אותם החצאים שהיו בתוך אבא וכו' ונתקשרו

בבחינת קוין: כבר נתבאר זה לעיל (דף

אלף ז' ד"ה גורם ז'). ע"ש. כי אבא נותן

הלובן שבהולד, שה"ס הבירור הראשון של

ז"א, כי ז"א ה"ס ז"ת דנקודים שעלו מבי"ע

ע"י העלאת נה"י דא"א לחג"ת, כמ"ש שם,

ואז נבחינים ז"ת אלו בבחינת ש"ך ניצוצין

בלתי נקיים, כי המה מעורבים בבחינת ה"ת

דמדת הדין שהיא היתה גרם השבירה, כמ"ש

כאן הרב, שכל פגם השבירה והמיתה היתה,

משום שיצאו זה על גבי זה שלא בדרך קוין.

כי זה התיקון קוין שנעשה בצמצום ב',

הספיק רק לג"ר דנקודים, ולא לז"ת, שהם

יצאו מבחינת אור חדש דבקע לפרסא,

שפירושו שביטל לצמצום ב', כנ"ל בחלק י'.
וכיון שה"ת זו דמדת הדין היתה שם בלי

מסך, ע"כ לא יכלו האורות להתלבש בכלים,

ונשברו ונפלו לבי"ע כנודע. ולכן תיקונם

הראשון הוא, ע"י ל"ב נתיבות החכמה דאבא,

המחלק את ז' המלכים לל"ב, שבכל אחד

מהם יש קומה של ע"ס, אשר אז הוא מאיר

רק לט"ס הראשונות של כל קומה, וכיון

שאינו מאיר כלום אל המלכיות של כל קומה,

נמצאים ל"ב מלכיות אלו מתפרשות ויורדות

משם בסוד פסולת, באופן שמתבררים מז"ת

דז"א אלו רק ל"ב פעמים ט"ס ראשונות,

שהם נקראים רפ"ח ניצוצין. ועתה נבחינים

רפ"ח אלו, שהם נקיים לגמרי מבחינת

עביות, כי הארת אבא ליבן אותם מכל

בחינת עביות, שהן המלכיות, ולא השאיר

בהם אלא בחינת ה"ת דהתלבשות לבד. ועיי"ז

רמזו ז"ל שהאב נותן הלובן שבו, שהוא

כללות כל הקומה, מלבד האודם שבו, דהיינו

הבשר והגידין והדם.

והנה עתה אע"פ שז"א כבר נקי מכל

סיגים, מ"מ עדיין אינו ראוי שיתהוו ממנו

איזה בנין, שהרי הוא חסר בחינת ל"ב

מלכיות, שהם בחי' העביות, שעליהם נעשה

הזווג דהכאה ויציאת הקומה, כנודע. שהם

דומים כמו השאור שבעיסה, שממנו כל

הבנין. ולפיכך אין הולד יוצא רק בשיתוף

אמא ג"כ, כי הוא מקבל ממנה בחינת

ל"ב מלכיות חדשות, מבחינת שיתוף מדת

הרחמים בדין, ע"י הארת ה"ג שבה מחמת

שמעוררת בחינת המסך של הקטנות שבה,

מבחינת ה"ת בעינים, וכיון שרפ"ח ניצוצין

שלו, שה"ת דהתלבשות כלולה בהם, כנ"ל,

באים ונכללים בזווג דקטנות הזה דאמא,

מתחדשת בהם בחינת עביות דקטנות אמא,

המשותפת במדת הרחמים דאמא. ואז קונה

ז"א ל"ב מלכיות חדשות וחזר מספר ניצוציו

לש"ך כמקודם, אלא שהם עתה ממותקים

במדת הרחמים, שהם בחינת תיקון הקוין,

כנ"ל בחלק י'. ע"ש. והוא האודם דאמא.

וזה אמרו "שביום א' של הקליטה

נתחברו יחד אותן החצאים שהיו תוך אבא

וכו', וביום ב' של הקליטה נתאחו ונתקשרו

החצאים שבתוך אמא זה בזה בבחינת קוין.

וביום ג' נתקשרו יחד אותן שבתוך אבא עם

אותם שבתוך אמא. ואז נותן אבא לאמא

המחצית שהיו בו" דהיינו כנ"ל, שהמחצית

דאבא, ה"ס הלובן שבו, דהיינו הרפ"ח

ניצוצין, כנ"ל, שעל ידי הזווג עם אמא,

המה נתקנו בסוד קו וחצי הימניים, כי

אור"א כנ"ל, נמצאו חסד והנצח וחצי ת"ת וחצי היסוד וחצי המלכות הימיני עומדין תוכ אבא, ומחציתן האחרת בתוך אמא. והנה ביום א' של הקליטה נתחברו יחד אותן החצאין שהיו בתוך אבא, והיו לאחדים, ונכלל חסד בנצח, ויסוד בת"ת, ומלכות ביסוד, ונתקשרו בבחי' קוין זה בזה, ונתאחזו ביחד. ואח"כ ביום ב' של הקליטה, נתאחזו ונתקשרו החצאין אשר בתוך אמא יחד זה בזה בבחי' קוין. ואח"כ ביום ג' נתקשרו יחד אותן שבתוך אבא עם אותן שבתוך אמא, ואז נותן אבא לאמא המחצית אשר היו בו. נמצא כי כל הז"א נתון תוך אמא, בסוף שלשה ימי הקליטה. אמנם כל זה הוא בבחי' הכלים.

(ז) ודע כי בחי' התקשרות הכלים ואחיזתן כנ"ל, היה ע"י זווג שנזדווגו אבא עם אמא, ואבא נתן טפה דדכורא ואמא נתנה טפה דנוקבא, ועי"ז נתקשרו הכלים הנ"ל, אשר כבר היו בעולם בתחלה, ונתקנו על ידם. ואחר כך נגמרים להתתקן הכלים ביב"ח העיבור כנ"ל. והנה הם ז' כלים, נמצאו שבכל נ"א יום וחצי, נתקן כלי ספירה אחת. ואמנם בחי' אורות, הם ז' אורות בז' חדשים, נמצא כי בכל חודש נתקן אור א'.

(ח) ואם תשכיל תבין, כי בג' חדשים הראשונים, שהוא זמן היכר

אור פנימי

עצמות הכלים והספירות, הם תמיד בחי' קו הימין, כנודע. וזה נבחן ליום א' של ג' ימי קליטה. ואח"כ נבחן בחי' זווג שלהם על בחינת האודם דאמא, דהיינו בחי' ה"ב

החדשות הממותקות במדת הרחמים המשלימה בחינת המלכיות דז"א, כנ"ל שהיא נבחנת כמו שאור שבעיסה, שאין שום בנין זולתן. ונודע שהתכללות העביות והדין בספירות נבחנת תמיד לבחינת השמאל שבספירה, וע"כ נבחנים לקו וחצי השמאליים של אמא, ועדיין חסרים מקו אמצעי, שה"ס הכרעה המיוחד ב' הקוין, ועושה אותם בסוד רה"י, כנודע, וזה נעשה ביום ג', כי אז אחר שכבר נשלמו המלכיות והעביות דז"א, הנה המה נכללים בזווג אור"א, ומקבלים עליהם הזווג דאור העליון, והקומה היוצאת על העביות דמדת הרחמים המשותף בדין, שה"ס האודם שקנה מאמא, היא נבחנת

הרי שג' ימי הקליטה ה"ס תיקון שלשת הקוין, כי עצם הכלים והניצוצין דז"א, ה"ס הימין שבו מכל ע"ס, שהם הרפ"ח שנתלבנו בטפת הארה דאבא. ובחינת העביות דשיתוף מדת הרחמים בדין שקנה בכל ע"ס שלו, ה"ס אודם שבו, שהם מכת הארת ה"ג דאמא, כנ"ל. וקומת הזווג שיוצאת על האודם הזה שהשיג מאמא, ה"ס קו אמצעי. המיוחד לכל ע"ס שלו, ועושה אותם לאחד.

(ח) אורות חסד ת"ת ויסוד וכו' הם בקו אמצעי שהוא רחמים ולכן נתקנו תחלה עם החסד: כבר ידעת, שעיקר הזווג הוא בבחינת

עובר, כמארז"ל וכמ"ש לקמן, הנה בהם נתקנו אורות חסד ת"ת ויסוד, לפי שתפארת ויסוד הם בקו האמצעי שהוא רחמים, ולכן הם נתקנו תחלה עם החסד שהוא קו ימין.

(ט) ואמנם נצח אע"פ שהוא קו ימין אינו נתקן תחלה, לפי שהוא בחי' הרגלים וגם לפי שהוא קשור בהוד, וכמ"ש בדרוש, בהדי הוצא לקי כרבא, הנאמר על נ"ה, שאינן מתבררים לגמרי עד זמן היניקה, שמן היותם דם חוזרים לחלב, ויונק הז"א, ואז נגמרים להתתקן וע"ש.

(י) ובחי' הניצוצין צריך בהם ביאור רחב, והוא תלוי בדרוש רפ"ח ניצוצין שנתבאר לעיל, ושם נתבאר, כי הרפ"ח הם ד' שמות: ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ע"ב ניצוצין מכל א'. והנה ג"ר שהם ע"ב ס"ג מ"ה הם בז"א לבדו, כנ"ל, כי הם בחי' חסד ע"ב, וגבורה ס"ג ת"ת ונה"י מ"ה. אבל ב"ן הוא בנוקבא דז"א. והבן הקדמה זו היטב. ונמצא כי ג' שמות אלו של ע"ב ס"ג מ"ה, הם ניצוצין, שנכנסו באלו הכלים דז"א להחיותו. ואחר כך נבאר ענין הנוקבא בעזרת האל.

* (יא) והנה מה שנכנס תחלה באלו הכלים להחיותו, אינם הג' שמות

אור פנימי

קו האמצעי, כנ"ל, בדיבור הסמוך. וזה הכלל, שבחינת כלים הישנים והניצוצין העולים לתיקון בעיבור, נבחנים לב' קוין ימין ושמאל, שהימין נתקן ע"י הלובן מאבא, והשמאל ע"י האודם שבאמא, אמנם דבר הזווג בעצמו, הנעשה על העביות שהעלו הניצוצין המתוקנים באודם דאמא, נבחן לקו אמצעי שאינו נוטה לא לימין ולא לשמאל, כי עתה השיג העביות הזו, שהיה מתחלה בבחינת שמאל, מעלה ושבת גדול כמו עצם הספירות שבצד ימין, כי כל שעביותו מרובה יותר, מגלה קומת ע"ס גדולה יותר, כנודע, וריבוי עביות נעשה עתה בזווג, לריבוי השבת והמעלה. לכן נבחן העביות בעת הזווג לבחי' קו אמצעי. והוא מתקן בקומת הזווג שלו לכל הכלים וניצוצין דז"א, שהם ב' הקוין ימין ושמאל. וזה אמרו שתחלת התיקון מגיע לקו אמצעי, שהם ת"ת ויסוד, ואח"כ

המה מתקנים ג"כ את ב' הקוין שבקצוות. אכן קו ימין שהם עצם הרפ"ח, הנבררים בסוד הלובן דאבא, כיון שהוא אינו צריך תיקון מצד עצמותו, כי כולו נקי וטהור מכל סיג, עוד מטרם שנעשה הזווג על העביות, ע"כ נבחן כמו שנתקן עוד קודם מקו אמצעי. אכן זהו רק מבחי' הדיגין והסיגים, אבל מבחינת השגת קומת הזווג, הוא מתחיל בעיקר מקו האמצעי, כנ"ל. וזכור זה.

וענין הרפ"ח בסוד ד' שמות ע"ב,

שבע"ב ס"ג מ"ה וב"ן דזו"ן, שנפלו לבי"ע

עם השבירה, הוא ענין ארוך מאד, וכבר

ביארתי אותם היטב בספרי פנים מאירות

ופנים מסבירות על עץ החיים, מדף קפ"ח

עד דף ר"ז. ע"ש.

(יא) המילוי שלהם נכנסים תחלה, שהם

* ע"ת ח"א שער יט: שער אנ"ך פרק ב'.

בעצמן, רק המילוי שלהן נכנסין תחלה, שהם מדרגות השפלות מן השמות עצמן, כמ"ש בדרוש רפ"ח ניצוצין. והנה מספר המלויין לבדם של אלו השמות, אחר שנסור מהם שמות הפשוטין, הם אלו: מילוי ע"ב כשתסיר הפשוט, שהוא גימטריא כ"ו, נשאר מ"ו, ומילויים ס"ג ע"ד הנ"ל, הוא ל"ז ומילוי מ"ה ע"ד הנ"ל, הוא י"ט.

(ב) וגם צריך שתדע, כי תחלה נכנס המילוי התחתון שבמדרגה, שהוא י"ט ממילוי מ"ה, אם לסיבת שהוא קטן שבכולם במדרגה, ואם לסבה אחרת, והוא כי ענין היות בז"א ג' שמות אלו, ע"ב ס"ג מ"ה, הוא

אור פנימי

כנודע, ולפיכך אין לנו עתה להתחשב עם עצם הספירות דז"א בכל אלו הזווגים של הנרנח"י שהוא מקבל שם בעיבור ע"י הזווגים דאז"א, אלא רק בהמילואים לבד, כי המילואים הם בחינת העביות והמ"ן הנכללים בהרשימות והניצוצין העומדים בבטן אמא, שמ"ן הללו נכללים במ"ן דקטנות דאמא עצמה, ואז"א עומדים עליהם הזווג, ונמצא שעתה בעת העיבור רק המילואים נכנסים תחלה, ואין עוד שם הגילוי אל השמות עצמם דז"א רק אחר הלידה.

מדרגות השפלות מן השמות עצמן: כי האותיות של השם, הם הכלים והספירות של הפרצוף. ומילוי שלהם, הם בחי' המסך ועביות שעליהם נעשה הזווג עם אור העליון, ובהם תלוי שיעור הקומה של הפרצוף; שקומת ע"ב צריך לבחי"ג, וקומת ס"ג לבחי"ב. וכו', שהקומה היוצאת על העביות שה"ס המילוי, היא כל השבח והמעלה שבאותיות השם. כי אם המילוי הוא דבחינת עביות דשורש, אין בהוי"ה ההיא רק קומת נפש. ואם המילוי הוא דבחי"א, יש שם קומת רוח וכו'.

ועם זה תבין שמצד אחד נבחנו המילואים שהם שפלים מן השמות עצמם, שהם הכלים והאותיות של השם הוי"ה, כי המילואים אינם אלא בחי' עביות בעלמא, והשמות הם עצם הכלים שיש בפרצוף. ומצד אחר יש לומר שהעביות חשובה יותר מהשם כי בשעה שהשם הוא בלבדו בלי אותיות המילוי, דהיינו בלי עביות ומסך הראוי לזווג עם אור העליון, הרי אז אין בהכלים אלו שום אור כלל. הרי שכל שבחם של השמות הוא בהמילואים שלהם כמבואר.

וזה אמרו מ"ה שנכנס תחלה באלו הכלים להחיותן אינם הג' שמות עצמן רק המילוי שלהן פירוש, כי עתה בעת העיבור, נבחן הז"א שהוא נכלל בהזווגים של אז"א, והוא ירך אמו, ואין לו עוד שם בפני עצמו,

(ב) תחלה יהיה מילוי י"ט, ואח"כ של ל"ז ואח"כ של מ"ו, כי כך הוא מעלות המדרגות: וצריך שתדע כי אין העובר נשלם אלא א"כ שיהיה לו ה' מדרגות של הנפש בשלימותן, הנקראות נרנח"י, או עסמ"ב, או אבי"ע, כי כל אלו יש להם משמעות אחת, כנודע, והנה הזווג נעשה על מ"ן דז"א הנכללים במ"ן דקטנות שכנגדו באמא כנ"ל. ונודע שבכניסת האורות הסדר הוא, שהתחתונים נכנסים מתחילה. וע"כ נמצא, שמתחילה נעשה הזווג דבחינת נפש דנפש, ואז נכנסים בהזווג רק בחינת המילוי של מ"ה, שהם י"ט ניצוצין וכשמ"ן אלו של י"ט ניצוצין מתחילין ליכנס, מקבל זעיר אנפין בחינת נפש דנפש, ומה שנקרא מ"ה ולא ב"ן, הוא משום שאין כאן

כי תחלה לוקח בחי' חיות עצמו, שהוא מילוי מ"ה, ואח"כ לוקח חיות יותר גדול והוא מילוי ס"ג. ולוקחו מן אמא. ואח"כ לוקח מן אבא חיות

אור פנימי

ונרנח"י דכלים, כנ"ל, מ"מ כולם נחשבים רק לבחינת כלים בלבד, שפירושם בחינת נפש ועשיה דכל ג' הבחינות: אורות, ניצוצין, וכלים. שהם מתתקנים במדור הא' שהוא יסוד דתבונה, כנ"ל.

ואותם ד' הומנים שנתבארו בג' חדשים הראשונים דמדור הא', ישנם ג"כ במדור האמצעי, בג' חדשים השניים, שהם כניסת הנרנח"י דבחי' הניצוצין, שה"ס הרוח של העובר, המתתקן בוויגם דמקום החתך, שהוא ג"כ אינו נשלם זולת בנרנח"י שלימים, כנ"ל אצל הנפש דעובר דמדור התחתון. וע"כ בהכרח שיש ג"כ בו אותם ד' זמנים: ג' ימי קליטה, לנפש רוח דרוח, ומ' יום, לנשמה דרוח, וג' חדשים, לחיה דרוח, וציאת ג' החדשים ליחידה דרוח. ונרנח"י דרוח אלו, באים בין בכלים, בין בניצוצין, ובין באורות, אלא שכולם נחשבים על בחינת הניצוצין שהוא בחינת הרוח של כל האנ"כ. כי שם של אורות, נופל רק על ג"ר בלבד. כנ"ל, ולא על אורות דנרנח"י דנפש ונרנח"י דרוח.

ועד"ז נוהגים ד' זמנים אלו, גם בג' חדשים האחרונים, שהם כניסת נרנח"י דבחינת האורות, שהם בחינת ג"ר דעובר. שבבחינת ג' ימי קליטה, נכנסים הנפש רוח של ג"ר דעובר. ובמ' יום, נכנסים בחינת נשמה דג"ר שלו. ובג' חדשים, נכנסת בחינת חיה של הג"ר. ועם יציאת ג' החדשים, נכנס בו בחינת יחידה של הג"ר. וכבר ידעת, שכללות העובר אינו אלא בחינת נפש בלבד, ונמצא שיש כאן בעובר כ"ה בחינות של נפש, שהם: נרנח"י דנפש הנפש, ונרנח"י דרוח הנפש, ונרנח"י דנשמה הנפש, ונרנח"י דחיה דנפש, ונרנח"י דיחידה דנפש.

המדובר ביחס השמות דז"א ממה שמקבלים מקומת הוויג, כי ידעת שבבחינת הוויגים דעיבור, אין הוויגים נעשים על שמות דז"א, אלא בשמות דאמא, כי ז"א אינו עולה בשם, כנ"ל בדיבור הסמוך. ולפיכך אנו מוחשבים רק המילואים דמ"ה הנכללים בשמות דאמא, וע"כ באמת עדיין אין כאן מבחינת המילוי דמ"ה, רק בחינת נפש דנפש של המילוי הזה. אלא שהוא מבחינת ז"א שנקרא מ"ה, ולא מבחינת הנוקבא שנקראת ב"ן. ובגמר ג' ימי קליטה, שנכנס בו ניצוץ הי"ט, אז הוא משיג רוח דנפש, דהיינו תשלום מילוי מ"ה, הנמשך עד גמר הארבעים יום.

ובהמשך הזה דמ' ימים, מתחילים ליכנס בו המילוי דס"ג, שהם ל"ז ניצוצין, ואחר שנכנסו בו תשלום כל הל"ז ניצוצין, שהוא בסוף המ' יום, אז נכנס בו בחינת נשמה דנפש, ואז הולד מתחיל להצטייר, כי הארת אמא שה"ס נשמה היא מציירתו, וע"כ העובר קונה אז קצת חיות. וזה נמשך עד תשלום ג' חדשים. אכן תכף לאחר מ' יום ליצירה, מתחילים ליכנס בו ניצוצין דע"ב, שהם מ"ו ניצוצין, וכשנשלמים ליכנס בו, שהוא בסוף ג' החדשים, אז בכנסת בחינת חיה דנפש, שז"ס שהוכר העובר לחוץ. וביום א' לאחר, נכנס בו בחינת יחידה דנפש.

הרי לך ד' זמנים בג' חדשים הראשונים, שהם: ג' ימי קליטה, שבהם קונה נפש דנפש, ורוח דנפש. ומ' יום, שבהם קונה נשמה דנפש. וג' חדשים שבהם קונה חיה דנפש. ואח"ז עם יציאת הג' חדשים, אז קונה יחידה דנפש. ואע"פ שיש כאן באלו ג' חדשים ג' מיני תיקונים, שהם: נרנח"י דאורות, ונרנח"י דניצוצין,

יותר גדול מכולם, שהוא מילוי ע"ב. וא"כ מוכרח הוא שתחלה יהיה מילוי י"ט, שהוא חיות עצמותו, ואח"כ של ל"ז, ואח"כ של מ"ו, כי כך הוא מעלות המדרגות.

(ג) ועתה נבאר סדרם, דע, כי הנה נתבאר בגמרא (סנהדרין צא:): במעשה דרבי ואנטונינוס, דא"א לבשר חי לעמוד בלי מלח יותר מג' ימים שיסריח יותר מזמן זה, וא"כ מוכרח הוא, שבג' ימי קליטה נכנס איזה בחי' חיות ורוחניות בולד, והנה אז, בג' ימים אלו נכנסין בחי' הי"ט ניצוצין דמילוי מ"ה הנ"ל, אשר הם בחי' ח"י, לרמוז חיות בהם כבר חיות, ועם כולל הרי י"ט, כי בפחות ממילוי האחרון זה דמ"ה התחתון שבג' שמות הנ"ל, אין לו חיות בלעדו.

(ד) והם מתחלקים בג' ימים, כי ביום א' של הקליטה נכנס בו ו' ניצוצין, לפי שאז נתקשרו יחד זה בזה, כל אותו המחצה הנתון תוך אבא כנ"ל, אשר מצד ימין, ואז נמשך להם ו' ניצוצין של חיות, כי בחי' ו' הוא קו א', והוא קו ימין שע"י נתקשרו ונתחברו יחד.

(ט) וביום ב' נקשרים ומתחברים יחד זה בזה, כל המחצה של קו שמאל הנתון תוך אמא, ואז נמשכין לו ו' ניצוצין אחרים של חיות לקשרם ולחברם, והוא ו' ניצוצין בקו שמאל, שהוא צורת ו' ג"כ.

(טז) וביום ג' אשר כולם מתקבצים יחד, מחצית דאבא עם מחצית דאמא, ונתחברו, ונמצא כי חצאי קו האמצעי לא נתחבר עד היום הזה, וכנגד זה נכנסין לו ו' ניצוצין אחרים כנגד קו אמצעי, הרי נשלמו בג' ימי הקליטה לכנוס כולם תוך אמא, ולהתקשר יחד כולם בסוד קוין, ולכנוס בהם י"ט ניצוצין של חיות, שהם מילוי מ"ה, שהוא חיות של ז"א עצמו. כנ"ל. והנה מציאות של ג' ויין אלו דג' ימי קליטה הם בחי' ג' אלפין שיש במילוי מ"ה.

(ז) והנה כבר נתבאר לעיל, כי הניצוצין נגמרין להכנס ולהתקן בזמן ט' חדשי עיבור, וכאשר תמנה כל חדש מהם ל' יום יהיו כולם ר"ע

אור פנימי

שנרנח"י דנפש הנפש קונה בג' חדשים ונרנח"י דנשמה חיה יחידה, קונה בג' הראשונים במדור התחתון. ונרנח"י דרוח החדשים האחרונים במדור העליון. ועל פי דנפש קונה בג' השניים במדור האמצעי. הדברים האלו תבין כל דברי הרב שלפנינו.

ימים והולד נולד ברע"א יום, וכמ"ש בגמרא ע"פ ויתן לה ה' הריון, כי המשך ימי העיבור הם ג' הריון, שהם בגימטריא רע"א. (נדה לה:)

יח) והענין הוא, כי בג' ימי קליטה נתקני הי"ח ניצוצין, והשאר ר"ע ימים נתקנים ר"ע ניצוצין, ניצוץ אחד בכל יום, שבין כולם הם רפ"ח ניצוצין הנזכרים לעיל. ונודע כי הרע"א יום, הם זולת ימי הקליטה, כי לכן אמרו בגמ' (נדה ל"ח ע"א) אין האשה יולדת או לרע"א או לרע"ב או לרע"ג יום, לפי שהרע"א ימים הם ימי הריון המוכרח, שהם ט' חדשים, וג' ימי הקליטה שיש בהם ספק, אם נקלט ביום א' או ביום ב' או ביום ג'. ונחלקים עתה בחי' ר"ע ימי הריון בר"ע ניצוצין הנשארי מרפ"ח ניצוצין.

יט) והנה נודע, כי ארז"ל, (ברכות ס.) שביום ארבעים נגמר צורת הולד. והענין הוא, כי אחר ג' ימי הקליטה, שבהם נכנעו י"ט ניצוצין דמילוי מ"ה, שהוא בחי' חיות דז"א, אח"כ נכנס מילוי ס"ג דאמא, הם ל"ז ניצוצין. ואם תוסיף על ג' ימי קליטה יהיה מ' יום, שאז נגמר מילוי ל"ז דס"ג דאמא, אשר היא נותנת ציור הולד, כנודע מפסוק וייצר ה' אלהים את האדם. וגם לסיבה זאת נקודת הצירי היא באמא, כנודע. והרי כי במ' יום נגמר צורת הולד, שהוא כניסת ל"ז ניצוצין אחרים דמילוי ס"ג.

כ) והרי, כי במ' יום שנגמר צורת הולד יש בו בחי' מילוי מ"ה וס"ג, גם אם תמנה בחי' ניצוצין עצמן י"ט ל"ז, יהיה נ"ו, והם גימטריא א"ל יהו"ה ע"ה. כי כבר נתבאר אצלינו, כי שם הוי"ה היא בז"א, וגם נתבאר אצלינו כי בחי' ב' שמות א"ל יהו"ה, הוא בעולם היצירה, כי עתה נגמר ונשלם לקרא בב' שמות אלו.

כא) ואח"כ יש זמן ג', שארז"ל (יבמות מא.) ענין ג' חדשים הראשונים, שאז ניכר עובר, כמארז"ל במשנה, היבמה לא תחלוץ ולא תתייבם עד שיהיה לה ג' חדשים, שאז ניכר העיבור. והענין הוא, כי אחר מ' יום של יצירת הולד, שנכנס שם מילוי דס"ג, שהוא המצייר צורת הולד, עוד נכנסין בו מ"ו ניצוצין של מילוי ע"ב במ"ו ימים אחרים.

כב) והנה בין כולם הם פ"ו ימים, אשר נכנסו בהם ג' מלואים דע"ב ס"ג מ"ה. וכבר נשלם טפת דכורא שהוא ע"ב להצטייר, ואז נקרא הוכר העובר לגמרי. ואף על פי שאינן ג' חדשים לגמרי, אין חשש כי מ"ש בגמרא ג' חדשים, לאו דוקא בצמצום. ובפרט אם תמנה החדשים החסרים יהיו פ"ו ימים, והם פ"ו הנ"ל עם הכולל.

* (כג) אמנם אם תמנה בחי' הניצוצין עצמן יהיה ק"ב ניצוצין, והם מ"ש בגמרא, רוצה אשה בקב ותיפלות, מט' קבין ופרישות. גם ז"ס חנינא בני די לו בקב חרובין מע"ש לע"ש. (ברכות יז:)

(כד) פי': כי בהיות ג' מלויין אלו חסרים מז"א, היה נקרא קב חרובין, שהם בחי' מלכים דאתחרבו עלמין קדמאין, כנוצר באדרא ובספ"ד. וכאשר נכנס בו זה הקב, שהוא ג' מלויין הנ"ל, אז הוא מתוקן ושלם, ואז חייב בחלה כמ"ש במשנה במסכת עדיות (משנה ב') ב"ש אומרים מקב לחלה, וב"ה אומרים מקביים כו' כי אז חייב בחלה וז"ס אדה"ר חלתו של עולם היה. (עירובין יח:)

(כה) ואמנם ביאור משנה זו. הענין הוא, כי הנה ב' קבין הם, א' טוב, והוא סוד ג' מלויין דע"ב ס"ג מ"ה הנ"ל, שהם י"ט ל"ז מ"ו, גימטריא ק"ב,

אור פנימי

(כה) ב' קבין הם: א' טוב וה"ס ג' מילויים ע"ב ס"ג מ"ה וכו', והוא מבחינת פנים שמקבלת בעת הזווג פכ"פ: כבר נתבאר בדיבור הסמוך, שג' מילויים אלו, שהם: ע"ב, ס"ג, מ"ה, הם שלימות דכל הנרנח"י. כי מילוי דמ"ה, הוא עביות דבחי"א, והוא בחינת נפש רוח. ועביות דס"ג, שהוא בחינת הל"ז ניצוצין, הם בחינת נשמה. ועביות דע"ב, שהם מ"ו ניצוצין, הוא בחינת חיה ויחידה. וכיון שכל אלו באו בסוד תיקון קוין, שפירשו עלית ה"ת לעינים והתכללות המלכות בכל ספירה וספירה בסוד קו שמאל, שע"י הזווג קונים קו אמצעי כנ"ל, ע"כ נתקנו בזה בסוד ק"ב טוב בלי שום סיגים, כנ"ל, כי אבא הוריד ל"ב המלכיות דה"ת דמדת הדין, והשאיר שם רפ"ח ניצוצין נקיים לגמרי בסוד קו ימין, ועביות שבו דהיינו המילואים דהוי"ה שעליהם נעשה הזווג, נתקנו בסוד האודם של אמא, שפירשו הארת ה"ג שלה, לבחינת קו שמאל, שבאופן זה הם מוכשרים להוציא ג"ר בעת הזווג,

הקב שהאשה רוצה בה מט' ופרישות

וכו', במלכות הנקרא חלה: צריך שתזכור כאן, כל המתבאר לעיל בנשמת אדם הראשון, שנקרא חלתו של עולם. (בדף תרפ"ג אות צ"ג ובאו"פ שם בכל ההמשך.) שנתבאר שם, שכל ה"פ אצילות, הם בערך ה"פ נקודים, רק בחי' התפשטות, של נרנח"י דכתרים, בחוסר ט"ס תחתונות, דהיינו רק בחינת נפש ע"ש. הרי שערך ה"פ אצילות הוא חלק עשירי כלפי הנקודים, כי חסר כאן ט"ס התחתונות. וז"ס קב אחד שהאשה רוצה בה יותר מתשעה קבין של הנקודים. כי בט' קבין נקודים לא היתה יכולה לעמוד בהם, והאורות נסתלקו מהכלים, משום שלא

* ע"ת ח"א שער יט: שער אנ"ך פרק ג'.

והוא מבחי' פנים, שמקבלת בעת הזווג פב"פ. וזהו הקב שהאשה רוצה בה מט' ופרישות, כי האשה היא השם הד' שהוא ב"ן שהוא במלכות הנקרא חלה כנ"ל, ומקבלת ג' מלויין הנ"ל, הנקרא קב טהור.

(כו) ויש קב אחר הנקרא חרובין, אשר זה היה מיתה וחרבן של מלכים הנ"ל, וזה אינו כ"כ טהור כמו הראשון, לפי שהוא מבחי' אחורים, אשר הקליפות נאחזין בו, שהם גרמו חרבן המלכים, כמ"ש בע"ה, והם בחי' ד' אחורים שיש בד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם מדרגה הו' שיש בכל שם מהם, כנ"ל, אשר יש באחורים המילויים של כל שם מהם, כ"ו אותיות מילוי, חוץ מן שם ב"ן, שאין במילוי האחורים שלו רק כ"ד אותיות, סך כל אותיותיהם הם ק"ב.

(כז) וכנגד ב' בחי' אלו, שהם ב' קבין, פסקו ב"ה שאז חייב בחלה, כיון שכבר יש בהם ק"ב ראשון של חרובין, ונוסף עליו קב הב' הטהור, הרי נתחייב בחלה. אבל ב"ש סברי, כיון שיש קב א' כבר יש בו רמז אל הקב הטהור, ודי בזה. גם זה סוד משנה מסכת חלה (פ"ד משנה ד')

אור פנימי

החורבן של בחי' ע"ב דנקודים שהם ממדרגה ז' ואילך שנפלו לבי"ע, והנה אלו הבחינות שנפלו לבי"ע, אינן נחשבות לבחינת ק"ב חרובין, אלא רק בחינות הרשימות שנשארו באצילות, אשר הקליפות מתאחזין בבחינת חסרונם של האורות שנעלמו מהם, ומחסרון הזה הוא כל פרנסתם וזכות קיומם של הקליפות כלומר, כל זמן שאין החסרון ההוא חוזר ומשתלם, כמו שהיה מטרם שביה"כ נמצאים הקליפות או חוץ הניצוצין והכלים שלהם שירדו לחלקם לבי"ע. ובשעה שיתעלו בחזרה כל אלו הכלים והניצוצין שנפלו לבי"ע, שאז הרשימות האלו חזרו ולקחו כל חלקם שהיה להם בעת הנקודים, הנה אז בלע המות לנצח, והקליפות מתבטלים ומתבערים מן העולם כלא היו לגמרי, והביט על מקומם ואינם. הרי שכל זכות קיומם וכלכלתם של הקליפות, הוא מבחינת החסרונות של הקדושה, שהם הרשימות של המדרגות הגדולות שנשארו באצילות אחר

היה בהם תיקון קוין בסוד השיתוף של מדת הרחמים בדין. וע"כ נקראו תשעה קבין ופרישות, כי האורות נפרשו ממנה, מחמת הגילוי דה"ת דמדת הדין דצמצום א'. כנ"ל. אבל בקב האחד הטוב שנתקן באצילות בשיתוף דמדת הרחמים בדין עם תיקון קוין, יש בה בחינות תפלות שפירושה דבקות, כי האורות ראויים להתקיים בהם, והבן.

(כו) חרובין שזה היה מיתה וחרבן של המלכים וכ"ל לפי שהוא מבחי' אחורים: כי כל המילויים דע"ב ס"ג מ"ה וב"ן ששמשו בנקודים בבחינת הגדלות דו"ת, נחרבו ונפלו לבי"ע, ממדרגה ז' ואילך של בחינת ע"ב של הנקודים. כמ"ש הרב בשער י"ח פ"ב. וכיון שעיקר החשבון של עשרה קבין הנ"ל, הם על פי ערך הגדלות העליון של הנקודים, שכלפי הגדלות הזה נבחנו כל ה"פ אצילות לנרנח"י של התפשטות כתר, וחסרים ט"ת כנ"ל, לכן חושב הרב כאן, רק בחינת

קב ישן וקב חדש שנשכו זה בזה כו' והם ב' קבים, א' ישן בימי חרובין, וא' חדש במלואם עתה, בימי עיבור.

(כח) גם ז"ס מסכת שבת, (דף סה:) הקיטע יוצא בקב שלו דר"מ כו', וביאור הדברים, כי הנה המלכים שמלכו בארץ אדום ומתו, שהוא שבירתן וירידתן בעולם הבריאה, ושם נתגלו בחי' הקליפות, ואלו המלכים נתאחזו בקליפות ונעשו בחי' נשמה אליהם. וכבר נת"ל כי אלו המלכים הם בחי' ז"ת של י' נקודות שיצאו מנקבי עינים כנ"ל באורך, ואלו הז"ת הם בחי' ז"א, שהוא כולל ו"ק, והו' היא נוקבא. ואלו כולם יצאו נפרדין זה מזה, שלא בדרך קוין כנ"ל, ולא היו מקושרים זה בזה, אלא כ"א ואחד בפ"ע זו תחת זו כנ"ל, ואז נקרא רה"ר, כי אין רבים אלא אבהן כנ"ל, דאינון חג"ת כנזכר בזהר ובתקונים.

(כט) ואח"כ, כאשר נכנסו במעי אמם בינה, בסוד עיבור כנ"ל, נתקנו ונעשו רה"י אשר גבהו י' ורחבו ד'. והענין כי נתחברו ונתקשרו ונאחזו זו תוך זו ומלוכשים זו תוך זו, כמבואר היטב לעיל בדרוש א"ק ועתיק ע"ש, ואז נקרא כל הו"ק פרצוף אחד ומיוחד, הנקרא ז"א,

אור פנימי

שביה"כ. ואלו הרשימות הן בחי' האחורים של ע"ב ס"ג מ"ה ובין דומן הגדלות דע"ס דקומת ע"ב, ששימש בשעתו בנקודים, הנקרא הסתכלות עיינין דאו"א, שהיה מתפשט עד סיום רגלי א"ק, כנ"ל. ואלו האחורים הם מדרגה הששית, של הויות דע"ב ס"ג מ"ה ובין, שהם ק"ב אותיות, שרשימותיהן נשארו בחסרונן הגדול באצילות, והם הנקראים ק"ב חרובין, כי כל החורבן הגדול ניכר באותן הרשימות, אשר מהן ואילך כבר נפלו כולם לבי"ע כנ"ל.

והם בחינות ז"א שעתה בעיבור הגיע התיקון שלו בסוד קב אחד לבד, שהוא בחינת נפש, והוא בערך הקב חרובין רק אחד ממאה. כי כל נרנח"י דאצילות הם קב אחד מן עשרה כנ"ל, ועתה שאין לו אלא חלק הנפש בלבד, נמצא שהוא אחד ממאה, שה"ס חלה, כמ"ש הרב באדה"ר שהוא חלתו של עולם ע"ש. וכן ז"א בעיבור נבחן ג"כ לבחינת חלה מטעם הזה, כמ"ש הרב במב"ש ש"ה ח"א פ"י. וע"כ סברי ב"ה שצריכים לרמוז על שניהם, דהיינו על קב חרובין המקבל תיקון זה דחלה, ועל הקב הטהור שהוא החלה עצמה. שהרי העיסה רומזת על קב חרובין, שאחד ממאה ממנה הוא החלה שמפרישים. וע"כ סברי מקביים לחלה. וב"ש סברי שאין צריכים לרמוז על קב חרובין כלל, אלא רק על קב הטהור לבד שנתקן בעיבורו דז"א, וע"כ הם אומרים, מקב לחלה.

(כו) קב הא' של חרובין ונוסף עליו קב הב' הטהור הרי נתחייב בחלה, אבל ב"ש סברי כיון שיש בו קב אחד כבר יש בו רמז אל קב הטהור ודי בזה: פירוש, כי אלו הקב חרובין, שהם כוללים כל ז"ת של הנקודים

אשר רחבו ד', שהם ד' אותיות הוי"ה, וגבוה י' שהם אותיות במילוי אלפיון, שהם בז"א, כנודע.

(ל) והנה אלו המלכים, עדיין לא נגמרו להתברר עד ימות המשיח, כי אז יובררו לגמרי, והסיגים יתבטלו, בסוד בלע המות לנצח, והטוב שבהם יתברר ויתחבר עם הקדושה, אשר בהמשך זמן זה, מתברר מעט מעט בכל יום, ובביאת המשיח יושלמו להתברר.

(לא) והנה אלו המלכים אשר עדיין שם בסוד נשמה אל הקליפות, נקרא רה"ר, וכל מזונם והשפעתן אינם רק בסוד קב, שהוא בחי' מילוי הנעלם בשם ע"ב ס"ג מ"ה: מ"ו ל"ז י"ט, כנ"ל.

(לב) ודע כי לעולם כשהשם לבדו בלתי מילוי, אז הוא יותר

אור פנימי

עם אור העליון, ומוציאים קומת הע"ס הממלאים האורות של המדרגה כנודע. ומטרים עליותם בסוד הזווג הרי הם בשפלות דבי"ע בין הקליפות, וא"כ מתי יצוייר אשר המילואים יהיו נמצאים לבדם.

וכדי להבין הדברים האלו והמשך דברי הרב שלפנינו, צריכים לחזור ולהתעמק יותר, להבין היטב ענין השמות והמילואים שהרב עוסק בהם. וצריכים כאן לדעת היטב כל ענין הדרוש של רפ"ח הניצוצין, שנתבאר בספרי פמ"א ופמ"ס מדף קפ"ח עד דף ר"ו. אכן נבא בקצרה, והוא: כי ד' המדרגות הראשונות דהוי"ה דע"ב, הם בחינת כתר דע"ב, שהוא בחינת ממטה למעלה, ועיקר ע"ב מתחיל ממדרגה הה' ואילך, דהיינו מעת שאורות מתלבשים בכלים. שבחינת הפנים שלו היא מדרגה הה', ובחינת אחוריים שלו היא מדרגה הו'. וההבחן של פנים ואחוריים אלו, הם כמו מטעמים אל נקודות, שקומה הראשונה שנתפשטה ממעלה למטה נקרא פנים. ומעת שהאורות התחילו להסתלק, שמוציאים בדרך הסתלקותם ד' קומות זו למטה מזו, הנה כל אלו הם נקראים אחוריים.

(לא) מזונם והשפעתן אינם רק בסוד קב, שהוא בחינת מילוי הנעלם בשם ע"ב ס"ג מ"ה: פירוש, שכל מזונם וקיומם של הקליפות, הוא מפאת מילוי דעסמ"ב הנעלם, כי הרשימות שלהם נשארו חרובין ויבשים מחמת האורות שנסתלקו מהם, ומחמת הכלים והניצוצין שמהם ואילך, שנפלו לבי"ע בתוך הקליפות ונתלבשו בהם. ומכאן כל מזונותם והשפעתם המגיעה לקליפות, כנ"ל. ויש בזה הבחן גדול בין חול לשבת, כמ"ש להלן.

(לב) כשהשם לבדו בלתי מילוי, אז הוא יותר גרוע מהמילוי עצמו שהוא לבדו, אמנם בהיות שניהם וכו', בפשוטו הוא יותר חשוב: כבר נתבאר זה לעיל, אשר המילוי של הוי"ה הוא בחינת העביות שעליהם נעשה הזווג עם אור העליון. ולפי"ז יש לתמוה לכאורה, איך אפשר שהשם בשעה שהוא בלי המילוי, יהיה גרוע מן המילוי, אף בהיותו לבדו בלי השם. ועוד איך יצויר שיהיה המילוי בפני עצמו לבדו בלי השם, כי אין ענין המילוי אלא רק בעת שהעביות עם המסך מתוקנים בכלי המלכות ומזדווגים

גרוע מהמילוי עצמו שהוא לבדו, אמנם בהיות שניהן יחד השם והמילוי, אז השם בעצמו בפשוטו, הוא יותר חשוב ומעולה מן מילוי שבו.

אור פנימי

נמצאים האח"פ, שעלו אל המדרגה ונתחברו אליה כמלפנים, ע"י המילים דע"ב ס"ג. ומצד ב', דהיינו בהתחשב עם בחינתם מעת הנקודים, הנה הם כמו שלא עלו כלל, שהרי אינם מתפשטים בבי"ע, כמו שהיו מתפשטים בעת המלכים, ונמצא שעדיין אין בהם אלא בחינת גו"ע, שהם הפנים, ואח"פ הצריכים להתפשט בבי"ע המה חסרים עוד. וזה שרמו הרב, שהמילוי כשהוא בלי השם הוא יותר חשוב מהשם. כי המילים דע"ב ס"ג המעלים את אח"פ לאצילות הם משמשים עתה במדרגה ה', ואינם משמשים כלום לאחורים דמדרגה ו' כנ"ל, כי אם היו מתפשטים לבי"ע והפרסא היתה מתבטלת, היו המילואים דע"ב ס"ג מתחברים עם השם שלהם, שהוא מדרגה ה', כי אז היו מקבלים תיקונם משלם, כמות שהיו מקודם שבירת הכלים. אבל עתה שהפרסא מתחת האצילות עומדת במקומה, והרשימות דאחורים שהם השמות, אינם נהנים מן המילים שהמשיכו האח"פ, ונשארים בבחינת קב חרובין כמקודם, הרי שהם גרועים מן המילוי שלהם. כי המילוי שלהם משמש במדרגה ה', וממשיך שם קומה שלימה של ג"ר, והם עצמם אינם יכולים להנות משם.

וזה אמרו "מילוי גי' אלקים, לרמוז על המלכים הנ"ל שנקראים אלקים בסוד דינין, ולכן אינן מתפרנסין אלא מהמילוי, שהוא גי' אלקים, והוא עולה בגי' ק"ב כי אלו המלכים הם בחינת הקב חרובין דמדרגה ה', שמהם נפלו ובאו לבי"ע לתוך הקליפות, דהיינו ממדרגה ה' ואילך, שהם כוללים כל הש"ך ניצוצין, כי פרצוף העליון כולל כל מה שמתחתיו, וכאן המדובר הוא במלך הדעת, שהוא הקומה הראשונה שיצאה מהסתכלות עיינין דאוי"א כנ"ל, שה"ס מדרגה

כמ"ש בחלק ד'. והנה אחר שביה"כ ירדו אח"פ של כל מדרגה, אל מדרגה שלמטה ממנה. וע"כ נבחן שבמדרגה ה', נשארו הרשימות דגו"ע לבד, ואח"פ שלה ירדו למדרגה ה', שהיא בבחינת אחורים, באופן, שכל המדרגות דאחורים נבחנות לבחינת אח"פ כלפי מדרגה ה' שהיא הפנים.

ונודע שלא נתקנו באצילות אלא בחינת הפנים של המדרגות, שהם בחינת גו"ע שבהם, ובדיוק יותר לא נתקנו אלא בחינת הכתרים שלהם, וכל ט"ס התחתונות שהם בחינת אח"פ, לא נתקנו באצילות בקביעות, אלא בבחינת עליה לבד בשבתות וימים טובים. ונמצא שכל התיקונים מגיעים רק למדרגה ה' שהוא בחינת הפנים, ולא למדרגה ה' שהיא בחינת אחורים. וע"כ מכונים אלו אחורים בבחינת קב חרובין, כנ"ל. והנה ידעת שבעת שז"א משיג המוחין דע"ב ס"ג, הנה אז יורדת ה"ת מעינים והאחורים שהם אח"פ מוחורים אל הפרצוף. והנה לפי זה נמצא, שיש ג"כ תיקון שלם אל מדרגה ה' שהם האחורים ובחינת אח"פ אל המדרגה ה'. אמנם אינו כן, כי טפת הזווג דע"ב ס"ג אע"פ שהיא מבטלת הפרסא לשעתו, שמספיק להוריד הה"ת מעינים ולהעלות האח"פ לאצילות, עם כ"ז, הפרסאות אינם מתבטלים, ואין האח"פ הללו מתתקנים במקומם בבי"ע, כמות שהיו מטרם שביה"כ, אלא שהם מתעלים למעלה מפרסא, וע"כ בערך המדרגה שמקודם שביה"כ, נבחן זה, כמו שנקטעו רגליו ונתעלו למעלה. וע"כ אין המדרגה ה' יכולה לקבל תיקונה מחמת החזרת האח"פ אל המדרגה, כל זמן שאח"פ אינם מתתקנים במקומם בבי"ע, בסוד דמטי רגלין ברגלין. ויש כאן הבחן חשוב, כי מצד אחד

(לג) ואמנם אלו המלכים הנ"ל הנשארים למטה בסוד רה"ר, אינן נזונין ומתפרנסים אלא מזה הק"ב הנ"ל, והוא סוד הקב חרובין, שהמלכים נשארו חרובין ויבשים בסוד ומלכין קדמאין מיתו, הנזכר בספ"ד פ"ק, אבל מן השם עצמו אינן יכולין להתפרנס. והנה מילוי גימטריא אלהים, לרמוז על המלכים הנ"ל הנקרא אלהים, סוד דינין, ולכן אינן מתפרנסין אלא מהמילוי שהוא גימטריא אלהים, והוא עולה גימטריא ק"ב כנ"ל.

(לג/ב) והנה ביום השבת אסור לטלטל ברה"ר, שהוא רשות אלו המלכים הנ"ל. והנה הוא מוכרח, שיתפרנסו ויוציאו להם מזון מרה"י

אור פנימי

הראשונה של הו"ת שנקראת ע"ב, כנ"ל. ולפיכך נבחר שם מדרגה ה' הם שמות אלו המלכים כולם, שנשארו באצילות ולא נפלו. אמנם המלכים אינם יכולים להתפרנס מהשמות שלהם, שהם מדרגה ה' שנשארה באצילות, משום שהמה חסרי המילוי, ואין בהם זוג, כי כל המילויים העולים בהזווגים משמשים רק לבחינת הפנים שהם מדרגה ה' כנ"ל. שבחינה זו ה' אינה שייכת לאלו המלכים, שהם מבחינת אח"פ ואחורים, כי רק בחינת האחורים לבד נשארו בהמלכים למטה בקליפות, אבל בחינת הפנים הובררו מהם עוד בתחלת תיקון ה"פ אצילות, כנודע. וע"כ אין להם יחס אלא למדרגה ה' בלבד, ולא למדרגה ה'. וע"כ המה מוכרחים להתפרנס מהמילויים לבד העומדים במדרגה ה', דהיינו מאותם בחינת אח"פ ואחורים שהם מעלים מבי"ע, ע"י זווג דע"ב ס"ג. וכיון שהמה בחינת אח"פ ואחורים שהם בחי' דינין כמותן, המה יכולים להתפרנס מהם. אכן מהשמות עצמם מדרגה ה' אינם יכולים לקבל, להיותם בחיבת פנים שאין להם יחס להמלכים.

ועם זה תבין מ"ש הרב לעיל (דף תשכ אות י') שלא כל ה' מלכין נתקנו באצילות אלא חלק מכל מלך ומלך נתתקן, וחלק מכל מלך ומלך נשאר בקליפות ולא נתתקן, אשר בכל יום ויום המה מתבררים ע"י תפלינו

ועולים למעלה בסוד מ"ן עד ימות המשיח. ע"ש גם באות ט"ו, וי"ט, וכ"א. ובאמור תבין זה היטב, כי לא נתרבר מהמלכים רק בחינת הפנים שלהם, המיוחדים למדרגה ה' שהם בחי' גו"ע דו' מלכין, שהם בחינת תגית של כל מלך, אבל מבחינת אחורים שלהם, דהיינו אח"פ, שהם בחינת נה"י דכל מלך, לא נתקן כלום באצילות, כי כל בחינת הגדלות דאצילות, שהם מחזירים האח"פ הנפולים אל המדרגה, שקונים נה"י דכלים וג"ר דאורות, כיון שזה נעשה רק ע"י עלית נה"י לחגית, בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין, ע"כ אפילו הנה"י שקונים, ע"י הורדת ה"ת מעינים, אין זה כלל אותם בחינת הנה"י שהיה לכל מלך ומלך בעת הנקודים, כי הנה"י שלהם היה מבחינת צמצום א', והם אינם משותפים במדת הרחמים, ולפיכך אין הנה"י שלהם מסתייעים כלום מכל אותם הנה"י החדשים היוצאים בכלהו בחינות הגדלות דאצילות.

ועם זה תבין ג"כ, שכל המ"ן שאנו מעלים מהמלכים ההם דלא אתבסמו, הוא רק מבחינת בינה דנה"י שלהם ולמעלה, הנבחרת לפנימיות של אלו המלכים שבתוך הקליפות, ולא מבחינת מבינה ולמטה שלהם, הנבחרת לבחינת חיצוניות של אלו המלכים, כי מבינה דנה"י ולמטה, הוא בחינת מדת הדין דצמצום א' ממש, שאין לה שום הארה באצילות,

שהוא ז"א אחר התיקון. ור"מ סבר, שהז"א בהיותו בבחי' קטוע לבד, אז יוצא בקב שלו שם ברה"ר לפרנסן, ולהיות שאינו יוצא רק בחי' הק"ב הנ"ל לבדו, לכן נקרא ג"כ קיטע כי השם עצמו נקטע ועלה למעלה אבל הק"ב שלו בלבד, שהוא מילואו, הוא היוצא לפרנס ברה"ר.

לד) וכבר הודעתוך לעיל, כי הג' שמות של ע"ב ס"ג מ"ה, אשר מלואם הוא הק"ב הנ"ל, הנה שלשתן הם בז"א לבדו בבחינת חג"ת שלו

אור פנימי

ואפילו בחינת התכללות של החיצוניות הוזהר העולה מבינה ולמעלה עם עלית המ"ן, הנה הם באים בסוד הברור דאבא, המוריד אותם בחזרה לבי"ע בסוד פסולת, הנקרא ל"ב האבן כנודע.

ואין להקשות לפי"ז איך אומר הרב שאלו המלכים דלא אתבסמו שנשארו בקליפות, הם מתפרנסין מהמילויים דקב טהור שנתעלו באצילות, ורק מן השמות עצמם אינם יכולים לקבל, כנ"ל ולפי המתבאר לא היו צריכים לקבל אף משהו מהארת האצילות, להיותם בחינת הנה"י של כל מלך ומלך שלא נתמתקו במדת הרחמים. ואין להם שום יחס עם הנה"י הממותקים במדת הרחמים ואיך המה מקבלים מהם.

הענין הוא, כי הרב מדבר כאן רק מבחינת יום השבת, שאז מגיע לז"א דאצילות תיקון השלם, כמו שהיה בזמן הנקודים במלך הדעת, שהרי הוא עולה ומלביש עד א"א, ונמצא קומתו שוה עם ז"א דנקודים שהוא מלך הדעת, ונמצא שכבר הגיע לתכלית גובהו כמו שהיה מטרם שביה"כ, שזה נבחן שכבר הגיע לגמר התיקון, וכל התיקונים של שביה"כ כבר נגמרו. אלא שכל זה הוא מבחינת האורות בלבד, ולא מבחי' הכלים, והוא מפני שהזווגים נעשו רק בקב טהור שהם המילויים דע"ב ס"ג מ"ה דכלים דפנים המיוחסים למדרגה ה', כנ"ל, שאין התיקון הזה עולה לבחינת נה"י דמדרגה ה' שהם בחינת נה"י בלתי ממותקים במדת הרחמים.

וע"כ עדיין ז"א דאצילות מחוסר נה"י בערך ז"א דנקודים, דהיינו נה"י הנקראים קב חרובין, ומבחינה זו נקרא ז"א דאצילות בשם קיטע, דהיינו שנקטעו רגליו דקב חרובין, שהם ממדת הדין בלי מיתוק, כנ"ל. ואין לו אלא בחינת נה"י של הקב טהור, שהם המילויים דע"ב ס"ג מ"ה ו"ט ל"ז ומ"ו, שעולים ק"ב, כנ"ל, שבערך ז"א דנקודים הם רק בחינת חג"ת לבד. וחסרי נה"י. ולפיכך יש כאן להבחין ביום השבת, ב' מיני הבחנות: א' הוא, כי כל שלימותו של ז"א ביום השבת בבחינות האורות שלו, המגיעים לגבהו של מלך הדעת לפני שביה"כ, אין זה מאיר רק באצילות לבד, דהיינו למעלה מפרסא שבין אצילות, לבריא, אבל מפרסא ולמטה לא יוכלו האורות האלו להתפשט. ומצד ב' יש להבחין, כי כל הבחינות של הנפילה לבי"ע מחמת שביה"כ, הכל נתקן כבר לגמרי, כמ"ש בזוהר, דכל דינין מתעברין מינה ולית שולטנא אחרא בכלהו עלמין בר מינה וכו'. והוא כי כל אחיזתן של הקליפות והדינים הם רק במקום החסרון של הקרושה, מבחינת האורות החסרים להם, כנ"ל (דף תצ"ב ד"ה דמנהון) עשה. ונמצא עתה אשר מצד האורות יש כאן שלימות גמורה כמו שהיה מטרם המציאות דכל הקלקולים, דהיינו מטרם שביה"כ, א"כ כל דינין מתעברין מן המלכות, ואין עוד יותר שום מקום אל הקליפות שיינקו ממנה, וכל הבנין של שליטת ג'

הנ"ל, ולסבה זו, נקרא הז"א קיטע על שמם: קטע גימטריא ע"ב ס"ג מ"ה ע"ה, כי הם עולין למעלה, ומלואן שהוא הק"ב יוצא לחוץ.

לה) גם דע, כי הנה נתבאר בענין שבת, כי כל אחיזת הקליפות ביום השבת הם בנה"י, שהם רגלין דז"א בלבד, אשר הם מתעלין ביום

אור פנימי

משלימותו, כי סוף סוף אין לו לאדם דס"א שום מקום חסרון לינק ממנו, אחר שכבר חזרו כל אורותיו כמו מטרם שביה"כ, ונבחן ע"כ שהמקום הזה נעשה לחלל ריקן, ואין שם לא אורות הקדושה ולא הכחות דס"א.

ואפילו מחזה ולמטה דאדם דבי"ע שמשם אין אפשרות לשום עליה, כנ"ל, מ"מ, כיון שהאורות בכלל באו על גמר תיקונם, הנה משום זה מגיע גם לבחי' המלכים ההם תיקון גדול, והוא, שעתה נעשו לבחינת נשמה אל הקליפות, כלומר, שבימות החול המה שביום תחת ידי הקליפות, והקליפות שולטים בהם, אבל עתה בשבת, מקבלים הארה במקומם מפאת השלימות שיש באצילות, בשיעור כזה, שהמה שולטים על הקליפות, והמה נעשו לבחינת נשמה להם, כמ"ש הרב כאן באות ל"ו ע"ש.

והנה הארה זו שהמלכים דמחזה ולמטה מקבלים, עד שנעשים בבחינת נשמה, נקרא הארת המילויים בלי השמות עצמם, כי אם היו מעלים מ"ן אל הוויגים האלו, הנה אז היו הם עצמם נכללים בהמילויים דקב טהור, ואז היו עולים לאצילות, כמו חלק הפרצוף שמחזה ולמעלה, ואז היו מקבלים גם מן השמות, והיתה מגיעה להם הארת אצילות בכל השלימות דגמר התיקון. אמנם, כיון שהם עצמם לא עלו בכללות המ"ן הזה דקב הטהור, כנ"ל, ע"כ המה מקבלים רק מן בחינת הקב טהור לבד, שיש להם יחס דומה לבחינתם, כי גם הם עלו מבי"ע, אלא מחזה דאדם דבי"ע ולמעלה, וכיון שהם בחי' העליון של אלו המלכים, ע"כ המה יכולים לקבל מהם. אבל מהשמות עצמם

עלמין בי"ע דס"א מתבטל כלא היו. והבן זה היטב.

ונודע, שכל בחינות של בי"ע נבחנים לפרצוף אחד, הן בקדושה והן בס"א, בסוד זה לעומת זה עשה אליקים. גם נתבאר לעיל, שכל בחינת המ"ן העולים מהמלכים שבתוך הקליפות הוא רק מבחינת בינה ולמעלה, הנחשב לפנימיות שלהם, ולא מבחינת בינה שלהם ולמטה ששם שליטת מדת הדין הגמורה דצמצום א'. גם ידעת שכל פרצוף עד החזה נבחן לבחי' פנימיות, משום שת"ת הוא בחינת בינה דחסדים עד החזה שלו, כנודע. ולפי"ז נמצא שכל בחינת המ"ן שעלו מבי"ע לאצילות שעל ידי זווג ז"א עליהם, הגיע קומתו לא"א, אינו, אלא מבחינת מחזה ולמעלה דאדם דבי"ע, ולא כלום מחזה ולמטה. וע"כ נבחן זה החלק של האדם הזה, שהוא נתקן לגמרי ביום השבת, אלא לא במקומו, רק ע"י עליה לאצילות. אבל החלק שמחזה שלו ולמטה, אינו יכול לקבל תיקון שלם לגמרי אפילו ביום השבת, כי הוא לא העלה שום מ"ן לגדלות הז"א, כנ"ל.

וע"כ נבחן כל המקום הזה שמחזה ולמעלה דפרצוף אדם דבי"ע, לבחינת חלל ריקן לגמרי, כלומר, שאין שם לא בחינת האורות השלמים דיום השבת, משום הפרסא דאצילות המעכבת ואינה נותנת אותם לעבור משם ולמטה, כנ"ל. אמנם גם לאדם בליעל דס"א אין לו עוד שום מקום אחיזה לעמוד שם, כי הגם שהאורות שמחזה ולמעלה דאדם דבי"ע של הקדושה אינם מתפשטים למטה מפרסא, מ"מ אין זה גורע אותו כלום

השבת למעלה ממקומם, ואז נשאר מקום פנוי וחלל, בסוד מחלליה מות יומת. ולכן נקרא הז"א קיטע בסוד אלו רגלים שנקטעו ועלו למעלה למקומן כנ"ל, ולא ירד אלא הק"ב הנ"ל.

לו) גם בזה תבין מ"ש בתקונים דק"ג, שמענא דעובדא הוה בחד ב"נ בעלי קבין כו', ופי' כמ"ש לעיל, כי הז"א יש לו קב הזה ממילוי ג' שמות ע"ב ס"ג מ"ה אשר בו כנ"ל, וגם קב זה גימטריא אלהינו, ולהיותו

אור פנימי

כי כח הפרסא מונע אותם מלעבור ממנה ולמטה, ונמצאו החסדים נפרשים מחכמה שזה מכונה כמו מיתה, כי הארת חכמה נקראת חיים, כנודע שאור חכמה נקרא אור חיה. וע"כ המטלטל מרה"י לרשות הרבים, ענשו גדול.

ואומר הרב "והנה הוא מוכרח שיתפרנסו ויוציאו להם מזון מרה"י וכו'" פי': כי אפילו בחול נוטלים המלכים והקליפות את מזונותם מאצילות, בסוד נהירו דקיק כנודע, אלא בחול נעשה זה, ע"י עוונות התחתונים, שגורמים תמיד לאורות החסדים שיפרשו מהארת חכמה, וירדו לקליפות לפרנסתם, וגם ח"ו עוד יותר מההכרח להם, מה שא"כ בשבת, שהוא זמן השלימות, יש דרך מתוקן ביותר, דהיינו שהמלכים מקבלים הארתם מן המילויים דקב טהור, כנ"ל, שהארה זו מגעת רק להמלכים בלבד, ולא אל הקליפות, מטעם היותה מבחינת השלימות, שאין בה חסרון שהקליפות אינם יכולים להתאחו שם, כנ"ל, ואדרבא, שהם נשחתים ומתבטלים ע"י הארות של שלמות. ולכן לא יוכלו הקליפות לפגום בהארת המילויים המגיעה אל המלכים שבתוכם ביום השבת, וע"כ אין איסור ביציאות אותם מהארות מן רה"י לרה"ר, כי הם מתקבלים רק במלכים לבד, שמתוך זה מגיע להם תיקון גדול, שנעשו נשמה להם, והקליפות נכנעים. וגם זה רק בבחינת הארה המוכרת לקיום הקליפות, באופן שלא יתבטלו לגמרי, עד גמר התיקון

אשר המה עתה בגמר תיקונם, ודאי שאינם יכולים לקבל אף משהו, שאין להם שום יחס עמהם, כנ"ל. וע"ז רומז הרב, שמילוי בגי' אלקים, כלומר, שאינו מספיק להארה שלימה, ואין להם שום עליה, אלא נשארים במקומם מחוזה ולמטה כמו שהיו בחול, אלא שיוצאים מבחינת השביה של הקליפות, ונעשו בבחינת נשמה אליהם, אבל גם הקליפות אינם מתעברים מן אותו המקום.

וזה אמרו (באות ל"ג) "והנה ביום השבת אסור לטלטל ברשות הרבים, שהוא רשות אלו המלכים הנ"ל, והנה הוא מוכרח שיתפרנסו ויוציאו להם מזון מרשות היחיד, שהוא ז"א אחר התיקון" פירוש: כי ע"כ הופרס פרסא בין אצילות לבריאה, ואינה נותנת אל האורות לצאת מאצילות שהוא סוד ז"א לאחר תיקונו בסוד רה"י, לרשות הרבים, שהוא מקום ב"ע. והמטלטל בשבת מרה"י לרשות הרבים גורם למעלה מיחס נשמתו, שיעברו אורות מרה"י שהוא אצילות, למקום ב"ע שהוא רשות הרבים. ואע"פ שאורות דג"ר אינם עוברים מעצמם למטה מפרסא, ואין שום קלקול של התחתונים יכולים לפגום אותם, מ"מ המה גורמים לאורות החסדים שיעברו מאצילות לבריאה, כי אור החסדים אינו מוגבל מכת הפרסא, כנודע, וע"כ המה פוגמים אותם, ומפרישים אותם מהארת חכמה שבהם, כי אותם החסדים אינם יכולים לקבל אתם משהו מהארת חכמה,

מבחינת מלואין, הוא דינין, כי מילוי גימטריא אלהים כנ"ל, ואלו הם הז' מלכים שמלכו בארץ אדום, ומתו כולם וירדו למטה, והובררו שם, והם עומדים שם בבחי' רוחניות ונשמה אל הקליפות.

לז' והנה יש בג"ע תחתון מקום, אשר שם הוא נקודת בינה. ושם קרוב אליה עומדין אותן המלכים, אשר מלכו בארץ אדום. ואותן נשמות

אור פנימי

אבל הק"ב שלו בלבד שהוא מילואו, הוא היוצא לפרנס ברה"ר פ"י: הוא מוסיף טעם ב' על מה שקורא את הז"א בשם קטוע, והוא, מחמת קבלת המלכים עצמם, שהם אינם יכולים לקבל מהשם, אלא מהמילויים שהם הק"ב, נמצא קבלה זו מחלק המילוי שהוא בחינת אחורים ונה"י, מן השם עצמו הנשאר למעלה, ואינו מתחבר עם אותה ההארה, ע"כ נבחן בשם קטוע. וכמו שממשיך, אשר קטוע הוא בגי' ע"ב ס"ג מ"ה עם הכולל, דהיינו השמות עצמם הנשארים למעלה. ובחינת המילויים שלהם לבד, שהם י"ט ל"ז ומ"ו, הם שנקטעו ומאירים למטה אל המלכים.

וזה אמרו (באות ל"ה) "כל אחיות הקליפות ביום השבת הם בנה"י שהם רגלין דז"א, אשר הם מתעלין ביום השבת למעלה ממקומם, ואז נשאר מקום פנוי וחלל, בסוד מחלליה מות יומת, ולכן נקרא הז"א קטוע בסוד אלו הרגלים שנקטעו, ועלו למעלה ממקומן ולא ירד אלא הק"ב" כלומר, כל בחינת השירור שנשאר לקליפות לבחינת קיום ביום השבת, שאז ז"א חוזר לקומתו דז"א דנקודים מטרם השבירה, אינו יותר, אלא בסבת התעלות נה"י דזעיר אנפין ממקומם בבי"ע, למעלה מפרסא, למקום אצילות. כי בשעה שהוא מלביש עד א"א, הנה הכרת הוא שכבר השיג כל בחינת אחורים שנפלו בזמן שביה"כ, כמו שהיה לז"א דנקודים, שהוא מלך הדעת כנ"ל, וא"כ כלחו אח"פ שהיו בבי"ע, חוזרים

של שתא אלפי שני, שאז מגיע היום שכלו שבת כנודע.

וזה אמרו (באות ל"ג) "ור"מ סבר שהז"א בהיותו בבחינת קטוע בלבד, אז יוצא בקב שלו שם ברה"ר לפרנס" דהיינו כנ"ל, שהמלכים ראויים לקבל מהאצילות בחינת המילואים של השמות שהם בחינת האחורים שעלו מחזה ולמעלה דאדם דבי"ע, שהם נתחברו בהמ"ן בבחינת ק"ב טהור, וכיון שאין מקבלים מן השמות עצמם, אין בזה הפסד, אלא אדרבא שיש מעלה כי בזה קונים המלכים שליטה גדולה על הקליפות, ונעשו נשמה להם.

ומה שר"מ מכנה את הז"א כאן בשם קטוע, הוא להורות, שהכוונה היא על השבתות דשתא אלפי שני, כי רק אז מכונה הז"א בשם הזה. דהיינו כל עוד שהנה"י דקב חרובין לא קבלו את תיקונם, שנמצא בשביל זה חסר הרגלים, שהם נה"י אלו, בערך ז"א דנקודים כנ"ל. אבל ביום שכולו שבת, דהיינו לאחר שתא אלפי שני, הנה אז כבר נגמרים כל הבידורים, עד דמטי רגלין ברגלין, ובי"ע מתתקנים במקומם, וחוזרים להיות אצילות ממש, ואז קונה הז"א הרגלים שלו מזמן הנקודים, ואינו עוד קטוע. וכדי שלא לטעות בדבריו ע"כ מכנה אותו בשם קטוע, כדי להבין שהמדובר הוא על השבתות דשתא אלפי שני, והבן.

וזה אמרו (באות ל"ג) "לכן נקרא גם כן קטוע, כי השם עצמו נקטע ועלה למעלה,

הצדיקים אשר שם, כולם הם מבחי' בעלי קבין, כי הם מזה סוד הק"ב הנ"ל, לכן צריכין להתלבש באותן קבין, ודי בזה.

* (לח) אחר שנתבאר בכל הפרקים שקדמו ענין העיבור הזה של ז"א, צריכין אנו להודיע ענין שלשה בחינות שהיו בעיבור זה, והוא, כי כמש"ל, שיש שלשה בחינות זמני התיקון אל זו"ן, והם: עיבור, ויניקה, ועיבור ב' דמוחין.

(לט) ותחלה בעיבור הא', היה תלת כלילן בתלת. וביניקה, היה מן ו"ק. ובעיבור ב', מן ט"ס גמורות. גם בעיבור זה הא', היו בו ג' בחינות אלו כנגדן, כי גם בעיבור, היו לו מוחין, כנ"ל.

אור פנימי

מחמת מקום החלל שנעשה, שמתוך כך יש ענין מחלליה מות יומת, כי מחמת שהם גורמים יציאת האורות מרשות האצילות, שיפרשו מהארת חכמה וימותו, כן העונש עליהם שימותו, שז"ס מחלליה מות יומת.

וזה אמרו (באות ל"ו) "ואלו הם הז' מלכים וכו', וירדו למטה והובררו שם, והם עומדים שם בבחינת רוחניות ונשמה אל הקליפות" כלומר, אין זה הק"ב טהור, שנתחבר ועלה לאצילות למעלה, אלא בחינת הארת הקב טהור המגיע אל המלכים ביום השבת, שעי"ז המה מתבררים שם במקומם בתוך הקליפות ונעשו נשמה להם כנ"ל. ועתה מובן היטב ההפרש מקב טהור עצמו אל בחינת הקב טהור המתקן להקב חרובין, בסוד הקיטע יוצא בקב שלו. כי קב טהור פירוש, אותם ג' המילויים ד"ט ל"ז ומ"ו, העולים למ"ן באצילות, ומתבררים ע"י אבא, ומקבלים מיתוק דמדת הרחמים ע"י הארת ה"ג דאמא, ומוציאים שם מתחלה קומת הקטנות. ואח"כ ע"י הורדת ה"ת מעינים יוצא הגדלות שלהם, עד שז"א משיג קומת א"א ביום השבת, כנ"ל. אמנם קב חרובין

ומתבררים ונעשו אצילות, כמו שהיה לפני שביה"כ, שזה נבחן שנתקנו הרגלין שלו שהיו בבי"ע וא"כ היו צריכים הקליפות להתבטל ולעבור מן העולם, כמו שיהיה בגמר התיקון. ועל זה אומר, כי מתוך שלא נתקנו הרגלים דז"א במקומם בבי"ע, אלא שנתעלו ובאו למעלה מפרסא למקום אצילות נמצא מזה, שנשאר מקום פנוי וחלל בסוד מחלליה מות יומת, כלומר, שאפילו מחזה ולמעלה דאדם דבי"ע, אין לו שום התפשטות למקומו, אלא שהס"א עוברת ממקום הזה, מחמת שלימותו של אותו החלק שנעשה לגמרי בבחינת אצילות כמו בגמר התיקון, ואין עוד שום בחינת זה לעומת זה לאדם הבליעל להתאחו ולהיות באותו המקום. אמנם גם הארת אצילות אין בהמקום, כי אינה עוברת למטה מפרסא, כנ"ל. וע"כ נבחן המקום לחלל ריק לגמרי. וזהו אמנם כל אחיות הס"א שיתכן להיות ביום השבת, כי בשעה שהאדם מטלטל מרה"י לרה"ר, גורם לאורות החסדים שיתפשטו מאצילות למקום ביי"ע, והם מוכרחים להתפשט בלי הארת חכמה, והמה מתים בשביל זה, כנ"ל. הרי שגם ביום השבת נשאר אחיזה לקליפות

* מבוא שערים שער ה' ח"א פרק ט"ו.

(מ) וא"כ מוכרח הוא, שכל שלשה בחינות שיש אל הז"א, בשלשה זמנים: עיבור, ויניקה, ועיבור דמוחין, היו כולם עתה בעיבור הא', אלא שכל שלשה בחינות אלו, כולם הם נקראים בחי' עיבור, אע"פ שיש לו מוחין, כי איננו נחשב רק לבחי' תלת כלילן בג', כנ"ל.

(מא) והענין, כי בשלשה ימי הקליטה, הוא התחלת תיקון העובר כנ"ל, ואז הוא כנגד בחי' העיבור, והענין, כי אז בג' ימים אלו, כבר התחיל הז"א ליתקן מעט, כי נקשרו ונכללו הג' עם הג' ונעשו בדרך קיום. וגם כי הלבשו הג' תחתונות את הג' עליונות, ונעשו בגוף א' מיוחד בקשר אמיץ. אמנם כל מה שנגלה אז מהז"א, אינן רק הג' אחרונות נה"י שלו, כנ"ל.

(מב) והנה אז הזו"ן, הם מלבישים את א"א באופן זה, והוא כי הנה הם מלבישים את שליש תחתון דת"ת ונה"י דאריך, שהם ד' ספירות.

אור פנימי

עמידת ז' המלכים בחלקם, שלא יכלו להתברר, לסבת היותם מבחינת מדת הדין של צמצום א' כנ"ל. וזה אמרו "אשר שם הוא נקודת בינה" כי זהו בחי' ג"ע התחתון. וז"ש "ושם קרוב אליה עומדים אותם המלכים" דהיינו למטה ממקום בינה. וז"ש שאותם נשמות הצדיקים אשר שם כולם הם מבחינת בעלי קבין. ורומז בזה על אותם הנשמות שקבלו בירורם למטה בהיותם במקום הקליפות, ע"י הארת הקב טהור ביום השבת כנ"ל. והבן. וזה שמפרש, כי הם מזה סוד הק"ב הנ"ל לכן צריכין להתלבש באותם הקבין. דהיינו שהמה קבלו תיקונם מבחינת הקיסע יוצא בהקב שלו, ונמצאים סמוכים על הארת הקבין אלו, שנעשו להם בחי' נה"י הגורם לג"ר דנשמה, כי בלי נה"י אין בחי' ג"ר כנודע. וע"כ נבחן שרגליהם הם בחינת קבין, ולא מבחינת עצמותם, והבן. וע"י במבו"ש שער ג' ח"ב פי"ד. ובשער מאמרי רז"ל בראשית רבה דף מ"ה ט"ב ד"ה אמנם.

(מב) המלכות נוק' דז"א לוקחת פרק תחתון דהוד דאריך: כבר ידעת, שסוד ה"ח

המקבלים תיקונם מן הקב טהור הנ"ל, הם באופן אחר לגמרי, כי הבירור שלהם נעשה במקומם עצמם, שהוא ע"י הארת המילואים לבד בלתי השמות, שמתוך שלמות המילויים עצמן במקומם באצילות, המה מאירים מבחי' זו, גם אל המלכים שמחזה ולמטה שאינן יכולים לעלות לאצילות, להיותם בחי' מדת הדין דצמצום א', כנ"ל. והם בחינת הקב, שעליו אמרו הקיסע יוצא בקב שלו. וע"כ המה דינין גם לאחר הבירור, ולאחר שנעשו בחינת נשמה ורוחניות.

וזה אמרו (באות ל"ז) "יש בג"ע התחתון מקום, אשר שם הוא נקודת בינה, ושם קרוב אליה עומדים אותם המלכים אשר מלכו בארץ אדום, ואותם נשמות הצדיקים אשר שם, כולם הם מבחינת בעלי קבין" פירוש: כי ידעת שעיקר בחינת המלכים שלא נתבררו, הם מבחינת בינה ולמטה דנה"י הכוללים, שבכללות כל האדם דבי"ע הוא המקום שמחזה ולמטה, שהם תנה"י דיצירה וי"ס דעשיה. וזהו שמרמז כאן הרב, אשר גם בג"ע דתחתון, עיקר התיקון הוא, רק מבחי' בינה ולמעלה אבל מבינה ולמטה שם

והנה המלכות נוקבא דז"א, לוקחת פרק תחתון של ההוד דאריך, ואז היתה נקראת פסיעה לבר, שהיא הנקודה והקוץ התחתון של אות ו' זעירא שבתוך הה"א של הבינה. ואע"פ שלא לקחה רק שליש תחתון דהוד, נקרא כל ההוד על שמה, כיון שאיננו כולו לז"א.

(מג) ונמצא, כי מה שנשאר לז"א איננו רק שלשה ספירות, שהם: שליש תפארת, ונצח, ויסוד. כי אעפ"י שגם הוא לוקח תרין פרקין עליונים של ההוד, כבר נתבאר, שכל ההוד נקרא ע"ש המלכות ונמצא, כי הז"א לוקח שלשה ספירות לבד, ונוקבא לוקחת ספירה אחת, והיא

אור פנימי

וה"ג כוללים כל הז"ת, וכל ע"ס דחסדים: כי חג"ת הם מבחינת כח"ב דחסדים, ונו"ה הם בחינות זו"ן דחסדים, הרי שהנוקבא, היא בחינת הוד. וז"ש, שהנוקבא דז"א לוקחת פרק תחתון דהוד דאריך. להיותה הבחינה שכנגדה ממש. ומה שאינה לוקחת כל ההוד אלא פרק תחתון לבד, יתבאר לפנינו.

של העליון שלו, שהם א"א ואו"א, הנעשים לשורשים אליו, שעל פיהם מתפשטים כל העינים שבבנין פרצופו לאחר לידתו. וכאן הרב מבאר השורשים של הז"א ממה שנוטל מהספירות של א"א, שממנו נוטל עיקר בנין פרצופו, ולהלן יתבאר גם מה שנוטל מאו"א.

וכבר ידעת שאין בז"א אלא ששה כלים, שהם חג"ת נה"י, והם עצמם ע"ס שלו, כי בחינות כח"ב נקראים בו חג"ת, ובחינתו עצמו היא נצח, והמלכות שבו נקראת הוד. וערכם של חג"ת נ"ה אלו, הם כמו כח"ב זו"ן הנבחנים בפרצופים העליונים בג"ר דאצילות ובא"ק. וזוהו בחינת שורש א' דז"א מיחס האו"י, ומשורש זה נמשכים בחינת הכלים שלו. וכן יש לו שורש ב', הנמשך מהתלבשות האורות בכלים, ששורשו ב' הוא בע"ב דא"ק, דהיינו התפשטות ב' דא"ק, שהיה שם עשר יציאות ועשר הכנסות, ושם קבלו הספירות כולן בחינות ציור של התפשטות העצמות בכלים. ונודע ששם היה התחלפות האורות, דהיינו משום שאור דכתר לא נתלבש בהתפשטות ב' זו דא"ק, ע"כ נתלבש אור חכמה בכלי דכתר, ואור בינה בכלי דחכמה, ואור ז"א, שהוא חסד נתלבש בכלי דבינה וכו', עד שאור המלכות נתלבש בכלי דיסוד. שמצד זה היה נשאר כלי מלכות בלי אור, אלא היה שם בחינת

(מג) הז"א לוקח ג' ספירות לבד, ונוקבא לוקחת ספירה אחת, והיא רביעית אליו, בסוד רביעית ההין. וצריכים לידע, שענין הנוקבא דז"א המדובר כאן, אין זאת בחינת נוקבא הנפרדת דז"א, אלא בחינת הנוקבא שבגופו דז"א, דהיינו מלכות שלו ששם נתקן בחינת המסך ועביות, אשר בגדלות מזדווג בה אור העליון, שע"י זה יוצאים כל האורות שלו. אשר נוקבא זו יש בהכרח בכל פרצוף, שעל ידה יוצאים ומתפשטים כל הבחינות דראש תוך סוף של הפרצוף, כנודע. אמנם בחינת נוקבא הנפרדת דז"א, מתחיל העיבור שלה אחר כל הגדלות דז"א, דהיינו אחר שנעשה ז"א בחי' י"ג שנים ויום אחד. כמבואר לעיל בדברי הרב (דף תשע"ב אות ס' ע"ש).

עוד צריכים לדעת, שבחינות הספירות דז"א בימי העובר, עדיין אין להם שם בפני עצמם, שיהיה אפשר לעסוק בהם מבחינת עצמותו של הז"א, כי פירושו של עיבור הוא ענין התכללות הז"א בהספירות והזווגים

ד' אליו, בסוד רביעית ההין, ואות ד' שבשם ההויה, כמ"ש במקומו. והרי שעתה הו"א אינו רק ג' מדות, ונוקבא רביעית אליו, וזה בשלשה ימי הקליטה.

מד) אח"כ, ניתוסף בז"א תיקון נוסף, והוא הבחי' הב', שהיא כנגד בחי' זמן היניקה, שנעשו בו ו"ק, והמלכות ז' אליו, כנזכר. וכן היה עתה, כי הנה נתבאר לקמן בענין החלב של היניקה, איך תכף

אור פנימי

התחיל רק בפרצוף ע"ב דא"ק, הוא ספירת הת"ת, והת"ת נבחן לכולל כל הספירות, שהוא משום שאור הנצח נתעלה לכלי דת"ת. וזכור זאת.

גם ידעת ששורש הו"א נמשך מבחי' ו' ונקודה שהשפיע היסוד דפרצוף הכתר דא"ק לאו"א דנקודים, כי אחר עלית ה"ת בנקבי עינים בצמצום ב', שהוציאה לכלהו אח"פ דרת"ס לבר מן המדרגה, שאח"פ דראש יצאו לתוך, ואח"פ דתוך יצאו לבחינת סוף, ואח"פ דסוף, יצאו לבי"ע, שהם ב"ש תחתונים דנה"י דא"ק, כנודע, הנה אז עלו נה"י דא"ק למין לע"ב ס"ג העליונים, שע"י זווגם יצא אור חדש שבקע לפרסא, דהיינו שביטל לצמצום ב' ועי"ז החזיר את ב"ש תתאין דנו"ה שלו מבי"ע אל אצילות כמ"ש בחלקים הקודמים. והם בחי' ו' ונקודה, שו' היא שליש תחתון דנצח, ונקודה היא שליש תחתון דהוד, ואחר שיסוד דא"ק השפיע אותם לפה דראש דאו"א, ונתכללו בזווגם יצאו עליהם כל הגדלות של הו"ת דנקודים. כנודע. והנה לאחר שביה"כ, חזרו ז"ת כולם לבי"ע, כמו שהיו מטרם שהעלה אותם אור החדש דבקע לפרסא, וביחס א"ק הם נבחנים כולם, רק לבחינת ב"ש תתאין דנה"י שלו, הנקראים ו' ונקודה, באופן שאלו ב"ש תחתונים דנו"ה דא"ק, שנפלו עתה לאחר שביה"כ פעם שנית לבי"ע, הנה הם עיקר שורש וו"ן, שעליהם סובבים התיקונים שבאצילות. ועתה נבאר דברי הרב שבכאן.

זווג של זכר ונקבה שבכלי דבינה, והולידו בחי' ה' חדשה, שנחלקה לד' ו', דהיינו ג"כ לזכר ונקבה, אשר הו' שהוא הזכר ירד אל היסוד, והד' שהיא הנקבה, ירדה להמלכות. כמ"ש כל זה באורך בחלק ה' דף שכ"ד ד"ה ב' מרחקים עש"ה.

והנה משורש זה דע"ב דא"ק, נמשכים כל הספירות דו"א מיחס בחי' התלבשות האורות בכלים שלו. וע"כ נבחן, שעלה ז"א מבחינת נצח, ונעשה לבחינת ת"ת, דהיינו מטעם התחלפות האורות. ונמצא הת"ת מיחס דאו"י הוא בחינת בינה דחסדים. ומיחס של התלבשות האורות בו, הוא ז"א עצמו. וכמו שבג"ר דע"ב, עלה אור החסד של הו"ת, ונתלבש בכלי דבינה, כן בז"ת עצמן, שהן תג"ת נ"ה, עלה ג"כ אור הנצח והתלבש בכלי דת"ת. וע"כ עיקר ז"א הוא ת"ת, והוא כולל כל הו"ת, להיותו בחינת עיקר נקודתו, דהיינו ז"א דו"א, ושאר הבחינות שבו הוא מאחריים. כמו הכתר שעיקר בחינתו הוא כתר דכתר, וט"ת שבו, הוא מהתכללות של שאר הספירות, וכמו חכמה שעיקר בחינתה היא חכמה דחכמה וכו', כן ז"א עיקר בחינתו הוא ז"א דו"א, ויתר הספירות הוא מהתכללות שלוקח מהעליונים והתחתונים. ויש אמנם לזכור בזה ב' בחינות, כי מיחס שורש האו"י, שהוא פרצוף הכתר דא"ק, מטרם שנתחלפו האורות, הוא ספירת הנצח, והנצח נבחן לכולל כל הו"ק דו"א, מטעם היותו בחינת ז"א דו"א. ומיחס שורש התלבשות, שהוא

בשעת העיבור בתחלתו נפסק דם הוסת של האשה מהיסוד שלה, ועולה למעלה במקום הדדים שלה, כדי להתהפך לחלב.

מה) והוא לסיבה, שעולים תרין פרקין עלאין דנ"ה דאריך שם במקום החזה דא"א, במקום הדדים שלה, לעשות שם בחי' דדים אל האשה להניק את בנה אח"כ. וכאשר נחלק הנ"ה לבחי' מספר פרקים, ולא מדות שלימות, כמ"ש בבחי' ראשונה, נמצא כי מה שנשאר מן

אור פנימי

י"ש לחשוב כאן, גם מה שמקבל מקו האמצעי דא"א, שהוא עיקר כל תיקונו מבחינת הווג דא"א על ה' ונקודה המתקן אותם. והוא בחי' למטה מסבור שלו, שהם ת"ת ויסוד. כמ"ש להלן. וע"כ נבחן שז"א לוקח ג' ספירות, ב' מבחינת הווג, שהם ת"ת ויסוד. וא' נקודתו עצמו, שהיא שליש תחתון דנצח. והנוקבא דגופו, היא רביעית אליו, שנוטלת שליש תחתון דהוד, כמבואר. וזהו תיקון הא' שהז"א מקבל בימי עיבורו, הנקרא ג' ימי קליטה, שהוא בחינת נפש דנפש בלבד, או בחינת העשיה דעובר.

וכבר נתבאר בחלק הקודם, שגם כאן הקדים הווג דע"ב ס"ג שבקע לפרסא שמתחת אצילות, וב"ש תחתונים דעתיק, שהם כוללים כל הו"ת דנקודים עלו עמהם לאצילות, ועתיק וא"א נעשו לפרצוף אחד, וע"כ נתעלו נה"י דא"א לבחינת נה"י דעתיק, העומדים במקום תג"ת שלו, ואז השפיע יסוד דא"א את ה' ונקודה שהעלה מבי"ע, דהיינו ב"ש התחתונים דנו"ה דפרצוף הכתר דא"ק, אשר עתיק דאצילות מלביש אותו מסבור ולמטה ונוטל מקומו. כמ"ש בחלק הקודם.

וזה אמרו "המלכות נוקבא דז"א לוקחת פרק תחתון דהוד דאריך, וכו', ונמצא כל מה שנשאר לז"א אינם רק ג' ספירות, שהם שליש ת"ת ונצח ויסוד" פירוש: כי עקרו של ז"א, מבחינת פרצוף הכתר דא"ק, וכן מבחי' הכתר דאצילות, הוא הנצח, והוא כולל כל ו"ק שלו, להיותו עיקר נקודתו דהיינו ז"א דז"א. הרי שנצח מספיק לכל ו"ק שלו. ומלכות דז"א, היא בחינת שליש תחתון דהוד, שה"ס הנקודה, כי ש"ת דנצח הוא ה', ושליש דהוד היא הנקודה, הרי שבחינת מלכות דז"א, אינה רק שליש תחתון של הוד דפרצוף הכתר דאצילות. והנה כל זה הוא בחינות של ז"א עצמו ממה שנשרש בנו"ה דא"א. אמנם המדובר הוא כאן, מבחינת התיקון גם כן, ממה שקבל מא"א בג' ימי קליטה, בסוד הווג דיסוד ועטרה שלו, בתוך היסודות דא"א. וע"כ

מה) תרין פרקין עלאין דנו"ה דאריך שם במקום החזה דא"א. במקום הדדים שלה לעשות שם בחינת דדים: צריכים לזכור כאן, כל המתבאר לעיל בענין עליות המדרגות דא"א ואו"א לצורך הווג דזו"ן, (עי' בדף תתקכ"ד ד"ה וזה אמרו וכל ההמשך) ונתבאר שם, שנה"י דא"א נתעלו לבחינת תג"ת, ותג"ת עלו למעלה לבחינת ג"ר שלו, אשר גם או"א עלו עם התג"ת דא"א והשיגו בחי' ג"ר דא"א שמקודם לכן. עש"ה. ואין להאריך כאן. ונמצא עתה ע"י עליה הנ"ל, אשר ששת הספירות דא"א, שהם תג"ת נה"י נעשו עתה בעת הווג לצורך זו"ן, אל עשר ספירות שלימות. ברת"ס, אמנם כלים לא נתוספו כאן, רק התג"ת נה"י עצמן, נתפשטו ונעשו לע"ס. וענין התפשטות זו כבר ביאר הרב בז"א לעת גדלותו, אשר ב' פרקין העליונים

אריך אל הזו"ן, הם ד' פרקין דנ"ה, ושליש הת"ת, וכל היסוד. ונודע, כי היסוד אינו רק במדת שלישי א' של הת"ת.

(מו) ונמצאו עתה ששה בחינות, ומהם נעשו ו"ק לז"א, והמלכות היתה שם בסוף פרק תחתון של ההוד, ד' אליו. ולכן נקרא המלכות בבחי' זו שביעית. ונכללו עתה אלו השבעה בחינות כל אחד מהם בכל הו', דוגמת מ"ש בענין כ"א אזכרות שבתפילין, שלהיותם עיקרן שלש לבד כלולים בג', לכן הם ג"פ ד' הם כ"א, כי הג' לבד נתגלו ע"ש. הרי ניתוסף עתה תיקון אחר, כי בתחלה היה ג' והיא רביעית אליו. ועתה הוא ו' והיא ד' אליו.

(מז) ודע, כי גם בעיבור יש בחי' יניקה, והוא, שהעובר ניזון שם ויונק דרך טיבורו, ממה שאוכלת אמו כנודע. והבן זה היטב.

(מח) אח"ך ניתוסף בז"א תיקון נוסף, והיא הבחי' הג', שהיא כנגד זמן עיבור ב' דמוחין דגדלות, שנעשו בו תשעה מדות שלימות, והיא י' אליו וכן היא עתה.

(מט) כי הנה נתבאר, שהב' פרקים עליונים דנ"ה דאריך, נתעלו לעשות דדים אל הבינה להניק בנה. ונמצא כי כאשר נסתכל, במה

אור פנימי

והאמצעים דכל אחד מתג"ת, עולים ונעשים לבחי' ראש. ופרק התחתון דכל אחד מהתג"ת מתחברים עם הפרקים העליונים של כל אחד מן הנה"י, ונעשים עתה לתג"ת, וב' פרקין האמצעים ותחתונים, של כל אחד מן הנה"י, נשארים לבחינת נה"י. וזה אמרו "תכף בשעת העיבור בתחלתו, נפסק דם הוסת של האשה מן היסוד שלה ועולה למעלה במקום הדדים שלה, כדי להתהפך לחלב, והוא לסבה שעולים תרין פרקין עלאין דנ"ה דאריך שם במקום החזה דאז"א דהיינו כמבואר, כי בתחלת העיבור דז"א, מוקדם לו ענין עליות המדרגות דנה"י לתג"ת ותג"ת לג"ד, והמה מתפשטים לראש תוך סוף, כנ"ל אצל הו"ק דז"א דגדלות,

ונמצא שפרקין עלאין דנצח והוד דא"א, עלו ונתחברו עם הפרקין תתאין דחסד וגבורה, אשר מכולם יחד נעשו בחינת התג"ת דא"א. ומתוך שכל עליה זו אינה נוגע רק לאז"א לבד, כי א"א עצמו יש לו גם מקודם לכן בחינת הראש שלו, אשר עתה עלה לבחינת ראש דעתיק, ועתיק יותר למעלה כמ"ש שם. לפיכך אנו מבחינים עליה זו על שם אז"א, כי עליית ב"ש דכל אחד מתג"ת לראש, גרם זה לאז"א לקנות ראש מא"א, וכן יתר עליות. וע"כ אותם ב"ש דנ"ה עלאין שנתחברו להיות תג"ת חדשים במקום תג"ת הישנים דאז"א, המה הם בחינת הדדים של אז"א, ומהם באים המוחין דיניקה של הז"א.

שהגדיל הז"א בסוד העיבור, ולא בבחי' הפרקין עצמן דבחי' אריך, אלא בערך מהו שגדל העובר, הם תשעה בחינות.

(ג) כי הנה מן פרק אמצעי דנצח דאריך, נכפלו ונעשו ב' מדות שלימות בז"א, שהם חסד ונצח קו ימין שלו. ומפרק אמצעי דהוד דאריך, נעשו בז"א גבורה והוד קו שמאל. ומפרק תחתון דנצח נעשו ת"ת ויסוד

אור פנימי

והנה האורות דנה"י הם בחינת דינים, ומכונים דם, כנודע. ונמצא אחר שעלו שלשים עליונים דנו"ה, ונעשו באו"א

(ג) פרק אמצעי דנצח דאריך נכפלו ונעשו לב' מדות שלימות שהם חסד ונצח קו ימין שלו, ומפרק אמצעי דהוד, נעשו גבורה והוד, ומפרק תחתון דנצח, נעשו ת"ת ויסוד, ומש"ת דת"ת חכמה, ומיסוד נעשה בינה: ויש להבין היטב דברים אלו, כי הם משורשי החכמה. והנה יש כאן בדברי הרב שמועות שונות, ולכן צריכים להבין הדברים במקוריותם. תחלה צריכים להבין, למה מתחלקים כל ספירה לג' שלישים, מי הוא הגורם להתחלקות זו. וכן ענין התחלקותם לשנים שנים בעת גדלות, ואשר מחג"ת לחב"ד מתעלים הפרקין העליונים עם הפרקין אמצעים, ומנה"י לחג"ת אינם מתעלים רק הפרקין עלאין לבד. וכן למה מתעלים רק ב' פרקין דנו"ה דא"א לחג"ת, ולא גם היסוד. וכן מה ענין ת"ת דא"א להיות חכמה דז"א, ויסוד דא"א להיות בינה דז"א.

והנה ענין התחלקות הו"ק לששה שלישים, הוא, מסבת הורדת ה"ת מעינים והחזרת האח"פ הנפולים אל המדרגה. אשר אז עולים הנה"י לחג"ת, והחג"ת לחב"ד. כי בעת שאין שם אלא חג"ת נה"י, שחג"ת הם בחינת גלגלתא, ונה"י בחינת עינים, הוא מטעם שיש שם בחינת ה"ת בעינים, המוציאה את אח"פ לחוץ. כנודע. וע"כ יש שם קומת ז"א, שהם גוף בלי ראש, ונמצא אשר הרוח מלוכש בחג"ת, והנפש בנה"י. אבל בעת שקונה נה"י חדשים כי הה"ת

והנה האורות דנה"י הם בחינת דינים, ומכונים דם, כנודע. ונמצא אחר שעלו שלשים עליונים דנו"ה, ונעשו באו"א לבחינת חג"ת, הנה נעשו לבחי' חסדים, ומכונים חלב. ונבחן שעולה בחינת הדם מן היסוד של אמא שהם דינים, ונפסק בחינת הוסת שלה, כי עתה נהפכו ונעשו לחג"ת, שהם בחינת חלב. וטעם התחלקות כל ספירה לשלישים וכן ענין התחברותם באופן הנזכר יתבאר להלן.

ד' פרקין דנו"ה ושליש הת"ת וכל היסוד וכו' והמלכות בסוף פרק תחתון של ההוד שביעי אליו: כי כאן מתחיל בחינת היניקה דז"א, שאוכל דרך טבורו, ונודע שענין היניקה מגלה בחינת החג"ת דז"א, ולכן בגלה כאן ענין התכללות של נה"י בחג"ת הנמשך מכח עליות המדרגות הנ"ל, וע"כ יונק עתה הז"א מבחינת ו"ק שנשארו בנה"י אחר עליית ב' הפרקין לחג"ת. וז"ש שנשארו ד' פרקין של נו"ה, שפרקין האמצעים הם בחינת חג"ת דז"א, ופרקין תתאין הם בחינת נה"י דז"א, אלא שיש לחשוב עמהם גם בחינת קו האמצעי של נה"י דא"א, שהם שלישי תחתון דת"ת, וכל היסוד. כי משם באים כל ההארות. כנ"ל. ומבחינה זו של יניקה נבחנת המלכות בסוד שביעי. אמנם הפרקין דנו"ה העליונים דא"א שעלו ונעשו לחג"ת, אין הז"א מקבל מהם עתה כלום, כי הם נבחנים לבחינת ג"ר דנה"י דא"א, שאינו מקבל אותם אלא לעת גדלות. אלא שלאחר לידתו יונק מהם באמצעות או"א בסוד הדדים, אבל בגדלותו

בז"א קו אמצעי. ומשליש תחתון דת"ת דאריך נעשית חכמה דז"א. ומיסוד אריך נעשית בינה דז"א. ואמנם דעת אין בו עדיין בימי העיבור כנ"ל, ומפרק תחתון דהוד דאריך נעשית נוקבא דז"א, הרי הם ט' בחינות.

(נא) ודע, כי הכתר של ז"א הוא מן בחי' חצי ת"ת דעתיק יומין, המתלבש תוך חצי התחתון דת"ת דאריך כנ"ל, ולקמן יתבאר כל זה באורך כי הרי בחי' זו היא כנגד אותה הבחי' כנ"ל, אלא שעתה הוא בכח ולא

אור פנימי

ירדה מעינים מכח אור חדש המגיע שם, ע"י חווג דע"ב ס"ג. הבוקע לפרסא לשעתו, הנה אז יורד אור הנשמה ובחינת ראש, ונודע אשר בביאת אור הנשמה, הוא מתלבש בכלי היותר עליון שהוא הכלי דתג"ת והאור שהיה מקודם בתג"ת, יורד עתה לנה"י שהוא אור הרוח. והאור הנפש שהיה בנה"י יורד לנה"י החדשים. הרי שהתג"ת נעשו לראש, שפירושו כלי דנשמה, והנה"י נעשו לתג"ת, שפירושו כלי דרוח. אמנם אי אפשר שכל התג"ת יתהפכו לבחינת כלי דנשמה וראש, כי זה הכלל כל ראש צריך להיות למעלה מכל מסך, אלא שמסך משמש בו ממטה למעלה, כנודע. ולפיכך השלישים תחתונים דתג"ת, שהם כבר נמצאים למטה ממסך, אינם יכולים לעלות ולהיות ראש.

וטעם הדבר הוא, כי בעת עלית ה"ת בעינים, שהמלכות נתכללה בכל ספירה וספירה, ונעשית שם לבחינת קו שמאל כנודע, הנה אז נתחלקה ג"כ כל ספירה וספירה לג"ש רת"ס. כי כל ספירה כלולה מע"ס, וא"כ נבחן ג"כ שעלה הה"ת לבחינת עינים שבע"ס ההם, והוציא האח"פ מחוץ להמדרגה, כלומר מבחינת המסך דאותה המדרגה ולמטה. וכבר ידעת שענין אח"פ בדיוק, אינו אלא בחינת מחוה ולמטה, שהוא נה"י דע"ס של אותה הספירה, נמצא א"כ, אשר תב"ד תג"ת דאותה הספירה הם למעלה ממסך דה"ת שעלה לעינים שמה, והתנה"י

דאותה הספירה כבר נמצא ממסך ולמטה. ומכאן באו כל ההבחנות שיש בכל ספירה על ג' שלישים שבו. שב' שלישים העליונים של כל ספירה שהם תב"ד תג"ת הפרטים הנכללים שם, נבחנים שנקיים ממסך. ורק שלישי תחתון שבו שהם תנה"י כבר הם מצומצמים במסך. וזכור זה.

אמנם יש כאן הבחן בין הספירות דתג"ת אל הספירות דנה"י, כי בנה"י נמצא עלית ה"ת לתחת השלישים עליונים שבהם. והוא מטעם שבע"ס דנקודים הנבחנים כולם לפרצוף נה"י דא"ק, נסתיים המסך שם בסיום הת"ת, שהוא פה דאז"א דנקודים, מטעם שנתבאר שם. ונמצאים כבר גם התג"ת דנה"י אלו, שהם גם כן למטה ממסך. ואין שם רק ג' פרקין עלאין שנקיים ממסך.

ובזה תבין, אשר מתג"ת לתב"ד יכלו להתעלות ב' שלישים מכל ספירה, שהם העליונים והאמצעים, כי המסך עומד מתחת השלישים האמצעים, ורק ג' השלישים התחתונים דתג"ת לא יכלו להתעלות לראש, מפני שהמסך נמצא ממעל להם. וע"כ נשארו בהכרח בדרגת התג"ת למשכן לאור הרוח. אמנם מנה"י לתג"ת לא יכלו להתעלות לבחינת כלי לאור הרוח, רק השלישים העליונים לבד, להיותם ממעלה למסך דסיום וסוף, וע"כ ראויים עוד לתג"ת ולכלי דרוח. משא"כ השלישים האמצעים עם השלישים

בפועל, ואז הוא בפועל ממש. והנה, אם נעריך יחד כל הבחי' האלו יהיו י"ח, כי לכן נקרא ח"י העולמים, כי הנה הז"א היה ג', ור' וט', הרי י"ח.

נב) והנה פעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל, התחלקות ת"ת ונה"י דאריך בז"א באופן אחר. והוא זה: כי הנה נתבאר כי עיקר ז"א בזמן

אור פנימי

הקודם, בענין ההפרש בין פרצופי מ"ה, לפרצופי ב"ן, אשר פרצופי הנקבין אין להם תיקון קיום רק בג"ר דנה"י, להיותם בחינת הכלים ישנים דנקודים לבד, שסיום קו אמצעי היה שם בסיום הת"ת דא"ק. אבל פרצופי מ"ה, יש להם תיקון קיום גם בג"ש אמצעים דנה"י, שה"ס היסוד, הנקרא מ"ה החדש. (עי' דף תתק"צ בתשובות פ"ח פ"ט צ' וצ"ב) וע"כ מסתיים הקו אמצעי דפרצופי מ"ה עם סיום היסוד. גם ידעת, שענין תיקון קיום מתחיל רק מס"ג דא"ק, ששם נעשה צמצום ב', שעלתה ה"ת לעינים, ונעשה קו שמאל בכל הספירות, ואח"כ ע"י הזווג עם אור העליון נמשך קו אמצעי מכריע ביניהם, שז"ס תיקון הקיום כנודע. ולפיכך אין תיקון קיום בראש דא"א, להיותו בחינת כתר וע"ב, שבהם עוד לא נרשם שום התחלה לתקון קיום, וע"כ כח"ב דא"א זה למטה מזה, ובינה יצאה לחוץ מראש, כנודע. אמנם מבינה דא"א ולמטה, כבר יש תיקון קיום מבחינת הראש דא"א, המלביש אותו, שהמה בקומת ס"ג, וע"כ כבר נוהג בהם תיקון קיום.

אמנם בנה"י דא"א יש שם תיקון קיום בג"ר של אלו הנה"י, והוא מטעם שכן נתקנו שם תיקון הקיום בג"ר דנה"י דא"ק מכח הלבשתם של הע"ס דנקודים. (כנ"ל תתק"צ בתשובה פ"ח) גם מכח העיבור של עצמו, שהיה גם בו התכללות נה"י בחג"ת, שהוציא גם בו בחינת תיקון קיום בשלישים אמצעים דנה"י שלו, כנודע. ולפיכך יש בנה"י דא"א ב' בחינות סיומים: א' יש שם סיום קו אמצעי מבחינת הנקודים, שהוא בסיום הת"ת. וב'

תחתונים, הגם שגם הם היו צריכים להתעלות, מחמת ירידת הרוח להכלים שלהם, אמנם לא יכלו לעלות כי המסך דסיום רוכב עליהם ועומד בסיום הת"ת. וע"כ נשארו למטה עם הנה"י חדשים, להלבשת אור הנפש לבד שהוא בחינת האור דסיום.

והנה נתבאר היטב הגורם להתחלקות כל ספירה על ג' שלישים, שהוא ג"כ עלית ה"ת בעינים, וכמו שעשתה קו שמאל בכל ספירה כן עשתה התחלקות בהע"ס הפרטיים דכל ספירה, לבחינת גו"ע ואח"פ, שהם תב"ד תג"ת ונה"י. גם נתבאר הגורם להתחלקות הו"ק לשנים שנים, בעת הגדלות, שהוא בחי' המסך דה"ת העומד למעלה משלישים תתאין דחג"ת, ואינם ראויים עוד לבחי' ראש, כי אפילו אחר ירידת ה"ת מעינים נשאר שם בחינת רושם, כנודע. וע"כ לא יכלו לעלות רק ב' שלישים מחג"ת להיות ראש. וכן מבחי' נה"י לא יכלו לעלות רק השלישים העליונים לבד, שהם נתחברו עם השלישים התחתונים שנשארו מחג"ת ונעשו לחג"ת. הרי שא"א להיות גם בחג"ת יותר מב' שלישים. וכן לא יכלו ב"ש אמצעיים דנה"י לעלות לחג"ת מטעם מסך דסיום שממעל להם, הרי שמוכרח להשאר בנה"י ג"כ ב"ש.

ועדיין צריכים לבאר למה לא נתעלו בא"א רק ב"ש עליונים דנו"ה לבדם, ולא כלל מבחינת יסוד דא"א. כמ"ש שהמסך מסתיים בסיום הת"ת, אמנם בז"א, אומר תמיד, אשר ג"ש עליונים דנה"י שלהם מתעלים ונעשים לחג"ת, שהוא חושב גם היסוד. אכן צריך שתזכור המתבאר בחלק

העיבור אינו רק שלשה מדות לבד מתגלים בו, כנ"ל. אמנם נגדלו ונעשו ו' מדות קטנות, אשר כולם אינם רק ג' גדולות לבד.

נג) והנה מן נצח דאריך, נעשו בז"א קו ימיני שבו, והם נצח וחסד. ומהוד דאריך נעשו בז"א גבורה והוד. ומיסוד דאריך נעשו בז"א ת"ת ויסוד, ומשליש תחתון דת"ת דאריך, נעשו בז"א תלת מוחין חב"ד.

נד) וטעם הדבר, איך מזה השליש דת"ת לבדו, נעשו תלת מוחין בז"א, הוא, כי הנה נתבאר לעיל, איך שלישי תחתון דת"ת דאריך עלה

אור פנימי

יש שם סיום קו האמצעי מבחינת המ"ה החדש, שהוא בסיום היסוד. והוא הטעם שהיסוד שלו אינו מצטרף עם ב' ש"ע דנו"ה שלו לעלות ולהתחבר עם התג"ת, משום הסיום דקו אמצעי אשר בסוף הת"ת שלו מכח הנקודים. כנ"ל.

משא"כ בז"א, שעיקרו הוא ממ"ה החדש, כי בעת הנקודים לא היה בו שום הארה מתיקון קוים כי ע"כ נשברו הו"ת פנים ואחור. כנודע. וא"כ מתחיל תיקון הקוים שלו, רק באצילות, מבחינת מ"ה החדש, ואין לו חלק כלל בתיקון קוין דב"ן, ולפיכך אין שום סיום של קו אמצעי ניכר בבחינת הת"ת שלו, וע"כ גם היסוד שלו יכול לעלות לתג"ת כמו הנו"ה בלי שום שינוי.

וזה אמרו (כאן באות נ') "משליש תחתון דת"ת דאריך נעשית חכמה דז"א ומיסוד אריך נעשית בינה דז"א ואמנם דעת אין בו" פי': כי אין ראש אלא מבחינת תג"ת, כי תג"ת נחשבים לז"א לבחינת ראש, כמ"ש בוהר, כח"ב ג' רישין דעתיקא, ותג"ת ג' רישין דז"א. וכן בדברי הרב. אמנם מנה"י שהם ע"ס דסיום, אין בהם מבחינת ראש לז"א כל עיקר. ומה שאומר הרב אשר ג"ש עליונים דנה"י דא"א נעשו בו לג"ר בעת גדלות, אין הכונה אלא בעת שהם מתחברים ועולים לתג"ת, כנ"ל,

שבעת הזווג לצורך זו"ן, עולים ב"פ עליונים ואמצעים דתג"ת, ונעשים לראש, ואז עולים גם השלישים העליונים מנה"י, ומצטרפים עם השלישים התחתונים שנעשו מתג"ת, ונעשו שניהם יחד לבחינת תג"ת ממש. וע"כ אחר שג"ש עליונים דנה"י עלו ונעשו לתג"ת, אז ראויים להעשות לבחינת ראש לז"א, להיותם למעלה ממסך דסיום העומד במקום החזה. אבל מטרם שהג"ש דנה"י עולים ונעשים לתג"ת, אינם ראויים כלל להעשות לבחינת ראש. שאז הם למטה ממסך דחזה, והם נחשבים כבר לבחינת ע"ס דסיומא. וזכור זה.

וטעם הדבר הוא, כי יש ב' בחי' ראשים: א' מבחינת עצמות חכמה, והוא בחינת ג' רישין דא"א עצמו. וב', הוא מבחינת ג"ר דבינה, שאע"פ שכבר היא למטה ממסך דראש, מ"מ נחשבת לבחינת ג"ר, להיותה דוחה חכמה בלאו הכי, מסוד כי חפץ חסד הוא. כנודע. וע"כ זה הרושם דמסך של ראש, אינו שולט עליה כל עיקר. כנ"ל בחלקים הקודמים. וז"ש בוהר דתג"ת ג' רישין דז"א, כי תג"ת דא"א למעלה מחזה, הוא בחינת ג"ר דבינה, כנודע. וע"כ הם נעשין לג' רישין: חב"ד של הו"א. כי גם הו"א עיקרו הוא רק אור דחסדים, אלא בהארת חכמה, שזוהי מבחינת הראש הב' שהוא מג"ר דבינה, ע"י הזווג דע"ב ס"ג,

והלביש ב' שלישים עליונים של הת"ת דאריך עצמו, ואח"כ עלה גם היסוד דאריך והלביש את שלישי תחתון של הת"ת הנזכר, ונכלל בכולו.

נה) ונמצא כי היסוד אע"פ ששיעורו הוא קטן שם, שאינו רק שלישי הת"ת כנ"ל, עכ"ז מחמת שהלביש ונכלל בכל הת"ת דאריך כולו כנזכר נגדלה הארתו ועשה בז"א ת"ת ויסוד שבו. והשליש התחתון דת"ת דאריך, היו בו הארות כפולות מאד, יותר מהנ"ה. כי הנ"ה, כל אחד מהם נכלל זה בחסד וזה בגבורה, ומכח כללות ההוא נעשו כל אחד מהן ב' מדות קטנות בז"א כנזכר, אך שלישי הת"ת נכלל מיניה וביה בב' שלישים העליונים, הרי כללות א' גדול, כי הוא מיניה וביה, משא"כ בנה"י שלוקחים הארתם מאחרים, אך זה הוא מיניה וביה ולוקח הארה יתירה מהם מאד, ונוסף על זה כי נכלל היסוד שלו עצמו בו.

נו) וכבר נתבאר לעיל, כי כמו שנכלל התחתון מהעליון כן נכלל העליון מהתחתון ונמצא עתה כללות היסוד באותו שלישי הת"ת. ונמצא

אור פנימי

כנודע, ואין לז"א שום שייכות לראש דעצמות חכמה. וכבר נתבאר זה באורך. ולפי זה תבין היטב, כי רק הת"ת דא"א, אחר שעולה למעלה מטבור, שפירושו, שמצטרף עם השלישים תחתונים שנשארו מחג"ת, ונעשה גם הוא בחינת חג"ת שלמעלה ממסך דחזה וטבור שלו נעשה ראוי להעשות לראש אל הו"א. ולכן בחינת היסוד דעתיק המלוכש בו עתה בהיותו בחינת למעלה מחזה, ששם עומד יסוד דעתיק, הוא שם נעשה לבחינת כתר דז"א, וש"ת דת"ת לבחינת חכמה דז"א. ומכאן יש לז"א ב' רישין דכתר וחכמה. אבל בינה אין לו, ומכ"ש דעת, כי אין שם עוד שום זווג בראש דז"א בעיבור, אלא בימי גדלותו, לאחר י"ג שנים ויום א'. ועתה אינו נחשב כלל לראש, אלא הוא כולו בחינת נה"י בסוד ראשו בין ברכיו. ומשום זה אין בו אלא מעצמות א"א בחינת כלים לבד. וכיון שיסוד דא"א, אינו עולה ונעשה לבחינת

חג"ת, להיותו למטה ממסך דסיום העומד בת"ת דא"א, מכח שורשו שבנקודים כנ"ל. וע"כ חסר שם קו אמצעי לגמרי, ואין עתה בראש ז"א אלא ב' קוים שהם כתר וחכמה, אבל קו אמצעי הבא מיסוד אין לו. וע"כ נבחן כאן בעיבור, שבינה דז"א יצאה מראשו כבינה מראש דא"א, כי כמו הבינה דא"א שהוא הגרון, יצאה מראשו, מחמת ה"ת שעלתה בעינים, שהוא חכמה דראש, והחכמה דא"א נתקנה בדכר ונוקבא, והוציאה אל הבינה חוץ מראש, מחמת המסך דקטנות שהשאיר הרושם שלו ממעל לבינה, ואינה ראויה עוד להיות ראש. כן הדבר גם ביסוד דא"א, כי מחמת המסך דסיום שבסוף הת"ת העומד ממעל ליסוד, ע"כ אין היסוד ראוי להעשות לבחי' חג"ת, מחמת המצאו מתחת המסך דסיום של קו אמצעי דנה"י. אמנם אלו הכתר וחכמה, שז"א מקבל משליש תחתון דת"ת דא"א, ומיסוד דעתיק שבתוכו, נעשו בו בגדלות לחכמה ובינה.

כמה האורות יתירות יש באותו שליש תחתון דת"ת דאריך, ולכן הספיק לעשות תלת מוחין בז"א. ונמצא כי מבחינת הכלים של הז' מלכים, נתבררו ונעשה מהם בחי' ו"ק דז"א, בבחי' כלים, וכן בניצוצות, וכן באורות כנ"ל.

נז) ואלו הבחי' נעשה מהם גופא דז"א, והלבישו את נה"י דאריך ע"ד הנזכר, וכן נבררו מהכלים והניצוצות והאורות של המלכים לצורך ג"ר דז"א בסוד כלים וקרומות ומוחין, ונעשו ג"ר דז"א כנ"ל. ואלו

אור פנימי

ואותה בחינת הבינה שמקבל מיסוד דא"א שיצאה לבר מסיום דנה"י, נעשה בו או לדעת. וטעם הדבר, כי כבר נתבאר שיש לז"א ב' שרשים: א' מפרצוף הכתר דא"ק, שמשם התג'ת שלו נחשבים לכח"ב, ונצח נחשב לעיקר נקודתו עצמו, והוד נחשב למלכות שלו. כנ"ל. והנה משורש זה באים הכלים והקטנות דז"א שמקבל ג"כ מפרצוף הכתר דאצילות. וע"כ נחשב בעיבור, אשר יסוד דעתיק הוא הכתר שבו, ושליש ת"ת תחתון דא"א הוא חכמה שבו, ויסוד שיצא לבר מת"ת, הוא הבינה שבו. אבל בגדלות, שהוא מקבל מע"ב ס"ג, דהיינו או"א, הנה אז מקבל משורש השני שהוא ע"ב דא"ק, שמשם באים לו התלבשות העצמות בכלים, כנ"ל, אשר שם ירדו המדרגות, כי חכמה נתלבשה בכלי דכתר, ובינה בכלי דחכמה, וחסד בכלי דבינה, כנ"ל ע"ש וע"כ נחשבים בו עתה הכח"ב של הקטנות שנעשו לבחינת חב"ד.

והנה נתבאר היטב, אשר בחי' הראש דז"א בעת עיבורו, נעשה רק משליש תחתון דת"ת דא"א, ומחלק יסוד עתיק המלוכש בתוכו, מעת עלית נה"י אל התג'ת. גם נתבאר היטב שהם רק בחי' כתר וחכמה. וכן נתבאר היטב הטעם, שיסוד באמת היה צריך גם הוא להכלל בתג'ת ולהעשות בחינת בינה דז"א, אלא משום המסך דסיום שבת"ת, העומד ממעל ליסוד, ע"כ נדחה

מלעלות לחג'ת להעשות בחינת ראש, והוא נשאר בנה"י דא"א. ונמצא הבינה דז"א בעיבור, שהיא לבר מראש. גם נתבאר היטב הטעם למה כח"ב דז"א נעשים לחב"ד, לעת גדלות, שהוא משום שהתלבשות העצמות בכלים נמשך מע"ב דא"ק, ולא מכתר דא"ק. וכמו בע"ב דא"ק נתלבשה החכמה בכלי דכתר, ונעשה הכתר בחינת חכמה, וכן הבינה בכלי דחכמה, ונעשה החכמה לבינה. וכן החסד בכלי דבינה, ונעשה הבינה לדעת. כן הוא גם בז"א, וע"כ הכח"ב דעובר נעשו לחב"ד בעת גדלות.

ומה שאומר פעם ששליש תחתון דת"ת נעשה ראש לז"א, ופעם אומר, שמחצית הת"ת דא"א עלה ונכלל במחצית ת"ת העליון דא"א. (עי' לעיל תתק"ד אות פ"ד) תדע שהוא מטעם ב' הסימים שיש בפרצוף התג'ת דא"א שלמעלה מפרסא. כמ"ש (לעיל דף תתקט"ז ד"ה וזכור) שמצד קו האמצעי, הוא מסתיים בנקודת החזה, ומצד ב' הקצוות הוא מסתיים בטבור. וע"כ בעת העליה של הפרצוף שלמטה מפרסא למעלה מפרסא, יש הבחן אחר בהקצוות, והבחן אחר בקו האמצעי, וכדי שלא להאריך בזה, אומר סתם, שמחציתו התחתון עולה ונכלל במחציתו העליון, דהיינו הקו האמצעי כדרכו, והקצוות כדרכם. כי זה הכלל, שבחי' גו"ע של הפרצוף היא מחציתו העליון של כל פרצוף, ובחינת אח"פ של הפרצוף, היא מחציתו

הלבישו לשליש התחתון דת"ת דאריך, והענין כי הנה נתבאר לעיל כי הת"ת נקרא ו' וכן היסוד נקרא ו'.

נח) והנה הת"ת דאריך משמש לב' בחינות לאבא ולאמא חלק העליון, ולז"א חלק התחתון. ונמצא כי מחצית הו' שהם ג' הם בחלק התחתון דת"ת, ומג' זו נעשה תלת מוחין לז"א. וכן עד"ז היסוד דעתיק, שגם הוא גנוז ומתלבש בת"ת דאריך, גם הוא בחי' ו' א', וגם היא נחלקת לב'.

נט) ונמצא כי שלשה חלקים ממנה, נעשו נשמה לנשמה תוך חצי עליון דת"ת דאריך לאו"א. ושלשה חלקים תחתונים נעשו נשמה אל

אור פנימי

היסוד, וא"כ לולא ההתכפלות לא היה נוטל מש"ת דנצח, אלא בחינת היסוד שבו. אבל עתה שנכפל ע"י ההתכפלות בתג"ת, יש שם גם בחינת שלישי מהתג"ת, שהוא ת"ת. וכן מש"ת דהוד דא"א, לולא ההתכפלות לא היה לו ליטול ממנו אלא מלכות, דהיינו הנוקבא שלו, ועתה שנכפל נעשה לו משם ב' בחינות נוקבין לאה ורחל, דהיינו נוק' דבחינת חג"ת, ונוקבא דבחי' נה"י. ועד"ז משליש אמצעי של הנצח, לולא ההתכפלות לא היה נוטל משם רק בחינת הנצח שלו לבד, ועתה נוטל משם גם בחינת ימין דחג"ת, שהוא חסד. ועד"ז משליש אמצעי דהוד, לולא ההתכפלות לא היה נוטל משם אלא בחינת הוד שלו לבד, ועתה נוטל משם גם בחינת השמאל דחג"ת, שהוא גבורה.

והנה נתבאר לך היטב איך שד' הפרקים התחתונים שנשארו בנה"י דא"א נכפלו ונעשו לחג"ת נה"מ דז"א ע"ז שבאר הרב כאן באות נ' ע"ש. אשר עם החכמה שנטל מת"ת דא"א, והבינה שנטל מיסוד דא"א, הם ט' בחינות. גם נתבאר היטב מה שאומר כאן באות נ"א, שחצי יסוד דעתיק יומין תוך חצי התחתון דא"א נעשה לבחינת כתר דז"א. ואין להקשות ממה שיסוד דעתיק מסתיים בחצי העליון בחוה דא"א, ואינו

התחתון. כנ"ל בחלק הקודם. ובשעה שמדבר בדיוק מהחלק של הזו"ן, הוא אומר שהוא שלישי תחתון, שהרי הזו"ן אין לו חלק בלמעלה מטבור אפילו מצד הכלים, כי שם מקום ישו"ת, כנודע.

כי ידעת שבחינות החג"ת דז"א באים רק מתוך התכללות הנה"י דא"א בחג"ת שלו. כנ"ל. כי עיקרו של ז"א אינו אלא בחינת הנצח דא"א, ורק משליש תחתון שלו, כנ"ל, והנוקבא דז"א, היא משליש תחתון דהוד דא"א, כנ"ל. שהם בחיבות ו' ונקודה. אלא מתוך עלית הנה"י לחג"ת, הרויח הו"א כח"ב חג"ת, כי משליש תחתון של ת"ת דא"א, הרויח בחינות כתר חכמה, ומיסוד דא"א, הבינה שלו, וד' שלישים דנו"ה, הגם שנשארו למטה ולא נתחברו למדרגת חג"ת, מ"מ מחמת עלית הנה"י דא"א לחג"ת, מכח שנעשו לאחד עם הנה"י דעתיק בעת הזווג כנ"ל. לכן הגם שלא נתחברו לגמרי עם מדרגת חג"ת, מ"מ הרויחו בתוכם בחינת התכללות מהתג"ת, באופן שהם נתכפלו, שכל שלישי מהם נעשה לב' שלישים: א' מתג"ת וא' של עצמם מנה"י. באופן, ששליש תחתון דנצח נכפל לב"ש: ת"ת, ויסוד. דהיינו שבחינת קו אמצעי דז"א, שהוא עיקר הו"א הבא מנצח כנ"ל. והקו אמצעי דנה"י הוא

חצי התחתון דת"ת דאריך, הנעשה תלת מוחין אל הז"א כנוכר. וגם מן הנ"ה דעתיק אשר תוך נ"ה דאריך נעשו נשמה גם לז"א. וכל זה יתבאר באורך במקומו האמתי בענין גדלות דז"א. והרי נתבאר התלבשות ז"א לאריך ולעתיק בעת העיבור, היטב מאד.

(ט) ודע כי פעם אחרת שמעתי באופן אחר בקיצור, ואיני יודע אם הוא בעת העיבור או ביניקה או בגדלות, כי שמעתי סתם. והוא זה, כי

אור פנימי

מרויח הז"א את התג"ת שלו. ומהתכללות דמין הב' דהיינו ממה שג' השלישים עלאין דנה"י דא"א, מצטרפין עם הג"ש תתאין דתג"ת דא"א ונעשים לבחינת תג"ת לצורך גדלות דא"א, הנה הז"א נוטל מהם בחינת הכח"ב שלו, כנ"ל. אלא בימי עיבורו, כל עוד שאין לו בחינת זווג בראש, אינו נוטל מהקצוות שהם גו"ה, אלא מת"ת לבד, ואפילו מיסוד אינו נוטל, כי גם שהוא שלישי אמצעי כמו שלישי תחתון דת"ת, מ"מ כיון שהוא בא"א למטה ממסך דסיום המסתיים בת"ת שלו, ע"כ אינו ראוי לעלות ולהעשות לתג"ת כנ"ל. ותדע שהתכללות זו דמין הב', נקרא בדברי הרב התכללות מיניה וביה כאן באות נ"ה.

גם נתבאר, ב' השורשים שיש לז"ת הנקראים ז"א: א' הוא מצד הכתר דא"ק שמשם נבחנו התג"ת נ"ה לבחינת כח"ב זו"ן. וב' מצד הע"ב דא"ק, ששם ירדו המדרגות, ונבחנו התג"ת נ"ה לחב"ד זו"ן. והבחן א' מצד פרצוף הכתר דא"ק, הוא בעיקר ביחס הכלים דז"א לבד. והבחן ב' הוא בשעה שמתחשבים בהאורות, דהיינו מבחינת התלבשות האורות, בכלים. כנ"ל (דף אלף מ' ד"ה וע"כ נבחן) עש"ה.

ועם זה תבין היטב ג' השמועות המובאות כאן בדברי הרב, שלכאורה נראות כסותרות זו את זו. א' היא המובא לעיל באות נ"ה, שיסוד דעתיק וש"ת דת"ת דא"א

מתלבש כלל בחצי התחתון, כי הכוונה היא על שעת הזווג שאז הנה"י דא"א עלו לתג"ת למעלה מחוה, ונמצא היסוד דעתיק מלובש ג"כ בחצי ת"ת התחתון דא"א. כנ"ל. ומה שאומר שהוא רק בכח ולא בפועל, הוא, כי עתה הז"א הוא כולו רק בקומת נה"י, ואין לו הכר אפילו בהתג"ת הנכללים בו, מכ"ש בכתר חכמה בינה. וזה שאומר שענין ההתכללות דכח"ב, פירושו בכח, דהיינו שאחר לידתו וגדולתו יתגלה בו הע"ס האלו שאמרו כאן.

ואין להקשות, למה אינו חושב ב' פרקין עלאין דנו"ה דא"א, אלא הש"ת דת"ת דא"א לבד. והוא כי כל זמן שאין זווג בראש, אין בו תיקון קוין, וע"כ אין לחשוב אלא ש"ע דקו אמצעי לבד, שהוא ש"ת דת"ת דא"א, ולא הנו"ה שהם הקצוות. כי הם מתגלים בז"א רק בעת גדלותו, כמו שיתבאר להלן.

המתבאר מכל האמור, הוא, שעיקרו של ז"א הוא שלישי תחתון דנצח א"א, והמלכות שלו היא ש"ת דהוד א"א, והם בחינות נה"י דז"א. ושאר הספירות: תג"ת, כח"ב, באות לו ע"י ב' מיני התכללות: א', היא ההתכללות נה"י בתג"ת, שנעשה בא"א ע"י התיחדותו עם עתיק לפרצוף אחד, ונמצאים הנה"י דא"א במקום נה"י דעתיק, שהם בחינת תג"ת דא"א. ומהתכללות זו מתכפלים השלישים התחתונים והאמצעים דנה"י דא"א מב' בחינות, מתג"ת ונה"י, כנ"ל. ומכאן

משליש הת"ת נעשה כתר גלגלתא דז"א, ומנה"י נעשו בו תלת מוחין. ומחיסוד דאריך נתפשט שאר גופא דז"א כולו.

סא) ואיני יודע לקשר כל סברות אלו, אם לא שנאמר שהם ע"ד שנוז"ל בענין התלבשות שבעה תחתונות דעתיק באריך, שאמרנו, כי הז' עצמן מתלבשות בכל גופא דאריך. אמנם מהשבעה ענפים שלהם הנכללים בחסד דעתיק, אשר בכתר דאריך, הם נתפשטו גם הם בז' דגלגלתא דאריך, וכן עד"ז הוא כאן, כי כל הנה"י עצמן נתפשטו בכל גופא דז"א, אמנם עיקר הארתם נשאר בג' ראשונות מוחין דז"א כנלע"ד. גם ראיתי שינוי אחר בענין הת"ת דאריך, כי פעם א' שמעתי, כי כל חציו התחתון נתן אל הז"א. ורוב הפעמים שמעתי בדקדוק, שאינו רק שליש התחתון לבד, ואיני יודע תירוצם אם לא שנאמר ע"ד ת"ת דאמא המתלבש בכתר דז"א, כי בהיות לו מוחין דאמא לבד, אינו לוקח רק שלישו, ובהיות לו גם מוחין דאבא לוקח חציו, כנזכר ע"ש. וכן יהיה כאן כנלענ"ד. גם אפשר שיוכנו בענין שינוי ג' הבחינות שיש בז"א בעת העיבור, כנ"ל

אור פנימי

ויסוד שלו, נעשים לכח"ב דז"א. ומפרק אמצעי דנצח, נעשה לו חסד נצח. ומפרק תחתון דנצח נעשה לו ת"ת ויסוד. ומפרק אמצעי הוד נעשה לו גבורה והוד. ומפרק תחתון הוד נעשה הנוקבא דז"א. ואלו ט' הבחינות כבר נתבארו היטב שהם ביחס הכלים דז"א, ששורשם נמשך מפרצוף הכתר דא"ק.

שמועה ב' היא כאן באות ג"ג. שמשליש תחתון דת"ת דאריך, נעשה לז"א בחינת חב"ד. ומב' פרקין תתאין דנצח דא"א, נעשו לו חסד נצח. ומב' פרקין תתאין הוד, נעשו לו גבורה והוד. ומיסוד דאריך נעשו לו ת"ת ויסוד. ע"כ. והנך רואה שכאן אינו חושב בז"א כח"ב, אלא חב"ד. וגם הם כולם רק בש"ת דת"ת. והענין הוא כי כאן מדבר מבחי' התלבשות האורות בכלים. שאז יורדים המדרגות, ואין לז"א אלא מחכמה ולמטה, כי כתר יורד לבחינת חכמה. וכו', כנ"ל. ואע"פ שאין בעובר בחינת זווג ותיקון קוין בראש, גם אין לו משום זה בחי' דעת,

כנ"ל. אמנם הכוונה היא מבחינת כח לבד, ולא מבחי' פועל, דהיינו מה שעתיד לצאת בו מאותם השרשים בעת גדלות. ונודע שבעת גדלות נעשים ג' שלשים עלאין דנה"י דא"א לחב"ד דז"א, וש"ת דת"ת דא"א הם בחינת גלגלתא לחב"ד דז"א. וע"כ יש גם עתה בעיבור הארת כל החב"ד העתידים לצאת בו בגדלות, בבחינות רשימות בכת. ונמצא עתה ששליש תחתון דת"ת כולל בתוכו את נו"ה העליונים גם שליש עליון דיסוד, בבחינת כח לבד. וכן נצח כולל בתוכו חסד נצח של הגדלות. וכן הוד כולל בתוכה גבורה והוד של הגדלות, וכן יסוד כולל בתוכו ת"ת ויסוד דגדלות, דהיינו מלבד השליש עליון דיסוד שנעשה בגדלות לבחינת דעת, כנודע. באופן שכל המדובר כאן בשמועה הב' הוא מבחינת ההתלבשות העצמות בכלים דגדלות שהם כלולים עתה בהעובר מבחינת כח, ולא בפועל. וע"כ מצייר אותם כמו שהם עתידים להיות בעת גדלות.

בתחילת פרק זה, וכפי הבחי' ישתנה התלכשות. וזה ג"כ נכון כנלע"ד. גם במ"ש בענין ג' העליונות שבג' המדורות יתבאר גם זה, כפי הנז"ל. (מהרח"ו ז"ל).

(סב) והנה נבאר ג"כ מהיכן נתהווה הגרון דו"א בזמן העיבור, והענין כי הנה נתבאר לעיל בפרק זה, כי תרין פרקין ראשונים דנ"ה דאריך נתעלו במקום הדדים של בינה, אך פרק עליון דיסוד נשאר למטה במקומו בתוך ב' היסודות דאו"א, בהזדווג שם כנ"ל. ונמצא הרחק בין היסוד לב"פ עליונים דנ"ה כי שם הוא מקומו תמיד, פרק עליון דיסוד באמצע תרין פרקין עליונים דנ"ה. ואותו מקום היסוד נשאר

אור פנימי

והשמועה הג' היא כאן באות ס', גם כאן המדובר הוא מבחינת האורות כמו בשמועה הב'. אלא שמבאר כאן יותר בפרטות, וע"כ אומר שמש"ת דת"ת נעשה גלגלתא דו"א. ומנה"י עצמו תלת מוחין, ומיסוד נתפשט כל שאר גופא דו"א כולו. עכ"ל. כי לעיל בשמועה הב' אומר סתם שמשליש תחתון דת"ת נעשו בו"א תלת מוחין חב"ד. וכאן מבאר יותר, אשר התלת מוחין נעשו מנה"י דא"א, כלומר מג' שלישיין עלאין המתחברים עם הג"ש תתאין דחג"ת, ונעשים בחינת חג"ת דגדלות דאו"א, כנ"ל. כי אחר שנעשו לבחינת חג"ת המה ראויים להעשות לג' מוחין לזעיר אנפין. (כנ"ל דף אלף מ"ג דיבור המתחיל המתבאר עש"ה) ואע"פ שאין הב"ש עלאין דנ"ה מאירים בו עתה, וכ"ש השליש עליון דיסוד כנ"ל. מ"מ המדובר הוא רק מבחי' בכח ולא בפועל. וע"כ אומר ג"כ, כי מיסוד נתפשט שאר גופא דו"א כולו. כי אין שום התפשטות אורות אלא מקו אמצעי, שהוא היסוד דא"א, שהוא מזדווג עם עטרה שלו ומוציא כל האורות ממנו ולמעלה בשביל המוחין דו"א, וממנו ולמטה בשביל כל הגוף דו"א. כנודע. הרי שכל המדובר כאן הוא מבחינת האורות אבל מבחינת הכלים כבר ביאר היטב בשמועה הא'. והבן.

ומה שמחלק באות נ"ד ונ"ה בין הת"ת דא"א לנו"ה שלו, שע"כ נעשה מש"ת דת"ת ג' מוחין, משום שעלה ונכלל בב"ש עלאין דת"ת שלו מנייה וביה, וע"כ הוא ראוי למוחין, משא"כ הנו"ה לא נכללו לגמרי בחו"ג, אלא שנלטו הארתם מאחרים, ע"כ לא נעשו מהם אלא חג"ת נה"י. הנה זה כבר נתבאר לעיל שיש ב' מינים של התכללות: א' היא בחינת עלית ג"ש עליונים דנה"י והתחברותם עם ג"ש תתאין דחג"ת, שנעשו שם לבחינת חג"ת, וזה נקרא התכללות מינייה וביה, כלומר שנתעצמו עם החג"ת ונעשו לחג"ת, וע"כ ראויים למוחין, כי חג"ת דא"א נעשים מוחין לז"א. אבל ההתכללות דמין הב', שהיא עם עלית א"א לחג"ת מפאת התיחדותו עם עתיק לפרצוף אחד, אשר הגם שכל הנה"י נכללים שמה, מ"מ נחשב זה שהם מקבלים הארתם מהחג"ת מחמת עליה הזו, אבל אין הם עצמם נכללים שם להעשות חג"ת, אלא שהם נשארים בבחינתם. והוא מחמת המסך של סיום הת"ת העומד ממעל להם. (כנ"ל אלף ל"ז ד"ה וטעם) וע"כ אלו הפרקין אמצעין ותתאין דנ"ה, אינם יכולים להעשות חג"ת דא"א גם בשעת עליתם, וע"כ הם נעשים רק לז"ק דו"א ולא למוחין.

וכן מה שאומר כאן באות נ"ה, שת"ת

חלל. ונודע כי כל דבר שבקדושה נשאר שם תמיד רושם שלה ונמצא, כי מכח אותה ההארה של היסוד שהיה שם מתחלה, משם נתהווה הגרון של ז"א.

(סג) ודע, כי מהגרון הזה הוא התחלת עשיית מציאות ז"א, בבחי' תלת כליל בתלת בלבד, וזהו הסוד שביארנו לעיל. כי מן היסוד של אריך הנקרא שופר, יצא הז"א בבחי' קול כלול באש ובמים ורוח, שהם ג', ונודע, כי גם שופר הוא בגרון.

(סד) ונמצא, כי באותה בחינה דרשימו דיסוד דאריך, שם הוא בחינת השופר, ומשם יצא ז"א בסוד קול, כלול בג': מים, ואש, ורוח, בסוד קול דנפיק מגו שופר, ושם היה כלול, בתלת הנזכר בגרון זה, שהיה במקום חלל ופנוי, ואינו שם אלא בחי' אויר לבד, ולכן היה נק' קול.

(סה) ואח"כ, משם יצא קול זה, מהגרון ההוא הנקרא ג"כ שופר כנזכר, הנעשה מהארת רשימו היסוד דאריך כנזכר, ונתפשט למטה

אור פנימי

דא"א הוא סוד ו', שמחצית הו' משמשת לחג"ת דא"א, ומחצית הו' משמשת לג' מוחין דז"א. תבין זה ג"כ, עם המתבאר לעיל, אשר ג"ש עלאין דנה"י עולים בעת גדלות ומתחברים עם הג"ש תתאין דחג"ת דא"א, ונעשים שניהם לבחינת חג"ת דא"א. כנ"ל (דף א' ל"ט ד"ה וזה) ונמצא שהת"ת דא"א המשמש עתה לת"ת דא"א, יש בו ב' בחינות: א' הם ג"ש תתאין דחג"ת שנשארו שם. ב' הם ג"ש עלאין דנה"י דא"א שעלו להם ונתחברו עמהם לחג"ת, הרי שיש שם שש בחינות. והם סוד ו'. כי כולם כלולים בת"ת. וזה שאומר, שמחציתו העליון, שהם בחינת ג"ש תתאין דת"ת הכולל בתוכו חו"ב הם משמשים רק לאו"א. ושלישים עלאין דנה"י דשם, שנעשו גם הם לחג"ת, הם שנעשו לג' מוחין לז"א. כי זה הכלל שג"ר דז"א נעשים רק מג"ש עלאין דנה"י דא"א, אלא אחר שנעשו לחג"ת. כנ"ל. וזהו

שמדייק כאן הרב, שאין הת"ת נעשה למוחין לז"א, אלא אחר שחציו התחתון נכלל בחציו העליון. אכן כל זה הוא בבחינת בכח ולא בפועל, כנ"ל. וזה אמרו "בצאתו מבטן אמו ונולד עדיין הוא כמו בתחלה בזמן העיבור כי צריך עדיין להגדיל אבריו וכו' שיגדיל ויתקן כבבחינה הג' של זמן העיבור" כי כל מה שהיה בזמן העיבור בכח, צריך להתגלות ביניקה ובגדלות בפועל. וע"כ אותם ט' בחי' שנמנו בבחינה הג' מתגלים בפועל בזמן היניקה, שהם בחינות הכלים הבאים מפרצוף הכתר דא"ק, וכן מפרצוף הכתר דאצילות, שהוא א"א. שמשם נבחן עיקר הו"א מנצה, ולא מת"ת, ובחינת החג"ת נבחן לו לכח"ב, כנ"ל. ומכאן תראה בעליל, ששמועה הב' והג' הנ"ל, הכוונה היא לבחינת בכח, על ימי הגדלות, כי בפירוש נאמר כאן להלן בדברי הרב, אשר בחינה זו

מהגרין הזה, גם כן בסוד תלת כלילן בג', שהם ו"ק דגופא דז"א כלולים תלת בתלת, כנודע.

(סו) ונמצא, כי הגרין נעשה מבחי' מקום חלל ופנוי הנז', אשר ע"כ נקרא שם הז"א בחי' קול כנזכר. וז"ש במסכת סוטה בפ"ט, (דף מה:): מהיכן מודדין לו, ממקום שנעשה חלל, מצוארו, שנאמר, כי ימצא חלל באדמה, כי הנה הצואר בבחי' חלל נעשה. ולכן נקרא הצואר ע"ש חלל.

* (סז) וא"ת, והרי ז"א מלביש שליש תחתון דת"ת דאריך וגם נה"י שבו. וא"כ איך אנו אומרים שהיה כלול תלת גו תלת בלבד. אך הענין, כי כיון שבחינת הת"ת אינה מדה גמורה רק שליש א' לבד, לכן אינו עולה בשם, ואין אנו מזכירין רק הנה"י לבד, שהם מדות שלימות, שנכללו בחג"ת, והיו ג' כלילן בג'.

(סח) גם צריך שתדע הקדמה אחת, ועמה תבין היטב ביאור תלת כלילן בתלת הנ"ל, והוא, כי העובר, ודאי שיש בו כל הרמ"ח איברים ואין איברים ניתוספים בו אח"כ כנ"ל, הענין הוא, שבתחילה היו איברים קטנים, מחצית גידולם לבד, ואחר כך נגדלו בשיעורין.

(סט) ונמצא, כי דוגמת מה שאנו קוראין את הז"א כולו אות ו', של ההויה הכוללת כל עולם האצילות כנ"ל, וכן הת"ת שבו עצמו נקרא ו' של ההויה הפרטית שבעשר ספירותיו עצמם. והנה גם הת"ת שלו היה עד"ז ו' בלי ראש, כי היה גופו קטן מאד דוגמת ו' בלי ראש.

אור פנימי

נמשכת עד תשלום תשע שנים. הרי שמ"ש בשמועה הב' ובשמועה הג' אינו מתגלה רק בזמן גדלות, אחר ט' שנים ויום אחד, שאז מתחיל להגלות ענין התפשטות האורות והתלבשותם בכלים דז"א שנגמרו בו בעת היניקה. וזכור תמיד ההבחן הזה, שמצד הכלים נבחן ז"א שנמשך בעיקר מא"א, שהוא פרצוף הכתר דאצילות, המקבל מהבחי' שכנגדה מפרצוף הכתר דא"ק ומבחינת התפשטות האורות בתוכו, נבחן שנמשך מפרצוף או"א דאצילות, המקבל מהבחינה שכנגדה מפרצוף ע"ב דא"ק. וזה אמרו "ובזה תבין מ"ש בתיקונים דאיהו בנצח ואיהי בהוד" דהיינו כנ"ל, כי בעת שז"א מקבל רק מבחי' א"א, נבחן בו עיקר נקודתו שהוא בחינת נצח, ולא ת"ת וע"כ בחול בשחרית, יורד הז"א בנצח, והנוקבא בהוד. כמבואר לעיל בבחינה הג'.

* מבוא שערים ש"ה ח"א אמצע פרק י"ת.

* (ע) ואמנם צריך שתדע, כי בצאתו מבטן אמו ונולד, עדיין הוא כמו בתחילה בזמן העיבור, כי צריך עדיין להגדיל איבריו ולתקנם, וגידול ותיקון הזה הוא מיום שנולד עד תשלום תשעה שנים. והשיעור הזה הוא שיגדיל ויתקן כל התשעה ספירות שבו, כמו שמנינו אותה בבחינה השלישית של זמן העובר, וע"ש. והנה הם ששה קצוות שבו, ושלשה מוחין, הרי תשעה ספירות שבו.

(עא) ועכ"ז, נחזור להסדירם כאן: מחצי ת"ת התחתון דאריך, נעשה בז"א מוח חכמה. ומן היסוד, מוח בינה. ושני פרקים עליונים דנצח הוד, נשארו תמיד לעולם בחזה או"א במקום הדדים כנ"ל. ומפרק האמצעי דנצח נעשו חסד ונצח דז"א. ומפרק אמצעי דהוד נעשו גבורה והוד דז"א. ומפרק תחתון דנצח, נעשו ת"ת ויסוד דז"א. ומפרק תחתון דהוד, נעשית נוקבא דז"א.

(עב) ולהיות כי המלכות לקחה פרק אחד שלם, לכן נעשית פרצוף גמור אח"כ בסוד נוקבא דז"א, כנודע. אבל שאר הפרקים, כל אחד הוצרך להוציא שתי בחינות כנזכר, כי מפרק אמצעי דנצח נעשו חסד ונצח דז"א, וכן בשאר. גם בזה תבין מ"ש בתיקונים. דאיהו בנצח ואיהי בהוד. וכמו שביארנו בתפלת ימי החול בשחרית. דז"א יורד בנצח, והמלכות עולה בהוד. והטעם מובן עם הנזכר. גם תבין, ענין מגדל הפורח באויר, הנז' בדברי רז"ל. (סנהדרין קו: ובמשנה אהלות פ"ד משנה א') והוא בחינת היסוד של א"א, שנשאר בבינה דז"א.

(עג) והוא, כמ"ש לעיל בענין מציאות גרון דז"א מהיכן נעשה. ואמרנו כי מקום היסוד הוא באמצע בין תרין פרקין קדמאין דנצח והוד, וכיון דתרין פרקין קדמאין דנצח והוד עלו בחג"ת דאבא ואמא, ושם נשארו תמיד, ואמנם היסוד ירד למטה בבינה דז"א. ונמצא כי

אור פנימי

ובמתבאר נבין מ"ש (באות ס"ב) ונמצא של נה"י דא"א להתחבר לג"ש תחתונים של הרחק בין היסוד לב"פ עליונים דנו"ה, וכו', חג"ת, להעשות כלי דחג"ת לצורך הגדלות ואותו מקום היסוד נשאר חלל, וכו', משם דאז"א, לא היה יכול יסוד דא"א לעלות עם נתהווה הגרון של הז"א דהיינו כמ"ש לעיל נוס"ה, משום המסך דסיום העומד בסיום ת"ת (אלף ל"ח ד"ה אמנם) שבהתעלות ג"ש דא"א ממעל ליסוד, וע"כ נשאר יסוד למטה

* שער מאמרי רשב"י זיע"א בפירוש האדר"ו דף רנ"ט ס"ב אמצע ד"ה ועתה נבאר.

היסוד הזה, הוא פורח באויר, ואין לו על מה לסמוך, כי מקום סמיכתו ואחיזתו הוא למעלה בין תרין פרקין קדמאין דנצח והוד כנוכר, והרי הוא נפל למטה בבינה דז"א. והרי שאין לו על מה לסמוך.

עד) והיותו נקרא פורח באויר ואינו נקרא נופל, הוא, כי היה מן הראוי ליפול למטה, במקום שעומדין ארבע פרקין תתאין דנצח והוד דא"א, שהוא במקום שש קצוות דז"א, אבל ההארה הנמשכת לו מלמעלה מאותם תרין פרקין קדמאין שנשארו באבא ואמא, הם המעמידין אותו בבינה דז"א, ושם, אינו לא למעלה במקומו הראוי לו, ולא למטה עם שאר פרקין דנצח והוד, אבל נשאר תלוי ופורח באויר בבינה דז"א כנוכר, מחמת ההארה והשפע הנמשך לו מאותם תרין פרקין עילאין הנזכר, וממשיכין אותו שם, אעפ"י שאינו עולה ממש עמהם במקומם. ובחי' אותו האור העליון, הנקרא בחינת אויר, נמשך לו מהם, ונשאר תלוי ופורח באויר.

עה) גם בזה תבין, ענין בינה הנקרא גם כן מגדל הפורח באויר, בסוד היתר נדרים פורחין באויר, ואין להם על מה שיסמוכו. (חגיגה י.) והענין הוא כי היסוד דאריך הוא בבינה דז"א, ולכן היסוד והבינה שניהם נקראים בשם זה.

* עו) והנה נתבאר ג"כ כי בעיבור הא' הוא בסוד ו"ק, אלא שהם כפולים אלו באלו, תלת כלילין בתלת, כי לא נתגלו בהם רק הג' תחתונות. וביניקה נתגלו ונתפשטו ו"ק גמורים, ונתפשטו ממה שהיו תחילה כלולים ונעלמים תלת גו תלת לבד. ובעיבור הב' נתגלו בו גם הג"ר הנקראים מוחין, ואז הוא שלם ביי"ס גמורות.

עז) ואמנם דברים אלו נראים תמוהים, כי הרי מבשרנו נחזה אלוה. כי העובר במעי אמו, יש לו כל רמ"ח איברים וי"ס, שהם ו"ק הגוף, וגם יש לו ראש ומוחין אחר ג' חדשים הראשונים שהוכר העובר, ואין אנו רואים תוספת במספר האיברים, רק שהאיברים, עצמם שהיו

אור פנימי

בבחינת נה"י ולא נצטרף לחג"ת כמו ב"ש יסוד, שחסרה שם בין הנו"ה, כלומר, כיון העליונים דנו"ה. ע"ש וע"כ נבחן בחינת שצריך להיות שם, להיותו הכללות של

* מבוא שערים ש"ה ח"א אמצע פרק י"ב.

בו בתחילה מתפשטים ונגדלים מעט מעט הם בעצמן בכל זמן מג' הזמנים הנזכר, עד היותו גדול.

(עח) אמנם אין שינוי במנין האיברים, ומכ"ש שיש לו בחי' אלו בזמן היניקה, ואיך נתבאר למעלה, כי אין המוחין נכנסין בו עד תשלום י"ג שנים ע"י עיבור הב', ואין לו מוחין, לא ביניקה ומכ"ש בעת עיבור א'. גם תימא אחרת איך נתבאר כי ביניקה יש ו"ק, ובעיבור ג' לבד, והרי גם בעיבור אנו רואים שיש לו גוף שלם בו' קצוות.

(עט) והענין בקיצור גדול, כי אמת הוא שבכל שלש זמנים הנזכרים יש בחי' י"ס, בין לעובר בין לתינוק היונק, ויש להם גוף מו"ק וראש בג' מוחין. אך הענין, כי בהיותו בזמן העיבור הא', אנו רואים שכל שיעור העובר אינו זולתי כשיעור ג' תחתונות לבד, וכן התלת מוחין שלו הוא כאבן דומם בלי דעת כלל, וכאלו אין בו מוחין.

(פ) ואח"ך בזמן היניקה, הו"ק שלו מתארכים יותר, וגם התלת מוחין שבו הם מתעוררים קצת, להיות בהם הבנה לדברים המוכרחים שלו, לבכות כשאינו יונק, ולשאול מאמו ע"י בכייתו ורמיזותיו, מה שהוא צריך. וכן הוא הולך וגדל ממדרגה למדרגה, אך עדיין שכלו אטום ואין בו גילוי דעת.

(פא) ואחר שיונק אז מתחיל לאכול החטה, ומתגלה בו הדעת כמ"ש חז"ל, (ברכות מ:) על אילן שאכל אדם הראשון, חטה היתה. ולכן נקרא עץ הדעת, ואז מתחיל הדעת להתגלות בו ולהתנוצץ עד היותו בן י"ג שנים ויום א', ואז נקרא איש גמור, ודעתו כשאר בני אדם. אלא שעדיין אין לו כ"כ ישוב הדעת, וע"י המשך הזמן מתגלה בו הדעת, וניתוסף בו להיות מיושב בדעתו.

אור פנימי

הנו"ה, ואינו שם, ע"כ נבחן בהכרח מקומו שם ביניהם לבחינת רשימו ממנו וזו הרשימו נבחנת לבחינת חלל. ועל כן אפילו בהיות היסוד למטה בנה"י, מכל מקום הוא יונק מן החלל שלו, הנשאר שם בתג"ת בין הנו"ה. ומשום היניקה הזו, אין היסוד נחשב לבחינת נה"י גמורה, אלא כמו בינה דא"א שיצאה לבר מראש דא"א, שבערך א"א נחשב שיצאה מראש שלו, אמנם בערך הגוף דא"א, נחשבת לראש. כנודע, כי ע"כ נעשה הגרון הזה לכתר לאו"א. כן הדבר גם בו"א, כי אע"פ שיסוד דא"א נשאר למטה בנה"י, וע"כ אינו ראוי להיות ראש, כי אין ראש אלא מבחינת חג"ת, כנ"ל, מ"מ הוא

(פב) והנה דברים תמוהים הם, מאחר שיש לו דעת ויש לו מוחין אפילו בימי עיבורו, איך הוא משתנה בדעתו בכל הזמנים הנזכרים כנזכר. אך סוד הענין הוא, כי הקטן כל זמן שהוא קטן, הוא תכלית הגבורות והדינין, כמו שנראה בחוש הראות, כי הקטן הוא אכזרי ובעל חמה יתירה וכעס הרבה, וכל מה שהולך וגדל מתישב בדעתו, ומתבטל ממנו הכעס והחמה והאכזריות כי הזקנה והשיבה גורמת רחמים, אך הקטנות גורם האכזריות והדין.

(פג) וזהו טעם למה נקרא ז"א בשם זעיר, ואו"א נק' זקנים, ואריך עתיקא דעתיקין, בסוד השיבה הגדולה מהזקנה. והטעם, כי הנה אריך הוא תכלית הרחמים. וכמ"ש באדרא דקכ"ט, לית שמאלא בהאי עתיקא כל'א ימנא, ורחמי בגו רחמי, ולית ביה דינא כלל. ואו"א יש בהם גילוי מועט מאד אל הדינין, ונקראים זקנים אך לא עתיקין. וז"א להיותו בחי' דינין וגבורות המתגלים בו, דאית ביה ימינא ושמאלא, וכמה גבורן סומקים אתפשטו ביה, ואפילו ברישיה, כנזכר באדרת נשא, לכן נמשל לקטן, ונקרא ז"א. הרי נתבאר, כי הקטנות גורם אל הדינין. והזקנה והשיבה מורה רחמים.

(פד) והנה ז"א בעצמו יש בו מדרגות, ובהיותו תחלה תכלית הקטנות, שהוא זמן העיבור אז כולו דינין גמורין, ואף המוחין שבו שהם שלש הראשונות שבו, שהם יותר רחמים משאר הו"ק כנודע, הנה גם הם דינים גמורים, ולכן הוא אכזרי ובעל חימה, ואין בו ישוב הדעת, כי הדין מאש יצא, והאש אינה שוקטת, כי היא אוכלת ושורפת כל אשר תמצא, ואינה נחה במקום א', וכן מעשי הקטן בלתי ישוב, וכלם דינים.

(פה) והנה בעת עיבור הא', אשר גם המוחין הם דינין גמורים לגמרי, אינם נחשבין למוחין, וכמאן דליתנהו דמי, כי המוחין הם תמיד בחי' רחמים, שהם ג' הראשונים שהם רחמים יותר מהתחתונים תמיד כנ"ל. וכיון שאף הם דינים גמורים, אינן נקראים מוחין. ולא עוד אלא שגם הג' אמצעיות שבו שגם הם רחמים, בערך ג' תחתונות, אשר

אור פנימי

נבחן לבחינת גרון דו"א, הנחשב לראש וזה אמרו "ודע כי מן הגרון הזה הוא לבחינת גוף של ז"א, כמו הגרון דא"א שהוא תחלת עשיית מציאות הז"א, בבחי' תלת בחי' ראש לגוף שלו. כלילן בתלת" כי הוא נבחן לבחינת ראש

שם אחיזת החיצונים, כמ"ש הני ברכי דרבנן, דשלהו מנייהו הוי. (ברכות ו.) הנה גם הם כמאן דליתנהו דמי, כי גם הם דינין, ונתעלמו ונכללו עם השלש תחתונות, ונתלבשו בתוכם בימי העיבור כנודע.

(פו) ונמצא שאינם מתגלים אז בו רק הג' תחתונות שהם תכלית הדינין, כי שם אחיזת החיצונים כמ"ש, ושם נאחז סמא"ל בירך דיעקב, להיותם לבר מגופא כנזכר בפרשת בראשית. ולכן אז נקרא העובר, בסוד תלת כלילין בתלת, ואז הקטן מתחיל להיות בשני ערלה, שהם החיצוניות דשם אלהים, ששם נאחזים הקליפות הנקראים ערלה. וז"ש בזוהר משפטים דצ"ח, בענין הקטן הנימול, איך תחלה הוא בשני ערלה, וגדל ממטה ולמעלה, ואחר כך בזמן שנתמעטו הדינין קצת, נתגלו גם הג' אמצעיות, שהם יותר רחמים מהג' תחתונות, וניכר היות אל התינוק ר"ק גמורות.

(פז) אמנם הג"ד שהם המוחין, וצריכים להיות רחמים גמורים יותר מכולם, וכיון שעדיין יש בהם דינין, אינם מתגלין עדיין בבחי' מוחין, ולא נתגלו רק הו"ק לבד, ואז כיון שנולד ונימול, נסתלקה ממנו הערלה, ונכנס במדרגה אחרת שיש בה תוספת קדושה, אלא שעדיין הוא אלהים ודינין.

(פח) ואח"ך בעיבור ב', בבוא המוחין מצד הרחמים גמורים, אז הוא שלם בי"ס גמורות, וניכר היות בו מוחין ממש, כי אינם נקראים מוחין אלא כשהם מבחי' רחמים גמורים. ועתה לוקח עיקר הקדושה, שהם מוחין דהויות כמ"ש במקומו.

(פט) וזהו טעם הדבר, למה בזמן שבית המקדש קיים היו הרחמים מתרבים, והיה זיווג. והטעם, כי אז היה ז"א בבחי' מוחין של רחמים גמורים דעיבור ב', ואין זיווג אלא ע"י אותם המוחין כמ"ש, אך כאשר נסתלקו ממנו מוחין אלו דרחמים, ולא די, אלא שאף המוחין דקטנות דיניקה שאינם דינים גמורים גם הם נסתלקו, ולא נשאר בו רק מוחין דזמן העיבור, שהם דינין גמורים, אז נחרב בה"מ בעו"ה. ובאותו רגע

אור פנימי

וכתר לכל הגוף דז"א, כנ"ל. וע"כ בעיבור כלילין בתלת, דהיינו גוף וו"ק, הרי הגרון שעדיין אין לו שום אורות דראש, אלא תלת משמש לו לבחינת ראש ושורש ונמצא שבעת

חזר הז"א אל בחי' עיבור דג' כלילן בג' דוגמת מה שהיה בעת הגלות מצרים כמבואר לעיל.

צ) אך אחר שנחרב, חזרו בו המוחין דבחי' יניקה לבד, ואז הוא סוד הגלות, ואינו כ"כ ריתחא כמו בשעת החרבן. כי אינן כ"כ דינין כמו אז, כי הו"ק מתגלים בו תמיד. וע"י תפלותינו, אנו ממשיכים גם המוחין דגדלות לצורך שעה לבד, כמ"ש בענין כונת ק"ש, כי ו"ק דיניקה לעולם אינם חסרים ממנו.

צא) הכלל העולה, כי בכל תלת הזמנים, שהם: עיבור, ויניקה, ועיבור ב', יש בז"א י"ס ומוחין. אלא שהמוחין של זמן עיבור הם דינין גמורים מאד, בבחי' אלהים. והמוחין דזמן היניקה הם דינין, אבל לא כ"כ גמורים כמו מוחין דעיבור א', אך עכ"ז ב' בחינות מוחין אלו אינן נקראים מוחין, כי עדיין החיצונים נאחזים ויונקים משם, כי הם שמות דאלהים. אך בעיבור ב' של הגדלות, אז המוחין ההם הם היות, והם רחמים גמורים, ונסתלקו החיצונים אז מליינק מהם, ולכן בחי' ההיא נקראת בחי' מוחין ממש עיקרים.

* צב) נבאר עתה ענין המוחין האלו מה עניינם, וכמה בחינות יש בהם. והנה בדרוש הזה שמעתי בו דרושים שונים, ולכאורה נראים חולקים וסותרים זה את זה, ולכן אני צריך להעמידך בהם על נכון, בקיצור נמרץ. והענין כי הנה פעם שמעתי ממורי ז"ל, כי המוחין הקטנות אפילו אותם של יניקה, הם יורדים למטה עד עולם הבריאה, בעת שנכנסין ובאים המוחין דגדלות, דעיבור שני. ופעם אחרת שמעתי שהם נעשים קרומות אל המוחין דגדלות. ופעם אחרת שמעתי כי

אור פנימי

הזאת נבחן הגרן לתחלת מציאות התהוות כל הז"א. כלומר לבחינת כתר שפירשו שורש. כמו שמסיים "באותה בחינה דיסוד דאריך, שם הוא בחינת השופר, ומשם יצא הז"א בסוד קול, כלול בג': מים, ואש, ורוח, בסוד קול דנפיק מגו שופר" דהיינו כמבואר. שהחלל הנשאר למעלה בין ב"פ העליונים דנו"ה שנעשו לחג"ת, מאיר ביסוד דא"א שושאר למטה, והוא נעשה לבחי' כתר ושושאר לכל ו"ק דז"א. וזה אמרו "ונמצא כי היסוד הזה הוא פורת באויר ואין לו על מה לסמוך, כי מקום סמיכתו ואחיזתו הוא למעלה בין תרין פרקין קדמאין דנצח והוד, והרי הוא נפל למטה בבינה דז"א". (כאן באות ע"ג) פירוש: כי סוף סוף הוא נחשב לבחינת ראש, כמו

* מבוא שערים ש"ה ח"א פרק י"ג.

אלו תלת מיני מוחין, שיש בג' הזמנים דעיבור ויניקה ומוחין, הם נפש ורוח ונשמה של ז"א, אל הכלים שבו.

צג) ופעם אחרת שמעתי, כי תלת מיני כלים יש בז"א, ויש הויה א' בכל ספירה וספירה מהי"ס דז"א, וארבע אותיות הויה זו נעשים נפש ורוח ונשמה ונשמה לנשמה, אל תלת בחי' הכלים של ז"א. וצריכין אנו לבאר כל דרושים שונים אלו, כאשר תראם מפוזרים ומבוארים בחיבור ספר זה כל אחד במקומו, ונבארם פה כולם בקיצור, ולא נצטרך לחזור לבארם כל אחד ואחד במקומו.

צד) הנה שלש בחינות נמצאו במוחין: א', הוא בחינת תלת חללי עצם הגלגלת, וגולגלת הזה, נעשית בחינת שלש כלים לקבל בתוכם את שלש המוחין ב' הוא, הקרומות שבתוך הכלים הנד'. ג' הוא, שלש המוחין בעצמם שבתוך הקרומות והם בחי' בשר זך מאד, ואינם כשאר הבשר, אמנם הם זכים, אך אינם רוחניים ממש.

צה) והנה שלש בחינות אלו היו כנגד הג' בחינות הנ"ל. והם כי הנה השבעה מלכים היה בהם בחינות כלים שנשכרו, ובחי' ניצוצי אור שנשארו בהם אחר שנשכרו להחיותם, והם רפ"ח ניצוצין הנקראים הבל דגרמי, ונקראים ניצוצות, יען הם דינים גמורים, והם בחי' אלהים כמ"ש, ולכן החיצונים היונקים מהם נקראים אלהים ג"כ, אלא שנקראים אלהים אחרים, ולכן נשארים תמיד על העצמות היבשות בקבר, אחר אשר שלט הסטרא אחרא באותם הכלים.

אור פנימי

הגרון דא"א, והוא מטעם היותו מבחי' שלישים עליונים דנה"י דא"א, ומטעם נז"ה שכלול בהם, שכבר עלו ונעשו לבחינת תג"ת וראש. אמנם כיון שאינו עמהם במקום אחד, כי הם בתג"ת והוא בנה"י, ע"כ אינו יכול לסמוך עליהם שיהיה נחשב למכריע ביניהם. וז"ש "והיותו נקרא פורח באויר ואינו נקרא גופל, הוא, כי מן הראוי היה שיפול למטה במקום שעומדים ד' פרקין תחתונים דנו"ה דא"א, שהוא במקום ו"ק דז"א, אבל ההארה הנמשכת לו מלמעלה, מאותם ב"פ קדמאין שנשארו באבא ואמא, הם המעמידים אותו בבינה דז"א" דהיינו כמבואר כי כח הסיום שבמסך דסיומא העומד במקום סוף הת"ת, היה צריך להפיל לבחינת יסוד לגמרי מבחי' ראש, שהרי השפיל אותו לבחי' נה"י, ואין בחי' נה"י יכולה להיות ראש כנ"ל. אלא מחמת ההארה הנמשכת לו מהחלל שבין נז"ה, שעלו ונעשו לתג"ת, דהיינו מרשימו שלו הנמצאת שמה. כנ"ל, הרי נצח והוד אלו מעמידים אותו בבחינת ראש, ונעשה בחינת בינה דז"א שתכונתה כמו בינה דא"א שביחס הגוף נחשבת לראש, וביחס הראש נחשבת שיצאה לבר מהראש. כנ"ל.

צו) בחי' שלשית היא האורות של הכלים, שנסתלקו מהם בעת המיתה, ואלו האורות הם נקראים נפש הכלים, והניצוצות נקראים הבל דגרמי, שהיא תחת מדרגת הנפש.

צו) והנה מבחינת הכלים של המלכים, נעשו גם הכלים של המוחין. ומבחינת הרפ"ח ניצוצין, נעשו הקרומות שבתוך הכלים ואלו הניצוצות בחינת נפש אל אלו הקרומות. ומהאורות שנסתלקו שהם בחי' נפש ממש, והם הויות ולא שמות של אלהים, מהם נעשו בחי' המוחין ממש. ונמצא כי הניצוצות הנקראים הבל דגרמי שהם שמות אלהים, הם נעשים נפש אל כל האיברים החיצונים. והאורות הפנימים שהם הויות, הם בחינת נפש אל כל האיברים הפנימיים, כמו הלב והריאה וכיוצא.

צח) והנה כל זה הוא בזמן העיבור ובזמן היניקה. כי הקרומות הם אלהים דינין והאורות שהם הויות הם המוחין ואע"פ שאנו אומרים תמיד כי המוחין דעיבור ויניקה הם שמות אלהים, אינו על המוחין עצמן, כי המוחין הם הויות ממש אף בעיבור ויניקה, אמנם הכונה היא, על אלו הניצוצות שהם שמות אלהים, וכולו דינין. וזכור כלל זה.

צט) ואמנם צריך שנבאר ענין שלש שינויים מוחין אלו, שיש בעיבור, ויניקה, ובעיבור ב'. והענין במ"ש בענין העיבור ב' דמוחין דגדלות באורך וע"ש. אך הענין בקיצור הוא, כי הנה המוחין הם בחינת נפש וחיות אל הז"א, והוא דמות פרצוף זך ורוחני מאד שלם ב"ס, והוא מתפשט בתוך הכלים של ז"א ותוך גופו להחיותו, והוא בחי' צלם א', שיש בו תלת בחינות כנגד ג' אותיות צלם: ל"ם הם מקיפים, וצ' הוא אור פנימי. ותלת בחינות אלו נקראו צלם.

אור פנימי

וזה שממשיך, "ושם אינו לא למעלה במקומו הראוי לו ולא למטה עם שאר פרקי" כי אינו נחשב שהוא עומד במקומו הראוי לו, דהיינו שיתחבר ויהיה לבחינת תג"ת ממש, כמו הנו"ה העלאין, וגם אינו נחשב שנפל למטה לבחי' ד' פרקים תחתונים דנו"ה, שהם ו"ק גמורים. מטעם הנ"ל. והו

שמסיים "ובחינת אותו אור עליון הנקרא בחינת אויר, הנמשך לו מהם, נשאר תלוי ופורח באויר". כי אור הנמשך מב' פרקים עליונים דנו"ה מכונה בשם אויר, כלומר אור הרוח, להיותם עתה בבחינת תג"ת דא"א, כנ"ל. והם מעמידים אותו בבחינת פורח, שפירשו, שאינו לא למטה ולא למעלה.

* (ק) והנה התבונה הג' שהוא הב', בה נתלבשו כל מוחין וצלם של ז"א. (אף על פי שבדרוש א' שבקונטרס זה אמרנו כי מ' דצלם לבדה מתלבשים בו' ראשונות דתבונה ע"ד הנ"ל עד החזה, ומשם ולמטה צ"ל דצלם. אינו כן, והסדר האמיתי הוא, מ' בד"ר דתבונה כחב"ד. ל' בחג"ת, צ' בנה"י).

קא) ונבאר ענינם. הנה נודע, כי הם בינה ותבונה. ולפעמים נכללין בפרצוף א', ולפעמים נחלקים. והנה בעת זווגם דאור"א להוציא צלם המוחין אלו, נכללין בינה ותבונה, ועד"ז אבא ויש"ס. ואין להאריך, כי מאמא נבין את אבא.

אור פנימי

התחתון על בחי"ג, שהוא אחורים שלו. ואם העליון הוא בחי"ג, נעשה בו הזווג לצורך התחתון על בחי"ב. וכי' עד"ז. עי' לעיל (דף תתצ"ו ד"ה ועתה. ודף תתצ"ח ד"ה וצריך).

גם ידעת, שבכל זווג יש או"י ואו"ח, כי אור העליון מכה על המסך בבחינת אור ישר, ועי' הכאתו של אור העליון בהמסך. הוא מעלה או"ח ומלביש את האו"י, לפי שיעור תוקפו של ההכאה, כנודע. הרי שבכל זווג נבחן אור ולבוש עמו, כי האו"ח הוא המלביש את האור העליון שנקרא אור ישר. ועם זה תבין, אשר אותו האו"ח שהעלה המסך בעת הזווג לצורך התחתון, אין הוא נצרך כלל אל העליון גופיה, כי אין לו שייכות עמו, כי הוא יצא מבחינת עביות שהיא למטה מבחינתו עצמו, כנ"ל, והוא בחינת אחורים שאינו נצרך כלל במקומו (כנ"ל דף תתק"י אות ע"ו בדברי הרב ע"ש) לפיכך בשעה שהקומה יורדת למקום התחתון, הרי היא נוטלת לבושה עמה. ואע"פ שבחינת הלבוש הזו יצאה מן בחינת המסך ועביות של הגוף דעליון, כנ"ל. מ"מ כיון שהוא מבחינת אחורים שלו, ואינו שייך לו כלל, ע"כ יכול לירד עם האו"י שבו למטה

כנ"ל. ויש היסוד והבינה שניהם נקראים בשם זה" דהיינו כמבואר, כי כל קריאת היסוד בשם פורת, שפירושו שאין לחשבו כראש, ואין לחשבו לו"ק הוא להיותו בחינת בינה וגרון, כי בינה דא"א היא השורש לבחינת פורת, כי כן היא נמצאת בגרון דא"א.

קא) צלם המוחין אלו נכללים בינה ותבונה ועד"ז אבא וישראל סבא: פירוש, כי כבר ידעת, שנה"י דעליון מתלבשים במוחין דתחתון, ונעשו לו לבחינת מוחין. והם נקראים ג"כ צלם, שפירושו לבושי מוחין, אכן רק צ' דצלם נעשה ללבושי מוחין, אבל הל' והם' שהם חב"ד ותג"ת נעשו למקיפים.

ולתבין הדברים האלה, צריך שתזכור כל המתבאר לעיל בענין נה"י אלו, (בדף תרל"ז ד"ה עתה. ובדף תשט"ז תשובה ק"ב) ונתבאר שם, כי התחתון אע"פ שהוא יוצא ע"י הזווג של ראש העליון, מ"מ אינו יוצא מפנימיות של העליון, דהיינו מאותה בחינת מסך ועביות המשמשת בעליון, אלא ממדרגה נמוכה הימנה הנקראת אחורים דעליון. שאם העליון הוא בחי"ד, נעשה שם הזווג לצורך

* ע"ת ח"ב שער כ"ה: שער דרושי הצלם דרוש ד'.

קב) ובהעשות בינה ותבונה פרצוף א', נמצא, היות כל פרצוף תבונה נה"י דבינה, ובהיות התבונה פרצוף בפ"ע, יסוד שלה תחתון מאד, ובהיות פרצוף א' שניהם, יהיה היסוד של הכללות הפרצוף יותר כנ"ל ובוזה היסוד של הכללות היה הזווג, ושם ניתנו המוחין של ז"א עליון, כמעט בפי התבונה. ואז נזדווגו יחד או"א בכללות כל הפרצופים בסוד העיבור, ובבא זמן לידה, יצאו מוחין אלו מיסוד הזה של כללות.

אור פנימי

נבחן שבכלל ויוצא מבחינת פה דראש, כמו כל תחתון שיוצא מעליון שלו.

וזה אמרו "הנה בינה צריכה לעשות ב' פעולות: א' להזדווג עם אבא וכו'. ב', שהיא מוכרחת להיות רובצת על האפרוחים. וב' פעולות אלו, הן מתנגדות, ולכן היא צריכה להתחלק לב' פרצופין בינה ותבונה" פירוש: כי בעת הזווג לצורך הזו"ן, הארתם גדולה מאד, כי אז נמצאים או"א פב"פ, וג"ר דאו"א הם במקום ג"ר דא"א, כנ"ל (דף תתקכ"ב אות פ"ז) וכבר ידעת, שעכ"ז אין או"א מזדווגים לצורך ז"א מבחינת גדלותם הזו, אלא מבחינת חיצוניותם, וגם מבחי' קומת נפש בלבד, (כמ"ש בדברי הרב לקמן) ע"ש. אמנם כיון שאו"א גופיהו הם בתכלית הגדלות, ע"כ הם משפיעים בנפש הזה קומה שלימה של נרנח"י דנפש, כנ"ל בחלק י'. אבל לעת לידת הזו"ן לאויר העולם נתבאר שם (בדף תתנ"ז אות קמ"ט), שאחר שז"א נשלם בכל הבחינות דעיבור, הוא מתעורר לקבל אורותיו ממעלה למטה, ואז נד הדלת דגדלות ממקומו, ונפתחות הדלתות, כי ה"ת חוזרת בעינים. עש"ה כי אין להאריך כאן.

ותדע שהלידה בעצמה גורמת התחלקות או"א וישסו"ת לב', פרצופים כי אחר שחזרה הה"ת בעינים, והדלת וציר דקטנות שביסוד אמא הכללי, חזר לשליטתו, כמ"ש שם, הנה אז פגע זה רק בישסו"ת, להיותם מבחינת הארת חכמה, והם מתצמצמים מוחמת הה"ת שחזרה לעינים. אבל באו"א עלאין, אין זה

בהתחתון, כמו שהיו מלבישים זה לזה, בראש של העליון. והבן היטב.

וזה אמרו "בעת זווגם דאו"א להוציא צלם המוחין אלו, נכללין בינה ותבונה לפרצוף אחד, ועד"ז אבא ויש"ס" דהיינו כמבואר, שהצלם הזה, ה"ס האו"ח שעולה מהמסך בעת הזווג של או"א, שעשו בהתכללות המ"ן של הזו"ן, אשר אז צריכים או"א וישסו"ת להיות פרצוף אחד (כנ"ל דף תתקמ"ג אות קמ"ו וקמ"ז) ואז הם מולידיים הקומה של הזו"ן, היוצאת על המ"ן דזו"ן הנכללים במסך שלהם עצמם, מבחינת אחורים שלהם, ונמצא קומת ע"ס של הזו"ן, מלובשת בלבוש דאחורים של או"א. שמטעם זה היא ראויה לקבל עמה את הלבוש הזה גם בשעה שזו"ן נולד ויורד למקומו. וזכור שהלבוש הזה הנ"ל, נקרא בשם צלם.

וזה אמרו "ובהיותן פרצוף אחד שניהם, יהיה היסוד של כללות הפרצוף כמעט בפי התבונה וכו', ובבא זמן לידה יצאו מוחין אלו מיסוד הזה של הכללות" דהיינו כמ"ש הרב לעיל (דף תתקמ"ד אות קמ"ז). ועי"ש באו"פ, כי אין הזו"ן נולד אלא מישסו"ת, שהם בחינת העליון שלו, ועל זה מדייק להשמיענו, שהוא נכלל ויוצא מבחינת פה דראש התבונה, שהיא מלבשת לשליש תחתון דת"ת דאו"א בכללות הישסו"ת, ששם בחינת הבטן דכללות. באופן שמצד או"א בכללות ישסו"ת נבחן שנכלל ויוצא מבחינת היסוד שלהם. ומצד הישסו"ת, שהם העליון שלו,

קג) והנה בינה צריכה לעשות ב' פעולות: א' להזדווג עם אבא, כי הרי זוגם לא פסיק לעלמין, ואם יכנסו נה"י שלה תוך ז"א לצורך המוחין, נמצא כי היסוד שלה סתום וחתום תוך דעת דז"א, ואיך יזדווג עמה אבא.

אור פנימי

הם בחי' כחב"ד של התבונה. כי הש"ת דת"ת של הכללות, נעשה עתה לגלגלתא דתבונה, וג"ש עליונים דנה"י נעשו לחב"ד. וכן הג"ש אמצעים דנה"י דכללות נעשו לחג"ת דתבונה, ושלישים התחתונים נעשו לנה"י שלה.

וזה אמרו "שהחיצוניות דנה"י הוא נכנס תוך ז"א, אמנם פנימיותו נשאר למעלה, ואותו החיות והפנימיות מגדיל ונותן כח הגדלה בכלים העליונים כדי שיגדלו דוגמת הגדלת הקטן ויעשו לה נה"י חדשים" פירוש: כי בעת לידה מתרוקנים כל האורות של הנה"י דתבונה, ועולים למעלה אל הת"ת שלה, הדוחקים את העובר ומוציאים אותו משם לאויר העולם. כמ"ש בע"ח שכ"ג פ"א. בסו"ה אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ע"ש. אשר הנה"י האלו הם מתלבשים בז"א בבחי' צלם. כמ"ש שם. אמנם יש להבין כאן בנה"י אלו דתבונה, בחינת חיצוניות שבהם, דהיינו בחינות נה"י היוצאים על התכללות המין דזו"ן בעת עיבורו. שהם רק חיצוניות נה"י, דהיינו מן דרגא נמוכה מבחינת נה"י דתבונה עצמה, כנ"ל, שאין התחתון יוצא אלא מבחינת חיצוניות שבעליון, וגם יש להבין בנה"י דתבונה, שיש בהם בהכרח מבחינת פנימיות הנה"י גם כן, שהם אינם שייכים כלל למדרגת זו"ן, אלא אל התבונה עצמה כנ"ל. ולפיכך בעת לידת הזו"ן אשר חזר הדלת וציר דקטנות למקומו, וחזרה ה"ת בעינים, שמשום זה נתרקנו כל האורות גדלות שהיו בנה"י, ועלו לשליש תחתון דת"ת, וגרמו ליציאת ולידת העובר, כנ"ל. הנה אז יש להבין כי כל זה נעשה רק מבחינת

פוגם כל עיקר, מפאת שהם מבחינת ג"ר דבינה, שאינה סובלת שום צמצום מחמת הה"ת, מכח כי חפץ חסד הוא, כנודע. אמנם בהכרח שעתה או"א וישסו"ת מתחלקים שוב לב' פרצופים כמו שהיו קודם הזווג, אשר או"א עולים למעלה מחזה דא"א, וישסו"ת יורדים לבחינת למטה מחזה דא"א, לבחינת ו"ק, שזה מכונה בהם בחינת רובצת על הבנים, כנודע. כי מבחינה זו משפיעים מוחין דיניקה אל זו"ן שנקראים בנים.

הרי שיש כאן מחמת הלידה ב' פעולות מתנגדות זו לזו: א' היא שישסו"ת מוכרחים לחזור לקטנותם, להיות בסוד רובצת על הבנים, כנ"ל. שהוא בחינת ו"ק וקטנות. וב' היא, כי או"א עלאין מוכרחים לחזור אל בחינת ג"ר דבינה, כמו שהיו מטרם התכללותם עם ישסו"ת לפרצוף אחד. וז"ש, כיון שב' פעולות אלו הם מתנגדות זו לזו, ע"כ היא צריכה להתחלק לב' פרצופים, שאו"א עלאין חוזרים לקדמותם לבחינת ג"ר, וישסו"ת נעשים לבחינת רובצת. כנ"ל.

וזה אמרו "ואז מנה"י של בינה עליונה, נעשית כל הפרצוף דתבונה שלימה ב"ס, כי ג"פ עלאין דנה"י נעשו בה ג"ר: כח"ב דתבונה. וג"פ אמצעים נעשין לחג"ת שלה. וג"ת נעשה לנה"י דתבונה" פירוש, ע"ד שנתבאר לעיל, אשר הראש דתבונה מלבשת לשליש תחתון דת"ת דאו"א של הכללות, שנמצא היסוד כמעט בפה של הראש דתבונה. והנה עתה אחר שנתחלקו, חזרו כל אלו הש"ת דת"ת ונה"י של הכללות שניהם, לבחינת פרצוף שלם של ראש תוך סוף, לבחינת התבונה לבד. והם נחלקים כל אחד לג"פ, אשר ג"פ עלאין דנה"י עם הת"ת,

קד) פעולה ב' הוא, שהיא מוכרחת להיות רובצת על האפרוחים, וזהו בהלביש נה"י שלה את המוחין דז"א. ולהכניס בתוכן להמעיט את אורם, כי זולת התלבשות זה, לא היה יכול הז"א לקבל המוחין

אור פנימי

החיצוניות דתבונה, הנוגע רק לז"א עצמו. אבל יחד עם זה לא נאבדה מתבונה עצמה בחינת ג"ר שלה, אלא שנבחן, כי אחר שז"א נולד ויצא לאויר העולם נעשה זווג חדש בת"ת דאו"א, ע"י המ"ן דה"ת בעינים דחיצוניות הנה"י שנכללו גם בפנימית הנה"י, ואז ירד האור העליון והוריד שוב הה"ת מעינים שלה מבחינת הפנימית ואז קנתה התבונה אח"פ שלה בחזרה. בדומה לכל קטן העולה לעיבור ב' להאצילות הגדלות שלו, שע"י טפת הזווג דעליון, הוא מוריד הה"ת מעינים שלו, ומחזיר האח"פ למדרגתו, שהם נקראים נה"י חדשים, שאז קונה ג"ר. כן היה ממש בתבונה זו, אחר שחזרה לקטנותה בסכת לידת הזו"ן, כנ"ל, נעשה שם תכף הזווג על הה"ת שעלתה לעינים בבחינת הפנימיות של התבונה כנ"ל ומבחינת הפנימיות נתקנה תכף וחזרה והעלתה האח"פ שלה שנפלו בעת הלידה, שהם כמו נה"י חדשים. וזה שמדייק הרב "שאינם חדשים ממש" כי כבר היו לה כל הגדלות מטרם הלידה, כנ"ל. אלא מתוך שחזרו ונפלו בעת הלידה, ועתה ע"י זווג הוחזרו, ע"כ קורא אותם נה"י חרשים. וזה שמדייק "כדי שיוגדלו דוגמת הקטן" דהיינו דוגמת הקטן העולה לעיבור ב', כנ"ל, אבל אינה דומה ממש לקטן, כי התבונה כאן, כבר היא גדולה ולא קטנה, אלא כנ"ל. כיון שנפלו בעת לידה, ועתה חזרו ונתעלו, נחשבים משום זה לנה"י חדשים.

וזה אמרו "מה שנכנס בחז"א מן הבינה היו ד' מדות ושליש וכו', וזה שחסר מהבינה, צריך שיוכפלו כנגדן ממש לעילא ואלו הוכפלו והגדילו והוציאו ד' מדות ושליש אחרים תחרימים, ובוה נשלמה בינה עליונה לייס" פירוש: כי עתה נבחן שהתבונה

וזה אמרו "והנה הבינה עליונה מזדווגת תדיר עם אבא, ועליה כתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, ואז התבונה שהיא תחתונה היא רובצת על האפרוחים ואין לה זווג" ובכונה מדייק כאן הרב לכנות את העליונה בשם בינה, ולא בשם אמא עלאה, כדי להורות, שאין הכוונה על או"א עלאין שנתחברו עם היסודות לפרצוף אחד כדי להאציל את הזו"ן בעיבור, כנ"ל. אלא הכוונה היא על פרצוף יסודות בעצמו,

והארתם הגדולה כמבואר בדרוש ברכת הכהנים. כי אז היא עיקר התלבשות המוחין בה תחלה, בנה"י דאמא.

קה) וב' פעולות אלו הם מתנגדות, ולכן היא צריכה להתחלק לב' פרצופים בינה ותבונה, ואז מנה"י של בינה עליונה נעשית כל הפרצוף דתבונה שלימה בי"ס, כי ג"פ עלאין דנה"י נעשה בה ג"ר כח"ב דתבונה, וג"פ אמצעין נעשה חג"ת שלה, וג"ת נעשה נה"י תבונה. וכן מחצי עליון של בינה נעשית פרצוף בינה שלימה בי"ס.

קו) והוא באופן זה. כי הנה נתבאר, שהחיצוניות דנה"י הוא נכנס תוך ז"א, אמנם פנימותן נשארו למעלה, ואותו החיות והפנימיות, מגדיל ונותן כח הגדלה בכלים העליונים, כדי שיגדלו דוגמת הגדלת הקטן, ויעשו לה נה"י חדשים דחיצוניות, שהם הכלים. אך לא חדשים ממש, כי זה א"א, אמנם הלבושים והכלים העליונים נגדלין ומתארכין, עד שילבישו גם את נה"י דעצמות ופנימיות.

קז) והנה עדיין עתה, אינם נכנסים אחר הלידה, רק צלם דאמא. ואז אין ז"א לוקח לכתר שלו, רק שליש תחתון לבדו מת"ת דבינה, נמצא מה שנכנס בז"א מן הבינה היו ד' מדות ושלש, שהם נה"י ומלכות הבינה ושלש תחתון מת"ת שלה. וזה שחסר מבינה, צריך שיוכפלו כנגדן ממש לעילא, והם ב"ש מן הבינה שלה וג' מדות שלימים, שהם דעת ח"ג וב"ש העליונים שנשארו מן הת"ת שלה שלא נכנסו בז"א. הרי ד' מדות ושלש מדה, ואלו הוכפלו והגדילו והוציאו ד' מדות ושלש אחרים החסרים. ובוזה נשלמה בינה עליונה ליי"ס. ולמטה בענין הכתר, נרחיב ונאריך דרוש זה בע"ה.

קח) והנה כאשר היו שניהן פרצוף א', וילדה אלו המוחין דז"א ואז יוצא מיסוד של כללות הב' פרצופים יחד, נמצאו צלם המוחין

אור פנימי

שהיו מלבישים מקודם לכן לשליש תחתון דת"ת דאז"א דכללות שניהם, שאחר הלידה נעשה הזווג על בחינת הפנימיות דנה"י דתבונה זו, ואז קבלה התבונה בחזרה את הג"ר שלה, ואז גם התבונה בעצמה נתחלקה לבינה ותבונה, שהם בערך או"א עלאין הכוללים עם ישו"ת הכוללים. אשר ע"ז אומר שהבינה עליונה מזדווגת תדיר עם אבא, ועליה כתיב ונהר יוצא וכו'. דהיינו

בדומה ממש לאמא עלאה, שה"ס הנהר היוצא מעדן, שה"ס ח"ס, כנ"ל בדברי הרב (תתפ"ב אות ל"ב) כי כשישסו"ת בעצמו מתחלק לבינה ותבונה נבחת הבינה לכל פרטיה שהיא דומה לאמא עלאה. כנ"ל בדברי הרב (דף תתק"י באות ע"ח וע"ט). עש"ה.

קח) צלם המוחין תלויים באויר חוץ מן היסוד, בין ב' פרקין קדמאין דנו"ה של

עומדין תלויים באויר חוץ מן היסוד, בין ב' פרקין קדמאין דנ"ה של הכללות, אשר שם עתה הוא ג"ר של תבונה זאת, וכנ"ל, והרי בחי' זאת מ' של צלם יען שעדיין לא נתלבשו המוחין תוך התבונה, ובהיותן בלי התלבשות, ניכר היותן ד' מוחין ממש, שהם ח"ב ח"ג, כל א' כלול מ', הרי מ' דצלם.

קט) ונחזור לענין, כי מ' דצלם הוא התלבשות המוחין בד"ר דתבונה, ול' דצלם הוא ירידה שנייה של המוחין בהתלבשותו בחג"ת דתבונה, ואינם רק ג"ס חג"ת כל אחד מ', הרי ל'. כי הלבושים אינם רק ג' חג"ת, אע"פ שהמוחין הם ד', הנה הם מכוסים בתוכן, ואינן ניכרין רק הלבושים, שהם ג', ועם היות כי אינם רק ב' ספירות וחצי, עכ"ז

אור פנימי

הכללות אשר שם עתה הוא ג"ר של תבונה זאת: לכאורה יש כאן כעין סתירה, שהוא אומר שהצלם תלוי באויר למטה מיסוד ובין הפרקין קדמאין דנצח והוד, שהם ראשי ירכים הדבוקים בת"ת כנודע. והרי לחוץ מן היסוד הוא כבר הפרקים האמצעים. אכן בכונה כתב כן, כדי לרמוז בזה דבר חשוב מאד, כי אחר שביאר ענין הקטנות שקרה בהלידה, שמכחו שוב נחלקו או"א וישסו"ת לב' פרצופים, גם אחר שביאר שישסו"ת חוזר תכף לגדלותו, מכח הזווג שנעשה על המסך ועביות דפנימיות עצמו, שהחזיר הגדלות שלהם. הנה הוא חוץ כאן ללידת הו"א, שגרים הקטנות שם בעת לידתו. אשר אז נמצא שבחינת הראש דישסו"ת, שמלביש אל המקום של שליש תחתון דת"ת וב"פ קדמאין דנ"ה, ירד עתה מבחינת ג"ר וראש לבחינת חג"ת ורות. וז"ש שנמצאו צלם המוחין תלויים באויר חוץ מהיסוד" דהיינו שנעלם מהם עתה בחינת האור, שפירושו ג"ר, וירדו לבחינת אויר שפירושו אור ו"ק, הנקרא רוח ואויר. ונבחן בזה שיצא מן היסוד דכללות או"א וישסו"ת, ששם הוא בחינת אור ולא אויר. ויצאה זו לחוץ, מכונה בשם לידה.

אמנם כאן המדובר הוא בעת שהצלם נמצא בג"ש עלאין דנה"י דכללות, וע"כ אינו קורא אותן בלשון לידה ממש, אלא בשם לחוץ מן היסוד, שכוונתו אחר שנתבטל ממנו הערך של היסוד דכללות שהיה בו בחינת ג"ר. כי משמעות הלידה, היא כשיצא למקומו עצמו, המכונה אויר העולם, שפירושו מקום ו"ק ממש, כי ו"ק מכונים תמיד בשם עולם. וכיון שהוא נמצא עוד במקום בינה, אין זה נקרא לידה, כי אין שם אויר העולם. וע"כ הרב מדייק ואומר "חוץ מהיסוד בין ב"פ קדמאין דנ"ה דכללות" דהיינו להורות, שהכונה היא מטרם ירדתו מהיסוד אלא שהקטנות עלה שם, והיסוד נעשה לחיצוניות ולבחינת אויר. וזה שמרמו "ונמצאו צלם המוחין עומדים תלויים באויר" להשמיענו, שאור הג"ר כבר נסתלקו מהג"ש עלאין אלו דנה"י דכללות, ולא נשאר שם אלא אור הרוח, שה"ס אויר. ולהלן מבאר שהמקום הזה נעשה שורש למגדל הפורח באויר. פ"י: כי זה הראש דתבונה שירדה בחזרה לבחינת קטנות, היא רק בחינת החיצוניות שלהם, כי אין הזווג דתחתון נעשה על הפנימיות דעליון אלא על חיצוניותו. ולכן נעשה תכף הזווג על בחי' הפנימיות והחזיר הג"ר דישסו"ת למקומם. כנ"ל ואז ירדו החיצוניות שנעשה בעת הלידה, ונעשו לתבונה ג' בסוד

נקרא ל', והענין, כי חצי ספירה דת"ת דתבונה אינה מכלל ל' דצלם, כי היא הכתר דצ' דצלם, כמ"ש בע"ה.

* קי' ונבאר עתה, איך אלו מוחין נקראים צלם, ונעשין בחי' צלם. והענין, כי הנה נת"ל, כי יצאו מרחם של תבונה הא', שהיא הב', ומתלבשים בתבונה הב', שהיא הג'.

קיא) ואמנם התלבשות זה, נחלק לכמה בחי', כי הנה תחלה קודם יציאת המוחין האלו, היה ז"א איש בעל ו"ק. והיה לו אז צלם א' אל הו"ק, ועל אותו צלם נאמר, אך בצלם יתהלך איש כי עדיין ז"א נקרא איש ולא אדם, ועתה בבוא לו המוחין האלה הנקראים צלם כנ"ל, נקראים צלם אדם, כי כבר הוא נקרא אדם שלם. ועל צלם זה נאמר,

אור פנימי

מלובש בכלי דגלגלתא, שנקרא משום זה בשם תג"ת. והנפש מלובשת בכלי דעינים, הנקרא משום זה בשם נה"י. כנודע. ואלו תג"ת נה"י הם בחינת חיצוניות דישסו"ת דכללות, והם שירדו לחוץ לבחינת תבונה הג' לסוד רובצת, ולהתלבשות בז"א למדוד לו מוחין דיניקה. אמנם היסודות הכוללים עצמם, שהם נקראים תבונה הב' לאמא עלאה, דהיינו בחינת הפנימיות דישסו"ת הכוללים, המה חזרו לקדמותם בסוד ג"ר כמקודם לכן. כי אין להם עסק עם כל המיעוט שנעשה בבחינת ז"א, כי ז"א לא נכלל בפנימיות נה"י דישסו"ת, אלא בחיצוניות נה"י שלהם, ואלו ג' הבחינות נקראות פעם בשם ג' בחינות או"א. או או"א וב' תבונות. ונקראים ישסו"ת הכוללים בשם תבונה א', וישסו"ת שירדו בסוד רובצת נקראים תבונה הב'. ולפעמים, נקראים ישסו"ת הכוללים בשם תבונה ב', להיותם הב' לאו"א, וישסו"ת דרובצת נקראים תבונה ג', להיותם הג' לאו"א. וזכור היטב אלו ג' הבחינות בטעמים ונימוקים, ואז לא תתבלבל כלום משינוי השמות.

והאם רובצת על הבנים, ונמצא עתה שגם התבונה נחלקה לג"ר וו"ק, כנ"ל. שהג"ר הם ישסו"ת שחזרו לקדמותן. מפאת שהם פנימיות ואין להם שום חיבור עם המ"ן דז"א. אבל בחינת החיצוניות שלהם, שהמ"ן דז"א נכלל שם, לא יכולה לחזור לקדמותו מטרם שז"א עצמו חוזר לעלות למ"ן ומקבל טפת הווג המורידה ה"ת מעינים שלו ומחזיר אח"פ שלו למדרגתו. והוא מטעם, שתבונה הזו הג', היא אחת עם מדרגת הז"א, ששניהם הם מבחינת החיצוניות דישסו"ת הא'. כנ"ל.

והנה נתבאר היטב, איך שהרב מדבר כאן מג' בחינות של או"א. כי מה שקורא בשם יסוד דכללות, ששם היה הז"א בעת עיבורו, הריהו מדבר גם מאו"א עלאין הכוללים, כי אז או"א אלו מחוברים עם היסודות הכוללים, ומה שאומר שצלם המוחין תלויים באויר חוץ מן היסוד. הכוונה היא על בחינת הקטנות שחזרה שם בעת לידת המוחין דז"א, שה"ת עלתה שוב בעינים ואח"פ יצאו לחוץ, ולא נשאר שם אלא ב' כלים שהם גלגלתא ועינים, אשר הרוח

* ע"ת ח"ב שער כה: שער דרושי הצלם אמצע דרוש א'.

ויברא אלהים את האדם בצלמו, וכן כי בצלם אלהים עשה את האדם, כי ז"א נקרא אדם, וצלם זה נקרא צלם אדם.

ק"ב) ודע כי כללות כל בחי' צלם הזה, הוא שם אחד, הנקרא הוי"ה, כי המוחין דגדלות נקראים הוי"ה, ותבין זה. וג' אותיות ראשונות שהם יה"ו נקראים ג' אותיות צלם, וה' אחרונה נקראת דמות. וז"ס נעשה אדם בצלמנו כדמותנו. וכללות צלם ודמות, הוא אדם שלם, הכולל זו"ן, שהם אותיות יה"ו עם ה' אחרונה.

ק"ג) ונבאר ג' אותיות צלם איך הם ג' אותיות יה"ו. ותחלה נתחיל מן ס', דצלם. כי הנה הוא ממטה למעלה, והמ' שבו הוא בחי'

אור פנימי

וזה אמרו "והנה התבונה ג' שהיא הב' בה נתלבשו כל מוחין וצלם של ז"א" דהיינו התבונה שירדה למטה בסוד רובצת, שהיא התבונה ג' לאו"א ומבחינת ישסו"ת היא התבונה ב'. כי היסודות הא' הם בחינת פנימיות של התנה"י דכללות ב' פרצופים או"א וישסו"ת, והם חזרו לקדמותם בבחינת ג"ר כנ"ל. וישסו"ת הב' שהם בחינת החיצוניות של אותם הנה"י, דהיינו שהם בהתאם אל המ"ן דזו"ן שנתכללו בהם, הנה הם היסודות הב'. והם יורדים ועולים ביחד עם הזו"ן, כנ"ל.

ותדע, שלוו התבונה הג' קורא הרב בשם תבונה התחתונה, המתלבשת תוך ז"א. לעיל דף תתק"ד אות ס"ד ע"ש. וכן כאן בדף א' ס' אות ק"ו. שאומר שש"ת דת"ת ונה"י דבינה הם נכנסים תוך ז"א, כוונתו היא על תבונה הג' כולה, שהיא בחינת ש"ת דת"ת ונה"י של התבונה הב', דהיינו בחינת אח"פ דתבונה הא' היורדים ממדרגתה ונעשים לבחינת תבונה ג', דהיינו בבחינת רובצת, כנ"ל. שהמה נחסרו מתבונה הא', וע"כ נעשה זווג חדש להעלות האח"פ דפנימיות בחזרה ולהשלים התבונה א' בג"ר דאורות ותנה"י דכלים כנ"ל (דף א' נ"ד ד"ה וזה אמרו שחיצוניות).

וזה אמרו ל' הוא ירידה שניה של המוחין, בהתלבשותו בחג"ת דתבונה" יש

ואע"פ, שלא כל התבונה הג' היא מתלבשת בז"א, שהרי היא מתחלקת על ג' בחינות דצל"ם, ורק הצ' שלה מתלבשת, כנ"ל. מ"מ כיון שגם הם' והל' נעשים ג"כ למקיפים בשביל ז"א, ע"כ נחשבת כולה כמו שמתלבשת בז"א. כמ"ש לפנינו.

וזה אמרו ס' דצלם הוא התלבשות המוחין בד"ר דתבונה" אין הכוונה על הד"ר של תבונה הב', כי היא אינה מתלבשת כלל בז"א, כי אין לה יחס עמו, להיותה מבחינת פנימיות, ולא מאותה בחינה של הז"א, כנ"ל. אלא הכוונה היא על תבונה הג' שהיא התבונה שירדה לבחי' רובצת, לבחי' ו"ק, כנ"ל. ואע"פ שעדיין אין לה ג"ר, מ"מ המדובר הוא מבחינת מקיפים בלבד, דהיינו שעתידיים להיות ג"ר, אחר שז"א יעלה מ"ן דגדלות. אשר יחזרו תג"ת דתבונה ג' להיות כחב"ד, ותשפיע המוחין דג"ר אל הז"א. וכיון שז"א נכלל בה בעת הזווג הזה, הרי שהמוחין דז"א עתידיים להתלבש בחג"ת דתבונה זו, דהיינו בעת שתשוב לבחינת ראש. והיא נקראת משום זה בחינת ס' דצלם, שהוא ע"ש ההתכללות העתידה הנמצאת בחג"ת אלו.

עליונה מכולם. וכנגדו י' של יה"ו, והוא חכמה, והנה הם' של צלם כלולה מד' מוחין חו"ב חו"ג, כל א' כלול מ' הרי מ'.

קיד) ואמנם אלו מוחין יוצאין מרחם תבונה ראשונה, שהיא הב', ונתלבשו בו"ס של תבונה הב' שהיא הג', כנ"ל. והם כחב"ד ח"ג דתבונה זו שהוא עד החזה שבבחי' עצמה. וכבר ידעת כי כפי סדר התחלקות התבונה הוא ג"כ התחלקות החכמה, וממילא יובנו.

קטו) נמצא כי ג"כ יש בחי' מוחין אחרים שנתלבשו בחכמה הג' של החכמה בו"ס ראשונה שבה, שהוא עד החזה שבה. נמצא, כי ב' צלמים זכר ונקבה זו בחי' חיה, וזו בחי' נשמה. וצלם אבא נעשית נשמה אל צלם דאמא, ומתלבש בתוכו ונעלם שם, לכן תמיד אין אנו מדברים אלא בצלם דאמא, וממנו יתבאר צלם אבא וזכור ואל תשכח.

קטז) והנה נודע, כי או"א הם הוי"ה ואהיה ביודי"ן, והוי"ה נעלם תוך אהי"ה כנ"ל, לכן צלם גי' אהי"ה דיודי"ן. כי הוי"ה נעלם בתוכו

אור פנימי

הבנה גדולה בענין הלי' דצלם הזו. כי כבר נתבאר, אשר התג"ת של התבונה הג', נקראת מ' דצלם שהוא משום שכלולים בה הכתב"ד שהיא בחי' ראש המוציא הזווג דגדלות לצורך הז"א, בעת שעולה לעיבוד ב'. כנ"ל בדיבור הסמוך. אשר אז יוחזרו התג"ת האלו להיות כתב"ד וראש. ולפי"ז צריכים להבין היטב ענין לי' הזו, שהיא בחינת התג"ת העתיד לצאת בתבונה הג'. כי בעת הגדלות שהי' יורדת מעינים ומעלה האח"פ בחזרה, נמצאים הב"ש עילאין של כל אחד מהתג"ת שנעשו לראש, וג"ש נה"י עולים ומתחברים עם הג"ש תחתונים שנשארו מתג"ת, ונעשים ביחד לתג"ת. כנודע. ותדע שאלו הג"ש עילאין של הנה"י שעלו ונתהוו לתג"ת, הם הנקראים לי' דצלם, והבן היטב, כי בתג"ת בעת הגדלות יש שם ב' בחינות: א' הם ג"ש תחתונים שנשארו מהתג"ת. וב' הם ג"ש עילאין שנתעלו מנה"י, כנ"ל. ותבין, אשר ג"ש התחתונים שנשארו שם מתג"ת,

המה אינם נקראים לי' דצלם, אלא אותם ג"ש העליונים שעלו שמה מן הנה"י, המה הנקראים לי' דצלם. וזה אמרו "ול' דצלם הוא ירידה שניה של המוחין בהתלבשותם בחג"ת דתבונה" כי אחר שיצאו המוחין על הזווג שנעשה בראש התבונה, כנ"ל, הנה הם יורדים ומתלבשים בג"ש של הנה"י דתבונה שעלו ונעשו לתג"ת, כנ"ל. ובוה נעשו המוחין ראויים לירד ולהתלבש בו"א. כי אין ז"א יכול לקבל רק מבחינת נה"י דתבונה, ולא מבחינת תג"ת דתבונה, כמ"ש לעיל (בדף א' ל"ט ד"ה וזה אמרו) ע"ש כי חב"ד דז"א מלובשים בג"ד דנה"י דתבונה, דהיינו באותם הג"ד שחזרו ונעשו לתג"ת, אבל לא בחג"ת דתבונה עצמם. וזה שמדייק הרב לכנותו בשם ירידה שניה דהיינו שירדו ממקום חב"ד תג"ת דתבונה, ששם עדיין אין שום התלבשות בכלים לצורך ז"א. ועתה שירדו לבחינת הלי' שהוא ג"ש עילאין דנה"י שנעשו לתג"ת, הנה

ואינו נגלה, וניכר רק אהי"ה דיודיין, שהוא גימטריא צלם. כי כבר נת"ל כי צלם זה מזווג חו"ב עלאין הנקראים הוי"ה ואהי"ה דיודיין, ומשם נמשך, לכן נקרא על שמו, עם שמתלבשין אח"כ בתבונה ג', שאינו כך שמה רק שם ס"ג כמ"ש.

קיו) והנה בזה הבחי' המתלבשת בוי"ס ראשונות דתבונה הג', יש כללות כל הבחינות ע"ד שיתבאר, שהם ג' אותיות צלם. ולכן בחי' זו לבדה נק' צלם, כי בה נכללו כולם, עם שאינם רק מ' של צלם כנ"ל, ונמצא היות בחי' מ' זו כמו או"מ ממקומו אל כל הז"א עד רגליו.

* קיח) ואמנם אינו יורד ממש שם, אמנם נשאר שם למעלה בבחי' או"מ לכל הז"א. וכבר ידעת, כי כל או"מ הוא אהי"ה דיודיין, לכן צלם

אור פנימי

של הל' והצ' דצלם, כי עיקר יציאת המוחין הם בהראש ממטה למעלה, והוא הנקרא מ' דצלם, והממעלה למטה של הקומה שיצאה בראש באה בל' והצ'. הרי שיש בהם' כל כללות הל' והצ'. וז"ש, "נמצא היות בחינת מ' זו כמו או"מ ממקומו אל כל הז"א עד רגליו" דהיינו כמבואר, אשר הממעלה למטה של בחינת ה' מתפשטת בהל' וגם בהצ' שהיא כל ט"ס דז"א עד רגליו. וז"ש, "אמנם אינו יורד ממש שם, אמנם נשאר שם למעלה בבחינת או"מ לכל הז"א" דהיינו כמבואר, שאין שום בחי' התלבשות למוחין דז"א מן חב"ד תג"ת של התבונה, כי אם מג"ש עלאין דנה"י דתבונה ששבו לתג"ת, שבהם נעשה ההתלבשות הא' לצורך הז"א, והתלבשות זו נקראת ל' דצלם, ושם בעודה בבחינת תג"ת דתבונה היא נחשבת ג"כ לאו"מ, כמ"ש לפנינו, אלא רק כשמתפשטת משם למקום הז"א, אז נחשב להתלבשות גמורה שתהיה נקרא בבחינת או"מ, והוא נקרא צ' דצלם כמ"ש לפנינו.

קיח) כל או"מ הוא אהי"ה דיודיין, לכן צלם בגי' אהי"ה: כי השם אהי"ה, פירושו, דומין אנא לאולדא, כמ"ש בוהר (ח"ג סה:)

כבר באו המוחין לבחינת התלבשות לצורך הז"א.

וזה אמרו "ועם היות כי אינם רק ב' ספירות וחצי, עכ"ז נקרא ל'. והענין, כי חצי ספירה דת"ת דתבונה אינה מכלל ל' דצלם, כי היא הכתר דצ' דצלם" וצריך שתדע, שכתר דז"א אינו שייך כלל אל הז"א, אלא הוא כולו הן האור והן הכלי, מיוחד לפנימיות הבינה, שהם בחינת אח"פ של מדרגתה עצמה, כמ"ש להלן. וע"כ הש"ת דת"ת, אינו מצטרף כלל עם הג"ש של נה"י שעלו ונעשו לתג"ת. ונמצא שחסר מהם חצי ספירה. ע"ז אומר שמ"מ הם נקראים ל' כמ"ש עוד לפנינו. וענין טעם הב' דציור, שאומר כשתשפיל זרוע א' וכו', יתבאר במקומו.

קיו) בזה הבחינה המתלבשת בוי"ס ראשונות של התבונה הג', יש בה כללות כל הבחינות: כי בחינה זו, דהיינו ה' דצלם עיקרה היא מבחי' הזווג הנעשה בראש שהוא חב"ד, אלא גם בחי' תג"ת הוא בכללה, מחמת שאין שם התלבשות לצורך ז"א, כי אם בג"ש עלאין אשר עלו ונתחברו אל התג"ת כנ"ל בדיבור הסמוך. וז"ש שיש בזה הבחינה דוי"ס הראשונות כל הבחינות

בג' אהי"ה כנ"ל. נמצא, כי הצלם זה יש בו כללות כל הבחי' התחתונות שהיא צ"ל מצלם וכמ"ש בע"ה.

קיט) ואמנם עיקר זו הטפה של הצלם נוצר מן חו"ב העליונים בהיותן מלוכשים ונכללין בחכמה ותבונה הב'. והנה צלם זו נוצר שם ברחם תבונה זו הב', שהיא תבונה הא' כנ"ל, ובעת הלידה יוצא צלם זו מהרחם שלה, ומתלבש תוך תבונה הב' שהיא הג', ושם נקראת צלם

אור פנימי

שפירשו, שגם או"א יתהפכו להיות בבחינת חסדים מגולים כמו ישו"ת, ואז יכולים או"א להשפיע הארת חכמה בחסדים הצריכים אל המ"ן דו"ן כדי שיוכלו להתגלות בבחינתם ולהלביש לנה"י דא"א. וכבר ידעת אשר הגורם לזה, הוא עלית נה"י דא"א לחג"ת שלו, שאז עולים חג"ת דא"א לג"ר שלו, ונמצאים או"א הדבוקים באלו חג"ת דא"א, שגם המה עולים לבחינת ג"ר דא"א, שהוא קומת חכמה בדומה לח"ס דא"א, וכבר אינם בבחי' כי חפץ חסד הוא, ואז חלף עבר ההפרש בין או"א, לישו"ת, וע"כ נעשים אז לפרצוף אחד, וע"כ הם מזדווגים על המ"ן דו"ן שעלה ונכלל בהם, ומאירים הארת חכמה בחסדים, שהוא קומת הו"ן כנ"ל.

וזה אמרו עיקר זו הטפה של הצלם נוצר מן חו"ב העליונים בהיותם מלוכשים ונכללים בחכמה ותבונה הב': דהיינו כמבואר שחכמה ותבונה הב', נעשו אחד עם חו"ב העליונים. ואז יוצאת קומה של ז"א על המ"ן שלו, אשר בחינת האו"ת המלביש על האו"י, של אותה הקומה, ה"ס הצלם של הו"א, והאו"י עצמו הם המוחין. כנודע. הרי שעיקר טפת הצלם יצאה באו"א העליונים. אמנם כאן במקום יציאת המוחין, עדיין אין הבחן לבחי' הצלם כלל, כי עיקר ההבחן של ג' האותיות צלם, הוא בבחינת התחלקות או"א וישו"ת לב' פרצופים, העתיד להיות אחר

וע"כ כל או"מ, ענינו, אשר הבחינה שבו עתידה להראות גילוייה בעתיד, כנודע, לפיכך הוא אהי"ה דיו"ן, שכללות העתיד טבוע בה וזה דומה לעובר במעי אמו. שאין לו אז שום גילוי, אבל גלוי וידוע לכל. שפרצוף שלם עתיד להתגלות ממנו. וז"ש דומין אנא לאולדא.

קיט) ואמנם עיקר זו הטפה של הצלם נוצר מן חכמה בינה העליונים בהיותם מלוכשים ונכללים בחכמה ותבונה הב' שהיא תבונה הא': כי לצורך זווג בשביל אצילות מציאות זו"ן, מחויבים חו"ב וישו"ת להעשות פרצוף אחד. והטעם הוא, כי או"א עלאין ה"ס ג"ר דבינה, שהם תמיד בחסדים מכוסים. וישו"ת הם בחינת נה"י דבינה, שהם בחסדים מגולים, להיותם שורשי זו"ן אשר בבינה. וכבר ידעת, שכל ההפרש בין זו"ן לבינה, הוא ההארת חכמה שיש בחסדים דו"ן, שה"ס התפשטות הו"א דאו"י, מבינה דאו"י, וכל עוד שאין שם הארת חכמה בחסדים הוא בכלל בינה. ולפיכך גם ישו"ת שהם שורשי זו"ן כנ"ל, גם המה בהכרח חסדים מגולים בהארת חכמה משא"כ או"א עלאין שהם בחי' ג"ר דבינה, שהם חב"ד חג"ת שבבינה עד החזה, הם בסוד כי חפץ חסד הוא.

ולפיכך כדי להאציל אל הו"ן צריכים ב' חלקי הבינה הנ"ל להעשות פרצוף אחד,

* ע"ת ח"ב שער כ"ה: שער דרושי הצלם אמצע דרוש א'.

דו"א, כמ"ש בע"ה. ונבאר תחלה אלו המוחין עצמן, ואח"כ נבאר בחי' העושה אותם צלם.

קכ) והנה המוחין הם ג' בחי': חב"ד, והדעת נחלק לב' שהם חו"ג. והרי הם ד' מוחין חו"ב חו"ג. ואמנם שרשם הם נמשכים כך, חו"ב הם נמשכין ממוחין או"א עצמן, שהם חכמה ממוח אב והיא חכמה שלו, ובינה ממוח האם והיא מבינה שלה, כמבואר בדרוש הציצית.

קכא) ואמנם הדעת הנקרא חו"ג: ב' חצאי הדעת, הם היו תחלה התרין כתפין דא"א, ומשם נמשכו אל ב' העטרות היסודות דאו"א, שהם גבורות דאבא ודאמא, ומשם נמשכו להיות תרין עטרין בדעת

אור פנימי

שבו נעשו לפרצוף ישו"ת, שהם בחסדים מגולים כנ"ל. ואו"א שבו הם בחי' ס' וישו"ת שבו הם בחי' ל'. והו' שמדייק "ושם נקראת צלם דו"א". והבן.

קכא) התרין כתפין דא"א ומשם נמשכו אל ב' העטרות היסודות דאו"א שהם גבורות דאו"א ומשם נמשכו להיות תרין עטרין בדעת דו"א: כבר ידעת ההפרש הגדול מב"פ עלאין דחג"ת אל הפרקין תתאין דחג"ת, אשר ב"פ עלאין שלהם הם נקיים ממסך להיותם למעלה מהמסך שבכל אחד מהם, הנמצא בטבור של כל אחד ואחד. אבל הפרקין תתאין שהם מטבור ולמטה דכל אחד, כבר המה מצומצמים במסך, והמה בחינת גבורות כנ"ל (דף א' ל"ח ד"ה והנה) ע"ש כי ע"כ רק הפרקין עלאין דחג"ת עולים ונעשים לחב"ד, ולא הפרקין תתאין הנמצאים למטה ממסך.

ובזה תבין, שגם הב' ידין דא"א שהם חסד וגבורה שלו, נחלקים ג"כ לראש תוך סוף, הנקראים ג' פרקין: שב' פרקין עלאין שבהם, שהם חב"ד חג"ת דכל אחד, שהם למעלה ממסך, עולים ונעשים לראש ולבחינת או"א עלאין. אבל הפרקין תתאין שבהם, שהם בחינת נה"י דכל אחד מהם, אינם

לידת המוחין, אשר ס' דצלם, היא או"א עילאין החוזרים לבחינת חסדים מכוסים כמו שהיו לפני הווג ההוא, ול' דצלם היא בחינת ישו"ת שהם חסדים מגולים, כמ"ש לפנינו. אבל במקום לידת המוחין והצלם של הו"א, שהוא בחו"ב העליונים, בהיותם מלוכשים ונכללים עם ישו"ת בפרצוף אחד, שפירושו, שגם או"א עלאין הם בחסדים מגולים, כנ"ל, הרי אין שם עוד שום גילוי במשהו לבחינת צל"ם, ואדרבא, ששמה הוא בהיפך מבחינת הצלם, כנ"ל. וז"ש הרב "עיקר טפה זו של הצלם" כלומר, שמשם יצא ונתגלה עיקר היותו אמנם לא בהתבונן של ג' האותיות צל"ם, הנבחן על שם התחלקות של או"א וישו"ת, המתהווה לאחר לידת הו"ן.

וזה אמרו "ובעת הלידה יוצא צלם זו מהרחם שלה ומתלבש תוך תבונה הב' שהוא הג', ושם נקראת צלם דו"א" דהיינו כמבואר, שרק אחר הלידה, ששוב נתחלקו או"א וישו"ת לב' פרצופים, וגם ישו"ת בעצמו נחלק ג"כ לב' פרצופים כמבואר לעיל. או מתלבש הצלם הו"ה בישו"ת הג' אשר גם הוא נחלק לעת גדולתו לב' פרצופים שמחזה ולמעלה, דהיינו חב"ד חג"ת שלו ה"ס או"א עלאין, שהם בבחינת חסדים מכוסים. ותנה"י

דו"א, כנזכר באד"ר ואדר"ז. ואמנם הב' מוחין עצמו, שהם חו"ב, אלו נמשכין מתרין מוחין, ממוחא דאו"א ממש, ומשם נמשכין אל ב' יסודותיהם, חכמה ביסוד אבא, בינה ביסוד אמא, וב' עטרין שהיו תחלה ב' כתפין דא"א, נמשכו בב' עטרות דיסודות הנ"ל דאו"א, החסדים בעטרת יסוד אבא, וגבורות בעטרת יסוד אמא.

קכב) נמצא, כי ב' מוחין הנקראים חו"ב דו"א, הם בב' היסודות דאו"א, אשר בחי' היסוד הם לעולם זכרים, בין באבא בין באמא. וב' עטרין דדעת הם בב' העטרות של היסודות שלהם ששתיהן נקבות. ומזה תבין למה הדעת נקרא תרין עטרין באד"ז, כי הם בחי' ב' העטרות של יסודות שלהם.

* קכג) ובזה תבין פסוק ברכות לראש צדיק הנזכר בזוהר פרשת ויצא קס"ב. והענין כי תרין עטרין אלו ברדתם פה למטה בב' עטרות

אור פנימי

ואו"א, הנה גם הם מתחלקים לג"ר וז"ת, שג"ר של המוחין נקראים חו"ב, שהם בזוג דלא פסיק בחסדים מכוסים וז"ת של המוחין נקראים דעת, שהם בחי' ישו"ת, דהיינו בחסדים מגולים. וזה אמרו "חו"ב נמשכים ממוחין דאו"א עצמם וכו', אמנם הדעת הנקרא חו"ג, ב' חצאי הדעת, הם היו תחלה התרין כתפין דא"א ומשם נמשכו אל ב' עטרות היסודות דאו"א וכו'" דהיינו כמבואר, שמוחין דחו"ב דו"א שהם בחינת ג"ר דמוחין דו"א, הם בחינת או"א עלאין דמוחין, כי הם נמשכין ממוחין דאו"א עצמן, שהם היו תחלה ב' פרקין עלאין של הידים דא"א, ואח"כ עלו ונעשו לבחינת ראש ומוחין דאו"א. וע"כ נחשבים בז"א ג"כ לבחינת או"א עלאין, בחסדים מכוסים וזווג דלא פסיק. אבל מוח הדעת של הז"א, שהוא בחינת ז"ת דמוחין, המה נמשכים מז"ת דאו"א, הנמצאים למטה ממסך, שהם בחינת ישו"ת, והם בחסדים מגולים וזווגם פסיק. שהם היו תחלה התרין כתפין דא"א, דהיינו בחינת הפרקין תתאין, שהם נה"י שבהם, כנ"ל, שאינם ראויים לעלות ולהעשות

ראויים לבחינת ראש לאו"א עלאין, להיותם כבר למטה ממסך. והנה סדר רת"ס של הידים דא"א, הוא, שהיד המחובר אל האצבעות היא פרק העליון, והזרוע היא פרק האמצעי, והכתפין הם פרקין תתאין ידיים, שהם מחוברים אל הגוף. באופן, שהיד והזרוע הם תב"ד תג"ת, והכתפיים הם נה"י.

ונודע, שאו"א מלבישים לתג"ת דא"א אלו, שהם קומת בינה. ונחלקים לג"ר ולז"ת: שג"ר דבינה שהם חב"ד תג"ת הם או"א עלאין, בבחינת חסדים מכוסים, ונה"י דבינה הם בבחינת חסדים מגולים. וצריך שתדע שבכל מקום שמופיעים קומת חו"ב, הן באו"א עצמם, הן בישו"ת, והן במוחין של זו"ן, המה נחלקים תמיד, לג"ר וז"ת, ע"ד הנ"ל, שו"ס הראשונות הן בחינת ג"ר, והן בחינת או"א, שהם בחסדים מכוסים, והם בזווג דלא פסיק, וז"ת שבהם, שהם למטה ממצאת המסך, שהם בעיקר בחינת תנה"י, הם בחסדים מגולים, וזווגם פסיק. והם ישו"ת.

ולפיכך כשזו"ן מקבלים מוחין מא"א

דאו"א, שמקומם הם בין תרין ירכין, ובירכון דילהון נקראו ברכות, לשון ברכיים, ואלו ברכיים והברכות הם בראש צדיק, כי צדיק יסוד, וראש צדיק עטרה שבו הנקרא ראש יסוד, ושם מקומם. גם בזה תבין, איך אח"כ בעת הזווג נותן ז"א בהנוקבא את הה"ג ואח"כ הה"ח, כי כולם בחי' מלכות הם.

* קבד) ודע כי ד' מוחין אלו שבזה הצלם, הם סוד ד' יודיין שיש בשם הוי"ה במילוי יודיין דאבא, כי משם נמשכו, והם מ' של צלם. גם זה המ' של צלם אשר נקראת צלם גמור, לפי שגם בחי' התחתונים נכללין בה, הנה בחי' זו נקראת אויר, כי עדיין לא נכנסו תוך גופא דז"א ממש, רק עומדין בסוד או"מ כנ"ל ונקראים אויר.

אור פנימי

נקבות, כי כח המסך עליהם שהוא מלכות ונקבה, כנ"ל.

קבד) די מוחין אלו שבזה הצלם ה"ס ד' יודין שיש בשם הוי"ה במילוי יודין דאבא, כי משם נמשכו: כבר ידעת, שפירושה של המילוי, אשר באותיות של השמות, היא בחינת המסך והעביות שעליהם יוצאת הקומה דע"ס שבשם ההוא. גם נודע, ההפרש של מילוי יודין, אל מילוי אלפין, הוא, כי מילוי אלפין פירוש, בחי' עביות דצמצום ב' דה"ת בעינים. ומילוי יודין פירוש, בחינת עביות שמטרים צמצום ב', דהיינו מטרים שעלתה הה"ת בעינים. גם ידעת שכל פרצוף מהג"ר מחציו ולמעלה, נבחן לצמצום א', כלומר שעדיין לא נשרש בו כלום מבחינת צמצום ב', והוא מקבל מן הבחינה שכנגדו בא"ק מחציו ולמעלה, בסוד שם מ"ב דפשוט ומילוי ומילוי המילוי. ולפיכך, אלו החג"ת דתבונה ג', שה"ס ב' דצלם, כנ"ל, משום שהם עתידים להעשות בגדלות לחב"ד חג"ת, הם חצי העליון של הפרצוף, מחזה ולמעלה. וזה אמרו ד' מוחין אלו

לבחינת ראש וחב"ד, ונשארו בבחינת חג"ת וישסות בערך או"א, וע"כ נמשכים מהם ב' חצאי הדעת דז"א, דהיינו בחינת ז"ת דמוחין שלו, שהם בבחינת חסדים מגולים כנ"ל, הנקראים ב' עטרין.

ונודע, שבחינת המסך היא מלכות ונקבה. ונמצא ההפרש בין המוחין דחכמה ובינה, אל המוחין דב' עיטרין, כמו ההפרש מזכר לנקבה, או מט"ס ראשונות אל המלכות. כי ב' העטרין שהם בחינת שלישי תתאין דחו"ג, הם נמצאים ממסך ולמטה, שהיא בחינת גבורות ונקבה.

וזה אמרו, "ב' מוחין הנקראים חו"ב דז"א, הם בב' היסודות דאו"א, שבחי' היסוד הם לעולם זכרים בין באבא ובין באמא, וב' עטרין דדעת הם בב' העטרות של היסודות שלהם ששניהם נקבות" דהיינו כמבואר, כי המוחין דחו"ב הנמשכים מב"פ עלאין דחסד וגבורה דא"א שממעלה למסך שבהם, הם נבחנים לזכרים. אבל ב' העטרין שהם נמשכים ממסך ולמטה דכל אחד מהחו"ג דא"א, דהיינו מב"פ תתאין דחו"ג, הנקראים ב' כתפין, נבחנים משום זה לבחינת

קכה) וגם הסבה, כי הנה ידעת כי החו"ב והחסד כל א' כולל ע"ב והגבורות כולל כולם שהם רי"ו, כנ"ל בסוד ויעבור ע"ב רי"ו. והטעם, כי הגבורות הוא לצורך המלכות, ה' אחרונה של שם, וצריך לכלול בה כל הבחינות של ג' אותיות יה"ו שעליה, שהם חכמה בינה חסד, שכל א' כלול מע"ב, והוא כללות ג"פ ע"ב, ונעשים רי"ו.

קכו) והטעם, כי גם היא כוללת י"ס דוגמת הזכר, וכמו שהזכר יש לו ג"פ ע"ב כן תהיה בנוקבא, ולכן בחי' זו נקראת אויר, בגי' רי"ו ע"ה, והוא ע"ש היות אויר זה, כולל ג"פ ע"ב חב"ח זכרים, שהם רי"ו, וגם בגבורות יש רי"ו א' כנזכר, ולכן בחי' זו נק' אויר.

אור פנימי

הוראה מיוחדת כמ"ש לפנינו בדברי הרב. קכה) חו"ב וחסד כל אחד כולל ע"ב, והגבורות כולל כולם שהם רי"ו, והטעם כי הגבורה הוא לצורך המלכות ה' אחרונה של השם: וצריך שתדע, שהמוחין הם ד': חכמה, בינה, חסד, וגבורה. והם בחינת ע"ס, כי חכמה בינה חסד, הם ה"ס הראשונות. וגבורה, היא המלכות שבהם. וכן נקראים חכמה בינה דעת, שג"ר שבהם הם חו"ב, וז"ת שבהם הם דעת, כי הדעת כולל חסד וגבורה, שחסד הוא ו"ק, וגבורה היא מלכות.

ולפיכך, יש הפרש גדול בין חו"ב וחסד שבמוחין דע"ב, אל בחי' הגבורה שבהם, כי ט"ר להיותן מבחינת ע"ב, שאין בו שום התחלה ושורש לה"ת בעינים, ע"כ נבחנו כמות בעקודים שבפרצופי א"ק, שאין שם אלא כלי אחד, שהוא המלכות, אבל ה"ס הן נקיות לגמרי מבחינת כלי ומסך. אבל בחינת הגבורה שבהם, הם בחינת הכלי והמסך עצמה.

וזה אמרו חו"ב וחסד, כל אחד כולל ע"ב כי בגדלות אחר שתרד משם ה"ת מעינים, הנה אז תתגלה בחינת הע"ב בכל ה"ס ראשונות שבהמוחין, אלא שהם ג' בחינות מיוחדות, כי חו"ב, הם ג"ר דמוחין,

שבו הצלם ה"ס ד' יודין שיש בשם הוי"ה דע"ב. שהוא אבא". דהיינו כיון שחג"ת הללו הם בחינת פרצוף דישסו"ת הג' מחציו ולמעלה, ע"כ הם בחינת השם מ"ב, והם בחינת עביות דמילוי יודין, שאין בהם משרשם מבחינת ה"ת בעינים ולא כלום. והוא משמיענו בזה, כי אע"פ שבסבת לידת הוי"א נתערבה ה"ת בעינים גם בהם, כנ"ל, מ"מ אין זה פוגם אותם כלום, לאחר כך בעת גדלות, כי אז אחר שתרד הה"ת מעינים, אגלאי מלתא למפרע, שהם מבחינת השם דמ"ב, שאין להם אפילו התחלה ושורש לעלית ה"ת זו. וע"כ מתגלה בהם הוי"ה דע"ב וחכמה. ולפיכך גם עתה בעת קטנות, שעדיין הם בבחינת חג"ת בלי ראש, והה"ת נתחברה בעינים שלהם, מ"מ מבחינת או"מ, אינם נבחנו לאלפין, אלא למילוי יודין. והבן היטב.

קכד) הם' של צל"ם אשר נקרא צלם גמור, לפי שגם בחינות התחתונים נכללין בה, הנה בחינה זו נקרא אויר: "כבר ידעת אשר אויר פירשו אור הרוח. ולפי שהמדובר הוא בעת הקטנות דתבונה ג', שהיא בחינת חג"ת נה"י באורות דנפש רוח, ע"כ הם' דצלם מכונה בשם אויר. אמנם דבר גדול משמיענו הרב בשם הזה דאויר. כי יש לו

קכו) ונמצא כי בחי' זו, היא י' ראשונה של הוי"ה, הכולל כל התפשטות המוחין, ונקראת חכמה, והוא מ' של צלם, והוא אויר, והוא ו"ס ראשונה דתבונה הג', ונקרא צלם, כי ב' אותיות צ"ל נמצאים בו ונכללין שרשם פה במ'.

קכח) אח"כ בחי' הב' היא ה' ראשונה של הוי"ה הכולל התפשטות המוחין כנ"ל, ונקראת בינה, והוא ל' דצלם. אמנם גם זו כוללת בה גם

אור פנימי

בבחינת חב"ד וראש, ואחר הלידה ירד לבחינת חג"ת הנקרא תבונה הב' שהיא הג', היא הבחי' הא' של הצלם הנקראת מ' דצלם. והיא נבחת לז"ס הראשונות: חב"ד חג"ת דתבונה ג', כי אע"פ שלא נשאר בה אחר הלידה רק בחינת חג"ת, כנ"ל, אמנם כיון שלעת הגדלות תרד הה"ת מעינים שלה וחג"ת ישובו להיות חב"ד ע"כ נחשבת גם בעת קטנות שהיא כוללת בה גם חב"ד. וע"כ היא כוללת כל התפשטות המוחין, כי הה"ת היורדת מעינים מחזרת האח"פ שנפלו, וג"ר דאורות שהם המוחין מתפשטים אז אל הפרצוף, כנודע. הרי שבבחינת ה' דצלם דהיינו בחג"ת דתבונה ג', נכללים כל התפשטות המוחין.

והיא הנקראת אויר, שפירושו: אור דחסדים הנקרא רוח, כי מחמת הה"ת שעלתה בעינים בשעת הלידה, ירדו בחינת חב"ד שבה ונעשו לחג"ת, כנ"ל, ולא נשאר בה אלא אור הרוח. אמנם גם בגדלות, אחר שנעשו לחב"ד, נקראים ג"כ בשם אויר, אע"פ שכבר יש בה אור הנשמה, וזה מטעם אחר, כי גם במוחין אלו נבחן ענין התחלקות או"א וישסו"ת לב' פרצופים כנ"ל (דף א' ס"ח) ד"ה ונודע) אשר או"א עלאין הם בחסדים מכוסים, וישסו"ת הם בחסדים מגולים. ע"ש כל ההמשך. ועל פי זה מתחלקים ג"כ ה' והל' דצלם, שם' נבחת לאו"א עלאין, ול' לישסו"ת כמ"ש לפנינו. ולפיכך נקראת מ' דצלם בשם אויר אפילו בגדלות, משום שאין

וחסד, הוא ז"א שבמוחין, כנודע. אבל כולם נקיים מבחינת עביות ומסך לגמרי. כנ"ל. וזה אמרו "הגבורה כולל כולם שהם רי"ו, והטעם כי הגבורה הוא לצורך המלכות ה"ת של השם" כי היא בחינת העביות והמסך שעליהם נעשה הזווג עם אור העליון כנ"ל, שהיא בחי' ה"ת דהוי"ה. וע"כ היא כוללת כולם, להיותה מעלה האו"ח שעליו נמדד כל הקומה, ואין גילוי כלל אל הקומה זולת על ידי או"ח העולה מהזווג הנעשה עליה. הרי שהיא כוללת כל הקומה דהיינו החכמה בינה חסד, כנ"ל. וע"כ הגבורה לבדה הגימטריא שלה כנגד כולם, דהיינו רי"ו, כנגד ג"פ ע"ב, שבחכמה בינה וחסד.

קכו) בחינה זו היא י' ראשונה של הוי"ה הכוללת כל התפשטות המוחין ונקרא חכמה ו' דצלם, והוא אויר, והוא ו"ס ראשונה דתבונה הג', ונקראת צלם: כמ"ש לעיל, שבחינה זו דצלם נוצר ברחם דתבונה א' (כנ"ל באות קי"ו) כלומר, בראש דתבונה א' המלביש על שליש תחתון דת"ת דכללות או"א וישסו"ת, הנקרא רחם. אלא בעת הלידה, שחזרה בחינת הקטנות אל הרחם, לבחינת ו"ק, כי אז חזרה ה"ת לעינים כנ"ל (דף אלף נ"ד ד"ה וזה אמרו שהחיצוניות) ירדה קטנות זו לבחי' ישסו"ת ב', שהם ג' לאו"א, כי ישסו"ת הא' חזרו תכף, לגדלותם, כמ"ש שם. והנה חיצוניות הרחם דתבונה א', אשר היה מטרם הלידה

בחי' ג' שלמטה ממנו, שהוא צ' דצלם, ונקרא צ"ל, ולא חסר ממנו רק מ' דצלם, כי היא עליונה ממנו ונק' צ"ל, אך עיקרה ל' דצלם לבד.

קכט) והענין, כי אחר בחי' א', חוזרין הד' מוחין הראשונים שנתלבשו בו"ס ראשונות של תבונה הג', ויורדין עוד ירידה ב' והתפשטות ב', ומתלבשין בנה"י דתבונה הג' כל א' כלול מ', הם ל' דצלם.

קל) נמצא כי תחלה היו ד' מוחין עצמם ניכרין, לכן נקרא מ' דצלם, אך פה נעלם מציאותן, ואין ניכרים רק המלבושים שהם נה"י דתבונה הנ"ל, והנה"י ההם נקרא ל' דצלם, ובחי' המוחין נעלם ומכוסה תוך ל' זו.

אור פנימי

ואינה מתפשטת בו אלא לבחינת ל' דצלם לבד, שהוא בחינת למטה מחוזה של ה"ם דצלם, הנקרא ישסו"ת, דהיינו על דרך התחלקות של או"א וישסו"ת הכוללים, שע"ס שבהם מתחלקות בסוד ס' ו"ב, שו"ס הראשונות שבהם, נקראות או"א, שהם עד החוזה שבהם, ונקראות ס'. ומחזה ולמטה, שהם תנה"י, נקרא ישסו"ת, ונקרא ס' סתומה. כנ"ל בחלק יו"ד ועד"ו מתחלקות ג"כ ע"ס דתבונה ג', שו"ס הראשונות שבהם, שהם חב"ד תג"ת שהם בחינת ס' הם בחינת או"א עלאין, בבחינת חסדים מכוסים, דהיינו בהיפך מבחינת ז"א, שהוא בחי' חסדים מגולים. ומחזה ולמטה, הוא בחי' ה"ם סתומה, שנקרא ישסו"ת, דהיינו הנה"י דתבונה הג', שבהם החסדים מגולים, כנ"ל. וע"כ צריכים המוחין לירד ירידה ב' והתפשטות ב' למקום הנה"י דתבונה הג', דהיינו לבחי' ישסו"ת שבה, ואז ראויים המוחין להתפשט לז"א בהארת חכמה כמו שצריך. והתפשטות המוחין הוו לבחי' ישסו"ת, נקראת ל' דצלם.

קל) תחלה היו ד' מוחין עצמן ניכרין לכן נקרא ס' דצלם, אך פה נעלם מציאותן וכו', ובחינת המוחין נעלם ומכוסה תוך ל' הו"ו: כי כאן הם נעשים לג' מוחין בלבד, הנקרא חכמה בינה דעת, אבל בבחינת ה"ם

בחינת גילוי אל הארת חכמה בחסדים שבה, והם מכוסים ונעלמים מהארת חכמה, בדומה לאור חסדים דו"ק, אלא מטעם כי חפץ חסד הוא נחשבים אלו החסדים לג"ר ממש, כנודע. הרי שאין שום שינוי נעשה באור דחסדים שבס' דצלם, גם לאחר גדלותם, וע"כ היא נקראת בשם אור גם בגדלות. והיא הנקראת חכמה, ויוד ראשונה של הו"י"ה. כנ"ל, שה"ם נעשה בגדלות לבחינת או"א עלאין, שהם נקראים שניהם בשם חכמה, כנודע. כי אבא הוא ל' דהו"י"ה, ואמא היא בחינת המילוי של ל' שהוא ו"ד. משום שאמא נעלמת וטמירה גוי אבא, ורק בחי' אבא נגלית כאן. כנ"ל (דף תת"צ אות מ"ב) ע"ש באו"פ. הרי שבחי' ס' דצלם, נקראת חכמה, שהיא אבא, והיא בחינת יו"ד של הו"י"ה. כי הם בחינת או"א עלאין.

קכט) ירידה ב' והתפשטות ב' ומתלבשים בנה"י דתבונה הג' כ"א כלול מיד הם ל' דצלם: נודע, שאין ז"א מתיחס לאו"א, אלא לישסו"ת, כי או"א המה בחינת ג"ר דבינה, ששם החסדים מכוסים, אלא היססו"ת שהם שורשי הו"ו, דהיינו הו"ת דבינה, המה בחסדים מגולים, שהם כל עיקר מציאותו של הו"א, כנודע. ולפיכך אין ס' דצלם נחשבת לזעיר אנפין, אלא בחינת מקיף לבד,

קלא) ונודע, כי אהי"ה דיודיין הוא בבינה העליונה, כי תבונה נקרא שם ס"ג ולכן צ"ל זה עם ב' אותיותיו גימטריא מילוי דאהי"ה דאלפין וגימטריא בצל שדי, וחסר ממנו אהי"ה עצמו, ולא נשאר בו רק מלואו כנ"ל, כי שם אהי"ה בעצמו הוא בבינה ולא בתבונה.

קלב) נמצא, כי למעלה בבחי' הא' שהיתה נקרא ע"ש מוחין עצמם, נקרא מ' דצלם, ע"ש המוחין עצמן, לכן היה מ' דצלם רומז אל ד' יודיין של הוי"ה דיודיין כנ"ל. אך בבחי' זו הב' שנקרא ל' דצלם ע"ש נה"י

אור פנימי

ישו"ת, והחוג מתחדים, ומגלים הארת החכמה כטבע היסודות. וזה אמרו "אך פה נעלם מציאותם ואינם ניכרים רק המלבישים, שהם נה"י דתבונה ונקראים ל' דצלם, ובחינת המוחין נעלם ומכוסה תוך ל' זו"י דהיינו כמבואר, שאע"פ שטבע המוחין האלו ממקורם, הם בחפץ טבוע לכסות החכמה בסוד כי חפץ חסד הוא, הנה כבואם, למקום נה"י דתבונה הג', שהוא בחי' ישו"ת, ומתלבשים בהם, הנה כח הכיסוי שיש בהמוחין נעלמים בהמלבושים, שהם ישו"ת, והמלבושים מתגברים עליהם ומוציאים ומגלים התארת חכמה בחסדים. כנ"ל.

קלא) אהי"ה דיודיין הוא בבינה העליונה כי תבונה נקרא שם ס"ג, ולכן צל זה עם ב' אותיותיו גימטריא מילוי דאהי"ה דאלפין: כי יוד דהוי"ה היא או"א עלאין, הנקראים הוי"ה אהי"ה. וה' דהוי"ה היא ישו"ת, שהם בחינת הוי"ה דס"ג. כנודע. ונמצא שבינה עלאה היא השם אהי"ה, ותבונה היא הוי"ה דס"ג. אמנם גם בינה עלאה נחלקת בעצמה לה"פ, שהם: אהי"ה פשוטה, וד' מילויים דאהי"ה: שי"ה שבה, הם ב' אהי"ה במילוי יודין, שהם ג"ר שבה. וד' שבה, שהיא ז"א דבינה עלאה, היא אהי"ה במילוי אלפין: אלף הא יוד הא. וה"ת שבה, שהיא נוקבא היא אהי"ה במילוי

דצלם, שהיא בחינת או"א עלאין, אינם נקראים כן, אלא: חכמה, בינה, חסד, וגבורה. כי זה הווג דחסד וגבורה בסוד הדעת, המכה בחכמה ובינה ומוציא מהם הארותיהם להתגלות בחוץ, אין לו שם עוד שום גילוי, אלא שמדווגים שם בבחינת דעת הנעלם כמ"ש במקומו, וע"כ עדיין לא נגמר שם הווג של החסד וגבורה על סופו, עד שיהיו שניהם למות אחד, והם נבחנים משום זה לב' מוחין חסד וגבורה, ולכן הם שם ד' מוחין. וכבר ידעת טעם הדבר, שהוא מסבת היותם בסוד חסדים מכוסים בסוד כי חפץ חסד הוא, ואין הדעת יכולה להתגלות שם ולהוציא הארת חכמה לחוץ.

אכן בנה"י דתבונה הג', שהיא בחינת ישו"ת שבה, ששם החסדים יכולים להתגלות, כנ"ל, נעשה שם וווג הזה דחסד וגבורה, המעלים או"ת עד חכמה בינה, ומוציאים הארת החכמה לחוץ, שווג זה מיחד את חסד וגבורה למות אחד, בשם מוח הדעת. ויש כאן הבנה רבה. כי עצם מציאות המוחין הם מאו"א עלאין דהיינו מ"מ דצלם, והנה בהם אין מקום גילוי להארת חכמה, אלא שהם בחינת חסדים בלי הארת חכמה, כנ"ל. ובשעה שיורדין בהתפשטות ב' אל ה"ל דצלם, הנה נעלם השליטה העזה שהיה בהם ממקורם בה"ב לכסות החכמה, והמה מקבלים בחינת השליטה של המלבישים החדשים שהם

דתבונה עצמה, והנה התבונה אינה רק שם ס"ג כנ"ל, ולכן נעלם ממנו אפילו אהי"ה עצמו, ולא נשאר ממנו רק המילוי דאלפין שהוא גי' צ"ל.

קלג) וגם שרשו אינו רק ל' לבדה של צלם, שהוא רומז אל ס"ג תבונה, והם גי' יודי"ן שבס"ג, שהם גימטריא ל' דצלם, והם גי' יודי"ן אלו ג"ס נה"י תבונה כי הם הנגלין לא המוחין עצמן.

קלד) גם בחי' זו נקראת אור, כי הראשונה נקרא אור, ועתה חסר ממנו י' דאור כנ"ל, כי בחי' ראשונה הוא י' דהויה מ' דצלם, וזהו הב', נקרא ה' כנ"ל, אור דאשתאר מאור.

אור פנימי

ההין: אלף זה יוד הה. וטעם הדבר, כבר ידעת, כי מילוי יודין הם מבחינת צמצום א', כלומר מסרם שנתהוה ענין עלית ה"ת בעינים שנקרא צמצום ב'. ובחינת מילוי של אלפין, רומזים על צמצום ב': שה"ס צורת הא', שמחמת עלית ה"ת לעינים, נחלקו המדרגות לב' בחינות: לגו"ע הנבחנים למים עליונים, ולאח"פ הנבחנים למים תחתונים. והפרסא, שהיא הו' שבאמצע א', מבדילה ביניהם כנודע.

וזה אמרו ולכן צל זה עם ב' אותיותיו גימטריא, מילוי דאהי"ה דאלפין, וגימטריא בצל שד"י, וחסר ממנו אהי"ה עצמו, ולא נשאר בו רק מילואו" כי הגימטריא של מילוי אלפין, הרומז על בחי' המסך דצמצום ב', כבר שולט כאן בל' דצלם, מתוך שהיא בחינת מחזה ולמטה של הפרצוף, כנ"ל, וע"כ היא דומה כמו המחזה ולמטה דאמא עלאה, שנקראת משום אותו הטעם, בשם אהי"ה דאלפין. אמנם אהי"ה עצמה אין בה, כי השם אהי"ה הוא בחינת אמא עלאה ולא בחינת התבונה. כמו שמפרש בעצמו.

קלג) שרשו אינו רק ל' לבדו של צלם שהוא רומז על הס"ג תבונה וכו', גי' ספירות נה"י תבונה כי הם הנגלין לא המוחין עצמן: כמ"ש לעיל שם' היא בחינת או"א

קלד) אור, כי הראשונה נקראת אור, ועתה חסר ממנה י' דאור, כי בחי' הראשונה היא יוד דהויה מ' דצלם, וזהו הב' נקרא

קלה) גם נקראת מגדל הפורח באויר, והוא בחי' ה' בעצמו. והנה הוא תלוי ונאחז בבחי' ראשונה הנקרא אויר, וזהו מגדל הפורח באויר. כי כבר ידעת כי אות ל' נקרא מגדל הפורח באויר, כמ"ש בזהר פרשת יתרו, והוא בחי' ל' זו דצלם, שהוא נה"י של תבונה הג', והבן זה.

קל) ונמצאת בחי' זו הב' שהוא ה' ראשונה של הוי"ה, הכולל התפשטות המוחין, ונקראת בינה, והוא ל' דצלם, והוא אור, הוא נה"י דתבונה ג' ונקרא צ"ל, כי גם בחי' ג' הנקראת צ' נכלל בה, וגם נקרא ל' ע"ש ג' יודי"ן שיש בשם אהי"ה באמא במילוי יודי"ן. כי הצלם שהיא בחי' א' נקרא ס' ע"ש ד' יודי"ן דהוי"ה דע"ב, יען נגלו המוחין עצמן, אך כאן שנתגלו

אור פנימי

דהי"ה, כי י' דהוי"ה, שה"ס או"א עלאין, נשארים תמיד בחסדים מכוסים, אפילו בגדלותם. וה"ר דהוי"ה, שהיא ישסו"ת, מתגלה בהם חכמה בעת הגדלות. וזה אמרו "כי הראשונה נקרא אויר, ועתה חסר ממנה י' דאויר וכו' והוא אור דאשתאר מאויר" כלומר, אותו יוד היורדת מאויר לעת גדלות, ונעשה אור, הנה היא ניכרת רק בבחינה השניה, שהיא ל' דצלם, כי עי"ז חוזרת להיות בחינת אור חכמה. אבל בראשונה, שהיא ס' דצלם, אין היוד נחסרת מאויר לעולם כי היא או"א עלאין, ונשארת בבחינת אויר גם בעת גדלות. וזה שמסיים "וזהו הב' נקראת ה', והוא אור דאשתאר מאויר" דהיינו כמבואר, שענין יציאת ה' מאויר וחזרתה לבחינת אור, נגלה רק בבחינה השניה שהיא ה"ר דהוי"ה ובחינת ישסו"ת, אבל לא בראשונה, שהיא ס' ואו"א.

קלה) מגדל הפורח באויר והוא בחינת ה' בעצמו והנה הוא תלוי ונאחז בבחינה הראשונה הנקרא אויר: כי ס' דצלם, שהיא או"א, היא עצמות האור ול' שהיא ישסו"ת, אינם אלא בחי' מלבושים לתנה"י דאו"א כנ"ל, וז"ש של' תלויה ונאחזת בבחינה הראשונה שנקראת אויר, וע"כ נקרא מגדל הפורח באויר. כי מגדל, פירושו אור הגדלות

ה', והוא אור דאשתאר מאויר: סובב על מ"ש בזהר בראשית דף ט"ו ע"ב, וז"ל דהא א"ס בקע מאוירא דיליה וגלי האי נקודה י', כיון דהאי י' אתפשט, מה דאשתאר אשתכח אור, ע"ש, פירוש: כי ע"י עלית ה"ת בעינים, ירדה המדרגה מבחינת אור של ג"ר לבחינת אויר שה"ס רוח, הנקרא ו"ק, שו"ס הקטנות דכל הפרצופים, כנודע, ולעת הגדלות, הפרצוף עולה למ"ן, ומעורר הזווג דע"ב ס"ג העליונים, וממשיכים אור חדש מא"ס ב"ה, הבוקע לפרסא ומעלה אח"פ שנפלו, בחזרה למדרגתם כבתחילה, ואז מתגלים הג"ר של הפרצוף, כנודע, וזה אמרם "דהא א"ס בקע מאוירא דיליה וגלי להאי נקודה י'" כלומר שאור הזווג בוקע ומבטל להפרסא דצמצום ב', וחוזר ומתגלה נקודת ה' שפירושה, בחינת המסך דצמצום א' לבד, שה"ס קומת ע"ב, הנקראת י' ראשונה דהוי"ה, שאור הזה מוריד הה"ת למקומה, ומחדש אור הג"ר בפרצוף. כנודע.

והנה הגילוי הו' דהארת ג"ר וחכמה, נוהגת רק בישסו"ת, אבל לא באו"א עלאין, כי או"א עלאין נשארים בבחינת אויר דהיינו באור דחסדים, אפילו לאחר שהשיגו גדלותם כנ"ל (דף א' ע"א ד"ה והיא הנקרא אויר) כי זה כל ההבחן בין י' דהוי"ה, לבין ה"ר

נה"י דתבונה ונעלמים המוחין, לכן נקרא ל' ע"ש ג' יודי"ן דאחי"ה דיודי"ן דאמא וכנ"ל.

קלז) אח"כ בחי' ג', הוא ו' של הכוללת התפשטות המוחין כנ"ל, ובבחי' זו נקרא ז"א ו' של הוי"ה, והבן זה. וו' זו שהוא בחי' הג' נקרא דעת. ופה נשלמו ג' אותיות יה"ו של הוי"ה, הכוללת התפשטות מוחין כנ"ל. ונודע כי יה"ו הם חב"ד, והבן זה.

קלח) ועתה הוא בחי' צ' של צלם לבדה, והוא בחי' ג' של ז"א שנתפשטו המוחין התפשטות ג', ונכנסו תוך ז"א עצמו בסוד מוחין פנימים, ולא מקיפים. ואמנם היותם עתה נקרא צ' של צלם, כי הנה ד' מוחין אלו בהתלבשותן תוך נה"י דתבונה ג', נעשין ג' לבד, כי החו"ג נעשין דעת א' ואלו הג' מוחין בהיותן מלובשים תוך נה"י דתבונה, ירדו ונתלבשו תוך ז"א, כמ"ש, ותחלה נכנסין בגלגלתא, ואח"כ מתפשטין בכל גופו, כמ"ש בדרושים אחרים לקמן בע"ה. ונודע, כי הז"א הוא ט"ס ולא יותר, וכל אחד כלול מ', והם צ', לכן המוחין אלו המתפשטין בכל ז"א, נקראו צ' דצלם.

קלט) והנה עתה בזו הבחי' הג', נתקנו ג' מוחין תוך גלגלתא דז"א בסוד חב"ד. וכבר נת"ל כי ג' בחי' הנ"ל הם ג' אותיות צלם, והם חב"ד: מ' חכמה, ל' בינה, צ' דעת. והנה תחלה באה, החכמה, ואח"כ הדעת, ואח"כ הבינה שהם ג' אותיות שבצלם הזכר, א"כ יהיה הסדר מצ"ל, שהם: חכמה, דעת, בינה, והוא נקרא ביחזקאל יפה ענף וחורש מצ"ל שהוא ז"א, הנק' ארז הלבנון כנודע.

קמ) ונמצא היות בחי' זו צ', ע"ש ט"ס דז"א עצמו, שבהם מתלבשין המוחין הנ"ל, דוגמת בחי' הב' הנקרא ל' ע"ש נה"י דתבונה הג', שבהם

אור פנימי

והארת חכמה, ועכ"ז הוא תלוי ונמשך מאור דחסדים דא"א. והבן, ועי' בזהר יתרו דף צ"א ע"א.

קלז) התפשטות ג' ונכנסו תוך ז"א עצמו בסוד מוחין פנימים ולא מקיפין: כי עד כאן היתה התפשטות מבחינת התבונה בעצמה, ונודע שאין התחתון יוצא מבחי' פנימיות העליון עצמו, אלא מחיצוניות של העליון. ולכן, ב' ההתפשטויות הראשונות הם' והל' שהיו מבחינת פנימיותה דתבונה ג', אינן ראויות להתלבשות תוך הז"א כי אינן בהתאם לבחינתו, אלא בחינת החיצוניות היורדת מהל' דצלם, שהיא בהתאם למדרגת ז"א, היא הראויה להתלבש בתוכו. וז"ש "בחינת צ' של צלם לבדה, שהיא בחינת

מתלבשין המוחין, ואע"פ שגם פה ג"כ מתלבשת תוך נה"י דתבונה, עכ"ז כיון שגם נה"י דתבונה מתלבשין תוך ט"ס דז"א, והם נגלים, לכן נקרא צ' ע"ש הט"ס דז"א שהם הנגלות.

קמא) והנה נת"ל, כי בחי' א' הוא ס', נגד ד' יודי"ן דהוי"ה דיודי"ן, ובחי' ב' ל' דצלם, שהוא נגד ג' יודין דאהי"ה דיודי"ן, כי צלם זה הוא בחי' אלו מאו"א, הנקרא הוי"ה ואהי"ה דיודי"ן נמשכו כנ"ל, ולכן אלו ב' שמות נרמזין בכל ג' בחי' הצלם.

* קמב) גם דע, כי צלם זה הוא כלול מב', והוא צלם א' דמוחין מצד אמא, וצלם ב' מצד אבא. והם זה בתוך זה, צלם דאבא תוך צלם דאמא. ותחלה נכנסים פנימים דצלם דאמא, ואח"כ המקיפים, ואחר

אור פנימי

באה החכמה, ואח"כ הדעת, ואח"כ הבינה. וע"כ מדייק "שהם ג' אותיות שבצלם הזכר" דהיינו הז"א, ולא ג' האותיות צל"ם דתבונה הג' שהיא נקבה.

ופירוש הדברים הוא: כי הארת חכמה, אינה באה אל הבינה, רק ע"י הדעת, שהוא מתתא לעילא, כי אור העליון שהוא בחינת חכמה, מתפשט בתחלה עד לסוף הדעת, דהיינו לבחינת יסוד ומלכות שבדעת, שהיא עטרא דגבורה, ואז עולה או"ח ממטה למעלה עד החכמה, ומוציא הארת חכמה לחוץ ומשפיעה אל הבינה. באופן שמתחלה נמשך אור החכמה אל מוח הדעת, ונעשה הזווג בדעת, וע"י הדעת מושפעת הארת החכמה אל הבינה. כי כן ביאר הרב בהרבה מקומות. ועי' במבו"ש שער ה' ח"א פ"ט. ובשער מאמרי רשב"י תרומה דף קס"ז. ובעוד הרבה מקומות.

קמב) צלם זה הוא כלול מב', והוא צלם א' דמוחין מצד אמא, וצלם ב' דמוחין מצד אבא: כי המוחין האלו באים ע"י זווג זכר ונקבה, שהם: או"א, וישו"ת, הכוללים

ג' של צלם דז"א, שנתפשטו המוחין התפשטות ג', ונכנסו תוך ז"א עצמו בסוד מוחין פנימים ולא מקיפים" דהיינו כמבואר כי רק בחינה הג' שהיא צ', שהיא בחי' החיצונית של הל', היא לבדה ראויה להתלבש בפנימיות ז"א, להיותה בהתאם למדרגת ז"א, אבל ב' הבחינות הראשונות, שהן מבחינת הפנימיות דתבונה נחשבות למקיפים כי אינן ממדרגת ז"א.

ג' מוחין תוך גלגלתא דז"א בסוד חב"ד וכו', תחלה באה החכמה, ואחר כך הדעת, ואח"כ הבינה, שהם ג' אותיות שבצלם הזכר: אין לטעות כאן, שהכוונה היא על ג' אותיות דצלם הבאות בג' התפשטויות הנ"ל בתבונה הג', כי בהם ודאי שמקודם שנתפשטו בבינה, שה"ס הל' דצלם, אי אפשר שיתפשטו אל הדעת שהיא צ' דצלם. אלא הכוונה היא, רק על ג' מוחין חב"ד המתפשטים בגלגלתא דז"א, דהיינו בבחינת הצ' לבדה. שגם ג' המוחין חב"ד דז"א, נקראים בשם ג' אותיות צל"ם, שמות החכמה הוא ס', ומוח הבינה הוא ל', ומוח הדעת הוא צ'. ועל אלו ג' המוחין אומר, שתחלה

* מבוא שערים ש"ה ח"א אמצע פרק י"ג.

כך פנימים דצלם דאבא, ואח"כ המקיפים. ומ' דצלם בא מלובש בתוך חב"ד של התבונה, והל' תוך חג"ת של התבונה, והצ' תוך נה"י של התבונה הג', שהיא הב', ודוגמתן הם צלם דמוחין דאבא.

קמג) גם יש בחי' אחרת, כי אלו המוחין בבחי' האורות שלהם, הם שתי בחי': א', הם נפש ורוח ונשמה פנימים כנזכר, וגם יש נפש רוח ונשמה מקיפים מבחוץ, ע"ג תלת הבחינות שיש בכלים כנזכר גם נתבאר שם, כי הלבושים שהם מפאת ישו"ת, הם כלים רקים בלי אורות מצד עצמן, ובתוכם הם אורות המוחין דז"א לבד. והנה כל אלו הבחי' הם, בין בבחי' העיבור, בין בבחי' היניקה, בין בבחי' מוחין דגדלות.

קמד) ועתה צריך לדעת, א"כ במה ישתנו בחי' צלמי המוחין דעיבור משל יניקה או משל עיבור ב' דגדלות, בין בבחי' המוחין עצמם, ובין בבחי' לבושיהם, שהם התבונה או יש"ס. והענין כמ"ש, כי כל

אור פנימי

בפרצוף אחד, כנ"ל. וע"כ יש בהכרח ב' מיני מוחין, וב' מיני לבושים, הנקראים צלמי מוחין, שיש מוחין וצלם מצד אמא, ומוחין וצלם מצד אבא. ותחלה נכנסים פנימים דצלם דאמא, ואח"כ המקיפים. ואחר כך פנימים דצלם דאבא: כי אמא שהיא בינה, נחשבת לבחינת עליון דז"א, הסמוך לו במדרגה, וע"כ היא מתלבשת בו תחלה, בפנימים ומקיפים, ואחריה מתלבש בו אבא בפנימים ומקיפים. הל' תוך חג"ת של התבונה, והצ' תוך נה"י של התבונה הג': אין זה סותר מ"ש לעיל דף א' ע"א ששש ספירות ראשונות חב"ד חג"ת דתבונה הג' הן ה' דצלם. ולמ"ש בדף א' ע"ה שג"ס נה"י דתבונה ג', נקראים ל' דצלם. כי שם עוסק הרב בענין השתלשלות המוחין והצלם דז"א בעת הקטנות של התבונה הג' דהיינו בעוד שהיא בבחינת רובצת, כמ"ש שם בתחלת הדרוש, באות קי"ט, ובאות ק"ד. כי הולך ומסדר המוחין וצלם מעת הלידה, עד כניסתם אל הז"א, עש"ה. והנה בעת הקטנות אין לתבונה

הג' אלא ב' בחינות: נפש ורוח לבד, שהם חג"ת עד החזה, ונה"י, והיא חסרה חב"ד, כנודע. אלא שחג"ת שלה כוללים אז גם חב"ד, משום שבעת גדלותה, נעשים ב"פ עליונים דחג"ת שלה, לבחינת ראש וחב"ד, כנודע. ונה"י שלה כוללים חג"ת נה"י, כי הפרקין עלאין דנה"י דקטנות, מתחברים עם הפרקין תתאין דחג"ת דקטנות ונעשים לחג"ת בעת הגדלות, כנודע. ולפיכך חושב שם את חג"ת עד החזה שלה, לבחינת חב"ד חג"ת, שהוא לפי מה שיוכלו לעת הגדלות, שב"פ עלאין דכל אחד מתג"ת יהיו אז לחב"ד, והפרקין תחתונים דכל אחד מהם יהיו אז לחג"ת, שכל אלו הם בחינת ה' דצלם ודאי, כי עיקר הפירוש של ה' דצלם, הוא בחינת התפשטות א' של המוחין דז"א, הנעשה במקום הרחם דכללות או"א וישו"ת, שהוא בחינת הראש דתבונה א' שהיא הב'. כמ"ש הרב (באות קי"ט. ובאות קי"ד) אשר שמה יצאו המוחין ע"י זווג או"א בכללות עם ישו"ת לפרצוף אחד, והרחם היה אז בבחינת ג"ר וראש

ספירה וספירה יש בה תלת בחינות כלים: חיצון, ואמצעי, ופנימי. וכנגדן שלש מיני אורות המתלבשים בתוכם, והם: נפש בכלי החיצון, ורוח בכלי האמצעי, ונשמה בכלי הפנימי.

קמה) והנה בהיות הז"א בעיבור במעי אמו ושלם באבריו, אז

אור פנימי

ומעורר לזווג ע"ב ס"ג, והל' יורדת מאויר. ואח"פ חוזרים למדרגתם, הנה אז חוזר כל המקום הזה דבחינת הרוח, למעלתו הקדומה, והאויר נעשה לאור, וחג"ת נעשים שוב לג"ר ולחב"ד. ואלה הם דברי הרב שבכאן, כי ה"ם של צלם, היא מתלבשת בחב"ד דתבונה ג', כי עתה המדובר הוא בעת הגדלות, שהחג"ת האלו שוב נעשים לחב"ד. כי ה"ל ירדה מאויר ואשתאר אור, אמנם פעולה זו אינה ניכרת עוד ב"ם של צלם זו, להיותה עתה בחינת אור"א עלאין, כנ"ל באורך, ע"ש. אלא היא מתגלית בעיקר בל' דצלם שהיא בחינת ישסו"ת דתבונה הג'.

וזה אמרו "והל' תוך חג"ת של התבונה" כי אחר שחג"ת עולים ונעשים לחב"ד, שאז נתעלה ה"ם דצלם ונתלבשה בחב"ד, כנ"ל, נמצא ג"כ שנה"י דתבונה, שהיו מקודם למטה מחזה, נתעלו ג"כ והיו לחג"ת. ונמצא שגם הל' דצלם שהיתה בעת הקטנות למטה מחזה, נתעלה עתה לבחינת חג"ת. הרי שהל' מתלבשת עתה בחג"ת דתבונה הג' ולא בנה"י כמקודם לכן.

ויו"ש והצ' תוך נה"י של התבונה הג"ה דהיינו מבחינת חיצוניות נה"י שלה, ולא מפנימיותה. כי זה הכלל, שאין התחתון יוצא מפנימיות דעליון אלא רק מחיצוניותו. כנודע. כמ"ש בחלק י' באורך.

קמה) כלים החיצונים שלהם עם בחינת הנפש שלהם הפנימי והמקיף: מבאר בזה ענין הגורם לשינוים של המוחין וצלמי המוחין בין עיבור ליניקה, וגדלות, וכן

דישסו"ת, אלא בעת הלידה, ירדה בחינת הרוחם הוו לבחינת חג"ת דתבונה ג', ונתערבה היוד באור הג"ר של הרוחם, ונעשה לבחינת אויר, כמ"ש (באות ק"ח) אשר בעת הלידה נמצאו צל"ם המוחין עומדים תלויים באויר, חוץ מהיסוד בין ב"פ קדמאין דנו"ה דכללות, ששם עתה הוא ג"ר דתבונה זאת, והרי בחי' זו נקראת ה' של צלם עש"ה. וע"ש גם באו"פ, שירידת מקום הרוחם לחוץ מג"ר דתבונה, לבחינת אויר שהוא אור הרוח, אינה פוגעת כלום בתבונה הב' שהוא הא', להיותה בחינת הפנימיות דישסו"ת עצמם, שאינם משותפים עם הצלם דזו"ן, שזווגו נכלל רק בבחי' החיצוניות דישסו"ת. וע"כ נבחן ירידה זו דרוחם לבחינת חג"ת, בשם ישסו"ת הג', שהם חיצוניות לישסו"ת הב' שהם הא'. והנה אמנם בחינה זו דוקא, דהיינו בחינת הרוחם, ששם נעשה הזווג הראשון והעיקרי על המין דז"א הנכלל באו"א, הנה הוא ביחוד נקרא בשם ה' דצלם, המורה על שורש הראשון של המוחין וצלם, כמו שדייק הרב באות ק"ח. אלא שנבחנו, לא מזמן הזווג שהיה אז בבחינת ג"ר, אלא מזמן של אחר הלידה, שאז ירד ונעשה לבחינת חג"ת של תבונה ג'.

והנך רואה, איך טרח לנו הרב להשמיענו בדיוק נמרץ בחינת ה' דצלם שהיא בחינת מקום ג"ר דתבונה שירדה ונעשה לחג"ת דתבונה ג', מחמת ה"ל, שה"ס העביות ומקום הזווג, שעלה אז בעינים, והפיל אח"פ לחוץ, ואור דג"ר נעשה לאויר. אשר על פי זה נמצא, כי לעת גדלות שז"א עולה שוב למ"ן,

מזדווגים או"א בבחינת כלים החיצונים שלהם, עם בחינת הנפש שלהם הפנימי והמקיף כנ"ל, ומולידין בחי' מוחין אל הז"א לימי העיבור, והם סוד נפש שבו ונעשים צלם א' כנזכר ומתלבשין בז"א אחרי גמר יצירת הצלם הנזכר שם, בתוך חיצוניות הכלים של התבונה הנזכר, ונכנסים בתוך כלים דז"א להחיותו בזמן העיבור.

קמו) והנה האורות הפנימים נכנסים תחלה בסוד צ' דצלם, והמקיפים שהם ל"ם דצלם, נשארים בסוד אורות מקיפים על אלו הכלים דבחי' חיצוניות דז"א עצמו מבחוץ, ולא מבחוץ של התבונה עצמה. באופן כי האור הפנימי של המוחין הוא תוך כלים החיצונים דתבונה, והמקיפים של המוחין הם מחוץ הכלים החיצונים של הז"א עצמו. והרי נתבאר ענין המוחין דבזמן העיבור בבחי' עצמם, וגם בחינת לבושיהם, שהם הכלים החיצונים דתבונה, ושאר ב' הבחינות דיניקה וגדלות יתבאר במקומם, וע"ש תשלום הדרוש הזה.

קמו) גם תראה שם, ב' מיני צלם שיש באדם: א' הוא צלם אלהים, שהוא זה דעיבור. ואחר כך בגדלות יש לו צלם דהויה, וע"ש, איך אלו המוחין להיותם אלהים מבחי' דינין, שהם מן החיצוניות דז"א ומן החיצוניות דתבונה אינן נקראים מוחין, זולתי המוחין דגדלות, שהם היות ורחמים גמור מפנימיות או"א.

קמח) ונמצא, כי הז"א מתחיל ממטה למעלה מעט מעט, עד שנשלם. וכבר ידעת כי כל השערות ממותרי מוחא נפקי, וכיון שיש לו מוחין בהכרח יש לו אח"ך שערות, כנראה בחוש העין, כי יש שערות בראש העובר, וא"כ יש אל הז"א שערות בראשו אף בסוד העיבור.

* קמט) דע כי יש שינוי א' בין המוחין שבזמן העיבור אל המוחין דיניקה והגדלות, כי אע"פ שנתבאר לעיל, שהמוחין דגדלות הם העיקרים,

אור פנימי

לגדלות ב' ויחידה. כי מאחר שלכלהו זווגים דזו"ן, מחויבים או"א וישסו"ת לחזור ולהעשות פרוץ אחד, עד שגם או"א יאירו בהארת חכמה כמו ישסו"ת, כנ"ל בחלק י' באורך, וא"כ במה תלויים הבדלי המדרגות של הז"א. ועל זה מתרץ, כי הבדל המדרגות הוא תלוי במדת המ"ן של הז"א, כי או"א מזדווגים תמיד בהתאם אל המ"ן של זו"ן שעלו ונכללו בהם, ואם המ"ן דז"א הוא בבחינת העיבור, אז מזדווגים או"א בבחינת

שהם הרחמים, והקטנות שהם דעיבור ודיניקה הם שוין שהם דינין, גם יש בהם חילוק ביניהם, כי בהכרח עולה ממדרגה אל מדרגה, ומדרגת היניקה גדולה משל העיבור, ויש בה תוספת לשבח על של העיבור.

קנ) והענין, כי ביניקה או בעיבור ב', יש בו היכר ג' מוחין שהם חב"ד. אמנם בזמן העיבור, אין לו רק ב' מוחין דחור"ב, אבל מוח הג' שנקרא דעת אין בו עדיין.

קנא) והנה ב' מוחין הנקראים חור"ב דצלם דאמא, הם סתומים תוך הנ"ה של התבונה, וכן חור"ב דצלם דאבא, הם סתומים תוך נ"ה דאבא, אמנם הדעת הוא תוך בחי' היסוד דאבא ודאמא, ולכן הוא נגלה ויוצא משם בסוד החסדים, שיוצאין משם ומתפשטין בז"א, ומגדילין אותו, וגם הם מגדילים את תרין המוחין הסתומים שהם חור"ב.

קנב) ונמצא, כי עיקר הארת וגילוי המוחין באדם, הוא ע"י הדעת, והוא הנותן בו ידיעה. ולכן העובר שעדיין לא נתגלה בו מוח הדעת כלל, וגם התרין מוחין דחור"ב הם סתומים כנזכר, לכן העובר אין בו דעת כלל, והוא כאבן דומם, משא"כ בזמן היניקה, שכבר יש לו קצת דעת למה שצריך לו כנ"ל.

אור פנימי

כלים החיצונים שלהם, שהם מבחינת הנפש שבהם, כי מתעורר בהם בחינת הקטנות דנפש והמה מודדים קומת ע"ס דז"א דעיבור על פי קטנותם הווי דנפש. וכן אם המ"ן הוא דרוח, מזדווגים או"א מבחינת כלים החיצונים שלהם דבחינת הרוח. ועד"ז בנשמה המה מזדווגים מבחינת כלים הפנימים שלהם בהתאם להמ"ן דנשמה דז"א הנכלל בהם וכו' עד"ז. וטעם הדבר כבר נתבאר היטב בחלקים הקודמים.

קנב) וגילוי המוחין באדם הוא ע"י הדעת והוא הנותן בו ידיעה ולכן העובר אין בו דעת כלל וכו': כי הדעת היא בחינת הוויג הנעשה בראש, בחור"ג אשר בו, ואור העליון

נמשך ע"י החכמה וחסדים, ומכה בעטרא דגבורה שבו, ועולה או"ח עד החכמה, ומוציא הארת חכמה לחוץ, ומושפעת אל הבינה, שז"ס שהדעת מזווג לחור"ב ממטה למעלה. ואח"כ יורדת הקומה הווי בכל אותו השיעור שממטה למעלה, ומתפשטת גם ממעלה למטה לתוך הגוף, והחסדים מתגלים בהארת חכמה, מחזה ולמטה דגוף. כנודע. והנה כל זה הוא בעת גדלות, אבל בקטנותם ומכ"ש בעובר, שאין לו אז אלא בחי' עביות דאור הנפש, דהיינו רק מקומת מלכות ואינו ראוי לשום זווג, אלא שאוכל מה שאמא אוכלת, כלומר ע"י הוויגים שאמא עושה, אבל מעצמו אין לו שום כח של זווג, ולכן נבחן שאין בו דעת, וממילא שאין

* קנג) ונבאר ענין הראש של העובר מה עניינו, כי הנה הראש הוא הכלים של המוחין, בסוד חללי גלגלתא כנ"ל. והנה אמרנו, שאין בו עדיין רק ב' מוחין שהם ב' אלהים, ונודע, כי אלהים דחכמה הוא במילוי יודין, שהוא בגימטריא ש'. ואלהים דבינה הוא בבחי' אחורים פשוטים דשם אלהים, כזה: א', א"ל אל"ה אל"הי, אלהי"ם. שהוא בגי' ר', כמ"ש בענין היניקה. ואלו השתי בחינות הם ש"ר מן רא"ש, וא' יתירה היא כללות. אמנם בחי' דעת אין בו עדיין כנ"ל. ואחר שנתבאר ענין המוחין דעיבור, נבאר עתה אמתי נעשים.

קנד) הנה בחינת הכלים, שהם תלת חללי גולגלתא, הם נחלקים לד', כי החלל הג' שהוא כלי אל הדעת, צריך שיהיה בו שתי בחינות, כמו שיש במוח עצמו, שהוא כלול מחסדים וגבורות. ונמצאים שהם ד' חללים, והם ארבע שמות של אלהים בבחינת כלים, וכל אלהים בגי' פ"ו, שהם ימי שלשה חדשים בקירוב. נמצא שלד' הכלים, שהם ארבע כלים של ארבע המוחין, הוצרכו עיבור י"ב חדש.

קנה) אלא שבשלשה ימי הקליטה, נתקשרו יחד כל הארבע כלים, ע"י טיפת הזווג כנ"ל. ובשלשה חדשים ראשונים נתקן כלי מוח החכמה, שהוא העיקרי שבכולם. ולכן אז הוא היכר העובר, כמשו"ל. ושאר הכלים של המוחין נשלמו בי"ב חדש, ובחי' הניצוצות שהם הקרומות כנ"ל, הנה הם תלת מוחין לבד, בבחי' הקרומות, שהם ג'.

קנו) והנה בשלשה חדשים ראשונים נגמר הראשון של החכמה שהוא העיקרי, ולכן אז הוא היכר העובר כנ"ל, וב' האחרים ב' חדשים אחרים, הרי הם שלשה קרומות דניצוצות, שהם ג' אלהים בתשעה חדשים דעיבור לבד, ע"ד הנ"ל, כי שם אלהים בגי' פ"ו, שהם ימי שלשה חדשים בקירוב. ובחי' המוחין בעצמן הם האורות, כנ"ל.

אור פנימי

המוחין יכולים להתגלות בו, כי אין מה קנג) הראש של עובר מה ענינו וכו': שיוזוג אותם וע"כ המה דוממים, וכמו שאין ענין זה יתבאר להלן בחלק י"ב בביאור לו מוחין, הוא דומה. המוחין דיניקה בע"ה.

לוח השאלות לפירוש המלות

(א) מהי אהיה דאלפין.	(ל) מהם זקנים.
(ב) מהו אויר.	(לא) מהי חלתו של עולם.
(ג) מהי אחיות כלים זב"ז.	(לב) מהם חסד ת"ת ויסוד דעיבור
(ד) מהם ב' חצאי הדעת.	(לג) מהם ט' קבין ופרישות
(ה) מהם ב' כתפים.	(לד) מהו טלטול ברה"ר.
(ו) מהם ב' עטרין.	(לה) מהי י' דאור.
(ז) מהם בעלי קבין.	(לו) מהם י"ט ניצוצין.
(ח) מהם ג' בחי' שבעיבור.	(לז) מהי ירידה ב'.
(ט) מהם ג' יודין.	(לח) מהם כלים שהיו בעולם.
(י) מהם ג' ימי קליטה.	(לט) מהי ל' דצלם.
(יא) מהם ג' חדשים דהכר עובר	(מ) מהם ל"ז ניצוצין.
(יב) מהם ג' עיבורים.	(מא) מהי ס' דצל"ם.
(יג) מהם ג' שני ערלה.	(מב) מהם מ' יום ליצירת הולד.
(יד) מהם גבורה נז"ה דעיבור.	(מג) מהו מגדל הפורת באויר.
(טו) מהו גרון דז"א.	(מד) מהם מ"ו ניצוצין.
(טז) מהן ד' יודין.	(מה) מהי מילוי בגימטריא אלקים.
(יז) מהי דמות.	(מו) מהי מילוי בלי הפשוט.
(יח) מהו דעת הגלוי.	(מז) מהי מילוי בלי השם.
(יט) מהו דעת המתפשט.	(מח) מהי מילוי י"ט.
(כ) מהו דעת הנצלם.	(מט) מהי מילוי ל"ז.
(כא) מהו הבל דגרמי.	(נ) מהי מילוי מ"ו.
(כב) מהי הגדלה.	(נא) מהו מקום פנוי וחלל.
(כג) מהי הכפלה.	(נב) מהם נ"א יום וחצי.
(כד) מהו הכר העובר.	(נג) מהם ע"ב רי"ו.
(כה) מהו התלבשות בקבין.	(נד) מהי ערלה.
(כו) מהי התלבשות ניכרת.	(נה) מהו פורח באויר.
(כז) מהי התפשטות ב'.	(נו) מהו צלם.
(כח) מהי התקשרות הכלים.	(נז) מהי צ' דצלם.
(כט) מהו זעיר אנפין.	(נח) מהו צלם אבא.

נט) מהו צלם אמא.

ס) מהו צלם אלקים.

סא) מהו צלם הוי"ה.

סב) מהם צלמי מוחין דעיבור.

סג) מהם ק"ב אותיות דאחורים.

סד) מהו קב חדש.

סה) מהו קב חרובין.

סו) מהו קב טהור.

סז) מהו קב ישן.

סח) מהו קב שאינו כל כך טהור.

סט) מהו קיטע יוצא בקב שלו.

ע) מהם קרומות המוחין.

עא) מהי ראש העובר.

עב) מהם רגלים שנקטעו.

עג) מהו שם בלבד בלי מילוי.

עד) מהו שם ומילוי יחד.

עה) מהי תבונה ג' שהיא ב'.

לוח התשובות לפירוש המלות

אהי"ה דאלפין:

(א) או"א עלאין הם הוי"ה אהי"ה. וכשאמא עלאה בלבדה נבחנת בה"פ שלה, הכתר שלה הוא בחינת אהיה פשוטה בלי מילוי, וחז"ב שהם י"ה שבה, הם ב' אהי"ה במילוי יודין. וז"א שבה הוא אהי"ה במילוי אלפין. ונוקבא דז"א שבה, היא אהי"ה במילוי ההין. ונודע שה"פ אלו דאמא עלאה הם מתלבשים זב"ז, כמו ה"פ הכוללים דאצילות, שג' הפרצופים הראשונים כתר וחז"ב שבה, הם עד החזה, וזו"ן שבה הם מחזה ולמטה. ונודע שסוד מילוי יודין מורה לצמצום א', ומילוי אלפין מורה לצמצום ב'. ולפיכך, עד החזה שבה, שהיא מקבלת מבחינה שכנגדה בא"ק, מלמעלה מטבור שלו, שעדיין אין שם שום התחלה לצמצום ב', נבחנים לב' אהי"ה דחז"ב שהם במילוי יודין. אבל מחזה ולמטה שמקבלת מבחינה שכנגדה בא"ק, מלמטה מטבור, שכבר הושרש שם צמצום הב', ע"כ נבחן המילוי דאהי"ה שהיא במילוי אלפין. וז"ס שמילוי אלפין דאהי"ה היא בגימטריא צ"ל, כי הה"ת עושה צל על ה"ר מפאת התחברותן זב"ז. (אות קל"א).

אור:

(ב) אור, פירוש: אור הרוח, דהיינו אור חסדים כנודע. ואורא דכ"א, פירוש: אור חסדים דג"ר דבינה, אשר אע"פ שהיא חסדים, מ"מ נחשבת לג"ר גמורים כמו אור חכמה. ואור סתם, פירוש: ו"ק בלי ג"ר, כלומר, שכבר הם צריכים להארת חכמה, להיותם מבחינת ז"ת דבינה או ז"א, ובלי זה נחשבים כגוף בלי ראש. (אות קכ"ו).

אחיזת כלים זב"ז:

(ג) הארת הה"ג דאמא, המעלה ה"ת לעינים, ועושה בזה קו שמאל בכל ע"ס כנודע, נמצא שמאחיז הכלים כולם דע"ס זו בזה, ומקשרם יחד כאלו היו ספירה אחת

וכלי אחד, כי אח"כ נעשה הזווג על בחינת העביות הוו שבשמאל, ונמשכת הקומה באו"י ואו"ח ונעשה בזה הכרע דקו האמצעי ואז נמצאים שלשת הקוין קשורים ומיוחדים זה בזה. כי הקו ימין שהם עצם הע"ס, מקבל הארת הקו האמצעי ע"י הזווג הנעשה על קו השמאל. כנ"ל. (אות ז').

ב' חצאי הדעת:

(ד) המוחין הם ע"ס, הנבחנים לג"ר וז"ת, שהם חז"ב וזו"ן, שיש בכל אחד מהם ע"ס. ונודע שע"ס דבחינת אור חכמה, נבחנים לה' בחינות: כח"ב זו"ן. וע"ס דאור דחסדים, אין בהם בחינת כח"ב, כי הכח"ב ירדו בהם לבחינת חג"ת, וע"כ הם מכונים ה' חסדים: חג"ת נ"ה. או ה"ג חג"ת נ"ה. כי ה' הבחינות דז"א, נקראים ה"ת. וה' דנוקבא, נקראים ה"ג. ואלו הם ד' המוחין הנקראים: חכמה, בינה, חסדים, וגבורות. ואלו ב' המוחין התחתונים שנקראים חז"ג, הם מתיחדים לאחד, בעת שהם מעלים או"ח ממטה למעלה, ומזווגים לב' המוחין העליונים, הנקראים חז"ב, ואז נבחנים החז"ג שהם רק מוח אחד, הנקרא מוח הדעת, הרי שהדעת נעשה מב' בחינות מיוחדות, שהם ז"א ונוקבא דמוחין, אלא שמתחדים למוח אחד בסוד הזווג כנ"ל. וע"כ נבחן מוח הדעת שהוא נעשה מב' חצאים. ועי' לקמן בתשובה ה' (אות קכ"א).

ב' כתפין:

(ה) הנה ג' המוחין תב"ד דז"א, מתחלקים על דרך התחלקות או"א וישו"ת, שחז"ב שבו, הם או"א עלאין דמוחין, והם בבחינת חסדים מכוסים, וזווגם לא פסיק לעלמין. והדעת שבו הם בחינת ישו"ת דמוחין, שהם בבחי' חסדים מגולים, וזווגם פסיק, כנודע, ולפיכך בעת קבלתו המוחין, הרי הוא מקבל כל בחינה מבחינה שכנגדה

זו הוא משיג ביום השבת, כי אז הוא מלביש לאו"א עלאין, ויש לו כל האורות בשלימות, כמו שהיה לו בעת הנקודים. וכל זה הוא רק מצד האורות לבד, אבל מצד הכלים, הוא נבחן בערך הו"א הקדמון דנקודים, שהוא עדיין מחוסר נה"י דכלים. כי הו"א דנקודים היה שלם גם מצמצום א', כי ע"כ היה מתפשט עד עשיה בשוה עם נה"י דא"ק. משא"כ הו"א דאצילות נפסק על הפרסא שבין אצילות לבריא, גם ביום השבת, ולא מטי רגלים דו"א לרגלים דא"ק. והוא, משום דכל תיקונו דו"א דאצילות הוא מצמצום ב', מסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין, בסוד ותלכנה שתיהן, שב' ההתין כלולות זו בזו. ומכאן באים המילויים דע"ב ס"ג מ"ה שלו, שהם המוחין דיום השבת, כי ע"כ נשאר הפרסא שמתחת האצילות בכל תקפה גם בשבת, ואינו יכול להתפשט לבי"ע בשוה עם רגלי א"ק דצמצום א' כמו שהיה לעתיד, שיתקנו נה"י שלו גם מבחינת צמצום א', ואז יהיה מטי רגלים ברגלים דא"ק, ויתגלו בסוד ועמדו רגליו על הר הזיתים, כנודע.

והנה הנשמות שלא נבררו לגמרי עם כל התיקונים הנחוצים לבחינת צמצום ב', להיותם מבחינת אחורים דעסמ"ב דנקודים, הנקראים מדרגה ו'. עי' בתשובה ס"ג. הנה גם הם מקבלים הארת הו"א ביום השבת, וקונים בחינת נה"י דכלים וג"ר דנשמה, ואע"פ שאין נה"י אלו מבחינתם, דהיינו מצמצום א', כי הם מבחינת המילוי דעס"מ שנקרא ק"ב חדש דצמצום ב', מ"מ כיון שמבחינת האורות כבר הגיע כל השלמות ביום השבת, ע"כ יכולים להנות משם גם הנשמות השייכות עוד לצמצום א'. וע"כ נבחנים שמה, שמשמשים ברגלים שאינם שייכים להם, דהיינו נה"י דהארת הו"א דאצילות, שהם רגלים דצמצום ב'. כנ"ל. ורגליהם עצמם שהם נה"י דצמצום א', עדיין חסרים להם, כי הם עדיין חסרים גם בז"א דאצילות עצמו. כנ"ל.

ולפיכך הנשמות האלו מכונות בשם

באו"א, באופן שב' המוחין העליונים חו"ב שבו, הוא מקבלם מב"פ עלאין דחסד וגבורה דא"א, שהם מתלבשים בשש ספירות עליונות דאו"א, הנקראות ס', דהיינו עד החזה שבהם. וב' חצאי המוחין דדעת, הוא מקבל מנה"י דאו"א, מחזה ולמטה, שהם בחינת ישסו"ת. והנה ידיים דא"א, שהם חו"ג שבו, המתלבשים באו"א, הנחלקים לרת"ס תב"ד תג"ת נה"י, הנה היד המחוברת עם האצבעות, היא חב"ד, והורוע היא תג"ת, וראשי הכתפים המחוברים לגוף הם נה"י שבהם. ונמצא שחור"ג של המוחין שהם הדעת דו"א, המקבלם מבחינת נה"י ידיים, שהם בחי' ישסו"ת כנ"ל, הנה הוא מקבלם מב' כתפים דא"א. עי' להלן תשובה ו'. (אות קכ"א).

ב' עטרין:

ו) כשמוחין דו"א שהם חו"ב חו"ג, כנ"ל בתשובה ה', באים ביסודות דאו"א, אשר חו"ב נמשכים מפרקין עלאין ידיים, דהיינו הרו"ת שבהם, המתלבשים באו"א עלאין, וחור"ג נמשכים מפרקין תתאין ידיים דא"א, דהיינו הסוף שלהם, שהם בחינת ישסו"ת, כנ"ל בתשובה ה', הנה הם באים ביסוד ג"כ כדרך התחלקותם למעלה, כי גם היסוד מתחלק לרת"ס, שב' פרקין עלאין הם היסוד, ופרק התחתון הוא העטרה. כנודע. וע"כ ב' המוחין עלאין חו"ב שבו מתלבשים ביסוד, ע"ד המשכתם מב"פ עלאין ידיים דא"א, ומוח התחתון שבו שהוא החור"ג, מתלבש בעטרת היסוד, שהוא שליש תחתון דיסוד, כמו ב' הכתפין שהם שלישי תתאין ידיים דא"א.

ולפיכך נקראים ב' חצאי הדעת, בשם ב' עטרין, לפי שהמה מתלבשים בעטרת היסוד דאו"א. כמבואר. (אות קכ"א).

בעלי קבין:

ז) כל הגדלות דו"א, כלול בהמילויים דע"ב ס"ג מ"ה שהם בגי' ק"ב. עי' בתשובה ס"ד. ובהם באים הכלים של נה"י, שהם הרגלים שלו, וג"ר דאורות, כנודע. ושלימות

בעלי קבין. כי במקום רגליהם עצמם החסרים להם, המה משמשים עם הק"ב חדש, המתוקנים מצמצום ב', המספיק להם כמו שהיו רגליהם ממש, מחמת ההארה הגדולה שביום השבת, וכן בכל זמן שז"א דאצילות מלביש לאו"א עלאין, כי קונים על ידיהם ג"ר דנשמה. והבן, (אות ל"ז. ועי' באו"פ שם).

ג' בחינות שבעיבור:

ח) כמו שיש ג' בחינות בכללות מדרגת הז"א, שהם: עיבור: יניקה, מוחין, שפירושם נרנח"י דאורות, וכח"ב זו"ן דכלים, כן ישנם לג' בחינות הללו גם בזמן עיבורו דז"א, שהם: ג' ימי קליטה, ומ' יום דיצירת הולד, וג' חדשים להכר העובר, שהמה כוללים נרנח"י דעובר, כי ג' ימי קליטה הם בחי' נפש דעובר, שהוא בחינת עשיה שלו, ומ' יום דיצירת הולד, הם בחינת רוח דעובר, ובחינת יצירה שלו. וג' חדשים להכר העובר, הם נח"י של העובר, ואצילות שבו. וג' בחינות אלו נוהגים שם הן בבחינת הכלים והן בבחינת הניצוצין והן בבחינת האורות, וע"כ חוזרים עליו ג"פ בג' המדורות: שבמדור הא' הם בחינת כח"ב זו"ן דכלים שלו. ובמדור הב' הם נרנח"י דניצוצין. ובמדור הג' הם נרנח"י דאורות. (מאות מ' עד אות נ').

ג' יודין:

ט) מילוי הוי"ה דע"ב הוא במילוי יודין, כי בכל מקום שהוא מאיר הוא מוריד הה"ת מעינים שנתהוה בצמצום ב', ומחזיר אח"פ למקומם. והוא מטעם שע"ב האצילות מקבל מן הבחינה שכנגדו בע"ב דא"ק, ששם עוד לא היה שום התחלה לצמצום ב', כי צמצום הב' מתחיל מטבור למטה דא"ק, כנודע, ולכן הוא במילוי יודין, כי מילוי יודין מורה על צמצום א'. כנודע. אמנם יש בזה ב' בחינות, שהם: או"א עלאין שדרכם בחסדים מכוסים, ובחינת מחזה ולמטה שלהם, הנקרא ישו"ת, שדרכם בחסדים מגולים. וזה כל

ההפרש בין הוי"ה דע"ב, שהיא בד' יודין, לבין הוי"ה דס"ג שהיא בג' יודין, כי בע"ב שהם או"א עלאין יש ד' מוחין, שהם חו"ב חסד וגבורה, והוא משום שחסד וגבורה, שהם בחי' זו"ן דמוחין, אינם מתחברים בגלוי להתדווג ולהעלות או"ח עד חו"ב להוציא הארת החכמה לחוץ, כי הם בבחינת חסדים מכוסים ואין דרכם לגלות הארת חכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא כנודע. וע"כ נקראים חו"ב אלו בשם דעת הנעלם, כי אינם מזדווגים להתפשט בהארת חכמה. וע"כ נבחנו לב' מוחין מיוחדים, ויש כאן ד' מוחין: חו"ב חו"ג. שעליהם רומזים ד' היודין דמילוי הוי"ה דע"ב.

אמנם בס"ג, שהם ישו"ת, שדרכם לגלות החסדים, הנה מתיחדים בהם ב' המוחין חו"ג שהם זו"ן דמוחין, ומעלים או"ח עד חכמה ובינה, ומוציאים הארת חכמה לחוץ, וע"כ חו"ג אלו נקראים בשם דעת הגלוי, או דעת המתפשט. ולפיכך, הם נבחנו למוח אחד, ויש כאן ג' מוחין לבד, שהם חב"ד. וע"ז רומזים ג' היודין דהוי"ה דס"ג, להורות שיש בהם רק ג' מוחין. (אות קל"ג).

ג' ימי קליטה:

י) ג' ימי קליטה הם בחינת התיקון דג' הקוים, הבאים ע"י זווג של או"א, אשר קו וחצי מהם מתקנים ע"י אבא, וקו וחצי מהם ע"י אמא, כי אבא מאיר בסוד ל"ב נתיבות החכמה, ומחלק אל המין דז"א לש"ך בחינות, ומתוך שהוא מאיר רק לט"ר שבכל נתיב, ואינו מאיר אל המלכיות שבכל נתיב, נמצא שדוחה בזה את ל"ב המלכיות שבכל נתיב ונתיב בחזרה לבי"ע בסוד פסולת, ואת ט"ר שבכל נתיב הוא מאיר ומתקן בסוד הלובן שבוילד הבא מאבא, שה"ס רפ"ח ניצוצין כי ט"פ ל"ב עולה רפ"ח. ורפ"ח אלו כוללים קו הימין, וחצי הימני של קו האמצעי, כלומר כל עצמותם דע"ס דזו"ן, מלבד העביות והמלכיות שבהם, שהרי

בחי' העובר, אין בו שום הכר מטרם שיעברו עליו ג' חדשים כי רק בגמר ג' חדשים, שנכנס בו המילוי דמ"ו ניצוצין של הוי"ה דע"ב, שהוא בחינת חי"ה דעובר, יש לו בחינת העצמות שלו, ויש לו הכר כלפי חוץ. (אות כ"א)

ג' עיבורים:

(יב) ג' עיבורים הם: עיבור ז' הוא לאורות. עיבור ט' חדשים, הוא לניצוצין. עיבור י"ב חדשים, הוא לכלים. (אות א').

ג' שני ערלה:

(יג) שורש הנקבא הוא בעטרת יסוד דז"א, כנודע. מטעם, כי שם היתה המלכות בעת הנקודים, בעת שהיו הו"ת בבחינת קו אחד, כנוהג בצמצום א', שמלכות היא תחת כל הטי"ר, והטי"ר כולם נקיים מבחינת צמצום ועביות, כנודע. ומלכות זו ה"ס מדת הדין הגמור, שבסבתה היתה שביה"כ, כנודע. אמנם לעת תיקון, עלו הו"ת בסוד עיבור במעי בינה, בסוד ג' גו ג', נה"י בתג"ת, ונכללה עטרת היסוד בת"ת, שהוא בינה דה"ת, ונשתתפה מדת הרחמים בדין, כי ה"ת שבעטרת היסוד, נכללה בה"ר שבת"ת, שהיא מדת הרחמים, ומלכות נמתקה. ועכ"ז, כיון ששם היתה שורש המלכות, ע"כ נבחן בה פנימיות וחיצוניות, שז"ס ב' העורות שעל עטרת היסוד, כי בחי' שורשה ממדת הדין, עוד נשאר שם בבחינת חיצוניות, וצריכים להסיר משם העור הזה, כי יש אל החיצונים שנקראו ערלה אחיזה גדולה בה, שז"ס המילה, לאחר שנולד ויצא לאויר העולם. ולפיכך נבחנו המוחין דבחי' העיבור לדינין גמורים, משום שהגם שכבר נמתקה הה"ת במדת הרחמים כנ"ל, אמנם הערלה עדיין לא הוסרה משם, וע"כ ג"ס נה"י הללו דעובר, הנכללים בתג"ת, נבחנו לג' שני ערלה, ואין הרחמים יכולים להתגלות

דחה כל בחינת המלכיות שבל"ב הנתיבות, והוריד אותם לבי"ע, ולא נשאר שם זולת העצמות של הספירות. שז"ס שהלובן שבו נותן אבא, כי ע"י הברורים דאבא, לא נשאר בהמ"ן של הולד, זולת בחינת ימין המכונה לבן שמורה, שאין שם מבחינת מלכיות ומבחינת עביות ולא כלום.

ואמא נותנת את האודם שבולד. דהיינו בחינות המלכיות והעביות, שעליהם נעשה אח"כ כלהו זווגים של זו"ן, שהם מכונים אודם, על שם התכללות דצמצום ב', המשותפת במדת הרחמים דה"ר, כי אז מכונה הבינה בשם ארץ אדום, ע"ש התחברות ה"ת בה ועושה בה מקום עביות וזווג, כנודע. ואודם זה מכונה בשם הארת ה"ג דאמא, כי גבורות דאמא מטבורה ולמטה הם מבחינת צמצום ב', שה"ת עולית עד העינים ועושיית קו שמאל בכל הע"ס עד חכמה, כנודע. הרי שקו השמאלי בא מאמא, ולא מאבא, כי אבא הוא בחינת ע"ב והוא מקבל מן הבחינה שכנגדו בע"ב דא"ק, שאין בו מבחינת צמצום ב' כלום, כנודע.

והנה הלובן שבו שהוא קו הימין, הוא מתתקן ביום א', מאבא. והאודם שבו, שהוא קו שמאל, הוא מתתקן ביום ב' ע"י אמא. וביום השלישי או"א מזדווגים על המ"ן הנבררים ומתקנים האלו והאו"ח העולה מהשמאל מלביש האו"י, ונמשכים שם הע"ס דנפש הנפש, שזה בחינת התחברותם של ב' הקוים ימין ושמאל זב"ו, בסוד קו האמצעי. וצריך שתדע כאן כי יש זווג מיוחד בחו"ב דאבא לבד. והוא הנעשה ביום א'. וכן בחו"ב דאמא לבד, הנעשה ביום ב', אבל ביום ג' הם מתחברים כללותם יחד בסוד הווג. (אות ד').

ג' חדשים להכר העובר:

(יא) אור החיה בכל מדרגה שהיא, הוא נבחן, לבחינת עצמות ועיקר, שבלעדו אין עוד שום הכר בהמדרגה. ולפיכך גם

בפרצוף, עד לאחר הסרת הערלה משם. (אות פ"ו)

גבורה נצח והוד דעיבור:

(יד) הם ג' ספירות שאינם מקבלים תיקון בירחי העיבור, כי גבורה שהיא בחינת קו שמאל דחג"ת, אינה מקבלת תיקון, כי עדיין אין שם קומת חג"ת אלא קומת נה"י. ואין בהקומה אלא בחינת ת"ת ויסוד הכלולים זה בזה, שאין הגבורה מוכרעת על ידיהם וגם נו"ה אינם מתבררים לגמרי מטעם הזה, משום שהמה כלולים בחג"ת ואין להם גילוי במקומם. ועי' להלן בתשובה ל"ב. (אות ח' ט').

גרון דו"א:

(טו) הנה הראש דא"א הוא שורש לכל האצילות בכללות, הן לחכמה והן לחסדים. והגרון דא"א, אע"פ שיצא מבחינת ראש דא"א, נבחן ג"כ לראש ולכתר, והיינו רק לבחינת הגוף לבד, שהוא חסדים, כנודע. שהגרון דא"א הוא כתר לאו"א, שהם בחינת חסדים מכוסים. ועד"ז נבחן הגרון דו"א, שהוא בחינת ראש וכתר, בעת שהוא בבחינת גוף בלי ראש. והנה הראש דו"א נמשך מג"ר דנה"י דא"א, כנודע, דהיינו בבחי' מה שעלו ונעשו לחג"ת דא"א בעת הגדלות. והנה בעיבור ז"א, אע"פ שגם אז עלו נה"י ונעשו לחג"ת, מ"מ לא עלו אלא רק ב"פ עלאין דנו"ה בלבד, אבל היסוד לא עלה להצטרף לחג"ת, משום המצאו למטה ממסך דסיום העומד באחורי ת"ת. ונמצא שרק ב"פ דנו"ה העליונים נעשו בבחינת ראש, דהיינו חג"ת, אבל היסוד יצא מבחינת ראש דו"א, כי לא נתעלה לבחינת חג"ת. ולפיכך נבחן פ"ע דיסוד דא"א, שהוא בערך אחד עם הגרון דא"א, כי כמו שהגרון דא"א שהוא בחינת בינה שלו, והיא בחינת ג"ר וראש, אלא שיצאה מבחינת ראש מחמת המסך שנעשה בסיום החכמה סתימאה דא"א, כן היסוד דא"א,

היה צריך לעלות עם הב"פ דנו"ה לחג"ת ולהעשות בחינת ראש כמותם, אלא שהמסך דסיום הת"ת עיכב עליו, כנ"ל. ולפיכך נמשך ממנו בחי' הגרון דו"א, ונעשה לבחינת ראש של ו"ק דו"א, דוגמת הגרון דא"א שנעשה בחינת ראש לגוף דא"א. (אלף מ"ה אות ס"ב. ובאופ"פ דף אלף מ"ז ד"ה ובמתבאר).

ד' יודין:

(טז) עי' תשובה ט'. (אלף ס"ט אות קכ"ד).

דמות:

(יז) לבושי מוחין דו"א נקראים צלם, ולבושי מוחין דנוקבא דו"א נקראים דמות. וג' אותיות צלם הם בחי' ג' אותיות יה"ו דהוי"ה. ודמות, היא בחינת ה"ת דהוי"ה. (אלף ס"ג אות קי"ב).

דעת הגלוי:

(יח) עי' תשובה ט'.

דעת המתפשט:

(יט) עי' תשובה ט'.

דעת הנעלם:

(כ) עי' תשובה ט'.

הבל דגרמי:

(כא) הנה האורות של ז' המלכים שנשארו באצילות דהיינו הרשימות שלהם, המה מתחלקים לאור זך ולאור עב. (כנ"ל תתקפ"ג תשובה ס"ב ע"ש) ורק אור הו"ך נשאר באצילות, אבל אור העב שלהם נפלו עם הכלים לבי"ע. וה"ס הרפ"ח ניצוצין שנפלו עם הכלים לבי"ע כדי להתחיותם. והם הנקראים הבל דגרמי, מחמת היותם נבלעים בהכלים גם בעודם בבי"ע במקום המיתה. ולעת תיקון אחר שעלו ונתקנו באצילות, נעשו הניצוצין האלו לבחי' נפש אל הכלים החיצונים. (אלף נ"ז אות צ"ו וצ"ז).

הגדלה:

(כב) כשהפרצוף בקטנותו, אין לו אלא ששה הכלים: חג"ת נה"י, ובעת גדלות, שירדת ה"ת מעינים ואח"פ שהם נה"י החדשים מוחזרים אל הפרצוף, ומשיג ג"ר דאורות, הנה אז הכלים של הפרצוף מתכפלים ומתגדלים: הכפלה סובבת על הכלים עצמם, כי קנה נה"י חדשים, על נה"י הראשונים, וכן מחג"ת נעשו חג"ת וחב"ד. והגדלה, סובבת על נה"י דעליון, המתחברים עם הכלים דתחתון ומגדילים אותם. כי כל ספירה צריכה להיות מג"ש, וכיון שרק ב"פ עלאין דחסד עולים ונעשים לחכמה, הנה מצטרף להם שליש עליון דנצח דאמא, ומשלים אותו לג"ש. וכן שליש עליון דהוד דאמא, משלים אל ב"ש הגבורה שעלו ונעשו לבינה. וכו' עד"ו, עד שמשלימים לכל ספירה על ג"ש. והשלמה זו מצד העליון נקרא בשם הגדלה. (אלף ס' אות ק"ו וק"ז).

הכפלה:

(כג) ע"י תשובה כ"ב. (שם)

הכר העובר:

(כד) ע"י תשובה י"א (אות י"ח).

התלבשות בקבין:

(כה) ע"י תשובה ז' (אלף כ"ט אות ל"ז).

התלבשות ניכרת:

(כו) ההתלבשות בל', דצלם, נקראת התלבשות ניכרת. אבל התלבשות בם' דצל"ם, נבחנת להתלבשות בלתי ניכרת. והוא, כי הם' דצלם היא בחינת חסדים מכוסים, כי בגדלות המה נעשים לבחינת או"א עלאין דתבונה, וע"כ אינם ראויים להתלבשות המוחין בשביל ז"א, שהוא צריך לחסדים מגולים. אלא אחר שהמוחין דז"א יורדים ומתלבשים בל' דצלם, הנעשים בגדלות לבחינת ישסו"ת, שהמה בחסדים מגולים, אז יש אל המוחין התלבשות גמורה, להיות הלבושים מבחי' חסדים מגולים בהתאם לבחינת המוחין

דז"א. וע"כ נבחן להתלבשות ניכרת. (אות ק"ח).

התפשטות ב':

(כו) ע"י להלן בתשובה ל"ו. (אות קכ"ח).

התקשרות הכלים:

(כז) ע"י תשובה ג'. (אות ו').

זעיר אנפין:

(כט) זעיר הוא מלשון קטן. ונקרא כן, על שם הגבורות והדינים המתגלים בו, ולכן הוא נמשל לקטן, שמדרך הקטן להיות אכזרי ובעל חימה, וכל שהולך ונגדל הוא מתישב בדעתו. ולכן גילוי הרחמים נקרא בשם זקנה ושיבה. (אות פ"ב ופ"ג).

זקנים:

(ל) ע"י בתשובה כ"ט (אלף נ"ג אות פ"ג).

חלתו של עולם:

(לא) נודע, שכל הנרנח"י דז"א אינם בערך הנקודים אלא בחינת נפש בכלי דכתר, וחסר ט"ס תחתונות דכלים, וט"ר דאורות, דהיינו רק קב אחד מעשרה קבין דנקודים, כנ"ל בתשובה ל"ג. ונמצא שז"א בעיבור, שאין לו אלא בחינת נפש מנרנח"י אלו, דהיינו חלק עשירי מהקב שנתקן באצילות, הרי הוא עתה אחד ממאה ממה שהיה לו בנקודים. וע"כ נקרא אז בעובר בבחינת חלה. שהיא אחד ממאה. וכן אדם הראשון נקרא חלתו של עולם מאותו הטעם. כי כל השלימות שנתקנה בו היתה מבחינת קב אחד דאצילות ואחר החטא לא נשאר בו אלא נפש דנפש, בכלי דכתר הכתר, שהוא אחד ממאה, כמ"ש לעיל בדף תרפ"ג אות צ"ג. ובאו"פ שם ע"ש. (אות כ"ד).

חסד תפארת ויסוד דעיבור:

(לב) קומת הנפש שהעובר מקבל

כי הה"ת יורדת מעינים למקומה, ואז חוזר האור דג"ר לפרצוף כמקודם לכן. ונמצא שאין כאן חידוש האור, אלא אותו האור שהיה מתעלם מקודם מחמת עלית ה"ת לעינים, חוזר עתה אחר שירדה משם הה"ת.

והנה מוחין אלו הנ"ל, שנוהג בהם עליה וירידה, שפעם הם בבחינת אויר ופעם הם בבחינת אור, כפי מעשה התחתונים, נוהגים רק בישו"ת ובבחינת ל' דצלם, אבל אינם נוהגים באו"א עלאין, להיותם תמיד בבחינת חסדים. וכן אינם נוהגים בם' דצלם שהם ג"כ בחינת או"א עלאין דתבונה, וז"ס שהל' דצלם נקרא מגדל הפורח באויר. כי פעמים הם בבחינת אור כי ה' נפיק מאויר ואשתאר אור, ולפעמים הם בבחינת אויר, כי מחמת פגם התחתונים חוזרת הה"ת לעינים והל' שוב נכנסת באור ונעשה אויר. והבן ע"י תשובה נ"ה. (אות קל"ד וקל"ה).

י"ט ניצוצין:

לז) המילוי דהוי"ה דאלפין, הוא י"ט, שהם: ג' אלפין, וב' ווין וד', שעם כ"ו דהוי"ה עצמו, הם בגי' מ"ה. ונודע, שבחינת המילוי, היא העביות והמסך, שעליהם נעשה הווג עם אור העליון. וע"כ הם בחינת י"ט ניצוצין מבי"ע, בסוד מ"ן, בהתכללות או"א, עד המ' יום דיצירת הולד. והמה נבחנים לחיות דעיקר ז"א בעצמו, דהיינו בחינת הנפש רוח שבו. (אות י"ב)

ירידה ב':

לז) נודע, שסוד הצלם הוא בחינת האו"ת העולה ממ"ן דז"א בעת שנכלל בעביות ומסך דאו"א, המלביש על הקומה דאו"י. ע"י בתשובה נ"ו. ובחי' האו"י הם עצם המוחין, ובחינת האו"ת הם לבושי המוחין שנקראים צלם. והנה התלבשות זו של המוחין דז"א שבעת עיבורו, היא

בהיותו בהתכללות הווג דאמא, כולל ג' אורות אלו, כי עיקר הקומה הוא בקו אמצעי כנודע, והוא כולל ב' האורות ת"ת ויסוד, הכלולים זה בזה, ושורש הקומה הוא אור החסד, שה"ס יומא דאויל עם כללו יומי. ואין להקשות א"כ ו' חדשים למה לי, כי בדרך התכללות עולה מהם התיקון לכל ז' האורות. (אות ח').

ט' קבין ופרישות:

לז) כל בחינת התיקון דה"פ אצילות מצד המוחין הקבועים בהם, לא תיקנו מבחינת הנקודים אלא גו"ע שבהם, שהם רק בערך הכתרים שבהם, ומבחינת ט"ת לא נתקנו בקביעות העולם האצילות. ולכן הק"ב טהור שנתקן בז"א, בסוד ג' המילויים דע"ב ס"ג מ"ה, שהם בגי' ק"ב, נבחנים רק לקב אחד בלבד, דהיינו בחינת הכתרים כנ"ל, וט' קבין דהיינו ט"ס התחתונות חסרים ממנו. וע"ז רמזו ז"ל רוצה אשה בקב ותפלות, כתובות סב: סוטה כ. שהיא בחינת החיבור דנוקבא עם הז"א הנתקן באצילות בבחי' קב אחד, שהוא טוב יותר מט' קבין דנקודים, הגורמים פרישות ביניהם, כי כל אחיזתם של הקליפות היא מהם. (אות כ"ה).

טלטול ברה"ר:

לד) ע"י בתשובה נ"א. (אות ל"ג).

י' דאויר:

לה) החיבור דה"ת בעינים, הנוהג בעת קטנות, ה"ס ה' דאתערב באור ונעשה אויר, כי מחמת עלית ה"ת ירדו חב"ד שהם בחי' אור דג"ר, ונעשו לחג"ת שהם בחי' רוח נפש, הנק' אויר. ולעת גדלות, ע"י הארת הווג דע"ב ס"ג, יורדת הה"ת מעינים למקומה, וג"ר חוזרים אל הפרצוף, כנודע. וז"ש בווהר בראשית דף ט"ז ע"ב. עה"כ יהי אור ויהי אור, שהוא אור דכבר הוה, כי י' אתפשט ונפיק מאויר, ומה דאשתאר אשתכח אור, דהיינו כנ"ל,

ובאו לבחינת התחתון. ב' הם הכלים היוצאים עם הזווג החדש הנעשה בבחי' התחתון, כי אחר שהמסך מזווג עם האור העליון ומעלה או"ח ממטה למעלה לבחינת ע"ס דראש, הנה הוא מתהפך ומתפשט לע"ס מניה וביה ממעלה למטה לבחינת כלים דגוף. והכלים האלו הם כלים חדשים שעדיין לא היו בעולם, כי אם שיצאו עתה מכת הזווג כמבואר. ובפרצופי אצילות נקראים הכלים שכבר היו בעולם בשם ב"ן, והכלים החדשים בשם מ"ה, (אות ז').

ל' דצלם:

לט) כשהמוחין ולבושיהם במקום יציאתם, שהוא בג"ר דתבונה א', שהוא בחינת בטן דכללות או"א וישסו"ת יחד, אשר בשעת הלידה ירדו הג"ר דתבונה לבחינת חג"ת, הנה אז נקראים ס' דצלם. ואח"כ שירדו מבחינת חג"ת ג"כ, ובאו ונתפשטו בבחינת נה"י דתבונה, אז נקראים ל' דצלם. וע"י לעיל בתשובה ל"ז שהארכנו בזה. (אות קכ"ח. ואות קל"ז).

ל"ז ניצוצין:

מ) ל"ז הניצוצין, הם שיעור העביות שבמילוי הו"ה דס"ג, כלומר הראוי לצאת עליהם קומת בינה ונשמה. (אות ב').

ס' דצלם:

מא) ע"י לעיל בתשובה ל"ז ול"ט. (אלף ע"א אות קכ"ז).

מ' יום ליצירת הולד:

מב) בגמר המ' יום נכנסו בהעובר ל"ז ניצוצין דמילוי ס"ג, שהם בחי' בינה שהיא אמא המציירת אל הולד. (אות כ"א).

מגדל הפורח באויר:

מג) ע"י תשובה ל"ה, ותשובה נ"ה (אות קל"ה).

בבחינה גבוה מאד, כי אז או"א וישסו"ת נכללים בפרצוף אחד, והזווג נעשה בג"ר דישסו"ת א', שהוא מקום ש"ת דת"ת דכללות שניהם. וכדי להתלבש בז"א במקומו, צריכים לב' ירידות ממקום הגבוה הזה: ירידה א' היא בעת הלידה, שאז הג"ר של ישסו"ת, ששם עמידת המוחין דז"א, הם יורדים ונעשים לבחינת חג"ת, דהיינו ו"ק בחוסר ג"ר. ונמצאים לבושי מוחין דז"א שאבדו בחינת ג"ר שבהם, ואז מכונים הלבושים בשם ס' דצלם, והוא התפשטות א' של המוחין דז"א, כי נתפשטו מלבושים דג"ר, ובאו ללבושים דז"ק.

ועדיין אינם מוכשרים להיות ללבושים דז"א, כי סוף סוף, עתידה ס' זו לחזור לבחינת ראש דתבונה כמקודם, שאז יהיו בבחינת או"א דתבונה, שאין לז"א שורש בהם כי אם בתבונה דתבונה, שהיא בחסדים מגולים כנודע, וע"כ לירידה ב' הם צריכים, והיינו שירידים לנה"י דתבונה זו שכבר נתמעטה לו"ק, אשר בגדלות היא עתידה להיות שוב בחינת חג"ת כמטרים המיעוט, ויובחנו אז לתבונה דתבונה. והנה התפשטות ב' זו לנה"י דתבונה, נקרא ל' דצלם, שמכאן הם ראויים להתפשט למקום ז"א. והיינו רק בחיצוניות שלהם, כמ"ש בתשובה נ"ו. הרי שיש ללבושי מוחין דז"א ב' ירידות: א' לבחינת ס' דצלם. וב' לבחינת ל' דצלם. כמבואר. וכן נקראים ב' התפשטות: שהתפשטות א' היא בס', והתפשטות ב' היא ל'. (אות קכ"ח).

כלים שהיו בעולם:

לח) כבר נתבאר זה בחלקים הקודמים בפרצופי א"ק, כי כל תחתון ממלא הכלים דגוף דעליון, אחר שנודרך המסך שלו, ונתרוקנו הכלים דגוף שלו מאורותיהם. וע"כ נבחן בכל פרצוף ב' מיני כלים: מין א' הם הכלים שכבר היו בעולם, כלומר הכלים דגוף העליון שנתרוקנו מאורותיהם

מ"ו ניצוצין:

(מד) הוא הגימטריא של המילוי דהוי"ה דע"ב. והוא בחינת העביות הראויה לצאת עליה קומת חכמה. (אלף י"ט אות כ"א).

מילוי בגימטריא אלקים:

(מה) המילואים של השמות, רומזים על בחינות העביות ומסכים שאור העליון מזדווג עליהם, ומוציא קומת ע"ס ע"פ מדתם של העביות כנודע. אמנם כשאינם בסוד הזווג, נבחנים שהמילואים הם בלי השמות, ואז המה בחינת דינים. וזה הרמז, אשר מילוי בגימטריא אלקים, דהיינו כשהם בלי השם או המה דינים, כי שם אלקים מורה על דינים, אבל כשהמה בסוד הזווג, דהיינו עם השם, אז אדרבה המה בסוד הרחמים, ובחינת הוי"ה. (א' כ"ה אות ל"ג).

מילוי בלי הפשוט:

(מו) המ"ן והעביות שאור העליון מזדווג עמהם, נקרא מילוי, וכל עוד שלא באו בסוד הזווג, נבחנים למילוי בלי הפשוט. ע"י לעיל בתשובה מ"ה. (אות ל"ב).

מילוי בלי השם:

(מז) לעיל תשובה מ"ה מ"ו. (שם)

מילוי י"ט:

(מח) ע"י תשובה ל"ו.

מילוי ל"ז:

(מט) ע"י תשובה מ'.

מילוי מ"ו:

(נ) ע"י תשובה מ"ד.

מקום פנוי וחלל:

(נא) נודע שז"א עולה ביום השבת עד א"א, והוא משיג כל קומתו שהיה לו בזמן הנקודים, ונמצא שכבר מתוקן כל הקלקולים שנגרמו בזמן שביה"כ. כי ע"כ חזר הו"א, שהוא בחינת ז"ת דנקודים שנשברו, לכל

קומתו ושלמותו שהיה לו מטרם שביה"כ. אמנם כל זה הוא רק מצד האורות לבד, אבל לא מצד הכלים, כי לא נתקנו ג' עולמות ב"ע במקומם, אלא בסוד העליה לבד. וע"כ מצד אחד נבחנים ב"ע שכבר באו על כל שלמותם, משום שכל האורות שלהם נתקנו ע"י עליית הו"א, וע"י עליית העולמות לאצילות. ומצד ב' דהיינו מצד הכלים, הרי הפרסא דאצילות עדיין קבועה במקומה, ואין השלימות הגדולה דאצילות יכולה להתפשט למקום ב"ע, מחמת הפרסא המעכב עליהם. ולפיכך נבחן מקום ב"ע לבחינת מקום פנוי וחלל, שפירושו, שאין שם אור השלימות של אצילות, גם אין שם שום אחיזה לקליפות וחיצונים, משום שהגם שהאורות אינם יכולים להתפשט מחמת הפרסא, מ"מ אין שום חסרון נבחן שם, מחמת שהמה מתוקנים מצד עליתם לאצילות. וז"ס מחלליה מות יומת, כי העושה מלאכה גורם לס"א שיוכלו להתאחו גם במקום הפנוי וחלל, שכבר נתעבר משם הס"א לגמרי, כנ"ל (אלף כ"ז אות ל"ה).

נ"א יום וחצי:

(נב) הוא מספר הימים הנחוץ לתקון כלי אחד בעת העיבור. כי המה ז' כלים, ותקונם נמשך י"ב חודש, שהם ג' מאות וששים יום וחצי, נמצא נ"א יום וחצי לכל כלי. (אות ז').

ע"ב רי"ז:

(נג) השם הזה, מתבאר בסוד ג' הפסוקים שבפרשת קריעת ים סוף, שהם: ויסע, ויבא, ויט. שיש בהם רי"ו אותיות, ובסוד החסדים דאו"א עלאין המה מתחברים בסוד ע"ב גשרים של מימי החסד, כי כל ג' אותיות שבהם מתחברים לתיבה אחת ולשם אחד. כי החסדים האלו דג"ר דבינה, מכונים גשרים, משום שאין הצמצום והי"ת שולט בהם, כנודע, בסוד כי חפץ חסד הוא, וכבר ידעת שאו"א עלאין מתחלקים לס'

צלם:

נו) צלם, הוא האו"ח העולה על התכללות המ"ן דתחתון במסך ועביות דעליון, המלביש לע"ס דאו"י דווג ההוא, שהם המוחין גופיהו. והנה האו"ח הזה נחשב לבחינת העליון ממש, כי יצא על בחי' המסך ועביות דעליון. אמנם כיון שאין העליון מזווג לצורך התחתון מבחינתו עצמו, אלא מבחינת חיצוניות שלו, דהיינו שמעורר הרשימו דקטנות הנשאר בו מעט קטנותו שהיא בהתאם אל המ"ן שעלו אליו. וגם לא מבחינת מסך ועביות דקומתו עצמו, אלא מן הנמוך במדרגה, כנודע. נמצא שאין לעליון שום צורך במדת האו"ח הזה, וע"כ יורד האו"ח הזה עם ע"ס דמוחין אל התחתון, ומלביש גם שם את המוחין שלו, כמו שהלביש אותם בעת יציאתם במקום העליון. אכן התחתון אינו נוטל אותו במדרגתו הגבוהה כמו שיצא בעליון אלא שצריך לירד ב' ירידות בהעליון גופיה עי' תשובה ל"ו. ואז הוא ראוי להתלבש תוך התחתון. וירידה א' נקראת ס' דצלם, וירידה ב' נקראת ל' דצלם, אשר בם' הוא מתמעט לבחינת תג"ת, ובל' הוא מתמעט לבחינת נה"י. ואחר זה הוא מתפשט בתחתון, והתפשטות גופיה תוך התחתון נקרא צ' דצלם. (אות צ"ט).

צ' דצלם:

נו) עי' תשובה נ"ו. (אות קל"ח).

צלם אבא:

נח) כבר ידעת שענין הצלם, הוא האו"ח העולה בשעת התכללות המ"ן דתחתון במסך ועביות דעליון. וע"כ כיון שבווג הנעשה על המ"ן דווג, באים ב' פרצופים: אבא, ואמא, בווג הזה, נמצא ממילא שיש ב' בחינות מסך ועביות המעלים או"ח, דהיינו מצד אבא ומצד אמא. וע"כ יש להבחין בזה, צלם דאבא וצלם דאמא. (אות קמ"ב).

וה', שעד החזה ה"ס ס', ושם הם בחינת ע"ב הגשרים, ובחינת חכמה בינה חסד שבהם. ומחזה ולמטה ה"ס ס' כי שם עומד הגבורה, שה"ס המסך והצמצום שכבר שולט מחזה ולמטה, להיותם צריכים להארת חכמה, כנודע. ולפיכך נבחנת הגבורה בסוד אותיות מפורדות, דהיינו רי"ו אותיות. כי החסדים דג"ר דאמא, אינם יכולים לחרם להיותם מבחינת ז"ת הצריכים לחכמה. וז"ס שרי"ו בגי' אויר, הרומז לג"ר דתבונה, שירדה לבחינת ז"ת בעת לידת הו"א, בסוד רובצת. ולעת גדלות יורדת ה' מאויר, והתבונה חוזרת לבחינת ג"ר דאמא, לבחי' הס' כנודע. (אות קכ"ו).

ערלה:

נד) עי' תשובה י"ג (אות פ"ו).

פורח באויר:

נה) הבינה שיצאה לבר מראש דא"א, נקראת מגדל הפורח באויר, שמצד אחד נחשבת לראש, כי הבינה בחינת ג"ר היא, ומצד אחד היא נחשבת לו"ק שהרי היא נמצאת למטה ממלכות דראש דא"א, וע"כ נחשבת לפורח באויר, כי אינה לא בראש ולא בגוף. ועד"ז היסוד דא"א מבחינת ההארה אל הו"א, נחשב ג"כ למגדל הפורח באויר. כי בעת עלית נה"י דא"א לתג"ת דאו"א, רק ב' הפרקים העליונים דנו"ה נתעלו להיות תג"ת וג"ר לצורך ו"א, אבל היסוד דא"א לא יכול להתעלות, מחמת המסך דסיום הקו האמצעי השורה בסוף הת"ת דא"א. וע"כ נבחן היסוד דא"א שיצא לבר מראש דו"א, כמו הבינה שיצאה לבר מראש דא"א ועד"ז נקרא גם היסוד מגדל הפורח באויר. וכן התבונה דתבונה נקראת ג"כ מגדל הפורח באויר, משום כי לפעמים היא ג"ר, ולפעמים היא ו"ק, בסוד ה' דנפיק מאויר ומה דאשתאר הוי אור, אז היא ג"ר. ולפעמים הדרא ה' לגוי אור ושוב נעשית אויר וו"ק, עי' תשובה ל"ה. (אות צ"ו וצ"ז ואות קל"ד וקל"ה).

צלם אמא:

(נט) עי' תשובה נ"ח.

צלם אלקים:

(ס) נודע שיש ב' עיבורים: עיבור א' לצורך הקטנות. ועיבור ב' לצורך הגדלות. ולפיכך בחינת האו"ח המלבישה לקומה דעיבור א', נקראת צלם דעיבור, או צלם אלקים, שהוא דינים וקטנות ובחינת אור התוהו המלבישה למוחין בעת עיבור הב', נקראת צלם דגדלות או צלם דהוי"ה, שהם רחמים. (אות קמ"ז).

צלם הוי"ה:

(סא) עי' תשובה ס'. (שם).

צלמי מוחין דעיבור:

(סב) עי' תשובה ס'. (אות קמ"ד).

ק"ב אותיות דאחוריים:

(סג) האחורים דמילוי ע"ב, שיש בד' השמות ע"ב ס"ג מ"ה ובין דנקודים, הם עוד לא קבלו תקונם באצילות, והם מכוונים ק"ב חרובין, כי יש בהם ק"ב אותיות. ופירוש הדברים הוא: כי לא נתקנו באצילות זולת הכלים דפנים של הנקודים, שהם גלגלתא ועינים, אבל הכלים דאחורים לא נתקנו עוד, שהם אח"פ שבכל מדרגה ומדרגה שהיו בנקודים. וגלגלתא שהיא הכתר יש בה ד' מדרגות, שהם: א', ד' אותיות דפנים, שיש בשם הוי"ה פשוט. ב', יוד אותיות דאחורים, של הוי"ה פשוטה. ג', הגימטריא דד' אותיות דפנים שהם כ"ו. ד', הגימט' דיד דאותיות דאחורים שהוא ע"ב. וכל אלו ד' המדרגות הן בחינת גלגלתא. וכן יש ד' מדרגות בבחינת עינים, שהוא ע"ב וחכמה ביחס הכלים, שהם: יוד אותיות דפנים, מהויה במילוי ע"ב. והגימטריא דיד דאותיות דפנים שהוא המספר ע"ב. והגימטריא של כ"ו האותיות דאחורים שהוא מספר קפ"ד, וכל אלו ד' מדרגות הן דבחינת עינים. והנה לא

נתקן באצילות רק ד' המדרגות הפשוט שיש בבחינת גלגלתא, ומדרגה ראשונה של הפנים שיש בבחינת עינים, דהיינו רק ה' מדרגות בלבד. אבל מדרגה ה' שהיא האחורים דמילוי ע"ב, היא לא נתקנה אפילו בבחינת ע"ב, ומכ"ש בשאר המדרגות דאון חוסם פה עצמם. שהוא מטעם הנ"ל כי לא נתקן רק בחי' הפנים לבד, שהם גו"ע, ולא נתקן מן האחורים כלום, ואפילו מאחורים של בחינת העינים, וע"כ מכוונים אלו המדרגות שמן מדרגה ה' ואילך בשם ק"ב חרובין, כלומר שעדיין שורה שם החורבן של שביה"כ, ועדיין מחכים לתקונם. ואין להקשות ממש הרב בעץ חיים בשער רפ"ח ניצוצין, שרק משם ע"ב נשתיירו ו' מדרגות, ולא משאר השמות, כי שם סובב על בחינת נפילת הניצוצין, וכאן סובב על ענין עליתם ותקונם באצילות. ואין לדמותם כלל זה לזה. (אות כ"ו).

קב חדש:

(סד) ג' המילויים שיש בג' השמות ע"ב ס"ג מ"ה, שהמה מתקנים לז"א בכל גרנח"י שלו כולם, המה בגימטריא ק"ב. ומכוונים קב חדש, משום שהמה באים ממ"ה החדש, שפירושו: מן הקומות שיצאו באצילות. ויש ג"כ בחינת קב ישן, שפירושו בחינת אח"פ של כל המדרגות דנקודים, שעדיין לא נתקנו באצילות, שהם בחינת ק"ב אותיות שיש באחורים דד' שמות עסמ"ב כנ"ל בתשובה ס"ג. (אות כ"ז).

קב חרובין:

(סה) עי' תשובה ס"ד (אות כ"ו).

קב טהור:

(סו) קב החדש שנתקן באצילות, כנ"ל בתשובה ס"ד, נקרא קב טהור, על שם שנברר ע"י ל"ב נתיבות החכמה דאבא, ונתקן ע"י הארת ה"ג דאמא. והקב חרובין, כנ"ל בתשובה ס"ג, נקרא קב שאינו כל

כך טהור, כי עדיין לא נבררו, ויש לקליפות אחיזה בהם. (אות כ"ז).

נעשו הקרומות אל המוחין. ומאורות שלהם נעשו המוחין עצמם. (אות צ"ז).

קב ישן:

סז) הקב חרובין נקרא קב ישן, עי' תשובה ס"ג. (אות כ"ז).

קב שאינו כ"כ טהור:

סח) עי' תשובה ס"ו. (אות כ"ו).

קיטע יוצא בקב שלו:

סט) אח"פ שנתעלו בו"א דאצילות, הם מבחינת הקב חדש, ונחשבים לבחינת כלים דפנים דנקודים. כנ"ל בתשובה ס"ג. אמנם בחינת אח"פ ששמשו בעת המלכים מטרם שביה"כ, הנה לא נתקנו עוד באצילות, כנודע, ולכן נבחן ו"א דאצילות בערך ו"א של הנקודים שהוא חסר בחינת אח"פ שלו שהם הנה"י דזמן המלכים. ובערך הנה"י מכוונה הו"א בשם קיטע, כלומר שחסר אח"פ, שהם הרגלים.

ראש העובר:

עא) גם אל העובר יש ראש וגוף, שהם ע"ס מגוף וראש, שהגוף הוא בו"ק והראש הוא בג' מוחין. אלא שהם רק מצד הכלים בלבד, אבל מבחינת אורות אין בע"ס כולם, רק בחינת אור של הג"ס תחתונות, שהם נה"י, שהוא בחינת אור הנפש בלבד, המלוכש בכלים הראש העובר, כי בכלים, נמצאים תמיד שהעליונים נגדלים מתחלה, ולכן אור הנפש מלוכש בכלים דכתר, שהוא הראש דעובר. וז"ס שאמרו חז"ל שראשו בין ברכיו, כלומר כלים דראש ואורות דנה"י שנקראו ברכים. וע"כ אין לראש דעובר מעלה יתירה מבחינת נה"י, כי אין הכלים מגלים פעולתם מבחינת עצמם, אלא רק מבחינת שיעור האור המלוכש בהם. (אות ע"ט ואות פ"ה).

רגלים שנקטעו:

עב) הנה ו' המלכים קדמאין בעת מלוכתם בעולם הנקודים, היו מתפשטים במלוכתם, עד לנקודה דעוה"ז בשוה עם רגלי א"ק דצמצום א', כי נה"י שלהם בקצו הפרסא שמתחת אצילות ונתפשטו בכל ב"ע, כנודע. אמנם בעולם התיקון שחזרה הפרסא למקומה, והו"מ קדמאין קבלו תיקונם בו"א דאצילות, אסף הנה"י שלו למעלה מפרסא דאצילות, ונמצאו שנקטעו מן המלכים קדמאין בחינת הרגלים שלהם, דהיינו אותם הנה"י שלהם שמזמן הנקודים, שנתפשטו בג' עולמות ב"ע בעצמם עד לנקודה דעוה"ז. ורגלים אלו לא יתקנו רק בגמר התיקון, בסוד דמטי רגלין ברגלין, כנודע. עי' אות ו'. (אות ל"ה).

שם בלבד בלי מילוי:

עג) נודע, שהאורות שהם הרשימות שנשארו מהקומות שיצאו בעולם הנקודים, לא ירדו עם הכלים לבי"ע בעת שנשברו,

ואותם הנשמות המיוחסות לצמצום א', כלומר שעדיין לא קבלו תקונם של ו"א דאצילות מצמצום ב', מ"מ ביום השבת, שאז ו"א הוא בתכלית השלמות, הנה אז יוצא ו"א בק"ב חדש שלו לרה"ר, ששם שורים הנשמות שלא הובררו עוד, שהוא במקום החוזה ולמטה דאדם דבי"ע, ומפרנס לאותם הנשמות בהיותם עוד בתוך הקליפות. והנה הרמז הקיטע יוצא בקב שלו. כי אז הנשמות ההם מקבלים בחינת נה"י דכלים של הקב חדש דו"א, ומשמשים בהם כאלו היו בחינת נה"י של עצמם. ועל שם זה נקראו אותם הנשמות בשם בעלי קבין. עי' לעיל בתשובה ו'. (אות ל"ד).

קרומות המוחין:

עד) בז"ת דנקודים שנשברו ונפלו לבי"ע, נבחנים בהם ג' בחינות, שהם: אורות, ניצוצין, כלים. והנה מכלים שלהם נעשו ג' חללי גלגלתא. ומניצוצין שלהם

אלא שנסתלקו מהכלים ונשארו באצילות. והנה האורות אלו הם סוד השמות. ובחינת הניצוצין שירדו עם הכלים לבי"ע, הם בחינת המילויים של השמות, כי הם בחינת אור העב של הרשימות, הכוללים בתוכם בחינת העביות הנקראת מ"ן, שאור העליון מזדווג עמהם בעת עלייתם לאצילות. ונקראים מילויים של השמות, כי בעת עלייתם והתחברותם אל השמות, דהיינו לרשימות שלהם, נמצא אור העליון מזדווג עמהם, ומוציא קומת ע"ס השיך לשמות, דהיינו לרשימות בערך הקומה שהיתה ברשימות ההם לפני שביה"כ. והנך מוצא, שכל מעלת הרשימות, שהם השמות תלוי רק בהמילוי שהם הניצוצין, כי מטרם עלייתם של הניצוצין נמצאים השמות בתכלית הקטנות, כי אין להם זווג עם אור העליון, אלא בעת עליית הניצוצות בסוד מ"ן, שאז השמות קונים בחזרה את קומתם ממה שהיה להם בטרם השבירה והבן זה היטב.

ועם זה תבין, שבעת שהשם נמצא עם המילוי שלו ביחד, הנה אע"פ שכל שבתו ומעלתו הגיע לו מן המילוי שהיא המ"ן שעלה מבי"ע, מ"מ מעלת השם גדלה בהרבה על בחינת המילוי, שהרי השם הוא שירים מהאורות עליונים בעצמותם, שהופיעו בספירות מטרם שביה"כ, שהם בחינת רחמים גמורים, משא"כ המילויים שהם הניצוצין שירדו עם הכלים לבי"ע, הנה בחי' דינין, והם בחינת אור העב של הרשימות. אמנם בשעה שהשם לבדו בלי המילוי, דהיינו מטרם שהניצוצין עלו אליו בבחינת מ"ן. הנה השם הוא בתכלית המיעוט, ואין מעלתו ניכרת כלל, כי לא נשאר בו רק בחינת שירים המוכרח שלא יתבטל לגמרי, כנודע.

ולא עוד אלא שנבחן לפעמים, אשר המילוי הוא עוד יותר חשוב מן השם בלי המילוי שלו, וזה יצוייר בבחי' יום השבת. כי אז חוזרת כל השלימות אל העולמות, כמו שהיו מטרם שביה"כ, והיינו רק מצד

האורות בלבד, כלומר שבחינת הפנימיות דבי"ע עולה למעלה לאצילות ומקבלים כל תיקונם משלם, אבל בחינת המילויים עצמן השייכים להקב חרובין, (עי' אות ס"ג) עדיין לא עלו בבחינת מ"ן אל הרשימות, שהם השמות שלהם, המכונים מדרגה ו' ועדיין השמות הללו שרונים בקטנותם, כי אם גם המילויים האלו יעלו ביום השבת למ"ן, אז היתה נבטלת הפרסא, והיו מתפשטים הנה"י מן הקומות האלו עד לנקודה דעוה"ו, בסוד דמטי רגלין ברגלין, שרגלי האצילות היו מגיעין בשוה עם רגלי א"ק דצמצום א', והיה הס"א מבוזרת מהעולם. אלא שאינו כן כי המילויים האמיתיים דקב חרובין אינם עולים בסוד הווג, וכל הווגים הנעשים ביום השבת, הם מבחינת הקב חדש, שה"ס המילויים דע"ב ס"ג מ"ה של ז"א, שנתקנו מחדש באצילות בסוד אסיפת נה"י למעלה מפרסא שמעל לבי"ע, שבחינת המילויים והמ"ן הללו מכונים קב חדש, או קב טהור, ואותם המילויים משפיעים הארתם ממעלה למטה ביום השבת, גם לבחינת הנשמות שלא נבררו עדיין, הנמצאים עוד תוך הקליפות. והנך רואה איך המילויים האלו המאירים ביום השבת, חשובים יותר מהשמות בלי מילוי, שהם מדרגה הו' הנ"ל, כי השמות אלו עדיין נמצאים בקטנותם גם ביום השבת, ואין הארתם יכולה לפרנס אל הנשמות המיוחדות להם, גם ביום השבת, אבל המילויים דקב חדש, אע"פ שהם מתפשטים בבי"ע בלי השמות שלהם ביום השבת, כי השמות שלהם לא יוכלו לעבור ולבקוע הפרסא, להיותם בחינת אור העליון גופיה, כנ"ל, וע"כ רק המילויים לבד שהם הקב חדש בלי השמות שלהם, מתפשטים ומאירים לנשמות שבבי"ע, ומפרנסם ביום השבת. הרי שהמילויים חשובים עתה מן השמות שהם בלי מילויים. אמנם אין לטעות בדברי הרב אשר המילויים דבי"ע עוד מטרם שעלו בסוד הווג יהיו חשובים מהשמות בלי מילוי, כי זה לא ניתן להאמר, שהרי

אז נמצאים המילים תוך הקליפות, והשמות שהם הרשימות עומדים באצילות בכל קדושתם, ומעולם לא ירדו לבי"ע. אלא הכוונה היא כנ"ל. דהיינו על המילים שכבר באו בסוד הוויג, אלא כדי לפרנס הנשמות שלא נבררו המה מתפשטים בלי השמות שלהם. כמבואר.

והנה נתבאר היטב, שהשם והמילוי כשהמה ביחד, הנה ודאי שהשם חשוב בהרבה לאין ערך ממילוי שלו. ובעת שהשם בלי המילוי, והמילוי הוא עוד בבחינת ניצוצין שלא נבררו, הנה ודאי גם כאן השם חשוב לאין ערך מן המילוי שלו, שהרי המילוי עוד לא נברר והוא מעורב עם הקליפות. ובעת שהמילוי כבר עלה ונברר בסוד הוויג, אלא שמשום איזה סבה הוא מתפשט להאיר בלבדו בלי השם שלו, כדוגמת הקב החדש הנ"ל ביום השבת, אז יצויר שיש לבחינת מילוי בלי השם חשיבות מרובה מבחינת שם בלי מילוי, כנ"ל. (אות ל"ב ול"ג).

שם ומילוי יחד:
(עד) ע"י תשובה ע"ג. (אות ל"ב).

תבונה ג' שהיא ב':
עה) או"א דאצילות, שהם קומת בינה, נחלקים תמיד לב' פרצופים: או"א וישסו"ת, דהיינו ב' בחינות של או"א: או"א עילאין, ואו"א תתאין, ובעת לידת זו"ן, נחלקים גם או"א תתאין עצמם לב' בחינות, שראשונה נשארת בקומתה, ושניה מתמעטת לבחי' ו"ק, בסוד רובצת. ונמצא עתה ג' בחינות אמא: אמא עילאה, ותבונה א' ותבונה ב'. ועפ"י תבין, אשר תבונה הב' הזו, אפשר לכנותה תבונה ג', דהיינו בצירוף עם אמא עילאה הראשונה והרי היא שלישית אליה. ואפשר לכנותה תבונה ב', דהיינו רק ע"פ השם של תבונה, שאין אמא עילאה בכלל השם הזה, שלפ"י אין כאן אלא ב' תבונות הא' והב'. וע"כ דרכו של הרב לכנותה בשם תבונה ג' שהיא הב', כלומר, שהיא ג' לאמא עילאה, והיא ב' לבחי' תבונה. (אות ק').

לוח השאלות לענינים

- עו) כמה חדשי עיבור צריכים האורות, ניצוצין, והכלים.
- צו) איך סדר תיקונם של אנ"כ בירחי העיבור.
- עח) איך אומר, שהכלים מתתקנים במדור התחתון בג"ת הראשונים, הלא הם צריכים י"ב חדש.
- עט) מה מתקן ביום א' דימי קליטה.
- פו) מה מתקן ביום ב' דימי קליטה.
- פא) מה מתקן ביום ג' דימי קליטה.
- פב) כיצד מתתקנים ג' קוים של העובר בג' ימי קליטה על ידי או"א.
- פג) איזה אורות מתתקנים בזמן העובר.
- פד) למה לא נתקנו בזמן העיבור רק המילואים של השמות בלבד.
- פה) מה פירושם של ג' המילואים: י"ט, ל"ו, ומ"ו.
- פז) מה הם התיקונים שבד' הזמנים דג' חדשים הראשונים מהעיבור.
- פח) מה הם התיקונים שבד' הזמנים דג' חדשים האמצעים מהעיבור.
- פט) מה הם התיקונים שבד' הזמנים דג' החדשים האחרונים מעיבור.
- צ) למה ז"א בעיבור נבחן לבחינת חלה.
- צא) למה השם בלי מילוי, גרוע ממילוי בלי שם.
- צב) למה נקרא ז"א בשם קטוע.
- צג) מהי הפלוגתא מקב לחלה, ומקבים לחלה.
- צד) מהו פירושו, דקב ישן וקב חדש שנשכו זה בזה.
- צה) מה הן המדרגות ה' ו' וז' שישנן בכל שם.
- צו) למה נבחנו תג"ת דו"א דנקודים, שהם ג' שמות נפרדים: ע"ב ס"ג מ"ה. ובאצילות נבחנו תמיד תג"ת שלו תחת שם אחד, או כולם מ"ה, או כולם ס"ג, או כולם ע"ב.
- צז) למה מלך הדעת דנקודים אינו נמנה במספר הרפ"ח ניצוציו רק שמתחילים מחדש דנקודים, שהוא הוי"ה דע"ב.
- צח) מאחר שז"ת דנקודים נשברו כולם פנים ואחור, א"כ מה הפירוש, שז' המדרגות הראשונות דמלך החדש שהוא הוי"ה דע"ב, נשארו כולם באצילות.
- צט) למה נפלו הניצוצין מע"ב, רק ממדרגה ה' ואילך.
- ק) למה נפלו הניצוצין מס"ג שהיא גבורה דו"א, ממדרגה ה' ואילך.
- קא) למה נפלו הניצוצין ממ"ה שהוא ת"ת דו"א, ממדרגה ג' ואילך.
- קב) למה נפלו הניצוצין מב"ן, שהיא מלכות, ממדרגה ב' ואילך.
- קג) איך אומר שג' המלואים של ע"ב ס"ג מ"ה נשלמו בעת העיבור, כיון שאין היות אלו בז"א רק בעת הגדלות כשמלביש לאו"א.
- קד) למה נקראת מדרגה ה' בשם קב חרובין.

קח) למה נמנה רק המדרגה ה' דשם ע"ב לבחינת קב חרובין.	קכא) למה נעשו החסד נצח דז"א בעיבור, מפרק אמצעי דנצח דא"א.
קו) מהו הפירוש, שז"א יוצא בקב שלו מרה"י לרה"ר בשבת, כדי לפרנס השיווי מלכין קדמאין שעדיין לא נבררו.	קכב) למה נעשו ת"ת ויסוד דז"א בעיבור, מש"ת דנצח דא"א.
קז) למה המלכים שלא נבררו אינם יכולים להתפרנס מעצם השמות רק מהמילואים שלהם בלבד.	קכג) למה נעשה חכמה דז"א בעיבור, משליש תחתון דת"ת דאריך אנפין.
קח) מהו ענין ביאת החלב בדדים בתחלת ימי העיבור.	קכד) למה נעשה בינה דז"א בעיבור מיסוד דא"א.
קט) למה לוקח ז"א בג' ימי קליטה מא"א, רק ש"ת דת"ת ונצח ויסוד בלבד.	קכה) למה נעשה כתר דז"א מיסוד דעתיק.
קי) למה לוקחת הנוקבא דז"א בג' ימי קליטה מא"א, רק ש"ת דהוד.	קכו) מתי מלוּבש יסוד דעתיק בש"ת דת"ת דא"א.
קיא) מה גרם להתחלקות נו"ה דא"א לג"ש, לצורך העיבור דז"א.	קכז) למה אין לז"א בעיבור מוח הדעת.
קיב) מה גרם ליציאת ו"ק דז"א בעיבור.	קכח) מהיכן נעשה הגרון דז"א בעיבור.
קיג) מהו השורש להתחלקות כל ספירה לג' שלשים.	קכט) למה מכונה יסוד דא"א, מגדל הפורח באויר.
קיד) למה אינם יכולים הפרקים התחתונים דחג"ת, להתעלות ולהיות חב"ד.	קל) איזה בחי' יסוד דא"א נקראת שופר.
קטו) למה מתעלים מנה"י לחג"ת רק הפרקים העליונים בלבד.	קלא) למה אומר פעם, שש"ת דת"ת דא"א מתלבש בז"א, ופעם אומר מחציתו.
קסו) למה לא נתעלה גם השליש עליון דיסוד דא"א להיות חג"ת, ביחד עם ב"פ העליונים דנו"ה שלו.	קלב) מה הם ב' מיני התכללות הנבחנים בעלית נה"י לחג"ת דא"א.
קיו) מאין באו ט"ס דז"א בעיבור.	קלג) למה פעם אומר שנה"י דא"א עולים לחג"ת דעצמו, ופעם אומר שנה"י דא"א עולים לחג"ת דאז"א, ולא לחג"ת דעצמו.
קיח) מהיכן נמשך כתר דז"א בעיבור.	קלד) מה הם התקונים שבעיבור דעיבור הז"א.
קיט) למה נעשו ההארות דב"פ עליונים דנו"ה דא"א, לבחי' דדים באז"א.	קלה) מהו הגורם אל התקונים שבעיבור דעיבור הז"א.
קכ) למה עולים ב"ש עליונים דנו"ה דא"א, לחג"ת דאז"א.	קלו) מה הם התקונים דיניקה דעיבור הז"א.

קלו) מהו הגורם את התקונים דיניקה שבעיבור הז"א.	קנב) למה נפסק הוסת תכף בתחלת העיבור.
קלח) מהי בחינת תקוני הגדלות, של בחינת העיבור דו"א.	קנג) למה אין ז"א בעיבור נוטל כלום מב"ש עליונים דנו"ה דא"א.
קלט) מהו הגורם לתקוני הגדלות, של בחינת העיבור דו"א.	קנד) מהו הפירוש, שמחצית ו' משמשת לתג"ת דא"א, ומחצית ו' משמשת לג' מוחין דו"א.
קמ) כיצד מתתקנים ט"ס דו"א, בסדר ד' הזמנים: עי"מ, וכניסת הכתר בג' מדורים דירחי העיבור.	קנה) למה נקרא יסוד מגדל הפורח באויר.
קמא) איך מתכללים ג' השמועות הסותרות זו את זו, שבהלבשת הז"א דעיבור לנה"י דא"א.	קנו) למה יסוד ובינה נקראים שניהם מגדל הפורח באויר.
קמב) מה הם החג"ת נה"י דו"א מיחס פרצוף הכתר דא"א, ויחס א"א דאצילות.	קנז) מתי נעשה יסוד דא"א לבינה דו"א.
קמג) איזו ספירה של תג"ת נ"ה דו"א, נחשבת לעיקר ז"א ביחס הכלים.	קנח) למה נקראת בחינת העיבור, ג' שני ערלה.
קמד) איזו ספירה מחג"ת נ"ה דו"א היא עיקר ז"א מצד האורות.	קנט) באיזה מצב היה נמצא ז"א בזמן חורבן ביהמ"ק.
קמה) לאיזה פרצוף דא"ק מתיחס המשכת הכלים דו"א.	קס) באיזה מצב היה ז"א תכף אחר חורבן ביהמ"ק ובזמן הגלות.
קמו) לאיזה פרצוף דא"ק, מתיחס בחי' התלבשות האורות בכלים של ז"א.	קסא) מהיכן נעשה ג' חללי גלגלתא שהם הכלים דמוחין.
קמז) למה רק ספירה אחת מו"ק דו"א נחשבת לעיקרו של ז"א.	קסב) מהיכן נעשו קרומות המוחין.
קמח) מהיכן שורש זו"ן ביחס של פרצופים.	קסג) מהיכן נעשו המוחין עצמן, שהם בחינת בשר וך.
קמט) למה ז"א בג' ימי קליטה, מקבל מג' ספירות דא"א: ת"ת, יסוד, ונצח.	קסד) איזו שמות הם במוחין דעיבור ויניקה.
קנ) למה נוקבא דו"א מקבלת בג' ימי קליטה, מספירת הוד דא"א.	קסה) מתי בינה ותבונה נחלקות זו מזו, ומתי נכללות ונעשות פרצוף אחד.
קנא) מאיזו בחינה נחשבים או"א, שהם מחוסרי נה"י דכלים וג"ר דאורות, ומאיזו בחי' נחשבים שיש להם עשר ספירות שלמות.	קסו) באיזה מקום הוא היסוד דא"א וישסו"ת, כשהם פרצוף אחד, ששמה היה יציאת המוחין דו"א, ולידתו.
	קסז) למה צריכים או"א וישסו"ת לחזור ולהתחלק לב' פרצופים בעת לידת הז"א.

קסח) מה הם ב' הפעולות המתנגדות זו לזו שישנן באו"א לעת לידת הז"א.

קסט) מאחר שלעת לידת הז"א נעשית התבונה בסוד רובצת, שפירוש, ו"ק בלי ראש, א"כ למה צריכים הנה"י דאו"א להתחלק לכח"ב תג"ת נה"י.

קצ) איך אומר פעם שחג"ת דתבונה נקראו ל' דצלם, ופעם אומר שנה"י דתבונה נקראו ל' דצלם.

קצא) איך אומר פעם שהתלבשות המוחין בד"ר דתבונה נקראו ב' דצלם. ופעם אומר שהתלבשות בו"ס ראשונות דתבונה נקרא ב' דצלם.

קעב) מהיכן נמשך ונוצר עיקרו של הצלם.

קעג) באיזה מקום נוצר הצלם.

קעד) מהיכן נמשך הדעת דז"א.

קעה) למה נקרא מוח הדעת דז"א ב' עטרין.

קעו) למה המוחין בם' דצלם נבחנו שהם ד' מוחין חו"ב חו"ג. ובל' דצלם נבחנו רק לג' מוחין תב"ד.

קעז) למה נבחן הים' דצלם שהוא: ו"ס ראשונות דתבונה ג', ולי' דהויה הכוללת כל התפשטות המוחין, ונקראת חכמה, ונקראת אויר, ונקראת צלם.

קעה) למה ל' דצלם היא: נה"י דתבונה ג', וה' דהויה, ונקראת בינה, והיא אור דאשתאר מאויר, והיא צל מצלם, ונקראת מגדל הפורח באויר, והיא חסרה מים' דצלם ומי' דאויר.

קעט) למה אין המוחין יכולים להתלבש בז"א, מטרם שיורדים ב' ירידות: בם' ובל'.

קפ) למה נעלם השם אהיה מל' דצלם.

קפא) מהו הפירוש, שיש בלי' דצלם בחינת המילוי דהויה דאלפין בלי' הפשוט.

קפב) למה צ' דצלם היא: התפשטות ג' דמוחין דז"א, ונקראת דעת ונקראת ו' דהויה של התפשטות המוחין דז"א, והיא בחינת מוחין פנימים.

קפג) למה הסדר דביאת מוחין דז"א בסוד מצ"ל: שמתחלה באה החכמה ואח"כ הדעת ואח"כ הבינה.

קפד) איך אומר שלי' דצלם היא כנגד ג' יודין שבאהי"ה דיודין, הלא אהי"ה היא באמא עלאה, ולי' דצלם היא בחי' ישו"ת שבהם הויה דס"ג ולא אהיה.

קפה) כיון שסדר ג' בחינות הצלם נוהגים בין בעיבור בין ביניקה, ובין בגדלות, א"כ במה משתנה הצלם דעיבור מהצלם דיניקה או דגדלות.

קפו) למה נבחנו המוחין דחו"ב דז"א לסתומים בנו"ה דאו"א, ורק מוח הדעת נבחן שהוא נגלה.

קפז) אחר שמות הדעת הוא תחתון לחו"ב, איך יכול להגדיל אותם כיון שהם עליונים וחשובים ממנו הרבה.

קפח) למה עיקר גילוי הארת המוחין הוא רק על ידי הדעת.

לוח התשובות לענינים

(עו) האורות נגמרים ל' חדשים. והניצוצין נגמרים לט' חדשים. והכלים ל"ב חדשים. (אות א').

(עט) ביום א' מתתקן הלובן שבולד, שהוא עצם הספירות דו"א, שעוד אין שם מבחינת התכללות העביות דמלכות, אלא רק מבחינת רשימה של התלבשות בלבד, הנשאר שם אחר הורדת ל"ב המלכיות משם בסוד פסולת. וזה מכונה בחי' קו ימין של הספירות דו"א. ומקבל שם התיקון דג' גו ג'. (אות ו').

(פ) ביום ב', מתתקן האודם שבולד, דהיינו התכללות המלכות ועביותה בכל ספירה וספירה דו"א, שנעשתה שם בחי' קו השמאל בכל ספירה, שזה נעשה ע"י הארת ה"ג דאמא. (אות ו').

(פא) ביום ג' הוא בחינת הזווג של או"א יחד, שע"י מתאחים הקוים זה בזה, כי קומת האור הנמשכת שם בסוד הזווג, על בחינת האודם שבולד, דהיינו על בחינת העביות דמלכות הנכללת בכל ספירה, נבחנת לקו אמצעי, המחבר ומשווה מעלת הימין עם השמאל, הנקרא הכרעה. שנמצאים כל ג' קוים משתתפים בפעולה אחת והיא להמשכת האור, ונעשים בזה בסוד רשות היחיד. ונמצא מחצית דאבא, שהיא הלובן שבולד, מתחבר עם מחצית דאמא שהיא האודם שבולד, ואז נשארים שניהם ברחם אמא בסוד העיבור. (אות ו').

(פב) מתחלה פועל אבא על המין דו"א שעלו, כי ע"י הארת ל"ב נתיבות החכמה הוא מחלק המין לשך נצוצין, דהיינו לעשר ספירות בכל נתיב ונתיב, וי"פ ל"ב עולה שך. ואז הוא מאיר רק לשך שבכל נתיב ולא אל המלכיות שבהם, שע"י נובלין

(עז) אע"פ שהם ג' בחינות מיוחדות, מ"מ תיקונם בא ב"א, כדברי הרב לעיל תתקנ"ג אות קנ"ח, אשר כפי הנברר מן הנפש, נתברר גם מן הכלים. ע"ש. הרי שתיקונם דאנ"כ באים ביחד. באופן שבחדש א' נתברר קצתם דאנ"כ, ובחדש ב' נתקנו יותר, וכו', עד גמר ימי חדשי העיבור. (אות ב' וג').

(עח) מה שאומר שבמדור התחתון מתקנים הכלים ובמדור האמצעי הניצוצין, וכו', אין הכוונה, שכל בחינות הכלים מתקנים בג' החדשים הראשונים שבמדור התחתון, והניצוצין בג' חדשים הב' וכו', כי אין הסדר כן, אלא מתחלה נתקנו האורות והניצוצין, ולפי מה שנתקן מהאורות והניצוצין כן מתתקן מהכלים, כנ"ל בתשובה ע"ז. אלא שהמדובר הוא מאיזו בחינת מסך שמקבלים משם את תיקונם, כי ג' מסכים יש כאן: מיסוד דתבונה, וממקום התתך, ומיסוד דבינה עלאה, שהם נקראים ג' מדורין. ובמדור התחתון שהוא יסוד דתבונה, עולה הזווג רק לבחינת כלים, שפירושו בחינת עשיה ונפש דנפש, וזה כולל ג' בחינות אנ"ך, כי הנפש דנפש דאורות, נבחן ג"כ רק לבחינת כלים. וכן במדור האמצעי, עולה שם הזווג רק לבחינת ניצוצין, שהוא בחינת יצירה ורוח דנפש, וכולל ג"כ כל ג' בחינות אנ"כ, כי אור הרוח דנפש, נבחן ג"כ כמו בחינות ניצוצין. ובמדור העליון שהוא בחינת יסוד דבינה עלאה, עולה שם הזווג לבחי' ג"ר דנפש, שרק הם מכונים בשם אורות. אמנם האורות דו"ק דנפש, נקראים בשם כלים וניצוצין,

נצח והוד לא נתקנו בשלמות, משום שעוד הכלים אלו אינם מוכנים להלבשת האור שלהם. משום שאינם מתבררים לגמרי בימי העיבור כנודע. ומשום זה נבחנים אורותיהם לבלתי נשלמים. והנה באמת מגיע תיקון לכל י' האורות חג"ת נה"מ דו"א, כי ע"כ המה צריכים לז' חדשים, כנודע. אלא המדובר הוא כאן מבחינת תיקון גמור להתלבשות בכלים: שזה אינו מגיע רק לג' האורות: חסד ת"ת ויסוד בלבד. כמבואר. (אות ח' וט').

פד) השמות הם בחי' הרשימות שנשארו באצילות, מע"ס דו"א, אחר שבירת הכלים. והמילואים, הם בחינת העביות ששמשו בנקודים, שעליהם יצאו כל הקומות דעסמ"ב במלכים דנקודים. והנה בימי העיבור, הגם שהווג נעשה על המ"ן של ו"א, מ"מ כיון שהיה בתוך היסודות דאו"א, אין השמות של ו"א יכולים לקבל שם תיקונם, ונבחן שרק בחינת המ"ן והעביות דו"א, שהם המילואים, קבלו שמה תיקונם מתוך התחברותם עם השמות דאו"א, אבל השמות דו"א מתחילים להגלות רק אחר שנולד ובא למקומו.

ויש עוד טעם ב', כי נודע שכל מדת שיעור קומה של הפרצוף תלויה במדת העביות שבמסך. ובפרצופי אצילות בא באמת כל שיעור העביות של הפרצוף עוד בימי העיבור, וכל ההבחן בין הגדלות אל הקטנות של הפרצוף, הוא רק במקום הווג. כי בקטנות נמצא מקום הווג בבחינת עינים, וע"כ אין לו אלא ג"ר לבד. ובגדלות יורדת הה"ת למקומה לפה, ע"כ הוא משיג ג"ר שלו. ולפיכך הכרח הוא שהעביות דד' הקומות עסמ"ב באים בהפרצוף בעת העיבור אלא מתוך שהווג הוא שלא במקומו ע"כ אין שם אלא נפש בלבד, כנ"ל. ונמצא שבחינת המילואים דעסמ"ב נכנסים בימי העיבור, אמנם השמות עצמם דעסמ"ב אינם מתגלים, משום שהווג הוא שלא במקומו, ואין שם אלא בחינת ב"ן בלבד, שהוא

ויורדין כל המלכיות שבהם בחזרה לבי"ע, שהם ל"ב מלכיות, ונשאר שמה רק רפ"ח ניצוצין, דהיינו ט"ר מכל נתיב הנקיים לגמרי מעביות המלכות, כי לא נשאר מהל"ב מלכיות רק בחי' רשימות להתלבשות לבד. וע"כ המה מכוונים בחינות הלובן שבולד, ובחי' קו ימין. ואז נכללים זה בזה בבחי' ג' גו ג'. וזהו נבחן ליום א' של ימי קליטה. ואח"כ פועלת אמא, שח"ב שבה מזדווגים ומורידים ספת הווג בסוד הארת ה"ג, שהיא בחינת עביות של המלכות מבחינת מסך דקטנות שלה, מעת שהיתה בה הה"ת בעינים, שהיא נמתקת ממדת הרחמים, דהיינו בחינת מלכות דצמצום ב', כנודע. וה"ג אלו דאמא, מתחברות עם בחינת ל"ב מלכיות של התלבשות דאבא שנשארו בו לאחר הברור דרפ"ח ניצוצין כנ"ל. והמה מתאחזים ונעשים לבחינת קו שמאל. וזהו נבחן ליום ב' דימי קליטה.

ואז אחר שכבר נמתקה בחינת העביות דמלכות בצורתה הראויה, דהיינו בחינת הקו שמאל ע"י הארת ה"ג דאמא, נעשה עליה הווג דאו"א, שאור העליון המיוחס לאבא מכה ומעלה או"ת מהמסך שעל העביות שבקו שמאל המיוחס לאמא, ונמשך שמה קומה חדשה דע"ס: או"י מאבא, ואו"ת מאמא כנ"ל, וקומת האור הזה נקרא קו האמצעי, אשר ב' הקוים ימין ושמאל מתחברים בו, ומוכרעים בתוכו במעלה אחת בשוה. ופעולת הווג הזה נבחן ליום ג' דימי קליטה. (אות ו' ובאו"פ ד"ה ביום).

פג) עיקר השלמות לא הגיע בימי העיבור רק לג' אורות: חסד ת"ת ויסוד. כי החסד הוא בחינת השורש של כל האור, ות"ת ויסוד הם בחי' קו האמצעי, דהיינו קומת הווג שיצאה על העביות דו"א הנכלל במסכים דאו"א, כנ"ל בתשובה פ"ב. אכן בחינת השמאל שבו לא נתקן שם עוד בשלמות שיהיה שוה לקו ימין לגמרי, כי זה אינו נגמר עד שיעשה הווג בבחינת ו"א עצמו במקומו אחר שנולד. גם בחינות

אור הנפש כנודע. ורק בימי הגדלות אחר שה"ת, דהיינו העביות דעסמ"ב, יורדים למקומם, אז מתגלים בהם ההויות עצמם, ומתגדל קומתו לקימת אבא ואמא, כנודע. (אות י"א).

פה) המילוי דהוי"ה דאלפין, כזה: יוד הא ואו הא. היא י"ט. והיא בחינת עצמות ז"א, דהיינו קומת ו"ק, שהוא רוח נפש. והמילוי דהוי"ה דס"ג: יוד הי ואו הי, היא ל"ז, והיא קומת בינה, דהיינו אור נשמה. והמילוי דהוי"ה דע"ב: יוד הי ויו הי, היא מ"ו, והיא קומת חכמה דהיינו חיה. (אות י"ב).

פו) בג' חדשים הראשונים, הווג הוא מבחינת מסך דיסוד תבונה, המוציא בכללו רק בחינת נפש דעובר, דהיינו נפש דנפש דכללות הפרצוף, כי כללות קומת העובר, אינו אלא נפש. אמנם גם בנפש דנפש הזה, נבחנים בו ג"כ ע"ס, שהם גרנח"י, שהם נכנסים בעיבור בד' זמנים, שהם: בג' ימי קליטה בסופם, נגמר להכנס בו מילוי מ"ה, ומשיג העיבור רוח נפש דנפש הנפש. ובגמר מ' יום, נגמר להכנס בו ל"ז ניצוצין דמילוי ס"ג, והוא משיג בחינת נשמה דנפש הנפש. ובגמר ג' חדשים נגמר להכנס בו מילוי ע"ב, שהם מ"ו ניצוצין, והוא משיג חיה דנפש הנפש. ועם יציאת הג' חדשים, הוא משיג יחידה דנפש. ובוה נשלמים גרנח"י דנפש הנפש, שבג' החדשים הראשונים, בסוד מדור התחתון. (אות י"ט וכ"א).

פז) בג' החדשים האמצעים, הווג הוא מבחינת המסך דמקום התתך, המוציא בכללו בחינת רוח דעובר, דהיינו בחינת רוח דנפש, מכללות הפרצוף אכן גם ברוח דנפש ההיא יש ג"כ גרנח"י הנכנסים בו בד' זמנים, בהמשך ג' החדשים האמצעים. כי גם הם נחלקים לד' זמנים ע"ד הזמנים דג' החדשים הראשונים, שהם ג' ימי קליטה

לנפש רוח. ומ' יום לנשמה. וג' חדשים לחיה. וביציאת הג' חדשים, ליחידה. ואז נגמרים גרנח"י דרוח הנפש. (אלף י"ז ד"ה הרי).

פח) בג' החדשים האחרונים, הווג הוא מבחינת המסך דמקום יסוד בינה עלאה, המוציא בכללו בחינת ג"ר דעובר, דהיינו בחינת נשמה חיה יחידה דנפש דכללות הפרצוף. והם צריכים ג"כ לד' זמנים כמו הנפש ורוח דעובר, לפרטות גרנח"י דג"ר אלו, שבג' ימי קליטה באה הנפש רוח דג"ר דעובר, ובמ' יום הנשמה דג"ר ובג' חדשים חיה דג"ר, ועם יציאת ג' החדשים באה יחידה דג"ר. ואין להקשות כיון שהם ג' אורות היו להם לבא בג' פעמים ד' זמנים, ע"ד ביאת הנפש רוח. והענין הוא, כי ג"ר חשובין כאחת, משום שאין שם באמת אלא בחינת בינה שהיא נשמה, אשר חיה ויחידה נכללים בה ומלוכשים בה, כי לחיה ויחידה אין כלים, כנודע. ולפיכך מספיק סדר אחד של ד' זמנים לכל הג"ר, שהוא לבחינת בינה ונשמה שבהם. (אלף י"ז ד"ה ועד"ז).

פט) ג' המילויים: י"ט, ל"ז, ומ"ו, של השמות ע"ב ס"ג מ"ה, הם בגי' קב. ונודע שהם כוללים כל המוחין דז"א הצריכים לו לסוד הווג דפב"פ עם הנוקבא. והנה אע"פ שהם תכלית שלמותו בעולם האצילות והתיקון, מ"מ כשנעריך אותם בערך שהיה לו בעולם הנקודים מטרם שביה"כ, אינם אלא בחינת הכתרים בגרנח"י דנפש, וחסרים ט"ר דאורות וט"ת דכלים בערך ו' המלכין קדמאין, ולפיכך נבחן כל התיקון דז"א בערך הקודם, כמו אחד מעשרה. וע"ז רמזו ז"ל רוצה אשה, דהיינו הנוקבא דז"א, בקב ותפלות, דהיינו בבחינת המילואים של המוחין דז"א דעולם התיקון, שהם בגי' ק"ב כנ"ל, יותר מבעשרה קבין ופרישות, שהיו לז"א בעלה בעת הנקודים. כי אותם העשרה קבין, גרמו שבירת הכלים ופרישות ממנה, אבל עתה בתיקון, הגם שאין לה

הקומה, מכונה קב, על שם שיש בה ק"ב אותיות. ע"י להלן תשובה צ"ה. וכיון שאחרים אלו לא קבלו תיקונם בתחלת התיקון דעולם האצילות, ע"כ המה נקראים ק"ב חרובין, כלומר, שהחורבן דשביה"כ שורה עליהם. ונקראים ג"כ קב ישן, בערך הניצוצין שקבלו תיקונם בעולם התיקון ממ"ה החדש, שהם ג"כ מכונים ק"ב על שם הגימטריא של המילואים דג' השמות ע"ב ס"ג מ"ה, שעולים בחשבון ק"ב, שהם כל בחינת הגדלות ופכ"פ שיש בעולם התיקון מבחינת מ"ה החדש, וע"כ הם מכונים קב חדש. גם הקב ישן נבחן לקב בלתי טהור, כי עדיין לא נברך לעלות מבי"ע להתחבר לקדושת האצילות, והקב חדש שכבר נברר ועלה לאצילות הוא נבחן לקב טהור. (אות כ"ז).

צח) ענין המדרגות האלו מבוארים בדברי הרב בע"ח שער י"ח בדרוש רפ"ח ניצוצין ונתבאר שם, שיש להבחין בכל קומה את ההויה הפשוטה שבה: בבחינות אותיותיה ביושר וריבוע, ומבחינות החשבון דאותיות ביושר וריבוע. וכן את הויה במילוי שבה: בבחינות אותיותיה ביושר וריבוע, ומבחינות החשבון דאותיות ביושר וריבוע. שהם ח' מדרגות. פירוש הדברים: כי המילואים של הויות, המה בחינות המסך והעביות המתוקן בכלי המלכות שעליהם נעשה הזווג, ועל פיהם נמדדת הקומה של הפרצוף, כנודע. ומתוך שבחינת הממטה למעלה של הזווג הנקרא ראש אינו נבחן לבחינת כלים, אלא לשורש להם בלבד, משום שאין העביות שבאו"ח יכול להתעלות במשהו ממטה למעלה, כנודע. ע"כ נבחן תמיד כל ראש של פרצוף, שהוא בהויה בלתי מילוי, כי המילוי, שפירושה עביות אינו יכול להתעלות ממטה למעלה לע"ס דהויה דראש, וע"כ הוא נבחן להויה פשוטה בלי שום מילוי.

לפיכך אין המילוי נבחן רק בבחי' ממעלה למטה של הזווג, שנקרא בשם גוף

אלא קב אחד מהם, הרי הוא גורם לה תפלות, שפירוש, חיבור עמה פכ"פ. (אות כ"ה).

צ) התיקון של כל הקומות דאצילות שנתקן בהם בקביעות, נבחנו בערך הנקודים בגדלותם, רק בערך נרנח"י דנפש לבד. ונמצא שכל הגדלות שז"א משיג באצילות, אינם אלא בחי' נפש, בערך שהיה לו בגדלות דנקודים. ולפי זה נמצא, שבעת עיבורו, שאז אין לו עוד אלא בחינת נפש דכללות פרצופו, הרי הוא אז בערך הנקודים רק חלק אחד ממאה, שה"ס חלתו של עולם הנקודים, כי אפילו בעת גדלותו אין לו באצילות רק אחד מעשרה. כנ"ל. (אות כ"ד).

צא) ע"י לעיל בתשובה ע"ג.

צב) ע"י לעיל תשובה ס"ט.

צג) בחינת התיקון דעיבור הו"א, נקרא בשם חלה, בסוד חלתו של עולם, שהוא אחד ממאה, כנ"ל תשובה צ'. גם נק' בשם ק"ב, על הגימטריא דג' המילואים דע"ב ס"ג מ"ה, ונקרא קב טהור. ונגד זה יש קב חרובין, שהם בחינת המלכים מטרם שנבררו, שעדיין בחינת החורבן דשבירת הכלים רוכב עליהם. וע"כ ב"ה סברי מקביים לחלה, כי צריכים לרמוז על בחינת קב טהור שה"ס תיקון הראשון של הברורים העולים מבי"ע לסוד העובר, שהוא ג' המילואים שהם בגי' ק"ב. וגם צריכים לרמוז על בחינת המלכים מטרם הברור, שהם בחינת הקב שאינו טהור, שמהם נברר קב הטהור. וע"כ צריכים לקביים. וב"ש סברי שעל הקב שאינו טהור אין צורך לרמוז, אלא על קב הטהור בלבד, שה"ס חלתו של עולם. וע"כ סברי מקב לחלה. (אות כ"ד).

צד) מדרגה הו' שבכל קומה שיצאה בז"ת דנקודים, שהיא בחינת האחרים של

שהיא הג"ע שלה. והוי"ה בריבוע, כזה:
י, י"ה, י"ז, יה"ו, יהו"ה, נבחנת לבחינת
אחרים של הקומה.

ומעתה יצא לנו להבחין ד' מדרגות
בכל קומה, הן בראש שלה, והן בגוף שלה.
שהן: ב' מדרגות בעצמותן של הספירות,
המכונות בשם אותיות של הוי"ה, א' בחינת
הפנים דאותיות מהוי"ה דיושר, דהיינו ט"ס
הראשונות מבחינת גו"ע שבה. ב' בחינת
אחרים דאותה ההוי"ה, שהיא הריבוע שלה,
דהיינו ט"ס הראשונות מבחינת אח"פ שבה.
וכן יש ב' מדרגות בבחינת המלכיות של
הקומות, הנקראות בשם חשבון של
האותיות: א' היא החשבון של אותיות הוי"ה
דיושר, שהוא המלכות המשמשת בזווג
בבחינת הפנים של הקומה, דהיינו בגו"ע
שבה.

ב' היא החשבון שבאותיות דהוי"ה
בריבוע, שהיא המלכות המשמשת בזווג
בבחי' האחרים של הקומה, דהיינו אח"פ
שבה. וזה נוהג בהכרח בין בראש ובין
בגוף, הרי לך ד' מדרגות: פו"א דאותיות,
ופו"א דחשבון בראש, שנקרא בשם הוי"ה
פשוטה. וד' מדרגות: פו"א דאותיות, ופו"א
דחשבון בגוף, שנקרא בשם הוי"ה במילוי.
הנה נתבאר לך היטב ח' המדרגות שיש
בכל קומה, שהרב עוסק בהם בענין ירידת
רפ"ח ניצוצין, בע"ח שער י"ח. וכן כאן
באות י' ואות כ"ו.

והעיקר מה שצריכין להבין בהם
לעניננו הוא, המדרגה הה' והו' והו' שהן
ג' מדרגות הראשונות דמדרגות דגוף,
שמדרגה הה' של הוי"ה דע"ב, הוא עצמות
העשר אותיות דהוי"ה דיושר: יוד הי ויו
הי, שהם ט"ס הראשונות דבחינת ע"ס
דפנים דגוף מקומת ע"ב, דהיינו גו"ע שלה.
ומדרגה וואו היא עצמות האותיות דהוי"ה
במילוי ע"ב בבחינת הריבוע שבה, שהם:
יוד, יוד הי, יוד הי ויו, יוד הי ויו הי.
שהם כ"ו אותיות, שפירושם, ט"ס הראשונות

הפרצוף, משום שהמסך והעביות מתערב
בהא"ח היורד ממעלה למטה, ונעשה לכלים
להלבשת האורות, כנודע. וע"כ כל גוף נבחן
להוי"ה במילוי, אשר כל שבחה של הוי"ה
היא ניכרת ומתבארת, על פי המילוי שבה.
משא"כ בראש, אין שיעורה של הקומה ניכרת
שם, ואינה מתבארת לנו, משום שאין שם
בחינת מילוי, שאין המילוי מתגלה ממטה
למעלה, כנ"ל, שהיא הוי"ה פשוטה תמיד
בכל הקומות. וז"ס שאין לבו תפיסה והשגה
בשום ראש, אלא בבחינת הגוף.

ואחר שידענו היטב ההבחן בין הוי"ה
פשוטה להויה מליאה, יש עוד לידע ההבחן
מאותיות של הוי"ה אל בחינות החשבון של
האותיות מאותה ההויה. ותדע, כי המסך
והעביות המתוקן בכלי המלכות, שמעלית
או"ח בעת הזווג הן מבחינת ממטה למעלה
שהוא הראש, והן מבחינת ממעלה למטה
שהוא הגוף, הנה המלכות ההיא נקראת תמיד
בשם חשבון, משום שמדת השיעור קומה,
וכל הבחינות שבפרצוף תלויים רק בהמסך
ועביות ההיא, בדומה לחשבון, המבאר לנו
שיעור של המהותים בדיוק גמור. ועל פי
זה נבחן תמיד בין עיקר מהותה של הקומה,
דהיינו הט"ס הראשונות שבה, שהן עצם
האותיות של ההוי"ה. ובין החשבון של אלו
האותיות דהיינו בחינת מלכות שבה. שמהות
הע"ס של הקומה נקראת בשם עצמות
האותיות דהוי"ה ההיא, ובחינת המלכות עם
המסך ועביות שבה, המקבלת הזווג מאור
העליון ומעלית או"ח, היא נקראת בשם
הגימטריא והחשבון דאותיות שבהוי"ה
ההיא.

ואחר צמצום הב', שה"ת עלתה לעינים,
והוציאה אח"פ מחוץ למדרגה, ונתחלקו כל
המדרגות לב' בחינות: פנים ואחרים,
כנודע. יצא לנו להבין בכל הוי"ה את
בחינת הפנים שלה, ואת בחינת האחרים
שבה. ואלו מתבטאים בהוי"ה ביושר, והוי"ה
בריבוע. כי הוי"ה ביושר, דהיינו שאותיותיה
כסדרן, נבחנת לבחינת פנים של הקומה,

דבחינת י"ס דאחורים דגוף מקומת ע"ב. דהיינו בחינת אח"פ שבה, ומדרגה ה', היא הגימטריא והחשבון של עשר האותיות דהוי"ה דיושר, דהיינו בחינת המלכות דבחינת ע"ס דפנים דגוף מקומת ע"ב. ואותם ח' המדרגות המתבארות בקומת ע"ב נוהגות בכל הקומות: בס"ג ומ"ה ובין, ד' מדרגות בראש שלהם נקרא הוי"ה פשוטה, וד' מדרגות בגוף שלהם הנקראת, הוי"ה במילוי. (אות כ"ו).

צו) משונה תג"ת דז"א דנקודים, מכל בחינת תג"ת דז"א הנוהגים באצילות. כי תג"ת נהי"מ דנקודים, המה ז' קומות נבדלות שיצאו בזו אחר זו, שכל אחת יצאה, אחר שבירתה של העליונה ממנה. כי הממעלה למטה מקומת אבא, נתלבש במלך החסד, ואחר שנשבר, נעשה הווי"ה בקומת אמא, אשר הממעלה למטה דקומת אמא, נתלבשה במלך הגבורה. ואחר שנשבר הגבורה, נעשה הווי"ה בבחינה היסודות דאז"א, והמעלה למטה שלהם, נתלבשה במלך הת"ת עד החזה. ועד"ז יצאו ד' המלכים תנהי"מ דנקודים מישו"ת, בזה אחר זה. וע"כ נבחן מלך החסד להוי"ה דע"ב. להיותו נמשך מקומת אבא, שהוא ע"ב. וכן מלך הגבורה נבחן להוי"ה דס"ג, להיותו נמשך מקומת אמא שהיא ס"ג. וכן ת"ת נבחן להוי"ה דמ"ה, להיותו נמשך מבחינת היסודות דאז"א שהם קומת מ"ה. כמ"ש כל זה היטב בחלק ז' מה שאין כן תג"ת נהי"מ דז"א בכל המדרגות שלו באצילות, הנה הם כבר נתקשרו יחד ע"י העיבור בסוד עלית ג' גו ג', ואפילו מדרגת הנפש דנקודים, כבר כלולה מכל תג"ת נהי"מ יחד, וכן קומת מ"ה שהיא רוח כלולה מכח תג"ת נהי"מ יחד, וכן יתר הקומות. (עץ חיים שער י"ח פרק ב').

צו) אין ספירת הדעת מוסיפה כלום על מספר ע"ס כח"ב תג"ת נהי"מ. אלא שהראש הוא כח"ב או חב"ד, ובחינת

המעלה למטה של מוח הדעת המתפשט בפנימיות הגוף, היא בחינת מלך הדעת דנקודים. באופן שהגוף שהוא תג"ת נהי"מ, יש בו בו בחינות תג"ת נהי"מ: א' בפנימיות, וב' בחיצוניות. ותג"ת נהי"מ הפנימים, נקראים בשם דעת. ותג"ת נהי"מ החיצוניים, נקראים בשם גוף. ולכן כמו שמבחינים ד' הקומות עסמ"ב בתג"ת נהי"מ החיצונים דנקודים, הנה עד"ז ממש מבחינים תג"ת נהי"מ פנימים גם במלך הדעת: שתג"ת שלו, הוא בחינת הממעלה למטה, שנתפשט מהווי"ה דהסתכלות עיינין דאז"א עלאין זה בזה, ונתפשט במלך הדעת. ונהי"ה של הדעת, הוא בחינת הממעלה למטה שנתפשט מהווי"ה דהסתכלות עיינין דישו"ת זה בזה, שהמה בחינת הפנימיות של ד' מלכי תנהי"מ דנקודים.

ולפיכך אין שום צורך לפרש את בחינת הניצוצין שנפלו במלך הדעת דנקודים במיוחד, כי אין בהם שום הבחנה מיוחדת, כי גם הם מתחלקים בד' הקומות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ובין, שיש בכל אחר ח' מדרגות: ד' בראש בשם יושר וריבוע דאותיות הפשוט וחשבונם, וד' בגוף בשם יושר וריבוע דאותיות המלאים וחשבונם.

צח) ענין הו' מדרגות הראשונות של הוי"ה דע"ב, דהיינו של מלך החסד, שהרב אומר שנשארו באצילות, אין הפירוש שהם לא נשברו כלל, כי זה ודאי שכל הבחינות של ז"ת דנקודים נשברו ונפלו לבי"ע, הן בחינת הפנים שלהם, והן בחינת האחור שלהם כמ"ש בכמה מקומות. אלא שהמדובר הוא רק בבחינת הניצוצין בלבד.

כי כבר ידעת ההפרש מאורות אל הניצוצין, שהם בחינת ג"ר וז"ק הנבחינים בהרשימות שנשארו מהאורות שנסתלקו מהכלים השבורים אשר אור הו"ה שבהרשימות, שפירושם בחינת ג"ר שבהם, הם נשארו באצילות בבחינות רשימות, ולא ירדו עם הכלים השבורים לבי"ע, כי הפרסא

וב"ן. דהיינו רק בחינת הרשימות שנשאר
אחר הסתלקות האורות ושביה"כ, ולא
תטעה שהמדובר הוא שהמדרגות האלו לא
נשברו כלום, כי זה פשוט הוא שכל ז"ת
נשברו פנים ואחור, ולא נשתייר מהם כלום
באצילות. (וע"ח שער י"ח פ"ב).

צט) ע"י בתשובה צ"ח.

ק) נודע, שספירת החסד קבלה הממעלה
למטה שנתפשט מגופא דאבא עלאה, שיצא
על מסך דבחי"ג, שהיא קומת ע"ב. וספירת
הגבורה דז"א קבלה הממעלה למטה
שנתפשט מגופא דאמא שיצא על מסך
דבחי"ב, הנחשב לבחי"ו ו"ק וגוף בערך
קומת ע"ב. וע"כ יש הפרש גדול בין חסד
לגבורה, כי החסד שקבל מקומת ע"ב, ע"כ
גם בחי' חג"ת שלו עד החזה, כלומר בחינת
הט"ס הראשונות דגוף שלו, נחשב ג"כ
לבחינת ג"ר, שהם ב' המדרגות יושר
ורביע דעשר האותיות דמילוי ע"ב. אלא
מחזה ולמטה, ששם כבר נמצא המלכות
דע"ס דפנים, שהיא מדרגה ה', היא נחשבת
לז"ק דרשימות היורדים לבחי"ע, כנ"ל
בתשובה צ"ח.

אבל גבורה דנקודים, שקבלה בחי'
הממעלה למטה דקומת ס"ג, הנה רק
בחינת הראש שלה נחשב לג"ר, שהם ד'
המדרגות הראשונות, דהיינו יושר ורביע
דאותיות הוי"ה הפשוטה וחשבונם, אבל
בחינת הגוף שלה, ואפילו מדרגה ה',
שהיא הט"ס הראשונות דהוי"ה במילוי ס"ג,
כבר נבחנו לבחינת ו"ק, ויכולים לירד
לבחי"ע. וע"כ לא נשאר ממנה בבחי' רשימות,
רק ד' המדרגות הראשונות בלבד. (וע"ח
שי"ח פ"ב).

קא) תפארת דז"א דנקודים שקבלה
הממעלה למטה מבחינת יסודות דאז"א,
שיצא על המסך דבחי"א, הנה נחשבת
לבחינת גוף בלי ראש, מצד האורות, וראש
בלי גוף מצד הכלים, כנודע. וע"כ נבחן

מעכב עליהם. וע"כ אינם יכולים להשאר
בתוך הכלים ממש כדרך כל הרשימות.
אבל בחי' אור העב שבהרשימות, שפירושם
בחינת הו"ק שבהם, מתוך שאין הפרסא
מעכב עליהם, המה יכולים לירד עם הכלים
לבחי"ע, ולהתלבש בהם, כדרך כל הרשימות
והבן זה היטב. וזה החלק של הרשימות
שירדו עם הכלים לבחי"ע, נקרא תמיד בשם
ניצוצין. והחלק שנשאר באצילות נקרא
תמיד בשם רשימות.

ועם זה תבין, שמן ו' מדרגות הראשונות
דע"ב, שהוא בחי' הממעלה למטה מקומת
אבא עלאה דנקודים שירד ונתפשט במלך
החסד דנקודים, כנ"ל בתשובה צ"ו. אי
אפשר שירדו מהם ניצוצין לבחי"ע, כי
הרשימות שנשאר מו' מדרגות אלו אחר
שבירת מלך החסד, הנה הם כולם בחינת
ג"ר, וכבר ידעת שג"ר דרשימות אינם
יכולים לעבור הפרסא ולירד לבחי"ע,
רק ממדרגה ה' ואילך, שהיא בחינת
המלכיות דבחינת ע"ס דפנים דאותה
הקומה, כנ"ל בתשובה צ"ה. הנה היא
בחינת אור העב שברשימו, דהיינו ו"ק
דרשימות, והם יכולים לירד עם הכלים
לבחי"ע ולהתלבש בהם כדרך הרשימות
הנשארים בכלים כדי להחיותם. משום
שעליהם אין הפרסא מעכב, להיותם בחינת
חסדים שאין הצמצום שורה עליהם כנודע.

אמנם ו' מדרגות הראשונות, שהם ד'
המדרגות שבראש דקומת ע"ב, וב' מדרגות
הראשונות דגוף הקומה, שהם מדרגה ה',
שהיא בחי' עשר האותיות בעצמותם,
הרומזים לט"ס ראשונות, וכן מדרגה ה'
שהיא בחינת הריבוע דעשר האותיות אלו,
הרומזים ג"כ לבחינת ט"ר של הקומה, הנה
אפילו הרשימות שנשאר אחר הסתלקותם,
המה ג"כ בחינת ג"ר, ואינם יכולים לעבור
הפרסא ולהתלבש בכלים בבחי"ע, וז"ש הרב
שמהם לא ירדו ניצוצין.

ועד"ו תבין, ענין ההשארה באצילות
שחושב הרב בשאר הקומות: ס"ג מ"ה

קד) לא נתקנו באצילות זולת בחינת הפנים דכלים של הנקודים, דהיינו בחינות גו"ע שבהם, שהם בחי' מדרגה הו' (עי' תשובה צ"ה) אבל בחי' האחרים דכלים דנקודים לא נתקנו, שהם בחינת אח"פ שבהם, הנקרא מדרגה הו'. (עי' תשובה צ"ה) וע"כ החורבן דשביה"כ עדיין שורה עליהם, כי לא נתעלו מבי"ע, ולפיכך נקראו גם בחי' הרשימות שלהם שנשארו באצילות, שהם ק"ב אותיות הריבוע של עשר האותיות שבמילוי ע"ב, שהם מדרגה הו', בשם קב חרובין, משום שהמילואים אינם עולים עמהם בווג' להתחזיר להם אורותיהם שנסתלקו מהם בזמן שביה"כ שזה נבחן בשם חורבן. (אות כ"ו).

קה) זה הכלל, שהבחינה העליונה שבהמדרגות, כוללת בתוכה כל המדרגות, שלמטה ממנה. ולכן כיון שאחרים דע"ב, הם הבחינה העליונה של כל בחינות האחרים של הקומות דנקודים, ע"כ המה נכללים בהם, ואין מן הצורך לחשוב אותם. (שם).

קו) נודע שלא נתקנו באצילות זולת מהכלים דפנים דנקודים שהם בחי' גו"ע דכל אחד, אבל אח"פ של כל אחד לא נתקנו, שהם בחינת הקב חרובין. כנ"ל בתשובה ק"ד. ואע"פ שבגדלות יורדת הה"ת מעינים לפה ומחזירים האח"פ למקומם, נמצא שגם האחרים מתתקנים באצילות. אמנם אלו אח"פ המוחזרים אל המדרגות בעת גדלות הם בחינת קב חדש דמ"ה החדש, הנקרא נה"י חדשים, שכל תיקונם הוא בדרך עליתם לאצילות, אבל הקב ישן שהם המדרגה הו', דהיינו אחרים דפרצופי נקודים עצמם, שנתפשטו בשעתם עד לנקודה דעוה"ו, הנה הם נשארים בחורבנם, בכל המשך השתא אלפי שני, עד לגמר התיקון, אשר אז ימטי רגלין ברגלין, דהיינו שיחזור ויתוקן כל אחרים ששמשו בנקודים, והנה"י, שהם הרגלין, יתפשטו בשוה עם

שארין בו שום התפשטות מבחינת התלבשות האור בכלים מלמעלה למטה. ונמצא שהמלכיות דראש, נחשבות ג"כ לבחינת ו"ק, כי במקום שממלכות דראש מתפשטת לבחינת ממעלה למטה, נעשתה המלכות דראש לבחינת כתר דגוף, ואז גם המלכות נחשבת לבחינת ג"ר וראש, משא"כ במקום שמלכות אינה מתפשטת לבחי' גוף ממעלה למטה, הנה נחשבת גם היא לבחינת גוף אע"פ שהיא משמשת בראש. וע"כ לא נשאר מקומת מ"ה כי אם ב' המדרגות העליונות, שהן יושר וריבוע דאותיות דהוי"ה דפשוט, שפירושם ט"ר דראש, אבל מדרגה הג' שהיא בחינת החשבון דאותיות דיושר דהוי"ה דפשוט, שפירושו בחינת מלכות דראש, הנה נחשבת לבחינת ו"ק, וגם היא יורדת לבי"ע להתלבש בהכלים בבחינת ניצוצין. (שם).

קב) בחינת מלכות דו"א דנקודים שהיא הבין שלו, נחשבת רק הפנים שלה שבראש לבחינת ג"ר, אבל בחינת אחרים דראש שהיא המדרגה הב', דהיינו אחר דאותיות הויה דפשוט, כבר נחשב לבחינת ו"ק ויכול לירד בבחינת ניצוצין לבי"ע, וע"כ לא נשאר ממנה אלא רק המדרגה הא' לבד. (שם).

קג) כבר ידעת שאין הבחן בין הגדלות והקטנות בשיעור העביות אלא במקום הווג', כי כל שיעור העביות בא בפרצוף בעת עיבורו, ואפילו העביות דקומת ע"ב, ועכ"ז אין שם אלא קומת נפש משום שהווג' הוא שלא במקומו, כמ"ש בתשובה פ"ד. עש"ה. באופן שכל בחינות העביות דע"ב ס"ג מ"ה, נשלמו לגמרי להכנס בימי עיבורו, שהמה נקראים בחינות המילואים שלהם בלי השמות. אמנם השמות דע"ב ס"ג מ"ה, כלומר בחינת הווג' דעביות עם האור העליון המוציא הקומות שלהם, זה אינו נעשה אלא אחר שגולד ומשיג את גדלותו, כי אז יורד מקום הווג' מעינים ובא למקומו, כנודע. (אות י"ב).

של הויות דע"ב ס"ג מ"ה עצמם. כמבואר.
(אות ל"ה ובאו"פ דף א' כ"ג ד"ה כשהשם).

קוז ע"י תשובה ק"ו.

קח) הנה כל פרצופי אצילות מבחינת מוחין הקבועים בהם, לא יצאו כפי מדרגתם עצמם, אלא כל אחד יצא במדרגה אחת למטה ממנו. כי א"א שהוא בחינת כתר, יצא במדרגת ע"ב, ואו"א שהם מדרגת ע"ב יצאו במדרגת ס"ג. כנודע, שא"א לקח ע"ב דמ"ה, ואו"א לקחו ס"ג דמ"ה. אמנם ממדרגת עצמם, נשארו כל אחד בבחינת ו"ק, דהיינו בששה כלים חג"ת נה"י בלבד, וחסדים ג"ר מבחינת האורות ונה"י מבחינת הכלים.

והנה כדי להוליד לזו"ן, צריכים או"א להשיג בחינתם עצמם, דהיינו לקומת ע"ב, כקומת א"א דקביעות, כי אין זוג דהולדה אלא מבחינת ע"ב, כנודע. אמנם אין להם מבחינת א"א אלא חג"ת נה"י לבד, כי המה מלבישים אותו מגרון ולמטה, כנודע.

ולפיכך צריכים ב"פ עלאין וב"פ אמצעים דחג"ת דא"א, לעלות ולהעשות לבחינת חב"ד דקומת או"א, וב"פ עלאין דנו"ה דא"א, עולים ומתחברים עם ב' פרקים התחתונים דחג"ת דא"א שנשארו להיות חג"ת דאו"א, ופרקין האמצעי עם פרקין התחתונים דנו"ה דא"א, נשארים לבחינת נה"י דקומת או"א דהיינו ממש ע"ד התחלקות ו"ק דו"א, בשעה שהוא משיג מוחין וג"ר. והבן היטב.

ונתבאר, אשר לעת הזווג לצורך העיבור דו"א, הכרח הוא, שב"פ עלאין דנו"ה דא"א יעלו לבחינת חג"ת דאו"א ותדע שאלו הב"פ דנו"ה נעשו שם באו"א לבחינת דדים, אשר אח"כ לאחר שנולד ז"א. הוא מקבל משם בחינת המוחין דיניקה שלו. כמ"ש בחלק י"ב. בע"ה.

וה"ס ביאת החלב בהדדים בתחלת ימי העיבור, כי תכף בתחלת הזווג לצורך העיבור, הכרח הוא, שכבר עלו ב"פ עלאין דנו"ה דא"א להעשות חג"ת לאו"א, וע"כ

רגלי א"ק עד לנקודה דעוה"ו, בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים.

ולפיכך אפילו ביום השבת, שאז עולה ז"א עד א"א, ונמצא אז בכל השלימות כמו שהיה בזמן הנקודים כנודע. הנה כל זה הוא רק מצד האורות בלבד, אבל לא מצד הכלים, כי הקב ישן דנקודים עדיין בחורבנו עומד, כי לא נתבטל הפרסא שמתחת אצילות, ואין אורות דאצילות יכולים להתפשט למקום בי"ע במקומם, אלא שמחזה ולמעלה דבחינת בי"ע בכללות, עולים ומקבלים תיקונם למעלה באצילות. אבל מחזה דכללות בי"ע ולמטה, אינו יכול להתקן אפילו בדרך עליה. ונמצאים אלו י"ד ספירות שמחזה ולמטה. שהם תנה"י דיצירה וע"ס דעשיה, בלי שום בירור ושם עומדים שיורי מלכין קדמאין שלא נבררו, דהיינו אותם השייכים למדרגה הו', שנקראת קב חרובין ונמצאו שם בין הקליפות.

ועכ"ז מגיע למלכים אלו שלא נבררו, הארה גדולה ביום השבת, כי יוצאים עכ"פ משביה של הקליפות, ונחשבים אז לבחינת נשמה אליהם. והארה זו המה מקבלים מז"א דאצילות בסוד יציאתו מרה"י, שהוא אצילות, לרה"ר שהוא מקום הקליפות, דהיינו למטה מחזה דכללות בי"ע, ששם עומדים המלכים שלא נבררו, ומקום הקליפות נקרא רשות הרבים. אמנם ודאי שאין אור אצילות יכול להתפשט לבי"ע גם ביום השבת, כי הפרסא דאצילות מעכב עליו, אלא בחינת המילואים של השמות לבד, שהם בחינות אור חסדים ואור העב, שיכולים לעבור הפרסא, אבל השמות עצמם, דהיינו בחינת ג"ר שבהם אינם מתפשטים.

וזה שאומר הרב, שהז"א יוצא בקב שלו מרה"י לרה"ר ביום השבת, כדי לפרנס אלו המלכים העומדים מחזה ולמטה דבי"ע בין הקליפות. כי רק בחינות המילואים של ג' השמות ע"ב ס"ג מ"ה, שבגי' ק"ב יוצאים להאיר לאלו המלכים, ולא השמות

ק"ח, אלא כלפי ז"א מתחיל להיות ניכר בעת שמתחיל היניקה שלו, כנ"ל.

קיב) עלית ב"פ עלאין דנו"ה דא"א לתג"ת דא"א, להיות ב' דדים לצורך יניקה דז"א, גרמה הכרח התחלקות הנה"י דא"א לג' שלישים, שב"ש עלו למעלה לתג"ת דא"א, וד' שלישים דנו"ה נשארו למטה, שמאלו שנשארו למטה נעשו ו"ק דז"א. ומבחינת הזווג דימי קליטה, עדיין לא היה ניכר כלפי ז"א, אלא מתחילת ימי יניקתו, שהוא ממ' יום. כנ"ל בתשובה קי"א. (אות פ"ו).

קיג) בעת צמצום ב' שעלתה ה"ת בעינים, ונעשתה לקו שמאל בכל ספירה וספירה מהע"ס, כנודע. הנה יחד עם זה, כיון שכל ספירה מהע"ס כלולה מכל הע"ס, גרמה ירידת אח"פ מכל ספירה למדרגה התחתונה ממנה, ולא נשאר בכל ספירה זולת גו"ע שלה לבד. ויש כאן הפרש בין ספירות דתג"ת לספירות דנה"י. כי ספירות דתג"ת עיקרן מאמא עלאה, וע"כ נבחן בחינת אח"פ שלה רק לנה"י לבד, משום שהמסך דה"ת שעלתה לשם, אינו שולט על תג"ת דאמא, להיותה בחינת אור דחסדים, כנודע. וע"כ נבחן רק השלישים התחתונים שיצאו לבר מהמדרגה. אבל הספירות דנה"י, שאין להם שורש באמא עצמה בבחינת ג"ר שלה, כי עיקרן הם מישו"ת כנודע. ע"כ האח"פ שלהם כוללים כל הו"ת שהם תג"ת נה"י, כי ג"ר דישו"ת מלבישים על תג"ת דאמא, וע"כ רק הג"ר לבד נבחנים לגו"ע שנשארו למעלה ממסך, וכל הו"ת ירדו לחוץ מהמדרגה.

ועפ"ז נמצא, שבכל ספירה וספירה מתג"ת נשארים הפרקים העליונים עם הפרקים האמצעים בהמדרגה, שהם חב"ד תג"ת, ורק השלישים התחתונים מהם, שהם נה"י, נמצאים למטה מהמסך, אבל בכל ספירה מספירות דנה"י, לא נשאר למעלה ממסך, רק ג"ר שלהם שהם חב"ד דהיינו

תכף הגיע לשם החלב. שז"ס דם המתהפך ונעשה לחלב, כי האורות דנה"י מכוונים בשם דם, להיותם מבחינת מסך דסיום, והאורות דוממים שם, כלומר שאינם יכולים לעבור עוד ולהתפשט, אלא שנפסקים בהארתם. וע"כ הם מכוונים בשם דם. אבל עתה כשב"פ עלאין דנו"ה עולים ונעשים לתג"ת, הרי קנו בזה בחינת השפעה והתפשטות, בבחינת חלב. (אלף ל"ג אות מ"ד).

קט) נודע שה' הבחינות כח"ב וז"ן מבחינת אור החסדים, נקראות תג"ת נ"ה, אשר כח"ב ירדו לבחינת תג"ת, וז"א הוא נצח, והנוקבא היא הוד. ונמצא שז"א בעיקרו הוא בחינת נצח ולפיכך בעיבור, הוא נוטל מא"א מנצח, והנוקבא מהוד, גם נוטל מת"ת ויסוד דא"א, שהם בחינת קו אמצעי, שמהם נמשך כל תיקוני דז"א. (אות מ"ג).

קי) ע"י תשובה ק"ט.

קיא) כבר ידעת שהששה כלים תג"ת נה"י דא"א המתלבים באו"א, נעשים לע"ס דע"ב דא"א בעת הזווג שלהם לצורך העיבור דז"א, שהפרקין האמצעים והעליונים דתג"ת דא"א נעשים לג"ר דא"א, וב"פ עלאין דנ"ה דא"א, עולים ומתחברים עם הפרקים התחתונים דתג"ת דא"א שנשארו מהם, ונעשים לתג"ת דא"א, והם שנעשו לדדים דא"א, שמהם מקבל ז"א את המוחין דיניקה שלו, כנ"ל בתשובה ק"ח עש"ה. ואפילו היניקה דעיבור מה שיוגך דרך סבירו ממעי אמא, הוא ג"כ נמשך מאותם ב"פ נו"ה דא"א שנעשו לתג"ת דא"א, וע"כ נבחן אשר היניקה דז"א גורמת להתחלקות ע"ס דנה"י דא"א לג"ש, שהעליונים עלו לבחינת דדים. כנ"ל. והפרקים האמצעים והתחתונים דנה"י דא"א נשארו למטה. לבחינת נה"י דא"א. והנה באמת נעשה התחלקות הנה"י דא"א עוד לפני הזווג דעיבור ז"א, כנ"ל בתשובה

דא"א. ונוקבא דז"א נעשתה משליש תחתון דהוד דא"א. (אות ג').

קיו) מיסוד דעתיק המלוכש בשליש תחתון דת"ת דא"א, בעת העיבור, ממנו נעשה הכתר דז"א בעיבור. (אות נ"א).

קיט) נודע, שלעת הזווג לצורך ז"א השיגו או"א קומת ע"ב. וז"ק שהלבישו מא"א נתפשטו לע"ס, ונמצאו ב"פ עליונים דנו"ה דא"א, שעלו ונעשו לחג"ת דאור"א, בצירוף עם ג"ש התחתונים דחג"ת שלא עלו לג"ר. ונבחנו אז הת"ת דא"א לז' שחציה העליונה נשאר לאור"א, שהם ג"ש תחתונים דחג"ת וחציה התחתון, שהם הג"ש העליונים של נה"י שעלו ונעשו לחג"ת, המה נעשו לחב"ד דז"א. כמ"ש הרב באות נ"ו. אמנם בעובר היסוד לא היה יכול לעלות, אלא ב"ש העליונים דנו"ה לבד, כנ"ל בתשובה קס"ו. ונמצאו אלו ב"ש העליונים דנו"ה, נעשו למוחין דיניקה דז"א, שה"ס הדדים. (אות ס"ט).

קכ) עי' לעיל בתשובה קי"ט.

קכא) כי הע"ס דנה"י דא"א, נתחלקו לג' שלישים: תב"ד חג"ת נה"י כי כל אחד מנה"י נחלק לג' פרקים. והנה הפרק עליון דנצח, עלה לחג"ת למוח דיניקה, שאין ז"א נוטל ממנו בזמן עיבורו. ונשארו למטה ב' פרקים דנצח, ומתוך עלית נה"י דא"א לחג"ת המה נכללו זה בזה, ונמצא פרק אמצעי דנצח נכלל ג"כ מחסד. וע"כ הוא כולל חסד נצח. כי הפרקים האמצעים דפרצוף נה"י דא"א, המה חג"ת כנ"ל. ולכן נמצא פרק אמצעי דנצח שהוא חסד, ומתוך התכללות הנה"י בהחג"ת, הרי החסד כולל ג"כ בחינת נצח. (אות נ').

קכב) נודע ששלישים תחתונים דפרצוף נה"י דא"א, המה בחינת נה"י כנ"ל (בתשובה קכ"א) ונמצא ש"ת דנצח, שהוא

השלישים העליונים, אבל השלישים האמצעים והשלישים התחתונים יצאו למטה ממסך, שהם חג"ת נה"י דכל אחד. הרי שעלית ה"ת בעינים, כמו שגרמה קו השמאל בכל ספירה, כן גרמה התחלקות השלישים: שבספירת דחג"ת הוציאה השלישים תחתונים לבד למטה מהמסך, ובנה"י הוציאה גם השלישים האמצעים, כמבואר. (אלף ל"ו ד"ה וטעם).

קיד) כי אינו ראוי להיות ראש, רק מבחינת המסך ולמעלה, ולא מה שלמטה ממסך, וע"כ רק השלישים העליונים והאמצעים, שהם ממסך ולמעלה עולים להיות ג"ר, אבל השלישים התחתונים שכבר הם ממטה למסך, אינם ראויים להיות ראש. (אלף ל"ו ד"ה אמנם).

קטו) כמו בחג"ת כן בנה"י, לא יוכל לעלות רק מה שהוא למעלה ממסך, וכיון שהמסך דנה"י עומד בג"ר שלו שהם ג"ש העליונים כנ"ל בתשובה קי"ב. ע"כ רק ג"ש העליונים יכולים לעלות ולהצטרף לג"ש תחתונים דחג"ת להעשות חג"ת, אבל ג"ש האמצעים שנמצאים למטה ממסך, אינם יכולים להיות חג"ת מאחר שהם כבר למטה ממסך דסיום. (שם).

קטז) לפי שמשורש הב"ן נסתיים המסך בסיום הת"ת, דדיינו הג"ר של הנקודים המלבישים לת"ת דא"ק בשליש תחתון עד סיומו, ושם נסתיימו מבחי' הקטנות, כי ז"ת דנקודים לא יצאו רק מהגדלות, כנודע. וע"כ נמצא כל היסוד למטה ממסך, ואינו יכול לעלות עם ב"פ העליונים להעשות לחג"ת. (אלף ל"ח ד"ה ועדיין).

קיו) ת"ת ויסוד דז"א נעשו מש"ת דנצח דא"א. וחסד נצח דז"א, נעשו משליש אמצעי דנצח דא"א. וגבורה והוד דז"א, נעשו מפרק אמצעי דהוד דא"א. וחכמה דז"א מת"ת דא"א. ובינה דז"א מיסוד

דא"א, שה"ס חצי ה' תחתון דת"ת דא"א, שנעשו לג"ר דז"א. כנ"ל בתשובה קי"ט, גם נודע, ששליש עליון דיסוד א"א, אינו יכול לעלות לחג"ת, מחמת המסך דסיוס העומד באחורי הת"ת. כנ"ל תשובה קט"ז. וע"כ נבחן היסוד דא"א, דוגמת הבינה דא"א, שיצאה מראש דא"א. ומ"מ עדיין נחשבת לבחינת ראש, מחמת שהמסך אינו שולט על הבינה, מפאת כי חפץ חסד הוא. כנודע. ולפיכך בחינת חכמה דז"א, הוא נוסל מת"ת דא"א. אבל בינה דז"א, נוסל מיסוד דא"א, שיצא מבחי' ראש דז"א, להיותו למטה ממסך העומד בת"ת דא"א, וע"כ הוא נעשה לבינה שלו. והוא רק בימי העיבור, שכח הבין שולט עליו, ומבחינת הבין עומד המסך דסיוס בת"ת כנודע. אבל בגדלות שנתפשטו בו היות דמ"ה ונודע שמיחס המ"ה נמשך המסך דסיוס עד היסוד, וע"כ גם היסוד יכול אז לעלות לחג"ת יחד עם ב"ש העליונים דנצח והוד דא"א, ונמצא ע"כ שבינה דז"א שהיא מיסוד דא"א, חוזרת אז לבחינת ראש בשוה עם החכמה דז"א. כמ"ש במקומו. (שם).

קכה) בעיבור א' דז"א נחשבים הוויגים בעקרים לא"א, וע"כ כמו שעיקר הראש דא"א, הוא חכמה סתימאה, וכתר שלו הוא בחינת עתיק. כן ז"א בעיבור, עיקר הראש שלו מש"ת דת"ת דא"א, וכתר שלו נוסל מיסוד דעתיק (אות נ"א).

קכו) זה דוקא בזמן עיבורו של ז"א. שנה"י דא"א עלו ונכללו בחג"ת שלו. אמנם בקביעות אינו כן אלא היסוד דעתיק נשלם בחוה דא"א. (שם).

קכז) כי בחינת הוויג וקו אמצעי דראש הוא הדעת. וכיון שהוויג דימי עיבור הוא בהתכללות או"א, ולא בבחינת ז"א עצמו, ע"כ אין שם בחינת הדעת.

קכח) הגרון דז"א, נעשה מבחינת

בחינת נצח. ונודע שמצד הכלים נבחן הנצח לעיקרו של ז"א, ובחינה זו הוא מקבל מא"א, המקבל מהתפ"א דא"ק. אמנם מצד התלבשות אורות בכלים נבחן עיקרו של ז"א, שהוא ת"ת דה"ח, להיותו תולדה מאו"א, שהם מקבלים מהתפ"ב דא"ק, שהאורות באו שלא במקומם, שאור החכמה נתלבש בכלי דכתר, וכו' ונמצא אור הנצח נתלבש בכלי דת"ת. ולפיכך נבחן הו"א תמיד שהוא תפארת ולא נצח.

וכיון שבעובר א' עיקרו הוא לצורך הכלים, שהוא מקבל מנה"י דא"א, ע"כ עיקרו של הו"א שהוא ת"ת, הוא מקבל מנצח דנה"י דא"א, דהיינו משליש תחתון דנצח, כי שם שורשו העיקרי מצד הכלים. אלא גם מתוך ההתכללות הנה"י בחג"ת, נמצא ת"ת דז"א שכלול ג"כ מיסוד שלו, וע"כ נבחן שת"ת ויסוד דז"א הוא מקבל מש"ת דנצח דא"א. כי בחינת עיקרו של ז"א בנה"י דא"א הוא נצח, אבל עיקרו של ז"א מבחינת עצמו הוא ת"ת. להיותו תולדה דא"א. (אות נ').

קכג) המדובר הוא כאן מבחינת ראש דז"א, ונקרא חכמה, מצד שהראש דא"א הוא כולו חכמה, כנודע. וע"כ בעובר אינו יכול לקבל מב"פ עליונים דנו"ה, שעלו ונתחברו לחג"ת דא"א בבחינים דדים, אלא מקו אמצעי, שהוא שלישי תחתון דת"ת, שעלה ונעשה לש"ע דת"ת, ממנו יכול לקבל ומוכרח לקבל, להיותו הקו האמצעי, וע"כ ש"ת הזה דת"ת נעשה לבחינת ראש שלו בימי העיבור, שהוא מיחס א"א בחינת חכמה דז"א. אמנם הכתר שלו הוא מקבל מיסוד דעתיק, כי כן כתרא דא"א, נחשב לבחינת עתיק, וכבר ידעת שכל הבחינות דעיבור א' נערכות על פרוץ א"א, כי אין בחינת הכלים באים אלא מבחינת א"א. (שם).

קכד) כבר ידעת ששלישים עליונים של נה"י דא"א, עלו ונעשו לבחינת חג"ת

מסך דסיום בת"ת: א' מצד הכלים, שמצדם הוא עומד במקום הטבור, שהוא שליש תחתון דת"ת. ב' הוא מצד האורות, שמצדם הוא עומד במקום החזה, שהוא ב"ש דת"ת. וכדי שלא להאריך, הוא אומר סתם שמחציתו התחתון עולה במחציתו העליון דהיינו בקו האמצעי, שהוא סיום של האורות, עולים ב"ש תחתונים דת"ת אל שליש עליון דת"ת. ובקצוות ששם הוא בחינת הסיום של הכלים, עולה רק השליש תחתון דת"ת אל ב"ש העליונים. באופן שבהתחשב בשניהם יחד, נחשב העליה דבחינת מחצית ת"ת התחתון למחצית העליון.

ומה שאומר שמחצית הו' שהיא ת"ת דא"א ניתנה לו"א. (באות ג"ח) אין הכוונה שז"א מלביש למחצית ת"ת דא"א, אלא הכוונה היא, כי תג"ת דא"א, מבחינת קומת ע"ב שהם משיגים לצורך העיבור דו"א, יש בהם ב' בחינות: א' הם ג"ש התחתונים דחג"ת שנשארו במקומם ולא עלו לג"ר. ובחינה ב' היא ג"ש עליונים דנה"י דא"א שעלו ונתחברו עמהם ונעשו לתג"ת, כנודע. ואומר שם, שבחינה עליונה מהם, שהם הג"ש תחתונים דחג"ת, הם לחלק או"א, ואין לו"א חלק בהם. והבחינה התחתונה מהם שהם ג"ש העליונים דנה"י דא"א שעלו ונעשו לתג"ת, הם הנעשים לג"ר דו"א, שהם תלת מוחין חב"ד, מטעם שאין מוחין דו"א נעשים, אלא מנה"י, כי ז"א כולו בחינת נה"י הוא, אלא מבחינת נה"י שעלו ונעשו לתג"ת שאז הם ראויים להעשות ראש. אבל אין שום מדובר שם מבחינת התלבשות. כי זה ברור שאין ז"א מלביש אלא ש"ת דת"ת דא"א. כנ"ל. (דף אלף מ"א ד"ה ומה).

קלב) יש ב' מיני התכללות בעלית נה"י לתג"ת דא"א: א' הוא בחינת עלית ג"ש עליונים דנה"י דא"א ונעשו בעצמם לבחי' תג"ת, ששליש תחתון דתפארת,

החלל הנשאר בין נו"ה שעלו ונעשו לתג"ת דא"א, ששם בתוך החלל הזה יש הרשימו של יסוד דא"א, אף על פי שלא עלה עמהם, ומרשימו זו נמשך הגרון דו"א. והטעם הוא, שכל הבחינות דעבור א' מיוחסות רק לא"א, וע"כ כמו הגרון דא"א, הוא בחינת בינה שיצאה מראש, כן הגרון דו"א הוא מבחינת יסוד דא"א שיצא מראש דו"א שהוא בחינת ש"ת דת"ת. ונודע שהיסוד הזה, הוא בינה דו"א (אות ס"ב).

קכט) כי באמת מצד המ"ה, היה גם יסוד ראוי לעלות עם ב"פ העליונים דנו"ה, אל תג"ת דא"א ולהעשות ראש לו"א. אלא כיון שמצד הב"ן עומד המסך בסיום הת"ת דא"א, ע"כ נשאר למטה בנה"י דא"א ואינו יכול לעלות. וע"כ הוא נחשב כמו מגדל פורח באויר, כי אינו למעלה בבחינת ראש, ואינו למטה כמו הד"ש דנו"ה דא"א, שיה"י נחשב לו"ק דו"א. וכן הגרון דא"א שהוא בינה, נקרא ג"כ מגדל פורח באויר, כי אינה למעלה בחינת ראש דא"א, להיותה למטה ממסך דראש, וכן אינה נחשבת לגוף, משום שה"ת שבמסך דראש אינו שולט עליה, מצד כי חפץ חסד הוא, שאין הצמצום שולט על אור חסדים. וע"כ גם היא נקראת מגדל הפורח באויר. ואויר פירושו חסדים, כלומר שע"כ נחשבת לפורח למעלה לבחינת ראש, מחמת היותה בחי' חסדים, ואין הצמצום שולט עליה. (אות ע"ב).

קל) אותה בחי' רשימו דיסוד שנשארת למעלה בתג"ת, בהחלל שבין נו"ה שעלו שמה, היא נקראת שופר. (אות ס"ד).

קלא) כשמדבר רק מבחינת התלבשות ז"א לת"ת דא"א, הוא אומר שמלביש לש"ת שלו, כי ז"א אין לו חלק בשליש אמצעי דת"ת דא"א, ששמה מלביש ישויות כנודע. אבל כשמדובר מבחינת עלית נה"י לתג"ת, אינו יכול לומר שש"ת עולה לב"ש עלאין דת"ת כי אינו כן, מחמת שיש ב' בחינות

קלד) בג' ימי קליטה, שהיא בחינת עיבור דעיבור דז"א, נתקן בו בחינת תיקון הקוים. (אות מ"א).

קלה) הזווג דאבא בחו"ב שלו, מוריד בחינת המלכיות דמדת הדין מן המ"ן דז"א, שהן ל"ב מלכיות, ומתקן הלובן שבו. והזווג דחוי"ב דאמא מאיר הארת ה"ג שלה, שה"ס ל"ב מלכיות חדשות, הממותקות במדת הרחמים שע"י אבא מתתקן קו הימין, וע"י אמא קו השמאל, וע"י זווגם יחד ביום ג' דימי קליטה, מתתקן הקו האמצעי. (אלף י"ג אות ו').

קלו) במ' יום שהם בחינת יניקה דעיבור דז"א, מתגלים בו הו"ק, (אלף ל"ג אות מ"ד).

קלז) עלית ב"פ עליונים דנו"ה דא"א לחג"ת דאז"א תכף בתחלת הזווג דעיבור, ונעשו שם בבחינת דדים, הנה מתוך עליה זו, נתחלקו ע"ס דנה"י דא"א לג"ש. עי' לעיל תשובה קי"א וקי"ב. (אות מ"ה).

קלח) בג' חדשים שאז הוכר העיבור, הוא בחינת גדלות העיבור, ואז מתגלים בהעבור ט' בחינות שלמות: חו"ב וז"ת. (אות מ"ח).

קלט) עלית מ"ו ניצוצין שהם בחי' מילוי הוי"ה דע"ב, גורמת אל הגדלות דעיבור. (אות י"ב).

קמ) בעיבור דעיבור, דהיינו בג' ימי קליטה, עוד הנה"י דא"א אינם נבחנים למתחלקים על ג' שלישים, אלא שהם עדיין מדות שלמות, וע"כ ז"א מקבל מנצח, ונוקבא שלו מהוד. וגם מקבל מת"ת ויסוד דא"א שהם בחינת קו אמצעי ושו"ש הו"א. וביניקה דעיבור, דהיינו במ' יום, כבר נבחנים הנה"י דא"א, שנחלקו על ג' שלישים, שב"ש עליונים דנו"ה עלו לחג"ת

נעשה לבחי' שליש עליון דת"ת שלמעלה מחוזה, וכן ש"ע דנצח נעשה לחסד. ושליש עליון דהוד, נעשה לגבורה. הרי שהם נהפכו מבחינת נה"י ונעשו לבחינת חג"ת. ויש בחי' שנית של עלית נה"י לחג"ת, שהם השלישים האמצעים והתחתונים דנה"י דא"א, שעלו ג"כ לחג"ת. אכן הם לא נעשו לבחינת חג"ת בעצמותם. אלא רק שנכללו מהם. וע"כ נתכפלו, ששליש אמצעי דנצח, נעשה חסד נצח, ושליש אמצעי דהוד נעשה גבורה והוד. וכו' אמנם הם נשארו בבחינת נה"י דא"א כלומר בבחינת ו"ק דז"א. (אות נ"ה).

קלג) נודע שיש ב' מיני התכללות של עלית נה"י לחג"ת, כנ"ל בתשובה קל"ב. ע"ש. והנה בהתכללות דמין א', שהשלישים עליונים דנה"י דא"א עלו ונעשו לבחינת חג"ת בעצמותם, הנה לא נעשו לבחינת חג"ת דא"א, כי בעת עלית נה"י לחג"ת נבחן שחג"ת דא"א עלו לבחינת ג"ר לצורך או"א, שבוה המה מקבלים קומת ע"ב, והשלישים עליונים דנה"י דא"א, נעשו לחג"ת אל או"א, דהיינו ג"כ חג"ת דקומת ע"ב דאז"א. כי א"א אינו צריך לעליה זו, כי הוא יש לו ע"ס שלמות דע"ב דמ"ה מצד המוחין הקבועים שלו, ועתה עלה יותר, ונעשה פרצוף אחד עם עתיק, כנודע. אלא או"א המה צריכים לג"ר דאורות ולנה"י חדשים דכלים לקומת ע"ב, כדי שיהיה להם כח להולדות נשמות, כי מצד מוחין הקבועים באצילות, אין להם לאז"א אלא קומת ס"ג. הרי שענין התכללות דמין א' הוא כולו רק לאז"א.

אבל התכללות דמין ב', שהם רק להתכפלות הספירות דחג"ת עם הספירות דנה"י אלו באלו, כדי שז"א שהוא בחי' נה"י משורשו, יוכלל ג"כ בחג"ת. הנה זה נעשה בא"א גופיה, שמתוך שנה"י שלו נכללו בחג"ת, נכללו ג"כ הספירות של ז"א זו בזו, שמכאן יש לו ששה הכלים חג"ת נה"י.

מדבר מבחינת התלבשות האורות בהכלים דו"א, העתיד להיות בו לעת גדלות, ועתה בעת העובר הם כלולים בו בהכרח בבחינת כח, כנודע. וע"כ מבאר אותם איך כל בחינה של ט"ס דו"א אלו מקבלות מבחינה שכנגדן בט"ס דנה"י דא"א.

ונודע, שמבחינת התלבשות האורות בהכלים, ירדו כל הספירות ממדרגתן, מחמת אור התחתון שנתלבש בכלי של העליון: כי אור חכמה נתלבש בכלי דכתר, וירד הכתר ונעשה לבחינת חכמה וכן אור הבינה נתלבש בכלי דחכמה, וירדה החכמה ונעשתה לבחי' בינה, וכו', עד שאור הנצח נתלבש בכלי דתפארת, וירד התפארת ונעשה לבחינת נצח. כמ"ש הרב לעיל (דף ש"א אות י"א י"ב עש"ה ובאו"פ) ונמצא עתה, שעיקר ז"א דהיינו ז"א דו"א, הוא ספירת ת"ת ולא ספירת נצח, כי אור הנצח עלה לכלי דת"ת, כנ"ל. גם תג"ת דו"א שהיו מקודם בחינות כח"ב, נמצאים עתה שירדו ונעשו לבחינות חב"ד, כי אור החכמה נתישב בכלי דכתר, וירד הכתר להיות חכמה כנ"ל. וכן אור הגבורה נתלבש בכלי דחסד. וירד החסד להיות גבורה. וכו' עד"ו. ולפיכך כאן בשמועה הב', אינו חושב את כח"ב אל ז"א כמו בשמועה הא', אלא שחושב הג"ר שלו בשם חב"ד והיינו מטעם האמור, כי מבחינת התלבשות האורות בכלים, הם מקבלים מהתפ"ב דא"ק, ששמה ירדו כח"ב, ונעשו לחב"ד. ומטעם זה, נמצא ת"ת דא"א לעיקרו של ז"א ולא נצח, כי עתה עלה אור הנצח דא"א, ונתלבש בכלי דת"ת שלו, כנ"ל. ולפיכך, נחלקות הט"ס דנה"י דא"א לצורך הז"א, לג"ש חב"ד תג"ת נה"י. שקו הנצח כולל תח"ן, וקו ההוד כולל בג"ה, וקו היסוד כולל דת"י. ונמצא חסד נצח דו"א, נעשו מב"פ תחתונים דנצח דא"א. וגבורה והוד דו"א, מב"פ תחתונים של ההוד דא"א. ות"ת ויסוד דו"א, מב"פ תחתונים דיסוד דא"א. אמנם הפרקים העליונים דנו"ה דא"א, אינו חושב כאן, כי הם עלו למעלה, ונעשו לתג"ת דא"א

דא"א, לבחינת דדים. וז"א מקבל מד' פרקים דנו"ה שנשארו למטה בנה"י דא"א, וכן מת"ת ויסוד, ובוה מתגלים בו ו"ק. ובזמן הג' שהוא הגדלות דעיבור, דהיינו בג' חדשים של הכר העובר, מקבל ז"ת מד"פ של נו"ה שנשארו למטה, וחוב"ב מקבל מת"ת ויסוד דא"א. ובזמן הד' שהוא עם גמר יציאת הג' חדשים, אז נכנס בו הכתר מיסוד דעתיק. וכ"ו במדור הא' התחתון לבחינת כלים. ועד"ו נוהגים אותם ד' הומנים, גם במדור הב' לצורך הניצוצין. ועד"ו גם במדור העליון לצורך האורות.

קמא) השמועה הא' (באות נ') שחוב"ב דו"א, נעשו מת"ת ויסוד דא"א, וחסד נצח דו"א משליש אמצעי דנצח דא"א, ות"ת ויסוד דו"א נעשו משליש תחתון דנצח דא"א, וכו'. מדבר ביחס הכלים דו"א, באופן המשכתם מנה"י דא"א, בעת עיבורו של הז"א. ולפיכך, יש בכל שליש מדה של נו"ה דא"א, ב' מדות דו"א, כי אז נכללו נה"י דא"א בתג"ת שלו, וע"כ כל שליש מדה כולל בתוכו מבחינת תג"ת ומבחינת נה"י. גם משום זה נבחן, שת"ת דו"א הנבחן לז"א דו"א, שהוא עיקר בחינת עצמותו דו"א, הוא נמשך מש"ת דנצח דא"א, כי ז"א מבחינת ע"ס דנה"י דא"א, הוא ש"ת דנצח שלו. ע"ד שנבחן בהתפ"א דא"ק שתג"ת דו"א הוא בחינת כח"ב דחסדים המתחברים לז"א, ונצח הוא בחינתו עצמו דו"א, והוד הוא נוקבא שלו. כנודע. וכן הש"ת דת"ת נבחן לחכמה דו"א, כלומר לבחינת ראשו של ז"א, שמצד א"א, נקרא כולו חכמה. ויסוד, דא"א, נבחן לבינה דו"א שיצא מראש, שנקרא גרון. והנך רואה שאין מדבר כאן מבחינת הלבשת ז"א לנה"י דא"א, אלא מבחינת המשכת ט"ס דו"א, כל בחינה שלו, מבחינה שכנגדה שבע"ס דתנה"י דא"א, ועיקר ההבחנות אשר אומר כאן, הוא על מציאת ט"ס דו"א בנה"י דא"א גופיה, ואיך ט"ס דו"א נמשכות מהם. אמנם בשמועה הב', (באות נ"ג) הוא

קמב) מיחס פרצוף הכתר, שבחינתו התפשטות הא' שנקרא טעמים, נבחנים חג"ת נ"ה דו"א, לכח"ב ז"ן, ונמצא עיקרו דו"א הוא נצח, ונוקבא הוד. וחג"ת כמו כח"ב. (אלף ל"ב ד"ה וכבר).

קמג) נצח דו"א נחשב לעיקרו של ז"א מיחס הכלים, כי חג"ת הם מטעם התכללות שלו, במה שלמעלה הימנו, והוד הוא מטעם התכללות שלו במה שלמטה ממנו. כי כל ספירה נכללת מע"ס, מטעם ההתכללות במה שלמעלה ממנו, ובמה שלמטה ממנו. כמו שכתבתי לעיל חלק ב' בהסתכלות פנימית דף ע"ה פרק ט', עש"ה.

קמד) ת"ת דו"א, נחשב לעיקרו של ז"א מצד התלבשות האורות בכלים. כי הוא נמשך תמיד מהתפשטות הב', שהיא בחינת ע"ב, שהוא המילוי הא', אל הגוף דפרצוף הכתר, אחר הודככות שלו, כנודע. ובפרצוף ע"ב ירדו המדרגות, וכח"ב נעשו לחב"ד, ות"ת נעשה לבחינת נצח, שהוא עיקרו של הו"א, כנ"ל בתשובה קמ"א. (אלף ל"ג ד"ה והנה).

קמה) המשכת הכלים דו"א, מתיחס אל פרצוף הכתר דא"ק, כי כתר הוא בחינת העיקר והשורש, שמשם נמשכים כל ההבחנות. וכן בחינת א"א דאצילות, נחשב שמקבל מבחינת א"א דא"ק, כי כל בחינה באצילות מקבל מבחינה שכנגדה בא"ק.

קמו) בחינת התלבשות האורות בכלים דו"א, נמשכת מבחינת פרצוף ע"ב דא"ק, שהוא התפ"ב, שמילא האורות דגוף פרצוף הכתר דא"ק, אחר הודככות שלו. וע"כ אין התלבשות האורות מיוחסת לפרצוף כתר דא"ק, כי בגוף שלו היה הודככות והסתלקות האורות ולא נשאר בו רק הכלים בלבד, אבל האורות שבגוף הכתר באו מע"ב שה"ס התפשטות הב', כנודע. באופן שהן האורות והן הכלים נמשכים תמיד מן

לבחינת דדים, שאינם מגולים זולת לעת הגדלות דו"א, שהמה נעשו לו חכמה ובינה. אבל עתה בעיבור הם כלולים בשרשם, שהוא ש"ת דת"ת, הנבחן לעת גדלות לגלגלתא דו"א. וע"כ אומר, שמשליש תחתון דת"ת דאריך, נעשו בז"א תלת מוחין חב"ד. דהיינו חב"ד בכה, ולא חב"ד בפועל ממש, שאין גילוי מוחין אלו בז"א אלא לעת גדלות, שאז המה מלובשים בשלישים עליונים דנה"י, כנ"ל. ולא בש"ת דת"ת, כי הש"ת דת"ת נעשה אז לבחי' כתר דו"א.

והנה נתבאר היטב שמועה הב': שש"ת דת"ת דא"א כולל בו ג' מוחין חב"ד בבחינת כח. וש"ע דנצח אינו מצטרף כאן בעיבור, כי עלה ונעשה לדד ימין דאז"א, ומב"ש תחתונים נצח שנשארו למטה, נעשה חסד נצח דו"א. וכן ש"ע הוד אינו מצטרף, כי עלה ונעשה לדד שמאל דאמא, ומב"ש תחתונים שנשארו נעשו גבורה הוד. וכן שלישי עליון דיסוד אינו חושב כאן, שהוא בחינת דעת לעת גדלות, ובעיבור אין דעת, ומב"ש שנשארו בו נעשה ת"ת ויסוד דו"א.

ושמועה הג' (באות ס') הוא מדבר מבחינת הגדלות דו"א, אשר אז נעשה הווג בו בעצמו. ולפיכך אומר שמש"ת דת"ת נעשה גלגלתא דו"א, ומנה"י דא"א נעשו בו תלת מוחין. כי אז עולה, ומלביש גם ב"פ עליונים דנה"י שנעשו לחג"ת דאז"א, והם נעשים בו לחכמה ובינה. וש"ע דיסוד דא"א נעשה בו לדעת עליון בראש, כלומר למקום הווג, המוציא ע"ס דראש ממטה למעלה. כנודע. ואחר כך מתהפך ומשפיע ממעלה למטה ומוציא בו ע"ס דגוף. וז"ש, ומהיסוד דאריך נתפשט שאר גופא דו"א כולו. כלומר, אחר שהיסוד דאריך נעשה בו לבחינת דעת, והוציא בז"א ע"ס ממטה למעלה לבחינת ראש, הנה אח"כ מתהפך ומשפיע בו אותן הע"ס גם ממעלה למטה, ומוציא בו ע"ס דגוף, הרי שמיסוד דאריך, נתפשט כל הגוף דו"א.

או"י ויחסי הפרצופים יש להם תמיד ערך השוה.

קמט) עיקרו של זו"ן הם נו"ה, וע"כ הם מקבלים מנו"ה דא"א. ועיקר התיקון דג' ימי קליטה הוא בחינת תיקון הקוים, הבא ע"י שיתוף מדת הרחמים בדין, כנודע. וזה נעשה ע"י עלית יסוד דא"א לת"ת, שגרם להתכללות נה"י דו"א בתג"ת שלו, כנודע. וע"כ נבחן שז"א מקבל מת"ת ויסוד דא"א, כי משם בא כל התיקון דג' ימי קליטה כמבואר. (אלף ל"ד ד"ה וזה).

קנ) משום ששורש הנוקבא היא בהוד דתג"ת נ"ה דאו"י מצד הכלים. כנודע.

קנא) מבחינת מוחין הקבועים שבאצילות דהיינו ממה שאו"א לקחו ס"ג דמ"ה, הם נבחנו שיש להם ע"ס שלמות בכל צרכם. אכן בחינתם עצמם של או"א היא בחינת ע"ב, ומבחינה זו אין להם אלא ממה שהם מלבישים לתג"ת דא"א, והמה חסרי נה"י דכלים וג"ר דאורות. (אלף ל"ה ד"ה וזה).

קנב) הוא מטעם, כי לצורך העיבור של ז"א, צריכים או"א להשיג קומת ע"ב, ונודע שמבחינת ע"ב אין להם אלא ו"ק, כנ"ל בתשובה קנ"א, וע"כ צריכים הו"ק להתחלק ולהעשות לע"ס כדוגמת הו"א בזמן שצריך להשיג הגדלות. שהפרקים עליונים ואמצעים של חג"ת נעשים לחב"ד, ופרקים עליונים דנה"י, עולים ונעשים לתג"ת. כנודע. ואז נבחן שדם עלה ונהפך לחלב. כי האורות דנה"י מכונים דם, מלשון דממה, להיותם בחינת ספירות דסיום, שדוממים האורות ואינם מניחים אותם להתפשט יותר. ואורות דתג"ת. מכונים חלב, ונמצא שבעלית נה"י לתג"ת, עלה הדם ונעשה לחלב, ולכן נפסק הוסת תכף בשעת העיבור, כי בהכרח עלו הב"ש דנו"ה

פרצוף הכתר, שהוא שורש הכל, אלא הכלים אפשר ליחס לפרצוף הכתר עצמו, כי המה נשארו גם אחר ההסתלקות א', משא"כ האורות, אין שם עוד מבחינת פרצוף הכתר, כי נסתלקו בעת ההודככות וכל האורות המלוכשים שם, הם מע"ב.

קמז) ע"י לעיל בתשובה תמ"ג.

קמח) שורש ז"א מצד ע"ס דאו"י, כבר ידעת, שמצד הכלים הוא נצח, ומצד האורות הוא ת"ת, כנ"ל בתשובה קמ"ו. אכן מצד הפרצופים, כבר נתבאר בחלקים הקודמים, שהוא בחינת ב"ש התחתונים דנו"ה דא"ק, אשר בעת צמצום ב', יצאו מבחינת אצילות לבחינת ב"ע ואח"כ ע"י עלית נה"י דא"ק למ"ן לע"ב ס"ג, וקבל משם את האור חדש דבקע לפרסא, חזר והעלה את הב"ש תתאין דנו"ה שלו מבי"ע לאצילות בסוד ו' ונקודה, שהשפיע אותם לאו"א דנקודים ואו"א נדווגו עליהם, והוציאו אותם בכל בחינות הגדלות, שהמה הם ז"ת דנקודים שמלכו ונתפשטו עד לנקודה דעוה"ז ונשברו. ואח"כ חזרו וקבלו תיקון ע"י עלית נה"י לתג"ת דא"א, וע"י הווגים דאו"א, שהוא בחינת העיבור דו"א, שאנו עוסקים בו בחלק זה. הרי ששורש ז"א מצד הפרצופים אינו דומה לשורשו מצד ע"ס, אלא שהוא מבחינת ב"ש תחתונים דנו"ה דפרצוף נה"י דא"ק, וכבר נתבאר זה היטב בחלקים הקודמים. אכן באמת יש להם יחס קרוב זה לזה, כי גם ע"ס דנה"י דא"ק, מתחלקים ג"כ לג"ש: חב"ד חג"ת נה"י, ע"ד שבארנו לעיל בהתחלקות נה"י דא"א דאצילות. וכמו שבארנו לעיל, אשר עיקרו של ז"א הוא מבחינת שליש תחתון דנצח דא"א, והנוקבא היא מצד שליש תחתון דהוד דא"א, (ע"י לעיל בתשובה קכ"ב) הגה אותו הדבר נבחן ג"כ בנה"י דא"ק, אשר ב"ש תחתונים דנו"ה שיצאו לבי"ע בעת צמצום ב', הם שורשי הו"ן, וז"א בשליש תחתון דנצח, ונוקבא בש"ת דהוד. הרי שיחסי

בשם מגדל הפורח באויר, כלומר שאינו לא מבחינת מעלה, ולא מבחינת מטה אלא כפורת. (אות ע"ג).

קנו) כמו שיסוד יצא מבחינת ראש דו"א, דהיינו שאינו יכול לעלות לתג"ת, משום המסך העומד ממעל לו בסיום הת"ת. כן הבינה יצאה מראש דא"א, מחמת המסך שממעל לה במלכות דראש דא"א. ומ"מ אין הבינה נחשבת לז"ק גמור כמו הגוף, אלא שנחשבת לבחינת גרון וראש אל או"א, כנודע, ולפיכך גם היא נקראת מגדל הפורח באויר, כמו יסוד דא"א, כי גם היא אינה לא למעלה בבחינת הראש דא"א, ולא למטה בבחינת גוף דא"א, כמו היסוד. כנ"ל בתשובה קנ"ה. אלא היא כפורת באויר. (אות ע"ה).

קנו) רק בעיבור נעשה היסוד דא"א לבינה דו"א, כי אז נחשבו ספירותיו בערכי הספירות דא"א. גם כח הבין שורה עליו, וע"כ יצא היסוד לבר מראש, שהוא שליש תחתון דת"ת, שנעשה ראש וחכמה דו"א. אמנם לעת גדלות שמקבל ממ"ה, הנה גם היסוד יכול לעלות לתג"ת, כנ"ל בתשובה קנ"ה. וע"כ נעשה אז היסוד לבחינת דעת דו"א. (אות ע"ה).

קנח) ע"י לעיל בתשובה י"ג.

קנט) במצב ג' גו ג', כבימי העיבור. (אות פ"ט).

קס) במצב דיניקה. (אות צ').

קסא) ג' בחינות יש במלכים שנשברו שהם: אורות, ניצוצין, כלים. ולעת תיקון, נבררו הכלים של המוחין שהם ג' חללים שבעצם הגלגלתא, מן הכלים של המלכים. והקרומות דמוחין נבררו מהניצוצין דמלכים. ומהאורות שלהם שנשארו באצילות, נעשה בשר הוך שנקרא מוחין. וע"כ הקרומות הם

ונעשו לדדי חלב כמבואר. (תתכ"ו א' ל"ו ד"ה והנה).

קנג) כי ב"ש העליונים דנו"ה דא"א, עלו ונעשו לבחינת תג"ת דא"א, ולבחינת דדים, שהם בחינת מוחין דו"א, כי תג"ת דא"א הנה נעשו מוחין לז"א, כנודע. וע"כ אינו נוטל מהם כלום בעת העיבור, כי אז אין לו מוחין, אלא הוא בחינת ראשו בין ברכיו, כי אין לו אלא קומת נה"י בלבד. אלא בשעת יניקה הוא מקבל מהם בדרך עליה שלא בקביעות, שנקרא מוחין דיניקה. ולעת גדלות עולה ומלביש אותם בקביעות והמה נעשו לבחינת חו"ב שלו, כנודע. (אלף ל"ו ד"ה ד' פרקין).

קנד) כי תג"ת דקומת ע"ב דא"א, נעשו מב' בחינות: מג"ש תחתונים שנשארו מתג"ת דא"א, ומג"ש עליונים שעלו להם מנה"י דא"א, כנודע. והנה ת"ת כולל בתוכו חסד וגבורה. וע"כ נקרא הת"ת הזה בשם ו' ע"ש ו' בחינות הנ"ל. והנה המוחין דו"א אינם נעשים רק מנה"י דא"א, אלא מנה"י שעלו ונעשו לתג"ת, נמצא שג' מוחין דו"א, נעשו ממחצית התחתונה דו"ה דהיינו מג"ש עליונים דנה"י דא"א, שעלו ונעשו לתג"ת. ומחצית הו"ה העליונה, דהיינו ג"ש התחתונים דתג"ת, הנה נשארו לבחינת תג"ת לצורך או"א גופייהו. (אות נ"ח).

קנה) יסוד דא"א בעת העיבור, לא היה יכול לעלות ולהעשות תג"ת יחד עם ב"ש העליונים דנו"ה דא"א, משום המסך דסיום הנמצא למעלה ממנו בסוף הת"ת. כנודע. וע"כ נבחן שאינו לא למעלה בבחינת ראש, וגם לא למטה בבחינת ו"ק, כי מצד המ"ה אין המסך דסיום עומד בת"ת, אלא ביסוד עצמו, וע"כ בגדלות ז"א הוא עולה ג"כ לתג"ת, בשוה עם ב"ש עליונים דנו"ה, אלא בעת העיבור שבחינת הבין שורה עליו, אין היסוד יכול לעלות, כנ"ל, אמנם עכ"פ אינו נחשב לז"ק גמור, וע"כ הוא מכוונה

בחניות דין, ובחניות שמות אלקים, להיותם באים מהניצוצין מבי"ע. אבל המוחין, הם בחניות שמות של היות שהם רחמים, להיותם באים מהאורות שמעולם לא יצאו למטה מבחניות אצילות. גם מהניצוצין נעשה בחינת נפש אל אברים החיצונים של הפרצוף. ומהאורות נעשה בחינת נפש אל האברים הפנימים שבפרצוף. וכ"ז נוהג גם בעיבור ויניקה. (אות צ"ז).

קסב) ע"י בתשובה קס"א.

קסג) ע"י בתשובה קס"א.

קסד) המוחין הם תמיד שמות של הוי"ה. ואפילו דעובר ויניקה. ומ"ש שמוחין דעיבור ויניקה. הם שמות של אלקים, הכוונה היא רק על הקרומות של המוחין, שהם דין. (אות צ"ח).

קסה) בינה ותבונה נבחנות תמיד לפרצופים נבדלים, שזה נמשך מבינה דע"ס דאוי" עצמה, שנבחנת לב' בחינות: א' היא ג"ר שבה, דהיינו מטרם שהאצילה לז"א דאוי". שהיא בחינת אור חסדים באחורים אל החכמה. וב', בחינת ז"ת שבה, שהיא מעת שהאצילה לז"א דאוי", שאז החזירה פניה לחכמה דאוי" כדי להביא הארת חכמה בז"א. כנודע. ומכאן נמשך החיוב לכל פרצוף שהוא בקומת בינה, שהוא מחויב להחלק לג"ר וז"ת, שג"ר שבו הוא בחינת חסדים מכוסים, דהיינו בלי הארת חכמה. וז"ת שבו, הם בחסדים מגולים דהיינו עם הארת חכמה בחסדים.

אמנם לעת לידת ז"א חוזרים או"א וישסו"ת לבחינת פרצוף אחד. וגם זה הוא רק בהמשך ימי העיבור, אבל לעת לידת הז"א, חוזרים ומתחלקים לב' פרצופים נבדלים. (אות ק"א. ואות ק"ה).

קסו) יסוד דכללות או"א וישסו"ת כשהם נעשים לפרצוף אחד, הוא בפי ראש

והמילוי דהוי"ה דס"ג: יוד היואו הי, היא התבונה, המלבשת לשליש תחתון דת"ת דאוי"א עלאין בשעה שהם ב' פרצופים. וביסוד זה נעשה הווג דאוי"א על המ"ן דז"א. ושמה יצאו המוחין שלו, ומשמה יצא בעת שנולד. (אות ק"ב).

קסז) הנה ווג או"א עלאין לא פסיק לעלמין, כי הוא להחיות העולמות, ולולי פסיק, היה תכף חורבן העולמות. ולעת לידת ז"א צריכים או"א להתאים ווגם לצורך המוחין דיניקה דז"א, שהוא בחינת ו"ק. ונמצא שיש כאן ב' פעולות מתנגדות זו לזו, שמצד אחד צריכים או"א להיות בוווג פב"פ דלא פסיק, ומצד ב' צריכים או"א להתמעט לבחי' ו"ק, כדי להלביש המוחין בבחינת הקטנות בהתאם אל הז"א בעת ההיא. וע"כ המה מתחלקים שוב לב' פרצופים כבתחלה מטרם העיבור, שאו"א חוזרים לבחינתם בוווג דלא פסיק פב"פ. וישסו"ת מתמעט בסוד רובצת לבחי' ו"ק, כדי להלביש המוחין דקטנות של ז"א. (אות ק"ה).

קסח) ע"י לעיל בתשובה קס"ו.

קסט) אין הפירוש שתבונה א' המלבשת לתנה"י דאוי"א נעשית בסוד רובצת, אלא שיש בה בתבונה א' ב' בחינות: פנימיות, וחיצוניות. ובחי' הפנימיות שבה, חוזרת למדרגתה בבחי' ג"ר. ורק החיצוניות דתבונה זו יורדת ומתמעטת לבחינת רובצת. באופן שיש עתה ג' תבונות, דהיינו ג' בחינות או"א: א' הם או"א עלאין שמחזה ולמעלה דא"א. ב' הם ישסו"ת המלבשת לתנה"י דאוי"א עלאין, מבחינת הפנימיות שבה, שהיא נקראת תבונה א'. ג' היא החיצוניות דתבונה א', שירדה בבחינת רובצת, והיא נקראת תבונה ג'. וע"כ מתחלקים לכח"ב חג"ת נה"י. (אות ק"ה).

קצ) ע"י לקמן בתשובה קע"א. (אות קי"ט. ואות קכ"ט).

ידידים דא"א, הנקרא כתפין. והוא, כי היד המחוברת עם האצבעות, נחשבת לפרק עליון ידידים, והורוע הוא פרק אמצעי, והכתף הוא פרק התחתון. (אלף ס"ז אות קכ"א).

קעה) בעת שהמוחין יורדים אל היסודות דא"א לצורד ז"א, נבחן בהם ב' בחינות: יסוד, ועטרה. וג"ר של המוחין שהם חו"ב מתלבשים ביסודות עצמם דא"א, וז"ת של המוחין שהם דעת מתלבש בעטרוניהם דא"א: חציו הימין שהוא חסד, מתלבש באבא. וחציו השמאלי שהוא גבורה, מתלבש בעטרה דאמא. ומשום שב' חצאי הדעת מתלבשים בב' עטרות דא"א, ע"כ הם מכונים ב' עטרין. (אלף ס"ח אות קכ"ב).

קעו) בשעת השגת המוחין דו"א, תוורת תבונה הג' להיות ג"ר, ואז גם היא נחלקת לס' וס' כמו או"א וישסו"ת. שו"ס ראשונות שלה, שהם מחזה ולמעלה, נקראו ס', והם בחסדים מכוסים, כמו או"א עילאין. ותנה"י שלה שמחזה ולמטה, נקראו ס' סתומה, והם בחסדים מגולים כמו ישסו"ת.

וכבר ידעת, שו"ס ראשונות של תבונה הג' נקראו ס' דצלם, והוא מטעם שיש בהם ד' מוחין: חו"ב, וחסד וגבורה. כי ב' עטרין, שהם ב' חצאי הדעת, אינם מזדווגים זה עם זה כדי להעלות או"ח עד החו"ב ולגלות את החסדים בהארת חכמה, משום שאין בהם ענין לגלות חכמה, להיותם בבחינת חסדים מכוסים, ולפיכך נבחנים הב' חצאי הדעת לב' מוחין נבדלים. וע"כ נבחנים לד' מוחין: חו"ב וחו"ג.

אבל תנה"י דתבונה הג' שנקראו ל' דצלם, שהוא בחינת ישסו"ת וס' סתומה, שדרכה בחסדים מגולים, הנה הב' חצאי הדעת מזדווגים זה עם זה להעלות או"ח עד החו"ב כדי להוציא התארת חכמה לחוץ ולגלות החסדים. ונמצאים ע"כ ב' חצאי הדעת שהם חסד וגבורה, שחוזרים להיות מות אחד. כי מחויבים להתדווג ולהתחבר זה בזה, כדי לגלות התארת חכמה בחסדים.

קעא) עיקר הפירוש של ה"ם דצלם, הוא הבטן דכללות, שהוא ג"ר וראש של תבונה א', מצד החיצוניות שבה. אכן בעת לידת ז"א, ירדו ג"ר אלו לבחינת חג"ת, דהיינו לבחינת רובצת כנודע. ואח"כ לעת גדלות ז"א, עתידים חג"ת אלו, לחזור ולהעשות ג"ר. וע"כ נבחנים חג"ת אלו שהם כוללים חג"ת חב"ד, וע"כ אומר הרב שם' דצלם כוללת ו"ס ראשונות דתבונה. אמנם לעת עתה בקטנות הם רק חג"ת לבד. כמבואר. וכן מאותו הטעם, אפשר לומר שם' דצלם היא ד"ר דתבונה, כי לעת גדלות נעשו חג"ת אלו לבחינת ג"ר.

ואח"כ יש ירידה ב', שיוורדים לבחי' ל' דצלם, דהיינו שיוורדים מבחינת חג"ת דתבונה, אל נה"י דתבונה. וגם נה"י אלו אפשר לקוראם חג"ת על שם העתיד, כי בגדלות עתידים להיות חג"ת כמו שהיו מטרם לידת ז"א. (אות ק"ה. ואות קי"ד. ואות קי"ט. ואות קכ"ט).

קעב) עיקר הצלם נמשך ונוצר מאו"א עליונים בעת שהם פרצוף אחד עם ישסו"ת. כי הצלם הוא בחינת האו"ח העולה בעת הווג ממטה למעלה ומלביש לע"ס דא"י. ובעת הווג מוכרחים או"א וישסו"ת להיות פרצוף אחד, ואז אין ישסו"ת עולה בשם זולת או"א לבד. (אות קי"ט).

קעג) הצלם נוצר בהבטן דא"א כשהם בכללות אחד עם היססו"ת, ומקום זה נבחן לבחינת ראש דישסו"ת כשהם מחולקים מאו"א. והוא הנקרא בשם רחם, ששם עומד ז"א בעת עיבורו. (אות קי"ט)

קעד) דעת דו"א, נמשך מב' כתפין דא"א. שהם בחינת שלישים תחתונים דחסד וגבורה דא"א. כי חכמה דו"א נמשכת מחכמה דא"א. שהם פרקים עליונים ידידים דא"א. ובינה דו"א נמשכת מבינה דא"א, שהם פרקים אמצעים ידידים דא"א, ודעת דו"א נמשך מז"ת דא"א, שהם פרקים תחתונים

ולכן נק' ל', משום שיש כאן רק ג' מוחין שהם: חכמה, בינה, דעת. כי החסד וגבורה נעשו למוח אחד, כמבואר (אות קכ"ז).

קצו) הנה חיצוניות הרחם, שבכללות או"א וישסו"ת, שהוא הראש של תבונה הא', ששם יצאו המוחין דו"א מהווג דאו"א, הוא הנקרא ס' דצלם. אשר בעת לידת ז"א, נתמעטה לבחי' ו"ק שנקרא רובצת, וג"ר שבה נעשו לתג"ת, כנודע. וע"כ תג"ת אלו כוללים בהם גם ג"ר, משום שבאו מבחינת ג"ר, כי בעת העיבור היה בבחינת ג"ר, וגם אח"כ לעת גדלות ז"א עתידים לחזור לבחינת ג"ר. ולפיכך נבחנים לו"ס ראשונות דתבונה זו. שהם כתב"ד תג"ת עד החזה. ונבחן לבחינת אויר, שפירושו אור הרוח, שהוא אור דחסדים, ויש בזה ב' טעמים: או מעת הקטנות, שירדה לבחינת ו"ק שהוא אור הרוח, או מעת הגדלות, אשר גם אז נמנעת מהם הארת חכמה, להיותם בחינת או"א עילאין שמחזה ולמעלה, (כנ"ל בתשובה קצ"ו) שהם בחסדים מכוסים וע"כ נקראים גם אז בשם אויר. והם נקראים ג"כ בשם חכמה. משום שלעת גדלות עתידים להיות לבחינת או"א עילאין, שנקראים חכמה. ומטעם זה הוא נקרא י' דהוי"ה, כי או"א עילאין הם בבחינת י' דהוי"ה, כנודע, שאבא הוא י', ואמא עלאה היא המילוי י' ד' דמילוי יוד. ונקרא ג"כ צל"ם, משום שהוא השורש, שהתחתונים ממנה נכללים בה, וע"כ גם ל' וצ' כלולות בם'. (אות קכ"ז).

קצח) ל' דצלם, הוא נה"י דתבונה ג', כי מטרם שירדו המוחין דו"א, להתלבש בנה"י אלו, אינם ראויים עדיין להתפשט בז"א, כי כשהם מלובשים בתג"ת דתבונה, שהוא ס' דצלם, הרי הם בחסדים מכוסים, וכל עיקר ז"א לחסדים מגולים הוא צריך כנודע. ולכן הם מוכרחים לירד ירידה שניה לנה"י דתבונה, העתידים להיות לעת גדלות, בבחינת ישסו"ת בחסדים מגולים, כנ"ל בתשובה קצ"ו. ומטעם זה נקרא גם כן ה' ראשונה דהוי"ה, כי ה"ר היא ישסו"ת,

והוי"ה דס"ג. כנודע. ולכן היא נקרא ג"כ בינה. כי כללות או"א עילאין נקראת חכמה. וכללות ישסו"ת נקראת בינה. כנודע. והיא ג"כ בחינת אור דאשתאר מאויר, כי ענין הקטנות דתבונה ג' היה מכח עלית ה"ת בעינים שה"ס ה"ל' שנכנסה בבחינת אור הג"ר, ונעשה אויר, דהיינו שירד לבחינת ו"ק ואור הרוח. ונמצא עתה לעת גדלות, שע"י הארת הווג דע"ב ס"ג העליונים ירדה ה"ת מעינים, ותבונה הג' חזרה להיות ג"ר, נמצא שה"ל' שוב ירדה מן אויר, וחזר להיות אור כמקודם. וע"כ מרומז בה בחינת אור דאשתאר מאויר. אבל או"א עילאין שהם בחינת ס' דצלם, נשארו בבחינת אויר גם בגדלות, להיותם בסוד כי חפץ חסד הוא, ואינם מגלים בחינת הארת חכמה בחסדים, כנ"ל בתשובה קצ"ו. ולכן נקרא ג"כ מגדל הפורח באויר, שפירושו, שלפעמים ע"י חטא התחתונים, חוזרת ה"ל' ונכנסת באור, ושוב נעשית לאויר, ולפעמים יוצאת ה"ל' מאויר וחוזרת להיות אור. וזה דומה לפורח באויר. והיא בחינת צ"ל דצלם, כי היא כוללת בתוכה את הצ' שלמטה ממנה, ולא את ה"ס' שלמעלה ממנה, וע"כ היא חסרה מן ה"ס' דצלם, וכן הוא חסרה מ' דאויר, כלומר, מבחינת האויר דאו"א עילאין, כי י' דאויר דאו"א עילאין היא קבועה שמה, הן בגדלות והן בקטנות, ונחשבת שמה לבחינת ג"ר גמורה, להיותה מחזה ולמעלה, בבחינת ג"ר דבינה, שאין הארת חכמה נוהגת שמה מפאת כי חפץ חסד הוא. משא"כ בה"י דאויר של ה"ל' דצלם, שהם בחינות ישסו"ת, הצריכים להארת חכמה, נמצא ה"ל' שנכנסה באור ועושה אותו לאויר, הרי אויר זה חסר ג"ר, מפאת שצריכה להארת חכמה. הרי כח הה"ת שולט עליה. כנודע. וז"ש, שחסרה ה"ל' מאויר, דהיינו ה"ל' דס' דצלם, שהוא ג"ר גמורים תמיד, שזה אינו נוהג בה"ל' דצלם. כמבואר. (אות קכ"ח. ואות קל"ה. ואות קל"ו).

קצט) כי יציאת המוחין דו"א הם במקום גבוה מאד, כי יוצאים במקום ראש דישסו"ת

השמות של אהיה נעלם ממנה, כי אין אהייה אלא באמא עלאה, כבודע. (אות קל"ב).

קפב) ג' אותיות צל"ם, הם ג' ירידות של המוחין ממקום יציאתם שהיא הבטן דאו"א, עד ביאתם לפנימיות ז"א. ירידה א', היא ירידת ג"ר דיסודות שהם בחינת הבטן, לבחינת ו"ק, ואז נקרא ב' דצלם. ובהתלבשות זו עדיין אינם ראויים להתפשטות לז"א, להיותם בבחי' חסדים מכוסים, כנ"ל בתשובה קע"ט. וע"כ יורדים עוד ירידה ב', והוא לנה"י דתבונה זו, הנקראת ל' דצלם, שכאן המקום של חסדים מגולים, ומכאן הם מוכשרים להתלבשות בז"א. אמנם אין התחתון מקבל מפנימיות דעליון אלא מחיצוניותו, כנודע, וע"כ החיצוניות של ה"ל הו", יורדת ומתפשטת עם המוחין אל הז"א, וחיצוניות זו, נקראת צ' דצלם. ונבחנת לירידה ג'.

וצ' זו נקראת ג"כ בשם דעת, כלומר, לדעת המתפשט בז"א. כי בל' דצלם נמצאים המוחין בבחינת מטה למעלה, שהיא בחינת ראש, אבל כאן בצ' הם יורדים ומתפשטים ממעלה למטה תוך ז"א וממלאים כל אדרין ואכסדרין דיליה כנודע. וע"כ נקרא ו' דהוי"ה, כי בה היא בחינת ההתפשטות לז"א, שנקרא ו'. וגם ו' ה"ס הדעת. ונמצא שם הוא ו' דהוי"ה, ול' הוא ה' דהוי"ה, וצ' הוא ו' דהוי"ה. והם בחינת חב"ד, כמבואר. וי"ה, שהם ב' ול' הם בחינת מקיפים, כי לא נתפשטו בפנימיות ז"א כנ"ל. אבל הצ' היא בחינת מוחין פנימיים. כי היא המתפשטת לפנימיות הז"א. (אות קל"ו).

קפג) כי המוחין דחו"ב סתומים הם, כלומר, שאין החכמה מאירה אל הבינה, שבינה תוכל לגלות הארת החכמה לז"א. ואינם מתפתחין רק ע"י הדעת. כמ"ש הרב (באות קנ"א) ע"ש. כי ע"י הו"ו של חו"ג שבדעת, עולה או"ח עד החכמה, ומוציא הארתה לחוץ אל הבינה, ונמצא שאור החכמה מתקבל בתחלה באו"ח העולה

כשהם מחוברים עם או"א לפרצוף אחד. וע"כ כדי להתאימם לקבלת ז"א, צריכים להתמעט ב' ירידות: א' שבעת לידה אחר שחיצוניות דיסודות נעשית לחג"ת הרי הם יורדים מבחינת ג"ר לחג"ת, שהיא ב' דצלם. אכן גם מכאן אין המוחין ראויים עוד לז"א, כי שם בחינת מקום של חסדים מכוסים, כי לעת גדלות הם נעשים לבחינת או"א עלאין כנ"ל, בתשובה קע"ח. וע"כ לירידה ב' הם צריכים, והיינו לל' דצלם, שהיא המקום של חסדים מגולים הראויים לז"א. אמנם גם ל' זו אינם מקבלים מפנימיות שבה, אלא רק מחיצוניותה, שהחיצוניות הו"ו נקראת בשם צ' דצלם. (אות קכ"ח).

קפד) כי ב' דצלם הוא בחינת ו' של הוי"ה, שהם בחינת או"א עלאין, כנודע, ואמא עלאה היא בחי' מילוי ו' ד' של ה' והיא נקראת בשם אהייה. אבל ל' דצלם שהוא בחינת יסודות, היא בחינת ה"ר דהוי"ה, שתבונה היא בחינת הוי"ה דס"ג ולא בחינת אהיה. וע"כ נעלם שם אהיה מן ל' דצלם. (אות קל"ב).

קפא) נודע, שמילוי יודין רומז לצמצום א', ומילוי אלפין רומז לצמצום ב', שבא מפאת עלית ה"ת לעינים. גם ידעת, שעל הג"ר דבינה, שהם בחינת או"א עלאין, אין עלית ה"ת לעינים מורידה אותה לבחי' ו"ק, משום שבלאו הכי אינה צריכה להארת חכמה, וע"כ היא בסוד אורא דכ"א, כלומר, שגם האור שלה הוא בחינת ג"ר. אמנם כל זה הוא מחזה ולמעלה דתבונה, שהוא ב' דצלם. אבל מחזה ולמטה, שהוא בחינת ל' דצלם, והיא בחינת יסודות, שהם צריכים להארת חכמה, הגה ה"ת שעלתה בעינים עושה אותם לבחינת ו"ק, כי כח ה"ת שולט עליהם, וע"כ יש בהם המילוי דאלפין. משא"כ באו"א עלאין שמחזה ולמעלה אין שם אלא מילוי יודין, כי כח ה"ת בעינים, שה"ס צמצום ב' אינו שולט עליהם. הרי שמילוי אלפין מתחיל רק בל' דצלם. אמנם

מהדעת, ולפי משקל האו"ח ההוא, כן הוא מקבל הארת חכמה, אם הוא מבחי"ב נמצא קבלתו במועט, ואם הוא מבחי"ג נמצא קבלתו במרובה. כמ"ש הרב במב"ש ש"ה ח"א פ"ט. וז"ל ונמצא, כי טפת האור היורד מהמוח הנקרא חכמה דרך הדעת אל הבינה, היא האבן הנשקלת בדעת, לידע אם היא כבדה או קלה. והרי נתבאר בחינת האור ובחינת המשקל, שהם בהיותם נמשכים מהחכמה אל הבינה דרך הדעת. עש"ה כל ההמשך. הרי שהמקבל מן החכמה, הוא האו"ח העולה מהדעת, ועל ידי הדעת הוא מושפע אל הבינה, וז"א מקבל הארת חכמה מן הבינה, להיותה המאציל של ז"א, כנודע. אמנם זה ג"כ ע"י הדעת, דהיינו שבאותו השיעור שהאו"ח עולה ממטה למעלה ומגלה הארת חכמה אל הבינה, כן האו"ח הזה שוב מתפשט ממעלה למטה, לתוך ז"א. וזה שמסדר כאן הרב את המוחין דז"א בסדר **בצ"ל**, שמתחלה הוא חכמה, ואח"כ הדעת, ואח"כ הבינה. (אות קל"ט)

קפד) ענין הצלם, פירוש, לבוש של המוחין, והוא בחינת האו"ח העולה בעת הזווג ממטה למעלה ומלביש את האו"י. אשר האו"י הוא עצם המוחין והאו"ח הוא המלביש אותם. והנה זווג הזה לצורך המוחין דז"א, נעשה באו"א, בעת שהם מיוחדים עם ישו"ת בפרצוף אחד. ואז ישו"ת בטלים לגבי או"א ואינם עולים בשם כלפי עצמם. כנודע. ולפיכך נבחן שהצלם יוצא ונוצר מבחינת הוי"ה אהי"ה, שהם השמות דאו"א עילאין, ונמצא שהאו"ח הזה שהוא בחינת הצלם יצא ממסך ועביות דבחינת פרצופה של אמא עלאה, שהיא השם אהי"ה. וע"כ אומר הרב שג' יודין שבשם אהי"ה הם מרומזים בל' דצלם. כי משם הוא נוצר. כמבואר. (אות קל"ו. ואות קמ"א)

קפה) השינוי הוא במדת המסך ועביות שאו"א מעוררים בעצמם, בעת שהמה

מזדווגים על המ"ן דז"א. כי למשל, בעת עיבור הא', מעוררים או"א בחי' המסך דחיצוניות עצמם, שאין שם אלא קומת נפש. ובבחינת יניקה מעוררים בחינת מסך דבחי"א שבעצמם, שיש בו קומת אור רוח, שהמסך הזה בא מהכלים התיכונים שבהם. ובבחינת הגדלות מעוררים בעצמם בחינת מסך דבחי"ב, שיש בו קומת נשמה. שהם מעוררים אותו מכלים הפנימים שלהם. ולפיכך, בחינת הצלם דעיבור, הוא בחינת נפש בכלי חיצון. ובחינת הצלם דיניקה, היא בחינת רוח בכלי תיכון. ובחינת הצלם דגדלות, הוא בחינת נשמה בכלי פנימי (אות קמ"ד וקמ"ה)

קפו) גם המוחין דז"א מתחלקין לבחי' או"א עלאין ולישסו"ת כמו או"א הכוללים. שח"ב דז"א הם בחינת או"א בחסדים מכוסים. ואין אבא משפיע הארתו לבינה. ולפיכך החו"ב דז"א מתלבשים בנו"ה דאו"א, שהם בחינות קצוות שאין ביניהם זווג, וע"כ המה סתומים, כי אבא אינו משפיע אל הבינה. אבל הדעת דז"א שהוא בחינת ישו"ת וחסדים מגולים, מתלבש בהיסודות דאו"א ששם מקום זווג, והמה מזדווגים ומוציאים הארת חכמה לחוץ ומושפעת אל הבינה ונמצאים החסדים מתגלים בהארת חכמה כנ"ל בתשובה קפ"ג. עש"ה. וע"כ רק מוח הדעת נבחן שהוא נגלה. ואות קנ"א)

קפז) הגדלה זו של הדעת, היא בסוד האו"ח שהוא מעלה ע"י אור העליון המכה על העביות שבגבורות שלו, שה"ס המסך שבכלי מלכות דראש, שהאו"ח העולה ממטה למעלה הוא המלביש והמודד את קומת האו"י. כנודע, ובוה הוא מגדיל גם החו"ב, אע"פ שהם למעלה. כנוהג בכלהו זווגים. (אות קנ"ב)

קפח) כי שם בחינת המסך והעביות אשר אור העליון מזדווג בו ומעלה או"ת. כנ"ל בתשובה קפ"ג עש"ה. וע"כ הוא המגדיל והוא המודד את מדת המוחין. (שם)

חלק י"ב

לידה ויניקה של הז"א

* (א) נבאר בו ענין הלידה איך ענינה. הנה נתבאר לעיל ענין שלשה מדורות שיש באשה, ואיך בשלשה חדשים האחרונים, כל הולד בג' בחינות שבו, שהם כלים וניצוצין ואורות, כולם עלו במדור העליון. והנה בבוא עת לידה. שכבר הולד גמור בשלשה בחינות הנזכר, מתגלגל ויורד עד מדור התחתון, ויוצא אחר כך אף מן מדור התחתון ההוא, ואז נולד.

(ב) ואמנם ראוי לידע, מי הוא הגורם אל הולד שידחה למטה ויצא. והענין יובן עם פסוק, ויאמר בילדכן את העבריות כר', והנה ארז"ל, כי האשה בעת לידתה, מתקשין ירכותיה ומצטננין כאבנים. וזהו ענין וראיתן על האבנים.

(ג) וטעם צינון הזה יתבאר עם מ"ש לעיל, איך המוחין של ז"א באים מלוכשים תוך הכלים עצמן דנה"י דתבונה, אמנם אין בתוכם שום אורות, רק אלו המוחין דז"א, ואין שם אורות של תבונה כלל.

אור פנימי

א) מתגלגל ויורד עד מדור התחתון וכו': ענין ג' המדורים כבר נתבאר בחלק העבר, שמדור התחתון הוא בחי' נפש, והאמצעי הוא בחי' רוח, והעליון הוא בחינת ג"ר, שאין העובר נשלם בנרנח"י דנפש, כי אם בדרך עליתו בהם, עד למדור העליון. עש"ה. אמנם לעת לידה, הוא אובד כל המדרגות הגבוהות של העיבור, והוא יורד לגמרי מבחינת אצילות ויורד לבי"ע, כמ"ש לפנינו. וזה אמרו, "בבוא עת לידה הוא מתגלגל ויורד עד מדור התחתון" כלומר,

שאובד אז כל נרנח"י דעיבור, כמו שמסיים "ויוצא אח"כ אף מן מדור התחתון ההוא" דהיינו שאובד גם בחינת הנפש דאצילות, שהוא בחינת המדור התחתון כנ"ל, ויורד לבי"ע. כמ"ש לפנינו.

ג) אין בתוכם שום אורות רק אלו המוחין דז"א, ואין שם אורות של תבונה כלל: פי', כי כל עוד שיש בהם מבחינות האורות דתבונה, אין הכלים דנה"י שלה, ראויים שיתלבשו בז"א, אלא שצריכים להתמעט בג' מדרגות של הצל"ם, עד שיהיו

* מבוא שערים ש"ה ח"ב פרק ב'.

(ד) והנה צריכה התבונה עתה לסלק את האורות שלה מתוך נה"י שלה, לשלשה סיבות: א' כדי לדחוק ולדחות את הז"א, שיולד ויצא לחוץ. ב' בעבור החלב. ג' בעבור המוחין דז"א.

(ה) ונבאר תחלה הבחי' הא', שהיא לדחות את הז"א, והוא, כי הנה עתה יש אורות רבים בבטן המליאה שהיא התבונה, אם אורות שלה עצמה ואם אורות של זו"ן. וכולם הם באותו מקום הכלי שהוא מקום ההריון, שהוא בבטן, בשליש התחתון דת"ת דתבונה כנ"ל.

(ו) והנה פי הרחם הוא צר, ואין הולד יוצא משם אלא בדוחק גדול. והוא, כי כל האורות שיש אל אמא בנה"י שלה מסתלקין מהם, ועולים שם בבטן שלה. ואז נמצא שם אורות רבים מאד, ואין הכלי

אור פנימי

מותאמים לקומת הקטנות של ז"א, אשר אז נבחן שאין בהם עוד מאורות דתבונה כלום, רק אלו המוחין דז"א בלבד, כמ"ש לעיל (חלק י"א בתשובה קפ"ב, ע"ש).

(ו) פי הרחם הוא צר ואין הולד יוצא משם אלא בדוחק גדול: צריך לזכור כאן כל המתבאר לעיל בחלק ט' (דף תשפ"ו מאות פ"א ואילך כל ההמשך, ובאו"פ שם ד"ה דלת) שב' דלתות יש ברחם, שהם עושים שם בחינת ס' סתומה, הסוגרת ומעכבת על הולד שלא יוכל לצאת משם, כי אם ע"י איזה גורם שיפתחו הדלתות. כמ"ש באו"פ שם בדף תש"צ ד"ה והענין, עיין שם היטב. וזה שאמר כאן, שפי הרחם הוא צר, ואין הולד יוצא משם אלא בדוחק גדול. דהיינו שיתעורר גורם מיוחד לפתיחת הדלתות.

האורות שיש אל אמא בנה"י שלה מסתלקין מהם, ועולים שם בבטן שלה: כי בעת לידה, חוזר ומתעורר הקטנות דה"ת בעינים ביסוד דאמא, (כנ"ל באו"פ דף תש"צ ד"ה והענין) שמשום זה מסתלקים הג"ר דתבונה מכלים דתג"ת שלה, ונשארת ברוח נפש בלבד, אשר אז עולה הרוח לכלים דחב"ד, והנפש לכלים

דתג"ת ונמצאים הכלים דנה"י שנשארו ריקנים לגמרי מאורותיהם. וזה אמרו שהאורות דנה"י דאמא מסתלקים. בבטן שלה, ואז נמצא שם אורות רבים מאד: כבר ידעת, שענין ריבוי אורות, פירוש, עלית מ"ן חדש, הגורם לזווג שמה. כנ"ל בדברי הרב, דף ת"ד אות י"ד. עש"ה ובאו"פ שם). וגם כאן, אחר שחזרה ה"ת לעינים, ואור הנפש דנה"י עלה לתג"ת, כנ"ל בדיבור הסמוך, הנה נעשה שם בבטן דאו"א זווג חדש על המסך דבחי"א, שנתחדש מכח עלית ה"ת לעינים, אשר מזווג זה יצאו ע"ס בקומת אור הרוח, המכונה מוחין דיניקה. כמו שכתב הרב בע"ח שער י"א פרק ט'. שבזמן העיבור ראשון בסופו בעת הלידה, יוצאין מוחין שניים דרוח, ויען שאינם נכנסים אלא ע"י היניקה לכן נקראים מוחין דיניקה. עש"ה. וזה שאומר כאן "שהאורות שיש אל נה"י דאמא מסתלקים ועולים בבטן שלה ואז נמצא שם אורות רבים מאד" דהיינו שנעשו שם לבחינת מ"ן ועליהם נעשה הזווג דאו"א מבחינת כלים התיכונים שלהם, שהם מבחינת מסך בעביות של בחי"א, שמוציאים ע"ס בקומת רוח.

ההוא יכול לסובלם, ונבקע הרחם דרך פיו, כיון שיש שם בקיעה ממש הוא נבקע ונרחב, ואז האורות התבונה שהם בעל הבית, דוחין את הז"א לחוץ שהוא האורח, ונולד.

ז) וסיבה הב' שהוא מפני החלב, יתבאר בע"ה להלן. וסיבה הג' שהוא מפני המוחין, גם היא יתבאר להלן. כי הנה"י דאמא צריכין להתרוקן מהאורות שלה, כדי שאחר הלידה תכף יכנסו המוחין דז"א בתוכם, ויתלבשו יחד כולם בתוך הז"א, כי גם בז"א יש מוחין בזמן היניקה כנ"ל, אשר ז"ס אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. כי התבונה נקרא מ"י, וע"י מ"י זו שממיתה עצמה, מתקיים הז"א, כי אין כל קיומו אלא ע"י המוחין, כמ"ש היטב זה להלן.

אור פנימי

וע"כ מדייק "בבטן שלה" להורות על הווג כי מקום הווג הוא בבטן כנודע. ומכאן תדע, שעצבור א' כולל ב' קומות, שהם קומת נה"י שבהמשך ירחי העצבור, וקומת תג"ת מהווג שבשעת הלידה. כמבואר.

ונבקע הרחם דרך פיו כיון שיש שם בקיעה ממש: כי הרחם הוא הראש דישסו"ת כנ"ל (דף א' נ"ז אות ק"ב). שיסוד דכללות, הוא כמעט בפי הראש דתבונה. ע"ש. וז"ש כיון שיש שם בקיעה ממש, כי בפה דראש כבר יש שם בקיעה, אלא שנסתם בסוד ב' הדלתות העושים ס' סתומה (כמ"ש לעיל בדף תתכ"ח תשובה כ"ח עש"ה) ולפיכך עתה אחר שחזרה ה"ת בעינים וחזרה הקטנות דדלת וציר הא' למקומה, ונבדלה לעצמה מדלת וציר הב' שהוא מבחינת גדלות, הנה זה נבחן שנפתחו הדלתות ונעשה בקיעה בה' סתומה, שדרך הבקיעה הזאת יוצא הולד לאויר העולם. וזה אמרו "הוא נבקע ונרחב" כלומר, שנעשה הבדל גדול בין דלת וציר הא', אל הדלת וציר הב', כנ"ל.

האורות התבונה שהם בעל הבית דוחין את הז"א לחוץ שהוא האורח, ונולד:

פירוש, כי בעוד שז"א היה רק בבחינת עביות דשורש, שהיא בחינת הכתר באור הנפש, כנודע, שזה היה בכל המשך זמן העובר, הנה לא היה לו שום הכר לעצמו, אלא שהיה נכלל לגמרי בראש דתבונה, בסוד, עובר ירך אמו הוא. אמנם לעת לידה, שחזרה ה"ת לעינים, ונעשה וווג דאז"א על מסך דבחי"א, כנ"ל, ונתחדש העביות דבחי"א בז"א, הנה ניכר ההפרש הגדול מראש דישסו"ת שהוא מבחינת למעלה מטבור דא"א אל בחינת הז"א שהוא מבחינת למטה מטבור דא"א, שההבדל ביניהם גדול מאד. וכיון שהוכר השינוי הגדול הזה אשר בז"א, נבחן זה, כמו שיצא וירד משם לדרגתו ולמקומו, שזה נקרא בשם לידה ויצאה לאויר העולם. וזה אמרו שהאורות דתבונה שהם בעל הבית דוחין את הז"א לחוץ שהוא האורח" כלומר, שז"א נדחה מבחינה הגבוהה דתבונה, ויוצא לחוץ ממנה, כי הוכר עביותו שהוא מבחינת למטה מטבור, ואין לו שום שייכות אל בעל הבית דהיינו אל התבונה, כנ"ל. ושינוי הזה לפי עצמו, נבחן ללידה ויצאה לחוץ, והבן היטב אמנם מטרם שנתחדש שם הווג על עביות דבחי"א, לא היה ניכר הז"א שהוא בחינת אורח בבית הזה שהוא הרחם, כי

(ח) ואמנם סלוק אלו האורות מן הנה"י שלה בעת הלירה נקרא מיתה, ולכן הם מצטננין, כמו המת שבהסתלק נשמתו ממנו מתקרב, כי נר ה' נשמת אדם, והיא אש חם ובהסתלקה נשאר יסוד העפר קר ויבש. ולכן הכלים של נה"י, בהסתלק מהם הפנימיות והאורות שבתוכם נקראים מתים, ומצטננין כאבנים, ולכן הנה"י נקראו אבנים, כי נשארו קרים ויבשים כמו האבנים.

(ט) גם טעם ב', כנודע, כי חג"ת נקראים אבות ונה"י נקראים בנים, ולכן הנה"י שלה נקראים אבנים, ע"ש בנים. גם טעם ג', כי נה"י שלה הם החוזרין להעשות בחי' גוף עצמו אל הזו"ן, שהם בני התבונה, כאשר מתלבשין בתוכו עם המוחין כנזכר. ומעצמותם, מתגדל ז"א בגדלות ב', וגם עתה מתגדל על ידיהם במוחין דיניקה, ולכן נקרא נה"י דילה אבנים, ע"ש שנעשים מהם בחינת גוף הבנים עצמו. וזהו אין התורה שהוא הז"א, מתקיים, אלא במ"י שהיא התבונה, שממית עצמותה ונה"י שלה בעבור התורה, לקימו ולהתלבש בתוכו בבחינת המוחין כנזכר.

* (י) ונבאר ענין אלו הנה"י של תבונה. כי הנה חיצוניותן לבד, הוא אשר בו מתלבש הצלם והמוחין הנ"ל, כי או"פ אינו נשאר כאן,

אור פנימי

בהיותו רק בבחי' עביות דשורש, היה נכלל לגמרי בבחינת הרחם, והיה כמו ירך אמו בעצמו. אלא באותו הרגע שניכר בו שהוא אורה, נחשב כנולד. כמבואר.

(ח) הנה"י דאמא צריכין להתרוקן מהאורות שלה, כדי שאחר הלידה תכף יכנסו המוחין דז"א בתוכם: כלומר, שצריכים להתמעט בהתאם אל הקטנות דז"א כנ"ל, אשר האורות דגדלות שבתבונה צריכים בהכרח להסתלק מהם, כי אינם מתאימים לז"א, ואיך יוכלו להתלבש בתוכו. כמ"ש הרב לעיל דף תתקמ"ט אות קנ"ד ע"ש.

(י) חיצוניותן לבד הוא אשר בו מתלבש הצלם והמוחין, כי או"פ אינו נשאר כאן כי, אין כח בד"א לקבלו: נודע, שאין התחתון

* ע"ת ח"ב שער כה: שער דרושי הצלם דרוש ג'.

כי אין כח בז"א לקבלו, והנה הוא מסתלק משם, ומתקבץ בחציו ראשון של התבונה, ושם נשאר. נמצא כי נה"י של תבונה בלתי חיותם. ואמנם חיצוניותם ממש הם היורדין תוך ז"א הם בעצמם.

(יא) וז"ס אדם כי ימות באהל, ודרז"ל, אין התורה מתקיימת כו'. והוא ז"א הנקרא תורה, אינה מתקיימת, אלא ע"י מ"י שהיא תבונה, שממיתה עצמה ממש חיצוניתה שבה, הנשאר בלתי או"פ שהם חיותה, וזהו לצורך ז"א לתת לו מוחין, שהם קיומו.

(יב) אמנם הצלם הזה המתלבש בנה"י דתבונה, היה להם עתה חיותם ופנימות, ואחר שנסתלק פנימיותם, העיקר שלהם, נשארו כמתים בעת הולדת הצלם, כמבואר על פסוק וראיתן על האבנים, ואח"כ חוזרים להחיות ע"י הצלם, הנעשה להם חיות ופנימית בהשאלה, כי הלא אינו רק פנימית לצורך ז"א עצמו.

(יג) גם נקרא בלשון מיתה, על שיורדת ממקומה להתלבש בז"א, דוגמת וימת מלך מצרים שהורידוהו מגדולתו. ולפי שמתלבשת בזכר, נקרא בינה עלמא דכורא כנודע, וזהו שממית עצמו, ולא אמר שממיתה עצמה לשון נקבה.

* (יד) ועתה צריך לבאר ענין הז"א, כאשר נולד הוא ונוקבא לאיזה מקום נדחין בעת הלידה. והנה נתבאר לעיל בכל השערים שקדמו כל

אור פנימי

אשר בו מתלבש הצלם והמוחין הנ"ל כי או"פ אינו נשאר כאן כי אין כח בז"א לקבלו". דהיינו כמבואר שז"א אין לו שום חיבור והתכללות עם הפנימיות דישסו"ת, שהוא גדול ממנו במדרגה, ולא ישתוה עמו לעולם, ואפילו בזמן שז"א משיג מוחין דחיה, נמצא עוד נמוך במדרגה מן ישסו"ת, כנודע. וע"כ אין כח בז"א לקבל מאו"פ דישסו"ת אפילו משהו.

מסתלק משם ומתקבץ בחציו הראשון של התבונה ושם נשאר: ענין הסתלקות זו כבר נתבאר לעיל (דף א' קכ"ח ד"ה האורות) ע"ש. שמסבת עלית ה"ת לעינים שבעת הלידה, עלו האורות דנה"י ונתלבשו בחציו הראשון דגוף, דהיינו בתג"ת, ואורות דתג"ת נתלבשו בחב"ד. ונמצא בזה שלא נשאר מאו"פ דאמא כלום באלו הנה"י, וע"כ נעשו ראויים להתלבשות למוחין דז"א. כנ"ל בדיבור הסמוך.

וצריך שתזכור כאן מ"ש הרב לעיל (חלק י"א אות ק"ו). כי אותה הפנימית דישסו"ת שעלה בעת הלידה למעלה בחציו הראשון דגוף, נתן תכף כח הגדלה בהכלים העליונים, והוציאו שוב ג"ר דאורות ונה"י

* מבוא שערים ש"ה חלק ב' פרק א'.

ענין במקומו, איך האריך כשנולד ירד בתחילה למקום ביי"ע, ואח"כ עלה מעט מעט למקומו, וכן באו"א כל אחד במקומו. אמנם ענין זו"ן נבאר עתה. והוא, כי הנה נתבאר לעיל, איך עתיק מתלבש תוך אריך, ותרין פרקין בתראין דנצח הוד שלו נשארים מגולים למטה מרגלי אריך תחת עולם האצילות, ואלו נכנסים בגבול מה שיהיה אח"כ עולם הבריאה.

טו) והנה אחר לידת זו"ן, נדחו בכח הלידה כנוכר, וירדו למטה בבריאה תחת אותם ב' פרקין תחתונים דנ"ה דעתיק, ואותם תרין הפרקין נעשו להם בבחינת דדין, ויינקו משם בסוד דדי בהמה כנוכר.

טז) ואח"כ ע"י היניקה זו, הגדילו יותר, ועלו והלבישו לאותם תרין פרקין תתאין דנ"ה דעתיק. אח"כ הגדילו יותר, ועלו בעולם האצילות, במקום הראוי להם, והלבישו את א"א מטיבורו שלו ולמטה כנ"ל.

יז) אח"כ הגדילו זו"ן יותר ע"י יניקה הנזכר, ואז עלו והלבישו לנ"ה"י דתבונה הג' בבחי' הכלים החיצונים שלה, כנודע. שהם מבחי' הקטנות דיניקה, ואז יינקו משם משלש אמצעיות של התבונה, ששם הוא החוזה מקום השדיים של האשה, ואינם בסוד דדי בהמה כמו שהיה בתחילה אחר לידתם. שיינקו מתרין פרקין תחתונים דעתיק שנשארו בבריאה.

אור פנימי

חדשים דכלים לגלותם כמו שהיו מקודם לכן, ורק החיצוניות דישסו"ת בלבד ירדה ונתמעטה בסוד רובצת, כדי להלביש המוחין דז"א, עש"ה.

טו) נדחו בכח הלידה וירדו למטה בבריאה תחת אותם ב' פרקין תחתונים דנ"ה דעתיק: כי אלו המ"ן דזו"ן הם מז"א דנקודים שנתפשטו בעת מלוכתם עד לבי"ע, כנודע. כי גם זה היה סבת שבירתם, ונפילתם בבי"ע. והנה הגם שעתה בעת העיבור הובררו ועלו מבי"ע לאצילות עד לבטן דאו"א, ונתקנו שם בבחינת אצילות. הנה כל זה התיקון היה רק מבחינת נפש, אשר אז היה נכלל כולו בבחינת או"א, בסוד, עובר ירך אמו הוא. אכן בעת שהוכר

עביותו עצמו דז"א, דהיינו אחר שיבת ה"ת לעינים שבעת לידה, שהוכר הו"א לבחינת אורח שם, כמ"ש הרב לעיל, כי אז נתחדש בו עביותו שהיה בו מתחלה, הנה נתגלה בו גם בחינת עביות דבי"ע, שעדיין לא נטהר ממנה לגמרי, ולכן בעת הלידה, שפירשו, שנפרש מאמא ובא למקומו ולדרגתו עצמו, נמצא שהוכרח שוב לחזור לבי"ע, אלא ע"י יניקתו מבי"ע תחתונים דנ"ה דעתיק, שגם המה חזרו וירדו לבי"ע אחר הווג, כנודע, שהם התחברו במלכות דא"א, המתוקנת מצמצום ב', קבל כח לחזור לאצילות ולינק מדדי אדם, שהם במקום בינה, ואין להאריך כאן, כי כבר נתבאר זה באורך לעיל דף תרל"ז ד"ה וראוי. ובדף תשי"ב תשובה ס"ח ע' וע"א. ע"ש.

יח) והנה עדיין לא נכנסו נה"י שלה תוך פנימיות בסוד מוחין כמו שהוא בגדלות, אמנם עלה מבחון, כדרך האם המגבהת בין ירכותיה את בנה להניקו מדדיה שבין שני זרועותיה. ואחר כך בבוא זמן הגדלות הנזכרת, אז נכנסין נה"י דתבונה תוך פנימיות ראש זעיר אנפין, בסוד מוחין דגדלות, כמ"ש שם בע"ה.

יט) ודע כי סתם יניקה שאנו מזכירים בחבורינו זה שהוא זמן האמצעי שבין עיבור הא' ובין עיבור ב' הנזכר, והוא בחי' יניקה זו האחרונה, שיונק ז"א מדדי אמו שהם דדי אשה, כי זו היא היניקה האמיתית. כי היניקה הא' שהיא בסוד דדי בהמה בעולם הבריאה, וכן כל שאר המדרגות שלאחריה שנתבאר לעיל כולם נכללות בזו, וטפילות אליה, וזו היא היניקה האמיתית שאנו מזכירין בכל חבורינו זה, וזכור אל תשכח.

* כ) והנה נודע, כי בבוא עת לידה אז נפתח מקור האשה, ויש בה דם לידה, כמשז"ל א"א לפתיחת הקבר בלא דם, והטעם לזה, כנודע, כי הזכר מזריע הלובן, ובג' ימים הראשונים של הקליטה מתבררת טיפת הלובן, כמש"ל בסוד ארחי ורבעי זרית כו'.

כא) והנה טיפת הלובן, היא המסו המקפיא את החלב, כדי שיתגבן ויעשה גבינה. וכן בכאן, מהאודם שבנקבה נקפא ע"י טיפת הלובן של

אור פנימי

כא) טיפת הלובן היא המסו המקפיא את החלב כדי שיתגבן: פירוש, כמו שהמסו מברר את האוכל שבחלב, ומגבן אותו, שבוה נדחה הפסולת שבחלב לחוץ, שהוא הקום, כן טיפת יסוד דאבא, מברר את האוכל שבתוך המ"ן דז"א, ומקפיא אותו בסוד רקיע, עד שהפסולת נדחה ממנו ויוצא לחוץ. ולפיכך נבחן, שעיקר החומר של הולד בא על ידי אבא, כי לולי כח הקפאון הנ"ל שבאבא, לא היה שום מציאות של בירור אל המ"ן דז"א שעלו מתוך הקליפות שבבי"ע, שהיו שם בשבירה ופיזור כנודע, אלא בכח הקפאון הנ"ל שבטפת יסוד דאבא מתלקטת כל הקדושה שבמ"ן דז"א ונעשים לחומר אחד בבחינת אצילות.

וטעם הדבר הוא, כי כל בחינה מקבלת מבחינה שכנגדה בעולם העליון ממנה, וע"כ יסוד דאבא שהוא ע"ב דעולם האצילות, מקבל מהבחי' שכנגדו בא"ק, דהיינו מיסוד דפרצוף ע"ב דא"ק. ומשום זה נבחן יסוד דאבא לבחינת צר ואריך, שפירוש, שכל הקטנות והצמצום שבו, הוא רק מבחינת חסדים, המכונה צר, אבל לא מחכמה וע"כ הוא מכונה אריך, שמורה על אור החכמה שאינו חסר שם לעולם. וע"כ הארתו מכונה לקפאון הרומז על צמצום החסדים שבו, בסו"ה אור יקרות וקפאון. וזה הוא בהיפך מיסוד דאמא, שהיא רחבה בחסדים ואינה מחוסרת מהם לעולם, אלא שהוא קצר, דהיינו שמצומצמת מאור חכמה, כי צמצום

הזכר, ומהאודם ההוא מצטייר הולד. כי לכן הבינה היא המציירת הוולד. והוא ניקוד ציר"י כנודע. וכל בחינת הבשר ודם שבוולד נעשה מהאודם, והוא מן הברורין שמתבררין מהו מלכים שמלכו בארץ אדום, שהם בחינת דינין ואודם, וכל זה הוא נברר בחדשי העיבור. והנה נשארים בחי' שאינם מתבררין לרוב הסיגים שבהם, ואותם הסיגים הם יוצאים לחוץ בעת הלידה, בסוד דם הלידה. וז"ס הזעיר נקרא רקיע אחר שנוולד. ואז נפרש ממנו עכירו דמיין עכורין כו' כנוכר.

* (כב) ז"א יש בו ט"ס שלימות, רק שהם בסוד ההעלם, ואינם ניכרין אלא הו"ק, אבל בודאי שצריך להיות בו י"ס גמורות. והנה נודע, כי ימי העיבור אינם רק ח' חדשים, כי ביום א' שלוקח מחודש ט' יספיק, כנודע,

אור פנימי

חכמה מכונה קצר. וע"כ הארתו מכונה בשם אש הגבורות וחיותו, שהוא בהיפך מבחינת הקפאון. כי החימום מורה על צמצום חכמה וישות חסדים, וקפאון וקרירות מורה, על צמצום חסדים וישות חכמה. ובכדי לעמוד על שורש הדברים, צריך שתעיין לעיל בדף תתכ"ח אות כ"ח.

מהאודם שבהנקבה נקפא ע"י טיפת

הלובן של הזכר: כבר נתבאר בדיבור הסמוך, ענין האודם של הנקבה, שהוא מהארת אש הגבורות שביסוד אמא, שבחינתה קצר ורחב, ע"ש, שפירושו, שהיא חסרה מחכמה ומלאה בחסדים. וכיון שחסרה מחכמה, נמצאת גם הארתה שנצרכת לברורין דאבא, דהיינו שיאיר הארתו בגבורות שלה, וימזג אותן בכח הקפאון שביסוד אבא, כנ"ל בדיבור הסמוך. באופן שאי אפשר שתתחבר אל הולד מבחינת הגבורות שבה, רק בשיעור הזה שהארת יסוד מקפיא אותם בהארת חכמה שבו. ואלו החלקים של הגבורות, שאינם יכולים לקבל הארת יסוד אבא. אינם מתחברים אל הולד אלא שנשארים בבחינת דם ונחשבים לסיגים.

ולפיכך טיפת הלובן הבא מיסוד אבא, מאיר בהולד עיקר חיותו, שהוא הארת חכמה שבו, שבזה מלקט ומחבר הקדושה שבמ"ן דז"א, ונותן בהם עיקר החיות שנקרא חומר האצילות, הנקרא כ"ב אותיות, שהם כל הכללות. שזה נבחן כמו המסו המלקט כל האוכל שבחלב ומגבן אותו לגוף אחד, ואמא אינה מוסיפה עליו אלא הצורה שבו דהיינו האודם שבו, שפירושו, בחי' המסך והעביות הנמשכים מיסוד אמא, מבחינת אש הגבורות שבה, כנ"ל בסוד קצר ורחב. ומגבורות אלו נמשך ג"כ הבשר ודם שבו. והם מכונים בשם ה' אותיות הכפולים מנצפ"ך, שאינן מוסיפות כלום על כ"ב האותיות, מלבד מה שמסיימות צירופי התיבות כן הארת יסוד אמא, נותנת

* ע"ת ח"א שער י"ח: שער רפ"ח נצוצין פרק ו'.

ואפילו אותו היום, עיקר לקיחתו הוא, מפני ספק יום הקליטה כנודע, נמצא כי עיקר חדשי עיבור הצריכין הם ח' חדשים לבד.

(כג) והענין, כי כבר ביארנו ענין בירור זי"ן מה הוא, כי הכל נמשך מסוד ד' מלכים קדמאין שמתו ונתבטלו, והיה בהם סיגים כנודע, ואותן הסיגין מעורבים הם עם כל הקדושה שבהם, לכן צריך לנקותם ולברר את הקדושה, להוציא ממנה סוד הסיגים. וכבר נודע שהסיגים היוצאין מן הכסף הטהור א"א שלא יתערב בהם קצת כסף טהור, ואז צריך לנקות את הסיגים פעם ב', להוציא אותו המיעוט של ניצוצות הכסף הנשאר מעורב בהם.

(כד) וענין בירור זה תלוי במחשבה עילאה, שהוא אבא. כמ"ש במחשבה אתברירו כולו, כי הלא יסוד אבא הוא מוציא טיפת המוחין לצייר ממנו הולד, והאב הוא המברר במוחין שלו הנקרא מחשבה, ומברר הטוב ושדי להו בפומא דאמה, והוא נותן באמא, והיא מתעברת ממנו, ואח"כ בהיותן במעי אמא עילאה כל אותן החדשים הוא מתברר יותר.

(כה) ומזה תבין הטעם, איך הוא סוד העיבור, שיכנוס הז"א תוך מעוי דאמא. והענין כי באמא אין חיצונים נוגעים בה כלל, ואין להם שום אחיזה כלל, וא"כ בהיות הז"א שם אתברר מעט מעט והקלי' נפרדין ממנו.

(כו) גם הענין הוא, כי האורות של ז"א כשהם תוך אורות של אמא, הם מקבלים הארה גדולה מאד, ואז ע"י העירוב הב' אורות ביחד, הם מתגברים, ואז הם מתבררים ומבדילין הקליפות שבתוכו, ונמצא שע"י עיבור ז"א תוך אמא הוא מתברר.

אור פנימי

(כה) באמא אין חיצונים נוגעים בה חפץ חסד הוא, וע"כ אין הצמצום שבה"ת כלל ואין להם שום אחיזה כלל: היינו פוגמת אותם כלל, ואפילו האורות דחסדים שלה נחשבים לג"ר.

אפילו בבחינת הקטנות מאמא, אין שום נגיעה לחיצונים, כי באורות הגדלות אין לחיצונים שום אחיזה אפילו באורות דו"ן, אלא הרבותא היא באמא, שאפילו בקטנות שלה אין לחיצונים אחיזה. וטעם הדבר כבר נתבאר בחלקים הקודמים, שהוא מכת האחרים שלה הדוחים חכמה, בסוד כי (כו) הארה גדולה מאד, ואז ע"י עירוב ב' האורות ביחד וכו': היינו הארת ה"ג שז"א מקבל מאמא, שה"ס השיתוף דמדת הרחמים בדין, כנודע. אשר כל המוחין דז"א עד תכלית גדלותו תלויים בה"ג אלו

* (כו) והענין בביאור, דע כי בחדשי העיבור נתבררו מהשבעה מלכים לצורך זמן מעט מעט, מדרגה אחר מדרגה, בהמשך זמן חדשי העיבור, בין בבחינת הכלים בין בבחינת האורות והניצוצות, כמבואר בחלק שקדם באורך, והתחיל הבירור מן בחינת הכתר של ז"א שבשבעה המלכים, ונשארו הוד יסוד ומלכות שנתברר מהם קצת, אך לא כל החלקים שיש בהם, שהם מבחינת ז"א של עולם האצילות, כי בהכרח הוא, שכשנולד ז"א יצא שלם ברמ"ח אברים ובי"ס.

(כח) אמנם הענין הוא, שכל הבחי' שיש בז"א באותם שבעה המלכים נתבררו כולם, מכתר ועד הנצח, אך הבחי' שלו מהוד ויסוד ומלכות, המעורבות שם באותם שבעה מלכים, לא נתבררו כולם כנודע, כי שבעה המלכים הם כוללים מזמן דאצילות עד סוף עולם העשיה, וזכור כלל זה. וכמ"ש בפרק זה בענין דם הלידה.

אור פנימי

שמקבל מאמא, וע"כ קורא אותם הארה גדולה מאד
(כו) והתחיל הבירור מן בחינת הכתר דז"א שבשבעה המלכים: אין קושיא ממה שנודע, שדרך הגדלה הוא ממטה למעלה דהיינו ממלכות עד הכתר, וא"כ היה לו לתחיל הבירור ממלכות ולא מן הכתר. אמנם יש בזה ערך הפוך מאורות אל כלים, כי רק באורות נבחן, שהתחתון נכנס בתחלה, אחר כך העליונים, דהיינו מתחלה קונה נפש, ואח"כ רוח וכו', עד שלבסוף קונה אור יחידה. אמנם בתיקון הכלים הוא להיפך, שהעליונים נגדלים תחלה ואח"כ התחתונים, שמתחלה מתברר הכלי דכתר, ואח"כ הכלי דחכמה וכו', ער שלבסוף מתברר כלי המלכות כמ"ש באורך בחלקים הקודמים. ועי' לעיל דף ע"ג ד"ה וכך הוא הסדר.
(כח) הבחינות שלו מהוד יסוד ומלכות המעורבות שם באותם שבעה מלכים לא נתבררו כולם: כבר ידעת שז"א כולל ה"ח וה"ג, שבחינתו עצמו הוא ה"ח. ובחינת המלכות שבו הוא ה"ג. והנה כאן בעיבור ז"א,

רק בחינתו עצמו, נתבררה לגמרי, שהם הה"ח, אבל הה"ג שהם בחי' מלכות שבו, לא נתבררה לגמרי. והטעם הוא מפני שמלכות שלו צריכה להעשות פרצוף מיוחד, ונפרד ממנו הנקרא נוקבא דז"א, שהיא אינה מתקנת אלא אחר גדלות דז"א, כמ"ש הרב לעיל (דף תשע"ב אות ס'). וע"כ אלו הה"ג שנתקן בז"א עתה, הם רק בחינת הנוקבא שבגופו, הרי שאין עתה בירור שלם אל המלכות שלו, אלא חלק אחד ממנה הנצרך לבחינת נוקבא שבגופו. וע"כ נבחן שה"ג דז"א לא נתקנו כולם רק מקצתם. כמבואר.

ולא עוד אלא אפילו הה"ח לא נתבררו כולם, כי נודע שה"ח הם תג"ת נ"ה, אשר כח"ב ירדו לבחינת תג"ת, ונצח הוא ז"א, והוד הוא הנוקבא. ונמצא מטעם הנ"ל אשר גם ההוד דה"ח לא יכלו להתברר לגמרי, דהיינו אותם החלקים השייכים להנוקבא דז"א הנפרדת, משום שהוד דה"ח היא בחינת המלכות. כמבואר. וכיון שהוד לא נתברר כולו, כמ"ש היסוד מלכות שלא יכלו

(כט) ונמצא כי עדיין נשארו שם מבחינת הוד ויסוד ומלכות דז"א שלא נתבררו לגמרי כנ"ל, והטעם, מפני היותם סמוכים אל הקליפות להיותם תחתונים, ובפרט כי נ"ה הם לבר מגופא, והדינין נאחזים בהם, ובפרט בהוד, בסוד ירך יעקב, וכמו שנודע בפסוק, כל היום דוה, כי מהוד נעשית דוה.

(ל) ולכן נחרב הבית באלף הה', שהוא כנגד הוד, וכמ"ש אצלינו בענין השקר אין לו רגלים, שהיא הקליפה, שאין לה אחיזה בשתי הרגלים רק ברגל הוד השמאלי, שהוא רגל הקוף הארוך, והוא השמאל, והיא עצמה ה' של הוד, שנעשית קוף ארוכה, ולכן ממנה ולמטה לא הוברר, כי יש בהם קליפות רבות.

(לא) ואמנם המבורר שבהם לקחו הז"א ונתערב בו' ומזה נשלם ז"א ב"ס וברמ"ח אברים, והסיגים שיצאו מהשמונה ספירות ראשונות שמכתר ועד הנצח, שכבר נתבררו לגמרי, אלו יצאו בסוד דם הלידה כמ"ש.

(לב) אמנם מהסיגים שנתבררו מהוד יסוד ומלכות, שעדיין היה מעורב בהם חלקי בחינת ז"א עצמו דאצילות, הנה אלו לא יצאו בסוד סיגים גמורים דדם הלידה, אמנם אלו נשארים במעי האשה, ומתהפכים לחלב, ויונק אותם ז"א אחר שנולד, וחוזרים ומתבררים בו ונגדל מהם.

(לג) כי ז"ס שהקטן בעת לידתו, כל חולשתו הוא ברגליו שאינו יכול לעמוד על עמדו, וע"י היניקה מתחזקין, רגליו מעט מעט, ואח"כ עומד על רגליו כמ"ש בפרקים, ואמנם הסיגים של שמונה ספירות ראשונות הם יוצאות בסוד דם לידה.

* (לד) והענין כי ימי היניקה הם כ"ד חדש. והיא כי נשאר ג"ס להתברר, והם: ה', י', מ', וכבר ידעת שהאשה אחר שילדה היא זבה דמים.

אור פנימי

להתברר כולם, כי ידעת שב' הכלים יסוד כולם עתה בעת העיבור. וזה היה בין ומלכות, הם התפשטות הכלי דהוד, (כנ"ל בכללות ובין בפרטות, דהיינו בהוד יסוד דף שליו ד"ה ועתה) ונמצא, שג' כלים מלכות הכוללים, וגם בהוד יסוד ומלכות אלו: הוד, יסוד, ומלכות, לא יכלו להתברר שיש בכל כלי וכלי מכתר עד מלכות,

והענין כי כבר ביארנו שבמעט האשה נתברר הולד, ובהמשך ימי העיבור הם מתבררין מעט מעט עד שנמצא בסוף ימי העיבור, אז נשלם להתברר, וכל מה שיוכל להתברר נתברר ונעשה ממנו גוף הולד.

לה) ולכן הולד הוא מתגדל תוך מעט מעט מעט, כי מתברר מעט מעט ומתגדל גופו מאותו בירור, עד שנשלם להתברר, ומה שהוא סיגים גמורים שאין בו תועלת הוא נעשה דם טמא.

לו) ואז כשיוולדת, נפתח רחמה ויצא ממנה דם טמא, שהם הסיגים, ויצא הולד מבורר ומתוקן. וכל הסיגים הללו, הם מאותן ח' ספירות שנתבררו כנ"ל, ונשארו ג"ס שלא נבררו כלל, ואלו הסיגים שלהם נשארו תוך מעט דאמא, והג"ס עצמן יצאו לחוץ עם ז"א, כי בודאי שלא יצא חסר. ואמנם הסיגים שלהם המעורבים עם מעט הקדושה, לא יכלו להתברר מטעם הנ"ל, כי הם תחתונים שבכולם.

לז) וז"ס הדם, שארז"ל שנשאר תוך אשה שלא יצא לחוץ עם השאר, כי השאר כבר נתברר, ואין בו תועלת, לכן יצא לחוץ בסוד דם טמא, אך זה הדם שעוד לא נברר, נשאר תוך מעט דאמא, וע"י אריכות זמן היניקה הוא מתברר בתוכה ונעשה חלב. וזה ע"י עלייתו אל מקום הדרים.

* לח) והענין, דע כי באלו השבעה מלכים יש בהם כל בחי' אבי"ע, ויש בהם חלקים הראוים לעשות מהם אצילות, וחלקים שאינם ראוים להעשות מהם אצילות רק בריאה, וכן עד"ז יצירה ועשיה, וכל זה בדרך כלל, כי גם הוא עד"ז בפרטות, כי יש חלקים ראוים לאריך, ויש לאבא, ויש לאמא, ויש לז"א, ויש לנוקבא.

אור פנימי

כמ"ש כאן הרב. ועי' מ"ש עוד בענין זה להתברר עתה לגמרי, עי' לעיל בדיבור הסמוך. אמנם באמת אין ההוד, שהיא מלכות, מתבררת כולה גם בנוקבא הנפרדת

ל) הוד השמאלי שהוא רגל הקוף הארוך וכי' לכן ממנה ולמטה לא הוברר כי יש בהם קליפות רבות: כבר נתבאר לעיל כי הוד הוא שורש המלכות, שעיקר ברורה לאחר גדלות הז"א, ועוד לא הגיעה שעתה

דז"א, אלא שהברורין שלה נמשכים בכל משך זמן דשתא אלפי שני עד גמר התיקון. ונמצא שכל אחיזתה של הקליפות, הם בהמלכות שהיא הוד, כי אין הברורין שלה נשלמים, אלא בגמר התיקון.

* מבוא שערים ש"ה חלק ב' פרק א'.

לט) ובתחילה נתבררו החלקים שיש לאריך בשבעה מלכים, וכל השאר נקרא סיגים אצלו, כי אינם מערכו. ואמנם כל מה שהיה לאריך בהם, הכל נתברר בעת האצילות לתיקון א"א ולקחו, ומהסיגים הנשארים חזרו להתברר, ואז מהחלקים שיש לאו"א בהם נעשה בחי' או"א, והשאר שלא היה עוד בהם חלקי או"א, נשארו בסוד סיגים, ומהם חזרו להתברר במעי אמה.

מ) ומהחלקים אשר לזו"ן, בהם נעשו זו"ן של אצילות, ואז כל הנשאר נקראים סיגים בערך עולם האצילות, וכל בחינות אלו יוצאות בסוד דם הלידה. ואמנם עדיין יש בהם קדושה, שהם בחי' העולמות של ב"ע, ולכן חוזרים ומתבררים בסוד עיבור בתוך הנקבה של ז"א, ומהמובחר שבו נעשה א"א דעולם הבריאה, וכל השאר יוצא מנוקבא דז"א, בסוד דם לידה. ונקרא סיגים בערך אריך דבריאה, וכן כיוצא בזה עד תשלום עולם העשיה.

מא) ונמצא כי אע"פ שבכל פעם חוזרין ומתבררין סיגים אלו כנזכר. ויוצאין בסוד דם לידה, אע"פ שנקראו סיגים ודם הלידה אינם טמאים ח"ו. אמנם הדם היוצא מנוקבא תתאה בעשיה בעת הלידה, אלו הם סיגים וקליפות גמורות אשר לא יצלחו לכל, והם בחינות הקליפות שתחת עולם העשיה, כי שם מקומה כנודע, ואלו הם טמאים.

מב) ודם הלידה שבאשה הוא, להיות בה בחינת העשיה ג"כ, וביסוד העשיה, דם לידתה טמא, כנודע, אך כל שאר הדמים של לידות

אור פנימי

מ) סיגים בערך עולם האצילות וכל בחי' אלו יוצאות בסוד דם הלידה: כי לא נתקנו באצילות, אלא מבחינת הפנים של הו"ת דנקודים, אבל מבחי' אחורים שלהם לא יכלו להתקן באצילות כנ"ל בחלק י"א וכיון שנתברר כל בחינת אצילות שבהם, נחשבים השירים לפסולת שלא יצלח עוד לכולם, בערך האצילות, וע"כ הם יוצאים בסוד דם הלידה. אמנם בערך ב"ע אינם נחשבים לפסולת לגמרי, כי עוד נמצא לברר מהם בחינות קדושה לצורך פרצופים דב"ע, כמ"ש לפנינו.

מב) ודם הלידה שבאשה הוא להיות בה בחינת העשיה גס כן, ובסוד העשיה, דם לידתה טמא: כלומר, כיון שהדמים היוצאים בעת הלידה, הם כללות כל הפסולת והסיגים, שמהם נבררים בזה אחר זה כל הפרצופים של מטה מהפרצוף הנולד, שבכללם גם הסיגים הנשארים אחר לידת הנוקבא תתאה דעשיה, שהם טמאים. כנ"ל באות מ"א. א"כ יש בחינת דם טמא בכל הלידות, דהיינו מה שמעורב בהם גם מהסיגים שלאחר הנוקבא דעשיה וז"ש "ודם הלידה שבאשה הוא להיות בה בחינת עשיה גם כן" כמבואר.

עליונים הם טהורים, אמנם הם נקראים דינין ודמים, בערך המקום שמשם יוצאים וזכור זה.

(מג) ונמצא עתה כי מבחי' הז"א שבשמונה הספירות, שמן כתר ועד נצח, כולם נתבררו לגמרי, ולא נשאר כלל מהם שלא נתברר, ולכן כל הנשאר מאותם השמונה ספירות נקראים סיגים גמורים, שאין דבר בהם שיכול לעלות ולהתברר להיות ראוי לחלק זו"ן דאצילות, ולכן סיגים אלו יוצאים בסוד דם לידה.

(מד) אמנם בספירות הוד יסוד ומלכות, דעדיין היו בהם חלקים ראויים להעשות מהם הוד יסוד ומלכות דז"א, ולא נתבררו לגמרי, לכן אלו הסיגים לא יצאו בסוד דם הלידה, כי עדיין ניצוצות חלקי ז"א מעורב בהם, והם צריכים להתברר, ולכן אלו הסיגים שלהם נשארו תוך אמא להתברר בסוד החלב.

(מה) ומה שכבר הוברר מהם, נעשה הוד יסוד ומלכות דז"א. ויצא עמו כשנולד. ועל ידי החלב נתפשטו אלו החלקים במקומם בז"א, והיה ז"א בן ו"ק גמורות. כי תחלה בעיבור לא הוברר בו לגמרי רק הג' אמצעיות, ושלשה תחתונים היו מבוררים קצת בסוד התכללותם

אור פנימי

ועם זה תבין מ"ש שמה"ג יוצאים דם טמא. להלן אות נ"ד, שהכונה היא על בחינת הסיגים המעורבים שם מאותו מין הנשאר לאחר לידת הנוקבא דעשיה (מה) תחלה בעיבור לא הוברר בו לגמרי רק ג' אמצעיות וכו' וע"י החלב נתפשטו אלו החלקים במקומם בז"א והיה ז"א בן ו"ק: כבר ידעת, שכל המדובר כאן, הוא במלכות דז"א, דהיינו בנוקבא שבגופו, כנ"ל. גם נודע, שכל הגובה של הפרצוף, תלוי במדת המלכות שבו, דהיינו במסך ועביות שעליו נעשה הזווג עם אור העליון. ולפיכך בעיבור, כיון שלא נעשה שם הזווג כי אם בכלים התיצונים דאז"א, שפירושו במסך דבחינת השורש, ע"כ קומתו רק בקומת נה"י, שהיא אור הנפש, ובחינת הכלים שלו, הם רק תג"ת וחסר נה"י, כי בכלים נבחן שהעליונים נגדלים מתחלה,

כנודע. וז"ס ג' גו ג', שנה"י נכללים בתג"ת. הרי שהוא חסר נה"י דכלים, כל עוד שהוא בקומת עיבור. ובזה תבין יותר, מ"ש שהוד יסוד ומלכות לא נבררו בעת העיבור. אמנם נצח, כיון שהוא מבחינת ז"א, דהיינו מבחינת תג"ת, כנודע, שעקר של ז"א מצד הכלים הוא נצח, ומצד האורות הוא ת"ת. לכן הוא נחשב על בחינת תג"ת הנבררים גם בקומת עיבור, כנ"ל. וע"כ אינו חושב רק הוד יסוד ומלכות. כי עיקר המדובר כאן הוא מבחינת הכלים. וזה אמרו "וע"י החלב נתפשטו אלו החלקים במקומם בז"א והיה ז"א בן ו"ק" פירוש: כי בעת לידה נעשה זווג חדש דאז"א על בחי"א, כנ"ל דף א' קכ"ח ד"ה בבטן. ע"ש. שקומה היוצאת על הזווג הזה. הוא קומת ו"ק גמורים, שהוא רוח נפש, שרוח מתלבש בכלים דתג"ת ונפש

תוך השלש האחרים בסוד תלת כלילין בג' כנ"ל, וכשנשלמו ג"ת להתברר, אז לא הוצרכו להכלל למעלה, ונתפשטו ונשלם בו"ק גמורות. וז"ס שנתבאר, שבזמן היניקה יש בו ו"ק, והבן זה.

* (מו) ובזה תבין למה ב' שנים הראשונים, הילד אינו אוכל מעצמו, רק צריך יניקה חלב, הטעם, שצריך שתברר לו אמו אותן הג"ס שנשארו, כי הוא אין כח בידו לבררם, והחלב שיונק התינוק הנה בודאי, שהלב שבו מוליך הכל תחילה אל הכתר שבו, ואח"כ אל המוחין, ואח"כ אל הגוף. כי כן סדר מעלתו, כנודע מסוד אכילת אדם, כי המלך שהם המוחין אוכלין תחילה.

(מו) והנה מן הכתר עד נצח שהם הספירות המבוררים הם ח', ולכן צריך ח' חדשים עד שיתברר ההוד, ותחלק ותעבור אורה דרך הח"ס הנ"ל וכן ח' חדשים לספירת יסוד, וכן ח' חדשים לספירת מלכות. הרי כ"ד חדשים של ימי היניקה.

** (מח) ואמנם צריך להבין, מה הם הבחי' שנתבררו ונעשו סיגים ויצאו בסוד דם לידה, ומה הם הבחי' שנעשו חלב, אמנם הדבר בקיצור, כי הנה בימי העיבור, אינם מתגלים בז"א רק י' לבושים דאמא שביסוד שלה, המלבישין את חמשה חסדים וחמשה גבורות אשר שם בתוכה, והם י' שמות אהי"ה באחורים, שכל אחד עולה מ"ד כמנין דם.

(מט) ואמנם החמשה לבושי גבורות נתבררו, ויצאו הסיגים בסוד

אור פנימי

בכלים דנה"י, הרי שעתה נתחדשו לו כלים דנה"י, וזה אמרו שנתפשטו החג"ת מתוך הנה"י כלומר, שנתגלה קומת הרוח, ואז ירד אור הנפש והגדיל הכלים דנה"י, ואור הרוח נתלבש בכלים דחג"ת. כנודע. אמנם מוחין אלו הגם שבאו בזווג או"א בעת הלידה, מ"מ אין ז"א מקבלם, אלא ע"י יניקה לאט לאט, כמ"ש לפנינו, וע"כ נבחן, אשר קומה זו דרוח אינה מתפשטת לז"א רק ע"י יניקה החלב.

אמנם עוד לא נשלם כאן ביניקה מדת הברור של מלכות דז"א לגמרי, אלא שצריכה לקבל עוד מדת מסך דבחי"ב ובחי"ג, ועד"ו גם הנוקבא הנפרדת דז"א, שאחר הנסירה היא לוקחת כל הגדלות של הנוקבא דגופו, כנודע. ואז נחשבת המלכות למבוררת כולה מבחינת אצילות, עכ"פ, אבל עדיין אינה נבררת מבחינת בי"ע, אשר בירורין אלו שלה נמשכים עד לגמר התיקון.

(מט) החמשה לבושי גבורות נתבררו ויצאו

* ע"ח ח"א שער י"ח אמצע פרק ו'.

** מבוא שערים ש"ה ח"ב סוף פרק א'.

דם גמור וסיגים גמורות כנ"ל, אך החמשה חסדים נתבררו, ומסיגים שלהם הם יותר ממותקים, ונשאר בסוד דם טהור וחזרו לחלב.

(ג) וז"ס משז"ל, כי עשרה דמים הם: ה' דם טהור, וה' דם טמא. והבן זה היטב וכבר ידעת כי מהחסדים וגבורות נבנה גוף הולד, ומהם נצטייר ומה שנשאר אחר הבירור נקרא סיגים.

* (נא) דע, כי הדם שבאשה מתהפך בתחילה לחלב כנ"ל, ואח"ך יונקו התינוק, וחזרו אותו החלב להתהפך לדם בתוכו, ומתפשט בתוך הורדין והקנוקנות ובכל גופו. ואל תתמה איך חוזר שנית להתהפך לדם. כי הנה בתחילה היה דם מעורב במוותרות ובסיגים רבים כנ"ל, ועתה מתברר ומזדכך, ולכן יכול להתהפך לחלב, ובהכנסו תוך ז"א חוזר להיות כבתחילה, דם, אלא שעתה הוא דם זך נקי וצלול ומבורר, והוא חיותו ממש של התינוק.

(נב) ונמצא כי בב' שנים של היניקה, הוא זמן הבלעת הדם בגופו של תינוק. וכמ"ש רבי נתן הבבלי לאותה האשה, המתניני עד שיבלע בו דמו. כי הוא סוד החלב הנבלע ומתפשט בו בהמשך זמן היניקה, והנה ענין הדם הזה הוא זה.

(נג) דע כי התינוק אף בזמן זמן עיבורו ובזמן יניקתו יש לו מוחין כנ"ל, והם מלוכשים תוך נה"י דאמא אלא שהם בחי' חיצוניותם, ואמנם בזמן העיבור כל המוחין מסתלקים ממנו, ובפרט החסדים והגבורות

אור פנימי

הסיגים בסוד דם גמור וסיגים גמורים
אך הה"ח נתבררו וכו' וחזרו לחלב: פירוש,
כמ"ש לעיל, שיש ב' מיני פסולת אחר
הברורים דעיבור ז"א, א' הוא מה ששייך
עוד לז"א עצמו, שהם נשארים באמא
ונבררים שם עוד בדרך היניקה. וב' הוא
מה שאין שייך עוד לז"א, אלא לפרצוף
שלאחריו וזה יוצא בסוד דם לידה, שהם
סיגים גמורים, כלומר שאין בו עוד כלום
מבחי' קדושה לצורך הז"א. אמנם כלפי
הפרצוף שלאחריו אינו נחשב לדם טמא
אלא לסיגים, דהיינו שיש בו עוד ניצוצי
קדושה, שהרי בכל הפרצוף שלאחריו נברר
מפסולת שהוא שאין בו עוד צורך ותועלת
אל העליון.
וזה אמרו "שהה"ח הסיגים שלהם יותר
ממותקים ונשארו בסוד דם טהור וחזרו
לחלב" כי הה"ח נחשבו לעיקר הז"א, כנ"ל
דף א' קל"ו ד"ה הבחינות. עש"ה. אבל הה"ג
שלו הם בחינת המלכות, שברורה מתחיל
אחר הגדלות דז"א, כמ"ש שם באורך. וע"כ
הברורים דה"ח נחשבו לצורך ז"א עצמו,

* מבוא שערים שער ה' ח"ב פרק ה'.

של הדעת, ואינם מאירים בו רק לבושי דאמא לבד בסוד חיצוניותם, כנזכר.

נד) וכבר ידעת, כי היסוד דאמא בו מתלבש הדעת דז"א, הכולל ה' חסדים וה"ג בסוד ה' דמים טהורים וה' דמים טמאים, שיש ביסוד דאמא עשרה בחינות דלבושין להלביש את הה' חסדים וה' גבורות, והלבושים הם בסוד אחורים דאחיה בסוד דם האדם, בעת היות בה הז"א, בסוד עיבור הא', אשר שם אחיה מורה עליו, כנזכר בזוהר פרשת אחרי מות דף ס"ה ב'. אחי"ה, דאנא זמין לאולדא כו'.

נה) וא"כ נמצא שיהיו עשרה שמות של אחיה ביסוד דאמא, והם י' לבושין אל הה' חסדים והה"ג דגדלות. אמנם בהיותו בסוד עיבור א' אינם מאירים בו רק ה' לבושי אחיה הנזכר לבדם.

נו) ונודע כי כשהעליון מתפשט ומתלבש בתחתון, אינו מתלבש רק האחורים לבד שלו, כי הפנים נשארים לו למעלה במקומו, וא"כ אלו ה' אחי"ה יהיו כולם בסוד אחורים, שהוא: א', א"ה, אח"י, אחי"ה, שהוא בגי' דם. א"כ הם י' אחי"ה י"פ דם.

נז) והנה אלו ה' דמים מתפשטים עם החסדים והגבורות שבתוכם, כנזכר, אל תוך גופא דז"א, כמ"ש באורך, ואז נבלע בו דמו, והנה כל זה מן שם אחי"ה שהיא הבינה כנ"ל.

נח) ואלו ה' דמים הם סוד חמשים שערי בינה, הנפתחים ומתפשטים בתוך ז"א כי הנה י' שמות אלו בפשוטם יש בהם מ' אותיות, וכללות ה' שמות, הרי נ'. גם ע"ד שני יש ב' שמות אחי"ה בפשוטם מ' אותיות, ואמנם בכל שם מהם בסוד אחורים הוא י' אותיות, כזה: א' א"ה אח"י אחי"ה, תצרפם עם מ' האחרים הרי נ'. והדרך הא' יותר נכון.

אור פנימי

והסיגים שנשארו מהם, דהיינו מהוד יסוד סיגים גמורים, כי אין מהם שום תועלת מלכות שבהם, הם שייכים עוד לז"א עצמו, וע"כ הם נשארים באמא ומתבררים לצרכו ע"י יניקה. אבל הברורים הנשארים מה"ג, שהם בעיקר רק בחינת מלכות, אשר נאצלת אח"כ בבחי' נוקבא נפרדת, א"כ הסיגים שנשארו מה"ג אלו, נחשבו לז"א בבחי' אח"כ ונבררים לצורך הנוקבא הנפרדת

* (נט) הנה נת"ל כי אורות נה"י דבינה עצמה, שהיו בחי' דם למטה ביסוד שלה, עלו למעלה בעת הלידה, וע"י עלייתם ממטה למעלה עד מקום החזה, נתמתקו, כי הנה נתהפכו לחלב, ומשם ניזון הולד. גם אותם ב' פרקין עליונים דנ"ה דאריך, אשר עלו בחזה דאמא, ונשארו שם תמיד בסוד שדיים ודדים, הנה הנה"י הם סוד דינין, כי לכן הם לבר מגופא כנודע, וכאשר הם עולים למעלה במקום חג"ת נמתקין, ומתהפכין לחלב שהוא רחמים.

(ס) ונמצא כי הד' פרקין תחתונים דנ"ה של אריך, הם מתלבשין בז"א ונעשים נשמה אליו כנ"ל, אמנם מזונו נמשך ממקום יותר עליון, שהוא מאותם ב' פרקין עליונים הנזכר, ועי"כ, יש כח חזנה בחלב לזון ולפרנס ולגדל את הולד, כי ממבחר נשמתו ומבחי' העליונה הוא ניזון.

(סא) גם בעת עליית אורות נה"י דבינה למעלה כנזכר, גם הסיגים של חג"ת דז"א עצמו שלא נתבררו לגמרי, גם הם עלו עמהם עד החזה שלה במקום הדרים, ולא יצאו עם ז"א כשנולד.

אור פנימי

דז"א כמבואר. כי כלפי הנוקבא יש בהם קדושה רבה, כי כל פרצופה נברר מן הסיגים הללו. והבן היטב. ומה שאומר שהם יוד שמות אהי"ה, אע"פ שהשמות דעבור הם בחינת שמות אלקים, כנודע. מ"מ בהתחשב בבחינת הלבושים שהוא מקבל מאמא, נבחנים לשמות של אהי"ה, מטעם שהזווג של העיבור דז"א נעשה באו"א עלאין שהם בכללות ישסו"ת בפרצוף אחד, כנודע, ואז ישסו"ת אינה עולה בשם זולת או"א עלאין בלבד, שהם השמות דהויה אהיה, כנודע, וע"כ חושב הלבושים דה"ת וה"ג לשמות של אהי"ה, ולהיות הלבושים אלו רק מבחינת אחורים של או"א עלאין, דהיינו מבחינת הכלים החיצונים שלהם, ע"כ נבחנים ליווד שמות אהי"ה דאחורים. כמופורש לעיל בדברי הרב, חלק י"א אות קמ"א. ע"ש.

(ס) מזונו נמשך ממקום יותר עליון שהוא מאותם ב' פרקין עליונים וכו' ממבחר נשמתו ומבחינה העליונה הוא ניזון: וצריכים לזכור כאן, כל המתבאר בענין זה, לעיל בדברי הרב (חלק י"א מאות מ"ה עד אות ס"ט. ובאו"פ שם) ונתבאר שם, שסוד עליה זו של ב' שלישים עליונים נז"ה דא"א לתג"ת דאו"א, נעשה בעת התיחדות ד' פרצופים או"א וישסו"ת לפרצוף אחד, דהיינו שעולים לבחינת ג"ר דא"א, שהוא ג"ר דע"ב. ולפי שאין לאו"א מבחינת קומת ע"ב, אלא ששה כלים חג"ת נה"י בלבד, ונבחנים למחוסרי נה"י דכלים וג"ר דאורות, דהיינו לפי השיעור שהם מלבישים לא"א בקביעות, שהוא רק מגרון ולמטה, והם חסרי ג"ר דראש א"א. לפיכך בעת זווג דנשיקין דא"א, המגדיל לאו"א בקומת ע"ב, צריכים הו"ק דא"א, להתחלק לע"ס שלמות לצורך או"א והוא ע"ד

(סב) והנה בזה תבין, למה אין התינוק אוכל מעצמו רק יונק משדי אמו, כי להיות סיגים אלו מג"ת שבו, שהם דינים חזקים, אין בו כח לצרפם ולבררם ע"י אכילתו, כנודע, כי האכילה היא בחי' בירור כמבואר במקומו, וצריך שאמו תבררם תחילה ותנקה הפסולת שבהם ותניקוהו מה שכבר ביררה היא.

(סג) כי גם שאר הבחי' כולם ביררם היא בעת העיבור, וגם אלו הם מתבררים על ידה עתה, אלא שבעת העיבור לא יכלו להשתלם ולהתברר, ובהמשך ב' שנים אלו של היניקה יתבררו, כנזכר. וגם בירור זה לא יכול

אור פנימי

התחלקות הו"ק דז"א לע"ס בעת גדלותו, שפרקים עליונים ואמצעים דחג"ת, עולים ונעשים לחב"ד, ופרקים תחתונים שנשארו מחג"ת, מתחברים עם פרקים עליונים דנה"י העולים אליהם, ונעשים שניהם החג"ת לאו"א. עש"ה. ואלו הם הב"ש עליונים דא"א שנעשו לדדים באו"א, כלומר לבחינת חג"ת, דהיינו אחר שנתחברו עם השלישים תחתונים דחג"ת, כנ"ל. וד' פרקים דנו"ה דא"א נשארו למטה, בבחינת נה"י כמקודם לכן

ולפיכך בעת גדלות דז"א, בעת שמשגיג ג"ר, וקונה ע"ס שלמות, הנה אז הוא מקבל הג"ר שלו מהשלישים דנה"י דא"א, שנצטרפו ונתחברו לחג"ת דאו"א, וו"ק שלו, הוא מקבל מד' פרקים תחתונים דנו"ה דא"א שנשארו למטה אמנם לעת היניקה, עדיין אינו ראוי לקבל מהשלישים עליונים דנו"ה דא"א במקומם, אלא בדרך עליה ביניקה מדדי אמו, ששם מלובשים אותם הב"ש עליונים דנו"ה דא"א, ואחר יניקתו שוב יורד למטה במקום הד' פרקים תחתונים דנו"ה דא"א, שהם בחי' ו"ק בלבד. וזה אמרו "הד' פרקים תחתונים דנו"ה של אריך הם מתלבשים בז"א ונעשים נשמה אליו" דהיינו שמלבישים וקונה דרגתם בקביעות, שמכחם יש לו הו"ק שלו תמיד בעת היניקה. וז"ש "אמנם מזונו נמשך ממקום יותר עליון שהוא מאותם ב' פרקין

עליונים וכו' ומבחינה עליונה הוא ניזון" כלומר, שאותם ב"פ עליונים דנו"ה דא"א המלובשים בדדים דאמא אינו יכול להלביש אותם שיעשו לו בבחינת נשמה פנימית, רק שמתפרנס וניזון מהם בדרך עליה בלבד, ומיד יורד למקומו לו"ק. כנ"ל. והוא מטעם שהוא בחינה עליונה, דהיינו בחינת ג"ר שלו, שאינו ראוי להם עתה, רק לינק מהם בלבד, ולא להלבישם, כמבואר.

(סג) ונתמתקו ונעשו חלב ממה שנתברר מהם שהוא הטוב שהיה בתחלת מעורב בתוכם: נודע שז"א דנקודים לעת גדלותו, היה מתפשט עד העשיה לנקודה דעוה"ז. ונבחן אז שהפרסא דאצילות, היה בשוה כמו הפרסא דגוף דז"א שמחזה ולמטה. באופן שמחזה ולמעלה היה בבחינת אצילות ומחזה ולמטה היה מתפשט בבי"ע. ובעת שביה"כ, נשברו כולם פנים ואחור, דהיינו אפילו המחזה ולמעלה שלו, שהיה באמת בחינת אצילות, ולא היה ראוי לפול לבי"ע, גם הם נשברו ונפלו לבי"ע, אע"פ שהם בחינת פנים ואצילות. ולעת תיקון, נתקן רק בחי' הפנים שלו בלבד, שהם הכלים דגו"ע שהם בחינת מחזה ולמעלה, וזה נעשה ע"י הברורים דאו"א, שבררו בחי' הכלים דפנים מתוך הכלים דאחורים שהם בחינת בי"ע דהיינו אח"פ, כנודע.

ויש כאן ב' בחינות ברורים הנקראים: עיבור א' ועיבור ב'. כי מתחלה נבררו

להעשות עד שעלו למקום השדיים, שהם מקום עליון בג' אמצעיות, וע"י עליה ההיא נתבררו שם ונתמתקו, ונעשו חלב ממה שנתברר מהם, שהוא הטוב שהיה בתחילה מעורב בתוכם.

סד) ואותו הטוב המעורב בהם, הוא שנתברר ונהפך בסוד חלב, כי בהיותו בתוך הסיגים מתרבים עליו ונהפך לדם, ועתה שנתברר מהם נהפך ללבן שהוא שרשו. והסיגים שבהם יוצאים בסוד דם טמא, אחר תשלום ב' שנים של היניקה, דוגמת הסיגים שלא יצאו עד תשלום זמן העיבור בסוד דם לידה, כן אלו הסיגים יוצאים ממנה אחר תשלום זמן היניקה, שאין בהם עוד מה להתברר שיהיה ראוי להעשות ממנו בחי' זו"ן שבאצילות, כנ"ל איך גם הם חוזרין להתברר לצורך עולם הבריאה.

סה) ונמצא כי ע"י היניקה נגמרים ג"ת שבו להתברר, ויונק אותם ומקבלם בסוד יניקה, ואז נגמרים בו להתקן שלש אחרונות שבו. ולכן מה שהיה בעת העיבור ג' בתראין כלילן בג' אמצעיים, כי לא יכלו להתגלות מחמת היות בקטנותו בסוד העיבור, כנ"ל, והיה אז בבחי' ו' זעירא שבתוך ה', ועוד היה בסוף ה' המלכות בסוד פסיעה לבר. ואחר שנולד, נעשה ו' של השם שאחר הה' כי כבר יצא עתה מתוכה, ומה שהיו אז נה"י שבו מלבישים לחג"ת בהיותו בעיבור דילה, נולד ויצא לחוץ ונעשו בו ו"ק שלמים.

סו) אך אמנם עדיין אין בה ראש עד המוחין דגדלות, ואז תהיה ו' של השם שיש לו ראש כנזכר, ואז היה הוא בחינת ו' של השם, והמלכות נוקבא בסוד פסיעה לבר, קוץ תחתון של ה' הזו.

סז) ובזה ג"כ תבין, למה אין התינוק הולך ברגליו אחר שנולד תכף, כי רגליו שהם נה"י שבו אינם נתקנים עד תשלום זמן היניקה ע"י

אור פנימי

הכלים דפנים בלבד, שהם הגו"ע, באופן שהיו חסרי נה"י, שהם אח"פ. ואז נבחן שהוא חסר ראש, כי בחוסר נה"י דכלים הוא מחוסר ג"ר דאורות, כנודע. ובירור זה נקרא עיבור א', ואח"כ ע"י עלית מ"ן לזווג ע"ב ס"ג, הנה הארת ע"ב מורידה הה"ת מעינים עד לפה, שפירושו שמעלה

אח"פ חדשים מבי"ע לאצילות, ואז נשלמים ע"ס דז"א וזה נקרא עיבור ב', דהיינו המשלים לו בחינת גדלות וג"ר. אמנם אלו ב' עיבורים כוללים ד' זווגים: ב' זווגים בעיבור א', שהם: א' לקומת נה"י, שהוא אור הנפש. וב' לקומת חג"ת, שהוא אור הרוח, וכן יש ב' זווגים

החלב, והולכים ומתחזקים ונתקנים רגליו מעט מעט עד שנגמרים. ולכן באמצע הב' שנים דיניקה, מתחיל התינוק לעמוד על רגליו ולהתחזק מעט מעט, ובהשתלם זמן היניקה הולך ברגליו היטב כאחד האדם. וזהו ברוב התינוקות, ולא דברנו אלא בהווה.

(סח) ואם גם נראה שיש תינוק שהולך על רגליו בפחות מב' שנים, הוא כי כיון שנתקנו נ"ה שבו שהם הרגלים, אעפ"י שלא נשלם להתברר גם היסוד והמלכות, כבר הוא יכול לילך על רגליו, כי ההליכה תלויה בהם. וזהו סברת מי שאומר שזמן היניקה אינה רק י"ח חדש.

(סט) אמנם לסברת מי שאומר כ"ד חדשים, הטעם הוא, כי ג' ספירות צריכות להתברר, והם: הוד, יסוד, ומלכות. הנה כשתחלק כ"ד חדשים לגמור בירור שלשתן, יגיעו ח' חדשים לכל א' מהם. והנה נודע, כי כל המזון שניזון בו האדם, בתחילה נוטלו הכבד, ומבררו ונותנו ללב, ושם חוזר להתברר ומחלקו ומשלחו לכל האברים, ומתחיל לשלחו אל הכתר שבו ואח"כ אל החכמה כו'.

(ע) ונמצא, כי עד שיורד ההוד שהוא המזון והחלב של הז"א עד מקומו האמיתי, צריך זמן ח' ספירות, שהם כחב"ד חגת"נ. וכנגדם ח' חדשים הראשונים, ואז מתחיל התינוק לעמוד על רגליו. וכנגדם ח' חדשים לספירת היסוד, וח' חדשים לספירת המלכות, שמתחילין מן הכתר ויורדין עד מקומם, הרי ג"פ ח', הם כ"ד חדשי היניקה, שבהם נתפשטו נה"י שבו במקומם, ונגמרו להתברר ונשלם בו"ק שלימות.

אור פנימי

בעיבור ב': א' לגדלות הכלים, שיהיה לו ע"ס שלמות מבחינת הכלים. וב' לגדלות האורות, כי אחר שיש לו כלים דג"ר, עולה ומקבל בהם המוחין דג"ר. כמ"ש במקומו. ונודע, שמתחלה עלו כל הרשימות כולן מכללות כל הנקודים שנשברו, למ"ן לע"ב ס"ג העליונים, כמ"ש לעיל בדברי הרב (חלק ח' אות ב') שהם היו כלולים מכל הבחינות כולן שנפלו לבי"ע, עד לבחינה התחתונה. ונתברר מהם לאט לאט, דהיינו שהיותר מובחר נקלט ונברר מהכללות הוה לצורך עתיק, ושאר הכללות נדחה ממנו בבחינת פסולת, לפרצוף א"א. וכן ביררו או"א לצרכם, כל בחינת הטוב הראוי להם, ושאר הכללות הורידו לפרצוף זו"ן, וכן זו"ן ביררו מהם הטוב הראוי להם והשאר הורידו לבי"ע. וכן בי"ע ביררו כל אחד הטוב הראוי לו, ונתקן מהם פרצופי בי"ע, ושאר הסיגים דהיינו אחד שכבר הוברר מהם גם הטוב הראוי לעשיה כולה, המה נבחנו לבחינת טומאה, שכבר לא נמצא מהם כלום שיהיו ראויים לאיזה מדרגה של קדושה. ועד"ז ממש, היו סדר הבירורים גם

עא) ודע כי פעם שמעתי, כי בתחילה בזמן העיבור היה עיקר ז"א בחי' נה"י לבד, כי הרי משרש נה"י דא"א נתקן אז בימי העיבור, ואז חג"ת שלו היה בכח ולא בפועל, כי היה נה"י שלו שהם ג' מדות שלמות משמשות לר' מדות קטנות כנ"ל, ועתה ע"י שיינק מן השדיים שעומדים בחזה בג' אמצעיות דאמא, לכן נתגלו גם האמצעיות שבו, ונעשו גם הם ג' מדות שלמות ונגדלו גם הם, והיה הז"א עתה מן ו"ק שלימות ומדות גמורות.

עב) ודע כי עתה בזמן היניקה, שנשלם ז"א בבחי' הו"ק שלימות, החיות שלו בזמן היניקה אינו רק כשיעור הנוגע למלכות שבו, שהיא עשיריתו, וזה החלק העשירי של חיותו הוא מחיה עתה אל הז"א בהיותו ו"ק, ולמלכות שבו.

עג) וזה החלק הי' שהוא בחי' חיות המלכות שבו, נקרא בזוהר בפרשת לך לך דף פ"ג, קיסטא דחיי. ר"ל מדת חיות הז"א, כי שרשו ו"ק לבד כנודע, כי הוא סוד ו' שבשם, וכל שרשו אינו רק ו"ק, ומדת חיותו נקרא קיסטא דחיי. אמנם אחר ביאת המוחין דגדלות, אז ניתוסף בו ונגמר כל חיותו משלם.

עד) ודע כי פעם אחרת שמעתי, כי שם זה של אהי"ה באחורים שלו שהוא בגימטריא דם כנ"ל, אשר הוא ביסוד האשה, ושם להיותו סוד אחורים, ובפרט להיותו למטה הוא דין גמור, ונעשה דם. כנודע, כי הדינין בסופם קשים, ובראשיתם מתוקנים בסוד היין שנעשה בתחתיתו שמרים, וכשמעלה למעלה בדדים נעשה חלב ונמתק, כי אז הוא מתעלה שם בשם ע"ב דיודין, שהוא בגימטריא חסד, ומכח המתקתו

אור פנימי

בפרטות הפרצוף. דהיינו שמתחלה נבררו מו"א רק הכלים דגלגלתא, כי אע"פ שעלו למ"ן כללות כל רשימות עד לבי"ע, כנ"ל, אמנם או"א לא נודווגו, רק על בחינת כלים חיצונים שלהם, שפירשו: בחינת עביות של כתר ושורש, שאינה מוציאה אלא קומת נה"י, שהוא אור הנפש, המתלבש בכלים דגלגלתא, שהוא בחינת ראש דו"א, הנקרא כלים דחג"ת. הרי שלא נברר בעיבור מתחלה אלא המשובח ביותר מכללות המ"ן שהיה אז נכלל בו"א, והשאר היו אז בבחינת פסולת, ובעת ההיא עוד אין לו לז"א שם בפני עצמו, אלא נבחן לירך אמו, כי כל עוד שהוא בבחינת ראש וגלגלתא, הוא נכלל לגמרי באמא, ואין לו שום הכר לעצמו כמ"ש בפרצופי א"ק. אלא לעת לידה, אחר שנגדל ז"א, בכל גרנח"י דנפש, אז נתעבה יותר, ומתחיל לקבל האורות ממעלה למטה, כנ"ל בחלק י' ע"ש ואז מתגלה בחי"א, דהיינו שה"ת יורדת מגלגלתא לעינים, אשר או"א מזדווגים אז מבחינת כלים התיכונים שלהם.

ע"י ד' יודין שיש במילוי שם ע"ב, שהם גימטריא מ', נמתק ונעשה חלב, שגם הוא בגימטריא מ'.

* (עז) ואמנם היות ב' דדים בזכר ושניהם בנקבה, הוא עם מש"ל כי כשעלו ונכללו נה"י דאריך עם חג"ת שבו, נכללו הנצח מההוד וההוד מנצח גם כן, כנודע כי נ"ה הם רעים אהובים תמיד כלולים זה בזה.

(עו) ונמצא שפרק הא' דנצח דאריך העומד בתוך חזה דאבא, יש בו ג"כ כללות פרק עליון דהוד, ומהם נה"ו ב' דדין בחזה דאבא. וכן פרק עליון דהוד, עלה כלול מפרק א' דנצח בחזה דאמא, ומהם נה"ו ב' הדדין בחזה דאמא והנה אלו הב' פרקין הנזכר, הם נשאים תמיד שם לעולם, אפילו שלא בזמן היניקה, ולכן אין רושם הדדין מסתלק מאו"א לעולם כנראה בחוש הראות.

(עז) וצריך שתדע כי הנה האדם התחתון זכר או נקבה אינן נרמזין בצלמם ובדמותם אל בחינת פרטית, כמו אל הת"ת לבדו, או אל מלכות לבדה, וכן כיוצא בזה. אמנם כל אדם ואדם רומז אל עולם האצילות

אור פנימי

ומוציאים על המ"ן דז"א אלו דבחי"א, קומה חדשה דרוח. ונמצא עתה שנבררו גם נה"י דז"א, כי הכלי דעינים הם בחי' נה"י משום שהעביות ומקום הזווג נעשה עתה בעינים, ואור הנפש מתלבש תמיד במקום העביות והזווג, כנודע. וע"כ נבחן, שאור קומת רוח נתלבש עתה בכלי הקודמת דחג"ת דהיינו דגלגלתא, ואור הנפש בנה"י. וכל שאר הכללות מהמ"ן שהיה נכלל בז"א שוב אינו ראוי לו, והמה נדחים ממנו בבחינת פסולת, לנוקבא ולבי"ע. שהם היוצאים בבחינת דם לידה.

וזה אמרו "וע"י עליה ההיא נתבררו שם ונתמתקו ונעשה חלב ממה שנתברר מהם, שהיא הטוב שהיה בתחלה מעורב בתוכם" כי עליה ההיא לחג"ת הוא הזווג

שנעשה בכלים התיכונים דאו"א שהם חג"ת, דהיינו על מסך דבחי"א, המוציא קומת רוח, כנ"ל, אשר אז נבררים גם הכלים דעינים מתוך כללות המ"ן, שהוא בחינת הטוב שהיה מעורב בתחלת בכללות המ"ן, כי הם מבחינת הכלים דפנים דז"א, שכולם טוב וראוים לז"א דאצילות. אלא כל זמן שלא היה עוד הזווג באו"א על בחינת הכלים התיכונים, דהיינו בחי' מסך דבחי"א, המוריד ה"ת מגלגלתא לבחינת עינים, הנה עוד לא יכלו הכלים דעינים להתברר, כי הם צריכים להתכללות במסך וזווג דאו"א, כנודע ונמצא, שהזווג דאו"א בירר לכלים דנה"י דז"א, שהם העינים, שהיו מעורבים עוד בכללות הסיגים. ובה נגמר העיבור א' דז"א. באופן שכל הנשאר בכללות המ"ן נחשבים מעתה סיגים גמורים, שאינם ראויים

* מבוא שערים ש"ה ח"ב פרק ג'.

כולו, מראש א"א עד סוף המלכות דאצילות, דמיון א"א עצמו, אשר מתפשטין י"ס שבו בכל עולם האצילות כנזכר.

עח) וכאשר נעריך האדם התחתון בכללות הזה, יוצא, כי כיון שנה"י דאריך עלו בחג"ת דא"א, בחזה שלהם ולא בחג"ת שלו עצמו כנ"ל, ונמצא כי עיבור ז"א היה שם בחג"ת בא"א של כללות פרצוף הכולל ד' פרצופים, כנודע, והוא במחציתם ממש.

עט) והנה א"א מלבישים מן גרון דאריך עד טיבורא דליבא דיליה, כנזכר באדרא, שלא אמר בטיבורא דגופא אלא דלבא, שהוא מחציתו ממש כנ"ל. וכשתעריך מקום הדדין שלהם ימצא שהם במחצית מקום זה שיש מן הגרון עד טיבורא דלבא דיליה, ולכן בחינת הדדים היו שם למעלה בחזה, ולא למטה בבטן במקום ההריון.

פ) אמנם הבהמות והחיות אשר אינם כוללים כללות העולמות, אמנם הם בחי' פרטים, לכן דדיהן היו למטה במקום הרחם והבטן, ששם מקום ההריון. והבן היטב, טעם שינוי דדי אשה מדדי בהמה.

* פא) ז"א היה בו תחלה בימי המלכים ו"ק, ובתוכם מוחין דנפש דנה"י דאמא החיצונית, כשנולד קודם התיקון, ואח"כ נשברו ונפרדו, והאורות דנה"י עלו למעלה, וו"ק הכלים ירדו למטה בבריאה.

אור פנימי

עוד לבחינת ז"א, והמה יוצאים בבחינת דברים האלו תבין דברי הרב בהמשך דם לידה לחוץ. והבן זה היטב. שלפנינו.

פא) תחלה בימי המלכים ו"ק, ובתוכם מוחין דנפש דנה"י דאמא דחיצונית: ובב' זווגים אלו נשלם העיבור א', שפירוש, הברורים דכלים ופנים דז"א, מתוך הכלים דאחורים, ובוה נשלם עיקרו של ז"א ועצמותו. דהיינו ו"ק בלי ראש, כנ"ל. אכן נוהג בו גם בחינת תוספות. שמבחינה זו יכול להשיג גם בחינת ראש ומוחין דע"ב, ולזה הוא צריך לב' זווגים חדשים דא"א, הנקראים עיבור ב', שזווג א' הוא, להגדלת הכלים לע"ס. וזווג ב' הוא, להמשכת המוחין בהם. וע"פ

* ע"ת ח"א שער י"א: שער המלכים פרק ט'.

(פב) ובתיקון נתעברו עיבור ראשון, והיו מתבררין מעט מעט הכלים דו"ק, שהיו כולם בתוך אמא, וכל בחי' הכלים המתבררין לטובה והיו נכנסין בהם המוחין, שהם הולד עצמו, ומה שלא נתברר מן הכלים ונשארו מעורבין טו"ר, נשארו בבטן אמא.

(פג) ואז כשנולד הולד הזה, לפי שנגמר בחי' הכלים הצריכין לבחינת כלי הנפש, ואז נעשו מוחין דיניקה בנה"י האמצעים בעת הלידה כנודע, כי מן הלידה מתחלת זמן היניקה, ואז מתבררין כלים שהם בחי' הרוח, ויונקים בסוד החלב ובתוכם הרוחניות של הרוח, שהם המוחין דיניקה, ונגמרין עד הגדלות.

אור פנימי

מתבררין מעט מעט הכלים דו"ק: כמ"ש בדיבור הסמוך, שכל תיקונו דו"א מבחינת עיקרו ועצמותו, הוא רק לכלים דפנים, שהם גו"ע בלבד, שהם ששה הכלים דחג"ת נה"י, שזמן בירורם נקרא עיבור א', ומתבררים ע"י ב' זווגים זווג א' לכלי דגלגלתא, שנקרא חג"ת. וזווג ב' לכלי דעינים, שנקרא נה"י. גם בזווג הא' יש בו זווגים פרטים עד שמשלים נרנח"י דנפש וכן בזווג הב' יש בו זווגים פרטים עד שמשלים נרנח"י דרוח, הנמשכים במשך ימי היניקה. וז"ש והיו מתבררים מעט מעט הכלים דו"ק.

ומה שלא נתברר מן הכלים ונשארו מעורבים טוב ורע נשארו בבטן אמא: היינו הכלים דהוד יסוד מלכות, שלא נתבררו במשך זמן העיבור, אלא בהמשך זמן היניקה כנ"ל.

(פג) מוחין דיניקה בנה"י האמצעים בעת הלידה: כי לצורך המוחין דיניקה, נעשה זווג ב' דאז"א, על בחי' מסך דבחי"א, שהוא מבחינת הכלים האמצעים שלהם, דהיינו מבחינת פרצוף דיניקה דאז"א עצמו. וזווג זה נעשה בעת הלידה, מטרם שנולד ויורד למקומו, כנ"ל דף א' קכ"ח ד"ה בבטן שלה. עש"ה.

דנקודים, כמבואר. אבל אח"ז, ע"י עלית מ"ן דנה"י דא"ק לע"ב ס"ג העליונים, יצאה הגדלות דנקודים, כי הארת ע"ב הורידה הה"ת מעינים אל הפה, והחזירה לאז"א לבחי' ראש וג"ר, וז"ת דנקודים נתפשטו במלכותם עד לבי"ע, כמ"ש בחלק ז'. ומתוך, שאלו ו"ק דו"א במוחין דנפש שיצאו בעת הקטנות דנקודים, הם הכלים ואורות הפנים דו"א, דהיינו בחינת מחזה ולמעלה דו"א, שכולו בחינת אצילות, כנ"ל בדיבור הסמוך, לפיכך נחשבים לעיקר עצמותו דו"א, כי כל אלו המוחין שיצאו בגדלות דנקודים, הם רק בחי' תוספות, כנודע. ע"כ חושב אותם כאן לעיקר ז"א, כי גם בעולם התיקון, לא נתבררו בעיבור א' רק אלו הכלים דפנים, דבחינת מחזה ולמעלה, שהם בחינת גו"ע שלו, שיצאו שם מזווג דה"ת בעינים דס"ג. וכלים דאחורים, דהיינו מחזה ולמטה דו"א, שיצאו שם בזמן הגדלות, ע"י הארת ע"ב שהורידה הה"ת מעינים, וחברה אח"פ דו"א לבחי' אצילות, כל זה הוא רק תוספות, ואינם מעיקר ז"א וע"כ גם בעולם התיקון לא באו רק בבחינת תוספות, בעיבור הב', כמ"ש בדיבור הסמוך.

(פב) ובתיקון נתעברו עיבור א' והיו

(פד) ואז חוזר הגדלות, שהוא הנשמה נה"י דאבא ונה"י דאמא. וצריך בירור אחר אל האורות לבדם, למוחין דיניקה העולין למעלה, ויוצאין המוחין דגדלות בנה"י הפנימים, והם נכנסין ב' שנים שהם משנת י"ג עד כ'.

(פה) והרי, כי למוחין הראשונים כבר הקדים להם עיבור א' של קודם התיקון הנ"ל, ואלו הם עצמם שנשארו בה בעיבור ראשון של אחר התיקון והבן זה מאד.

(פו) ואז בזמן העיבור ראשון בסופו בעת הלידה, יוצאין מוחין שניים דרוח ויען שאינם נכנסין אלא על ידי היניקה, לכן נקרא מוחין דיניקה, אבל ודאי שקדם להם עיבור. כנ"ל. ואח"כ למוחין שלישים דגדלות היה עיבור ג' אך בערך היניקה אינו אלא עיבור ב' והבן מאד.

אור פנימי

(פד) בירור אחר אל האורות לבדם למוחין דיניקה העולים למעלה: פירוש, שלהחזרת הגדלות דו"א, שהוא הנשמה, הנה אז לבירור שני צריכים, שנקרא עיבור ב', שהוא ע"י עלית האורות דיניקה למעלה לאו"א למ"ן, שע"י זווג הזה יורדת הה"ת מעינים ומחזירה אח"פ לאצילות, ואז משיג ו"א עשרה כלים שלימים. וז"ש, וצריך בירור אחר אל האורות לבדם למוחין דיניקה העולים למעלה. כמבואר. ומה שמדייק "אל האורות לבדם הוא להשמיענו שאין עלית מ"ן לבחי' הכלים דהפרצוף דיניקה, אלא להפנימיות שבהם שהם האורות לבדם, כמ"ש במקומו.

וכבר ידעת שיש בעיבור ב' הזה ב' זווגים כמו בעיבור א' שהם: א' להשלמת כלים שזה נעשה תכף אחר תשלום ב' שנים דיניקה. וזווג ב' הוא להמשכת המוחין, שזה נעשה אחר ט' שנים ויום אחד, ובחינת צ' דצלם, נכנסת בו עד י"ג שנים ויום אחד ובחינת ל' וכל' דצלם הזה נכנסות בו ב' השנים מ"ג ויום א' עד עשרים שנה כמבואר בע"ח שכ"ה דרוש ח' עש"ה. נכנסין ב' שנים שהם משנת י"ג עד

(פו) בעת הלידה יוצאים מוחין שניים דרוח ויען שאינם נכנסים אלא ע"י היניקה לכן נקרא מוחין דיניקה: ענין הזווג הזה שבעת הלידה לצורך המוחין דיניקה, כבר נתבאר לעיל (דף א' קכ"ח ד"ה בבטן ובד"ה האורות) עש"ה. ונתבאר שם שתכף אחר זווג הזה, הוכר העביות דגוף הו"א לבחי' אורח ואינו ירך אמו, שזו היא לידתו ויצאתו מאמא. לפיכך, אינו יכול לקבל המוחין האלו תכף, אלא הוא יורד לבי"ע, ויוגך מתחלה מסוד דדי בהמה, שע"י יניקה זו קונה כח להפריש ממנו כל הבחינות דבי"ע הנכללות בו. וכשנשאר בו רק מבחינת האצילות בלבד, אז הוא יכול לחזור ולעלות לאצילות, ולקבל המוחין דיניקה, שהם המוחין דרוח, ע"י יניקה מדדי אמא, שהם במקום בינה. וע"כ, נקראו המוחין דרוח בשם מוחין דיניקה.

* (פו) והנה כבר נתבאר, ענין ג' בחינות שיש אל העובר בסוד העיבור. ושם נתבאר, כי הבחינה הג' מהם, הוא היותו בן ט' ספירות ממש, והנה גם עתה ביניקה צריך שיהיו בו תשעה ספירות ג"כ, ואלו נגמרים בו בהיותו בן תשעה שנים ויום אחד. ובשנים האלו מגדיל איבריו ומתקנם, כי כבר היו בו בימי העיבור, אלא שעתה נגדלים ונתקנים עד תשלום תשעה שנים ויום א'. ואז אח"כ יהיו לו מוחין הראויין להוליד, ולכן מתשעה שנים ויום אחד ביאתו ביאה.

אור פנימי

עיבור ג' אך בערך היניקה אינו אלא עיבור ב': אמנם לא נמצא בדברי הרב שיקרא בשם עיבור ג', כי לא מצאנו אלא ב' עיבורים בלבד. וטעם הדבר, כי הגם שעיבור פירוש, זווג, מ"מ יש בו ענין נוסף על בחינת זווג סתם. כי באמת יש הרבה זווגים בעיבור א', וכן בעיבור ב', ואינם נקראים כל אחד בשם עיבור. אמנם עיבור פירוש, בירור כמ"ש הרב לעיל (באות פ"ד) ועי"ש באו"פ בד"ה בירור וכללות הבירורים הם רק שנים: א' הוא לכלים דפנים לבד שהם גו"ע, הנקרא ו"ק דז"א ועיקר עצמותו דז"א, שעיקר המברר אותם הוא א"א, ואו"א משתתפים עמו לבחי' מעבר בלבד, משום שאין ז"א יוצא אלא מאו"א. כנ"ל בחלק י'. ועיבור הזה כולל ב' זווגים כוללים: א' לאור הנפש בכלים דתג"ת, הנקרא קומת נה"י. ובזווג הכולל הזה, יש י"ב זווגים פרטיים, שהם: ד' הזמנים שבמדור התחתון. וד' הזמנים שבמדור האמצעי. וד' הזמנים שבמדור העליון. כנ"ל בחלק י"א. שבי"ב הזווגים האלו, הוא משיג כ"ה מדרגות דבחינת נפש בלבד, שהם נרנח"י דנפש, שבכל אחת מנרנח"י יש שם נרנח"י פרטים. עוד יש בעיבור א' הזה זווג ב' כולל לאור הרוח, אשר אז יורד אור הנפש, ומתלבש ומגדיל את הכלים דנה"י דז"א, ואור הרוח מתלבש בכלים דתג"ת.

וגם בזווג הב' הכולל הזה, יש בו י"ב זווגים פרטיים, כמו בזווג דא' שהם כ"ה בחינות דקומת הרוח, שהם נרנח"י דרוח כוללים, שבכל אחת מהם יש נרנח"י פרטים. ומלבד י"ב הזווגים האלו שאמרנו, יש כנגדם גם בבחינת ל' דצלם, וגם בבחינת ס' דצלם. הן בקומת הנפש, והן בקומת הרוח. אמנם כל אלו הזווגים המרובים הנ"ל, אינם אלא לברר בחינת הכלים דפנים דז"א, שהם ו"ק בלבד. ולפיכך נכללים כולם תחת שם עיבור ראשון בלבד. דהיינו בחינת הקביעות של ז"א, ובחינת עיקר עצמותו. וכל אלו אינם מספיקים רק לו"ק דז"א.

וכדי להשיג ג"ר, הנה הוא צריך לבירורים אחרים חדשים לגמרי, שהם בירורים

פח) והנה ענין התיקון וההגדלה הוא באופן זה. כי הנה בשתי שנים הראשונים הנקרא שני היניקה, אז נגדלו ב' מוחותיו, והם חו"ב שבו כנ"ל. אך הדעת איננו צריך לו עתה, וזה יתגדל אח"כ בעיבור ב' דמוחין, הראויים להוליד, כנזכר שם. ונמצא כי גם ב' מוחין אלו לא נתקנו רק בבחי' ההגדלה לבד, ולא שהם עתה ראויים להוליד.

פט) ואחר שני שנים של היניקה, שנגדלו שני המוחין הנזכרים, הם עצמם ע"י החלב כנ"ל, הנה נתפשט ונמשך כח החלב למטה בשבעה

אור פנימי

מהמוחין דגדלות עצמם. אלא רק מן גדלות דכלים בלבד, ע"כ נקראים ע"ש מוחין דיניקה. כי עיקר ההבחנות הוא בבחינת האור המלוכש בכלים. ועוד יש זווה כולל ב' להמשכת המוחין דגדלות, שהוא מתחיל אחר ט' שנים ויום א', ונמשך עד עשרים שנה כמ"ש לעיל בדברי הרב.

וזכור היטב כל שבארנו כאן, כי זולתם אי אפשר להבין דבר בענינים אלו הבאים בדברי הרב. גם תדע אשר אלו ב' עיבורים נוהגים בכל מדרגה ומדרגה, גם בבחינת הפנימיות שבה גם בבחינת החיצוניות שבה, כמ"ש כל זה במקומו.

פט) ואחר ב' שנים של יניקה שנגדלו שני המוחין הם עצמם ע"י החלב הנה נתפשט כח החלב ונמשך למטה בז"ת וכו': הנה הסדר שבכאן תמוה לכאורה, שמתחלה נגמרים המוחין דחכמה ובינה, ואח"כ הז"ת, שהם הו"ק והמלכות, שזה להפוך מהידוע, שמתחלה נגמרים הו"ק ואח"כ המוחין. אמנם הענין הוא, שהמדובר הוא כאן מהגדלת הכלים, וכבר ידעת שיש ערך הפוך בין הכלים והאורות, אשר באורות, נבחן שהתחתונים באים מתחילה. ובכלים, נבחן שהעליונים נגדלים תחלה, וכאן שהמדובר הוא מכלים, ודאי שנגדלים מתחלה העליונים דהיינו חו"ב שבו. ואח"כ ז' התחתונות.

ומלבד האמור, יש ג"כ ערך ממוצע מאורות וכלים יחד, דהיינו מבחינת התלבשות האורות בכלים בערך של הקומה

מכלים דאחורים דו"א, אשר בירורים אלו מיוחסים בעיקר לאו"א עצמם, דהיינו לזווג דע"ב ס"ג, המורידים הז"ת מעינים ומחזירים את אח"פ למקומם, דהיינו הנקרא נה"י חדשים. ואלו הברורים בכללם נקראים עיבור ב'. וגם כאן יש כל אותם הזווגים הפרטיים והכוללים הנאמרים בעיבור הא'. אלא מתוך שכל אלו הזווגים אינם באים אלא להשלמת כלים דאחורים, שהם אח"פ, כנ"ל, ע"כ המה מקובצים תחת שם אחד, עיבור ב'. והבן זה היטב.

ויש בעיבור ב' הזה, ג"כ ב' זווגים כוללים: א' להשלמת הכלים דאחורים, דהיינו להעלאת הנה"י החדשים. וזווג זה מתחיל אחר ב' שנים דיניקה, ונמשך ז' שנים עד ט' שנים יום א'. ותדע, שבזמן ההוא, נשלמים גם כן המוחין דיניקה, בכניסת המקיפים דהיינו הנקרא כניסת ה' ו' דצלם דמוחין דיניקה, כי אין ה' ו' דצלם יכולים לבא בבחינת פנימיות הפרצוף מטרם שנשלמים לו עשרה כלים גמורים, וכיון שאין העשרה כלים הללו באים אלא ע"י עיבור ב' כנ"ל. הרי שאפילו ה' ו' דצלם דיניקה, אינם יכולים להתפשט בו, זולת בימי הגדלות, שהוא אחר עיבור ב'. ובוה תבין מה שמכנה הרב לפעמים, כל אלו המוחין עד ט' שנים ויום א' בשם מוחין דיניקה. כי תשלום המוחין דיניקה הם בז' שנים אלו עד ט' שנים ויום א'. וכיון שבזמן ההוא אין לו עוד כלום

ספירות התחתונות, שהם ו"ק שלו ונוקבא המלכות שהיא הז', ונגדלו גם הם, וזה היה בהמשך שבעה שנים אחרות, ואם תחברם עם הב' שנים הראשונות הם תשעה שנים.

(צ) והענין כי אחר שכבר ינק כל הבחינה בשתי שנים הראשונים, איננו צריך עוד לינק, כי כבר ינק כל הבחי' שצריך ליינק, וניתנו בשתי מוחותיו, ואח"כ בשאר השנים מתפשט החלב ההוא למטה בשאר גופו.

(צא) ואמנם ענין הגדלת איבריו הנזכר, הוא, שהרי נעשה בו תשעה ספירות בתשעה שנים אלו, והלבישו את א"א דוגמת הבחינה הג' שנכתבאר, ואחר שהלבישו ט"ס דז"א לאריך כסדר הנזכר.

אור פנימי

בעצמו באות פ"ח, "הדעת אין צריך לו עתה וזה יתגדל אח"כ בעיבור ב". כי גם הכלי דדעת אינו מתגלה זולת בימי הגדלות. הרי שאין לחשוב עתה בהתלבשות אור הרוח, אלא בכלים דחכמה ובינה בלבד. ומה שאינו חושב את אור הנפש שירד ונתלבש בכלים דחג"ת, הוא מטעם שאין זה חידוש אור של ימי היניקה הבא עם החלב, כי אור הנפש יש לו עוד מזמן העיבור כנודע.

נתפשט ונמשך כח החלב למטה בשבע ספירות התחתונות ונגדלו גם הם: ענין התפשטות זו של כח החלב, היא כניסת המקיפים ל"ם דצלם, כי בב' שנים הראשונים לא יכלו להתפשט זולת הצ' דצלם דיניקה, שפירשו בחינת נפש רוח, של אור הרוח, אבל ג"ר דאור הרוח, שהם בחינת ל"ם דצלם, לא יכלו להכנס בו, כי אז אין לו אלא ששה כלים לבר, שהם בחי' גו"ע, וחסר לו אח"פ, כנודע, וא"כ אין לו מקום להתפשטות דל"ם דצלם, כי חסר לו הכלים. הנה הכלים אלו אינם באים לו רק ע"י עיבור הב', ע"י העלאת מ"ן לע"ב ס"ג העליונים, המורידים הה"ת מעינים ומשיבים לו את אח"פ, שהם נקראים נה"י חדשים,

בתיקון הקוים, שמבחינה זו נאמר תמיד, שקומת העיבור היא נה"י, וקומת היניקה היא חג"ת נה"י. וגם כאן אם המדובר הוא מתגדלת כלים, אפשר לומר שבעיבור נשלמים חב"ד, וביניקה נשלמים חב"ד וחג"ת. ואין לקבוע מסמרות בזה, כי הכל הוא לפי הענין אלא שיש לדייק תמיד בההפכות מהכלים להאורות.

והנה אלו המוחין חו"ב הנגמרים בב' שנות היניקה, הכונה היא על הכלים דפנים הנקראים גלגלתא ועינים, שהם בחינת חב"ד וחג"ת דכלים, כי אין הכוונה על מוחין ממש בפועל, כי ביניקה אין לו אלא ו"ק בלי ראש כנודע, ומאין לו מוחין כאן. כמו שרמזו בעצמו להלן באות צ"ג. אלא לפי שהאורות הבאים בפרצוף, מתלבשים תמיד בכלים העליונים יותר שבפרצוף ונמצא עתה ביניקה. שבא לו הקומה דאור הרוח, שהיא מתלבשת בהכלים דחב"ד שלו, ואור הנפש שהיה מלוכש מקודם לכן בכלים דחב"ד, יורד עתה לכלים דחג"ת, כנודע, לפיכך אומר שביניקה נגדלים הכלים דחו"ב, הוא שאור הרוח הבא עם החלב דיניקה, מתלבש בכלים ההם. ומה שאינו חושב גם דעת, ולומר, שנגדלים הכלים דחב"ד, הוא מטעם שאומר

(צב) אח"כ נתלבש יסוד דעתיק בתוך נה"י דאריך, ואז נשלם הז"א. כי מכחו נעשה גלגלתא וכתר אל ז"א ביום א' של אחר הט' שנים, והרי נשלם. ואז כבר הוא ראוי אל המוחין דהולדה, הנקרא מוחין דגדלות, ואז עולה בסוד מ"ן לצורך עיבור ב' דמוחין הראויין לביאה, כמ"ש. ואז ראוי לביאה.

(צג) אמנם אינו איש גמור עד שיכנסו בו ד' המוחין בד' השנים ונשלמים בסוף י"ג שנים ויום א', כי אעפ"י שאמרנו שכבר יש לו ט"ס בט' שנים הראשונות שהם ז"ת שבו, וב' מוחותיו חו"ב, עכ"ז אינם מתגלים בו רק הו"ק, אמנם הג' מוחין הם בו עתה בכח ולא בפועל.

(צד) והענין כי כל הגדלה זו אינו רק לעצמו, ר"ל להגדיל איבריו וגופו, אך אחר שגדל בט' ויום א', אז צריך שיותקנו מוחותיו ממוחין דאבא ואמא עצמן, אשר הם נמשכים מתג"ת דאריך, וע"י כן יוכל להוליד גם הוא דוגמת אביו ואמו, שהולידוהו לו ולנוקבא.

(צה) ונמצא כי המוחין דגדלות הם באים בסוד תוספת, ממוחין דאור"א עצמן, וגם הם המשיכו ממה שעליהם שהוא א"א, וכמ"ש ב"ה, ואז יהיה ראוי להולדה. והנה ענין גלגלתא דז"א נעשית ביום א' לבדו, שהוא יום הא' של שנה העשירית.

(צו) והטעם שאינם עשר שלמים, הוא, כי הגלגלת לא נעשית בו עד אחר עיבור הב' של אור"א, ולכן אינו נמנה הגלגלתא רק יום א'. כי

אור פנימי

ואז נמשכים בו ג"ר דיניקה, שהם כניסת ל"ם דצלם דיניקה. כנ"ל. ונודע, שבעת שבאים האורות דג"ר, הגה אז יורד אור הרוח, שהיה מתלבש בחו"ב, אל הכלים דתג"ת, ואור הנפש שהיה מתלבש בכלים דתג"ת, יורד אל הכלים דנה"י החדשים, ואור הג"ר שבא עתה, מתלבש בהכלים העליונים דחו"ב. הרי שעתה בזמן הגדלות הבא עם עיבור הב', נגדלים הו"ת: תג"ת נה"י, כי עתה נתלבשו בהם האורות דרוח נפש, כנ"ל. משא"כ בזמן הב' שנים דיניקה, שעוד לא נכנסו הג"ר דאור הרוח, אלא רוח דרוח, נמצא רוח

דרוח היה מלוכש בכלים דחו"ב בלבד, ובכלים דו"ת לא היה מאור הרוח כלום. וז"ש שבו' שנים אחר הב' שנות היניקה נמשך כח החלב למטה בו"ת", דהיינו כמבואר, שמטרים הו' שנים, לא היה כח החלב, שהוא אור הרוח, רק בראש, בחו"ב בלבד, ובו"ת לא היה מכח החלב כלל. והבן היטב. וצריך שתזכור כל המתבאר בחלק יוד, בענין ג' הבחינות שיש אל העובר. כי אי אפשר להכפיל מפני האריכות.

(צג) אע"פ שאמרנו שכבר יש לו ט"ס בט' שנים וכו' עכ"ז אינם מתגלים בו רק הו"ק: כבר ידעת, שהוויג הא' שבעובר

תכף בתחלת שנה הי' מתעבר פעם ב', כדי לעשות בו גלגלתא, ואז יהיה ראוי לביאה. ונמצא כי הגלגלתא נעשית תכף אחר עיבור הזה, ונעשית ביום א' של שנה י', ואח"כ בד' שנים אחרים נכנסו בהאי גלגלתא ד' המוחין, והרי נשלמו י"ג שנים ויום א' והרי הוא איש גמור.

צו) ואבאר לך עתה הכרעת דעתי בדיושים אלו החלוקים, הנזכר בראש פרק זה. והנלע"ד הוא זה, כי אחר ב' שנים דיניקה, נכנסים ב' בחינות יחד, שהם ו"ק דמוחין דגדלות המתחילים אז להכנס בראשו בהמשך שש שנים, כמ"ש, וכנגדם ג"כ מתפשטים ו"ק דמוחין בקטנות

אור פנימי

ב', הוא להגדלת הכלים בלבד, דהיינו להתחזיר אח"פ שלו מבי"ע, ולהעלותם לאצילות. אשר אח"כ הוא ראוי לעלות למ"ן לזווג ב' ולהמשיך גם האורות הגדלות. וא"כ אין לז"א בכל ההמשך דט' שנים, רק בחי' אור הרוח בלבד, אשר בב' שנות היניקה קונה הרוח נפש דרוח, ובד' השנים שלאחריהן הוא קונה גם הג"ר דרוח, כנ"ל בדיבור הסמוך. וא"כ הוא נמצא עדיין בחסרון האורות דראש, ואין לו אלא אורות דו"ק בלבד, שהם נרנח"י דרוח. וכדי להשיג האורות דגדלות שהם אורות דנשמה, הוא צריך לזווג ב' דאו"א הבא ע"י עלית מ"ן אחר היותו בן ט' שנים ויום אחד. כמו שממשיך הרב.

צו) ו"ק דמוחין דגדלות המתחיל אז להכנס בראשו בהמשך ד' שנים וכנגדם ג"כ מתפשטים ו"ק דמוחין בקטנות דיניקה בגופו למטה, ונמצא זה נכנס וזה יוצא: פירוש, כל מדרגה נחלקת לג"ר ו"ק, הנקרא גדלות וקטנות. וזהו אפילו במדרגות דנפש ורוח. אמנם בכללות נקרא כל נרנח"י הנפש, וכן כל נרנח"י דרוח, בשם קטנות, ובשם ו"ק. רק המדרגות דנשמה חיה יחידה נקראים בשם מוחין דגדלות. וכבר ידעת, שבב' שנות היניקה, נכנסים בז"א רק האורות דנפש רוח דרוח, דהיינו הקטנות דאור הרוח, שהיא בחינת ו"ק

דו"ק, כנ"ל. ובד' שנים שלאחריהם, נכנסין בו ג"ר דאור הרוח: נשמה, חיה, יחידה דרוח, הנקרא גדלות דרוח, או ג"ר דו"ק, אשר בכללות הוא נבחן לו"ק דמוחין דג"ר האמיתיים. כנ"ל. וז"ש "אחר ב' שנים דיניקה נכנסים בו ב' בחינות יחד, שהם ו"ק דמוחין דגדלות המתחיל להכנס בראשו בהמשך ד' שנים, וכנגדם ג"כ מתפשטים ו"ק דמוחין דקטנות דיניקה בגופו למטה, ונמצא זה נכנס וזה יוצא" פירוש: כי מקודם לכן, בב' השנים דיניקה, היה לו רק בחי' מוחין דקטנות בראש, בחו"ב שלו, כנ"ל. ובגוף, שהוא ז"ת, לא היה כלום מבחינת יניקה שהיא אור הרוח. כנ"ל. ונמצא עתה בד' שנים שלאחריהם שהוא משיג ב' בחינות יחד, כי משיג המוחין דגדלות דיניקה, שהם הג"ר דיניקה המתלבשים אז בראש, בחו"ב שלו, ובחינת הב' אשר הז"ת שלו משיגים עתה, את המוחין הקטנות של היניקה, דהיינו בחינת הרוח שהיה מקודם לכן בחכמה ובינה, יורדים עתה משם, ובאים אל הגוף לז"ת. כמ"ש לעיל, שבעת שבאים האורות דג"ר דרוח יורד אור הרוח שהיה מתלבש בחו"ב, אל הז"ת, כדי לפנות מקום אל אורות דג"ר להתלבש בחו"ב. ע"ש. וז"ש "זה נכנס וזה יוצא" דהיינו שו"ק דגדלות, שהם ג"ר דרוח נכנס לראש, וו"ק דו"ק, שהם נפש רוח דרוח יוצאים משם ויורדין לז"ת.

דיניקה בגופו למטה, ונמצא זה נכנס זה יוצא: זה נכנס במוחין, וזה יוצא ומתפשט בגופא. והוא ע"ד שנתבאר בכונת ק"ש בפר' א'.

צח) ואם נדקדק יותר, נמצא, כי ו"ק הפנימים דמוחין דיניקה נתפשטו בגופא ב' שנים של היניקה, ואח"כ המקיפים ל"ם דצלם דיניקה, הם נכנסים יחד עם ו"ק דגדלות. והטעם הוא מוכרח לפי כי א"א שיכנסו המקיפים דקטנות אם לא שכבר נעשו ונוצרו ו"ק דמוחין דגדלות, והם רוצים ליכנס, ואז דוחים את המקיפים דיניקה ליכנס תחלה, ושיעשו פנימים, ואחריהם נכנסין גם הם.

צט) והוא מעין מ"ש בסוד הק"ש במלת אחד, כי אז נכנסים יחד המקיפים דיניקה עם המוחין דו"ק דגדלות, אחד שעלה ביסוד מיין נוקבין להתעבר בבחינת עיבור ב', אחר שכבר היו לו מוחין פנימים דיניקה. ונמצא כי מקיפים דיניקה ופנימים דו"ק דגדלות נכנסים יחד זה אחר זה, שבמשך ז' שנים שלאחר ב' שנים של היניקה ואז נשלם לט' שנים.

ק) ואח"כ נכנסין בו ד' המוחין עצמן של הג"ר בד' שנים אחרים, שהוא מה שאנו עושים בברכת אבות כמבואר שם, וע"ש, איך יש עיבור ג"כ בענין אלו המוחין של ג"ר דגדלות, נוסף על העיבור הראשון שנעשה בק"ש, להמשיך מקיפים דיניקה ושש קצוות דגדלות.

אור פנימי

צח) המקיפים ל"ם דצלם דיניקה הם נכנסים יחד עם ו"ק דגדלות: כמבואר לעיל בדיבור הסמוך, שאחר ב' שנות היניקה, עולה למ"ן לעיבור ב', ומשיג את ו"ק דגדלות, שפירושם, הגדלות של עשרה כלים, שאז הוא ראוי להמשיך בתוכו את המקיפין ל"ם דצלם דיניקה, שהם בחינת ג"ר דרוח כי מטרם שמשיג גדלות הכלים, אינו יכול להלביש אותם ע"ש.

א"א שיכנסו המקיפים דקטנות אם לא שכבר נעשו ונוצרו ו"ק דמוחין דגדלות: פירוש הגדלת הכלים לעשרה, הנמשך ע"י עיבור ב', אחר ב' שנים, נקרא ו"ק דמוחין דגדלות, ונודע אשר המקיפים דקטנות, שהם ל"ם דצלם דיניקה, הם בחינת ג"ר דאור

הרוח, ולכן אי אפשר שיכנסו המקיפים האלו בז"א, מטרם שיהיה לו ו"ק דגדלות, דהיינו עשרה כלים, כי כל עוד שאין לו אלא ששה כלים, אין ג"ר דרוח מוצאים מקום להתלבש בו.

צט) מקיפים דיניקה ופנימים דו"ק דגדלות נכנסים יחד זה אחר זה: בהמשך ז' השנים כמבואר בדיבור הסמוך, שמתחלה באים הפנימים דו"ק דגדלות, שפירושם, הגדלות הכלים בנה"י חדשים. ואחר שיש לו עשרה כלים, יכולים להכנס המקיפים דל"ם דצלם דיניקה, הנקראים מקיפים דקטנות.

ק) עיבור ג"כ בענין אלו המוחין של ג"ר הגדלות: כוונתנו לזווג הב' שבעיבור

קא) ונמצא א"כ, כי ד' השנים שיש בין היניקה עד סוף ט' שנים ויום א' נחשבין לבחי' יניקה, לפי שנכנסין אז בהם המקיפים דיניקה ונחשבים לגדלות, כיון שהם נכנסין ו"ק דגדלות.

קב) ויש עיבור ב' דמוחין תכף אחר ב' שנים של היניקה לצורך ו"ק דגדלות, ויש עיבור ב' אחר ט' שנים ויום א' לצורך ג"ר דגדלות, והכל אמת, גם יתבאר עם זה, כי המוחין דאלהי"ם הפשוטים הם הפנימיים בבחי' ו"ק, ואח"כ מתפשטין הפשוטים למטה ברו"ק דגופא, ואז נכנסין ג"ר ממש דמוחין דיניקה והם בחי' אלהי"ם במילויים כנלע"ד.

* קג) ונמצא כי עתה בזמן היניקה חוזרים שנית או"א להזדווג בבחי' כלים אמצעיים שלהם אשר בהם, עם האורות הנקרא רוח, ומולדין בחינת מוחין אלו אל הז"א, והם סוד רוח שבו. ואלו המוחין

אור פנימי

ב', הנעשה ע"י עלית מ"ן בהיותו בן ט' שנים ויום א'. וכבר נתבאר, שאין זה עיבור מיוחד כי אין יותר מב' עיבורים: שעבור א' הוא ע"י העליון, שהעליון מעלה אותו למ"ן, מכח גו"ע דתחתון הדבוקים באח"פ דעליון, כי אז הוא עולה מתוך הקליפות שבבי"ע, ואי אפשר לו לעלות לבדו למ"ן. ועיבור ב' הוא, אחר הב' שנים של היניקה, שאז הוא עולה למ"ן מעצמו. וכל הזווגים שלאחר זה, נקראים ג"כ בשם עיבור ב'. כנ"ל באורך.

ומה שאומר שאלקים הפשוטים יורדים למטה בגופא בעת שנכנסים המוחין דאלקים במילויים בראש. זה כבר נתבאר לעיל. שבב' השנים דיניקה נמצאים המוחין דקטנות היניקה בראש, בחו"ב שלו, ובגוף אין שום הארת המוחין דיניקה, אלא אחר ביאת הג"ר שמתלבשים בראש, הגה אז נדחים המוחין דקטנות לז"ת. ע"ש.

קג) מוחין אלו אל הז"א והם סוד הרוח שבו כו' בכלים האמצעים: כבר נתבאר זה לעיל, שלעת לידת ז"א, תוזרים או"א

קב) עיבור ב' דמוחין תכף אחר ב' שנים של היניקה, לצורך ו"ק דגדלות, ויש עיבור ב' אחר ט' שנים ויום א' לצורך ג"ר דגדלות: כמ"ש בדיבור הסמוך, שאלו ב' העיבורים הם נכללים בעיבור ב', ע"ש.

המוחין דאלקים הפשוטים הם הפנימיים בבחינת ו"ק, ואח"כ מתפשטים הפשוטים למטה בגופא, ואז נכנסין ג"ר ממש דמוחין דיניקה והם בחינת אלקים במילויים: כי מילוי מורה על בחינת מסך ועביות,

מצטיירים ונוצרים בבטן אמא עלאה בכלים האמצעיים שלה, ונולדים ויוצאים לחוץ, ומתלבשים בתבונה בכלים האמצעיים שלה, ונעשים בבחינת צלם, כנזכר בענין העיבור.

קד) וע"ש איך נחלק צלם זה לג' בחי' כי צ' דצלם היא בחי' שלש אחרונות, נה"י דתבונה, ובהם מתלבשים מוחין דפנימיות דז"א, והם כוללות י"ס שלימות, ומתלבשים תוך ז"א בבחינת כלים האמצעיים שלו ג"כ. ול"ם דצלם הם ב' בחינות מקיפים של מוחין דז"א שנתלבשו בשלש אמצעיות, ובד' ראשונות דתבונה, בבחינת כלים אמצעיים שלה. והם מקיפים מבוחרין לכלים האמצעיים של ז"א ג"כ.

* קה) גם נבאר בחי' השדיים האלו בבחי' שם אהי"ה, ונבארהו במ"ש איך יש ג' אהיה דיודין אלפין ההין, והם בג"ת שבה, וזה התחתון הוא במילוי ההין ואין בו רק ט"ל אותיות, כי הא' הוא דיודין, הב' באלפין, ובכל א' מ"א אותיות: בפשוט, ובמילוי, ובמילוי המילוי. ושם נתבאר, כי ב' אהיה התחתונות שבג' הראשונות הנה בשעת הזרעת הטיפה של אודם עולים למעלה באהיה הא' דיודין.

אור פנימי

להזדווג על בחינת מסך מעביות דבחי"א, שהם בחינת כלים אמצעיים שלהם, שנקראים תג"ת דא"א שהקומה היוצאת על הזווג הנה היא קומת ע"ס דרות. כנ"ל ודף א' קכ"ח ד"ה בבטן. ע"ש.

קה) ג' אהיה דיודין אלפין ההין והם בג' תחתונות שבה וזה התחתון הוא במילוי ההין: כלומר, אהיה דההין הם בג"ת שלה, ושאר ב' אהיה פירש לעיל, שאהיה דיודין הוא בג"ר שלה, ואהי"ה דאלפין הוא בתג"ת שלה. כנ"ל חלק י"א אות קי"ד. הזרעת הטפה של אודם עולים למעלה באהיה הא' דיודין וכו' וכמו כן אהיה הא' דיודין יורד ומתלבש באהיה הב' דאלפין. פירוש כי בהזרעת הטפה לסוד העיבור,

היו א"א מתלבשים בכלים החיצונים שלהם, דהיינו בבחינת העביות דשורש, שהוא עביות דכתר, המוציאה קומת נה"י באור הנפש. ולפיכך נבחן, אשר ב' האהי"ה תחתונים שהם דההין ואלפין, דהיינו נה"י ותג"ת, עלו אל אהי"ה דיודין, שהוא בחינת כחב"ד שלה, שפירשו ראש וכתר, כי לא נזדווגו רק על עביות הכתר. אמנם כאן, שהזווג הוא לצורך קומת הרוח דז"א, שאז צריכים א"א להתלבש בכלים האמצעיים שלהם, ששם בחינת העביות דבחי"א, המוציאה קומת תג"ת, לפיכך צריכים אהי"ה דיודין, וכן אהי"ה דההין, לעלות לאהי"ה דאלפין, שהם בחינת תג"ת דא"א, דהיינו הכלים האמצעיים שלהם, ששם בחינת העביות דבחי"א כנ"ל, באופן שנעשה הזווג בבחינת אהיה דאלפין.

* מבוא שערים שער ה' ח"ב סוף פרק ג'.

קו) אמנם עתה אינו כן, כי כל אחד הוא במקומו, ונמצא כי אהיה התחתון שהוא בג' אחרונות שבה, שם יורד ונמצא הדם במקור ויסוד האשה תמיד, כי הוא בסוד האחרים של הג'ת, ועולה דם כזה: א' א"ה אה"י אה"י, ושם באחרים הוא הדם.

קז) וכמו כן אהיה הא, דיודין יורד ומתלבש באהיה הב' דאלפין שבג' האמצעיות, שמקומו בת"ת שבה במקום החזה, ושם מתחברין שניהם ונעשים השדיים לה ולכן אלו הב' אהיה בשני מילויים שבהם ביודין ובאלפין הם בג' ש"ד, לרמוז, כי מהם נעשים השדיים.

קח) ואז בעת הלידה חוזר לעלות הדם, שהוא ריבוע אהיה דההין שבג'ת למעלה ממקומם, כנ"ל בפרק זה, שעולין אורות נה"י שלה למעלה עד כנגד החזה, ואז מתהפך מדם שהוא דין, כי אהיה דההין הוא דינין יותר להיותו בההין, ולהיותו תחתון, ושם למעלה מתהפך לרחמים ונעשה חלב. והרי נתבאר פה, איך מטיפת אודם שבנקבה

אור פנימי

קו) עתה אינו כן כי כל אחד הוא במקומו וכי' ונמצא הדם במקור ויסוד האשה: כי בגמר העובר בכל נרנח"י שלו, חזרו ונתפשטו כל הג' האהיה למקומם: אהיה דיודין בחב"ד, ואהיה דאלפין בתג"ת, ואהיה דההין בנה"י. כי העליה של ב' אהיה תחתונים לאהיה העליון דיודין, היתה רק בעת הזווג, בלבד, ואחר שנעשה הזווג, חזרו שוב למקומם. וכבר ידעת, שאורות דנה"י נקראים דם, שהם האודם שבה ודיגים. וז"ש ונמצא הדם במקור ויסוד האשה תמיד" כלומר, שאחר הזווג ירדה אהיה דההין שהיא בחינת נה"י דאו"י למקומם מסבור ולמטה, שהם בחינת הדם שביסוד שלה. והוא בבחי' האחורים דאהיה דההין, כי אין התחתון נוטל מפנים דעליון רק מאחורים שלו, כנודע. וז"ש שאחורים דאהיה עולה דם.

קז) מתחברים שניהם ונעשים השדים שלה ולכן אלו ב' אהיה בשני מילויים שבהם ביודין ובאלפין בג' ש"ד: כי אחר שנתמעט הפרצוף דתבונה, מכח הזווג על בחי"א, לבחינת ו"ק, כי אורות דנה"י עלו לתג"ת, ואורות דתג"ת עלו לחב"ד, נמצא, שבערך

האורות אין אלא תג"ת נה"י, שהם ו"ק בלבד, ובערך הכלים אינם אלא חב"ד תג"ת וחסר נה"י כנ"ל באורך, ולפיכך נבחנו עתה התג"ת דאו"א, ששם נעשה הזווג דקומת רוח, שהיא המוחין דיניקה, אשר יש בהם רק הכלים דחב"ד תג"ת, שהם אהיה דיודין שהם חב"ד, ואהיה דאלפין שהם תג"ת, שמב' אהיה אלו, נעשו השדיים, שהם הכלים דמוחין אלו, וז"ש, "הב' אהיה בשני המילויים שבהם הם בג' ש"ד, לרמוז כי מהם נעשו השדיים" דהיינו כמבואר, כי מבחינת הכלים, לא נשארו בהם זולת חב"ד תג"ת בלבד, ומהם נעשו השדיים, שהם הכלים דמוחין דיניקה.

קח) ואז בעת הלידה חוזר לעלות הדם וכי' שעולין אורות נה"י שלה למעלה עד כנגד החזה וכי' ונעשים חלב: כמ"ש לעיל בדיבור הסמוך, שבעת הלידה, שבחי"א חוזרת שם, מטעם עלית ה"ת לעינים, והג"ר נסתלקו מתבונה, נמצא אז שאורות דתג"ת עלו לכלים דחב"ד, ואורות דנה"י עלו לכלים דתג"ת. ע"ש. הרי שאורות דנה"י שהם בחינת אחורים דאה"י שבג' דם, שהוא

נעשה הדם בולד, כי הדם נעשה חלב, ואחר שיונק אותו זה הולד, מתהפך בו לדם אח"ך כבתחילה, אלא שעתה הוא מזוקק וברור.

קט) והנה נתבאר שם, כי יש ג"כ טיפות לובן מהזכר, והוא שם יה"י במילוי ההין שבג' אחרונות שבו, שהוא בגי' מ"ב. והנה ממנו נעשה סוד החלב לבן בולד, כי החלב הוא סוד הלובן שבולד כנודע, וכשתתחבר חלב וחלב ודם הנזכר, בגימטריא ג"פ מ"ב הנ"ל, וחסרים עדיין מהם ב', והחסרון הוא בב' אהיה שבנקבה, שאין בכל א' רק מ"א אותיות, אך היה"י הוא שלם בגימטריא מ"ב.

קי) הרי נתבאר היטב, איך החלב והלובן של ז"א נמשך מטיפת הזכר, והדם והחלב שהוא האודם שבו נמשך מטיפות הנקבה וז"ס להקריב לי חלב ודם כי חלב ודם קרבין לגבוה כי כל ז"א נבנה משניהם והם קרביין לגבוה.

קיא) גם תבין, כי בב' אהיה הראשונים, יש בכל א' כ"ז אותיות מילוי המילוי והם סוד כ"ז אותיות התורה כנודע, כי האותיות הם מן הבינה, אך באהיה האחרון אין בו רק כ"ה אותיות מילוי המילוי, אשר משם כל יצירת ז"א בבחי' הדם, ואח"ך בבחי' החלב שיונק. וז"ש בפרשת שמות, ויאמר כה תאמר אל בני ישראל אהיה שלחני, שהיא אהיה הג' שבפסוק, שיש בו כ"ה אותיות וז"ש כה תאמר. וכבר נתבאר לעיל, כי פסוקים אלו מדברים בענין יצירת ז"א.

* קיב) ועתה נבאר צ' דצלם, שנעשים מנה"י הראשונים דתבונה הג' שהיא הב'. והנה האורות שהם המוחין דז"א מתלבשין בתוכם, והלבוש

אור פנימי

בחינת דין, נעשו עתה שם במקום חג"ת לחלב, שהוא בחי' רחמים. קט) והחסרון הוא בב' אהיה שבנקבה שאין בכל א' רק מ"א אותיות: זה רומז, שחסר לאמא שער מ"ב העליון שהוא כתר שבה שז"ס כי אם לבינה תקרא, כמ"ש הרב בע"ת שער י"ג פי"ג באורך. עשה. קיב) תבונה הג' שהיא הב': פי' הג' אל או"א עלאין, והב' מבחינת ישו"ת. כי לעת לידה, מתחלקים שוב או"א וישו"ת לב' פרצופים וגם ישו"ת עצמם מתחלקים לפנימית וחיצונית: שישו"ת הפנימים נקראים ישו"ת הא', וישו"ת החיצונים נקראים ישו"ת הב', ונמצא זו התבונה הב' נבנת לתבונה הג' לאמא עלאה. כמבואר בחלקים הקודמים.

* ע"ת ח"ב שער כ"ה: שער דרושי הצלם דרוש ו'.

נגרר אחר הרוחניות וטפל לו, ולכן הכל נחשב ומתייחס לגוף הז"א ולא אל התבונה, והלבוש מסתלק מטבעו הראשון שהיה של תבונה, ונעשה טבע דז"א עצמו, וחוזרין להיות גופא דז"א ממש, ונקרא עצם מעצמו ובשר מבשרו, כי הגוף מתנהג אחר הרוחניות אשר בתוכם.

קיג) לכן הי"ס דז"א הם נחשבין מחכמה ולמטה הנקרא ראשית כנ"ל, ולא מן הכתר. וגם לא מן החסד ולמטה, אלא מהחכמה למטה כי הכל נחשב כגוף הז"א עצמו, והם חב"ד חג"ת נה"י, והבן זה הכלל.

קיד) ובוזה תבין מ"ש לך בסוד הגדלות דז"א ע"י כניסת המוחין האלו, כי בתחלה היו ו"ק לבד, ונגדלו ונעשה ט"ס, והוא ע"י ג"ס דנה"י אמא שנכנסו לתוכו ונעשה ט"ס. ולולי שנחשבין מגוף ז"א עצמו ובשר מבשרו, איך יגדל על ידם. אמנם אחר שאינם עתה בשר אמא, אלא בשר ז"א לבדו, לכן נגדל הז"א הגדלה ממשי: כי פ"א דנצח תבונה מתערב עם ב"פ דחסד דז"א, ונעשה חכמה דז"א. ופרק אמצעי דנצח מתערב עם פ"ת דחסד ופ"א דנצח ז"א, ונעשה חסד דז"א. ופ"ת דנצח אמא מתחבר עם ב"פ תחתונים דנצח ז"א, ונעשה נצח דז"א. וכעד"ז בב' ספירות אחרות, עד שנעשה בן ט"ס גמורות שלו ממש.

קטו) ונמצא כי אלו המוחין הם מתפשטין בכל ט"ס דז"א, ויש להם ב' לבושי: א' לבושי נה"י דתבונה, וב' לבושי מגופא דז"א אשר בתוכם מתלבשים נה"י דתבונה. ונמצא היותן לבוש תוך לבוש, ועכ"ז, עיקר המוחין אינם רק אותן שבחב"ד דז"א, כי שאר המוחין המתפשטין דרך קוין אינם מוחין ממש. ונתבאר זה במקומו בע"ה.

* קטז) והנה בדרוש הקודם נתבאר, כי אלו המוחין נקראים צלם האדם, והם אור מקיף על ז"א כמ"ש, וע"ש. ונבאר בו ביאור יותר. דע,

אור פנימי

הגוף מתנהג אחר הרוחניות שבתוכם: קיג) הי"ס דז"א נחשבין מחכמה ולמטה כי האורות הם העיקר בהפרצוף, ואין שום גילוי בכלי זולת לפי בחינת האורות שבו, והיינו מטעם שכתר דז"א, מלבד הכלי שלו ולכן, כיון שאין בנה"י הללו שום אורות של התבונה, זולת אורות דז"א בלבד, ע"כ מבחינת התבונה, נמצא גם האור שבו נחשבים גם הם לבחינת ז"א כמו האורות.

* ע"ת ח"ב שער כ"ה: שער דרושי הצלם דרוש ג'.

כי הצלם הוא פרצוף גמור דק וזך מאד, ושלם ביי"ס, והוא בחי' ד' מוחין, שהם חו"ב, ודעת שנחלק לחו"ג, והם נעשה פרצוף א' שלם ביי"ס. ובזה הפרצוף הדק בעל יי"ס גמורות, יש בו מוחין, שהם חב"ד של יי"ס האלו שבפרצוף הזה.

ק"ז) והנה הדעת של פרצוף זה יש בו ה"ח וה"ג כנ"ל, והה"ח שבדעת זה של זה הפרצוף, הם שם מלמעלה, קודם שיכנסו תוך ז"א להעשות בו מוחין פנימים קודם כניסתן, הם מתפשטין שם הה"ח בה"ס חג"ת נ"ה של אותו פרצוף הדק והבן זה היטב.

ק"ח) ודע והבן, כי ע"י היניקה דז"א נשלמו כל הו"ק של ז"א, והאמת הוא שבערך עצמם הם ג"כ פרצוף שלם מי"ס, כי גם הקטן יש לו ראש בהכרח, אמנם כל אלו הי"ס נקראו בחי' ו"ק, בערך כל בחי' ז"א בשלימותן. כי אלו יי"ס של פרצוף היניקה נעשין לו אח"כ בחי' ו"ק לבד, והיי"ס דפרצוף המוחין דגדלות הנקראים צלם כנ"ל, נעשין לו מוחין שהם חב"ד.

ק"ט) ועוד יש לו בחי' הכתר של ז"א, כי אינה בכלל המוחין דגדלות, כי אלו המוחין הם חב"ד דז"א לבד. ולקמן אחר ביאור המוחין נבאר ענין הכתר. והבן ג' בחי' אלו היטב מאד מאד. ודע כי כל בחינות אלו הם צ' של צלם הנקרא דעת, כנזכר בדרוש הנ"ל.

אור פנימי

לבחינת ז"א, והוא מתחיל רק מחכמה כמ"ש במקומו.

ק"י) קודם כניסתן הם מתפשטים שם הה"ח בה' ספירות חג"ת נ"ה של אותו פרצוף הדק: מדייק להשמיענו, שתכף בעת יציאת המוחין דז"א באו"א, יוצאים שם ע"ס שלמות, דהיינו כל הנרנח"י, ג"ר וו"ק, שג"ר נקראים חו"ב, וו"ק נקראים דעת. אלא שז"א אינו מקבל אותם תכף בבת אחת, רק לאט לאט כמו שמבאר והולך.

ק"יט) כל בחינות אלו הם צ' של צלם הנקרא דעת: כלומר, כי הם' ולי' דצלם הם בחינת או"א עלאין וישסו"ת, שהם בחי' חכמה ובינה עצמם, והם בעצמותם אינם

מתפשטים בז"א, רק בחינת החיצוניות של הלי' הנקרא צ' והוא בחינת דעת, כנ"ל בדברי הרב (חלק י"א אות קל"ז) ותדע, שאפילו בעת שנוטל ג"ר דמוחין, שהם המקיפים ההם הנקראים לי' וס' הנה גם אז אינו נוטל רק בחינת צ' אשר במקיפים אלו, דהיינו בחינת הדעת שבהם. וזה אמרו, שכל ג' הבחינות, שהם: ו"ק, וג"ר, וכתר של המוחין, הנה הם רק בחינת צ' דצלם. דהיינו כמבואר שאפילו בעת שמשגיג ג"ר שהם המקיפים דלי' וס' אינו נוטל רק בחינת הצי' שבהם. אמנם בחינת הג' שהוא הכתר דז"א, אינה נחשבת לעצמות ז"א, כמ"ש לפנינו.

קכ) ונחזור לענין, כי הנה הצלם הוא פרצוף דק כנ"ל, שהוא בעל י"ס גמורות, הנה נתבאר בדרוש הנ"ל, כי אחר העשותו מבחי' זווג או"א עליונים, הנה אחר כמה בחי' נתלבש בנה"י וב"ש הת"ת של התבונה הב' שהיא הג', שהוא מהחזה ולמטה של תבונה זו, והוא צ' דצלם. אמנם צריך שתדע, כי בחי' ג' הנ"ל שהוא כתר דז"א, היא המתלבשת בת"ת דתבונה הנ"ל, כמ"ש סוף דרוש זה בע"ה. אמנם הצלם הנ"ל שהוא הפרצוף הי"ס של המוחין כנ"ל, כולו הוא מתלבש בנה"י לבדם של התבונה הנ"ל שהוא צ' דצלם.

קכא) והבן היטב כל מה שביארנו, והוא באופן זה. כי קו ימין של פרצוף זה שהוא חח"ן, מתלבש בג' פרקין של נצח של תבונה זו, וקו שמאל שהוא בג"ה, מתלבש בג"פ דהוד דתבונה. וקו אמצעי שהוא דת"י, מתלבש בב' פרקין של יסוד דתבונה שהם ב"פ לבד: יסוד, ועטרה. ושם עומדין סתומין כל הקו אמצעי של הפרצוף דצלם.

* קכב) והנה אחר שנתלבש הצלם הזה בנה"י דתבונה כנ"ל, מתחילין להכנס תוך ז"א עצמו, שהוא בחינת הפרצוף הנ"ל הנקרא ו"ק כנ"ל, ומתחילין להכנס אחר ב' שנים שהם זמן היניקה, כי אז נשלמו הו"ק שהוא פרצוף הנ"ל.

אור פנימי

דת"י מתלבש בב' פרקין דיסוד דתבונה שהם ב' פרקין לבד: יסוד, ועטרה ושם עומדין סתומים כל הקו אמצעי של פרצוף הצלם: כלומר, כל עוד שאין החסדים וגבורות יורדים ליסוד דז"א, ועולים משם בסוד או"ח וכו', נבחנו לסתומים, כי המסך דיסוד אמא מכסה עליהם, בבחינת אחורים שלה הדוחים הארת חכמה, ואין הגילוי נעשה, אלא ע"י עלית מ"ן, אחר ט' שנים ויום א', כמ"ש לפנינו. ונמצא כי אע"פ שכל הפנימים ומקיפים דע"ס דמוחין דיניקה מתפשטים בז"א מטרם הזמן דט' שנים ויום א', מ"מ אין החסרים מתגלים בו מחזה ולמטה, והם נשארים עומדים בעטרת יסוד אמא שבמקום החזה, וע"כ הם מכוסים

וסתומים מגילוי הארת חכמה בהם. כמ"ש לפנינו.

קכב) ומתחילין להכנס אחר ב' שנים שהם זמן היניקה: כי כל זמן שהוא עולה לינק מדדי אמא, נבחן שהמוחין עוד לא נתפשטו בז"א, כי ע"כ הוא עולה ויורד, אלא אחר תשלום כ"ד חודש דיניקה, מתחילים המוחין דיניקה, להתלבש בו בקביעות, דהיינו שבחינת הצ' דצלם נכנסת ומתפשטת בו ונעשה עצם מעצמו ובשר מבשרו. וגם התפשטות זו היא לאט לאט על סדר המדרגה, שמתחילה מתפשט בו ו"ק דצלם שהם רק הפנימיות שבו, ואז מכונה עונת הפעוטות, ואח"כ הג"ר דצלם,

* שם באותו דרוש דף כ"ד ט"א.

קכג) והנה בשנה ג' נכנס פרק תחתון דנצח תבונה, ובתוכו ספירת נצח של הצלם, ונכנס תוך ספירת חכמה דז"א בבחי' פרצוף ו"ק כנ"ל. ועדיין פ"ת דהוד תבונה נשאר למעלה, כאדם הכופף רגלו למעלה תלוי. ובשנה ד', נכנס הוד דצלם אשר תוך פ"ת דהוד תבונה, ונכנס בבינה דז"א.

אור פנימי

בחינת התפשטות הצ' דצלם, בבחינת נה"י דאמא המלבישים בז"א להעשות עצם מעצמו ובשר משרו, כי התפשטות זו של נה"י דאמא, אינה נעשה זולת בימי הגדלות דז"א, אשר אז מתעלים השלישים האמצעים והעליונים דתג"ת דז"א, ונעשו לחב"ד, והשלישים תחתונים דחג"ת עם השלישים עליונים דנה"י דז"א מתחברים ונעשו לחג"ת והשלישים האמצעים עם התחתונים דנו"ה, נשארו בבחינת נה"י, כנודע. ונמצא שאין לז"א רק ב"ש בחב"ד, וכן ב"ש בחג"ת, וכן ב"ש בנה"י. וע"כ הוא נצרך להתפשטות נה"י דאמא, שנקרא ג"כ צ' דצלם, שהם ישרים את השלישים החסרים לו, ואז מתחלק הנצח דאמא לג"ש, ומשלימים את הח"ן דז"א וכן ההוד מתחלק לג"ש ומשלימים את בג"ה דז"א. וכן היסוד מתחלק לב"ש ומשלימים לדעת ות"ת דז"א. כמ"ש לפנינו. הרי שאין ענין התפשטות נה"י דאמא להעשות עצמו ובשרו דז"א, רק לעת הגדלות, שהוצרך אז להשלמת השלישים שלו. וזה אמרו כאן "אחר שנתלבש הצלם הזה בנה"י דתבונה מתחילים להכנס בתוך ז"א וכו' אחר ב' שנים שהם זמן היניקה כי אז נשלמו הו"ק" דהיינו כמבואר, כי אחר ב' שנים, שאז עולה לעיבור ב' ונשלמו הו"ק בהגדלות שלהם, כי משיגים עשרה כלים, הנה אז מתחילים נה"י דאמא להכנס בו ולהשלים השלישים להע"ס דז"א. משא"כ מטרם עיבור הב', שו"ק שלו אינם שלימים, כי אין לו אז רק ו"ק דו"ק, הנה אז עדיין נה"י דאמא ממעל לו. ואע"פ שמקבל את המוחין הפנימים דיניקה, ובודאי שהם משובשים

שהם המקיפים דל' וס', הנגמרים ביום א' אחר ט' שנים, כמ"ש לפנינו. ואין להקשות מ"ש לעיל דף א' קנ"ד אות פ"ה. שבב' שנים דיניקה נגדלים ב' מוחותיו שהם חו"ב שבו, הרי שהפנימים דיניקה מתחילים להכנס בו עוד בהמשך זמן היניקה. וכן בדף א' קנ"ח אות צ"ח שאומר להדיא, כי ו"ק הפנימים דמוחין דיניקה נתפשטו בב' שנים של היניקה, והמקיפים דל' ס' דצלם דיניקה, נכנסים יחד עם ו"ק הגדלות. עש"ה הרי שצ' דיניקה מתפשטת עוד בב' שנים של היניקה. אמנם יש לחלק, בין התפשטות המוחין, ובין התפשטות נה"י אמא לתוך ז"א להעשות עצם מעצמו ובשר משרו, כי ענין התפשטות המוחין הפנימים של היניקה, שהם הקטנות של היניקה, זה נעשה בב' שנים של היניקה. ואפשר גם לכנותם בשם התפשטות דצ' דצלם, כי צ' דצלם פירושו מוחין דקטנות, שהוא באמת צ' דצ' דצלם. והמוחין דגדלות דיניקה, נעשה אחר גמר ב' שנים של היניקה, ע"י עלית מ"ן שנית לעיבור ב' כנ"ל (דף א' קנ"ט אות ק"ב, ואות צ"ט) שמקיפים דיניקה ופנימית דו"ק דגדלות נכנסים יחד. ע"ש. ואלו המקיפים של היניקה, שהם ג"ר דמוחין אלו, אפשר לכנותם בשם ל"ם דצלם, אמנם באמת הם צ' דל' וצ' דס', כי עצם הל"ם אינם מתפשטים בז"א, רק האורות דג"ר שלו שהשאירם שם בל"ם אחר לידתו, הם שמתפשטים בז"א, שהם נקראים ג"כ בחי' צ' שבהם. וכ"ז הוא רק התפשטות המוחין, ולא

קכד) ובשנה ה', נכנס חסד דצלם אשר בפרק אמצעי דנצח תבונה בחכמה דז"א. ופ"ת דנצח תבונה אשר בתוכה נצח דצלם, ירד למטה בחסד דז"א. ובשנה ו' נכנס גבורה דצלם שבתוך פרק אמצעי דהוד דתבונה בבינה ז"א. ופרק תחתון דהוד תבונה, אשר בתוכה הוד דצלם, ירד למטה בגבורה דז"א. ובשנה ז' אז ביום א' של השנה, תקף נכנס עטרה דיסוד תבונה תוך דעת דז"א, כנודע כי עטרת יסוד דתבונה הוא בדעת דז"א, כנודע כי עטרת יסוד נוקבא, מבשרי אחזה אלוה, שהיא למעלה בין ב' פרקין אמצעים דנ"ה דתבונה, ויותר עליון מעט, ולכן נכנס אחריהן, ולא בין ב' פרקין תחתונים, כי קו אמצעי קצר, כנודע.

קכה) והנה עטרה זו אינה ספירת שלימה, כי אחר גדלות דז"א לגמרי תהיה מקומה בשליש עליון של ת"ת שבז"א לבד, שהוא שלישי מדה, ולכן אינה צריכה שנה שלימה בכניסתה, ותקף היא נכנסת, וזה נקרא יום אחד. והנה כבר עתה התחיל להתגלות אור בדעת ז"א, וכיון שכבר דעת הז"א נתגלה בו אור העטרה זו, ויש בו דעת נוסף מעט על

אור פנימי

ג"כ בנה"י דאמא בהכרח, אמנם אינם מתהפכים בו לעצמו ובשרו ממש, דהיינו להשלים לו את השלישים החסרים לו. והבן. קכד) ופ"ת דהוד תבונה אשר בתוכה הוד דצלם ירד למטה בגבורה דז"א: זה הוא לפי הכלל שנודע, שבכלים נבחן תמיד שעליונים נגדלים מתחלה, והפוכם הוא באורות, שבהם נבחן תמיד, שתחתונים נכנסים מתחילה. ולפיכך בהתלבשות אורות דנפש בשליש תחתון דנצח דתבונה, נמצאים מתלבשים בחכמה דז"א, שהוא כלי עליון של הפרצוף, וכן הקו שמאל דאור הנפש, הנמשך עם שלישי תחתון דהוד דתבונה, מתלבש בבינה דז"א, שהיא כלי עליון דקו שמאל שלו. ונמצא עתה שרק הכלים דחו"ב דז"א יש בהם אור הנפש, ויתר הכלים דז"א ריקנים בלי אור. אלא אח"כ, שמגיע אור הרוח בז"א, אשר קו ימין שבו מתלבש בשליש האמצעי דנצח דתבונה, הבה הוא נכנס ג"כ בכלי העליון דפרצוף, שהוא חכמה דז"א, וע"כ יכול עתה אור הנפש

שהיה מלוכש מקודם לכן בחכמה, לירד עתה לחסד דז"א. ועד"ז קו השמאל דאור הרוח, הבא בשליש האמצעי דהוד דתבונה, נכנס ג"כ בכלי העליון דז"א שהוא בינה, ואור הנפש שהיה שם, יורד עתה לגבורה. ועד"ז תמיד. כי האור החדש הנכנס עתה, נכנס תמיד בכלי העליון והאור שהיה שם מקודם לכן, יורד לכלי התחתון ממנו. וטעם הדבר כבר נתבאר בהסתכלות פנימית בחלק ב' עש"ה.

ובשנה ז' וכו' נכנס עטרה דיסוד תבונה וכו' בדעת ז"א: שהוא בחי' קו אמצעי דאור הרוח, והיא נכנסת בכלי העליון דקו האמצעי דז"א, שהוא הדעת וצריכים לדייק, אשר באור הנפש, אינו חושב את קו האמצעי, רק ב' הקוים ימין ושמאל בלבד, והוא מטעם, שאין בחי' קו אמצעי בשלישים תחתונים דנה"י דתבונה, אלא ב"ש דנו"ה בלבד. ומטעם זה אין דעת לעובר, משום שהווג נעשה על כלים החיצונים דאור"א, שהם בחינת ב"ש תחתונים דנו"ה, שאין שם

שהיה מתחלה, ולכן נקרא עתה פשוט, בסוד הפעוטות מקחן מקח, כי הם נקראו פעוטות מבן ו' שנה ויום אחד, שהוא התחלת שנה הז' ואילך. ואמנם סבת ארז"ל מקחו מקח במטלטלין לבד, הטעם הוא, כי עדיין לא נכנסו רק בחי' ו"ק של הצלם, והו"ק נקרא מטלטלין יען שהם מטולטלין ומתהפכים מרחמים לדין ומדין לרחמים, משא"כ בג' מוחין ראשונים עצמן של הצלם

קכו) ואח"כ בשנה ז' כולה ויום א', נכנס חכמת הצלם שבתוך פ"ע דנצח תבונה בחכמה דז"א ופרק אמצעי דנצח תבונה יורד למטה בחסד דז"א, ופ"ת דנצח תבונה יורד בנצח ז"א. והרי נשלם קו ימין כולו. ובשנה ח' ויום א' נכנס בינת צלם אשר בתוך פ"ע של הוד דתבונה בבינה דז"א, ופרק אמצעי דהוד תבונה יורד בגבורה דז"א, ופ"ת דהוד תבונה יורד בהוד דז"א ואז נשלם קו שמאל כולו.

קכז) ובשנה ט' ויום א', נכנס דעת דצלם, אשר בתוך היסוד דתבונה. ונכנס בדעת דז"א, ועטרת יסוד תבונה נכנסת בת"ת דז"א, בשליש ראשון עד החזה שלו. והרי נשלמו כל הג' קוין דז"א: ימין ושמאל ואמצע.

קכח) וכבר ידעת כי יסוד עצמו דתבונה, הוא למעלה בין ראשי פרקין עליונים דנ"ה שלה, ויותר למעלה מעט, ולכן נכנס עתה אחר כולם, והרי עתה הוא בן ט' שנים ויום א', כי יום אחד הוא כנגד עטרה דתבונה כנ"ל. והרי הוא עתה שלם בכל המוחין כולם, במקומם האמיתי, כל בחי' במקום הראוי לה ע"ד הנ"ל, ונשלם הדעת שלו, אשר שם ה"ח כנודע.

אור פנימי

בחינת מכריע. כי אין מכריע מתחיל רק באור הרוח, שהוא בחינת כלים האמצעים. והבן.

שלמות, אמנם האור שבהם נחשב רק לו"ק, כי עוד אין לו האורות הגדלות שפירושם, שיתגלו החסדים בהארת חכמה, כי האורות דקו האמצעי שהם עיקר האורות של ז"א, כי שם מקום הזווג כנודע. הנה הם מסתיימים למעלה מחזה דז"א, כי יסוד דתבונה עם הדעת נתלבשו בדעת דז"א, בראשו, ועטרת יסוד התבונה נתלבשה בשליש העליון דת"ת עד החזה. ומחזה ולמטה ששם מקום גילוי חכמה בחסדים, אין עוד שום התפשטות, עד עלותו למ"ן פעם שנית, כמ"ש לפנינו.

קכו) ובשנה ט' ויום א' נכנס דעת דצלם אשר בתוך היסוד דתבונה ונכנס בדעת דז"א, ועטרת יסוד תבונה נכנס בת"ת דז"א עד החזה: דהיינו כנ"ל, שכל אור הבא מחדש, נמצא מתלבש בכלי העליון של הפרצוף, והאור שהיה שם מקודם לכן יורד לכלי התחתון ממנו. ע"ש. ועתה נשלמו השלישים החסרים לז"א, ויש לו ע"ס

קבט) והנה הוא ראוי עתה לביאה, כי סוד הזווגים כולם להמתיק גבורות האשה בחסדי הזכר, וכבר יש לו חסדים בדעתו, להמשיך משם טפה ע"י זווג, לתתם בתוך היסוד דנוקבא, אשר שם ה"ג, ולכן נקרא הזווג לשון דעת, בסוד וידע האדם את אשתו. וז"ס הנזכר בגמ' קטן מבין ט' שנים ויום אחד ביאתו ביאה. משא"כ עד עתה, כשלא נשלמו בחי' המוחין של צלם במקומן, גם לא הדעת שלו, ולכן עדיין הוא קטן גמור, ואינו ראוי לביאה.

קל) גם נתוספו עתה בחי' אחרת. והוא כי הנה נת"ל, כי ה"ח אשר בדעת כבר נתפשטו למעלה בה"ס של הצלם עצמו, קודם שנכנס להיות מוחין פנימים אל הז"א, והם בחג"ת נ"ה שלו של הצלם. והנה נתבאר ג"כ בדרוש הקודם, כי החסדים בהיותן סתומין ביסוד תבונה, אינם מתפשטין עד שיתגלו ויצאו מפי העטרה ההוא. א"כ נמצא, כי בר' שנים הראשונים, בהיותן נכנסין הפרקין של נה"י דתבונה בז"א, גם החסדים הנ"ל המתפשטין בהם, היו נכנסין בז"א, כ"א במקומו בכל פרק ופרק, וזה היה עד השלמתו לר' שנים. אמנם בג' שנים אחרונים, שהם ד' ח' ט' ויום א', יורדין ג' חסדים תחתונים פחות שלישי, שאלו תמיד הם מגולים כנ"ל בדרוש, ואז ירדו אלו כל אחד במקומו האמיתי.

קלא) אך עכ"ז, אינו ראוי להוליד אם לא דרך מקרה, אך עיקר ההולדה הוא אחר כניסת החסדים עצמן, שהם לנ"ה וב"ש תחתונים של ת"ת דז"א עצמו. נמצא כי ג' חסדים פחות שלישי המגולין כנ"ל, כל

אור פנימי

החסדים הנ"ל המתפשטים בהם היו בז"א כ"א במקומו בכל פרק ופרק: דהיינו על דרך שביאר לעיל בהתפשטות ט' פרקים דנה"י דתבונה, שתחלה נתפשטו החסדים התחתונים ונתלבשו בהכלים העליונים, וכשבאו החסדים העליונים, אז יורדים החסדים התחתונים שבכלים העליונים אל הכלים שלמטה והחסדים העליונים מתלבשים בהכלים העליונים, ממש על אותו הדרך שנתבאר בט' הפרקים דנה"י דתבונה. ואחר שידענו, שה"ח אלו נתפשטו בנה"י דתבונה עוד בהיותן למעלה מטרם שנתפשטו בז"א, נמצא שבשנה הג' כשנתפשט שלישי התחתון דנצח תבונה תוך

ספירת חכמה דז"א, הנה נתפשט או הנפש דה"ח בחכמה זו, להיותו כבר מלובש שם בשליש תחתון דנצח התבונה, כנ"ל. וכן בשנה הד' כשנתפשט שלישי תחתון דהוד דתבונה תוך בינה דז"א, נמשך עמו ההוד דה"ח בבינה זו. ונבחר אז, שלא יש בפרצוף זולת ב' חסדים לבד, שהם נצח והוד שהם מלובשים בחכמה בינה דז"א, דהיינו בראש, וכל גופו עדיין בלי אור. ואח"כ בשנה ה' כשנמשך השליש האמצעי דנצח דתבונה תוך חכמה דז"א נמשך עמו החסד דה"ח בחכמה דז"א. אשר אז ירד הנצח דה"ח שהיה שם מקודם לכן, ונתלבש בספירת החסד דז"א. וכן בשנה

א' עתה במקומו, ואז תכף אחר ט' שנים ויום אחד כולן יורדין ביסוד דו"א, כי ב"ח ושליש העליונים הם סתומים ביסוד תבונה, כנ"ל.

קלב) והנה נתבאר לעיל, כי המים המגדילין את האילן, הם החסדים הנקראים מים, וצריכין לחזור ולעלות ולהגדיל כולו, זולת מה שהם ממתקין הגבורות בעת עלייתן, כנ"ל בדרוש ואין כאן מקום ביאורם, רק פה נאמר ונבאר, איך מגדילין את ז"א עצמו דוגמת המים הנכנסין בשורש האילן, ומשם יונק האילן שהוא ז"א, הנקרא אילנא דחיי, ועולין ממטה למעלה להגדילו, והבן זה.

קלג) לכן דע גם כן, כי תמיד נשארינן אלו השלש חסדים פחות שלישי המגולין ביסוד ז"א, ועולה אורם החוזר ממטה למעלה להאיר ולהגדילו. גם דע כי כל זה הוא עתה בעת הגדלות דו"א, אמנם בעת הזווג אז כל הה"ח יורדין ביסוד דו"א לצורך הזווג, והבן זה.

קלד) ואמנם עליית החסדים האלו אין צריכין זמן, כי תכף מכח המרוצה הגדולה של הירידה, חוזרין ועולין ברגע עד שלישי העליון דת"ת דו"א אשר שם עטרת יסוד תבונה, ומכח העלייה זו שעלו תוך

אור פנימי

הו' כשנמשך שלישי האמצעי דהוד דתבונה תוך בינה דו"א נמשך עמו הגבורה דה"ח בבניה. ואז ירד משם ההוד דה"ח ובא בספירת גבורה ז"א. וכן ביום א' דשנת הו' כשנמשך עטרת יסוד התבונה תוך דעת דו"א, נמשך עמה שלישי ת"ת העליון דת"ת דה"ח, לתוך דעת דו"א. ונמצא עתה שיש כבר כל הה"ח בפרצוף דו"א, אלא שאינם במקומם האמיתי, שהרי חג"ת דחסדים הם בחב"ד דו"א, ונו"ה דחסדים הם בגבורה דו"א. ונמצאים ת"ת ונה"י דו"א עדיין בלי אור.

וזה אומרו "כי בו' שנים הראשונים בהיותן נכנסין הפרקין של נה"י דתבונה בו"א, גם החסדים הנ"ל המתפשטין בהם היו נכנסין בו"א כל אחד במקומו בכל פרק ופרק" דהיינו כנ"ל, שבי' החסדים דנצח והוד היו מתפשטים בבי' הספירות חסד כשנמשך שלישי האמצעי דהוד דתבונה תוך בינה דו"א נמשך עמו הגבורה דה"ח בבניה. ואז ירד משם ההוד דה"ח ובא בספירת גבורה ז"א. וכן ביום א' דשנת הו' כשנמשך עטרת יסוד התבונה תוך דעת דו"א, נמשך עמה שלישי ת"ת העליון דת"ת דה"ח, לתוך דעת דו"א. ונמצא עתה שיש כבר כל הה"ח בפרצוף דו"א, אלא שאינם במקומם האמיתי, שהרי חג"ת דחסדים הם בחב"ד דו"א, ונו"ה דחסדים הם בגבורה דו"א. ונמצאים ת"ת ונה"י דו"א עדיין בלי אור.

וזה אומרו "כי בו' שנים הראשונים בהיותן נכנסין הפרקין של נה"י דתבונה בו"א, גם החסדים הנ"ל המתפשטין בהם היו נכנסין בו"א כל אחד במקומו בכל פרק ופרק" דהיינו כנ"ל, שבי' החסדים דנצח והוד היו מתפשטים בבי' הספירות חסד כשנמשך שלישי האמצעי דהוד דתבונה תוך בינה דו"א נמשך עמו הגבורה דה"ח בבניה. ואז ירד משם ההוד דה"ח ובא בספירת גבורה ז"א. וכן ביום א' דשנת הו' כשנמשך עטרת יסוד התבונה תוך דעת דו"א, נמשך עמה שלישי ת"ת העליון דת"ת דה"ח, לתוך דעת דו"א. ונמצא עתה שיש כבר כל הה"ח בפרצוף דו"א, אלא שאינם במקומם האמיתי, שהרי חג"ת דחסדים הם בחב"ד דו"א, ונו"ה דחסדים הם בגבורה דו"א. ונמצאים ת"ת ונה"י דו"א עדיין בלי אור.

שליש עליון ההוא עצמו, ומצאו שם הב' חסדים ושליש המכוסים, ואז הגדילו אותם ונתוסף בהם אור, כי הנה שרשו עומדין בעטרת יסוד דתבונה, ומשם משלחין את אורם אל הב' זרועות דרך מחיצות עטרא דתבונה כנ"ל, כי שם בשליש עליון דת"ת שם הוא עטרא דתבונה, ושם היא פצול והתחלקות ב' זרועות.

קלה) ואמנם הגדלה זו יתבאר למטה בשנים של י' י"א י"ב י"ג כמ"ש בע"ה, כי משם יובן היטב ענין הגדלה זו, ונמצא עתה, שכבר כל הז"א נשלם כולו וגם התפשטות ה"ח בה"ס שלו בחג"ת נ"ה, וגם הגדילו הב"ח ושליש עליון שהם: חסד דחסד, וחסד דגבורה, ושליש עליון דחסד ת"ת, כמ"ש בע"ה לקמן הגדלתן.

קלו) והנה כ"ז נעשה עתה ברגע אחד, בסוד אור חוזר ובמרוצה, תקף אחר ט' שנים ויום אחד, לכן הקטן ראוי עתה לביאה וביאתו ביאה כנ"ל, לכן עתה התחלת חינוך הקטן למצוה, אך לא חיוב גמור, עד שנת י"ג ויום א', כי אז נשלם הגדלתו כמ"ש בע"ה. והענין כי כ"ז נעשה עתה ברגע א'.

קלז) אמנם גם צריך שיתפשטו חסדים של הדעת ברישא דז"א, לשיהיה בחי' הדעת בכל חלקי ז"א, וגם שיהיו בגלוי, כי שם בראשו כל האורות סתומים תוך נה"י דתבונה, והנה"י דתבונה מפסיקין בין

אור פנימי

עתה תוך ספירת נצח דז"א. והרויח עתה גם ספירת נצח דז"א שהשיג את החסד שלו. וכן קו השמאל, אשר בשנה הח' ויום א', כשנמשך הבינה דצלם עם שלישי עליון דהוד דתבונה, תוך ספירת בינה דז"א, הנה אז ירד משם אור הגבורה דה"ח, ובא תוך ספירת גבורה דז"א, דהיינו במקומו האמיתי, ואור ההוד דה"ח שהיה שם בספירת גבורה מקודם לכן, ירד גם הוא תוך ספירת ההוד, דהיינו ג"כ למקומו האמיתי. ונמצא עתה שגם ספירת הוד דז"א הרויח אור. ועד"ז בקו האמצעי, כי בשנה הט' ויום א', כשנמשך אור דעת דצלם עם יסוד דתבונה תוך ספירת דעת דז"א, הנה אז ירד משם ש"ע דת"ת דה"ח, לתוך ספירת

הת"ת דז"א, והרויח גם הספירה דת"ת את האור שלו. הרי מלבד שנתקן עתה החסרון דתנה"י דז"א, שהיו מקודם בלי אור, ועתה בג' שנים האחרונים השיגו האור, והנה עוד נוסף על זה, נתקן עתה, כי באו הה"ח כל אחד ואחד במקומו האמיתי: חג"ת דחסדים בספירות חג"ת דז"א, ונו"ה דחסדים בספירת דנו"ה דז"א כי מקודם לכן בזמן הו' שנים, שהיו רק ב' החסדים דנצח והוד מלובשים בספירות דחסד וגבורה דז"א, הנה מלבד שהם אורות קטנים דבחינת נפש, הנה יש כאן חסרון גדול בהם, להיותם במקום חג"ת ששם החסדים תמיד מכוסים, והם צריכים להיות אורות מגולים, להיותם

מוחי ז"א לגופא דז"א עצמו, לכן צריך בחי' חסדים מגולין בכל י"ס דז"א, כדי להאיר את האורות כולם הסתומים בו, המתלבשין במחיצות נה"י דתבונה. וזהו ענין התפשטות אלו החסדים והגדלתן, והבן כלל זה.

* קלח) ודע כלל זה, כי כל מה שאנו מדברים בו שצריך זמנים לגדלות דז"א, כ"ז היה בעת אצילות הראשון, אך משם ואילך, אחר שנאצל ז"א בעת אצילות ונתקן, הנה אע"פ שבכל יום ויום חוזר לקבל מוחין חדשים כבתחילה, כמ"ש בדרושים אחרים שאין פה מקומם, הנה א"צ להמתין זמן, כי ברגע אחד נעשה, ולא בזמנים ארוכים הללו, ושמור כלל זה בידך.

* קלט) דע כי תחלת כל זווג וזווג, בין דאבא עם אמא, בין ז"א עם נוקבא צריך שבתחלה יעשו בהם בחי' כלי בביאה ראשונה, בסוד מ"ש אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי, ואח"כ מזדווגים

אור פנימי

מבחינת נו"ה, כנודע, אבל עתה שאורות אלו באו במקומם בספירות נו"ה דז"א, הנה הריחו בחי' כח הגילוי שבהם. וזה אמרו "נמצא כי ג' חסדים פחות שליש המגולים, כל אחד עתה במקומו" דהיינו כנ"ל, שהחסדים דנצח והוד נמצאים שיורדים עתה מספירות דחסד וגבורה דז"א, שהיו שם מקודם לכן, ומתפשטים תוך כליהם האמיתיים שהם הספירות נו"ה דז"א. אשר עתה יש בהם כח להתגלות כיון שהם במקומם האמיתי. ומה שאומר ג' חסדים פחות שליש. הנה כוננו לב"ש התחתונים של ספירת הת"ת, השייכים ג"כ לבחינת חסדים המגולים כנודע, שמחזה ולמטה הוא מקום הגילוי. וזה מגיע בשנה ה' ויום א', אחר הזווג השני דעיבור ה', כי אז מתגלים החסדים ע"י הזווג ההוא. ועתה מטרים הזווג עדיין אין כאן שום גילוי אל החסדים, אלא

שהרב מדבר בבחינת הכח ולא בפועל ממש. ולפיכך הוא חושב בהם ג' חסדים פחות שליש, כי כן עתידים להתגלות, דהיינו מחזה שבת"ת ולמטה, שהם ב"ש ת"ת, וחסד אחד דנצח, וחסד אחד דהוד. אמנם עתה עדיין נבחנום שהם עומדים סתומים בשליש עליון דת"ת, ולא נתפשטו ב"ש ת"ת מחזה ולמטה. אלא רק ב' חסדים דנו"ה נתפשטו לספירות דנו"ה, שהם בחינת קצוות, וגם שם עתה מקום מכוסה וסתום, כי להכאת החסדים ביסוד המה צריכים, שאז עולה או"ח ממטה למעלה ומגדיל ומגלה אותם. כמ"ש במקומו.

קלט) כלי בביאה ראשונה בסוד מ"ש

אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה

כלי ואח"כ מזדווגים: כלי זה, הוא ענין

החזרת אח"פ החסדים אל הנוקבא, המגיע

לה ע"י הארת הזווג דאז"א, שמורידים

הה"ת מעינים לפה, ונמצאים אח"פ חוזרים

* ע"ח שם.

* שער הכונות ח"א ענין דרושי הלילה דרוש ח'.

פ"ב להתעבר ולהוליד. והנה הזווג הנעשה בלילה, אינו לצורך עיבור והולדה, רק לעשותה כלי. וביום, הוא לצורך עיבור והולדה ממש.

קמ) והענין הוא, כי בחצות הלילה, אז מזדווגים או"א בסוד ביאה ראשונה לעשותה כלי, ומכח זה הזווג, נמשך כח זווג דזו"ן אחר חצות לילה בסוד ביאה ראשונה ג"כ, ואיננה רק לעשותה כלי.

קמא) ואח"כ ביום, יש זווג עליון דאו"א, וזווג תחתון דזו"ן, ושניהם בסוד ביאה שניה להתעבר ולהוליד, כי בק"ש אז הוא זווג או"א כנודע, ובתפלת שחרית בשם שלום, אז הוא זווג זו"ן. וכן בלילה, הק"ש שאנו אומרים על המטה, היא לצורך זווג או"א בסוד ביאה א' לעשותה כלי, ואחר חצות לילה עד הבקר, אז הוא זווג זו"ן.

קמב) והנה כפי זה, מן הראוי היה שלא נקרא ק"ש זו שעל המטה עד חצות לילה, מטעם הנ"ל. אבל אנו אומרים ק"ש קודם שנישן: כי אח"כ בחצות נעשה הזווג למעלה ע"י נשמותינו, וכמ"ש בע"ה, ולכן אנו אומרים ק"ש בהיותינו עומדים עדיין בעוה"ז, קודם שנפקיד נשמותינו למעלה, וכוונתנו היא שיועיל ק"ש זו לזווג שבחצות הלילה כנ"ל.

קמג) והענין הוא, שבתחילה ע"י ברכת המפיל חבלי שינה כו',

אור פנימי

ומתחברים בפרצוף, כמ"ש היטב לעיל בחלק י'. אמנם, אין הנוקבא מקבלת כלום, וזולת ע"י ז"א בעלה, וע"כ הז"א מקבל הארה תחילה, והוא נותן אותה ע"י זווג אל הנוקבא. כמ"ש לעיל (דף תשפ"ז ד"ה דל"ת) וע"כ נתינת ההארה הזו, המשלים לע"ס של הנוקבא, מכונה תמיד בשם ביאה קדמאה, להיותה השלמה הראשונה דנוקבא, כי מטרם זה אינה ראויה לשום זווג ומ"ן. להיותה חסרה מכלים דאחורים שלה, שהם אח"פ, כנ"ל. ע"ש. ולכן, אין הביאה קדמאה זו נחשבת עוד לזווג, כי אם להכנת הזווג. וז"ש, ואח"כ מזדווגים.

קמב) מן הראוי היה שלא נקרא ק"ש זו שעל המטה עד חצות לילה: כי בחצי

קמג) ברכת המפיל וכו' הנה האי רוחא

עם הכוונה הנ"ל, הנה האי רוחא דז"א דיהיב בנוקבא בביאה א' לעשותה כלי, חוזר ומסתלק ממנה, בסוד ותנומה על עפעפי כו', ונדבק במקורו בתוך ז"א, ואז אין הנוקבא מאירה ע"י ז"א כלל, אלא מבחי' אמא עלאה, שעליה נאמר ויבן ה' אלהים את הצלע כנ"ל, בסוד ומאיר לאישון בת עין, והולכת ונתקנת, עד שבאחרונה ויביאה אל האדם, דהיינו בשים שלום דתפלת שחרית. ונמצא, שעתה הנקבה חזרה לסתום פתחא ומקורה כאשר בתחלה, בתולה ואיש לא ידעה.

קמד) והנה אנו צריכין בחצות הלילה לעשות בחי' כלי בה ובאמא עלאה כנ"ל, ושני בחי' אלו, שהם: עשיית הכלי באמא, ובנוקבא דז"א, נעשו בחצות הלילה ממש, ע"י ק"ש שעל המטה. ושם באדרת נשא נתבאר, איך גם אמא עלאה צריכה להעשות כלי מחדש בכל לילה, והטעם, לפי שכאשר אמא עלאה נחיתה נה"י דילה בסוד ג' מוחין גו רישא דז"א, הנה ההוא רוחא עלאה דיהב בה אבא בביאה קדמא לעשותה כלי, הנקרא אוירא דכייא, מנחילתו לז"א, וצריכה היא לקבל מחדש כלי אחר.

* קמה) ונחזור לבאר הטעם, למה הוצרכו שני מיני ק"ש, לצורך זווג א' דתפלת שחרית, משא"כ בשאר הזווגים. והטעם הוא, לפי שהמוחין של חצות לילה היו נמשכין מחיצוניות דאז"א, ואחר כך נסתלקו כל המוחין לגמדי כנודע, כי אחרי כל זווג חוזרין ומסתלקין כל המוחין לגמרי. וז"ס הגלות, כי בזמן החרבן לא יש למעלה מוחין אלא בעת

אור פנימי

דז"א דיהיב בנוקבא בביאה א' לעשותה כלי חוזר ומסתלק: כמבאר לעיל בדיבור הסמוך, שחצי לילה הראשונה, הוא בחינת השינה, שפירוש החזרה לקטנות דנ"ר דיניקה, שהיא הכוונה של ברכת המפיל תבלי שינה, כנודע. ונמצא שאח"פ חוזרים ויורדים מן זו"ן, ונשארים בבחינת גו"ע לבד, דהיינו בגוף בלי ראש, שפירוש, נ"ר דיניקה, כנ"ל. הרי שבחינת הכלי ורוחא דביאה קדמא, שהם בחי' אח"פ, חוזרו ונפלו למטה ממדרגתם. בתולה ואיש לא ידעה: כי ע"י נפילת

האח"פ, שהם בחינת הכלים דאחורים שלה, נסתם פתחא ומקורה, שה"ס הכלים דזווג. ולפיכך צריכים זווג חדש לאחר חצות, בבחינת ביאה קדמא לעשותה כלי, כדי שתהא ראויה לזווג בתפלת שחרית בברכת שים שלום, שהוא זווג גמור פב"פ להולדת נשמות כמ"ש במקומו, שה"ס ויביאה אל האדם.

קמה) נסתלקו כל המוחין לגמרי, כנודע כי אחרי כל זווג חוזרים ומסתלקים כל המוחין לגמרי: כלומר, שאין אלו המוחין דביאה קדמא מספיקים רק להמשך הזמן

* שער הכוונות ענין כונת ק"ש אמצע דרוש ג'.

התפלה בלבד, ואח"כ הם מסתלקים שלא יגיע בהם הפגם. וגם טעם אחר, לפי שאין בידינו כח כדי לקיימם כל היום רק בעת התפלה בלבד.

קמו) והנה בזמן תפלת שחרית, אשר הזווג ההוא הוא עליון מאד שהוא זווג יעקב ברחל, ובפרט כי הם מושכין מן חיצוניות דעתיק, והנה הכל הוא ריקם וחסר, וא"א להמשיך הכל בפעם א', שיושלם ז"א מכל המדרגות האלו עד עתיק. כי הנה כאשר כתבנו לעיל, כי הוא מושך מן עתיק, אין ספק שמכ"ש שמושך מכל המדרגות האלו, האמנם צריך שיושלם בהם לאט לאט.

קמז) וז"ס טעם. מה שתיקנו ק"ש בבקר בעת הקרבנות, זולת הק"ש השנית העיקרית אשר ביוצר, והנה בק"ש של סדר הקרבנות, אנו ממשיכין מן פנימיות א"א. ואח"כ בק"ש היוצר אנו ממשיכין מן חיצוניות עתיק, כנ"ל, שהוא מקום יותר גבוה ועליון, ואחרי אשר כבר המשכנו די סיפוקו החלק הראוי בזווג הזה, אנו מזווגים אותם יחד בתפלה של עמידה.

קמח) הרי לך בהדיא איך מוכרח הוא לומר ב"פ ק"ש לצורך הזווג הנזכר הזה. אמנם שאר הזווגים, אשר אינם עולים רק מדרגה א', די להם בהמשכת ק"ש א' בלבד וכמ"ש בע"ה.

קמט) ובוה יתבאר לך, ענין תפלת הותיקין, שהיו נוהגין להתפלל קודם הנץ החמה. וסוד הענין הוא, הנה האמת הוא, כי לא היה צריך אל הזווג ההוא רק ק"ש אחד כשאר הזווגים. אבל הטעם למה היו בו ב"פ ק"ש, הוא לטעם שנתבאר כי כיון שנסתלקו כל המוחין לגמרי, לכן צריך להמשיכם בב"פ, כי לא יספיק פ"א. וטעם זה אינו, אלא כאשר האיר היום וזרח השמש, והוא יום ממש.

קנ) והענין הוא, כי זווג יעקב ולאח שלאחר חצות לילה, הנה אז הוא מתמיד ונמשך כל חצות לילה עד אור הבקר. וז"ס ויהי בבקר והנה

אור פנימי

דחצי לילה השניה עד הבקר, ובסוף הלילה קמז) וז"ס טעם מה שתקנו ק"ש בבקר הם מסתלקים לגמרי, ונמצאים אח"פ חוזרים ומסתלקים מהם, ושוב נשארים בגו"ע בלבד, דהיינו בג"ר דרות. כנ"ל. כי הזווג שבק"ש שעל המטה, לא הספיק רק עד סיום הלילה בלבד. דהיינו בג"ר דרות. כנ"ל. כי הזווג שבק"ש שחזר ונסתלק הכלי, שה"ס אח"פ, כנ"ל, נמצא ששוב אינם ראויים לזווג, ושוב

היא לאה, כי עד היות בקר ממש, עדיין לאה עם יעקב בזווג יחד במקומה. ובפרט במ"ש אצלינו, כי יש בחי' זווג ליעקב עם לאה בסוד אילת השחר, שאז התחיל היום להאיר, כדמשמע מן הזוהר פרשת וישלח דף קע"ח ע"א.

קנא) ובזה לא יקשה בעיניך, אם נראה מזוהר במקום הנזכר, שהזווג הוא בעת אילת השחר, ובמ"א מהזוהר משמע שהזווג הוא בעת נפילת אפים אחר העמידה. דע כי שני המאמרים הם אמיתים, כי זווג דקדוהא דצפרא הוא זווג יעקב עם לאה, ודנפילת אפים הם יעקב ברחל.

קנב) ונמצא, כי המוחין שבאו מחצות לילה ואילך, אינם מסתלקים עד אחר היות היום ברור, כי בעת אילת השחר עדיין לא נסתלקו המוחין. ולכן כשאומרים ק"ש של שחרית קודם הנץ החמה, אין טורח כ"כ להחזיר המוחין, כי כמעט שלא עבר רגע קטן שנסתלקו, ולכן בקל אפשר להחזירם. וזהו הטעם שהותיקין היו גומרים אותה קודם הנץ החמה, ועי"כ לא היו צריכים לקרות ק"ש ב"פ בתפלת שחרית.

קנג) אבל אנו כללות העולם, שאין אומרים הק"ש קודם הנץ החמה, אלא עד אחר הנץ החמה ממש, הנה אז כבר נסתלקו המוחין לגמרי, ולא נשאר מהם דביקות ברישא דז"א, ולכן אנו צריכין לקרות ב"פ ק"ש, כדי להחזיר המוחין ע"י מדרגה אחר מדרגה. משא"כ כמנהג הותיקין, לפי שהמוחין אשר באו אחר חצות לילה אין צורך לטרוח

אור פנימי

צריכים לביאה קדמאה, לעשותה כלי, ולהמשכה זו דביאה קדמאה תיקנו ק"ש בעת הקרבנות, כדי לעשותה כלי. ואח"כ ראויים לעלות למ"ן לאו"א לצורך ג"ר דמוחין, שעליה זו נעשה בק"ש דיוצר אור, שאז ראויים זו"ן עצמם לזווג פב"פ בשים שלום הרי שצריכים ביום עצמו, לב' בחי' ק"ש: א' הוא דקרבנות, שהוא הביאה קדמאה לעשותה כלי. וב' דיוצר אור, היא העלית מ"ן למוחין ממש. כי בטרם שהם משיגים השלמת הכלים, דהיינו החזרת אח"פ אינם ראויים לעלות למ"ן לאו"א כנ"ל דף תשפ"ז ד"ה דלת. עש"ה כל ההמשך.

קנב) שהותיקין היו גומרים אותה קודם הנץ החמה ועי"כ לא היו צריכים לקרות ק"ש בפ"ב בתפלת שחרית: כי המוחין דביאה קדמאה, שהיתה בק"ש שעל המטה, אינם מסתלקים רק עם הנץ החמה, ולכן, כיון שהקדימו ק"ש של יום, לקרותה קודם הנץ החמה, היו יכולים בק"ש זו להעלות תכף הזו"ן למ"ן לאו"א עלאין כדי לקבל המוחין דג"ר. ולא היו צריכים להקדים ק"ש דקרבנות כדי לעשותה כלי, כי אז עדיין הכלי קימת מהזווג דחצות. וזה אמרו "ועי"כ לא היו צריכים לקרות ק"ש ב"פ בתפלת שחרית" כי לא היו צריכים לביאה קדמאה.

להחזירם, וכמעט שהם חוזרים מעצמם, וכאשי אומרים ק"ש אז באים מוחין חדשים, מעולים מאותם שהיו מחצות לילה.

קנז) אבל עתה אנו צריכין לק"ש הראשונה, להמשיך אותם מוחין דחצות לילה. וק"ש הב' להמשיך המוחין האחרים היותר עליונים. וזהו הטעם שתיקנו לומר אותם הפסוקים דשמע ישראל ובשכמל"ז דסדר הקרבנות, למי שאינו נוהג כמנהג הותיקין.

קנז) האמנם אני ראיתי למוז"ל, שאפילו כשהיה מתפלל כמנהג הותיקין ולומר ק"ש קודם הנץ החמה, אפ"ה היה אומר ק"ש ב"פ. והטעם הוא, לפי שגם לזה צריך תנאי אחד, והוא, שאותם שמתפללין תפלת הותיקין וקורין ק"ש עם הנץ החמה, צריך שיהיו חסידים גמורים, שתועיל כונתם ומחשבתם לקיים אותם המוחין שלאחר חצות לילה שיחזרו מעצמן. והנה אין כל אדם ראוי לכך בזמנינו זה, ולכן אפילו המתפללים תפלת הותיקין, צריך שיקראו ק"ש ב"פ בתפלת השחר.

קנז) אמנם בתפלת המנחה, הוא זווג ישראל עם לאה מן החזה ולמעלה וא"צ לקרות ק"ש. והענין הוא, כי הלא בשחרית כבר אמרנו ק"ש, והמשכנו מוחין עליונים, ואע"פ שהם מסתלקים אחר התפלה, עכ"ז נודע, כי מדת היום הוא חסד, ומדת הלילה הוא גבורה, ולכן היום אשר הוא חסד ואין החיצונים שולטין בו כ"כ, לפי שהוא יום והחסד גובר בעולם, לכן בבא עת תפלת המנחה א"צ לקרות ק"ש וליחד יחוד העליון, כי המוחין חוזרים לבא אז מעצמן.

קנז) אבל עכ"ז צריך קצת התעוררות, והוא ע"י תפלת המנחה, כי הוא ענין זווג ישראל עם לאה. וכיון שאנו מתפללין כדי לזווגם, אז מתעוררים המוחין העליונים וחוזרין לבא מעצמן, מבלתי שנצטרך להביא מוחין חדשים ע"י הק"ש. ועיין בדרוש התפילין טעם, למה זמן התפילין נוהג ביום ולא בלילה. ושם יתבאר לך היטב ענין הדרוש הזה, איך

אור פנימי

מוחין אחרים חדשים מעולים מאותם שהיו בחצות לילה: כי בחצות לילה, לא היה הווג לבחינת מוחין ממש, אלא להשלמת הכלים, כנ"ל. אבל בק"ש דיום, הווג הוא להמשכת ג"ר דמוחין ממש: שו"ק דמוחין אלו נמשכין בק"ש דיוצר, וג"ר שלהם נמשכים בברכת אבות. ואז זו"ן עצמם ראויים לזווג בברכת שים שלום. קנז) מתעוררים המוחין העליונים וחוזרים לבא מעצמם בלתי שנצטרך להביא מוחין חדשים ע"י ק"ש: כי הגם שמוחין דזו"ן פב"פ, מסתלקים אחר תפילת שחרית,

ביום אין המוחין מסתלקים לגמרי, אבל הם נשארים על ראשו בסוד אורות מקיפין.

קנח) אמנם בלילה הם מסתלקים לגמרי, וע"כ בתפלת ערבית צ"ל פ"א ק"ש, כדי לעשות זווג אשר בעת ההוא, לפי שאז כבר הוא לילה והדינים גמורים שולטים, ולכן צריך לקרות פעם אחרת ק"ש מחדש, כדי להמשיך מוחין לצורך הזווג ההוא.

קנט) גם טעם אחר קרוב אל טעם הנזכר, והוא כי בתפלת המנחה סמכנו על הק"ש דשחרית, ומן השיריים שנשתייר מן הזווג דשחרית, וכן מה שנשאר מן המוחין אחר שנעשה הזווג ההוא דשחרית, מן השיריים ההם אנו עושים זווג תפלת המנחה. אבל איננו מספיק גם לעשות בו זווג תפלת ערבית על סמך המוחין דק"ש דשחרית, כי כבר כלו ונפסקו בתפלת המנחה.

קס) ועם הטעם הזה יתבאר לך ט"א, למה זווג המנחה אינו מעולה כ"כ כתפלת שחרית, אע"פ ששניהם ביום. אבל הטעם הוא, כי זווג תפלת המנחה הוא מן השיורין דמוחין של תפלת שחרית. וגם בזה תבין למה הדינים מתגברין בתפלת המנחה, בסוד כי ינטו צללי ערב, הטעם הוא לפי שהמוחין הולכין ומתמעטין, אבל עכ"ז עדיין נקרא מדת יום. אבל בתפלת ערבית, שנפסקו כל המוחין לגמרי, ולכן כל שליטת החיצונים והמוזיקין הוא בלילה, כנז' בר"מ פרשת פנחס, דבלילה אסתתמו תרעי ג"ע, ואתפתחו תרעי גיהנם דאיהו מרה כו'. כנודע שהדינים וגבורות של הלילה, הם גדולים כמה מדרגות יותר מן הדינים שבשעת המנחה, כי שליטת וממשלת החיצונים האמתית אינה אלא בלילה, כנודע.

אור פנימי

מ"מ אינם חוזרים זו"ן לקטנותם מחמת זה, רק בחינת פב"פ מסתלקת מהם. ולכן בתפלת המנחה, שכל הזווג הזה אינו אלא זווג דאחורים, שה"ס הזווג דישאל ולא מהחזה ולמעלה, ורחל נמצאת אז באחורים בקומה שוה עם ז"א, כמ"ש במקומו. ע"כ לא נחשב הזווג הזה אלא בחינת התעוררות המוחין העליונים, ואינם צריכים כאן להעלות מ"ן ע"י ק"ש, כמו

להכנת הזווג דתפילת שחרית, כי אין כאן מוחין חדשים שיהיו צריכים להעלות מ"ן מחדש.

קס) בתפלת ערבית שנפסקו כל המוחין לגמרי וכו': ויש עוד הפרש גדול בין ק"ש דתפלת ערבית, לק"ש שעל המטה, ולק"ש דקרבנות. כי הגם שנפסקו כל המוחין דיום. מ"מ נשאר עוד המקיפים דאמא דקטנות מן המוחין של יום, שהם בחינת שלימות

קסא) והק"ש שעל המטה, אנו צריכין לעשותו מחדש, ואינו מספיק בק"ש דתפלת ערבית, כמו שהספיק הק"ש דשחרית אל זווג תפלת המנחה. והטעם הוא, כי כשהוא עדיין יום, אין המוחין מסתלקין לגמרי, ולכן במנחה א"צ ק"ש פ"א מחדש, משא"כ משכבר נעשה לילה, שאז מסתלקין המוחין לגמרי, ולכן צריך ק"ש מחדש, לצורך הזווג שיהיה אח"כ בחצות הלילה. והטעם שאנו מקדימין, לקרות אותה ק"ש בעת השכיבה יתבאר במקומו לקמן בע"ה.

קסב) והנה להיות שעתה הוא לילה ממש, יותר מבשעת תפלת ערבית, לכן הזווג הזה הוא גרוע, ואינו כ"כ מעולה, ולכן אינו מושך אלא מחיצוניות אר"א בלבד כנ"ל. והרי נתבאר שני חילוקים שיש באלו הארבעה מיני ק"ש: והחילוק הא' שביניהם הוא, בענין המשכתן, אשר אין המשכתן שוה. והחילוק הב' הוא, בענין הזווגים הנמשכין מהם כי אינם שרים.

* קסג) עוד יש חילוק שלישי בענין ד' ק"ש והוא כי הלא ביארנו בענין ק"ש של יוצר כי ז"א יש לו מוחין דקטנות וגדלות, ובחינת המוחין דקטנות יש בה מוחין פנימים ומקיפין, וכן בבחינת המוחין דגדלות. ושם אמרנו כי בכל קריאת שמע מאלו הארבע, נכנסין בזעיר אנפין שש קצוות דמוחין פנימיים דגדלות דמצד אמא, ואי אפשר שיכנסו אלו עד שיכנסו כל מה שלמטה ממדרגתם, והם כל המוחין דקטנות הפנימים והמקיפין מצד אבא, ומצד אמא, ואח"כ נכנסים ר"ק הפנימים דמצד אמא.

אור פנימי

הכלים וע"כ אין צורך כאן להכנה דביאה קדמאה אל עלית המ"ן דק"ש זו. כמ"ש לפנינו בדברי הרב. קסא) והק"ש שעל המטה, אנו צריכים לעשותו מחדש ואינו מספיק בק"ש דתפלת ערבית: כלומר, שצריכים להמשיך הזווג דביאה קדמאה לעשותה כלי מחדש. וק"ש דערבית אינה מועילה כאן, כי כבר נסתלקו כל המוחין לגמרי בברכת המפיל, וחזרו לקטנותם דנ"ר דיניקה, כנ"ל. קסב) לילה ממש יותר מבשעת תפלת

ערבית לכן הזווג הזה הוא גרוע: כי עוד תפלת ערבית, יש עוד המשך במקצת ממוחין דיום, דהיינו שנשאר עוד בחי' המקיפים דקטנות אמא, ממוחין דיום, שפירשו, שאח"פ עוד לא נסתלקו מזו"ן, ויש להם עשרה כלים וע"כ אין צורך אז לביאה קדמאה, כנ"ל. משא"כ אחר ברכת המפיל, שכבר ירדו אח"פ שלהם, וחזרו לקטנות ממש, כי לא נשאר בהם אלא הפנימיות דמוחין דקטנות דאמא, דהיינו הנ"ר דיניקה, הרי אינם ראויים עוד להזווג כלל, וצריכים להקדם

* שער הכוונות ענין כוונת ק"ש דרוש ד'.

קסד) וכל אלו המדרגות נכנסות בכל ק"ש, מאלו הד' מיני ק"ש הנזכר, ובדבר הזה כולם שוים. האמנם החילוק שיש ביניהם הוא, במדרגות הנכנסות מכאן ואילך כמשי"ת בע"ה.

קסה) והנה הזווג דשחרית כבר ביארנו, שנכנסים בז"א קודם הזווג ההוא, כל המוחין דגדלות הפנימים והמקיפים דא"א, ואח"כ נעשה הזווג ההוא בעת נפילת אפים, אבל בשאר הזווגים אין הדבר כן, כמשי"ת בע"ה.

קסו) וגם ענין זה תלוי טעמו במש"ל, שאין הד' זווגים שוים, לפי שבשחרית הז"א שלם, וממולא בכל המוחין האלו כולם, לכן הזווג ההוא מעולה, והוא זווג יעקב ורחל, אבל בשאר הזווגים, כפי ערך המוחין

אור פנימי

דב"ה דאמא, לתוך חסד וגבורה דז"א, ונמשכים ב"ש האמצעים דנז"ה דאמא לתוך חו"ב דז"א. וביום א' של שנה הו' נמשכת עטרת יסוד דאמא לתוך הדעת דז"א, ואז יש לו מקצת דעת, ומכונה בשם פעוטות, שמקחן מקח במטלטלין, שהם בחינת ו"ק. וזמן הד' הוא ט' שנים ויום א': שבשנה ז' ויום א', נכנס השליש עליון דנצח דאמא בחכמה דז"א. ובשנה ח' ויום א', נכנס השליש העליון דהוד דאמא בבינה דז"א. ובשנה ט' ויום א', נכנס יסוד דאמא, בדעת דז"א. ואחר שנתלבשו בו ג"ש העליונים דנה"י דאמא, אז הוא ראוי לעלות לזווג לצורך המוחין דגדלות, הנקרא עיבור ב' דמוחין. עש"ה דבר בטעמו.

ותדע, שב' הזמנים הראשונים, שהם ב' שנות היניקה, והעיבור הב' להשלמת כלים. הם מכונים פנימים ומקיפים דמוחין דקטנות דאמא, שב' השנים של היניקה, שהם בחינת נפש רוח וצ' דצלם, נחשבים לפנימים דאמא. והעיבור ב' המשלים לו עשרה כלים, דהיינו שמחזיר לו אח"פ, הם בחי' מקיפים דל"ם דצלם דאמא, כלומר בחינת ג"ר דיניקה. אכן ג"ר אלו דיניקה נבחנו ג"כ לשנים: כי ההשלמה מצד הכלים בלבד,

דביאה קדמאה, המספיק לעשותה כלי בלבד, שהוא בחינת מקיפי אמא דקטנות שזה נעשה עתה בק"ש שעל המטה, הרי שהזווג הזה דק"ש שעל המטה, גרוע הוא ביותר מק"ש של ערבית, כי הזווג הזה אינו אלא לעשותה כלי בלבד, שהוא רק בחינת הכנה לעלית מ"ן.

קסד) וכל אלו המדרגות נכנסות בכל ק"ש מאלו הד' מיני ק"ש הנ"ל, ובדבר הזה כולם שוים: וצריכים לזכור, כל המתבאר לעיל, בענין המוחין דיניקה, איך שנמשכים לאט לאט, בהמשך ט' שנים ויום א', אשר אז הוא ראוי לעלות למ"ן לזווג א"א, בשביל המוחין דגדלות. ונתבאר שם, ד' זמנים עיקריים: א' הוא ב' שנות היניקה, שאז קונה רק בחינת קטנות דיניקה, שהיא נ"ר דיניקה. ב' הוא עלית המ"ן לעיבור ב', אחר ב' שנים דיניקה, שאז משיג השלמת עשרה כלים, דהיינו הורדת ה"ת מעינים והחזרת אח"פ אל המדרגה. ג' הוא כניסת נה"י דאמא לתב"ד תג"ת שלו, שאז נמצא בעונת הפעוטות, הנגמרים בד' שנים ויום א' אחר ב' שנים דיניקה, אשר בשנים ג' וד' נכנסים ב"פ תחתונים דנז"ה דאמא לחו"ב דז"א. ובה' וו' יורדים הב"ש התחתונים

אשר הוא לוקח, כך הוא ערך הזווג ההוא, או יהיה זווג ישראל עם לאה, או יעקב עם לאה, וכן כיוצא בזה.

קסז) וגם הטעם הזה תלוי במש"ל, כי בשחרית הוא חסד גמור, ולכן המוחין של אז הם מעולים. וגם הזווג ההוא גדול ומעולה. ובמנחה מתגברין הדינין מעט, ולכן המוחין והזווג אשר אז, הם יותר ממועטים במעלה, ועד"ז הם מתמעטין בתפלת ערבית יותר, וכיוצא בזה.

אור פנימי

נמשך בו תכף כל המוחין דו"ק, שהם המקיפים דאמא דקטנות, דהיינו הגדלות דה"ג. ופנימים דאבא דקטנות, שהם: המשכת ו"ק דחסדים עד לעונת הפעוטות. ומקיפים דאבא דקטנות, שהם המשכת ג"ר דחסדים, בג' שנים אחר עונת הפעוטות. וגם ו"ק דאמא דגדלות. שהם בחינת גדלות ממש, דהיינו בחי' נשמה ומוחין, אלא שהם בחינת נ"ר דנשמה, וע"כ גם הם נמשכים עם העיבור ב' דהשלמת כלים. כי נרנח"י דרוח שוין לבחינת נ"ר דנשמה. וע"כ הם באים בזווג אחר דכלים. כמ"ש לעיל (דף א' קנ"ז אות צ"ו) "כי אחר ב' שנים דיניקה, נכנסים ב' בחינות יחד, שהם ו"ק דמוחין דגדלות וכו' זה נכנס וזה יוצא" ועי"ש באות צ"ח ואות ק'.

ועם זה מובן, שהמדרגות הנכנסות בכל ק"ש מד' בחינות ק"ש, המה שוים לגמרי. כי אפילו בב' ק"ש, שהם רק לעשותה כלי, שהם ק"ש שעל המטה, וק"ש דקרבנות, שהם בחינת העיבור ב' דהשלמת הכלים, שזמנו לאחר ב' שנות היניקה. הנה גם בהם נמשכים בהכרח כל המוחין דקטנות, שהם מקיפים דאמא ופנימיים ומקיפים דאבא דקטנות, דהיינו ג"ר דה"ג וו"ק וג"ר דה"ח, וגם ו"ק דאמא דגדלות ממש, שהם נ"ר דנשמה, כי כל אלו נמשכים ביחד עם העיבור הב' דהשלמת כלים כנ"ל.

והנה נתבאר היטב עיבור הב' הראשון. שזמנו אחר ב' שנות יניקה, והוא כולל כל המוחין דו' שנים ויום א', שלאחר ב' שנים

נבחנת ע"ש מוחין דאמא, כי ענין העלאת אח"פ אל המדרגה, הוא בחינת הגדלות דה"ג מנצפ"ך, המיוחסת לאמא, כנודע. באופן, שפנימים דאמא פירוש, הקטנות דה"ג, שהיא בחינת ה"ת בעינים. ומקיפים דאמא, הם בחי' ה"ג הגדלות, שפירוש, אחר שירדה ה"ת מעינים למקומה ואח"פ חזרו אל המדרגה. והבחן ב' יש באלו המוחין דיניקה, מבחינת הה"ח שבהם, שו"ק דה"ח נקראים פנימים דאבא, שהמה נכנסים בד' שנים ויום א' אחר שנות היניקה כמ"ש לעיל (דף א' קנ"ד אות פ"ט ודף א' קס"ו אות קכ"ג קכ"ד וקכ"ה) שהוא עונת הפעוטות. וג"ר דה"ח נקראים מקיפים דאבא דקטנות, שהם בחי' ל"ם דצלם דיניקה מצד אבא, שהם נכנסים בג' שנים שלאחר עונת הפעוטות, עם ג"ש העליונים דנה"י דאמא. כמ"ש (בדף אלף קס"א אות קכ"ו קכ"ז קכ"ח וקכ"ט) דהיינו עד ט' שנים ויום א', שאז הוא עולה למ"ן להשגת המוחין דג"ר ממש. כמ"ש (בדף א' קנ"ו אות צ"ב).

גם ידעת, שכל אלו הזמנים האמורים הם רק בעת אצילות הראשון דו"א, אבל בענין הגדלות המוחין המוחזרים לו"א בכל יום, ע"י התפלות והמצות, הנה המה אינם צריכים זמן. כנ"ל, (דף א' קע"ב אות קל"ח) ועפ"ז תבין שיש כאן להבחין בעיקר רק בב' עיבורים דעיבור ב': שהם עיבור ב' דהשלמת כלים, ועיבור ב' למוחין דג"ר ממש. אשר בעיבור ב' דהשלמת כלים, שזמנו לאחר ב' שנות דיניקה, הנה

קסח) והנה החילוק הזה שבארנו, אינו אלא בזווגים עצמם, אבל בעת הק"ש, כולם שוים, כי בכולם נכנסים בז"א עם המוחין דו"ק דגדלות ג"כ הפנימים מצד אמא.

קסט) ואמנם החילוק הג' שיש בד' מיני ק"ש עצמם, הוא זה, כי הנה אע"פ שאנו אומרים, שבעת הק"ש נכנסים כל המדרגות עם הו"ק דמצד אמא דגדלות הפנימים, עכ"ז אלו המדרגות שבנתיים, יש ביניהם הפרש, כי יש פעם שנכנסים כולם יחד, ויש פעם שנכנסים מפורדין ומפורדין, וסוד זה תלוי במלת ישראל. פי' כי כבר ביארנו בק"ש דיוצר, כי סוד הק"ש היא להעלות מ"ן מן זו"ן אל או"א, כדי שיזדווגו או"א, ויורידו מוחין אל זו"ן.

אור פנימי

ומשפעת לזו"ן רק בחינת ו"ק לבד. כמ"ש לעיל (דף א' קכ"ח אות ד' ובאור"פ שם) וענין זה נוהג גם בלידת ג"ר דו"א, כמ"ש במקומו. ולפי"ז נמצא שאפילו בק"ש דיוצר אור, לא הגיע לז"א אלא בחינת ו"ק דגדלות אמא, כמו בק"ש שעל המטה. אלא ההפרש גדול מאד, כי בק"ש שעל המטה וכן בקרבנות, וכן בערבית, נמצאים אלו ו"ק דגדלות אמא, שהם כל גובה קומתו שהוא מקבל ע"י העליה לזווג או"א ההוא, ואין לו עוד מה לקבל מהם. משא"כ בק"ש דיוצר אור, הנה באמת יצאו בעיבור ב' הנה, כל בחינת נרנח"י דג"ר של ז"א, אלא עתה בעת ק"ש אינו ראוי לקבל מהם אלא ו"ק, אבל אח"כ בברכת אבות הוא מקבל את התשלום שלהם, דהיינו ג"ר ממש. באופן שיציאת ג"ר האלו שהוא מקבל בעמידה בברכת אבות. היתה עוד בעת הק"ש דיוצר אור, אלא שנשארו בעת לידתן באו"א, וזו"ן לא היו ראויים לקבל אז רק ו"ק, וג"ר הם מקבלים בברכת אבות, כמבואר. וההפרש שבין הק"ש שעל המטה אל הק"ש דקרבנות וק"ש דערבית, יתבאר להלן.

והנה נתבאר היטב, שהמדרגות המקובלות לזו"ן בעת הק"ש, הן שוות לגמרי בכל ד' מיני הק"ש, אלא שיש הבדלים מבחינת

דיניקה עד ט' ויום א', שהם: מקיפים דאמא דקטנות, ופז"מ דאבא דקטנות, וו"ק דאמא דגדלות. והנה יש עוד עיבור ב' לצורך המוחין דג"ר דגדלות, שזמנו לאחר ט' שנים ויום א', שהוא אחר קבלת כל המוחין הבאים מעיבור ב' הראשון, המתחילים ממקיפי אמא דקטנות, ונשלמים בו"ק דגדלות דאמא. כנ"ל, שעל ידיהם נעשה מוכשר לעלות לעיבור ב' האמיתי לצורך המוחין דג"ר, שהם מוחין ההולדה. ותדע אשר עיבור ב' הזה נעשה רק בק"ש דיוצר אור, כי אז כבר יש לו כל ההכנות הצריכות לעיבור הזה, דהיינו שכבר קבל כל המוחין דעיבור הב' הא' הנ"ל, וע"כ מוכשר אז לעלות למ"ן לעיבור ב' דמוחין דהולדה. משא"כ בג' מיני ק"ש האחרים, הנה אין לו עדיין כל המוחין הבאים מעיבור ב' הא', ולכן אינו יכול לעלות למ"ן לעיבור ב' דמוחין דהולדה. והבן היטב.

אמנם אפילו בק"ש דיוצר אור, שאז הוא העיבור ב' לצורך המוחין דג"ר ממש, מ"מ אין זו"ן מקבלם בבת אחת, כי בעת לידת המוחין אינו מקבל מהם אלא ו"ק דג"ר אלו, ע"י צינון ירכין דתבונה, בסוד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, שפירשו שתבונה יורדת בסוד רובצת,

קע) אמנם קודם העלאת מ"ן אלו, אין הז"א עדיין ראוי להעלותם, וצריך להמשיך לו הארה מלמעלה כדי שיוכל להעלותם. והנה ההארה הזאת נתנה אליו במלת ישראל. כמשי"ת לקמן בק"ש דיוצר.

קעא) וביאור הדברים הם, כי ז"א, כדי שיוכל להעלות מ"ן למעלה, צריך שבהכרח יהיו לו לפחות מוחין דקטנות מצד אמא, כדי שיוכל אח"כ להעלות מ"ן כדי שיקבל אח"כ מוחין דגדלות. והנה בק"ש דשחרית במלת ישראל נגמרים לכנס בו כל המוחין דקטנות, אפילו המקיפים דמצד אבא, וזו היא תוספת הארה הניתנת לו אז במלת ישראל, כדי שאח"כ יוכל להעלות מ"ן במלת אחד. כדי שיקבל אז מוחין דגדלות דו"ק, כנ"ל.

קעב) וכבר ביארנו בק"ש דיוצר, כי לעולם אי אפשר שיחסרו מן ז"א כל המוחין דקטנות, כי בהכרח שמוחין פנימים דקטנות שמצד אמא לא יסתלק כלל ממנו לעולם, לא ביום ולא בלילה. לפי שבהכרח צריך שתהיה לו איזה בחינה של מוחין כדי שיתקיים בהם, כי המוחין ההם, הם חיות וקיום האדם, בסוד והחכמה תחיה את בעליה.

אור פנימי

ההכנה של זו"ן מקודם עלית המ"ן, וכן ממה שמקבל מהזוג שהוא לאחר מכאן. כי בק"ש שעל המטה וכן בק"ש דקרבנות, נמצא זו"ן חסרי כל הכנה, וצריכים לביאה קדמאה לעשית כלי. אבל בק"ש דערבית, אינם צריכים לעשית כלי, כי זה נשאר להם עוד מהארת הזווג דיום. ועכ"ז אין הכנה זו מספקת לזווג דעיבור ב' למוחין דג"ר הבא לאחר ט' שנים ויום א', אלא לקומת ו"ק דגדלות בלבד. כמ"ש להלן. וע"כ לא יקבלו יותר מזה אפילו לאחר מכאן. משא"כ בק"ש דיוצר אור, כבר יש להם הכנה כמו לאחר ט' שנים ויום א', וע"כ זו"ן ראויים לעלות לעיבור ב' דג"ר ממש, ואע"פ שאינו נוטל משם מתחלה אלא ו"ק דג"ר, מ"מ הוא מקבל התשלום בעת העמידה בהברכה דאבות, כנ"ל.

קעג) בהכרח שמוחין פנימים דקטנות דמצד אמא לא יסתלקו ממנו לעולם לא

ביום ולא בלילה: הטעם הוא, כי כל מה שיצא בז"א בתחלת אצילותו, דהיינו בעיבור א', אינו מתבטל ממנו לעולם, משום שהם בחינת כלים דפנים, ואין בהם כלום מבחינת כלים דאחורים שהם אח"פ. ונודע שכל ענין השבירה שהיה בכלים דפנים דז"א דנקודים, דהיינו אלו שיצאו בעת הקטנות דנקודים, לא היה אלא משום שנתערבו עם הכלים דאח"פ שנתעלו להם בעת גדלות דנקודים, ולפיכך אחר שנתבררו ונפרדו הכלים דפנים האלו מתוך הכלים דאחורים, בזמן עיבור הא', נעשה תיקונם קבוע. כי בעולם התיקון, לא יארע עוד שכלים דפנים יתערבו עם כלים דאחורים, כי הפרסא דאצילות שומר עליהם, שלא יתחברו עוד עם כלים דאח"פ שלהם שבבי"ע, וזולת ע"י תיקון עליה לאצילות. כנודע. ובאופן כזה אינם מתערבים יחד, כמ"ש בחלקים הקודמים. אמנם כל הנמשך עם עיבור הב', דהיינו אפילו ג"ר

קעג) אבל המוחין המקיפים דמצד אמא, והפנימים והמקיפים דמצד אבא: ג' מדרגות אלו, יכולות להסתלק לפעמים מן ז"א, כמו שגם מסתלקים המוחין דגדלות. אבל השינוי וההפרש הוא, כפי ערך הזמנים כן סדר מדרגת הסתלקותם.

קעד) ונתחיל לבאר מן הק"ש שעל המטה, כי היא המדרגה התחתונה שבכולם. כי הנה בלילה, ודאי הוא, שאינם מסתלקים כל המוחין, כנ"ל, ונשארים בהכרח המוחין הפנימים מצד אמא. וכשאנו קורין ק"ש שעל המטה, נמצא, שקודם שנאמר ק"ש, הנה לא היו בז"א רק מוחין פנימים דאמא בלבד. ולכן כשאנו אומרים ישראל, כדי להמשיך לו הארה מלמעלה, כדי שיוכל להעלות אחר כך מ"ן, כדי לקבל גם המוחין דגדלות, והנה אז, איננו יכול להמשיך הארה גדולה רק מדרגה א' בלבד יותר ממה שהיה לו תחילה. והוא כי בתחלה היו לו מוחין פנימים דקטנות דאמא, ועתה במלת ישראל, ההארה שנתוספה לו עתה היא מקיפין דקטנות דאמא. ונמצא כי כאשר מעלה מ"ן במלת אחד, כנודע, הנה אין לו עדיין רק עד מדרגת מקיפין דאמא, וחסרים ממנו פנימים ומקיפים דאבא דקטנות, והוא השיעור של המדרגות שכבר היו בו במלת ישראל בק"ש דשחרית.

אור פנימי

דרות, שה"ס השלמת הכלים, ע"י הארת הע"ב ס"ג המורידה ה"ת מעינים ומחזירה אח"פ אל הפרצוף. הנה זה בבחינת עולה ויורד לפי מעשים של התחתונים, שע"י מעשים טובים המה מעלים מ"ן וה"ת יורדת מהעינים ומחזירים את אח"פ אל המדרגה, ואם אח"כ מקלקלים מעשיהם, הנה אז חוזרת ה"ת לעינים ואח"פ חוזרים ונופלים לבי"ע. ונמצא, שכל המוחין הבאים עם עיבור הב', ואפילו מעיבור ב' הא' שלאחר ב' שנות היניקה, הנה כל אלו אין תיקונם קבוע, להיותם באים ע"י מ"ן מהתחתונים, המוריד ה"ת מעינים, אשר בקלקול מעשיהם, חוזרת ה"ת לעינים, והוא חוזר אל המדרגה שמקודם עיבור ב' דהיינו להמדרגה דב' שנות היניקה, שאז ה"ת בעינים, ואין לו אלא נפש רוח דרות, אמנם פחות מהם לא יחסר לעולם, כי בחינת נ"ר אלו נבררו

ע"י העליונים עצמם, כי בעיבור הא', העליון מעלה אליו את התחתון, כנודע, וע"כ כיון שהתחתונים לא נתחברו בתיקונם, לא יוכלו לפגום כלום במעשיהם הרעים. וזה אמרו "כי בהכרח שמוחין פנימים דקטנות דמצד אמא לא יסתלקו ממנו כלל לעולם לא ביום ולא בלילה" כמבואר, שהפנימים דאמא, שהם הנפש רוח דרות, שתיקונם הוא בעיבור א', אין בהם שום סיוע ממעשה התחתונים, ואין התחתונים יכולים לפגום בהם ולחסרם, ואחר שכבר נבררו פעם ע"י העליון, ונפרדו מכלים דאחורים, שהם אח"פ, הנה תיקונם זה נשאר להם לעולם בקביעות זכור זה. וע"י לעיל דף א' ק"ג ד"ה תחלה. וז"ש "אבל המוחין דמקיפין דמצד אמא, והפנימיות ומקיפין דמצד אבא, ג' מדרגות אלו יכולים להסתלק לפעמים מן ז"א, כמו שמסתלקים המוחין דגדלות" דהיינו כמבואר,

קעה) ובזה תבין טעם אמיתי, למה אין הד' זווגים והד' המשכות דק"ש שוות, והכל תלוי במה שנזכר, כי הנה כפי ההכנה שיש לז"א בעת שמעלה מ"ן במלת אחד, כך יש בו כח למשוך המשכה עליונה או תחתונה. וגם בענין זה תלוי כניסת המוחין דגדלות בו אח"כ, אם נכנסים כולם, או מקצתם. וגם בזה תלוי הפרש מעלת הזווגים, אשר זווג זה גדול מזה, וכל זה בהתחלה הנ"ל, כי אם ההתחלה היא מעולה בעת העלאת מ"ן, כך יש לו כח להמשיך המשכות עליונות מלמעלה, ונמצא שהכל תלוי בענין זה.

קעו) ונחזור לענין, כי עתה בעת ק"ש שעל המטה שאין לו רק מדרגה אחת לבד מן הג' מדרגות הנזכרות, אשר היא המקיפין דאמא, לכן אין בו כח להמשיך רק מחיצוניות דאבא ודאמא בלבד, ולכן אין נכנסין בו רק המוחין דו"ק דגדלות מצד אמא ולא יותר כמשי"ת בע"ה. ולכן גם הזווג ההוא הוא תחתון והוא יעקב ולאה, בהיותם למטה מן החזה בלבד.

אור פנימי

שכל אלו ג' המדרגות, להורדת ה"ת מעינים הם צריכים, הנעשה ע"י עיבור ב' הראשון, בעזרת המע"ט דתחתונים, וע"כ מעשיהם הרעים יכולים לחסר אותם ג"כ. וע"כ הם שוים למוחין דגדלות דהולדה.

קעה) אין הד' זווגים והד' המשכות דק"ש שוות והכל תלוי במה שנזכר: היינו מה שאומר לעיל, שהכוונה במלת ישראל דק"ש, אינו יכול להמשיך הארה, יותר ממדרגה אחת ממה שהיה לו תחלה, ולפי ההכנה דהמשכת ההארה במלת ישראל. תלוי ומדוד גודל הזווג והעלאת מ"ן במלת אחד דק"ש ע"ש. וע"כ בק"ש דקרבות, שאין לו מקודם רק פנימים דאמא דקטנות, דהיינו בחי' ב' שנים דיניקה, נמצא שלא יוכל בהכוונה דמלת ישראל, רק להמשיך המקיפים דאמא דקטנות, דהיינו העיבור הב' לעשותה כלי, שהוא בחינת הגדלות דה"ג דאמא. וע"כ אי אפשר לו לעלות למ"ן לעיבור ב' דהולדה, מטרם שקבל כל המוחין דקטנות, שתשלמו הוא המקיפים דאבא. וע"כ במלת אחד

דק"ש אינו ממשיך רק ו"ק דגדלות אמא, ולא יותר מזה כלום. וכן הוא גם בערבית. אבל בק"ש דשחרית, שמקודם הק"ש, כבר יש לו מקיפים דאמא ופנימים דאבא, ע"כ במלת ישראל דק"ש דיצור, הוא ממשיך המקיפים דאבא דקטנות, ואז כבר קבל כל ג' המדרגות דעיבור ב' הא', הבאים בז' השנים ויום א' שלאחר ב' השנים של היניקה. וע"כ במלת אחד דק"ש זו, יכול לעלות למ"ן לעיבור ב' דמוחין דהולדה. אשר בשעת ק"ש הוא מקבל ו"ק שלהם. ובברכות אבות הוא מקבל ג"ר, כנ"ל. וצריך שתדע ההפרש בין המשכה לזווג. כי באמת גם המשכה פירושה זווג, שהרי אפילו ההמשכה דק"ש שעל המטה, הנעשה במלת ישראל דק"ש זו, הנה פירושה, ביאה קדמאה כדי לעשותה כלי, כנ"ל (דף א' קע"ג אות ק"מ) הרי שהמשכה היא ג"כ זווג גמור, אלא כל הזווגים למוחין דקטנות מכנה בשם המשכה, להיותם בחינת תיקון כלים, כנודע. אלא לזווגים דגדלות. הוא

קעצו) ודע, כי אח"כ כשיורדין ונכנסין בו המוחין דגדלות במלת אחד, כנודע הנה אז נכנסים לו ביחד מחדש, פנימים ומקיפים דקטנות דאבא, וגם פנימית דו"ק דגדלות דאמא. ולכן כיון שאלו המדרגות באים לו עתה ביחד, אין בו כח לקבל עוד מדרגות עליונות מאלו, ונשאר באלו המדרגות הראשונות לבדם.

קעח) אמנם בתפלת ערבית, עדיין הוא התחלת הלילה, ולא נתחזקה שליטת החיצונים, לפי שעד אז היה יום והחסד והרחמים גברו בעולם, ולא נסתלקו כל המוחין דקטנות לגמרי, אבל נשארו בו שני מדרגות: הא' היא המוחין פנימים דקטנות דאמא, אשר אלו קבועים בו תמיד ואינם מסתלקים בשום זמן, כנ"ל. וגם נשארו בו המקיפים דקטנות דאמא.

קעט) ולכן כשאומרים מלת ישראל כדי להביא לו תוספת הארה כנזכר, הנה אנו ממשיכים לו מדרגה אחרת יותר על הנזכר, והוא מוחין פנימית דקטנות דאבא. ונמצא כי כאשר מעלה מ"ן במלת אחד לגבי אור"א, הנה הוא כבר שלם וממולא יותר, ולכן הנה הוא מושך מן חיצוניות א"א שהיא מדרגה מעולה יותר. שאח"כ במלת אחד, נכנסים בו מוחין מקיפים דקטנות דאבא, וו"ק פנימים דגדלות דאמא. וכיון שלא קבל עתה מחדש הארות יתירות, לכן יש בו כח לקבל בתפלת ערבית מוחין אחרים גבוהים יותר, והם ו"ק פנימים דגדלות אבא. כמשי"ת במקומו בע"ה. ולכן גם הזווג ההוא הוא יעקב ולאה בהיותם למעלה מחזה.

אור פנימי

קורא זווג גמור, אפילו לו"ק דגדלות. וטעם הדבר הוא, משום שכל המוחין דקטנות נחשבים רק להכנה אל הזווג הגדלות, כי אינו עולה לעיבור ב' דמוחין דגדלות מטרם שיהיה לו כל ג' המדרגות של הקטנות כנ"ל, וע"כ הוא מכנה אותם בשם המשכה.

וגם בענין זה תלוי כניסת המוחין דגדלות בו אח"כ, אם נכנסים כולם או מקצתם: כנ"ל בדיבור הסמוך, כי בק"ש

דיוצר אור, שכבר היה בו מקיפים דאמא דקטנות, ופנימים דאבא דקטנות, נמצא שבהמשכה במלת ישראל. נמשך בו המקיפים דאבא דקטנות. וכיון שכבר נכנסו בו כל המוחין דקטנות, ע"כ

עולה למ"ן במלת אחד לעיבור דמוחין דגדלות. ואע"פ שהוא מקבל עתה רק ו"ק דמוחין דגדלות, מ"מ אח"כ נכנסו בו גם ג"ר דמוחין דגדלות, בברכת אבות, כנ"ל. שהם התשלום דמוחין דגדלות. משא"כ בג' מיני ק"ש האחרים, שעדיין לא קבל במלת ישראל כל המוחין דקטנות, ע"כ אינו ראוי לקבל אח"כ רק מקצת המוחין דגדלות, דהיינו ו"ק דגדלות אמא, ולא יותר.

קעצו) נכנסים לו ביחד מחדש פנימים ומקיפים דגדלות אבא וגם פנימים דו"ק דגדלות אמא וכו' אין בו כח לקבל עוד מדרגות: כי כל אלו, הם המדרגות הבאות עם עיבור ב' דהמשכת השלמת הכלים, תכף

קפ) והנה בק"ש דקרבנות, אשר כבר הוא יום, ומדת החסד מתעורר, ולכן הוא יותר מעולה מן מדרגת ק"ש שעל המטה. אמנם הוא שוה אל ערך ק"ש דערבית בבחינה א', עם היות שיש ביניהם חילוק.

קפא) והוא, כי בתפלת ערבית, נשאר בו הארה המוחין מן היום, אלא שזמנו ועונתו הוא לילה. אבל הק"ש של הקרבנות, הנה היא נמשכת מן הלילה, אשר לא נשאר לו הארה. אבל יש לו יתרון אחר, והוא כי זמנו ועונתו הוא יום. ונמצא, כי בבחינה אחת הוא שוה אל ק"ש דערבית, ובבחינה אחרת הוא גבוה ומעולה ממנה.

קפב) והענין הוא, כי לפי שהוא בא אחר הלילה, שלא נשארו בו רק פנימים דקטנות דאמא בלבד, לכן צריך שבמלת ישראל נמשיך לו מדרגה אחרת, והוא מקיפים דקטנות דאמא. ובבחינה זו הוא פחות מן ק"ש דערבית, כי אז כבר היו בו מקיפים דאמא ממילא בלתי מעשינו.

קפג) אבל להיות כי היום מעולה מן הלילה, כי כשנעריך ערך ק"ש דערבית עם ק"ש דקרבנות, ודאי שק"ש דקרבנות הוא יותר מעולה מפאת עצמה, לפי שמעלת ק"ש דערבית אינה תלויה בה בעצמה, רק מפאת מה שקדם אליה שהיא בחינת יום, אבל היא בעצמה איננה אלא מדרגה גרועה להיותה מדת לילה. אבל ק"ש דקרבנות פחיתותה אינה מפאת עצמה, אלא מפאת מה שקדם אליה, שהיא בחינת לילה, אבל היא בעצמה היא מעולה לפי שהיא מדת יום. וכשנעריך ב' ערכים אלו, ודאי שיותר גדול ערך המעלה הנמשכת מפאת עצמה מן ערך המעלה הנמשכת מפאת מה שקדם אליה, שהיא כח אחרים ואינה כח עצמה. ולכן יש בק"ש של הקרבנות כח ויכולת להמשיך שני מדרגות ביחד, והם מקיפים דקטנות אמא, ופנימים דקטנות אבא.

קפד) אך ודאי שבבחינה אחרת הם שוים, והוא כי במלת ישראל, עדיין אין בז"א בק"ש דקרבנות יותר ממה שיש לו בק"ש דערבית, אבל עכ"ז, גדול כח ק"ש דקרבנות שהמשיכה שני מדרגות ביחד, משא"כ בק"ש

אור פנימי

לאחר ב' שנים דיניקה, והגם שבתחלת אות קל"ח) וכבר ידעת, שכל זמן שאינו אצילות אין המדרגות הנ"ל נמשכים בבת נשלם בכל המוחין דקטנות הבאים עם אות, אלא שצריכים זמן של ו' שנים ויום עיבור ב' הא', אינו ראוי לעלות לעיבור א', כנודע, מ"מ עתה אינם צריכים זמן אלא ב' דמוחין דגדלות, וז"ש אין בו כח לקבל הם באים בו בבת אחת, (כנ"ל דף אלף קע"ב עוד מדרגות.

דערבית שלא המשיכה רק מדרגה אחת. ולכן להיות שיש לק"ש דקרבנות יתרון הזה על ק"ש דערבית, לכן יש בה כח להמשיך ממדרגה יותר עליונה, והוא מפנימית דא"א. ואח"כ במלת אחד נכנסין המקיפין דקטנות דאבא עם הפנימים דו"ק דגדלות אמא.

קפה) והנה אם לא היה בשחרית רק ק"ש של הקרבנות בלבד, היה זוג שלו גרוע דוגמת זוג דערבית. ולכן הוצרך פעם אחר ק"ש של יוצר, כדי לעשות זוג אחר יותר עליון, ולהמשיך המשכה יותר עליונה, והיא מחיצונית עתיק, ואז יכנסו בז"א, כל המוחין דגדלות פנימים ומקיפים דא"א.

* קפו) דע, כי הי"ס הם ה' פרצופים שלימים: א"א, והוא כתר ויש בו י"ס. וכן א"א פרצופין שלימים, ויש בהם י"ס בכל אחד מהם. וכן ז"ן כל אחד כלול מ"י. אך דע כי הת"ת כשנאצל לא היה רק מציאות ו', ונקרא ו"ק, מחסד עד היסוד, ולא היה בו ראש. וז"ס ו' שבתוך ה', בבינה, שאין לה ראש.

אור פנימי

קפה) ואז יכנסו בז"א כל המוחין דגדלות פנימים ומקיפין דא"א וכו' לפי שבבקר הוא שעת החסד והרחמים: אין הכוונה, שהמה נכנסים בו תכף בשעת ק"ש, כי בשעת ק"ש אינו מקבל רק ו"ק דאמא דגדלות, כמו בג' הק"ש האחרים, כנ"ל. אלא הכוונה היא, שהמוחין נכנסים בז"א כדרכם, שבשעת ק"ש נכנסים מקצתם, שהם פנימים דו"ק דאמא דגדלות, ואח"כ בעמידה נכנסים התשולם שלהם, ער שמקבל כל המוחין שיצאו בהווג הגדול הזה בשעת ק"ש.

קפו) דע כי הי"ס הם ה' פרצופים וכו' הת"ת כשנאצל לא היה בו רק מציאות ו' ונקרא ו"ק מחסד עד היסוד ולא היה בו ראש: לכאורה יש להקשות הלא כל הפרצופים כשנאצלו מתחלה, לא היה בהם ראש, כי מתחלה באו כולם בסוד העיבור, וצריך שתזכור כאן כל המתבאר בענין ז"ת דנקודים, לעיל בחלקים ו' וז', כי אי אפשר להאריך כאן כפי הצורך. ובעיקר צריכים לזכור, שמתחלה יצאו הכלים דנקודים בזה תחת זה בקו אחד, ואח"כ יצאו

* ע"ת ח"ב שער כ"ח: שער העיבורים פרק ד' אות ה'.

קפו) ואמנם אחר שיצא לחוץ, אז נעשה לו ראש. וז"ס מנחל בדרך

אור פנימי

האורות. ונתבאר שם הטעם, כי זה הכלל, שהכלים דפרצוף העליון, שנודככו ונתרוקנו מאורותיהם, המה נעשו לכלים בשביל התחתון. וכלל זה נוהג בכל הפרצופים כולם שבה' עולמות: א"ק ואבי"ע. כמ"ש שם. ונמצא שע"ס דפרצוף הנקודים יצאו בכלים דנקודות דס"ג, שהתחילו מטבור ולמטה דא"ק, ונמשכו עד סיום רגלי א"ק (עי' דף שצ"א ד"ה והנך) וזה היה קודם צמצום ב', אבל אחר צמצום נה"י דא"ק, שה"ת עלה בעינים ונדרחו אח"פ מכל המדרגות אל המדרגה שלמטה ממנה, שאח"פ דראש נעשו לבחינת גוף, ואח"פ דתוך נעשו לבחי' נה"י, ואח"פ דנה"י נעשו לבי"ע דפרודא. נמצא אז שאלו ז"ת דכלים דס"ג דא"ק, שבהם נתלבשו זו"ן של הנקודים, לא נשאר מהם באצילות דנקודים עתה, רק בחינת ראש ותוך מהם, שהם גו"ע, אבל אח"פ שלהם כבר נמצאו בבי"ע, באופן שלא נשאר מז"ת רק מחוזה ולמעלה, והם שקבלו האורות דקטנות דנקודים, להיותם בחינת אצילות. אבל מחוזה ולמטה העומדים בבי"ע, לא יכלו לקבל מהאורות ההם כלום, כי הפרסא שבין אצילות לבי"ע עומדת שם ממש במקום החוזה דז"ת דנקודים אלו, שהם ז"א, כנודע.

והנה נתבאר, שז"ת דקטנות נקודים, הם רק בחינת גו"ע לבד, מערך הכלים ישנים דס"ג, שהמה נתלבשו בהם, שהם בחינת חב"ד תג"ת דכלים ההם, כי גלגלתא הם כלים דחב"ד, ועינים הם כלים דתג"ת, אשר בערך האורות, הם נבחנום לתג"ת נה"מ, שגלגלתא הם בחינת תג"ת, ועינים הם בחינת נה"מ. כי אור הרוח מתלבש בכלים דתג"ת, ואור הנפש בכלים דנה"מ. ונמצא שנקודת החוזה דכלים, היא ממש מלכות דז"א דנקודים, ומבחינת האורות נבנתה נקודת החוזה, לבחי' עטרת יסוד דז"א, ושמה דבוקה הפרסא שבין

אצילות לבי"ע. ותדע, שלא לו ז' הכלים קורא הרב עיבור א' שמקודם התיקון, דהיינו עיקר אצילות של ז"ת דנקודים, שיצאו בקטנות נקודים והם נקראים ג"כ, כלים דפנים דז"ת דנקודים. ואלו שמחוזה ולמטה העומדים בבי"ע, נקראים כלים דאחורים דז"ת דנקודים, אשר בגדלות, ע"י עלית נה"י דא"ק למ"ן לע"ב ס"ג, והמשיך אור חדש דבקע לפרסא זו שבין אצילות לבי"ע, אז חזרו ונתחברו הכלים שמחוזה ולמטה, אל הפרצוף דז"ת, שהם הכלים דאחורים, ונמצאו, ששוב נתפשטו עד סיום רגלי א"ק, כמו ז"ת דס"ג דא"ק מטרם צמצום ה', אמנם כיון שכח ה"ת נשאר בפרסא, ע"כ נסתלק האור מהם, ונשברו כולם, הן הכלים דאחורים שכבר מקומם בבי"ע, והן הכלים דפנים שהם באמת בחינת אצילות, להיותם מחוזה ולמעלה כנ"ל, והוא משום שנתחברו לפרצוף אחד עם הכלים דאחורים בהתפשטותם עד סיום רגלי א"ק כנ"ל, ע"כ נתערבו אלו באלו, וגם הם נשברו, כמ"ש שם באורך.

וכבר ידעת, שכל עיקר התיקון של עולם האצילות של עתה, הוא בהפרסא שנתחזקה יותר, באופן שלא תשנה עוד אותה המקרה דשביה"כ, בעת הארת ע"ב ס"ג. דהיינו שמכאן ואילך אין הארת הע"ב הבוקעת לפרסא, יכולה לבטל אותה לגמרי, כמקרה הנקודים, אלא כל ענין הבקיעה שלה, הוא רק שיוכלו הכלים דאחורים לעלות למעלה מפרסא, אבל אין אור אצילות יכול להתפשט עוד למטה מפרסא כנודע. ופירוש הדברים הוא: כי זה המיתוק דמדת הדין במדת הרחמים הנעשה בצמצום ב', דהיינו החיבור והעליה דה"ת בה"ר, כנודע, הנה הוא עתה קבוע באופן מוחלט, וממילא נמצא, שהפרסא שבין אצילות לבריאה, שהיא בחינת סיום הקו דא"ס החדש, הנעשה בבינה דע"ס דנה"י, משום

ישתה. כי מנחל יסוד בינה ישתה הת"ת בהיותו בדרך, פירוש, אחר שיצא ממנה. ואז נקרא ירים ראש.

אור פנימי

ובזו"ן אין שם רק ה' בחינות דאור חסדים, הנקראים תג"ת נ"ה. כנודע. כי כח"ב דחכמה שירדו לבחינת חסדים, מכנים אותם בשם תג"ת, ונצח הוא ז"א, והוד היא נוקבא, כנודע. ונמצא שעיקרו של ז"א הוא הנצח של ה' בחי' אלו, ותג"ת הם ג"ר המתחברים אליו, מהתכללות העליונים, והוד היא המתחברת אליו מהתכללות המלכות.

ונמצא לפי הכלל הנ"ל, שלא נשאר בספירות דיושר, כי אם כח"ב שהם: שורש, נשמה וגוף. אבל לבוש והיכל שהם זו"ן, נפרדו והיו למקיפים. הנה משום זה נבחן, שלא נשאר בז"א בה' הבחינות שהיה לו מטרם צמצום ב', רק בחינת תג"ת שלו, להיותם מן העליונים, כנ"ל, והם בחי' שורש, נשמה, גוף שבו, אבל הנצח, שהוא בחינת עצמו, שנקרא לבוש, וכן ההוד, שהוא בחינת המלכות נפרדו מז"א והיו למקיפים. וז"ס שז"א נקרא תמיד בשם תג"ת.

עתה תבין היטב ההפרש מכלים דפנים שמחזה ולמעלה דז"א דנקודים שנשארו באצילות, אל בחינת הכלים דאחורים, שמחזה ולמטה, הנמצאים שם למטה מפרסא, כנ"ל. כי בחינת גו"ע שהם חב"ד ותג"ת עד החזה, להיותם רק מבחינת התכללות דעליונים, ואינם מבחינת ז"א עצמו, ע"כ נשארו באצילות דנקודים למעלה מפרסא. אבל מחזה ולמטה שהם נה"י שלו, אשר נצח הוא בחינת ז"א עצמו, הנה הם נפרדו מגוף דאצילות, ונעשו לבי"ע. והאורות שבהם נעשו לב' המקיפים לבוש והיכל.

ואין להקשות, לפי"ז, א"כ אין עוד לז"א שום שורש בספירות דאצילות. שהרי חב"ד תג"ת שלו שנשארו לאחר צמצום ב', אינם כלל מבחינת עצמו אלא מעליונים. אכן תזכור מה שנתבאר בחלק ה', אשר בחינת הציור דע"ס דז"א, הם

שה"ת שמתחת רגלי א"ק עלתה לשם, כנודע, הנה גם היא קבועה באופן מוחלט. ועם זה נמצא שאותם הכלים דאחורים, שהם מבחינת בינה וז"א ונוקבא דע"ס דנה"י, שהם מבחינת נקודת הסיום דצמצום א', העומדים בבי"ע, כבר המה קבועים שם, באופן שלא יוכלו לקבל לתוכם כלום, ומכ"ש שאינם יכולים לעלות לאצילות. ששמה מקום צמצום ב', דהיינו בחינת מלכות הממותקת בתוך הבינה. ולפיכך לא יארע עוד שיתערבו הכלים דפנים עם הכלים דאחורים והבן היטב.

וכבר ידעת, שכל אלו ריבוי הבחינות הנעשים בהע"ס, בסיבת המסך ואו"ת, אינם מתרחקים עי"ז אף משהו, מהע"ס דאור ישר, ויחסם תמיד שוה זה לזה. וע"כ יש להבין, שמכח צמצום הב' שה"ת עלתה לבינה ונתחברו יחד, נמצא שבחינת זו"ן דאו"י, דהיינו בחי"ג ובחי"ד, יצאו מכל המדרגות שמצמצום ב' ואילך, ולא נשאר בהמדרגות זולת כח"ב לבד. כמ"ש הרב לעיל (דף קמ"ה אות א') שלא נשאר בהספירות דיושר, כי אם ג' הבחינות: שורש נשמה, וגוף. שהם כח"ב, אבל לבוש והיכל, שהם זו"ן, נפרדו מן הגוף ונעשו לאו"מ עש"ה. אמנם לפי זה קשה, הלא אנו מוצאים זו"ן בכל הפרצופים וכן זו"ן הכוללים, גם לאחר צמצום ב'. ואיך אומר שהמה נפרדו מספירות דיושר.

והענין הוא, כי נודע, שע"ס כלולות כל אחת מעשר, והם רק ה' בחינות. גם נודע, שיש ב' הבחנות בה' הבחינות: כי יש ה' בחינות, שיש בהם אור החכמה, והם נקראו כח"ב וזו"ן. ויש ה' בחינות דאור חסדים, והם נקראו תג"ת נ"ה. כי זה כל ההבחן בין ג"ר ובין זו"ן, כי בג"ר יש בכל אחד מהם ה' בחינות דאור חכמה.

אור פנימי

זה בזה, אלא כל אחת נשאת בבחינתה. עש"ה.

ולפיכך, הגם שאפילו הג"ר כלולים כל אחד מזו"ן, אין זו"ן שבהם נבחנים לזו"ן ממש, אלא באותו שיעור שזו"ן נשרשים בהם, ולפיכך בעת הצמצום ב', שיצאו אח"פ מכל המדרגות, שהם בחינת נה"י, שהם זו"ן כנ"ל, הנה אפילו נה"י דאמא, לא נפלו לבי"ע, אלא למדרגה התחתונה ממנה שהיא זו"ן. כי כל בחינת נה"י שיש לה, אינה אלא מכח התכללות זו"ן, ממה שנשרש בה, א"כ זו"ן אלו שבבינה, נחשבים כמו חב"ד של הו"א, כלומר בחינת השורשים שלו, וכיון שנשארו באצילות, נבחנים הג"ר שיש להם ע"ס שלמות גם בצמצום ב', כי ההתכללות של הזו"ן, אינה נאבדת מן הג"ר והבן היטב. אמנם זו"ן עצמם, כיון שלא נשאר בהם רק השרשים, דהיינו בחינת חב"ד חג"ת, שהם גו"ע הנכללים מהעליונים, כנ"ל, ובחינת עצמם נפלה לבי"ע מאחורי נקודת הסיום דצמצום ב'. נמצא שהמה חסרי נה"מ שלהם, דהיינו מחזה ולמטה, ולא נשאר בהם לאחר צמצום ב', רק חב"ד חג"ת דכלים, וחג"ת נה"י דאורות. דהיינו בחינת הכלים דפנים שלהם בלבד. הרי שאין לז"א יותר מששה כלים בלבד. במשונה מהג"ר, כי הג"ר אינם חסרים מהתכללות זו"ן בהם, כי חלקם שהיה להם בזו"ן מטרם צמצום ב', נשאר בהם גם עתה, אבל ז"א חסר ממש בחינת עצמו, שהם נה"י שלו שמחזה ולמטה שיצאו ונעשו לבי"ע. וז"ש "כי הת"ת כשנאצל לא היה רק מציאות ו' בלי ראש" כי נה"י דכלים שלו, שמחזה ולמטה, נפלו לבי"ע, ולא נאצלו עמו לא בקטנות דנקודים, ולא בעיבור א' דאצילות. כי כבר הפרסא קבועה בתקיפות גדולה, אשר שום בחינה מן נה"י אלו, עוד לא יוכלו לעלות לאצילות, ומכ"ש שהאורות דאצילות לא יתפשטו

בעיקר מע"ב דא"ק, ששמה נתחלפו הספירות מחמת אור הכתר שנשאר בפה, ויצא שם אור החכמה בכלי דכתר, ואור הבינה בכלי דחכמה, ואור הו"א בכלי דבינה, ואור המלכות בכלי דז"א. עש"ה. לפיכך נעשה ההתחלפות הזו גם בה' חסדים, אשר אור הנצח עלה לכלי דת"ת. ונמצא עתה, שאותו שליש עליון דת"ת שנשאר בעולם הנקודים לאחר צמצום ב', הוא עתה עיקר הו"א מצד עלית האורות. וכן הנקודה שבחזה, היא עיקר שורש של הנקבא דז"א. וזכור שמצד האורות הם חג"ת נה"מ. ונמצא ש"ע דת"ת הוא יסוד ונקודה דחזה היא מלכות.

וזה שז"א מתחיל רק מחכמה, ולא מכתר, כשאר הספירות. משום שמצד היחס לפרצוף גלגלתא דא"ק, דהיינו מטרם שנתחלפו הספירות כנ"ל, הנה אין לז"א שום שורש עוד, לאחר צמצום ב': כי מנצח ולמטה, הוא נעשה לבי"ע, כנ"ל. אלא שכל השורש שנשאר לו באצילות לאחר צמצום ב' הוא רק מהיחס לע"ב דא"ק, כנ"ל, והנה שם ירד הכתר למדרגת חכמה, כי אור הכתר נשאר בפה, ואור חכמה מתלבש בכלי דכתר, כנ"ל. וע"כ נבחן עתה חסד דז"א, רק לבחינת חכמה ולא לבחינת כתר, הרי שאין לז"א כתר משורשו.

וזה אמרו "דע כי הי"ס הם ה' פרצופים שלימים וכו' ויש בהם י"ס בכל אחד מהם, וכן זו"ן כלול מ', אך דע כי הת"ת כשנאצל לא היה רק מציאות ו', ונקרא ו"ק מחסד ועד יסוד ולא היה בו ראש" ותבין עם הנ"ל כי הוא מיחס כאן את הה"פ דאצילות לע"ס הכוללים דאור ישר, לרמוז אשר דרך אחד להם. כי אין הפרש מהפרצופים אל הע"ס דאז"י, אלא בזה שע"ס של הפרצופים כלולים זה מזה, שע"י אור התווד העולה ממלכות נכללים התחתונים בעליונים, והעליונים בתחתונים, כנ"ל בהסתכלות פנימית דף ע"ה פרק ט' ועם זה, אינם מתערבים

קפח) והענין הוא, כי חג"ת שלו נעשין לו חו"ב ודעת, ונה"י נעשין לו חג"ת. וזה על ידי המשכת שפע דאו"א, וה"ס התפשטות ב' עטרין דמתעטרין וכו', וזהו בעטרה שעטרה לו אמו, שהוא רישא דיליה. ואמנם

אור פנימי

עוד מהפרסא ולמטה, וע"כ נמצאים אלו נה"י, שהמה חסרים מז"א לעולם. וזהו שאומר הרב תמיד, שאין לז"א אלא ששה כלים. וזכור דברים אלו.

קפח) התפשטות ב' עטרין דמתעטרין וכו' וזהו בעטרה שעטרה לו אמו שהוא רישא דיליה: כבר נתבאר בחלק י', שעיקרו דז"א הוא מא"א. אמנם המוחין שלו, עיקרם הם מאו"א, ע"ש. ויש להוסיף, כי ב' שורשים יש לז"א, שמצד הכלים הוא נמשך מגלגלתא דא"ק, וכן מא"א דאצילות. ומצד התלבשות האורות בכלים, הוא נמשך מע"ב דא"ק. וכן מאו"א דאצילות. ונודע, שמצד הכלים נחשב נצח לעיקר ז"א. ומצד האורות, נחשב ת"ת לעיקר הז"א. ונמצא שמיחס דז"א לא"א, אין לו שום שורש בחג"ת דא"א, כי שורשו מתחיל מנצח ולמטה דא"א. אמנם מיחס דאו"א, יש לו שורש גם בת"ת דאו"א הכולל חג"ת שלהם, כי מצד נחשב ת"ת לעיקרו של ז"א, כנודע. וכבר ידעת, שחג"ת הם ג' רישין דז"א, לפיכך המוחין דז"א באים בעיקר מאו"א, שהוא נאחו בחג"ת שלהם, כנ"ל, ולא מא"א, שאין לז"א אחיזה בחג"ת שלו. אמנם נתבאר שם, שגם לא"א יש לו חלק ביציאת המוחין דז"א, וצריכים להבין איך יצויר זה, מאחר שאין לז"א שום אחיזה בחג"ת שלו, כנ"ל. ומוחין דז"א צריכים בהכרח להמשיך מחג"ת, ולא מנה"י. והענין הוא, כי בעת העיבור דז"א, מתחברים או"א וישסו"ת לפרצוף אחד, שפירושו שהם משיגים קומת ע"ב דמ"ה, והם מלבישין במקום ג"ר דא"א, שהוא קומת ע"ב הקבועה באצילות, כנודע. ונתבאר שם, שאין לאו"א מקומת ע"ב, אלא ששה כלים חג"ת נה"י לבד, דהיינו

לפי מה שהם מלבישים לא"א בקביעות. וע"כ חסר להם נה"י דכלים וג"ר דאורות. אלא ע"י הזווג דנשיקין דא"א, המעלה להם אח"פ דבחינת מסך דבחי"ג, מתחלקים ששה כלים חג"ת נה"י דא"א, ונעשים לע"ס, ע"ד שנעשה בגדלות ז"א. כי ב"ש עליונים דכל פרק מחג"ת עולה ונעשה להם לראש, ושליש תחתון דכל פרק מחג"ת מתחבר עם שלישים עליונים דנו"ה דא"א, ונעשו לחג"ת. וב"ש תחתונים ואמצעים דנו"ה דא"א, נשארים להם לנה"י. ונמצא אשר חג"ת דאו"א דע"ב, נעשים מב' בחינות: כי שלישים תחתונים דחג"ת הקודמים, נעשים לשלישים אמצעים, ושלישים עליונים דנה"י דא"א הקודמים נעשין עתה לשלישים תחתונים דחג"ת דא"א, המכונה כתפין דא"א.

ונתבאר, שהכתפין דא"א, החדשים, המלוכשים ונעשים לחג"ת דאו"א דע"ב, הם נעשים מב"ש עליונים דנו"ה דא"א הקודמים. ותדע שאלו הכתפין הם נמשכים לז"א, ונעשו בו לרישא. והם הנקראים בכל מקום ב' עטרין דאנחילו או"א לבניהו.

וזה אמרו, וה"ס התפשטות ב' עטרין דמתעטרין או"א וכו' וזהו בעטרה שעטרה לו אמו, שהוא רישא דיליה" כי ב' עטרין הללו, שהם הכתפין דא"א דבחי" קומת ע"ב דאו"א, כנ"ל, לא נעשו לבחינת חג"ת באופן שיהיו ראויים לרישא דז"א, אלא ע"י שנתחברו לחג"ת באו"א, אמנם מצד א"א עצמו, הם תמיד בחינת נה"י, כי מצד הקביעות יש לא"א עשרה כלים דקומת ע"ב, ואינו צריך להתחלקות הו"ק. אלא רק לאו"א שאין להם בקביעות אלא ששה כלים נעשה להם התחלקות הו"ק,

עתה נשאר חסר לו נה"י, אז הוצרכה בינה, להאריך רגליה למטה, וסוד הארת היסוד שבה, כי גם היא עלמא דדכורא, ואז נעשה לו נה"י. כי זה הנזכר בזוהר ומבינה נביאים.

אור פנימי

ואז עולים ב"ש עליונים דנו"ה דא"א, ונעשים לכתפין דיליה, שבוה המה ראויים להתעטר בז"א ולהיות לו לרישא. הרי שכל בחינת ראש דגדלות שז"א משיג, הוא רק ע"י או"א בעיקר כי אצלם קונה נו"ה דא"א, השייך לבנין ז"א, את מדרגת חג"ת, הראוי להיות ראש אליו. אמנם ודאי שגם לא"א חלק בהם, שהרי הם בחינת נו"ה שלו, אלא כיון שמצדו לא היו ראויים להיות ראש, ע"כ נחשבים בעיקר על או"א. והוה שמדייק הרב בפסוק שעטרה לו אמו. ללמד, שלולא אמא, לא היה לו"א בחינת ראש לעולם. כמבואר.

הוצרכה בינה להאריך רגליה למטה וסוד הארת היסוד שבה כי גם היה עלמא דדכורא ואז נעשו לו נה"י: לכאורה סותר זה לכל המקומות שמביא הרב, שהו"ק נחלקים ונעשים לעשרה כלים, אשר ד"ש התחתונים נשארו בנה"י, ושלישים עליונים דנה"י עולים ומתחברים עם השלישים התחתונים של חג"ת, ונעשים לחג"ת. והפרקים עליונים ואמצעים דחג"ת, עולים ונעשו לראש. וגם נה"י דאמא המתלבשים בז"א, מתחלקים ג"כ לט' שלישים: שג"ש עליונים משלימים לחב"ד, וג"ש אמצעים משלימים לחג"ת בג"ש. וג"ש תחתונים משלימים הנה"י בג' שלישים. כנודע. וכאן אומר שחג"ת נעשה לחב"ד, ונה"י לחג"ת, וצריכים לנה"י חדשים, והם נעשו ע"י הארכת רגלים דאמא מחדש.

אמנם דבר גדול משמיענו כאן הרב בזה, וצריכים לזכור כאן כל המתבאר בחלק ז', בענין יציאת ז' תחתונות דנקודים. ועי' חלק ח' תרכ"ד ד"ה ונוסף. שג' חלוקות היו ביציאת ע"ס דנקודים. א', הוא הקטנות שלהם, כמו שיצאו מנקבי העינים דא"ק. ונודע, כי הסדר של כל הבירורים הוא, שכל המובחר נברר תחלה. וע"כ מתחלה הוא עיבור הא', הנברר מבחינת הקטנות דנקודים, שהם עיקר אצילות הז"א, מבחינת הסתכלות עינים באח"פ. וכבר נתבאר לעיל שהם בחינת גו"ע דז"א, מחזה ולמעלה הנקרא כלים דפנים, שבחינת הכלים הם תב"ד תג"ת עד החזה. ומבחי' האורות הם בחינת נה"י, דהיינו קומת המלכות, שאו"א היו אז בבחינת רוח, וז"ת בבחי' נפש.

קפט) וז"ס כונן שמים בתבונה. וז"ס ובתבונה יתכונן. ולכן להיות הנה"י משם, ואינם לא מן הת"ת ולא מן המלכות, ולכן מועילים לשניהם, כי נעשו רגלים לז"א ומוחין למלכות.

אור פנימי

וזהו כל קומת העיבור הא' דז"א. כנ"ל דף א' ק"מ אות מ"ה. ונרנח"י דיניקה, נמשכים מחלוקה ב', שאז שבו או"א לראש, אלא שהיו עוד במצב פב"א, שמשם קבלו ז"ת קומת הרוח בשלימות, משום שאמא שבה לראש, והאור דחסדים שבה, היה בבחי' ג"ר וראש ממש, ומבחינה זו נמשך הג"ר דרוח, ומוחין דו"ק שז"א משיג בשעת עיבור ב', לאחר ב' שנים של היניקה, שהם בחינת ע"ס שלמות מצד הכלים, אלא מצד האורות אין שם אלא אור דחסדים מאמא, משום שאמא נמצאת עוד במצב פב"א, ואינה מקבלת הארת חכמה מאבא, וזולת ע"י מ"ן דו' ונקודה כמ"ש בחלק ז'.

וג"ר דמוחין שז"א משיג אחר עבור ב' דט' שנים ויום א', נמשך מחלוקה ג' שהיא בחינת פב"פ דאו"א דנקודים. וטעם הדברים הוא, כי הכל תלוי במ"ן שז"א מעלה מאחורים דאו"א שנפלו בעת שביה"כ. והנה בעיבור א' דז"א, הנה ההעלאת מ"ן נעשה ע"י או"א עצמם, כי אח"פ דאו"א מעלה את גו"ע דז"א הדבוקים בהם, ולכן אין עוד בז"א שם, רק גו"ע שאו"א העלו. שהם ז' הכלים באור הנפש. אמנם לעיבור ב', הנה ז"א עולה למ"ן מעצמו, והוא מעלה מ"ן מאחורים דאו"א שנפלו למדרגתו. ומתחילה הוא מעלה המ"ן דחלוקה הב', דהיינו אח"פ דבנין פרצופם דעצמם דאו"א שנפלו למדרגתו, שהם החזירו שם או"א לראש, בכח חבל הטבור שהוריד ה"ת מעינים לפה, ולכן הם מועילים גם לז"א, להוריד הה"ת מעינים שלו לפה, ולהעלות אח"פ שלו, שאז משיג ג"ר דרוח ומוחין דו"ק, אבל לא ג"ר ממש, כי אמא עוד נמצאת כאן במצב פב"א. ואחר ט' שנים

ויום א', ז"א מעלה מ"ן מבחינת אחורים דאו"א שנפלו למדרגתו בעת שביה"כ, שהם מבחי' ו' ונקודה, דהיינו מח' הקומות דאו"א עלאין וישו"ת, שנתבטלו ונפלו למקום זו"ן, שמטרים הביטול היו או"א במצב פב"פ, ע"כ לאחר שז"א מחזירם, שבים גם עתה או"א פב"פ, ואמא משפעת אז הארת חכמה, שהם מוחין דג"ר.

ונודע, שאלו ו' ונקודה, הם בחינת אח"פ שיצאו לבי"ע מע"ס דנה"י דא"ק, והם בחינת ב"פ התחתונים דנו"ה דא"ק, ששליש תחתון דנצה, הוא בחי' ז"א דע"ס ההם, וש"ת דהוד הוא בחינת הנוקבא דז"א. שאחר שנה"י דא"ק קבלו האור החדש דבקע לפרסא, העלו אותם מבי"ע, ויסוד דא"ק השפיע אותם בבחי' מ"ן לאו"א. וצריכים לידע, שכל מ"ן דתחתון העולים לעליון, אין כל בחי' התחתון עולה, אלא רק הפנימית שלו בלבד. ונמצא שאלו ו' ונקודה שעלו למ"ן, אינם כל אח"פ שיצאו לבי"ע, אלא רק הפנימית דאלו אח"פ, דהיינו גו"ע הכלולים באלו אח"פ. כי כל הספירות כלולות זו בזו, וע"כ גם אח"פ שיצאו לבי"ע, כלול בהם גם בחינת גו"ע, ואלו גו"ע עלו בסוד ו' ונקודה למ"ן.

והן אמת שהזווג דאו"א שנעשה על בחי' גו"ע אלו, מספיק לקומה שלימה גו"ע ואח"פ, דהיינו שיוכלו להתפשט בז"א גם בבחינת אח"פ ממש דכלים דז"א. אמנם כל עוד היותם בבחינת מ"ן בכלים דאו"א, אינם נחשבים אז, רק לפנימים דאח"פ, שהיא גו"ע ולא בחינת בי"ע ממש, כלומר שאינם בחינת שורש והיכל, שנפרדו ונעשו לבי"ע כנ"ל (בדף א' ק"צ ד"ה ונמצא) עש"ה. כי הם רק בחי' גו"ע הנכללים בהם, כנ"ל. ועם זה תבין, שאין זה סותר למ"ש הרב, שלבוש

* (קצ) ז"א היה בו תחלה ו"ק, ואח"כ נגמר לי"ס גמורות, באופן זה: כי הנה קו ימין הוא חסד ונצח, ובהם שש פרקין, ואז תרין פרקין

אור פנימי

הפנימית דאח"פ, דהיינו בחינת גו"ע הכלולים באח"פ, הראוים להמצא למעלה מפרסא, כנ"ל. וכפי השיעור הזה נבררו מכלים וניצוצין דו"א שעלו מבי"ע לאצילות והאריכו הרגלים דו"א, כלומר, שנעשו לו לבחי' נה"י חדשים. אבל אח"פ של עצמו, שהם אותם הכלים דאחוריים ששמשו לו בעת הנקודים, שהם בי"ע ממש, אשר הפרסא פלטתם בעת הצמצום ב', כנ"ל, המה אינם יכולים עוד להתעלות ולהתחבר לז"א דאצילות, כמו שקרה בנקודים, כי ע"כ יפה כחה של התחזקות הפרסא באצילות, שלא יארע לה עוד שום ביטול. והבן היטב. והנה מטעם זה מכונה הז"א בסוד הקטע יוצא בקב שלו. כנ"ל בחלק י"א אות ל"ד. וע"ש באו"פ.

וכבר ידעת, שאלו הארכת רגלים ונה"י חדשים, באים ע"י הארת הזווג דע"ב ס"ג, המורידה הה"ת מעינים לפה, ונמצאים אח"פ שבים לראש. ולפי זה יש להבין, למה מכנה אותם הרב בבחי' הארכת רגלים לבד, הלא כל המדרגות נתארכו. כי בעת שאין בפרצוף אלא בחינת גו"ע לבד, הרי אז אח"פ חסרים בין בראש ובין בתוך ובין בסוף שהם הרגלים, ובעת חזרת אח"פ אל הפרצוף, נמצאים מתארכים כל המדרגות שאח"פ דראש שבים לראש, ואח"פ דתוך שבים לתוך, ואח"פ דסוף שבים לסוף. וא"כ למה נקרא החזרת אח"פ בשם הארכת רגלים בלבד.

והטעם הוא, כי בחינת אח"פ דראש נופלים לבחינת תוך, ואח"פ דתוך נופלים לבחינת סוף, ועדיין הם נמצאים במדרגת הפרצוף. אמנם אח"פ דסוף, נופלים תמיד מחוץ למדרגת הפרצוף לגמרי. וזהו בפרצופים

והיכל נפרדו לגמרי מז"א, וכאן אומר, שעלו למ"ן בסוד ו' ונקודה. ועם המתבאר תבין, שו' ונקודה אינם בחינת לבוש והיכל ממש, אלא בחינת שורש, נשמה, וגוף הכלולים בלבוש. והיכל. באופן שבחי' לבוש והיכל עצמם, לא נתעלו כלל בבחי' מ"ן ועם זה תבין מה שבחי' האחוריים דאו"א מבחינת ו' ונקודה האלו, לא נפלו בחזרה לבי"ע, אלא שנשארו באצילות, כנודע. הוא מפני שהם רק בחינת הפנים שלהם, ואינם בחינת בי"ע ממש.

וזה אמרו "ואמנם עתה נשאר חסר לו נה"י אז הוצרכה הבינה להאריך רגליה למטה וסוד היסוד שבה" כי כל מה שנתקן בעיבור א', אינו אלא בחינת הכלים דפנים, שיצאו בנקודים בחלוקה הא' הנ"ל, שהם הכלים דחב"ד חג"ת עד החזה, שבהם מתלבשים האורות דחג"ת נה"מ, א"כ איך יוכל לקבל בחינת ראש וג"ר מאמא, כי בחסר נה"י דכלים אין בו מקום לקבל ג"ר דאורות. ואין לומר, שע"י הארת הזווג דע"ב ס"ג המורידה ה"ת מעינים שלו, הוא מעלה אליו את אח"פ, שהם בחינת הכלים דאחוריים שלו מבי"ע, שזה אי אפשר כלל, שהרי הפרסא שהיא בחינת הסיום דצמצום ב' אינה סובלת רק הכלים דפנים בלבד, על פי הגבול שהופרסה בעת צמצום ב' על מקום נקודת החזה דו"א, כנ"ל, שמשמעם זה נפרדו הלבוש והיכל מעל הפרצופים וביטול הפרסא לא יארע עוד באצילות.

וזה שאומר "אז הוצרכה הבינה להאריך רגליה למטה עם היסוד שבה" כלומר, כי בחינת נה"י דאמא נתחדשו דהיינו בחינת אח"פ דאמא, שהם אינם אלא בחינת

* ע"ת ח"א שער כג: שער מוחין דצלם פרק ו'.

עלאין דחסד מתחברים עם פרק עליון דנצח דאמא, והרי חכמה מג' פרקין מדה גמורה. וכן בקו שמאל, ב' פרקין עלאין דגבורה מתחברין עם פרק עליון דהוד דאמא. וכעד"ז בקו אמצעי.

קצא) שכיון שתבונה ממיתה עצמה עליו, שאז מסתלקין פנימיות נה"י שלה, וחיצוניות שלה נכנס בו ובתוכם המוחין דז"א, לכן הם נעשים חלק מאברי הז"א ממש ומגופו, ומגדיל הז"א על ידי הנה"י דתבונה.

אור פנימי

לו אח"פ, שהם הנה"י החדשים, אז נשלמים לו מדות רת"ס שלו, כי עתה יש לו גו"ע ואח"פ בראש, שהם חב"ד חג"ת נה"י, וכן בתוך, וכן בסוף. ונמצאו עתה מדותיו שלימות, כל אחד ברת"ס.

ובערך זה של השלימות, נמצא אשר בעת העיבור, אין לו אלא שליש אחד של מדה שלימה, בכל אחד מרת"ס שלו, כי יש לו רק חב"ד דכלים ונה"י דאורות בראש שלו, וכן בתוך שלו, וכן בסוף שלו, הרי שחסר לכל אחד מהם ב' שלישים. ובעת היניקה יש לו ב' שלישים של מדה שלימה בכל אחד מרת"ס שלו, כי יש לו אז, חב"ד חג"ת דכלים וחג"ת נה"י דאורות בראש שלו, וכן בתוך שלו, וכן בסוף שלו. הרי שחסר לכל אחד מרת"ס שלו שליש אחד ממדה שלימה, שהוא שליש תחתון דכלים, ושליש עליון דאורות, שמבחינת התלבשותם זה בזה נחשבים רק לשליש אחד, כנודע. בערך ההפוך שבין כלים לאורות.

ונמצא לעת הגדלות, שאז מתארכים רגלים דאמא, ומשלימים לז"א נה"י חדשים, דהיינו שמחזירים לו האח"פ. הנה אז משיג אותו השליש החסר לו בזמן היניקה, שהם מבחינת הכלים, נה"י. ומבחינת האורות הם חב"ד. ואז נתוסף שליש זהו אל הראש, ויש לו עתה ג"ש בראש, שהם מדה שלימה. וכן נתוסף שליש אל התוך, וכן אל הסוף.

דג"ר עצמם. ובפרצוף זו"ן, שהוא התחתון של פרצופי אצילות, נמצאים אח"פ דסוף שלו, שנופלים לגמרי לבי"ע דפירודא, כנודע. ולכן עיקר החסרון של אח"פ ניכר בכל פרצוף, רק ברגלים שלו. וע"כ גם החזרתם של אח"פ נקרא ג"כ על שמם, וע"כ קורא אותם הרב בשם הארכת רגלים. והנה נתבאר, כי באמת מתארכין ונשלמים כל המדרגות דז"א, על ידי העלאת אח"פ דאמא בכל המדרגות דרת"ס דעצמה, אלא כיון שעיקר ההכר הוא בסוף שהם הרגלים, ע"כ נקרא בשם הארכת רגלין.

וזה אמרו ז"ל היה תחלה ו"ק, ואח"כ נגמר לייס גמורות וכו' תרין פרקין עלאין דחסד, מתחברים עם פרק עליון דנצח דאמא, והרי חכמה שלו מג' פרקין מדה גמורה. וכן בקו שמאל וכו' פירוש: כי פרצוף שלם צריך שיהיה בו רת"ס, שהם חב"ד חג"ת נה"י, שכל מדרגה מהם, תהיה בה רת"ס. ובאמת יש רת"ס גם בפרצוף דעיבור, אמנם נבחן רק לקומת נה"י בכלים דחב"ד, ונמצא שיש לו רק בחינת ראש דכלים, הנקרא גלגלתא. וא"כ כל רת"ס של העיבור הם בחינת גלגלתא באור הנפש. וכן ביניקה יש לו רת"ס, אלא כיון שבכללות אין לו אלא גלגלתא ועינים, שהם חב"ד חג"ת דכלים, ונפש רוח דאורות, ע"כ נבחן שיעורם זה ברת"ס, דהיינו גו"ע בראש וגו"ע בתוך, וגו"ע בסוף. ועד"ז בכל ספירה פרטית דעיבור ויניקה. ובגדלות, כשמוחזרים

קצב) ואמנם כשלא נכנסו עדיין רק ו"ק דגדלות, הוא מתחיל לגדל, אך לא נשלם ראש דגדלות שבו, ועדיין חג"ת שלו נקרא רישא דיליה, וא"כ בהכרח, שבזה הראש מחג"ת דיליה יהיה ניכר גדלותו.

קצג) והוא, דע שבתחלה מתחיל לגדל החלקים העליונים, ואח"כ התחתונים. שהרי בהכנסת המוחין, התחתונים נכנסים תחלה, אך בגדלות

אור פנימי

דאמא, הנה נשלם בזה החכמה דז"א למדה שלמה. דהיינו, שיש עתה בה עצמה ג"כ רת"ס, כנ"ל. ועד"ז שאר הספירות שבג' קוים דז"א. והבן זה היטב, ואל תתבלבל בהפכות הנהוג בין הכלים אל האורות. ובמתבאר תבין היטב, את השינוי לשונות הנמצאים בענין הזה בדברי הרב. כי מ"ש לעיל (באות קפ"ח) אשר לעת הגדלות עולים חג"ת ונעשים לתב"ד, ונה"י עולים ונעשים לחג"ת, ואמא מארכת נה"י שלה ומהם נעשים לו נה"י חדשים. הכונה היא בפרטיות כל ה"ס דז"א, שבעת היניקה כל ה"ס שלו המה חסרי שלישי אחד, שמצד הכלים הוא נה"י, ומצד האורות הוא תב"ד, כנ"ל. ונמצא, מצד הכלים שאמא השלימה לו בכל ספירה שבו רק בחינת נה"י, דהיינו השלישי החסר לו, אשר אז נמשכים לו בכל ספירה גם בחינת תב"ד דאורות. ובעת שהיה חסר נה"י דכלים, היה הרוח מתלבש בתב"ד שלו, ונפש בחג"ת שלו, וע"כ נבחנו מבחינת התלבשות האורות בהם, רק לחג"ת נה"י, כי הם נבחנו בעיקר על שם האור המתלבש בהם. אבל עתה אחר שהשיג הנה"י דכלים מאמא, שאז נמשכים לו ג"ר דאורות, שהם נשמה, נמצא שהנשמה מתלבשת עתה בכלים דתב"ד, ורוח יורד לכלים דחג"ת, ונפש יורדת לכלים דנה"י החדשים, ונמצא התג"ת הקודמים שנתעלו ונעשו עתה לתב"ד, מחמת השגתם עתה לאור הנשמה כי רק כלי המלביש לאור נשמה נקרא בשם תב"ד. וכן הנה"י הקודמים עלו ונעשו לחג"ת, שפירושם, כלי לאור הרוח, כי עתה ירד

וז"ש "תרין פרקין עלאין דחסד מתחברין עם פרק עליון דנצח דאמא והרי חכמה שלו מג' פרקין מדה גמורה" כמבואר, שאם נבחין בפרצוף היניקה את ג' חלקי ראש תוך סוף שבו, נמצא כל אחד רק בב"ש לבד, שמבחינת האורות הם חג"ת נה"י, ומבחינת הכלים הם תב"ד חג"ת. ונמצא קו הימין שלו, שרת"ס שלו נקראים חכמה חסד נצח, יש שם רק ב"ש בחכמה, וב"ש בחסד, וב"ש בנצח. וכן בקו שמאל שלו, שהוא בג"ה. ובקו אמצעי שבו שהוא דת"י, יש בכל אחד רק ב"ש לבד. ולפיכך, כיון שהארכת רגלים דאמא, שהם הנה"י חדשים שלה, משלימים לז"א, הן להח"ן שבקו ימין, והן לבג"ה שבקו שמאל, והן לדת"י שבקו אמצעי, הנה בהכרח, שנה"י דאמא מתחלקין לתשעה שלישים, ומשלימים את ט"ס שבג' הקוין שלו.

ונמצאים ב"ש דחסד העליונים, הנבחנו בערך הכלים שהם ב"ש דחכמה, אשר עתה הם מקבלים שלישי אחד מנה"י דאמא המיוחס אליו, ונשלמים למדה שלימה. ושליש הזה שהם מקבלים, אי אפשר לקבוע בשם, כי מבחינת הכלים הוא נה"י, דהיינו החלק המיוחס לו מאח"פ החדשים שהוחרו אליו מבי"ע. אכן מבחינת האורות הוא תב"ד, כי ג"ר דאורות ונה"י דכלים באים כאחד, כנודע. לפיכך מכנים ההשלמה הזו בשם שלישי סתם, שבאורות הוא ש"ע, ובכלים הוא ש"ת. ואחר שב"ש דחכמה, קבלו השליש תחתון דאמא, אשר מערך האורות, קבלו ב"ש העליונים דחסד את השליש העליון

ז"א עצמו, העליונים נגדלין תחלה. וזה ברור. נמצא שתחלה נגדל החסד וגבורה ואח"כ הת"ת וכן נ"ה וכן היסוד.

אור פנימי

הרוח ונתלבש בהם כנ"ל. והכלים דנה"י, הם חדשים ממש, הבאים לו מאריכת רגלים דאמא. אמנם זה נעשה בכל ספירה וספירה מהט"ס שבג' קוים דז"א, כי כל ספירה מהם בשעת העיבור היתה כלולה רק מג' ספירות, ובעת היניקה משש ספירות, ועתה בעת הגדלות מט"ס. והבן.

ומ"ש כאן (באות ק"צ) שיש בכל ספירה ב"ש, ובגדלות מצטרף עמהם שליש עליון מאמא, ומשלימם למדה שלימה. הוא ג"כ אותו הדבר, אלא שמבארם בפרטות. ומ"ש שהשליש דאמא נעשה בכל ספירה לשליש עליון, הכונה היא מבחינת האורות, כי ע"י השלמת שליש תחתון דכלים, נמשך לו ג"ר דאורות, שהם אור נשמה, שאז שב השליש העליון דכלים להעשות חב"ד, מה שמקודם לכן לא היה אלא חג"ת, כנ"ל, ונמצא אשר השליש העליון דכל ספירה הוא מכח הנה"י דאמא. והבן.

וזה אמרו "כיון שהתבונה ממיתה עצמה עליו, שאז מסתלקים פנימית הנה"י שלה, וחיצוניות שלה לבד נכנס בו ובתוכם המוחין דז"א, לכן הם נעשים חלק מאברי הז"א ממש ומגופו" (אות קצ"א) מבאר בזה מ"ש לעיל (באות קפ"ט) אשר נה"י החדשים דז"א, אינם מבחינת ז"א, אלא הם נה"י דתבונה שנתארכו ונעשו לנה"י דז"א. והנה יש לשאול, איך אפשר זה, שנה"י דפרצוף עליון, יתחבר ויהיה לאברי הגוף של פרצוף תחתון. וע"ז מפרש כאן, כיון שהתבונה ממיתה עצמה עליו וכו' דהיינו שיורדת מבחינת ג"ר לבחינת ו"ק בסוד רובצת, שע"י זה נופלים הנה"י שלה למדרגת ז"א, (כמ"ש לעיל דף א' קל"א אות י"א וע"י באו"פ שם) אשר בזה מלבשת המוחין דקטנות בז"א דבחי"א, ואחר שז"א מקבל המוחין דקטנות דתבונה, שהוא בחינת ה"ת בעינים

שלה, ע"כ נעשה מוכשר בזה לקבל גם הגדלות שלה, דהיינו הורדת הה"ת מעינים לפה, הנעשה בעת גדלות. כי מקבל ג"כ אותם בחינת אח"פ המוחזרים לה עתה, והם נעשים לעצמו ובשרו ממש, כמו שהיו מבחינת עצמו, ונחשבים לנה"י דעצמו ממש. וכן כתב לעיל (דף תתפ"ג אות ל"ג) "כי אי אפשר להתהוות שום מוח עד שתצא הבינה לחוץ" (ע"ש באו"פ ד"ה אי) הכונה ג"כ על ענין הנ"ל, כי לולי קבל הז"א הקטנות דבחי"א דתבונה, שהיא ע"י ירידתה לבחינת רובצת, שנה"י שלה יורדים לז"א, אז לא היה לז"א, שום מציאות שיהיה לו פעם בחינת ראש וג"ר, כי הכלים דאחורים של עצמו, אינם ראויים לחזור לאצילות, אחר שנקבעה הפרסא דאצילות לקביעות כנ"ל, ונמצא שכל בחינת הג"ר שלו, המה ע"י השגת הכלים דאחורים דאמא, כנ"ל באורך.

וזה אמרו "דע שבתחלה מתחיל לגדל החלקים העליונים, ואח"כ התחתונים, שהרי בהכנסת המוחין, התחתונים נכנסים מתחלה, אך בגדלות ז"א עצמו העליונים נגדלים תחלה" דהיינו ערך ההפוך שיש בין אורות לכלים, כמ"ש לעיל באורך. ומתקן בזה, מה שאומר לעיל, שבעת שיש לו ו"ק, נבחן הראש שלו לחג"ת, שזה מתמיה, כי אין ראש אלא חב"ד, כנודע. וחג"ת הוא גופא. וע"ז מפרש, שכונתו היא מערך הכלים, וכיון שיש הפכות בין אורות לכלים, אשר באורות המוחין התחתונים נכנסים מתחלה, ובכלים הוא בהיפך, כי העליונים נגדלים מתחלה. ולפיכך הוא מכנה את הראש בשם חג"ת. כיון שאין בו מצד האורות אלא נפש רוח, נמצא שהרוח מתלבש בכלים דחב"ד, ע"כ נקראו הכלים דחב"ד בשם חג"ת, דהיינו על שם האור

קצד) ונחזור לענין ו"ק דגדלות. כי הנה הד' פרקין עליונים דקו ימין, שהם ג' פרקי חסד, ופרק עליון של הנצח, הם מתחברים עתה יחד ונעשים חסד דז"א. ושם יש בחינת החכמה שלו, שהרי הב' פרקין עליונים מאלו הד' הם חלקו.

אור פנימי

ולפיכך נקרא עיבור הב' הזה, בשם זווג להשלמת כלים, כי עיקר התיקון הגיע רק אל הכלים. כי בחיות הה"ת בעינים, ירדו חב"ד לבחינת חג"ת, ותג"ת לבחינת נה"י, משום שה"ת המסיימת להארת הפרצוף, עומדת בחוזה שהוא הכלים דעינים, ואז אין התג"ת ראויים לקבלת אור, להיותם בחינת ע"ס דסיום, שאינם מקבלים אלא אור נקבה. שהוא אור הנפש, שפירשו, אורות הסיום, שמקבלים ואינם יכולים עוד להשפיע ולהתפשט. כנודע. ולכן, עתה בעיבור ב', שה"ת ירדה מהחזה אל היסוד דנה"י החדשים, חזרו הכלים דעינים לבחינת תג"ת אמיתים, כי עתה הם ראויים לקבל אור זכר, שהוא בחינת רוח. אמנם הכלים דחב"ד, עוד לא קבלו תיקונם הגמור, כי כל עיקר תיקון הראש, הוא בחינת ע"ס ממטה למעלה, כנ"ל, וכל עוד שאין שם בחי' זווג והעלאת או"ת, אין ע"ס אלו יכולות לצאת שם, וע"כ הם מכונים עור בשם ו"ק, כי כל עוד שאין זווג בראש ז"א עצמו, לגלות ההארת חכמה שם ממטה למעלה, שע"ז מתפשט הדעת למטה, וממלא כל אדרין ואכסדראין דגופא, כנודע, נבחנו החסדים שבו לחסדים מכוסים, ואז אין כמעט שום הפרש בין אורות דג"ר דקטנות, אל האורות דתג"ת.

והנה נתבאר היטב, שבחינת גלגלתא שהיא בחינת הכלים דחב"ד, עוד לא קבלו שום תיקון עתה בעיבור הב' הזה, אלא הכלים דעינים לבד. ולפיכך נבחן, שהגיע התיקון לג"ש עליונים דנה"י שנתחברו ונעשו לכלים דתג"ת, מחמת שירדה הה"ת מעינים, ונסתרו הכלים דתג"ת לקבלת אור הרוח,

המלוכש בהם, כי אין הכלים פועלים רק בשיעור האורות שבתוכם. והבן היטב. וטעם הדברים נתבאר היטב לעיל בהסתכלות פנימית דף ע"ב ד"ה אמנם. כי כל המשפיע הוא משפיע בדבר היותר עב. וכל המקבל מקבל בדבר היותר זך. עש"ה.

וזה אמרו "הד' פרקין העליונים דקו ימין, שהם: ג' פרקי חסד, ופ"ע של נצח, הם מתחברים עתה יחד ונעשים חסד דז"א וכו'. וכעד"ז בג' קוין" (אות קצ"ד) פירוש: כי ידעת ההפרש מרת"ס, כי הע"ס שאו"ת מלבישם ממטה למעלה נקראו ראש, ומקום הזווג נקרא פה, והע"ס המתלבשים בכלים ממעלה למטה, נקראים תג"ת או גוף, ונקודת החזה היא המלכות שבהם. והע"ס דסיום נקראים נה"י, ועטרת היסוד היא המלכות שבהם המסיימת לכל הפרצוף. כמ"ש באורך בחלקים הקודמים.

גם נודע, שו"ק דגדלות אינם באים בעיבור א', כל עוד שה"ת שלו בעינים, אלא בעיבור ב', אחר ב' השנים דיניקה, שאז ע"י התכללות בזווג עליון דע"ב ס"ג, הם מורידים הה"ת מעינים שלו לפה, ומחזרים את אח"פ למדרגתו, ונשלמים לו עשרה כלים, ואז מקבל ג"ר דיניקה, וו"ק דגדלות, כנ"ל באורך. ואע"פ שמשגי או בחינת ג"ר דקטנות, והם מתלבשים בחב"ד שלו, ותג"ת נ"ה דחסדים יורדים כל אחד למקומו, שבה הרוח בכלים דתג"ת, ונפש בכלים דנה"י, מ"מ אין הג"ר נחשבים לראש גמור, מטעם שאז עור אין שם שום זווג, כנ"ל, (דף א' קע"ב ד"ה ומה) כי ע"כ אין החסדים מתגלים בו מחוזה ולמטה, אלא שהם בבחינת חסדים מכוסים. ע"ש.

קצה) כי אח"כ כשנשלמו ג"ר דגדלות לכנוס כנ"ל, ונמצא ששם החכמה בכח כלולה בחדסד, אך לא תהיה לגמרי עד שיכנוס החכמה של ג"ר דגדלות לכנוס ואז יתחלקו אותן ד' פרקין לב' בחינות חצים

אור פנימי

מנה"י. כי ש"ע הוא גלגלתא ושליש אמצעי הוא עינים, וש"ת אח"פ.

אמנם הם נקראים תמיד, רק בשם חג"ת נה"י, ולא על חשבון השלישים הנ"ל שברת"ס. והוא מטעם התלבשות האורות שבתוכם, כי הכלים שהם משכן לאור הרוח, נקראים חג"ת. והכלים שהם משכן לאור הנפש נקראים נה"י. ולפי"ז נמצא, שאור הרוח מתלבש בהכרח במדה שלימה, דהיינו שיש בה ג"ש. וכן אור הנפש מתלבש במדה שלימה, שיש בה ג' שלישים. ונודע, שבשעה שאין רק גו"ע בפרצוף, נבחנים אח"פ שלו שנפלו למדרגה שתחתיה, באופן, שאח"פ דחב"ד נפלו לבחינת חג"ת. ואח"פ דחג"ת נפלו לבחינת נה"י. ואח"פ דנה"י נפלו לבי"ע דפרודא. ולפיכך, כשהאור דרוח מתלבש בהכלים דחב"ד, והוא אינו מוצא בהם אלא ב"ש, שהם גו"ע בלבד, הנה הוא מתפשט גם בש"ע דכלים דחג"ת, שהוא בחינת הגלגלתא שבחג"ת, ששם נפלו אח"פ של הכלים דחב"ד, באופן, שב"ש העליונים דאור הרוח מתלבשים בגו"ע הנמצאים בכלים דחב"ד, וש"ת דאור הרוח מתלבש באח"פ דכלים דחב"ד, הנמצאים בש"ע דכלים דחג"ת, שהם בחינת הגלגלתא שבהם. ואור הנפש מתלבש בג' השלישים הנשארים: שלישי א', הוא העינים שנשארו בחג"ת, וגם בב"ש גו"ע שישנם בכלים דנה"י.

וטעם התלבשות הזו, הוא, משום הכלל, שכל המקבל מקבל בכלי היותר זך, ונמצא בכניסת אור הנפש בפרצוף, הוא מתלבש בכלי העליון שבמציאות הפרצוף, שהוא הכלי דחב"ד, שאין יותר זך הימנו וכן תמיד בכל אור חדש הבא בפרצוף, אינו

ויש עתה ד"ש בכלים דחג"ת, ראויים לאור הזכר, שהם ג"ש העליונים שהיו מקודם לכן, ועוד שלישי עליון שנטהר ועלה להם מכלים דנה"י, מחמת ירידת הה"ת משם. ונמצא שרק השלישים העליונים דנה"י בלבד, קבלו עתה תיקונם כי הגם שנשלם כולו בבחינת נה"י דאמא, שהם השלישים תחתונים דכל הט"ס כנ"ל, מ"מ אינם עולים בשם, כל עוד שאין הווג בראש ז"א מפני שגם הג"ר נבחנים רק לחסדים בלבד, כמו דחג"ת, כי הארת חכמה אינה מתגלה בלי ווג בראש, שדעת עולה ממטה למעלה, ומכה בחו"ב, ומוציא אורותיהם לחוץ כנודע. וכבר ידעת הכלל הזה, ששליש תחתון דכלים, וג"ר דאורות הם ענין אחד, וכל כמה שהג"ר אינם מתגלים, גם שלישי התחתון, שהם נה"י החדשים, אינם עולים בשם.

וכדי להבין הדברים בבהירות, נחזיק להרחיב הדברים. ועיי' לעיל (דף א' קצ"ו ד"ה ובערך) שביארנו שם היטב ענין התחלקות הו"ק לו"ש, ואיך הם נשלמים כל אחד בש"ת מנה"י דאמא, שעיי"ז נעשו למדות שלימות. עש"ה כל ההמשך. וכאן נוסף ביאור על האמור שם. ויסוד הענין הוא, כי אין בוי"א משורשו עצמו, אלא ששה כלים, שהם גו"ע בכל ספירה שברת"ס בג' הקוים שלו. ולעת גדלות מתארכים רגלים דאמא, שהם נה"י דאמא המשלימים האח"פ החסרים בכל הט"ס שברת"ס דג' הקוים שלו. ונמצא שבזמן הקטנות, בעת שאין לו עוד אח"פ דאמא, נבחן שיש לו רק גו"ע בחב"ד שלו, וגו"ע בחג"ת שלו, וגו"ע בנה"י שלו. שהם נערכים בו' שלישים, דהיינו ב"ש עליונים דכל ספירה מחב"ד, שהם גו"ע וחסרים כל אחד מש"ת שלו, שהוא אח"פ וכן בחג"ת וכן בכל אחד

לחכמה, וחצים לחסד כנ"ל. אך עתה ד' פרקין הם שם יחד בחסד. והרי שהחסד מועיל עתה במקום מוח ממש בחכמה. ונשארו ב"פ תחתונים דנצח לנצח דז"א. וכעד"ז בג' קוין.

קצו) והרי איך החג"ת שלו עומדין שם בכח של חב"ד, וחג"ת נקרא עתה רישא דיליה, כנ"ל. ויש שם רושם הגדלת רישא דיליה בכללות, אע"פ שאינם בפרטות, שכבר הם עתה מוכנים לכשיכנסו ג"ר

אור פנימי

מקובל אלא בכלי החב"ד. וכל אור יש בו שלמות דרת"ס, וע"כ לג"ש הוא צריך. וכיון שאין עוד בכלים דחב"ד זולת ב"ש שהם גו"ע לבד, ע"כ הוא מתפשט גם לאח"פ דחב"ד הנמצאים עתה במדרגת ש"ע דכלים דחג"ת, כי אח"פ דעליון שירדו למדרגת התחתון, המה נעשים לבחינת פנימית דתחתון, כלומר לבחינה העליונה שבתחתון, וכיון שיש בכלים דחג"ת ב"ש שהם גו"ע, הם נעשים רק לבחינת גלגלתא שבהם. ולכן נמצא שאור הנפש מתלבש בב"ש שישנם בחב"ד שהם גו"ע, ובש"ת דחב"ד שנפל ונעשה לגלגלתא כלים דחג"ת.

ואח"כ בכניסת אור הרוח בפרצוף, הוא מקובל ג"כ בכלי היותר וך שבו, שהוא כלים דחב"ד, ואז אין עוד שם מקום לאור הנפש, וע"כ יורד אור הנפש לכלים דחג"ת אמנם לא נשאר שם בכלים דחג"ת רק שליש אחד, שהוא העינים, כי השליש עליון דחג"ת נעשה עתה משכן לאור החדש דרוח, לבחינת ש"ת דרוח, כנ"ל. וע"כ יורד אור הנפש גם אל הכלים דנה"י, דהיינו בב"ש שישנם שם, שהם גו"ע. באופן, שאור הרוח מתלבש בג"ש, שהם ב"ש שבכל אחד מהחב"ד, וש"ע שבכל אחד מהחג"ת. וכן אור הנפש מתלבש בג"ש, שהם: בשליש שנשאר בכ"א מחג"ת, שהם העינים. ובב"ש שישנם בכ"א מנה"י והבן זה היטב.

ונמצא, שבעת הגדלות, בבוא אור הנשמה, הנה אז מתארכים רגלים דאמא שנה"י החדשים דאמא, מתחברים ונעשים

לשליש תחתון, בכל הט"ס דז"א בג' הקוים שבו כנ"ל, ונמצא שנה"י דאמא מתחברים לכל אחד מכלים דחב"ד, ונעשים להם לש"ת, וכיון שיש לחב"ד עתה ג"ש בשלימות, אינם צריכים לשלישים עליונים דחג"ת שנתחברו להם מקודם לכן, ולכן יורדים השלישים העליונים דחג"ת למקומם, לכלים דחג"ת, ויש עתה בחג"ת ב"ש שלו: גו"ע. וכן מתחברים עתה נה"י דאמא המיוחדים לכלים דחג"ת, ונעשים להם לשליש תחתון, ונמצא עתה גם בחג"ת ג"ש שלימים במדרגתם עצמם. ואז מתפרדים מהם גו"ע דנה"י, שהיו מתחברים בהם מקודם לכן ויורדים למקומם למדרגתם עצמם, ונה"י דאמא המתיחס להם, באים ומתחברים ונעשים להם לש"ת, ונשלמים גם הנה"י בג"ש שלימים במדרגתם עצמם. ונמצא עתה שכל הט"ס שבג' הקוים דז"א, הן מדות שלימות, דהיינו שיש בכל אחד מהם ג"ש, שהם: גו"ע ואח"פ. ואז נכנס אור הנשמה בכלים דחב"ד בג"ש שבו. ואור הרוח בג"ש דכלים דחג"ת. ואור הנפש בג"ש של הכלים דנה"י. וזהו כשמדברים מערך של הכלים. וכשמדובר הוא מבחינת התלבשות האורות בכלים, מתבארים הדברים הנ"ל בשינוי לשון. כי אז נקראת הקטנות בשם חג"ת נה"י, כגודע, שהוא על שם האורות המתלבשים בעת ההיא. וכבר ידעת שאור הרוח צריך לג"ש, וכן אור הנפש צריך לג"ש. ובעת הקטנות, שאין בכל ספירה זולת ב"ש גו"ע בלבד, נמצא, ששלישים

דגדלות, יתחלקו ב' פרקין עילאין בכל קו א' מהם לעשות חב"ד, אך עתה חב"ד שלו כלולין בחג"ת ומעורבין שם.

קצו) ואח"כ כשנחלקו ע"ד הנ"ל, הנה נכנסים ו"ק דגדלות באופן זה: שנכנסו תחלה ג"ת נה"י שבהם, בחב"ד דו"א, אשר עדיין כלולין בחג"ת דיליה, ואח"כ נכנסים ג' אמצעים בג"ר דו"א חב"ד, ונרחין נה"י דמוחין בחג"ת דו"א. והרי נשלם עתה בחינת ו"ק דגדלות. ואמנם אחר שיכנסו ג"ר דגדלות אז נרחין ג' אמצעים דמוחין בג' אמצעים דו"א, ונרחין ג' תחתונות דמוחין בג' תחתונות דו"א, ונשלם ל"ס.

קצח) גם צריך שתדע, שבתחלה היו מוחין דו"א דיניקה מצד אמא ומצד אבא, כנודע. והנה המוחין ההם עצמם שהם חב"ד דו"א. מתחלקים

אור פנימי

ובב"ש דנה"י, ונמצא שב"ש שישנם בגו"ע דחג"ת שנתחלקו, תציו לאור הרוח שהוא חג"ת, וחציו לאור הנפש שהוא נה"י. אמנם עתה אחר שאמא השלימה ש"ת שבכ"א מט"ס הרי הכלים דחב"ד יש להם ג"ש משלהם, נמצא שחור וירד ש"ת דחג"ת מכלים דחב"ד, ובא למקומו לחג"ת, ושוב יש בחג"ת ב"ש שלו גו"ע. וע"כ אחר שנצטרף להם ש"ת דאמא, ירד ונתלבש בהם אור הרוח. וכן נתחבר נה"י דאמא והשלים את ב"ש שישנם בנה"י ונעשו הספירות דנה"י ג"כ למדות שלימות, ואז נתלבש בהם אור הנפש.

והנה כל זה אמור בעיבור ב' של המוחין, הבא לאחר ט' שנים ויום א'. אמנם בעיבור ב' דהשלמת כלים הבא לאחר ב' שנים דיניקה, אע"פ שגם אז מתחברים הנה"י החדשים דאמא, ומשלימים את השלישים התחתונים שבט"ס דו"א, מ"ש, כיון שעוד הו"א אינו ראוי בעצמו לבחינת זווג בע"ס דראש שלו, שיתגלה בו הארת הכמה, אין שום הפרש בין ג"ר ובין ו"ק, כי אלו ואלו רק בחינת הסדים הם, שהם אור הרוח, כנ"ל. ולפיכך אין בחינת חג"ת עולים לבחינת חב"ד, ונשארים הרוח נפש מלובשים בו

עליונים דכלים דחג"ת, מתחברים להיות ש"ת לכלים דחב"ד, כדי שאור הרוח יוכל להתלבש בג"ש, כנ"ל. וכן אור הנפש מתלבש בג"ש, שהם בשליש אחד הנשאר בכ"א מכלים דחג"ת, שהוא בחי' עינים שנשארו בהם, ובכל ב"ש שישנם בכלים דנה"י, כנ"ל. ונמצא שבעת הגדלות בבוא אור הנשמה, אז עולים חג"ת ונעשים לבחינת חב"ד, כי אז חג"ת שמקודם לכן, שהיו משכן לאור הרוח, נעשו עתה משכן לאור הנשמה והשיגו מעלת חב"ד. אמנם אור הנשמה לא נתלבש באותם ג"ש שבתח"ת הקודמים אלא בב"ש העליונים שבהם, שהם גו"ע דכלים דחב"ד, אבל ש"ת אשר קבלו מכלים דחג"ת, לא הוצרכו לאור הנשמה, כי עתה נתחבר להם ש"ת מנה"י דאמא, באופן שאור הנשמה נתלבש בב"ש עליונים דחג"ת הקודמים, ושליש תחתון לקחו מאמא, כנ"ל ונמצא עתה שאור הרוח ירד ונתלבש בש"ת דחג"ת הקודמים ובש"ע דנה"י הקודמים, שהם באמת גו"ע דכלים דחג"ת עצמם, אלא שבחינת גלגלתא דכלים דחג"ת, נצטרפה מקודם להשלים את הכלים דחב"ד בש"ת, להתלבשות אור הרוח, כנ"ל, ואור הנפש נתלבש בשליש הנשאר בחג"ת

לפרקים, כנ"ל, ג"כ בבא המוחין דגדלות, ונמצא, שבבא ר"ק דגדלות עלו בחסד דז"א ד' פרקין מצד מוחין דקטנות דאמא, וד"פ מצד מוחין דאבא, וכעד"ז כל השאר.

קצט) ודע, שבבא ר"ק דגדלות, נשארין ג"ת נה"י דז"א בלי מוחין דגדלות הנ"ל. אמנם משם נמשך קצת הארה מנה"י התחתונים דמוחין אשר בג' אמצעים דז"א כנזכר בכוונת ה' אלהיכם אמת. והנה כל זמן שלא נכנסו ג"ר דיליה דגדלות, אין שרשי החו"ב מתפשטין במקומן, כי נשארו למעלה שרשם בדעת מחוברים עם חו"ב שלא נכנסו, אמנם הארתם לבד נכנסת ומתפשטין ברו"ק דגדלות.

* (ר) והנה בעיבור ראשון דזו"ן. התחילו להתברר ר"ק דב"ן. שהם

אור פנימי

מבחינת נה"י לבחינת חג"ת, ונעשה עתה ד' שלישים בחג"ת: ב"ש דכלים דחב"ד וב"ש דכלים דחג"ת. כמבואר. באופן שבחי' גלגלתא שבכל ע"ס דז"א לא קבלו כמעט שום תיקון, אלא בחינת העינים שבט"ס דז"א קבלו תקונם, כי הה"ת ירדה מהם לבחינת נה"י, והם עלו ונעשו משכן לבחינת הרוח.

וזה אמרו ג' פרקי החסד ופ"ע של נצח, הם מתחברים עתה יחד ונעשין חסד דז"א וכו' ששם החכמה בכח כלולה בחסד (אות קצ"ד) כי ד' פרקים אלו הם גו"ע דכלים דחב"ד, וגו"ע דכלים דחג"ת, כנ"ל. כי הש"ע דנה"י, שהוא בחינת עינים דכלים דחג"ת, נטהרו עתה מה"ת, שירדה משם לגו"ע דכלים דנה"י, כנ"ל. וע"כ יש שם בחינת חכמה בכח, כי אח"כ בעיבור ב' דמוחין, תתלבש החכמה בב"ש עליונים דחסד הזה, והחסד יתלבש בב"ש תחתונים דחסד הזה. והיינו שיתחבר אליהם או ש"ת דאמא לכל ספירה מהם כנ"ל. ועד"ז מתבארים כל ט"ס דז"א.

(ר) וק' דב"ן שהם המלכים שמתו: נודע, שמבחי' הכלים יצאו בז"א דנקודים,

בכלים דחב"ד חג"ת, כמקודם לכן. אמנם כיון שכבר ירדה ה"ת מעינים לפה, נמצאים הכלים דחג"ת כולם שעלו עתה מבחינת נה"י, ונעשים שוים עם הכלים דחב"ד. אשר מבחינת התלבשות בכלים, נבחנו עוד שניהם לבחינת חג"ת, בהיותם שניהם משכן לאור הרוח. אמנם מיחס שבערך הכלים, יש כאן עליה גדולה אל הכלים דחג"ת, כי כבר עלו מבחינת נפש לבחינת רוח, באופן שאור הרוח מלובש עתה ברו"ת, שהם בגו"ע דכלים דחב"ד ובגו"ע דכלים דחג"ת, ואור הנפש מלובש רק בסוף, בגו"ע דכלים דנה"י ונמצאים עתה ד' שלישים בבחינת חג"ת, שהם: ב"ש דחב"ד, וב"ש דחג"ת. וב"ש בנה"י.

וטעם הדבר, כי מטרם עיבור הב' הזה, היו הכלים דחג"ת מתחלקים, כי ב"ש שבו שהם גו"ע, הנה הש"ע, שהוא גלגלתא שבהם, עלה ונתחבר למשכן אור הרוח. ושליש הב', שהוא העינים שבהם, ירדו ונתחברו למשכן אור הנפש כנ"ל. והנה השליש הב' הזה קבל עתה תיקונו משלם, כי הה"ת שהיתה בו ירדה ממנו לבחינת ב"ש דנה"י, וע"כ נטהרו העינים ועלו

* ע"ת ח"א שער י"ט: שער אנ"ך פרק ו'.

המלכים שמתו. וזה בכח שיצאו עתה ונתערבו עמהם ו"ק דמ"ה. ונודע, כי כל קצה היא כלול מ"ס, והנה תחלה בעת הזווג, נתבררו ו' מלכיות שבו"ק דב"ן.

(רא) ואלו היו ניתנין חציים הימיני ביסוד דאבא, וחציים השמאלי ביסוד דאמא. ואז ירדה טפת מ"ד, שהם ג' מלכיות מג' קצוות דמ"ה החדשים ימינים, ונשתתפו יחד, וניתנו כולם תוך אמא. וגם היא נתנה

אור פנימי

רק ז' כלים: כח"ב חג"ת עד החזה, ונקודת החזה היא המלכות שבו, ומבחינת האורות אין שם אלא אור הנפש, ונודע שאור הנפש מתלבש בכלי דכתר, דהיינו בכלי דכתר שבכל אחד מו' כלים האלו, כנ"ל באורך. וזה היה בעת הקטנות דע"ס דנקודים, שהיא חלוקה הא' משם. ואח"ז בחלוקה הב' שאו"א חזרו לבחינת ראש במצב פב"א, קבלו ז' הכלים דז"א בחי' נפש רוח מאמא, כנ"ל בדיבור הסמוך. אמנם בעיבור הז"א, נתקן רק מבחינת חלוקה הא' דנקודים, שלא היה אז בו' כלים דז"א רק אור הנפש לבד.

בכח שיצאו עתה ונתערבו עמהם ו"ק דמ"ה: קומות הזווגים היוצאות בעולם האצילות, נקראות מ"ה. והאנ"ך שנשארו אחר שביה"כ מעולם הנקודים, נקראים ב"ן. ולפיכך אין לך גיצוץ קטן בעולם האצילות, שלא יהיה כלול מ"ה וב"ן, כי הרשימות דב"ן עולים בבחינת מ"ן אל הזווגים שבאצילות, וכפי הקומה היוצאת מזווג אור העליון על הרשימות האלו, כן עולים ונתקנים כלים וניצוצין דב"ן. וז"ש "וזה בכח שיצאו עתה ונתערבו עמהם ו"ק דמ"ה" כלומר, שמתחלה יצאה קומת נפש על הרשימות דז"א בהתכללות הזווג תוך או"א, שקומת נפש זו נקראת מ"ה, כנ"ל, וכפי השיעור הזה עלו ונתקנו הו"ק דב"ן, שהם הז"ת דנקודים מעת קטנותם, דהיינו מחלוקה הא', שאז היה בהם קומת נפש, ונאבדה מהם בשביה"כ, ועתה חזרו וקנו הנפש הזו ע"י קומת הנפש דמ"ה.

(רא) חצים הימיני ביסוד דאבא, וחצים השמאלי ביסוד דאמא וכו' וניתנו כולם תוך אמא: כבר נתבאר זה באורך בחלק הקודם, כי ביום א' דימי קליטה, נתקן הקו ימין דז"א, ע"י זווג או"א שבאבא, וביום ב' נתקן הקו שמאלי, ע"י או"א

טיפת מ"ן, שהם ג' מלכיות דג' קצוות שמאל דמ"ה החדשים, ואז נתקנו בתוכה, ונקלטו בג' ימי הקליטה.

(רב) אח"כ בהמשך כל הט' ימי חדשי העיבור, נתחברו נה"י שבכל קצה מו"ק דב"ן, ע"י שבאו גם כן נה"י שבכל קצה מו"ק דמ"ה החדש. והרי שבעיבור היו ג' כלולין בג', כי היו ו' מלכיות.

(רג) אמנם כשנגדלו בחי' נה"י, לא נגדל רק בחי' נה"י שבכל קצה מהם, ולכן ענין העיבור רק בחי' נה"י לבד, אלא שהוא בכל קצה וקצה מו"ק.

(רד) אח"כ ביניקה, מתבררין גם בחי' חג"ת שבכל קצה מו"ק דב"ן, וכן באו ונתחברו חג"ת שבכל קצה מו"ק דמ"ה החדש. והרי עתה נגמרו הו"ק כל קצה כלול מו"ק דב"ן וכן דמ"ה.

(רה) ואח"כ בגדלות, באו תחלה חב"ד שבכל קצה דו"ק דב"ן, וחב"ד שבכל קצה מו"ק דמ"ה. נמצא שכבר ו"ק דז"א נגמרו כל א' מי"ס דמ"ה וב"ן, לכן הם נקרא מוחין דגדלות דו"ק, דשמות דמ"ה וב"ן, והבן זה מאד.

אור פנימי

שבאמא. וביום ג' נתקן קו אמצעי, ע"י שניהם יחד. עש"ה. וכנגדם נתקן ג"כ המ"ה, ואדרבא המ"ה מתקן את הב"ן, כי בחינת קומת הוויג, וכן הכלים החדשים הבאים עם קומת הוויג נקראים בשם מ"ה. ולפי קומתו באורות וכלים, כן נתקן מן הב"ן, כנ"ל בחלקים הקודמים. ולכן נמצא ששיעורי האורות וכלים דמ"ה, עולים בהכרח בד בבד עם הכלים דב"ן.

(רב) נה"י שבכל קצה מו"ק דב"ן וכו' ולכן ענין העיבור רק בחינת נה"י לבד, אלא שהוא בכל קצה וקצה מו"ק: כלומר, אע"פ שאנו אומרים, שכל העיבור אינו

אלא בחינת נה"י לבד, אין הפירוש, רק ג' ספירות נה"י, אלא הפירוש הוא ג' ספירות נה"י בכל ספירה וספירה שבו. ומבחינת הכלים נבחן ג' כלים חב"ד, שבכל

כלי שלו. דהיינו רק שליש אחד ממה שצריך להיות בכל ספירה שבו. כי בכל ספירה שלמה צריך שיהיה בה רת"ס, שהם חב"ד חג"ת נה"י, ועתה אין בכל ספירה כי אם שליש אחד, שמערך הכלים הוא ש"ע, ומערך האורות הוא ש"ת. כנ"ל (דף א' קצ"ו ד"ה ובערך. עש"ה כל ההמשך). אמנם תדע, אע"פ שכתב הרב כאן, שהם רק ו' קצוות, שבכל אחד מהם נה"י. הנה באמת יש גם בו"א ע"ס, אשר עתה בעיבור נגדל שליש אחד בכל ספירה מהע"ס האלו וכן ביניקה נגדל ב"ש בכל ספירה מהם. ואין בזה שום סתירה כמ"ש לפנינו.

(רה) בגדלות באו תחלה חב"ד שבכל קצה דו"ק וכו' נמצא שכבר ו"ק דז"א נגמרו כל אחד מי"ס דמ"ה וב"ן: היינו בחינת הגדלות שקונה בעיבור ב' הראשון,

(רו) ואח"כ באו ג"ר בפעם אחת שכל א', כלול מ"ס דב"ן, וי"ס דמ"ה, ואז הז"א נקרא גדול ושלם בן י"ג שנים, ואח"כ נכנס כתר דמ"ה ודב"ן בכל הי"ס שבכתר ביום א', והרי בן י"ג שנים ויום א'.

* (רז) ועתה נבאר בחי' אלו, איך נעשין ע"י עיבור ויניקה ומוחין. והנה בתחלת העיבור היה הזווג, ואז יצאה הטפה בבחי' י' מלכיות שיש בי"ס אלו דחיצוניות ואח"כ בעיבור נשלמו י"ס אלו החיצוניות, אשר

אור פנימי

מט' שנים ויום א', עד י"ג שנים. אמנם יציאת המוחין באו"א, יצאו כל הנרנח"י בבת אחת. וז"ש הרב שהג"ר באו בבת אחת. והיינו ביציאתם באו"א. משא"כ העיבור יניקה ומוחין דו"ק יצאו בג' זווגים דא"א מיוחדים.

(רז) בתחלת העיבור היה הזווג ואז יצאה הטפה בבחינת י' מלכיות שיש באלו י"ס דחיצוניות: לכאורה הוא סותר למ"ש לעיל (דף א' ר"ג אות ר') שמתחלה בעת הזווג נתבררו ו' מלכיות ע"ש. אמנם אלו ואלו דברי אלקים חיים, אלא שצריכים להבין הדברים משורשם, כי באלו הז"ת דנקודים, שהם בחינת ז"א, שנתעלה ע"י אח"פ דא"א לעיבור א', יש להבין בהם, ב' מיני כלים. כי נודע, שבכל פרצוף נמצא ב' מיני כלים: א' הם הכלים ישנים שנתרוקנו מגוף הפרצוף העליון כנ"ל. (דף ר"ע אות ע"א ואות ע"ד וע"ו) שהם עיקר הכלים שבפרצוף. ומין הב', הוא הכלים הבאים עם יציאת הקומה של הפרצוף עצמו, שהם בחי' האו"ח העולה ממטה למעלה, אשר אח"כ הוא מתפשט גם ממעלה למטה, ונעשה לכלי קבלה אל הפרצוף. כנ"ל (דף רס"ט אות ס"ו וס"ח) ונודע, שב' מיני כלים הללו שבפרצופי אצילות, נקראים מ"ה וב"ן: שהכלים הישנים נקראים ב"ן, וכלים החדשים הבאים עם קומת הפרצוף נקראים מ"ה. ובפרצופי נקודים,

הבא תכף לאחר ב' שנים דיניקה, שאז קונה השלמת כלים דאח"פ, להיותו מעלה מ"ן לאו"א מבחינת האחרים דחלוקה ב' דנקודים, המחזיר לאו"א לבחינת ראש. ומ"מ נמצאים עדיין או"א במצב פב"א. כנ"ל. וע"כ גם ז"א משיג עשרה כלים בשלמות, ע"י הורדת ה"ת מעינים ושיבת אח"פ שלו למדרגתו, אמנם לא יוכל לקבל רק מאחורים דאמא, ונקראים ו"ק דאמא דגדלות.

ולפיכך נקראים המוחין האלו בשם מוחין דו"ק. להורות שיש בו ע"ס שלמות מ"מ אינם אלא בחינת ו"ק, כי עוד אין זווג בבחינת ראש שלו, ואז האורות דראש עם אורות דחג"ת שוים כמעט זה לזה, כי שניהם בחינת חסדים מכוסים, ואין שם הארת חכמה הנקראת ראש. וע"כ ביאר הרב לעיל, כי נבחן עתה, שיש ד' שלישים בכל אחד מחג"ת, שפירושם, שב' שלישים של גו"ע של ראש, וב' שלישים גו"ע שבתג"ת המה מדרגה אחת. וב"ש נשארו בנה"י, כנ"ל דף א' קצ"ט אות קצ"ד עש"ה.

(רו) ג"ר בפעם אחת שכל אחד, כלול מ"ס דב"ן, וי"ס דמ"ה, ואז הז"א נקרא גדול ושלם בן י"ג שנים וכו': והו"ו ע"י עיבור ב' שלאחר ט' שנים ויום א', שאז מעלה מ"ן מאחורים דא"א דבחינת ו' ונקודה, שמ"ן אלו מחזירים לאו"א פב"פ, ואז אמא ממשכת הארת חכמה מאבא, שהם ג"ר אמיתים, הנמשכים בז"א בד' שנים

* ע"ת ח"ב שער כ"ז: שער פרטי ע"מ אמצע פרק ב'.

כולן אינן רק נה"י בלבד כנ"ל. וזהו בדרך כללות, פירוש, שהנה"י שיש בכ"א מאלו ט"ס דחיצוניות נשלמו.

(רח) כיצד, נצח דנצח, ונצח דחסד, ונצח דחכמה. והוד ההוד, והוד גבורה, והוד בינה. ויסוד דיסוד, ויסוד דת"ת, ויסוד דעת. הרי יש בו ט"ס בעת העיבור ולכן גוף העובר קטן אע"פ שיש בו ט"ס.

אור פנימי

הם נקראים ס"ג וב"ן: שהכלים הישנים אשר שם, הם מבחינת מטבור ולמטה דפרצוף ס"ג, שאחר שנתפשטו עד סיום רגלי א"ק, נעשה צמצום הב', ונתרוקנו האורות שבהם, כמ"ש שם, ובאלו הכלים נתלבשו הע"ס דנקודים, שיצאו מנקבי העינים. והם עיקר הכלים, כי אין כלי נגמר אלא אחר התפשטות האור והסתלקותו משם. כנודע. והם כלים דס"ג. כמבואר.

ומין ב' דכלים, הם שיצאו ע"י הסתכלות עינים באח"פ, שהם בחינת האו"ה, שנתפשט ממעלה למטה תוך המלכות דראש, והמלכות נתפשטה מינה ובה ממעלה למטה עד הטבור, בעשרה כלים עד למלכות דמלכות. והגם שהם בחינת כלי קבלה אל הפרצוף, מ"מ עוד אינם נחשבים שם לכלים גמורים, משום שעוד לא היו פעם בבחינת התרוקנות האור מתוכם. כנודע. והם נקראים כלים דב"ן, כי הם הכלים החדשים שיצאו עם קומת הב"ן. והבן היטב.

והנה בעיבור א', כשעלו הו"ת דנקודים להתקן, הנה עלו ב' מיני הכלים דס"ג ודב"ן שיש בהם. וכבר ידעת, שמבחינת הכלים דס"ג, לא קבלו הו"ת דנקודים בחלוקה הא' בעת הקטנות, אלא בחינת גו"ע עד החזה, דהיינו מקום עמידת הפרסא שנתקנו שם בצמצום ב', שהם ז' כלים:

חב"ד חג"ת ונקודת החזה. ומבחינה זו נבחן הו"א שהוא חסר בחינת הכלים דנה"י לגמרי. כי הגם שנתקנו שם בחלוקה הג' ונתפשטו האורות בהם עד לסיום רגלי א"ק שבעשיה, אמנם תכף נשברו וחזרו לבחינת

בי"ע. כנודע. והם לא קבלו שום תיקון באצילות, כי אדרבא כאן באצילות נתחזקה הפרסא יותר, באופן שאי אפשר, שיארע פעם שיתפשט עוד משהו אור לתוכם, כמו שקרה בעת שביה"כ. כנ"ל. נמצא שאלו הכלים דנה"י, היינו מחזה ולמטה דו"ת דנקודים, הם חסרון שלא יוכל להמנות עד גמר התיקון, שאז יהיה בחינת מטי רגלין ברגלין, כי אז ישובו ויתחברו הנה"י האלו דבי"ע אל האצילות וימצאו רגלי ז"א דאצילות מתפשטות לבי"ע, ויסיימו בשוה עם רגלי א"ק דצמצום א', דהיינו בשיעור שהו"ת דנקודים נתפשטו במלכותם קודם שביה"כ, כמבואר. וכל זה הוא מצד הכלים דס"ג שו"ת דנקודים נתלבשו בהם. ומבחינה זו הרב מדבר לעיל (בדף א' ר"ג אות ר'). וכן ברוב המקומות כי כל התיקונים שבעולם התיקון, סובבים לתקן את החסרון זה דנה"י, עד דמטי רגלין ברגלין. וכן כל בחי' התפשטות הצלם דאמא להיות לאברי דו"א, הוא למלאות החסרון דנה"י אלו כמ"ש לעיל בביאור השלישים. כנ"ל דף א' קצ"ו ד"ה ובערך.

אבל כאן, מדבר ממין הב' דכלים שיש בו"ת דנקודים, שהם בחינת הכלים החדשים שישנם שם מבחינת קומת הב"ן בעצמו שיצאה משם. ומבחינה זו וראי שיש לו עשרה כלים, כי אין לך שום התפשטות של קומה, שלא תהיה בה עשר ספירות, כנודע. אלא שכל אלו עשר הספירות שבו"ת נסתיימו מחזה ולמעלה של בחי' הכלים דס"ג, כלומר שנסתיימו למעלה מפרסא שנתחדשה אז

(רט) ואח"כ ביניקה נכנסת הבחי' התיכונה, שהם חג"ת בט' פרקין, והיו מתלבשין מעט מעט תוך הט"ס הנ"ל, שאינן רק בחי' נה"י של החיצוניות כי כל חיצוניות אינן רק בחי' נה"י לבד גמורות. ובעיבור נעשה נה"י שבנה"י לבד.

(רי) ואחר התלבשם הם כלולים, נמצא שכיון שאלו הם בחי' חג"ת, נתנו כח בחג"ת של החיצוניות שהם חג"ת שבנה"י, וגם הם גדלו בחיצוניות. ונמצא עתה כי יש לו ב' בחי' דו"א: התיכונה, והחיצונה.

אור פנימי

בצמצום ב', וע"כ, אין בעשרה כלים אלו, אלא בחי' ו"ק חג"ת נה"י, או חב"ד חג"ת, בערך הכלים דס"ג. אמנם ודאי שיש בהכרח עשרה כלים בכל קומה. וזכור זה לכל המקומות.

ולפיכך כאן שרוצה לדבר ביחוד מהגדלת העשרה כלים דו"א, לכל פרטיותו ודקדוקיו, הוא חושב בהכרח עשרה כלים אפילו בעיבור, דהיינו ממין הב' דכלים דו"ת דנקודים, מבחינת הבין שבהם. כנ"ל. אלא שכיון שלא היה שם בקטנות רק אור הנפש, שהוא קומת מלכות, ע"כ הם נבחנו לעשר מלכיות, שבערך הכלים פירשו, שלא נגדל מן הע"ס האלו רק בחינת הכתרים שבכל אחת מן הע"ס, שבהם מלוכש קומת מלכות שהיא אור הנפש. ועתה בעת הווג, דהיינו בתחילת עלייתם לאו"א, עדיין אין בה תיקון קוין בקומת מלכות זו, ולכן אינו חושב עוד את קומת המלכות לבחינת נה"י, לומר שנתקן בהם עשרה בחינות נה"י בהע"ס אלו בהעובר. אלא אח"כ בג' ימי קליטה נתקן בקומה זו בחינת ג' קוים. ואז נבחן שנתקן עשר בחינות נה"י בהע"ס. כמו שמבאר והולך.

(רט) ובעיבור נעשה נה"י שבנה"י לבד:

פ"י, כי בכללות לא יצאה כאן בעיבור, זולת קומת המלכות, שהיא אור הנפש, אשר ע"פ תיקון ג' הקוים שבה, היא נקראת נה"י. אמנם כשנה"י אלו מתלבשים בע"ס

דעיבור, נבחן שהם מתלבשים בהכלים העליונים שבכל ספירה מהם, הנקראים חב"ד דכל ספירה, שהוא באמת רק כלי דגלגלתא, אלא ע"י תיקון קוים נבחנת לחב"ד, באופן שג' הקוים שבכללות הפרצוף הזה, הם: הח"ן בקו ימין, ובג"ה בקו שמאל ודתי"י בקו אמצעי. ונמצא שלא נתלבש אלא בג' שלישים עליונים דכלים שבג' הקוים, שהם חב"ד, וג' השלישים האמצעים עם ג' השלישים התחתונים שבכל אחד, הם ריקנים בלי אור, כי לא נגדל רק הכלים העליונים. כמו שכייל לן הרב אשר בבחי' הכלים, נבחן שהעליונים נגדלים מתחלה, מהיפך מבאורות, שבהם התחתונים נכנסים מתחלה. כנ"ל, ודף א' קצ"ז אות קצ"ג) ולפי"ז נמצא בערך האורות, שלא נכנסו אלא ג' שלישים תחתונים שבכל אחת מהט"ס: נצח שבקו הימין, והוד שבקו השמאל, ויסוד שבקו האמצעי. והנה הרב דרכו לבאר בעיקר ע"פ כניסת האורות בכלים, וע"כ הוא אומר "שבעיבור נעשה נה"י שבנה"י לבד", דהיינו רק שלישי אחד מכל ספירה שבפרצוף העיבור הזה. ושליש האמצעי נכנס בו בזמן היניקה, ואז יש בכל ספירה שבפרצוף העיבור ב"ש, שהם חג"ת נה"י דאורות, ושליש העליון נכנס בהם בעת הגדלות, כמו שמבאר והולך.

(רי) ואחר התלבשם הם כלולים: נמצא שכיון שאלו הם בחינת חג"ת, נתנו כח בחג"ת שבחיצוניות שהם חג"ת שבנה"י

אמנם החיצונה נגדלת עתה גידול ב', והוא שנגדל בה חג"ת שבהן, באופן זה: חסד שבנצח, חסד שבחסד, חסד שבחכמה. גבורה שבהוד, גבורה שבגבורה, גבורה שבבינה. ת"ת שביסוד, ת"ת שבת"ת, ת"ת שבדעת.

(רי"א) ובזה תראה איך ביניקה נגדל הקטן בכל אבר ואבר שבו, ובכל ספירה וספירה שבו עצמם, ואינם תוספת איברים אחרים, אך האיברים עצמן נגדלין. כי הרי בכל ספירה וספירה מהט' של העיבור, נגדל בהם עתה שליש כנ"ל.

(רי"ב) כי כל אורך קו ימין בעת הגדלות הם ג"פ לבד. והרי בעיבור היה קו ימין ג' שלישים מג"פ, ר"ל, שליש מכל פרק ופרק, שהוא: נצח שבנצח דנצח, ונצח שבחסד דנצח, ונצח שבחכמה דנצח. ועתה נתוסף ונגדל שליש א' בכל פרק מהם, שהוא חסד שבכל פרק ופרק, וכל זה

אור פנימי

וכו' באופן זה חסד שבנצח חסד שבחסד חסד שבחכמה וכו': כי ע"י ביאתו של הפרצוף דיניקה, שהיא בחינת קומה שיצאה על בחי"א, שהיא קומת רוח נפש, אשר קומה החדשה הו' מתלבשת בתוך הפנימית דפרצוף דעיבור, נמצאו ב' הפרצופים הללו, כלולים זה מזה, וקבל ברצוף העיבור בחינת החג"ת מן הפרצוף דיניקה, ולכן נגדל גם הכלים האמצעים דפרצוף העיבור, שהם שלישים השניים שבתוכו, הנקראים תג"ת. באופן שיש עתה בקו הימין ב"ש, שהם מנה"י דזמן העיבור, ומחג"ת של עתה בזמן היניקה, ונמצא שנתוסף על השליש של ספירת החכמה, שהיא הנצח דחכמה שהיה לו בזמן העיבור, עוד שליש אחד, שהוא חסד דספירת החכמה. וכן נתוסף לו על נצח שבחסד עוד שליש אחד, חסד דחסד, וכן נתוסף לו על הנצח שבספירת הנצח עוד שליש אחד, שהוא חסד דנצח. ובוה השיגה כל ספירה וספירה שבקו ימין ג' שלישים חדשים: חסד דחכמה, וחסד דחסד, וחסד דנצח, בנוסף על ג"ש

הישנים דזמן העיבור שהם: נצח דחכמה, ונצח דחסד, ונצח דנצח. ויש לו עתה ב"ש בחכמה שבו, שהם נצח וחסד דחכמה. וב"ש בחסד שבו, שהם נצח וחסד דחסד. וב"ש בנצח שבו שהם נצח וחסד שבנצח. ועד"ז בקו שמאל, שהיה לו שם מזמן העיבור רק שליש התחתון דכל ספירה, שהם הוד דבינה והוד דגבורה והוד דהוד. ונתוסף לו עתה מפרצוף דיניקה שליש אמצע בכל אחת מהן, שהם גבורה דבינה, וגבורה דגבורה, וגבורה דהוד. ויש לו עתה ב"ש בבינה, שהם גבורה והוד דבינה, וב"ש בגבורה שהם גבורה והוד דגבורה וב"ש בהוד שהם גבורה והוד דהוד. ועד"ז בקו אמצעי דת"י שבו, שהיה לו שם מזמן העיבור, רק יסוד דדעת, ויסוד דת"ת, ויסוד דיסוד, ונתוסף לו עתה ע"י הפרצוף דיניקה, גם השלישים האמצעים שהם: ת"ת דדעת, ות"ת דת"ת, ות"ת דיסוד. ויש לו עתה ב"ש ת"ת ויסוד בספירת הדעת, וב"ש ת"ת ויסוד בספירת הת"ת, וב"ש ת"ת ויסוד בספירת היסוד.

בחיצוניות. אך בתיכונה, באו הו"ק שבה בפעם א', שהרי עצמותו הוא בחי' חג"ת, לכן תקף נגדלה בפעם א' כל בחי' ו"ק.

ריג) והבן זה למה נקרא בחי' התיכונה יצירה, ובחי' ו"ק, ולמה אמרו כי היניקה הוא מבחי' ו"ק, והיה ראוי לומר שהם ג' קצוות לבד, דוגמת העיבור שהיו ג' קצוות תחתונים נה"י. אמנם נקרא ו"ק, יען הם ו"ק התיכונים שנגמרים בפ"א יחד, הרי טעם א' בעבור החג"ת עצמן, וגם חיצוניות נשלמו לו"ק כנ"ל, הרי טעם ב'. וגם כי אלו הם בחי' ו"ק, דיניקה של הגדלות כולו בכללות.

ריד) אח"כ בגדלות נכנסו בחי' פנימיות, שהם חב"ד בט"ס, ומתלבשין מעט מעט תוך ט"ס דבחי' אמצעי, שאינם רק חי"ת נה"י של בחי' האמצעית. ועתה נגדל בחי' זו אמצעית בבחינת ט"ס חב"ד שבה, כי כיון שנכנסה בחי' פנימית שכולה הוא בחי' חב"ד כנ"ל, לכן החב"ד שבבחי' אמצעית, גם הוא נגדל ונתגלה.

רטו) נמצא כי חכמה שבנצח וחכמה שבחסד וחכמה שבחכמה של התיכונית, נתגלו ונגדלו. וכן בינה שבהוד ובינה שבגבורה ובינה שבבינה. ודעת שביסוד ודעת שבת"ת ודעת שבדעת, נגדלו. והרי נשלמו ט"פ דתיכונית, שכולם הם ג"ס חג"ת לבד, והגדילו שליש עתה, ואז נשלם קומת האיש לגמרי. וגם בחיצונות נגדלו החב"ד שבהם ע"ד הנ"ל בתיכונית. והרי נשלם עתה הגדלות שבהם ט"פ דחב"ד תוך ט"פ דחג"ת תוך ט"פ דנה"י. אמנם אינן רק ט"ס לבד, ובכל א' ג"פ, הרי כ"ז בחי' בז"א, הנזכר בפרקין דלעיל.

רטז) והנה בזה תבין, איך הנה"י הם נפש, וחג"ת רוח, וחב"ד

אור פנימי

ריב) בתיכונה באו הו"ק שבה בפעם א': העיבור היה לו נפש, ועתה קבל ע"י הקומה דבחי"א הנקראת פרצוף יניקה, נקראת פרצוף התיכון דז"א, וקומה דבחי"ב נקראת פרצוף הפנימי דז"א. והוא מטעם שכל קומה שהמסך שלה עב מתברתה, נבחנת לפנימית אליה ומתלבשת בתוכה, כמ"ש באורך בחלקים הקודמים. ועי' בהסת"פ בחלק ב'. ואומר, שבפרצוף התיכון באו הנפש רוח בבת אחת. פי', לא כמו בפרצוף העיבור, שהנפש ורוח באו לו ב' זמנים, שמזמן

העיבור היה לו נפש, ועתה קבל ע"י ההתכללות והתלבשות דפרצוף היניקה, בחינת הרוח שבו. אבל בפרצוף היניקה, לא היה בזה ב' זווים, אלא קומת בחי"א כוללת בתוכה רוח נפש כי בחינה העליונה כוללת בתוכה גם התחתונה. והוא פשוט.

ריד) בגדלות נכנס בו בחינת פנימיות וכו' לכן החב"ד שבבחינה אמצעית גם הוא נגדל: היינו ג"כ ע"י התכללות והתלבשות בתוכו, כי אחר שנכנס שליש

נשמה, וחיה, שהם בחי' אבי"ע. לכן הכבד בו הנפש, והוא נגד נה"י בסיום הת"ת, כי שם נקשרים ג"פ העליונים דנה"י, כנודע, דתמן דבוקין רישי ירכין. והלב בו רוח ועומד בג' אמצעית חג"ת. ומוח בו הנשמה ועומד בג"ר. אמנם משם מסתעף כ"א ממקומו כ"א במדרגתו.

ריז) כיצד, הנפש אשר מתגלית בכבד שכנגד רישי פרקין דנה"י כנ"ל, בודאי שגם היתה למעלה בכל בחי' כלים חצונים העליונים, אמנם לא נתגלית ולא עלתה בשם עד נה"י דז"א, כי עומדין הנה"י דנה"י ונה"י דחג"ת ונה"י דחב"ד, וכולם בחי' נפש ונה"י.

ריח) אך הרוח נגלה בלב העומד בחג"ת דז"א, כי שם חג"ת דנה"י וחג"ת דחג"ת וחג"ת דחב"ד, והנשמה נתגלית במוח העומד בחב"ד דז"א, כי שם חב"ד דנה"י וחב"ד דחג"ת וחב"ד דחב"ד.

ריט) אך העיקר כי הנפש נתלבשת בכלי חיצונים, והרוח בתיכון, והנשמה בפנימים. ונמצא כי במוח יש נר"ן, אלא שכולם הם בחי' נשמה, שהוא נשמת הנשמה, ונשמת הרוח, ונשמת הנפש. ולכן אנו אומרים כי הנשמה במוח. אח"כ בלב יש נר"ן וכולן בחי' רוח, שהוא רוח הנשמה, ורוח הרוח, ורוח הנפש, לכן אנו אומרים שהרוח בלב. ואח"כ בכבד יש נר"ן וכולם בחי' נפש, שהם נפש שבנשמה נפש הרוח נפש הנפש, לכן אנו אומרים שהנפש בכבד.

רכ) הכלל העולה, כי מוח לב כבד, להיותן כלים פנימים דגוף, וכ"א יש בו ג' בחי': פנימי, תיכון, וחיצון, כנודע. כי אפילו בעיבור ויניקה יש אל העובר מל"ך, אך להיותן יותר פנימי מכל הגוף, שם מתלבשין ומתגלין עיקר הנר"ן, יען שלשתן בקו האמצעי שהוא עיקר הגוף, ומשם משלחין הארתן בכל האברים באופן זה.

אור פנימי

עליון דכל ספירה והשיג בחינת ראש, חסר עד עתה לכ"א מהט"ס שלהם. ונשלמו דהיינו ע"י קומה חדשה דבחי"ב, הנה הוא ג' הספירות שבקו ימין בג"ש לכל אחד. פרצוף שלם בפני עצמו שכל ט' הספירות וכן בקו שמאל וכן בקו אמצעי. ועד"ז בג' הקוים דפרצוף העיבור. והנה הרב אינו חושב כאן את הגדלות שע"י התלבשות הפרצוף דגדלות הזה, תוך ב' פרצופים הראשונים דעיבור ויניקה, הנה קבלו ממנו את בחינת שליש העליון שהיה ראשון דמוחין דו"ק, כנ"ל (בדף א' ר"ה אות ר"ג). והטעם הוא כי המוחין דו"ק נכללים בפרצוף דיניקה, משום שאין בהם בחינת

רכא) כי הכבד, מחיצוניות שלו שולח נפש שבנפש, לנצח הוד יסוד דחיצוניות. ורוח שבנפש, שולח מהתיכוניות שלו אל חג"ת שבחיצוניות, ומפנימותו שולח נשמה לחב"ד שבנפש דחיצוניות. ואח"כ הלב שולח נפש של רוח אל נה"י דתיכוניות, ורוח דרוח לחג"ת דתיכוניות, ומפנימותו שולח נשמה דרוח לחב"ד דתיכוניות. ואח"כ המוח שולח מחיצוניותו נפש שבנשמה לנה"י דפנימיות, ומתיכוניותו שולח רוח דנשמה לחג"ת דפנימיות, ומפנימותו שולח נשמה שבנשמה לחב"ד שבפנימיות.

רכב) והרי נתבאר, כי כל הז"א אינו רק ט"ס, אע"פ שנחלק לג' בחי'. ואלו הם ט"ס גמורות, וא"צ יותר. ואמנם כל ספירה מאלו, נתחלקו לכמה פרטים, כי כל ספירה דחיצוניות נחלק לאלף רבוא, וכל ספירה מהתיכוניות, ל' אלפים רבבות וכל ספירה מהפנימיות נחלק לעשר אלפים רבבות פרסאות, כנזכר תיקון נ"ג.

* רכג) הקדמה אחת נכונה ואמיתית שיש לנו בענין הי"ס, כי יש בהם ב' בחי': א' בחי' העולמות עצמן, ובחי' זו נקרא חיצוניות הספירות. הב' הוא בחי' נשמות עצמן, ובחי' זו נקרא פנימיות הספירות.

אור פנימי

זווג של ראש, ונחשב אז גם הג"ר לבחינת חסדים ואור הרוח, כנ"ל באורך. והנה עתה אחר ביאת פרצוף הגדלות יש לו ג' פרצופים מתלבשים זה בתוך זה, וכל אחד מתחיל מחזה ולמטה של העליון ממנו: כי פרצוף העיבור מתחיל מחזה ולמטה דפרצוף היניקה. ופרצוף היניקה מתחיל מחזה ולמטה של הפרצוף דגדלות. וטעם הדבר הוא כמ"ש אצל הפרצופים הכוללים, כי אין שום חילוק בין הפרטות לכללות. רכג) ב' בחינות, א' הוא בחינת העולמות עצמן ובחינה זו נקרא חיצוניות הספירות. הב' הוא בחינת נשמות עצמן ובחינה זו נקרא פנימיות הספירות. כבר נתבאר היטב, ענין השתלשלות הפרצופים והעולמות זה מזה בדרך סבה ומסובב, מכח הודככות המסך הנהוג בכל קומה. כמ"ש בחלקים

הקודמים. ותדע שענין זה מכונה בחינת העולמות, דהיינו בחינת השתלשלות המדרגות ע"ד סבה ומסובב הנהוג בהעולמות. וכנגד זה יש בחינת מדרגות ופרצופין היוצאין ע"י העלאת מ"ן שמעלים התחתונים מניצוצין וכלים דבי"ע, לזו"ן דאצילות וכן זו"ן לעליון מהם, והעליון לעלי עליון וכו' ער שיוורד אור חדש מא"ס ב"ה לא"ק בבחינת מיין דוכרין על אלו המ"ן שבכל פרצוף ופרצוף כנ"ל. ומאלו מ"ן ומ"ד נאצלים קומות ופרצופין חרשים בכל פרצוף ופרצוף מעילא לתתא עד זו"ן דאצילות, ועד נשמות בני אדם. וענין הזה מכונה בשם בחינת נשמות. כלומר, שאינם נאצלים על דרך השתלשלות העולמות על פי הודככות המסך כנ"ל, אלא בסדר הפוך ממטה למעלה, ע"י מעשה התחתונים מכח העלאת מ"ן שלהם.

* ע"ת ח"ב שער מ': שער פנימיות וחיצוניות דרוש א'.

וצריך שתדע כי ג' פרושין יש בביאור הקדמה זו.

אור פנימי

הנפש לבד, דהיינו כמה שיכלו לקבל מאו"א אב"א כמ"ש שם. ומחלוקה זו נתקן פרצוף עתיק דאצילות בלבד. וחלוקה הב' היא בחינת ההארה שקבלו או"א מאור חדש דבקע לפרסא, דרך הטבור דא"ק, שאור הוה הוריד ה"ת מעינים דאו"א והעלה אח"פ שלהם מו"ת, שאז שבו או"א לבחינת ראש, בע"ס שלמות גו"ע ואח"פ. אמנם עדיין היו במצב פב"א, כי אמא אע"פ שיש לה כל השלמות, אינה מחזירה פניה לאבא לקבל חכמה וזלת ע"י מ"ן, בסוד כי חפץ חסד הוא. ומחלוקה זו נתקנו כל פרצופי אצילות מא"א עד זו"ן בבחינת העולמות, כלומר במוחין קבועים, כמ"ש שם.

והטעם הוא, כי בחלוקה הב' הוה, אע"פ שבאה ע"י הארת הווג דע"ב ס"ג, מכח עלית מ"ן דנה"י דא"ק, כמ"ש שם מ"מ נחשבת לבחי' מציאות העולמות עצמם, כי לא היה כאן שום הוספה על עביות המסך דאו"א שיגרום לגדלותם אלא בעת קטנות היו בבחינת ו"ק מכח הה"ת שעלתה בעינים, ונעשים מקום הווג בעינים, שהוא בחי"א, ועתה בגדלות, כשירד מקום הווג, מן אותו המסך שהיה בעינים, אל מקום הפה, חזרו ונתעלו אח"פ הנופלים שלהם, והראה המסך את כחו מה שהיה בו מטרם עלית ה"ת לעינים. אבל אין כאן שום חידוש בעביות המסך. וע"כ נחשב עוד לבחינת העולמות עצמם, אע"פ שנגרם ע"י העלאת מ"ן.

וחלוקה הג' היא הארת יסוד דא"ק את המ"ן דו"י ונקודה לפה דאו"א, שעל המ"ן האלו יצאו הח' קומות דגדלות, מהסתכלות עיינין דאו"א עד לקומת המלכות דישו"ת, שהממעלה למטה, נתפשט בו"ת דנקודים, ונתפשטה מלכותם עד סיום רגלי א"ק דנקודה דעוה"ז. והנה מחלוקה זו באים כל בחינת ג"ר של זו"ן, ואפילו ג"ר

וההפרש ביניהם רב הוא, כי כל הבא מבחינת העולמות מעילא לתתא, שאין שם סיוע של התחתונים במשהו, הנה זה קבוע וקיים בלא נדנוד כל שהוא. אמנם הבא מבחינת הנשמות, שהוא מתתא לעילא, כלומר ע"י סיוע המע"ט של התחתונים, דהיינו ע"י המ"ן שהם מעלין, אין עוד בזה שום קביעות כלל, אלא תלוי בהמשכת המע"ט דתחתונים, וכל עוד שממשיכים במעשיהם הטובים מאירים להם המוחין האלו, ואם ח"ו פוגמים במעשיהם תיכף מסתלקין המוחין האלה בשרשם, וחוזרים כל הפרצופין העליונים לקביעותם, דהיינו כמו שהיו מבחינת העולמות עצמם, לפני העלאת מ"ן דתחתונים. והטעם הוא פשוט, כיון שכל השבחה בא ע"י מע"ט שלהם, ממילא, הם יכולים לקלקל זה בחזרה, ע"י מעשיהם הרעים שעושים. והבן.

ולפיכך צריכים לידע ולהבין בדיוק נמרץ את התחום של ב' מציאות האלו, דהיינו סיום שיעור הקומות הבא ממצאות העולמות עצמן, שמשם ולמעלה מתחיל מציאות שיעור קומות של הנשמות התלוי במעשיהם של התחתונים כנ"ל. וכבר נתבאר ענין זה לעיל בחלק ח' (דף תרכ"ד ד"ה ובוהו. ודף תרנ"ח ד"ה וצריכים. ודף תרפ"ג ד"ה ותשכיל) עשה בג' המקומות הנ"ל. ונוכיר כאן הדברים בקיצור, כי אנו מוצאים ג' חלוקות במצבים של פרצופי הנקודים. א' הוא הקטנות שלהם, דהיינו כמו שיצאו מאור העינים דס"ג דא"ק, בדרך הזדככות המסך, שאז מכח הווג שעלה במקום נקבי העינים נחלקו כל המדרגות לב' חצאים: לגו"ע, ואח"פ. כי אח"פ דכל מדרגה ירדו אל המדרגה שלמטה. שמשם יצאו או"א אב"א, דהיינו ברוח נפש לבד, שהרוח מלוכש בגלגלתא, והנפש בעינים, ואח"פ שלהם ירדו למקום ז"ת. וז"ת דנקודים, יצאו באור

(רכד) פירוש א' הוא זה, כי כל בחי' י"ס דקטנות נחלקות לג', והם: עיבור, יניקה, ומוחין. שהם ג"ת דאלקים, וג' אמצעים, וג"ר. וכל זה נקראו חיצוניות. ואח"כ כל בחי' הגדלות יש בהם עיבור ויניקה ומוחין, שהם: ג"ת דהויות, וג' אמצעית, וג"ר. וכל זה נקרא פנימיות.

(רכה) פירוש ב' הוא, כי הי"ס דקטנות דאלקים כולו. נחלק לב' בחי', שהם עיבור ויניקה. והוא, כי ג' תחתונות דאלהים, הם עיבור. ור"ק עליונים יחד נקרא יניקה. ואח"כ כל הי"ס דגדלות דהויות, נקרא עיבור ב'. וכל ג' בחי' אלו נקראים חיצוניות. ואחר כל ג' בחי' אלו הנ"ל, שהוא בחי' אב"א, שהם נקרא חיצוניות, יש ג' בחי' דוגמתן, שהוא בחי' פב"פ ונקראים פנימיות. ואמנם כל אלו ב' בחי', שהם חיצוניות הנקרא אב"א, והפנימיות הנקרא פב"פ, כולם הם מנה"י דתבונה ויש"ס.

אור פנימי

מעלה מ"ן מאתורים דל' ונקודה דא"א שנפלו למקומו בעת שביה"כ, שמ"ן אלו מחזירים לא"א פב"פ, שעל המ"ן האלו יוצאים ע"ס דגדלות, שג"ת מהם הם ג"כ שמות הויות, ונקרא עיבור דגדלות, וג' אמצעים שלהם, נקרא יניקה דגדלות. וג"ר שלהם נקראים מוחין דגדלות. וכל אלו נקראים פנימיות, ואפילו ג"ת מהם. משום שהם נמשכים רק ע"י מ"ן מתתא לעילא בהתעוררות התחתונים, כנ"ל בדיבור הסמוך, עשה.

(רכה) פירוש ב', כי הי"ס דקטנות דאלקים כולם, נחלק לב' בחינות שהם עיבור ויניקה וכו' ואח"כ כל הי"ס דגדלות נקרא עיבור ב' וכו' ואחר כל ג' בחי' אלו שהוא בחי' אב"א וכו' בחי' פב"פ ונקרא פנימיות וזהו מישסות וכנגדן באר"א: ויש כאן ג' שינוים כלפי פירוש הא'. הא' שאינו מחלק המוחין דקטנות לעי"מ דחיצוניות אלא שמחלק אותם לב' בחינות בלבד, שהם עיבור ויניקה. ב' שלי"ס דגדלות דהויות, קורא בשם חיצוניות, ובפירוש הא' קורא אותם פנימיות. ג' שמוסיף כאן סדר שלם דעי"מ של פרצוף רביעי, שרק אותו בלבד קורא

דאור דרוח, וע"כ אין בחינת ג"ר קבועה בזו"ן, כי המ"ן האלו דל' ונקודה, צריכים למעשיהם של צדיקים שיעלו אותם, וע"כ יוכלו ג"כ מעשיהם של רשעים לפגום בהם, כנ"ל ואז המה מסתלקים. ועי"פ הדברים האלו יתבארו לנו המשך דברי הרב בענין שלפנינו.

(רכד) עיבור יניקה ומוחין שהם ג"ת דאלקים, וג' אמצעים וג' ראשונות וכל זה נקרא חיצוניות, ואח"כ כל בחינת הגדלות יש בהם עי"מ שהם ג"ת דהויות וכו' וכל זה נקרא פנימיות: פי' כי עי"מ דחיצוניות, נמשכים מחיצוניות העולמות, דהיינו: מחלוקה הא' דנקודים נמשכים ג"ת דאלקים, שהם עיבור א', וכן הנפש רוח דיניקה הנמשך בב' שנים דיניקה. ומחלוקה ב' דנקודים נמשכים, המוחין דיניקה, שהם ל' ב' דצלם דיניקה, עם ו"ק דגדלות דאמא, הבאים בעיבור ב' לאחר ב' שנות היניקה, בהמשך ז' שנים עד ט' ויום א'. ועי"מ האלו נבחנים לחיצוניות, להיותם נמשכים מחלוקה א' וב' של הנקודים, שהם בחינת העולמות עצמם, כנ"ל בדיבור הסמוך. ואח"כ יש עיבור הב' לצורך ג"ר ממש, הבא לאחר ט' שנים ויום א', שאז הו"א

יש כנגדן ב' בחי' אחרות, והוא אחר ופנים מאו"א עלאין, והם נקרא חיצוניות ופנימיות.

רכו) פירוש הג', כי י"ס דקטנות דאלקים כולו, נחלק לב' בחי', שהם עיבור ויניקה, והוא, כי ג"ת הם עיבור, וי' עליונות יחד נקרא יניקה. ואחר כך כל י"ס דגדלות דהויות, נקרא עיבור ב' והרי ג' בחינות הנ"ל שהם עיבור ויניקה דקטנות ועיבור דגדלות, כל זה נקרא חיצוניות, יען כי הם מנהי" דתבונה ויש"ס. ואח"כ ג' בחי' הנזכר עצמן: ב' דקטנות, ואחד דגדלות יען כי הם מנהי" דאו"א עלאין, הם נקראים פנימיות.

אור פנימי

בשם פנימיות, ד' שמזכיר כאן אותם ד' הפרצופים גם באו"א עלאין. ובאמת אין כאן חילוק ניכר רק בפרצוף דנשמה, אשר בפירוש הא' קורא אותו בשם פנימיות, ובפירוש הב' קורא אותו בשם חיצוניות, ורק לפרצוף הד', הנקרא פרצוף חיה, הוא קורא בשם פנימיות. וטעם השינוי הזה הוא, כי כאן הכוונה היא לענין לידת נשמות, וכל זמן שאין בחינת חיה בפרצוף אינו ראוי ללידת נשמות ונקרא בשם אחרים, כמ"ש בע"ח שער ו' פ"ב במ"ב ד"ה ודע, אמנם שאר השינויים אין בהם שום סתירה, אלא שינוי לשון והוספה בעלמא.

רכו) פירוש הג', כי י"ס דקטנות דאלקים כולו נחלק לב' בחינות שהם עיבור ויניקה וכו' י"ס דגדלות דהויות וכו' חיצוניות יען הם מנהי" תבונה ואח"כ ג' בחינות הנזכרות מנהי" דאו"א עלאין נקראים פנימיות: דלא כבפי' הב' שאומר שהפרצוף הד' דנשמה נקרא פנימי אע"פ שהוא מישסו"ת, אלא כל ה"פ של הישסו"ת הם בחי' חיצוניות, וכל ה"פ דאו"א עילאין ואפילו העיבור א' הם פנימים. ויש כאן ב' שינויים גמורים מפירוש הב': הא' הוא, שאפילו פרצוף חיה דישסו"ת נק' חיצוניות. הב' הוא, שהג' פרצופין גר"ן דאו"א עילאין נק' פנימים, ובפי' הב' אומר שהם נק' חיצונים.

והמעין בע"ח בשער ו' פ"ב במ"ב ימצא שם אלו השינויים מפירוש הב' לפירוש הג' במאמר אחד. שמתחלה אומר "כאשר לא יש בפרצוף בחי' חיה פנימים וכו' אי אפשר להזדווג" ואחר כך באותו דיבור אומר "בגדלות בא להם הנשמה דגדלות והם מוחין מצד אמא, ועדיין חסר להם המוחין מצד אבא שהוא חכמה, הנקרא חיה, להכנס בהם, עם כל זה הם פב"פ ומזדווגים" שלכאורה הוא סותר עצמו מניה וביה. אמנם

וכבר ידעת, שתחילת אצילות דז"א הוא מישסו"ת ובחי' נפש רוח דישסו"ת שהוא מקבל בעיבור א', ובב' שנות היניקה, המה נתקנו בו בקביעות. אמנם בחינת ג"ר דרוח שמקבל מישסו"ת בעיבור ב', אחר ב' שנים דיניקה, ופרצוף הג' דנשמה ופרצוף הד' דחיה ופרצוף הה' דיחידה, כבר אינם בקביעות, אלא לפי מעשי התחתונים כנ"ל. ומכ"ש כל ה' הפרצופים שמקבל מאו"א עלאין אפילו עיבור הא' שבהם, אינם בקביעות. ולפי"ז תראה דלא נחית כאן לזה החילוק שכתב בתחלת הענין, לחלק את השלמות דפנימיות וחיצוניות לפי ההבחן מהנמשך מבחי' העולמות לבחינת הנשמות. אלא ענין פנימיות וחיצוניות שבכאן, הוא

רכז) ואמנם ג' פירושם אלו הם יותר אמיתיים, ואין זולתן כלל. אמנם הפירוש היותר אמיתי ונכון אצלי בלי ספק, הוא הפירוש הראשון מכולם כי ב' פירושם האחרים, יש קושיות רבות, ונאמר עתה מקצתן.

רכז) והוא כי לפירוש הב' קשה, שהרי בפירוש הק"ש אמרין בפירוש, כי אלו המוחין הבאים ע"י ק"ש, שאינם רק מוחין דו"ק, והם נקראו פנימיות גמור. והרי כל זה אינו רק בחי' אב"א, כי בחי' פב"פ נעשה בברכת אבות עצמה, כנזכר שם ובמקומות אחרים.

רכז) גם לפירוש הג' קשה מכל המקומות, כי בחול כל המוחין אינם אלא בנה"י דיש"ס דתבונה, ואפילו ביו"ט הוא בתבונה בחג"ת שלה, אך באו"א אינם רק בשבת, ובליל פסח כנזכר שם במקומו. ומשם מובן בפירוש, שכל אלו המוחין דפנימיות הם מיש"ס ותבונה

אור פנימי

לחיצוניות ומכ"ש הו"ק דישסו"ת, קשה, איך אנו חושבים המוחין דק"ש לפנימיות, בעת שאינם אלא ו"ק דגדלות. אכן כבר נתבאר לעיל, שהפירוש הב' אינו מדבר מאלו החיצוניות ופנימיות הנמשכים ממציאות העולמות והנשמות, כמו הפירוש הא' הנ"ל, אלא הוא מדבר רק ממוחין דהולדה, שרק אותם הוא חושב פנימים להיותם בחי' פב"פ. אבל המוחין דגר"ן, הן דישסו"ת והן דאו"א עלאין, אינם ראויים להולדה, שהם אינם בחינת פב"פ, וע"כ קורא אותם בשם חיצוניות. ולפי"ז לא קשה כלום מק"ש, ששם מדבר מערך העולמות ונשמות, שלפי"ז ודאי גם העיבור דגדלות נקרא פנימיות, להיותו בחי' נשמות ולא עולמות, כנ"ל.

רכז) לפירוש הג' קשה מכ"מ, כי בחול כל המוחין אינם אלא מישסו"ת וכו': כבר דברנו מזה לעיל בסמוך, אשר פירוש הג' מדבר מזו"ן הגדולים ביחוד, שאינם חוזרים פב"פ כי אם במוחין דאו"א עלאין, דהיינו באמת רק בשבת ופסח. אבל זו"ן הקטנים יעקב ורחל, שבחינת חיה ופב"פ שלהם

ביאר זה במקום אחר, שיש חילוק בין זו"ן הגדולים לזו"ן הקטנים, אשר זו"ן הגדולים צריכים לקבל בחינת חיה שבהם רק מאו"א עלאין, ומכל פרצופים דישסו"ת, אינם משיגים רק נשמה, שהם אינם ראויים להולדה. אבל זו"ן הקטנים מקבלים בחינת חיה שלהם מישסו"ת, משום שהם פרצוף ד' בערכם, וע"כ הם חוזרים פב"פ גם במוחין דישסו"ת. ותדע, כי בכל הזווגים דיו"ט וחול, הם רק מישסו"ת, ומ"מ מספיקין לזווג פב"פ ליעקב ורחל, ולא לזו"ן הגדולים ז"א ורחל, להיותם צריכים לבחינת חיה דאו"א עלאין, שאינם משיגים אותם רק בפסח ושבת, כמ"ש לפנינו.

רכז) לפירוש הב' קשה וכו', המוחין הבאים ע"י ק"ש שאינם רק מוחין דו"ק והם נקראים פנימיות גמור: כי בשלמא לפירוש הא' והג', שחושבים לפנימיות גם העיבור ויניקה דגדלות, מובן היטב שהמוחין דק"ש נחשבים לפנימיות, מפני שהם ו"ק דגדלות, דהיינו עיבור ויניקה דמוחין דגדלות כנודע. אמנם לפירוש הב', אשר אפילו הו"ק דאו"א עלאין הוא חושב

עצמם, כנזכר במ"א. העולה מכל זה שהפירוש ראשון הוא אמיתי, לכן נרחיב בביאורו היטב ע"ד קצרה בע"ה.

רל) הנה אין לך פרצוף מכל הה' פרצופים שבכל ד' עולמות אבי"ע, שכ"א מהם יש לו ג' כלים לכל ספירה וספירה שלו, והם ג' כלים לג' בחי' נר"ן. כי עד הנשמה שהיא מבינה, שממנה בחי' אותיות, יש כלים. אך משם ולמעלה שהוא כנגד חיה ויחידה בכל ספירה וספירה, אין עוד כלים, כי שם הם הטעמים ונקודות ולא אותיות. ונודע, כי כל הכלים מהאותיות נעשו.

רלא) והנה בג' כלים אלו יש בתוכם נר"ן דחיצוניות כנזכר, גם יש בהם בחי' או"פ ואו"מ בסוד הצלם כנודע, גם יש בהם אורות כפולים, שהם צלם דאו"א וכל זה נקרא חיצוניות העולמות. וכנגדן יש גם כן שלשה כלים פנימים דנשמות, ובתוכם נר"ן דפנימיות הנשמות, ויש בהם או"פ ומקיף וכפולים בבחי' צלם דאו"א ע"ד הנ"ל ממש וכולם פנימים.

רלב) אמנם יש עיון במ"ש בק"ש, שהכלי הג' הוא נקרא פנימיות ז"א. וכן שם בענין ק"ש נראה, כי העיבור הג' דמוחין הוא נקרא פנימיות, והנה אנחנו פירשנו כי העיבור הב' הוא בחיצוניות זולת הפנימיות.

אור פנימי

מקבלים מישסו"ת, שהם כל בחי' הזווגים דיו"ט וחול, מהם אין הפירוש הג' מדבר כנ"ל.

רל) ג' כלים לג' בחינות נפש רוח נשמה: כבר נתבאר לעיל (דף א' ר"י אות רט"ו) שאלו ג' כלים ישנם בכל פרצוף, ואפילו בפרצוף העיבור, כי אחר ביאת הפרצופים דיניקה וגדלות נכללים זה מזה, ויוצאים ג' כלים חיצון תיכון פנימי בגדלות, וכן ביניקה וכן בעיבור, עש"ה. וזה שאומר כאן, שאלו הנר"ן דעיבור ויניקה נקראים חיצוניות. ורק הנר"ן דגדלות נקראים פנימיות, שזה עולה עם פירוש הא', החושב, עיי"מ בחיצוניות ועיי"מ בפנימיות.

רלב) עיבור ג' דמוחין הוא נקרא פנימיות והנה אנחנו פירשנו כי העיבור הב' הוא בחיצוניות זולת הפנימיות: פירוש, כי יש ב' בחינות של עיבור ב', א', הוא

וזה אמרו "עד הנשמה שהיא מבינה

רלג) והענין הוא, כי תחלה נכנס העיבור ראשון דקטנות, והם נה"י כלולים בחג"ת, ואח"כ נכנסה היניקה דקטנות, והם התפשטות נה"י וחג"ת כל אחד לעצמה. ובחינת אלו לא יחסרו ממנו לעולם, אמנם בהיותו בעיבור א', אשר נכנסו נה"י דתבונה בחב"ד דז"א, אז אין בו דעת כנזכר במקום אחר, כי אין כלי חיצון ליסוד דתבונה, ואחר כך ביניקה נכנסו חג"ת בחב"ד דז"א, וירדו נה"י בחג"ת דז"א אז יש לו ג' מוחין דיניקה, וזהו תמיד בז"א.

רלד) ואח"כ בעת הק"ש בשמע ישראל, יש עיבור ב' דקטנות בתבונה, ואז נכנסין מוחין גמורים דקטנות בחב"ד דז"א, ויורדין חג"ת בחג"ת, ונה"י בנה"י, ואז נשלם ז"א בחיצוניותיו לגמרי בג' בחי' דכלים, ובכל מוחין דקטנות, עיבור ויניקה ועיבור, ואורות פנימים ומקיפים דצלם דאז"א.

רלה) ואח"כ עולה בסוד מ"ן במלת אחד, ואז באים לו פנימיות ז"א, הן דעיבור א', בחי' ג' כליל בג', והן בחי' ו"ק דיניקה, והן המוחין דו"ק דגדלות המפורשים אצלינו בכוונת ק"ש ע"ש. אח"כ בברכת אבות באלקינו ואלקי אבותינו, אז בא עיבור ג' דגדלות ונשלמים מוחין דז"א דפנימיות, חב"ד בחב"ד דיליה, וחג"ת בחג"ת דיליה, ונה"י בנה"י דיליה.

אור פנימי

אחר ב' שנים של יניקה לצורך ו"ק דגדלות. ב', הוא אחר ט' ויום א', (כנ"ל דף א' קנ"ט אות ק"ב) ולזה העיבור ב' שלאחר ט' שנים לצורך הג"ר דגדלות, הוא מכנה כאן עיבור ג' דמוחין. והוא מקשה כיון שרק עיבור ג' דמוחין נקרא פנימיות, אבל עיבור הב' שלאחר ב' שנים של יניקה הוא חיצוניות, כנ"ל. אי"כ איך נקראו המוחין דק"ש בחינת פנימית בהיותם רק בחינת עיבור ב' דו"ק דמוחין, וא"כ הוא חיצוניות. והנה לפי המתבאר לעיל (אות קצ"ה ד"ה אין) אשר המוחין דק"ש דיוצר, כבר שייך לעיבור דאחר ט' שנים, אלא שבעת ק"ש אינו מקבל רק ו"ק מהם. מיושב היטב קושיא הנ"ל. ועי' בדף א' קפ"ח אות קפ"ה. שאומר במפורש, שמהווה הזה דק"ש דיוצר נכנסים

רלד) בשמע ישראל יש עיבור ב' דקטנות דתבונה: היינו ההמשך דעיבור ב', דאחר ב' שנים דיניקה, שהתחיל בק"ש דקרבנות, ששם קבל המקיפים דאמא דקטנות, ופנימים דאבא דקטנות. ועתה במלת ישראל, נסתיים העיבור הב' הזה, ומקבל המקיפים דאבא דקטנות, שזה תשלום המוחין דעיבור ב' הא'. כנ"ל (דף א' ק"פ ד"ה וכל) עש"ה כל ההמשך.

רלו) והנה כיון שעיקר ק"ש הוא ליניקה דפנימיות, ע"כ נכלל בו עיבור הג' דמוחין דקטנות, ועיבור א' דג' כלילין בג' דפנימיות, ולא נזכרו רק היניקה דפנימיות, שהוא מוחין של ו"ק הנרמזין במלת אחד כנודע, אבל אין הכי נמי שג' זווגים הם כנ"ל, וכולן נקרא: או בחי' עיבור ג' דחיצוניות, יען כי הוא הקודם בכוונת ק"ש כנזכר, או נקרא בחי' גדלות עיבור דפנימיות.

רלו) אבל האמת הוא, כי ג' זווגים הם בק"ש שהם עיבור ג' דחיצוניות והם שמות דאלקים, והם מוחין ממש דאלקים דקטנות, והם גדלות דקטנות. ויש עיבור א' דקטנות דפנימיות, ויש יניקה דפנימיות.

* רלח) והנה נתבאר החילוק שיש בין במוחין שבזמן העיבור אל המוחין שבזמן היניקה, והוא כי במוחין של העיבור לא היו בו רק ב' מוחין חו"ב, אמנם הדעת לא היה אז ניכר בו כלל. אמנם ביניקה יש בו תלת מוחין כי גם מוח הדעת התחיל להיות ניכר בו, בכללות לבד.

אור פנימי

רלו) עיבור הג' דמוחין דקטנות ועיבור א' דג' כלילין בג' דפנימיות ולא נזכרו רק היניקה הפנימיות: צריך לומר עיבור הב' דמוחין דקטנות כי העיבור ב' הא', הוא ממשיך לכל הג"ר דרוח דמוחין דאבא ומוחין דאמא. ואין בקטנות עיבור ג', וכן אומר לעיל אשר בשמע ישראל יש עיבור ב' דקטנות תבונה, כנ"ל, בדיבור הסמוך. ומפרש, כי הגם שלא נזכרו בכונת הק"ש דיוצר אלא המשכת הו"ק דגדלות, שהוא יניקה דפנימיות, מ"מ כלול בהכרח גם העיבור דפנימיות, שהוא ג' ג', וכן כלול בו בהכרח העיבור ב' דקטנות, שמהם נמשך המקיפים דאבא דקטנות. אלא שלא חש לפרשם להיותם מובנים מאליהם, כי אי אפשר שיקבל משהו ממדרגה עליונה משרם שיכנסו בו בשלמות כל המדרגות שלמטה ממנו. אמנם באמת יש כאן ג' זווגים שהם: עיבור ב' הא', לצורך מקיפים דאבא. ועיבור ג' דפרצוף נה"י דגדלות וכן דפרצוף תג"ת

דגדלות. ולהלן נדפס ג"כ עיבור ג' דחיצוניות, וגם שם צריך לומר עיבור ב'. רלח) ביניקה יש בו תלת מוחין כי גם מוח הדעת התחיל להיות ניכר בו בכללות לבד: בחינת העביות שיש בקומה שעליה נעשה הזווג עם אור העליון, נקרא בשם כללות הקומה, בו בזמן שעוד לא נעשה עליה הזווג. שפירושה שכבר יש בו אותה ההכנה הראויה להמציא כל שיעור קומה של הפרצוף בעת שיהיה ראוי לזה. גם נודע, שבחינת עביות המסך דבחי"א, הוא קונה עם המוחין דיניקה, שהוא בחינת ה"ת בעינים, שהוא קומת ז"א ואור הרוח, כנודע. אשר אח"כ לעת גדלות כשה"ת זו יורדת מעינים, הוא משיג ג"ר, ואז נעשה הזווג על אותה בחינת ה"ת שהשיג ע"י יניקה, וקונה אור הנשמה.

והנה מוצא, שכל החילוק בין הקטנות דיניקה, ובין הגרלות דנשמה, הוא, כי ביניקה בעוד שה"ת היתה שלא במקום הזווג, כי

רלט) והטעם, כי הנה הדעת דגדלות נחלק לב' שהם: חסדים, וגבורות. והחסדים הם הויות דמ"ה, והגבורות הויות דב"ן. אמנם בדעת דיניקה, כיון שכולו הוא שמות של אלהים, וכולם דינין, א"כ אפילו החסדים שבו הם בחי' גבורות דינין, ואין שם רק גבורות ולא חסדים.

רמ) ונמצא, כי המוחין דגדלות נחלקים לד' מוחין, שהם חו"ב וחו"ג, אך המוחין דיניקה הם ג' לבד, והם חו"ב וגבורה. וזהו החילוק שיש ג"כ בין זמן היניקה אל זמן הגדלות, כי הדעת דבזמן היניקה אינו ניכר בו רק דרך כללות לבד כנזכר.

רמא) וטעם הדבר, למה ניתוסף עתה בחינת הדעת בזמן היניקה, מבזמן העיבור, כבר נתבאר לעיל, כי כבר יש אל מוח הדעת של ז"א כלי דיסוד תבונה להתלבש בו בבחינת כלי האמצעי שלה, משא"כ

אור פנימי

היתה בעינים ולא בפה, וע"כ היה חסר אח"פ, וע"כ אינו ראוי לזווג בעצמו, אלא שהוא מקבל אור הרוח על ידי יניקה מאמו. ולעת גדלות לא נעשה שום חדשות, אלא שע"י הארת הזווג דא"א יורדת הה"ת מעינים דז"א אל הפה, שאז חוזרים אח"פ אל הז"א, ואז הה"ת שהיא בחינת המסך והעביות כבר ראויה לזווג עם אור העליון, וע"כ נעשה עליה הזווג בפה דראשו עצמו, ומשיג קומה שלימה של ע"ס ממטה למעלה שנקרא ראש, וממעלה למטה נקרא גוף כנודע. וע"ס דראש נקראות חו"ב חו"ג, שהם חכמה בינה ז"א ונוקבא. כנודע. שז"א נקרא בשם ה"ח, ונוקבא בשם ה"ג. כי הגבורות פירושן, בחינת עביות שעליה נעשה הזווג עם ז"א שבראש, שהם הה"ח, שע"י הזווג הנה המעלה או"ח עד חו"ב, הוא מוציא הארת חכמה, ומגלה אותה בתוך החסדים, שממעלה למטה שלו נעשה לחסדים מגולים בגוף. ואז נקראו הה"ח והה"ג בשם מוח הדעת.

אמנם עתה ביניקה, שעדיין הה"ג אינם ראויים לזווג, להיותם עומדים בעינים, כנ"ל, מ"מ המה נקראים בשם כללות הדעת. וזהו אמרו "המוחין דגדלות נחלקים לד' וזהו אמרו "ביניקה יש בו תלת מוחין כי גם מוח הדעת התחיל להיות ניכר בו בכללות לבד" כי בעיבור שהעביות עוד לא ניכר בו לגמרי, להיותה בחי' עביות דכתר, שפירשו רק שורש העביות בלבד, נמצא שעוד אין שום היכר למוח הדעת, אפילו מבחי' כללות משא"כ ביניקה שכבר השיג בחינת העביות, הגם שהיא שלא במקום זווג, מ"מ כל הכללות כבר נמצא שם. כי אינו חסר שם אלא הכלים דאח"פ, כדי שתוכל לרדת למקומה, ואז יתגלו מתוכה ה"ג וה"ח, הנקראים מוח הדעת. וזה אמרו "המוחין דגדלות נחלקים לד'

בעיבור. ובזה הכלי האמצעי דיסוד תבונה, אין יכולת אל החיצונים להתאחו בו, ולכן לא חסרה התבונה בחינת כלי אמצעי אל היסוד שבה כמו בעיבור.

רמב) וכן בבחינת ז"א עצמו, אע"פ שעיקר אחיזת החיצונים הוא בדעת, אמנם להיותו עתה בן ו"ק גמורות, אין אל החיצונים אחיזה בו עתה כל כך כמו בזמן העיבור, ולכן יכול הדעת שבו להתגלות עתה בדרך כללות לבד.

רמג) וזה הוא הטעם שאנו רואים בחוש הטבע, כי בהיות העובר במעי אמו הוא כאבן דומם בלי דעת, ובצאתו מתחיל להיות בו קצת גילוי דעת למה שהוא צריך, והוא בוכה כשרוצה לינק כדי שירחמו עליו, וזועק ורומז רמיזות. וכל מה שהולך וגדל ע"י היניקה גם דעתו הולך וגדל ממדרגה למדרגה, אך לא דעת שלמה כמו בגדלות. יען הם עדיין

אור פנימי

אמצעים, וחיצונים, שג"ש העליונים נקראים פנימים, וג"ש אמצעים נקראים אמצעים, וב"ש התחתונים דנו"ה נקראים חיצונים. כי בשלישים התחתונים אין בחינת יסוד, אפילו מיסוד אבא, וע"כ אין בהם אלא ב' שלישים בלבד. כי חסר שם קו אמצעי כנודע.

הרי, שבבחינת המוחין דעיבור אשר הם מתלבשים בנה"י החיצונים דאו"א, שפירוש, ב"ש התחתונים דנו"ה, אין שם בחינת קו אמצעי כל עיקר. וזה מורה שאין שם עוד מבחינת עביות הראויה לזווג ולא כלום, אלא בחינת שורש העביות כנ"ל. ואין קו אמצעי אלא מהארת הזווג, כנודע. אמנם ביניקה, שהם מתלבשים בנה"י האמצעים דאו"א, אשר שם יש כבר ג' שלישים, כי יש שם בחינת קו אמצעי דיסוד אבא, ואפילו באמא נבחן שם קו אמצעי, בסוד דאמא בדכורא מסתיימת, כמ"ש במקומו. וע"כ יש שם בחינת כללות הדעת דז"א בקו האמצעי. וזה מורה שמשם מקבל הוא בחינת עביות דבחי"א, שהיא בחי' הית בעינים, שהיא עביות הראויה לזווג, בעת שתרד משם לבחינת פה, דהיינו

מוחין שהם חו"ב חו"ג, אך המוחין דיניקה הם ג' לבד, והם חו"ב וגבורה, כי הדעת דבזמן היניקה אינו ניכר בו אלא דרך כללות לבד דהיינו כנ"ל שעדיין הגבורות שלא במקומם, ואין עוד שם שום גילוי דה"ח וה"ג הנקרא דעת, אלא מתוך שבחינת הכללות כבר יש שם, ע"כ יש לחשבם עכ"פ לג' מוחין חו"ב וגבורה, להיות כללות הה"ג כבר נמצא שם.

וזה אמרו "כי כבר יש למוח הדעת של ז"א כלי דיסוד תבונה להתלבש בו בבחינת כלי האמצעי שלה" פירוש: כי נודע, שבעת יציאת המוחין דז"א באו"א, יוצאים בכל שלמות דגרנח"י, אלא בעת שהם משפיעים אותם לז"א הם מודדים לו בדרך המדרגה לאט לאט: מתחילה מבחינת נה"י חיצונים שלהם, שהם קומת נפש, ואח"כ מבחינת נה"י האמצעים שלהם, שהם קומת רוח, ואח"כ מבחינת נה"י הפנימים שלהם, שהם קומת ג"ר. באופן שאותם נה"י השלמים דאו"א, שהיו מלבישים גרנח"י דמוחין בעת יציאתם באו"א, נתחלקו לג"ש: חב"ד חג"ת נה"י, הנקראים פנימים,

שמות של אלקים, ועדיין אין בהם היות כמ"ש. וטעם הדבר, כי עיקר מוח הדעת הוא לצורך זווג להוליד, כי בו תלוי ההולדה, ובהיותו בן שלש עשרה שנים, אז ראוי להוליד, ונשלם בו מוח הדעת. כמו שכתבתי לעיל.

* (רמד) וצריך שתדע, כי מלבד ההפרש שיש בין העיבור אל היניקה והגדלות בענין הדעת כנ"ל כן יש חילוק ביניהם בענין התרין מוחין אחרים, כי אע"פ שישנם בו, אינם שלימים, יען כי חסר מהם אור הדעת המגדיל אותם. ולכן מוח החכמה לא ניכרו בו עדיין התפשטות ל"ב נתיבות חכמה, ובמוח הבינה, לא ניכרו בו התפשטות נ' שערי בינה, וגם הדעת לא נחלק לאכסדראין ואדרין הנזכר באדרת נשא דף קל"ז. אמנם כל בחינות אלו היו אז עדיין בכח ולא בפועל ובפרטות.

(רמה) ולכן היה בהם ג"כ שינוי אחר במוחין דחור"ב אלו דעיבור, ממוחין דחור"ב דיניקה. כי אע"פ שכולם הם שמות אלקים כנ"ל, עכ"ז אלו האלקים לא נתגלו כולם לגמרי, זולתי שלשה אותיות מהם, והם אל"ם מאלקים אך ב' אותיות י"ה מאלקים לא נתגלו בו עדיין.

(רמו) ואמנם ענין י"ה מאלקים מה ענינם יתבאר להלן בענין היניקה, כי אז נתגלו. והנה זה הטעם, שהעובר אינו מדבר כלל, כי הוא בסוד אל"ם מאלקים, ולכן הוא אלם בלי דיבור. וז"ס או מי ישום אלם.

אור פנימי

לעת גדלות, כנ"ל. וז"ש שכבר יש אל מוח הדעת של ז"א כלי דיסוד תבונה להתלבש בו בבחינת כלי אמצעי שלה דהיינו בחי"א, כמבואר.

(רמד) מוח החכמה לא ניכרו בו עדיין התפשטות ל"ב נתיבות החכמה. ובמוח הבינה לא ניכרו בו התפשטות נ' שערי בינה. וגם הדעת לא נחלק לאכסדראין ואדרין. אמנם כל בחינות אלו, היו אז עדיין בכח, ולא בפועל: כי מתוך שאומר לעיל, שבחינת הכללות דמוח הדעת, מתהילה רק ממוחין דיניקה, אבל בעיבור עוד אין שם אפילו כללות של הגבורות דדעת. משמיענו כאן שלא נטעה

דכתר. ובאופן, שכל ההבחן בין עיבור אל

כי עתה אלו המוחין המתלבשים בחיצוניות אמא הנקרא מ"י, כנודע, וחסר משם בחינת היסוד והדעת וזה גרם, שהעובר יהיה עדיין בסוד אלם מאלקים, ולא נתגלה כל השם. ונמצא, כי האדם שהוא הז"א, עשאתו מ"י אלם.

רמז) והענין כי הז"א נקרא אדם על שם מ"ה דמילוי אלפין שיש בו כנודע, ואם תחבר עמו חשבון אותיות הפשוטות שהם כ"ו, יהיה הכל בגימטריא אל"ם. הרי, איך מ"י עשה אלם לאדם, להורות זה. והענין כי לא נתגלה בו רק אלם מאלקים. גם אם תמלא ב' אותיות מ"ה: מ"ם ה"א, יהיו בגימטריא אלקים כנזכר בתיקון ל"א ול"ח דע"ת, כי משם הם שלשה אותיות אל"ם הנזכר.

רמח) ודע כי אין זה אלא בתחלת האצילות. אמנם אחר שכבר ראשונה נכנסו בו המוחין דעיבור ויניקה וגדלות אע"פ שאח"כ מחמת פגם התחתונים חוזר ז"א לבחינת עיבור א' כמו בעת גלות מצרים ובעת חורבן ב"ה בעו"ה, אין בחינת היניקה מסתלקת ממנו, אמנם כל שם אלקים נשאר שם, רק שאותיות י"ה דאלקים אינם מגלין הארתם, ויושבים סתומים שם, ואינם מתגלים רק אותיות אל"ם.

רמט) וז"ס נאלמתי דומיה החשיתי מטוב. כי אז נשארתי אל"ם

אור פנימי

יניקה הוא, כי ביניקה מתגלה בו בחינת הכללות של התפשטות ל"ב נתיבות החכמה בתוך ה' שערי בינה, והכללות של התפשטות מוח הדעת לבחי' אדרין ואכסדרין דכל הגוף דז"א. וגילוי הכללות הזה הוא בפועל ממש. כי הגם שעוד לא נעשה הזווג המוריד הה"ח והה"ג דמוח הדעת לכל אדרין דגופא דז"א ממעלה למטה, הנה זה משום שהעביות נמצא שלא במקומו כנ"ל. אמנם העביות כבר קבל כל התיקונים הצריכים להכנת הגדלות הזה, ואינו חסר אלא לעלית אח"פ, שהעביות תרד מעינים לפה. לכן נבחן שהכללות של הגדלות כבר נתגלה בפועל ממש. משא"כ בעיבור, לא נגלה שם אלא בחינת ה"כח" של אותה הכללות המתגלה ביניקה.

ולחבין בחינת הכח: של התפשטות ל"ב נתיבות החכמה, והתפשטות של ג' שערי בינה, ושל מוח הדעת. צריך שתזכור המתבאר לעיל בסוד העיבור, בענין הבירור והתיקון של ז"א הנעשה ע"י או"א בזמן העיבור. כי הבירור של הרפ"ח ניצוצין דמ"ן של ז"א העולים לעיבור, נעשה על ידי ל"ב נתיבות החכמה דאבא, שבהיות ש"ך ניצוצין דז"א כלולים בטפת הזווג דאבא, פועל עליהם ל"ב נתיבות החכמה, ומורידים ל"ב ניצוצין דעביות המלכות דמדת הדין הכלולים בש"ך ניצוצי הז"א מצת הנקודים, שהם אינם ראויים לקבל שום תיקון בעולם אצילות המתקן בפרסא של צמצום ב', ונקראים ל"ב האבן, ואחר ירידתם דל"ב ניצוצין אלו, נשאר ז"א רק בבחינת הלובן

ונאלמתי. אך ב' אותיות י"ה נשארו דוממים. וזהו דומיה, דום י"ה. אך לא נסתלקו לגמרי. וכמ"ש בכונת ק"ש ע"ש, איך בחינת היניקה הנשארת, ואיך אנו מתקנים אז י"ה של אלקים במלת ישראל, שבפסוק שמע ישראל. וכן בכונת הקדיש.

* (רנ) ונבאר עתה תלת מוחין אלו מה ענינם. הנה ע"י יניקת החלב בשני שנים אלו, נתמלאו המוחין אשר בו. כנודע, כי החלב נמשך ממה שחוזרת אמא עילאה לברר בתוכה, אותה הבחינה שלא יוכלו להתברר במעיה בסוד העיבור, ועכשיו מתבררין ונעשים חלב כנ"ל, ויונק ממנו הו"א ומתגדל, ואז מתמלאין המוחין שבו.

(רנא) כי הנה בזמן העיבור, היו אותם המוחין בבחינת שמות אל"ם מן אלקים, כנ"ל, והיו חסרים עיקריות המוחין שהם אותיות י"ה, להיותם אלקים שלמים, ולכן היה אז התינוק אל"ם, בסוד או מי ישום אלם. והנה עתה נתמלאו המוחין מהאותיות י"ה, ונעשו אלקים שלמים.

אור פנימי

שבו, שהם בחינת התלבשות הנשאר מעביות של ל"ב ניצוצין אלו. ואז נותן אותם יסוד דאבא אל יסוד דאמא, שבה ה"ג שכל אחת כלולה מעשר, הנקראות נ' שערי בינה, ואז אמא מאירה את הה"ג שלה אל רפ"ח הניצוצין הנשארים מז"א, ואלו ל"ב בחינות של התלבשות, הנשאר ברפ"ח ניצוצין, מקבלים עתה בחינת עביות דה"ג דאמא, ונעשים שוב ל"ב בחינות מלכיות, אלא שהם מתוקנים כמו הה"ג דאמא עצמה, כלומר שמשותפים במדת הרחמים, מבחינת ה"ת בעינים. ול"ב מלכיות החדשות הממותקות האלו נעשות לבחינת כללות המלכות דו"א, שה"ס ה"ג דמות הדעת, אשר בהגדלות ידווג שם אור עליון בסוד ה"ח והאו"ח יגלה הארת חכמה, ויוצאים ע"ס בהארת חכמה ממטה למעלה, הנקרא מוח הדעת שבראש. ואח"כ הוא מתפשט גם ממעלה למטה, וממלא כל אדרין ואכסדרין דגופא. וע"י לעיל דף תתקס"ג אות ט"ז וי"ז.

והנך רואה, אשר בחינת הכח של הארת ל"ב נתיבות ונ' שערי בינה, המכניסים אל הזווג דהתפשטות הדעת, כל זה נעשה בעיבור הא', כנ"ל שהם הברור והתיקון הנעשה ע"י אור"א. אמנם כל זה נעשה בבחינת שורש לבד, כי אין שם עביות ממש, אלא בחינת עביות דכתר, וע"כ נבחן זה רק לכח ולא לפועל, ממש, ורק בעת היניקה שאז משיג העביות דבחי"א בפועל, נבחן אז, שהשיג את הכללות דל"ב נתיבות החכמה ונ' שערי בינה והכללות דהתפשטות הדעת, בפועל ממש. אמנם עדיין לא נתפשטו כך, כי עדיין אין בהם זווג. אלא מבחינת הכללות בלבד המה מגולים בפועל. וענין אל"ם מאלקים, וסוד י"ה יתבאר בדיבור הסמוך.

(רנא) אל"ם מן אלקים כנ"ל, והיו חסרים עקריות המוחין שהם אותיות י"ה וכו' בסוד או מי ישום אלם: ענין אלם כבר ביאר הרב לעיל באות רמ"ז וז"ל "הו"א נקרא

(רנב) ולכן אלקים יש בו אותיות: מל"א י"ה, להורות, כי אינו מלא רק ע"י אותיות י"ה. וזהו מל"א י"ה, הם אותיות אלקים, ומה שהיה תחלה אל"ם נעשה עתה מלא ע"י אותיות י"ה, שהם עקריות המוחין, כנזכר שם.

(רנג) והטעם כי אותיות י"ה הם חו"ב, כנודע, כי הדעת היא תולדה שלהם המכריע ביניהם. וכיון שב' אותיות י"ה המורים על חו"ב נתגלו, די בזה. וגם הורה בזה על מ"ש בתחלה, כי עיקר מה שנתגלה מבחינת המוחין בזמן היניקה הם חו"ב לבד, כי הדעת לא נתגלה רק בדרך כללות לבד כנ"ל.

(רנד) ונמצא, כי עתה ביניקה נתחדש לו פה ודיבור, משא"כ בעיבור, שנתקיים בו, או מי ישום אל"ם. אך ביניקה נתחדש בו, מ"י שם פה לאדם. והענין, כי האדם שהוא ז"א, יען הוא בחינת שם ההוי"ה במילוי אלפין העולה בגימטריא אדם, ואדם זה בימי עיבורו נעשה אל"ם

אור פנימי

אדם ע"ש מ"ה דמילוי אלפין שיש בו ואם תחבר עמו חשבון אותיות הפשוטות שהם כ"ו יהיה הכל בגימטריא אל"ם, הרי איך מ"י עשה אל"ם לאדם" פירוש: נודע שבחינת המלכות המתוקנת בעביות ומסך הראוי

לזווג, מכונה בשם "פה", המעלה או"ח ממטה למעלה, ומלביש את הע"ס דאו"י, המכונה בשם ע"ס דראש, שהם חו"ב חו"ג כנ"ל. ונודע שז"ת של הנקודים עוד לא נכללו מבחינת המלכות המשותפת במדת הרחמים הנעשה שם בצמצום ב', וע"כ יצאו הו"ת בבחינת קו אחד זו למטה מזו, הנמשך מבחינת פה דצמצום א', כמו שאר פרצופי א"ק שיצאו בקו אחד. גם נודע, שכל עוד שבחינת הפה דצמצום א' מעורבת בספירות דז"א, לא יצוייר בו שום תיקון, כי אינו מוכשר להעלות אח"פ שלו מבחינת קו האחד דנקודים, כי עומדים מתחת הפרסא דסיום דצמצום ב', כנ"ל (דף א' ק"צ ד"ה עתה) ולפיכך הוא צריך לבידור ותיקון דאו"א, כנ"ל בדיבור הסמוך, שיעבירו ממנו בחינת הפה הזה דצמצום א', ויתנו לו פה חדש המתוקן במדת הרחמים מצמצום ב', ואז הוא ראוי לתיקון גמור בכל המוחין דאצילות.

ולפיכך, תיקון הראשון דז"א הוא לעשותו בחינת אל"ם מאלקים, כלומר, להעביר ממנו בחינת הפה דצמצום א', שזה נעשה ע"י בידור דל"ב נתיבות החכמה, המורידים בחינת ל"ב המלכיות המעורבות בו מבחינת הפה דצמצום א' וע"י הארת הה"ג דאמא, שהיא בחינת הפה דצמצום ב'. כנ"ל (דף תתקע"ה תשובה ט"ז וי"ז עש"ה) הוא קונה ל"ב מלכיות חדשות מתוקנות במדת הרחמים. ואז נעשה אל"ם מאלקים. כי מבחינת הבידור דאבא בלבד הוא נעשה אל"ם, שפירושו: שהפה שה"ס העביות והמלכות, אינו ראוי עוד לבחינת דיבור, שפירושו זווג, בסוד ראוה מדברת כנודע. אמנם אם היה נשאר כך, היה בזה קלקול לגמרי, שלא היה ראוי עוד לקבל שום זווג בהחלט, ח"ו. וע"כ בחינת בידור דאבא בלבד, נבחן, לאל"ם ולא מן השם

מבחינת שם ההוי"ה שלו, אשר במילואו הוא מ"ה, ובפשוטה כ"ו, ובהתחברות שניהם הם בגימטריא אלם של אלקים, ועתה ע"י יניקה אז נתוספו בו שתי אותיות, ונעשה אלקים שהוא בגימטריא פה עם הכולל, וזה על ידי יניקה שמניקתו אמו, הנקרא מ"י כנודע, וזהו מי שם פה לאדם. וכמו שנראה בחוש הטבע, כי התינוק בשתי שנים של היניקה מתחיל לפתוח פיו מעט מעט, עד שבהמשך זמן זה ע"י היניקה, שמתמלאין מוחותיו, נשלם בו כח הדיבור. אחר תשלום שתי שנים אלו.

רנה) והנה נתבאר לעיל, כי שלש בחינות יש בזמן העיבור לבדו, אשר הם כנגד שלש זמנים שיש אל ז"א, שהם עיבור יניקה ומוחין. ונודע כי גם ביניקה לבדה יהיו בה שלש בחי' אלו, וכמ"ש פרטם. ועתה נבארם בכללות, ושם נבארם ע"פ סדר זמנים שיש לכל אחד ואחד.

רנו) והנה הבחינה הג' היא, שיהיו בז"א ט"ס. ונתבאר שם כי מן שליש תחתון דת"ת של א"א נעשית חכמה דז"א, ומיסוד דאריך נעשית בינה דז"א. והנה להיות כי דעת איננו עדיין בו כתיקונו, כנ"ל, לפי שעדיין איננו ראוי להוליד, ונמצא א"כ, כי גם מוח החכמה אינו שלם

אור פנימי

אלקים, כי השם הקדוש אלקים לא היה אל"ם מאלקים, הראוי להתגלות הדיבור. מתגלה בו לגמרי.

אלא משום זה הוצרך להארת ה"ג דנ' שערי בינה, הנקרא תיקון, כמ"ש שם בתשובה הנ"ל. כי היא מתקנת לו ל"ב מלכיות חדשות בסוד ש"ך גיצוץ הממותקים במדת הרחמים, שאז מקבל בחינת שורש העביות דה"ת בעינים. ובוה נתקן להיות בבחינת אל"ם מן השם הקדוש אלקים, כלומר, שבוה שהוא מקבל בחינת ה"ת בעינים מאמא, נעשה מוכשר לקבל גם בחינת אח"פ חדשים מאמא לעת גדלות הנ"ל (דף א' קצ"ה ד"ה וזה שאומר עש"ה). וע"כ אינו ח"ו אל"ם בזה, אלא אדרבא, שע"י ההתאלמות הזאת מתגלה בו השם אלקים, שה"ס המוחין דקטנות דה"ת בעינים המתגלה בעת היניקה, המכונה בשם כללות מוח הדעת כנ"ל. שבוה יש לו כל ההכנות שיתגלה בו הדיבור לעת הגדלות, שפירשו זוג של ראש. ועל זה הוא הרמז

וזה אמרו (באות רמ"ו) "האדם שהוא ז"א עשאתו מ"י אלם. והענין כי הוי"א נקרא אדם על שם הוי"ה דמ"ה דמילוי אלפין שיש בו, ואם תחבר עמו חשבון אותיות הפשוטות שהם כ"ו יהיה הכל בגי' אל"ם" פירוש: כי נודע, שמילוי יודין מורה על בחינת עביות ומסך שמטרם צמצום ב', (כנ"ל דף תס"ג תשובה א') ומילוי אלפין מורה, על בחינת העביות דצמצום ב' המתוקנת במדת הרחמים בסוד ה"ת בעינים. עש"ה כי אין להאריך כאן. ושורש תיקון זה דמילוי אלפין, הוא בשליש תחתון דת"ת דפרצוף ס"ג, שה"ס הא' שבתוך הו"א, המתחיל למטה מטבור דס"ג, ששם מקום העיבור דז"א, ושם מקבל המילוי של אלפין. כמ"ש שם. וכבר ידעת, שזו ההכנה, המרומזת באל"ם מאלקים, הוא מקבל מבטן דאמא בימי הריון שהרי מצד אבא שה"ס

ומתוקן לגמרי כיון שהדעת המזווג בין מוח החכמה למוח בינה אין בו, לא נשלם תיקון מוח החכמה לגמרי. ואמנם מה שנתקן עתה ביניקה תיקון יותר שלם, הוא מוח הבינה לבדה, ומאליה נתקנת גם החכמה.

(רנז) (ונלע"ד כי זה מ"ש לעיל בענין הדעת שלא ניכר אלא בכללות וכולו גבורות. והענין, כי הגבורות שבו, להיותם נמשכין מהבינה שנתקנה, נתגלה, משא"כ בחסדים יען נמשכים ממוח החכמה שלא נתקנה לגמרי. מהרח"ו ז"ל).

(רנח) והענין כי הנה מוח הבינה נתקן ונתפשט בכח היסוד דאריך שנעשה נשמה בו, ומוח זה נתפשט בסוד ל"ב אלקים שיש בבינה, כנודע. והוא כי הל"ב נתיבות הם בחכמה, ובהיות אלו הל"ב בבינה,

אור פנימי

הוי"ה שכולו יודין אינו יכול לקבל זה. אמנם עדיין נבחן לאלם, מפני שבעיבור נהג רק עביות דבחינת כתר, שאין זה עביות ממש, וע"כ עדיין בחינת הפה אינו מגולה בו אפילו בכללות, כנ"ל, וז"ש שמילוי דאלפין הוה שהוא מקבל מאמא, אין בו עוד גילוי בפועל, להיותו עוד בבחינת שורש העביות, והוא עוד בבחינת הוי"ה פשוטה, שהיא בחינת כתר, שאין עוד שם גילוי עביות, כי מילוי, פירוש עביות, כנודע. וזה שמרמז, שהגימטריא דמילוי אלפין שהוא מ"ה עם

כאן אלא גילוי המילוי בלבד, וזהו הרמז, של מ"ם ה"א שהוא בגימטריא אלקים. והבן. וזה אמרו כאן "בזמן העיבור היו אותם המוחין בבחי' אלם מן אלקים והיו חסרים עקריות המוחין שהם אותיות י"ה להיותם אלקים שלימים" כי אותו הבירור ותיקון דל"ב נתיבות החכמה, ונ' שערי בינה הנ"ל, הם עקריות המוחין. כנ"ל, שזולתם לא היה ז"א ראוי לשום מוח. והם בחינת י"ה שבשם אלקים, דהיינו חו"ב. אשר בעיבור לא היו מגולים רק בבחי' כח בלבד, וע"כ נבחן שם שהם חסרים ואין בו אלא אל"ם מאלקים, שעקריות המוחין חסרים לו. אלא ביניקה בעת שמתגלים בו עביות דבחי"א בפועל, שה"ס הקטנות דה"ג דאמא הנקראת בשמות אלקים, נבחן שנתגלה בו אותיות י"ה המשלימים אותו בשם אלקים, שהיא בחינת קטנות דאמא. כנודע, שז"ק דתבונה מגבורה ולמטה, הם שמות של אלקים. כנ"ל דף תתק"א אות נ"ז.

וזהו שממשיך שם (אות רמ"ז) "אם תמלא ב' אותיות מ"ה, מ"ם ה"א, יהיו בגי' אלקים" כלומר, אח"כ בימי היניקה, שאז מתגלה בו המילוי בפועל, כנ"ל, הנה יתגלה בו שם אלקים, שהוא בחינת הפה בסוד כללות כנ"ל. וכל זה הוא מכח המילוי של מ"ה, שמקבל עתה בבחינת הוי"ה פשוטה בלי מילוי, כנ"ל. וע"כ מרמז, שאינו חסר

וזהו (באות רנ"ד) ועתה ע"י יניקה, אז נתוספו בו שתי אותיות י"ה, ונעשה אלקים, שהוא בגי' פה עם הכולל, וזה ע"י היניקה שמניקתו אמו הנקרא מ"י

נעשים שם ל"ב אלקים. נמצא, כי אלו הם ל"ב נתיבות החכמה בהיותם בבינה כי אז נקרא ל"ב אלקים להיותם בבינה הנקראת אלקים כנודע. ועל שמה נקרא ל"ב אלקים דמעשה בראשית.

רנט) ונמצא כי בהתקן מוח הבינה, נתקן גם מוח החכמה בל"ב נתיבותיה בהיותם בבינה. והוראת תיקון ל"ב אלקים אלו של מוח החכמה, אחר היותם בבינה, הוא צמיחת ל"ב השינים בפיו של התינוק, בהמשך זמן היניקה כנראה בחוש הטבע, כי מתחילין לצמות, ובתשלוש שתי שנים של יניקה נגמרת צמיחתם. ואמנם היות צמיחתם בשתי שנים של היניקה, שהם כ"ד חדשים, יתחלקו עד"ז.

רס) והענין הוא, כי הנה שליש התחתון עלה למעלה ונדבק ונתחבר עם שארית דת"ת דאריך, כנ"ל. ואז עלו גם תרין פרקין עליונים דנו"ה דאריך בחג"ת דאו"א בחוזה שלהם, ונעשה בהם בחינת רדים תכף בתחילת העיבור, ובסבת העליה ההיא נמשך החלב בדדים להניק את ז"א. ואחרי שנולד ונמשך החלב, נתפשט א"א למטה במקומו, ואז אותו

אור פנימי

כנודע, וזהו מ"י שם פה לאדם" דהיינו כנ"ל, שע"י גילוי הכללות דהתפשטות לבנ"ה ונש"ב, שהוא ע"י גילוי העביות דבחי"א בפועל, הוא קונה בזה בחינת פ"ה, הראוי שיתגלה בו הדיבור לעת גדלות ע"י אריכת רגלים דאמא. ונמצא, שע"י ב' אותיות י"ה שהוא משיג ביניקה, שהם גילוי חו"ב הנ"ל בפועל, הוא קונה בחינת פה. ונמצא שאמא המכונה מ"י, היא העושה פה לאדם, שהוא ז"א. כי בימי העיבור ה"ס מ"י ישום אלם, שאמא עושה אותו בסוד אל"ם מאלקים, ואחר שז"א קבל ממנה התיקון דאלם מאלקים, כנ"ל, ואז הוא משיג הפה. כנ"ל, ונתקיים בו מי שם פה לאדם. כמבואר.

רנט) תיקון ל"ב אלקים אלו של מוח החכמה אחר היותם בבינה הוא צמיחת ל"ב השינים: ב' בחי' יש באמא: א' היא בחי' ל"ב אלקים דמעשה בראשית. ב' היא בחי' נ' שערי בינה, וההפרש הוא, כי הארת ל"ב נה"ח דאבא אשר בתוכה, נבחנות לל"ב

שמות של אלקים. והוא מעלת החסדים שבה. ובחינתה עצמה מסוד צמצום ב', שהיא עלתה בעינים ונתחלקה עי"ז לב' פרצופים אמא ותבונה, נבחנת לנ' שערי בינה, אשר שער העליון שהוא כתר, הוא אמא עלאה, ומ"ס שערים בתבונה. ואין יכולה לגלות הארתה בשלמות, זולת כשמתחברת ונעשית לפרצוף אחד עם התבונה. הרי שבחי' נ' שערי בינה, מורה על בחינת הגבורות שבה, דהיינו על בחינת הה"ת שעלתה בעינים וחצה אותה לב' מדרגות בינה ותבונה.

ועד"ז יש ב' בחינות באבא, א' בחינות ל"ב נה"ח, כשהם מאירים ע"י התלבשות בבינה, והוא בעת הקטנות דהיינו בבחי' הכלים האמצעים דאו"א כשתבונה היא בבחינת נ' שערי בינה חסר א', דהיינו בנ"ח, שכל אחת מהן כלולה מכולן, וז"פ ו' הם נ' חסר א'. ואז מצמיחים ל"ב השינים, שהם בחינת הגבורות המקבלות זווג דהכאה בסוד הכאת שנים אל שנים, והם לבנות

שליש דת"ת התחתון של אריך, נעשה נשמה אל החכמה דז"א, ואז מכח אותו הת"ת יצאו ל"ב השינים מהל"ב נתיבות חכמה.

רסא) והנה נתבאר לעיל איך הת"ת נקרא ו'. והנה בהתחלק הת"ת ההוא דא"א לב' חלקים: חלק העליון שבו לגופא דא"א, וחלק התחתון לז"א, נמצא שנעשה כל חלק מהם ו' אחת, ונודע כי ו' במילואה היא כפולה ו'. הרי יש בזה החלק התחתון דת"ת דאריך ב' ווין, שהיא ו' אחת במילואה כפולה, וכנגדם ב' ווין בחלק העליון.

רסב) והנה כל חלק מהם יש בו ב' ווין, שהם י"ב גבולי אלכסון, שהם בת"ת כנודע. ונמצא שהם י"ב גבולי אלכסון למעלה בחלק העליון, וי"ב אחרים בחלק התחתון, וכללות כולם הם כ"ד. והבן זה היטב ענין י"ב גבולי אלכסון מה ענינם.

רסג) והנה כיון שהת"ת דאריך נעשה נשמה בחכמה דז"א כנזכר, לכן נתגלה בחכמה זו ל"ב נתיבות הנזכר, ומשם נמשכו הל"ב שנים בפה הז"א. ולהיות הת"ת דאריך נחלק לב' חלקים, לכן גם הל"ב שנים נתחלקו לב': חצים בחיך העליון, וחצים בחיך התחתון. ולהיותם נמשכים מהכ"ד גבולים שבת"ת דאריך, לכן גם הם לא נגמר צמיחתם, עד תום שתי שנים כנגד שתי החלקים הנזכר, שבהם כ"ד חדשים כנגד כ"ד גבולים. והבן זה. והרי נתבאר סברת האומר שכ"ד חדשים הם זמן היניקה.

רסד) אמנם לסברת האומר שהם י"ח חדשים של זמן יניקה, (הטעם הוא, כי בשלמא החלק התחתון דת"ת דא"א שנתלבש לצורך ז"א, אשר

אור פנימי

משום שבאים מהארת החכמה, שהוא לבן. נש"ב חסר א', כנ"ל. הנה נתקן בבחינת זו גם ויש בחינת ל"ב נתה"ח שהם מאירים מתוך מוח החכמה, דהיינו שהוא מאיר בבחי' בחינתם עצמם, ואז הם ל"ב היות. והו' רק בשעה שתבונה עם בינה חוזרות לפרצוף אחד.

וזה אמרו "בהתקן מוח הבינה נתקן גם מוח החכמה בל"ב נתיבותיה בהיותם בבינה" דהיינו אחר שנעשה הוויג בכלים האמצעים דא"א, שהיא בחי"א, ונתקנת הבינה בבחינת ה"ת בעינים, המוציאה אח"פ שלה למטה ממדרגתה, שאז הוא בחינת

וזה אמרו "והוראת תיקון ל"ב אלפים אלו של מוח החכמה אחר היותם בבינה

הוא ג"כ נקרא ו' שבשם הוי"ה כנודע, לכן נכפלים ונעשה החלק ההוא שני ווין, והם י"ב חדש. אך חלק העליון שהיא ו' העליונה, שלא נתלכשה בז"א אלא באו"א, לא הוכפלה ואינה אלא ו' אחת. הרי ששני החלקים אינם אלא רק שלשה ווין, שהם שמונה עשר חדש של זמן היניקה) מהרב צמח ז"ל.

רסו) הרי נתבאר איך ע"י החלב נתקן מוח החכמה בל"ב נתיבותיה, ולכן צמחו ל"ב השנים. וגם נודע כי החניכים שבהם צומחים הל"ב שנים הם בחינת חכמה, כי כן אותיות חכמה, הם ח"ך מ"ה, ר"ל חיך ז"א הנקרא מ"ה. ולכן הל"ב שנים הנמשכים מל"ב נתיבות חכמה, הם נשרשים בחניכים שהם בחי' החכמה.

רסו) והנה כמו שנתקן מוח החכמה ע"י החלב, כן מוח הבינה, ומוח הדעת אע"פ שאינו אלא בכללות, כנ"ל, הנה נתקנו גם הם. ונמצא כי תלת המוחין נתמלאו בהמשך יניקת החלב.

רסו) וזהו פירוש, ולכן שנים מחלב. כי לבנונית השינים והיותם לבנים הם מצד חלב היניקה, אשר על ידו צמחו הל"ב שנים, הרמוזים בתיבת ולב"ן, והוא כנגד מוח החכמה. וכנגד מוח הבינה היא ך' של

אור פנימי

הוא צמיחת ל"ב השנים וכו', ובתשלוש שתי שנים של היניקה נגמרת צמיחתם: כלומר, שבחינת ל"ב נתיבות החכמה דקטנות הוא מצמיח השנים, שע"כ מדגיש ואומר, "והוראת תיקון ל"ב אלקים וכו'" שמורה על זמן הקטנות. אמנם אינם נצמחים מכח הארת הבינה, אלא מכח הארת החכמה, מבחינת הנתיבות שבה.

וזה אמרו (באות רס"ו) "והנה כמו שנתקן מוח החכמה ע"י החלב, כן מוח הבינה ומוח הדעת, אע"פ שאינו אלא בכללות" דהיינו כנ"ל שאין כאן המדובר מתיקון מוח חכמה דמוחין, רק מבחינת הכללות, שהוא בחינת הקטנות המוכשרת להתפשט אח"כ לבחינת מוחין ממש. כנ"ל (דף א' רכ"ב ד"ה ובאופן) וזהו שממשיך "וזהו פירוש ולכן שנים מחלב וכו' הל"ב שנים הרמוז בתיבת ולב"ן, הוא כנגד מוח

החכמה, וכנגד מוח הבינה היא נ' של ולבן, להורות: כי גם מוח הבינה, נתקן בנ' שערים שלה, וכנגד מוח הדעת הוא ו' של ולבן וכו'" כמבואר לעיל שענין תיקון נ' שערי בינה, הוא בחינת עלית ה"ת בעינים, החוצה לאמא ותבונה לב' פרצופים, ועד"ו הוא תיקון החכמה, ועד"ו הוא תיקון הדעת, כי כולם נתקנו רק בבחינת הכללות שבהם בלבד, דהיינו באופן שיהיו ראויים להתגלות אח"כ בג' מוחין אלו. והבן.

וזהו אמרו (באות רנ"ט) ואמנם היות צמיחתם בשתי שנים של היניקה שהם כ"ד חדשים וכו', הנה שליש תחתון עלה למעלה ונדבק ונתחבר עם שארית הת"ת וכו', והנה בהתחלק הת"ת ההוא לב' חלקים חלק העליון שבו לגופא דאו"א וכו', שהם י"ב גבולי אלכסון וכו', וכללות כולם הם כ"ד (מאות רנ"ט עד אות רס"ב) פירוש: מתוך עלית

ולב"ן, להורות כי גם מוח הבינה נתקן בחמשים שערים שלה, כנודע. וכנגד מוח הדעת, היא ו' של ולב"ן, כי הדעת נקרא ו' כמו התפארת וכמו היסוד, כי שלשתם הם קו אמצעי, צורת ו'. ונמצא כי תלת מוחין של ז"א הנרמז במלת ולב"ן, אשר הוראת תיקונם, הם צמיחת השינים, נעשה ע"י החלב, וזהו ולב"ן שנים מחלב.

רסח) והנה אלו הל"ב נתיבות שבחכמה עתה, הם ל"ב אלקים, יען המוחין דיניקה, הם שמות של אלקים כנ"ל. אך הל"ב נתיבות דגדלות, הם הויות. והרי נתבאר לעיל, כי המוחין של זמן היניקה, הם שלשה שמות של אלקים בפשוטה, שיש בכל אחד מהם ה' אותיות, משא"כ בגדלות, שאז הדעת נחלק לב' כנזכר. והנה כמו שהם ג' מוחין של אלקים בצלם דאמא, כן יש ג' מוחין, ג' אלקים בצלם דאבא.

* רסט) ונבארם עתה יותר בפרטות. דע כי כמש"ל, איך בעובר עצמו יש ג' בחינות, אשר הם כנגד עיבור ויניקה ומוחין דגדלות. ויש בו הדרגות רבות: ג' ימי קליטה, וארבעים יום, וג' חדשים ראשונים, וט' חדשי העיבור, וכן עד"ז נתבאר ג"כ, איך גם בגדלות יש הדרגות רבות: עונת פערות, ועונת בן ט' שנים, שאז נקרא ביאתו ביאה, ועונת איש גמור, מבין י"ג שנים. ועונת בן י"ח לחופה, וכן בן עשרים לרדוף. כמבואר שם באורך במקומותם. הנה ג"כ בזמן היניקה יש בהם מדרגות

אור פנימי

נה"י דא"א לחג"ת דאז"א, שנעשה לצורך העיבור דז"א, כדי שאז"א עלאין ישיגו קומת ע"ב דמ"ה, שהוא בחינת ג"ר דא"א, כנ"ל בחלק י"א. שאז נתחלקו ו"ק דא"א, המלוכשים תוך או"א, לע"ס שלמות, ע"ד התחלקות ו"ק דז"א לע"ס. אשר ג"ש עליונים דנה"י, עולים ומתחברים עם הג"ש תחתונים דשארית חג"ת, ונעשו לחג"ת בשביל או"א, ושלישים האמצעים ועליונים דחג"ת, עלו ונעשו לג"ר דאז"א. ע"ש. נמצא, שהחג"ת האלו דאז"א דע"ב, כלולים מב' בחינות: מן ג"ש תחתונים דחג"ת שנשארו שם, ומן ג"ש עליונים דנה"י שנתחברו עמם. ונבחן שג"ש עליונים שנתעלו מנה"י, המה נעשו לג"ר דז"א, וג"ש תחתונים שנשארו בחג"ת מבחינתם עצמם, המה שייכים לבחי' או"א, ולא לז"א. ונודע שת"ת נקרא ו', ע"ש שהוא כולל כל הו"ק. שפירושו הוא, כי עיקר ז"א דה"ח היה מצד הכתר רק ספירת נצח, ומצד ע"ב שאור הנצח עלה בו לת"ת, נמצא שעיקר ז"א הוא ת"ת, וב' ספירות חסד וגבורה הן רק התכללות בתוכו מן העליונים, וכן ג' הספירות נה"י הן בחי' התכללות מהתחתונים, אבל עיקרו הוא רק ת"ת בלבד. וע"כ נקרא ת"ת ו', כי הוא הכולל כולם.

ובזה תבין סוד י"ב גבולי אלכסון

רבות. כי גם מוחין דיניקה הם על דרך מוחין דגדלות, שיש בהם צלם דאמא וצלם דאבא, ופנימים ומקיפים.

רע) ואמנם כל אותם הדרגות שבזמן העיבור, הם התחלת תיקון לבד, ואחריהם מדרגות היניקה והם תיקון נוסף על זמן של העיבור. אמנם תיקון אחרון האמיתי, הוא במוחין דגדלות כסדר הדרגותיו. והנה במוחין דעיבור נתבאר שם, שתכלית תיקונם הוא, היות בהם אל"ם מאלקים.

אור פנימי

הכלולים בת"ת, שזה נעשה בעת עלית ה"ת בעינים בזמן צמצום ב', בסוד גבול החדש הנעשה שם בסוד אמת המדה הכלולה מב' ההין יחד בסו"ה ותלכנה שתיקה, כנודע, שה"ס המיתוק של מדת הדין במדת הרחמים, ה"ת בה"ר. וז"ס שרמזו ז"ל כל אמתא בריבוע, אמתא ותרי חומשי באלכסונא. כי סוד הגבול מכונה בשם אמה. ומצד צמצום א' מכונה אמתא בריבוע, שה"ס בחינת הדי' הכוללת ארבע בחינות. הנקראים חו"ב תו"מ. ובצמצום ב' שעלתה בחי"ד ונכללה בבינה, הנקראת ה' ראשונה, נעשה גבול חדש מסוד בינה בעצמה, ונחשבת לב' ההין ביחד, ונקרא ב' חומשי. וז"ס הפרסא באלכסונא שבאמצעית הפרצוף, הכוללת ב' נקודות חוזה וטבור יחד.

גם נודע, שבעת שעלתה ה"ת לעינים נעשה קו שמאל בכל ספירה וספירה. ונמצא שנעשה ימין ושמאל בכל ו"ק דו"א, שה"ס זכר ונקבה. הרי שתחת שהת"ת היה כלול מו"ק בלבד מטרם צמצום הב' נעשה עתה כלול מב"פ ו"ק שהם י"ב. וכיון ששורש כל זה הוא הפרסא באלכסונא, דהיינו כח הגבול הכלול מב' ההין יחד, ע"כ נקרא אלו י"ב הבחינות שנתחדשו בז"א בשם י"ב גבולי אלכסון, דהיינו על שם השורש, שמשם יצא כל זה.

והנה נתבאר איך הת"ת כולל י"ב גבולי אלכסון. ונמצא הת"ת דא"א, שנעשה בו בחינות כפולות, דהיינו חלק העליון לאו"א,

וחלק התחתון לז"א כנ"ל. א"כ יש בו ב' פעמים י"ב גבולי אלכסון: י"ב גבולי אלכסון הכלולים בת"ת השייך לאו"א. וי"ב גבולי אלכסון הכלולים בת"ת השייך לז"א. וז"ש "ונודע כי ו' במילואו הוא כפולה ו"ו, הרי יש בזה חלק התחתון דת"ת דאריך ב' ווין, שהוא ו"ו אחת במילואה כפולה, וכנגדם ב' ווין בחלק העליון וכו', ונמצא שהם י"ב גבולי אלכסון למעלה בחלק העליון. וי"ב אחרים בחלק התחתון, וכללות כולם הם כ"ד דהיינו כנ"ל, שת"ת הוא ו' כי היא עיקרו דו' קצוות, ויש לו ו' במילוי, דהיינו הקו שמאל שנעשה בצמצום ב', שהוא הו' הב' שבמילוי, שהם מכונים י"ב גבולי אלכסון, ויש י"ב גבולים אלו בחלק העליון דת"ת השייך לאו"א, ויש י"ב השייכים לז"א, הרי כ"ד בחינות, שכל אלו קנה ע"י החלב שיונק בכ"ד חודש, מדדים דאמא, ששם ב"ש עליונים דנו"ה שנשארו קבועים בחג"ת דאו"א לתמיד, ולפיכך יונק מהם: הן בחי' י"ב גבולים דבחינת או"א. והן י"ב גבולים דבחינת עצמו. ומשם יצאו כל ל"ב השנים, כי גם המה שייכים לבחינת האלכסון, אלא ע"י הארת ל"ב נתיבות החכמה, כנ"ל. ולפיכך השנים מתחלקים ג"כ כמו הת"ת דא"א, אשר יש ט"ו למעלה, הקבועים בלחי העליון שהוא בחינת ראש ואו"א, וחצים הב' קבועים למטה בלחי התחתון, שהוא כבר בחינת גוף וז"א. ולהיותם נמשכים

(רעא) אמנם ביניקה היה בהם הדרגות אחרות. והם, כי תחלה היו המוחין בבחינות שמות אלקים פשוטים, ומן אל"ם נעשה אלקים. ונמצא כי מוחין דאל"ם הם דעיבור, ומוחין די"ה שבתוך אל"ם, הם מוחין דיניקה, שהם בפנימיותם. והבן זה היטב. אמנם בהיותם עדיין שמות של אלקים פשוטים, אין הכר בין מוח זה למוח זה, זולתי בבחינת הציור של אות ה' של אלקים.

(רעב) (ונלע"ד כמ"ש לעיל, כי מוח הבינה לבדה נתקנה ביניקה לגמרי, והנה היא רמוזה בה' דאלקים, ולכן בה נשתנה הציור וההכר, בין בינה דבינה, ובין בינה דחכמה, ובין בינה דדעת. והבן זה היטב מהרח"ו ז"ל).

(רעג) והנה ה' דאלקים דמוח החכמה: ציורה ד"י. והטעם כי נתבאר לעיל, כי ו' שבתוך ה' מורה על ז"א שבבינה, והנה בהיות הז"א דחכמה עדיין בתוך מוח החכמה, הוא בסוד טפת יוד קטנה, שהיא טיפת ההזרעה דמיין דכורין.

אור פנימי

מל"ב נתיבות החכמה, אינם נחלקים ליי"ב, כמו הת"ת, אלא לל"ב, כמו החכמה. וזה אמרו "אמנם לסברת האומר שהם י"ח חדשים של זמן היניקה הטעם הוא, וכו', חלק העליון שהוא ו' עליונה שלא נתלבשה בו"א אלא באו"א לא הוכפלה ואינה רק ו' אחת הרי שב' חלקים אינם אלא ג' וזין שהם י"ח חורש". פירוש: כי נודע שה"ת אינה שולטת לעולם בג"ר דבינה, שהם או"א עלאין כנודע. והוא להיותם בסוד חפץ חסד. לכן אין החלק העליון דת"ת דא"א נבחן בו"ו במילואה, כי ענין המילוי הוא בחינת קו השמאל שנעשה על ידי עלית ה"ת כנ"ל, ועליתה זו אינה שולטת במשהו במקום ג"ר דבינה, שהיא קומת או"א עלאין. וע"כ אין יותר מ"ח בחינות, וע"כ אינה צריך לינק רק י"ח חודש לבד. ודו"ק כי קצתו. והנה נתבאר דברי הרב מאות רנ"ח עד אות רס"ט.

(רעג) ה' דאלקים דמוח חכמה ציורה ד' ו' וכו' וה' דאלקים דבינה ציורה ד' ו' וכו', וה' דאלקים דדעת צורתה ו' ו' וכו': כי כל חב"ד הוה, אינו חב"ד דמוחין ממש, אלא הם רק בחינת כללות שלהם, כנ"ל, בדברי הרב (באות רס"ו). שפירושו שלעת לידה ויניקה, מתגלה בו"א העביות דבחי"א, בבחינת עלית ה"ת לעינים, שאח"כ ע"י הארת חכמה תחזור ותירד הה"ת מעינים ותתגלה בו הג"ר, כמ"ש לעיל באורך ע"ש. הרי שאלו ג' המוחין חב"ד המתגלים בו עתה אינם אלא בחינת שורשי החב"ד לבד,

(רעא) אין הכר בין מוח זה למוח זה, זולתי בבחינת הציור של אות ה' של אלקים: כי הגם שנתוספו כאן ביניקה

(רעד) וה' דאלקים דבינה ציורה ד"ו. כי כבר בחינת ז"א שבתוך מוח הבינה נגדל בסוד העיבור, ונעשה צורת ו' אלא שאין בה ראש. והיא רמז להיותו כבר בן ו"ק, אלא שהם בבחינת ג' כלולין בג' כנודע. גם טעם אחר, כי הנה זו"ן הם בעיבור תוך הבינה, ונרמזו בב' אותיות ד"ו, שמהם נעשה ציור ה' דבינה, כנ"ל, ולכן ה' זו צורתה ד"ו.

(רעה) וה' דאלקים דדעת צורתה: ו' ו' ו', בג' קוין. והוא בחינת ז"א שבמוח זה, כי כבר נולד ויצא, ואז ה' דבינה דדעת מתפשטת בתוכו בסוד תלת קוין, שהם נה"י שבה כנודע, לעשות בו מוחין בז"א אשר שם בדעת. גם טעם אחר, מסיבת הדעת בעצמו שצורתו ו' כנ"ל. גם סיבה אחרת לסיבת הז"א בעצמו שגם הוא נקרא ו'. הרי כי לג' סיבות, שהם בבינה ובדעת ובז"א, שכולם הם בחינות שבמוח הדעת, לכן נצטיירה ה' זו בציור וו"ו.

(רעו) והנה אח"כ נגדלים יותר מוחין אלו, והוא שאלו השמות של אלקים הם מתמלאים בסוד מילויים. והנה ההכר והחילוק שיש בין זה לזה הוא, כי אלקים דחכמה מילוי ביודין, ודבינה בההין, ודדעת באלפין. וסימנים יה"א. כמבואר אצלינו בכוונת אמן יהא שמיה רבא וכו'. ונמצא

אור פנימי

כי בו עצמו עדיין אין בו אלא בחי' נפש רוח דרוח, ואין בו זווג כלל. ולפיכך אין השמות האלו נבחנים עם המלואים שלהם המורים על זווג, אלא שמות פשוטים לבד, כי הפשוט מורה על שורש המדרגה, כנודע.

ולפיכך אלקים דחכמה, אשר בגדלות דרוח, יתמלא במילוי יודין, הנה גם עתה בעת הקטנות מצטיירת ה' דאלקים הפשוט ג"כ בד' י', להורות שמשורש הזה לא תתפשט אלא מילוי יודין, והוא בחינת טפת המיין דוכרין דאבא המאיר בז"א, העתיד להתגלות בו לעת הגדלות בסוד ל"ב הויות. אבל עתה אינו מאיר אלא בסוד טפת הזרע דמ"ד מסוד ל"ב נתיבות החכמה המתלבשים תוך הנש"ב, כנ"ל בדברי הרב (באות רנ"ו) ונודע, שמבחינה זו אין עוד גילוי לבחינת אל"ם דאלקים, אלא אל"ם בלבד, כי

השם אלקים אינו באבא רק באמא, כנ"ל. וע"ז מורה הציור ד"י של הה' דאלקים שבחינת המילוי העתידיים להתגלות מתוכה, היא באה מטרם צמצום הב', שאין שם מבחינת אלפין כלום. וע"כ שורש זה מכונה טפה במוח האב, שה"ס מיין דכורין המאירים בז"א, והבן.

אמנם מבחינת הבינה, מקבל הז"א בחינת הה"ג, שה"ס נ' שערי בינה, ונעשה על ידי זה בחי' אל"ם מאלקים שפירשו, בחינת השורש דמילוי אלפין שיש בז"א. כנ"ל באורך. שז"ס ההריון במעי אמא, וע"כ גם בחינת מוח הבינה דז"א בעת הקטנות דיניקה, ניכר בל' המצטיירת בד' ו', שפירשו, עובר במעי אמא, שהוא רומז על השורש הזה דה"ג שמקבל ע"י עיבור, כנ"ל.

ובחינת הו"ו דמות הדעת, שהיא בחינת

כי גם במילויים כל ההפרש וההיכר אינו ניכר אלא בה' של אלקים. (ונלע"ד חיים, כי גם זה ע"ד הנ"ל בציור דאלקים פשוטים. כי הטעם הוא, להורות כי מוח בינה לבדה נתקנה).

רעז) והנה אע"פ שאמרנו לעיל, שהדעת של זמן היניקה אינו רק דרך כללות יען אין ניכר בו רק הגבורה ולא החסד, עכ"ז ודאי שגם הוא כולל חסדים וגבורות, אע"פ שאין החסדים ניכרים. ונמצא כי צריך שיהיו שם ב' שמות של אלקים, ושניהם הם במילוי אלפין. אך החילוק שביניהם הוא, כי אות ה' של אלקים שבחסד דדעת, אותה האלף שבמילואה, צורתה יוי, ואות אלף שבתוך ה' של אלקים דגבורה שבדעת, ציורה יו"ד כנזכר בתיקונים. כי ב' ציורים יש בתוך האלף: יוי, יוד.

אור פנימי

הז"א עצמו, כלומר אחר שעזב את מעי אמו, ובא ברשות עצמו, שנקרא לידה, אשר אז מתגלה בו העביות דה"ג בבחי' הכללות כנ"ל, ע"כ היא מצטיירת בג' ווין, שפירושו ג' קוים מבחינת עביות דבחי"א שנתגלה בו עם לידתו, ועם יניקתו ממעי אמה, שהיא בחי' הכללות, כנ"ל, והבן היטב ויתבאר עוד להלן.

וזה אמרו "וה' דאלקים דדעת, צורתה ג' ווין, ווי"ו בג' קוין, והוא בחינת ז"א שבמות זה כי כבר נולד ויצא, ואז ה' דבינה דדעת מתפשטת בתוכו בסוד ג' קוין וכו'" פ"י: שג' ווין שבציור ה' דאלקים דדעת הוה, רומזים לנה"י דבחי"א דקטנות היניקה המתפשטים בו מאמא מעת לידת הז"א, ועושים בו ג' קוים.

ווי"ש, "גם טעם אחר מסבת הדעת עצמו שצורתו ו'. גם סבה אחרת לסבת הז"א בעצמו שגם הוא נקרא ו'" כלומר שע"כ יצאה הה' דאלקים להצטייר בצורת ווין לגמרי, משום שזה כל ההפרש מן המוחין דח"ב למוח הדעת, כי רק המוחין דח"ב נקראים בשם י"ה, אבל מוח הדעת אין לו אלא ו', שפירושו ו' קצוות בחוסר ג"ר. וכן בבחינת הפרצופים יצא ז"א מבחינת הפרצופים דח"ב הנקראים י"ה,

ונק' בשם ו' המורה ג"כ על חסרון ג"ר שבעצמותו, כנודע. וע"כ יצאה גם הה' דאלקים דדעת, להצטייר כולה בצורת ווין, כי הדעת הוא בחינת הו"ק של המוחין, וכן הוא בחינת ז"א של המוחין, כלומר, כי רק הדעת נבחן למוחין אמיתיים של הז"א, אשר הממעלה למטה מתפשט ממנו לגופא דז"א, אבל החו"ב אינם מתפשטים בגופא דז"א, אלא בבחינת הארה בלבד. כנודע.

וטעם הא' הוא בבינה, דהיינו כי ג' הווין רומזין על גה"י דבינה מהכלים האמצעים שלה, המתפשטים בו עם המוחין דיניקה שעיקר גילויים הוא עם הלידה במוח הדעת. כנ"ל. וטעם הב' הוא מכת הדעת עצמו, שנקרא ו' של המוחין כנ"ל. וטעם הג' הוא משום שרק המוח הוה לבדו מיוחס לז"א הנקרא ו', וע"כ יצאה ה' דאלקים מן צורת יודין ודלתין של ה', וקבלה לצורת ווין, כנ"ל.

רעז) אלקים דחכמה מילוי ביודין, ודבינה בההין, ודדעת באלפין: ויש להבין השינוי שבכאן, אשר המילוי דאלפין, המה למטה מהמילוי של ההין, כי המילוי דההין הם בבינה, והמילוי דאלפין הם בדעת. ובמקומות אחרים כגון במילויים דאה"י,

(רעח) וטעם הדבר כי הגבורה היא עיטרא דנוקבא דז"א וניתנה אליה. והנה הנוקבא נקראת ד' כנודע, והיא סוד ד' שבזה האלף, שצורתה י' ו' ד'. ולכן היא בקוץ התחתון שלה, אך קוץ העליון שהוא י' הוא בג"ד. והי' שבאמצעם הוא דז"א. ולכן לרמוז שהיא עטרא דגבורה שהיא לצורך הנקבה, נצטיירה בצורת י' ו' ד'.

(רעט) ונודע, כי ג' המוחין הם בחינת שלשה אותיות יה"ו, ונודע, כי ז"א ההוי"ה שלו הכוללת הוא במילוי אלפין, שהוא בגימטריא מ"ה, והנה יה"ו במילוי אלפין הם בגימטריא ט"ל. והנה בג' אלקים שיש באלו תלת מוחין דיניקה במילויים, כנ"ל, יש בשלשתם ט"ל אותיות ג"כ, והי' איך השלשה שמות של אלקים שבתלת המוחין, הם ג"כ שם בסוד יה"ו.

(רפ) גם דע, כי כל מוח אלקים אלו, מתפשט לכמה בחינות וצירופים, כי אלקים הוא מצטרף לק"ך אירופים, כנזכר בספר יצירה.

אור פנימי

יהיו: דיודין בחב"ד, ודאלפין בחג"ת. ודההין בנה"י. וצריכים לזכור כאן את המתבאר בענין ג' המילואים יה"א, לעיל (רף תס"ג תשובה א') כי המילוי ביודין רומז להמשכות שמטרים צמצום ב', והם באים בהפרצופים ע"ב ס"ג דאצילות, המקבלים מבחינה שכנגדם מע"ב ס"ג דא"ק. מלבד מטבור ולמטה דס"ג, שמקבל מבחינה שכנגדו בס"ג דא"ק מטבור ולמטה, ששם כבר הושרש הצמצום ב' בג"ר דנקודים המלבישים שם, ולכן ו' דפרצוף ס"ג דאצילות, כבר היא במילוי אלף, כזה ואו. אבל הי"ה דס"ג וכל הוי"ה דע"ב, המה במילוי יודין. עש"ה. ואין להאריך. ולפיכך בחינת חב"ד דבינה, שהם י"ה שבה עד החזה, הם במילוי יודין להיותה מקבלת מלמעלה מטבור דבינה דא"ק, שהיא ס"ג דא"ק, וה"ס אהי"ה דיודין שבגי' קס"א. ובחינת חג"ת דבינה היא במילוי אלפין, כי היא כבר מקבלת מטבור ולמטה דס"ג דא"ק, ששם מושרש צמצום הב' דעלית ה"ת בעינים, המרומז במילוי אלף.

ובחינת גה"י דבינה הם במילוי ההין, שמורה שעדיין אין בה זווג, מחמת החוסר עביות שבה, כי אין בה עביות רק מבחינת עביות דשורש, שאינו ראוי לזווג, והיא מקבלת ממדרגה שלמעלה ממנה. עש"ה. אמנם כאן כשמדבר מבחינת י"ה דמוחין, אשר אפילו בבינה, דהיינו בי"ה דס"ג, אין עדיין גילוי לבחי' אלפין, כנ"ל, ע"כ אלקים דחכמה הם במילוי יודין, שהיא הי' דמוחין. ואלקים דבינה, שהיא הה' דמוחין להיותה עדיין בבחינת אחורים על החכמה, כי הגם שאלו המילויים מתגלים בז"א רק בעיבור ב', מ"מ בעבור ב' הראשון, עדיין המצב דאז"א פב"א, וכל הזווג הזה דגדלות המתגלה בו הם רק בבחי' חסדים מכוסים באחורים דאמא, וע"כ אין זווג בבחינת בינה דמוחין עם החכמה, וע"כ אין בה עוד מילוי יודין, אלא מילוי ההין, המורה על הכלים החיצונים שאין שם זווג עדיין.

ובחינת המילוי דאלפין, תחלת הגילוי שלו כאן, הוא רק במוח הדעת, שהוא בחינת חג"ת דמוחין, הנמשך מן החזה

כי תיבה בת ה' אותיות, בונה ק"ך בתים. ועי' בדרוש כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא, כי שם נתבאר זה באורך. והנה כל זה הוא במוחין דיניקה.

* (רפא) והנה ענין הדדים בעצמם, הם נמשכין משם אלקים, כי הנה הנקבה נקראת אלקים, כנודע, ויש בה שם אלקים בג"ר, וכן בג' אמצעיות, וכן בג"ת. והנה שם אלקים שבג' אמצעיות שבה, מתפרש לג': א"ל בימין בסוד חסד אל. ומ"י בשמאל, כי שם סוד בינה הנקראת מ"י, ולכן סוד מ"י דאלקים הוא בגבורה. וה' מאלקים באמצע.

(רפב) ומאלו תלת בחינות מתפשט אל דדי האשה. כי אל דאלקים מתפשט בדד הימיני, ומ"י דאלקים בדד שמאלי, וה' דאלקים בין ב' הדין באמצע. ולכן הושמה אות ה', באמצע שם אלקים: א"ל מכאן, ומ"י מכאן, וה' באמצעם.

(רפג) וז"ס אותם ב' הנביאים הנקראים אלדד ומידד, שהיו יונקים מב' דדי הנקבה התחתונה נוקבא דז"א. ואלדד הוא הא', כי דד ימין

אור פנימי

ולמטה דבינה, ששם הושרש כבר בחינת צמצום הב', כנ"ל. וה"ש "ונמצא כי גם במילואים כל ההפרש וההכר אינו ניכר אלא בה' של אלקים" כי אילו המילואים המשתנים ביה"א, אינם אלא רק בה' דאלקים, אבל בשאר ד' אותיות אין השתנות הזו נוהגת בהם כלל, כי המילואים של האלף למד יוד מס, הם קבועים בלי השתנות. ונמצא שהאלקים דגדלות שהם במילואים, ענינם שוה להאלקים דקטנות שהם בלי מלואים, שזה וזה אין להם הכר בין ג' המוחין, זולת בה' דאלקים לבד. אלא בקטנות שעוד הה"ת בעינים, ואינו ראוי לזווג, אין המילואים דאלקים נזכרים שם. כי המילוי הוא העביות המבאר קומת המדרגה ע"י הזווג עם האו"י, וכיון שאין שם זווג אין העביות עולה בשם. וענין מציאות העביות כשהיא לבדה בלי זווג, מתפרש

רק בצירור בלבד, שמצד החכמה מצטיירת הה' דאלקים בד"י, ומצד הבינה בד"ו ומצד הדעת בג' ווין, כנ"ל באות רע"ג וכו'. אמנם בגדלות, דהיינו אחר עיבור הב' שלאחר ב' שנות יניקה שהה"ת יורדת מעינים לפה, כבר יש שם זווג על המילואים, ומציאות העביות מצד החכמה, שנצטייר אז בד"י, הראה עתה פעולתה בזווג, וע"כ נתמלאו האותיות דאלקים בבחינת יודין: אלף למד הי יוד מס. ומציאות העביות מצד הבינה שהיתה בצירור ד"ו נתגלה עתה באלקים דהה"ן בלבד, שזה מורה על בחינת אחרים הבינה השולטת עדיין ואינה מזדווגת עם החכמה, להיות בסוד המצב דפכ"א, כנ"ל. ונמצא שעביות דבינה עדיין לא הראה פעולתה עתה. ועביות שמצד הדעת, שהיא ג' ווין, שפירושו הארת ה"ג דאמא בעביות דבחי"א, הראה עתה פעולתה, ונתמלאו האותיות דאלקים במילוי אלפין, שהוא כל

* מבוא שערים ש"ה ח"ב אמצע פרק ג'.

המצטרפת עם א"ל דאלקים, ונעשים א"ל דד. ומידד הוא הדד שמאלי המצטרפת עם מ"י דאלקים ונעשה מ"י דד.

רפד) והנה החלב הנמשך אל ב' הדדים, הוא דרך אות ה' מאלקים שבאמצעם, שהיא נעשית צינור החלב המריק באמצע לב' הדדים, ומתפשט לכאן ולכאן בסוד ת"ת המכריע בין שניהם. ונודע, כי החלב אינו שוה בבחי' א' כי החלב הנמשך בדד ימיני יהיה יותר מתוק מהחלב הנמשך בדד שמאלי.

אור פנימי

שהיא בחינת חכמה, כי הבינה אינה מקבלת ממנו שום הארה כדי להשפיע לו"א. באופן שמות החכמה מצד המציאות לפי עצמו, הוא גם עתה בתכלית השלמות, כי מציאות העביות של ד"י דצינור ה' דאלקים כבר הראה פעולתה, ואותיות דאלקים נתמלאו מבחינת היודין, כנ"ל. ועכ"ז אין ז"א נהנה מזה כלום, משום האחורים דבינה המכסה על החכמה. והבן היטב.

רפד) החלב הנמשך אל ב' הדדים, הוא דרך אות ה' מאלקים שבאמצעם, שהיא נעשית צנור וכו' בסוד ת"ת המכריע בין שניהם: כבר נתבאר, שכל המדרגות אין להן הכר זולת בה' דאלקים, שהיא בחינת בינה עצמה. כנ"ל. שהיא בחינת הארת ה"ג דאמא, המתגלה בעיבור בסוד אל"ם מאלקים, וביניקה בקטנות בסוד אלקים, שאז מתבארת הה' דאלקים בג' ציורים: ד"י, ד"ו וג' ווין. ובגדלות היניקה, שאז מתגלים עצם הה"ג דאמא בסוד הווג, כי ה"ת יורדת מעינים ובאה במקום הווג, כנ"ל, אז מתמלאת הה' דאלקים: ביודין, ובההין, ובאלפין, כנ"ל. הרי שכל הווגים מתבארים רק בה' דאלקים. וז"ש שהדדים עצמם הם שמות אלקים דאלפין, שהם בתג"ת של או"א, שהווג נעשה על מסך דבחי"א, וכל וווג הוא בקו אמצעי כנודע, נמצא שמקום הווג הוא בת"ת, וע"כ נבחן שם בחינת ה' דאלקים. ואותיות א"ל דאלקים, הם בדד ימין, ומ"י דאלקים הם בדד שמאל, שע"י הווג הנעשה

בחינת הגדלות דכלים. כי צורתה מראית החיבור דמים תחתונים שהם אח"פ, ויוד תתאה דצורת א' ביהד עם המים העליונים שהם גו"ע, ויוד עלאה שבצורת הא', כנ"ל דף תס"ג תשובה א' עש"ה.

אמנם עדיין הם בשמות אלקים ולא בשמות הויות, והוא מפאת הבינה הנמצאת עוד במצב פב"א עם החכמה, כי עיבור הב' הוה נמשך ע"י העלאת מ"ן מאחורים דאו"א דחלוקה ב' דנקודים, שאינו מספיק אלא להעלות אח"פ הנפולים דאו"א ולהחזירם לראש, ולא להחזירם פב"פ, כנ"ל (דף א' רי"ג ד"ה ולפיכך עש"ה) וע"כ אין הבינה משפעת לו"א מזווג זה אלא בחינת חסדים מכוסים ממדרגתה עצמה ולא מהארת חכמה, רק שהם עתה בחינת חסדים דג"ר, מתוך שאמא כבר חזרה לראש, וע"כ ז"א משיג ג"ר דרוח, כנ"ל. ולפיכך עוד אין כאן בחינת גדלות ממש דמוחין, שהם בחינות הויות, אלא שהם עוד בבחינת קטנות ושמות דאלקים, אלא שאותיות דאלקים נתמלאו, להיותם בסוד הווג דשלמות הרוח.

והנך רואה, שעוד אין כאן שום גילוי למוח החכמה, מפאת המצב של פב"א שבחו"ב, ואין כאן שלמות רק מצד בינה בלבד, אשר החסדים שהיא משפעת עתה אל הו"א הם בגדלות גמור, אחר שכבר השיגה אח"פ שלה, כנ"ל. וע"כ גם עתה אין הכר בין מוח למוח אלא רק בה' דאלקים שהיא בחי' בינה ולא ב"י דאלקים

רפה) ונמצא כי שני מיני חלב יתפשטו דרך זה הצנור, שהיא ה' מאלקים, ושתייהן צריכים להמצא רמוזין באות ה' זו. והוא, כי יש בחינת מילוי ויש בחי' ציור, כי כשתמלא ה' זו בג' מיני מילויים, שסימנם יה"א. כנודע והם: ה"י, ה"ה, ה"א, הם בגימטריא א"ל. ועם ג' כוללים הם ל"ד, ואות ה' עצמה הם ל"ט. וכללות הכל ביחד, או כללות הה' עצמה הם מ' כמנין חל"ב.

רפו) גם יש בחינה אחרת, כי כשתקח ג' המילויים לבדם הנזכר, שהם יה"א הם בגי' י"ו, וכשתצייר אות ה' בב' ציורים, שהם: ד"ו, ד"י, הם בגימטריא כ"ד, ועם י"ו של המילוי, הרי מ' ג"כ כמנין חל"ב, הרי

אור פנימי

בה' דאלקים שבת"ת, הם מתמלאים במוחין דיניקה, המכונה חלב. הרי שה' דאלקים העומדת באמצע הדדים היא הצנור המוריק שפע החלב לב' הדדים, שע"י מקבלים הו"ת כל המדרגות דשמות אלקים ע"י היניקה.

רפה) שני מיני חלב יתפשטו דרך זה הצנור שהיא ה' דאלקים וכו' כי יש בחינת מילוי ויש בחינת ציור וכו': כבר ידעת, שמציאות העביות בפרצוף כל עוד שאינה ראויה לזווג, נבחת רק בציור האות. וכשהעביות היא במקומה, אלא שעוד לא נעשה עליה הזווג, נבחת למילוי בלי אותיות הפשוט. וכשהעביות היא בזווג, אז נבחן שהשמות הם במילואיהם.

גם נתבאר שבכל המדרגות דשמות אלקים, אפילו בגדלות אחר עיבור הב', עדיין אין שם מבחינת הארת חכמה, מפני שהמצב דאו"א הם בפב"א. ואין אמא מזדווגת עם חכמה להשפיע מהארתה לז"א. אלא שבינה משפעת לו מבחינת עצמה, שהיא חסדים מכוסים כנ"ל. ולפיכך נבחן, שעיקר השפע היא מבחינת הימין דבינה. שה"ס אל שבדד ימין, שמשם מושפעים החסדים השלמים כנודע. אמנם השפע המושפעת מבחינת השמאל דבינה, שהיא מ"י שבדד שמאל, אינה עוד על צד השלמות, כי האחרים דבינה רוכב שם, המונע אל

הימין שלה שהוא בחי' חכמה להזדווג עם השמאל להשפיע חכמה. ונמצא שהשמאל שרוי בלי זווג, כי כח הכיסוי דאחרים שלה נבחן בה לצד שמאל, שאינה מפסקת אותה, זולת ע"י המ"ן שבעיבור ב' לאחר ט' שנים ויום א', כנודע. אשר אז תוזרת אמא פב"פ עם אבא.

וזה שאומר, שבחינת הצינור בהיותו משפיע לקו ימין, הוא מתבאר בשמות עם המילואים, דהיינו: ה"י היה ה"א, שעולה א"ל, ועם ג' הכוללים ועם כללות הצנור עצמו, שהוא ה' הרי הם עולים בגימטריא חלב. וזה מורה שהשפע הבאה בדרך זו היא מבחינת הזווג בכל השלימות, להיות השם מתמלא כראוי לו. אמנם בהיות הצנור הזה דהיינו הה' דאלקים משפיע מבחינת השמאל שבו, הוא מתבאר במילויים לבד בלי הפשוט, שהם: י' דמילוי ה"י וה' דמילוי ה"ה, וא' דמילוי ה"א. שג' המילויים האלו עולים י"ו. ועם ב' בחינות הציור של הה', שהם ד"ו וד"י שמבחי' הקטנות, עולים בגימטריא חלב. שזה מורה שהשפע ההיא אינה באה מבחינת הזווג, כי המילויים אינם מתחברים אל השמות שלהם, שהוא מפאת האחרים דבינה הרובצים שם, כדי לכסות החסדים כנ"ל. והנה נתבאר היטב ההפך מחלב דדד ימין לחלב דדד שמאל. והבן היטב.

נתבאר ב' מיני חלב באות ה' דאלקים, שהם החלב הנמשך אל דד ימין, והחלב הנמשך בדד שמאל.

רפז) גם נודע, כי הדדים נקראים ג"כ שדים, כמ"ש בין שדי ילין. והענין דע, כי יש שדי ברפ"ה, והם בדדים. ויש שדי בדגש, והוא שם קדוש, והוא למטה ביסוד.

רפח) והענין הוא, דע כי שם ההויה יש לה ד' מילויים, והם: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. וכל א' הוא בחינת ע"ב. כי גם שם ס"ג עם יוד אותיות המילוי, הוא ע"ג. וכן שם מ"ה עם חשבון ארבע אותיות פשוטות, הם כ"ו, ומ"ה הרי ע"א, ועם הא' היתירה שיש בשם ס"ג שנעשה ע"ג, הרי ע"ב. ושם ב"ן בבחי' אחוריו, שהוא: י' י"ה יה"ו יהו"ה, הוא ע"ב, הרי הם ג"פ ע"ב, בהתחברותם עם חשבונות אחרים כנזכר.

אור פנימי

רפח) ג"פ ע"ב בהתחברותם עם חשבונות אחרים: שלשם ס"ג מתחברים יוד אותיות המילוי שלו, ולשם מ"ה מתחבר החשבון דאותיות הפשוט שלו, ולשם ב"ן מתחברים החשבון של האחורים שלו. אשר רק בעת חיבור החשבונות אלו הם משיגים בחינת ע"ב. הנה הרב חוזר כאן לבאר ענין ההפרש בין שפע החלב דד ימין, לשפע החלב דד שמאל, שביאר לעיל מבחינת הצנור, כנ"ל בדיבור הסמוך, וכאן מבאר מבחינת הע"ב רי"ו שבסוד עיבור הב' הבאים עם תשלום ב' שנים דיניקה, כי ע"ב רי"ו הם אותיות עיבור, כנודע. והענין: כי כל עוד שאין בפרצוף זולת אור הרוח, שאז אור הרוח מתלבש בכלים דחב"ד, ואור הנפש בכלים דחג"ת. הנה אז אין הארת ע"ב יכולה להתפשט בו, אפילו בגדלות הבא לאחר עיבור ב', כנ"ל בסוד החלב הנמשך מדד שמאל, ע"ש. כי בינה עוד לא הפסיקה האחורים שלה הסותמת על אור החכמה, כנ"ל. וע"כ בינה וזו"ן מקבלים אז מע"ב, הארה סתומה בבחי' הגבורה והסיתום שבנה"י דע"ב, המאיר להם מבחינת היסוד שלו בלי זווג עם נה"י

דאמא, ואז נסתמים הבינה וז"א ונקבא גם מאור החסדים. וביאור הדברים: כי ידעת שיסוד דאבא הוא צר ואריך, שפירוש, שהוא צר מהארת חסדים, ואריך בהארת חכמה, כנודע. וע"כ אין התחתונים יכולים לקבל ממנו אפילו הארת חכמה שבו, כי הם נסתמים מחסדים, ואין אור החכמה מתקבל בפרצוף זולת באמצעות לבוש דאור החסדים. ולפיכך כל עוד שאין זווג או"א פב"פ, אשר בחינת הצר ואריך דאבא נעשה לאחד עם בחינת רחב וקצר דאמא, שאז יוצאת ההארה מיסוד דאבא מושלמת, הן דחכמה מבחינת עצמו, והן מאור החסדים מבחינת הרחבה שבנה"י דאמא, שהוא מכח התאחדותו עם יסוד דאמא. וכל עוד שאינם פב"פ, אלא שהם פב"א, שאמא עור לא הפסיקה אחורים שלה ואינה מזדווגת עמו, נמצא הארתו של יסוד אבא סותם את התחתונים ע"י הארתו בהם, דהיינו לבינה וזו"ן. כי הם מתרוקנים אפילו מאור דחסדים. כי בחי' הצר דיסוד אבא, סותם עליהם כנ"ל.

ובשעה שבינה וזו"ן מקבלים הארת ע"ב במצב דפב"א, כנ"ל, הסותם אותם

(רפט) אמנם הע"ב הראשון מכולם, הוא מפורש יותר, ולכן אותו הע"ב נמנה לבדו, והוא בגי' חסד, ולכן מקומו בחסד. וג' ע"ב האחרים נעשים רי"ו, שהם בגי' גבורה. הרי ע"ב רי"ו כנ"ל. ובה תבין איך גם היניקה היא בסוד עיבור שהם אותיות ע"ב רי"ו הנזכר.

(רצ) והנה ע"ב רי"ו אלו, יוצאים משם הוי"ה עצמו השרש שלהם, שהוא בגימטריא כ"ו, ושם זה הוא בת"ת. וע"ב בחסד, ורי"ו בגבורה. וכללות ג' בחי' אלו, שהם: ע"ב, רי"ו, כ"ו, שהם בחג"ת, הם בגי' שד"י. וכמבואר אצלינו בכונת י"ג מדות ויעבור וכו'. ע"ש כי שם נתבאר היטב.

(רצא) והרי כי נרמז בחג"ת שם שד"י, וכנגדם גם בנה"י יש: ע"ב רי"ו כ"ו, בנצח ובהוד וביסוד, והוא שד"י ג"כ. אלא שמזה השדי העליון שהוא יותר רחמים יען הוא בג' אמצעיות, ולכן הוא ברפה. כמ"ש בין שדי ילין, הנה משם נעשו השדים המריקים החלב הלבן, ומתהפך בהם

אור פנימי

מחסדים, הם נקראים בשם רי"ו, שהם ג' פעמים ע"ב, ע"ב דבינה, וע"ב דו"א, וע"ב דנוקבא, שאז נסתמים מחסדים וכן הגבורה שורה עליהם. והו' הרמז, שרי"ו הוא בגי' ראי"ה ובגי' גבורה. כי הארת הע"ב מכונה ראי"ה, שהוא חכמה הנקרא עינים, וכיון שהמה סותמים אותם מחסדים כנ"ל, ע"כ הוא בגימטריא גבורה.

והו', שהחשובות נתוספים על ס"ג מ"ה ב"ן, עד לרמז עליהם מספר ע"ב. כי בינה וזו"ן בשעה שהם כסדרם, שס"ג משפיע בהם רק מאור דחסדים שבו בלבד, בלי הארת חכמה, נקראת בינה בשם ס"ג וז"א בשם מ"ה ונוקבא בשם ב"ן. כנודע. אמנם בשעה שהארת נה"י דע"ב מתגברת להאיר בהם מטרם הזווג עם נה"י דאמא, הנה אז נפסק הזווג בס"ג שאינו יכול להשפיע עוד הארת חסדים שבו, ונמצא בעת ההיא שנשאר בעשר האותיות שלו לבד בלי החשבון שלהם. כי המלכות עם המסך ועביות שבה, המעלים אור"ח בעת הזווג נקראים בשם חשבון, כנודע, ועתה כיון

ואז נשאר ז"א ריקן לגמרי בלי אור, ולא נשאר רק בחינת השורש שבו שהוא הוי"ה בלי שום מילוי, הרומז על אור הנפש בכלי דכתר, כי בחינת רוח אין בו מפאת הפסק הזווג דחסדים בס"ג, כנ"ל. והו' הרמז, שמ"ה וכ"ו עולים ע"א. כלומר, בעת שהארת ע"ב מתגלה בז"א שהוא מ"ה, אז נעלם ממנו המילוי דאלפין, שהוא אור דחסדים ונשאר רק בהוי"ה פשוטה שהיא בגי' כ"ו. הרי שתוספת הגימטריא כ"ו באה מכח הארת ע"ב אליו, ומראה על הפסק הארת חסדים שבו.

הדם לחלב, שהוא רחמים. אך שדי שהוא בדגש, כמ"ש ואל שדי וכו' והוא מורה על דין, הוא בג' אחרונות נה"י.

רצב) ונמצא כי בזמן היניקה ינק ז"א מאלו השדים, שהוא שדי העליון ברפה, מחג"ת דאמא, והגדילו ג' אמצעיות דז"א, ונעשו בו סוד ע"ב רי"ו כ"ו, כנוצר. ואח"כ ג"כ הנה"י של ז"א, יינקו מאלו השדים העליונים, הנעשו בהם ע"ב רי"ו כ"ו אחרים תחתונים בנה"י שבו, בסוד שם שדי בדגש, שהוא יותר דין.

אור פנימי

ונוקבא דז"א, שהיא ב"ן יורדת או לגמרי לבחינת אחרים, כי תחילת בנין של הנוקבא דז"א מתחלת, אחר גדלות דמ"ה שהוא ז"א, ובעת שז"א חוזר לקטנותו חוזרת הנוקבא לבחינת אחרים, כנודע. והו' הרמו, שהאחרים דב"ן הוא בגימטריא ע"ב, כלומר שע"י הארת ע"ב בא הב"ן לבחינת אחרים לגמרי. הרי שבחי' ע"ב המתחברת אל הנוקבא עושה אותה לבחינת אחרים לגמרי, ונעשה מחוסר כל בנין.

והנה נתבאר היטב, סוד ג' ע"ב שהם בגי' רי"ו, שפירושו, הארת ע"ב בעת המצב דפכ"א, שאז אין נה"י דאבא מתמתקים בנה"י דאמא, ונמצא אז הארת יסוד דאבא בבחינת צר ואריך, ונעשה בבינה וזו"ן סתימה גדולה, כנ"ל, וע"כ הארה זו היא בחינת גבורה, ובחינת שמאל.

וזה אמרו "אמנם הע"ב הראשון מכולם הוא מפורש יותר, ולכן אותו הע"ב נמנה לבדו וכו' וג' הע"ב האחרים נעשים רי"ו, שהם בגי' גבורה וכו', יוצאים משם הוי"ה עצמו השורש שלהם, ושם זה הוא בת"ת, וע"ב בחסד, ורי"ו בגבורה וכו', הם בגי' שד"י, פירוש: כי שם ע"ב הא', הוא בחינת חכמה עצמה, שהוא עצמו אינו סובל מכל הסיתום הוה, כי הוא אינו צריך לחסדים, כי אין אור דחסדים מתחיל אלא מבינה ולמטה כנודע. ולפיכך הוא בימין. אבל ג'

הע"ב האחרים שהם בינה וזו"ן המקבלים ממנו, כבר הם צריכים לחסדים, כי כל עצמותם הוא אור דחסדים, וע"כ שורה עליהם הסיתום והגבורה, וע"כ המה כולם בשמאל. וע"ב ורי"ו האלו מאירים רק בהקצוות, ונודע שעיקר הפרצוף הוא קו האמצעי שבו, שבפרצוף הרוח הוא ת"ת. ונתבאר שת"ת נשאר בעת הארת ע"ב הנ"ל, רק בבחינת שורש לבד, והיינו הוי"ה פשוטה בלי מילוי כנ"ל, הרי שאין בקו האמצעי אלא הוי"ה פשוטה, שהוא בגי' כ"ו, והוא הנושא והמכריע אל הקצוות ששם הע"ב בימין, ורי"ו בשמאל. ומסוד הוי"ה פשוטה שבקו האמצעי מתגלה השם שד"י, שהוא הארת נה"י, כנודע. כי הוי"ה פשוטה, פירושה אור הנפש בכלי דכתר, שהוא נה"י. הרי שבחינת הארת הע"ב בדרך הנ"ל, שהם ע"ב ורי"ו וכ"ו, הם מגלים בת"ת השם שד"י. וז"ס בין שדי ילין. כלומר שאין זה שם בקביעות כן, אלא בחינת לינה.

רצב) ואח"כ גם כן נה"י של ז"א יינקו מאלו השדים העליונים, הם נעשו בהם ע"ב רי"ו כ"ו אחרים תחתונים בנה"י שבו בסוד שם שדי בדגש: פירוש, בזמן הגדלות דיניקה, שאז מתחברים הכלים דאח"פ לז"א, שאז נשארים הכלים דת"ת כולם לבחינת אור הרוח, כנ"ל בדברי הרב (דף א' קצ"ט

רצג) והרי נתבאר בזה, איך ע"י היניקה נעשה ז"א בסוד ו"ק גמורות, כי מה שהיה תחלה בעיבור תלת כלילן בתלת, עתה נתפשטו לו"ק ממש בסוד פרצוף אחד, קשורים זה בזה היטב דרך קוין. והרי זה תיקון נוסף, על תיקון הנעשה על ידי העיבור.

אור פנימי

אות קצ"ד) ובחי' העביות יורד לנה"י שד"י, שפירשו שמגלה סוד הקדושה, שהוא החדשים, אז יורדים עמהם גם בחינת הע"ב מוחין דאבא ממש. אבל בהיותו למעלה רי"ן וכ"ו הנ"ל, ונעשה השם שד"י בדגש, בחג"ת, אינו נבחן עוד לבחינת שם קדוש, המורה על שלימות העביות שבו הראויה אלא רק בסוד בין שדי ילין, שזהו בקטנות לזווג דגדלות. ובוה נעשה סוד שם קדוש דיניקה, שאין העביות במקום הזווג כנ"ל.

הסתכלות פנימית

המתבאר באורך (לעיל דף תתכ"ח תשובה כ"ח) שנתבאר שם, כי אריך פירושו חכמה והיפוכו הוא קצר, שמורה על מחוסר חכמה. ורחב פירושו, מרובה בחסדים. והיפוכו הוא צר, שפירושו מחוסר וריקן מחסדים. והנה יסוד דאבא, הוא מחוסר חסדים לגמרי, שמכח זה הוא מכונה בשם צר, כי כן הוא נמשך מן שורשו העליון בע"ב דא"ק, אשר המסך דבחי"א נודכך בספירת ההוד שלו, שהוא התפשטות קומת החסדים מאמא דע"ב דא"ק, בסוד אמא עד הוד אתפשטותה ולא האיר ביסוד דע"ב, אלא בחינת אור המלכות, שפירושו הארה מצומצמת הנמשך עוד מאבא דע"ב דא"ק. שהיא בחינת חכמה בלבדה, אבל בלי חסדים לגמרי, כי קומת החסדים שה"ס בחי"א הנמשכת מאמא, כבר נודככה ונפסקה. ומשם נצטייר הכלי הזה דיסוד דאבא בסיתום גדול מחסדים, ורק בהמשך של הארת חכמה מצומצמת. כמ"ש בחלק ה' (דף של"ו ד"ה חזר ע"ש) וז"ס שהוא צר מחסדים, אבל אריך בחכמה. ונתבאר בתשובה כ"ח הנ"ל, שבחינת יסוד דאבא זה לא נפגם לא בצמצום ב' בעת עלית ה"ת לעינים, ולא בעת שביה"כ, כי היה שם בסוד שאול הנחבא אל הכלים, עש"ה כי אין להאריך כאן.

אבל יסוד דאמא הוא בהיפך ממש, כי בה שלט ענין עלית ה"ת לעינים, וע"כ נעשה היסוד שלה קצר מאור החכמה, כי כח הצמצום על החכמה מפאת ה"ת שנתחברה עמה שולט ביסוד שלה, והוא קצר מלהאיר חכמה. אבל הוא רחב באור החסדים, כי בחינת אור החסדים אינו נפסק מאמא לעולם עש"ה.

ומטעם הנ"ל, אין שום הולדת נשמות אלא ע"י זווג דאוי"א יחד, כי בעת שיסוד דאבא מזדווג ונעשה לאחד עם יסוד דאמא, הרי הארתם בתכלית השלמות, כי יסוד

(א) צריכים להבין היטב, ענין השינוי שבלידה ז"א מלידת כל הפרצופים, כי בפרצופי א"ק ביאר הרב, שכל הפרצופים יצאו דרך פה דפרצוף העליון הסמוך לו, וכל תחתון מלביש על כן לתג"ת נה"י דעליון. וכן ג"כ בג"ר דאצילות, שהם: עתיק, א"א ואו"א, יצא כל תחתון מפה דעליון, ומלביש לתג"ת נה"י דעליון, דהיינו ממקום יציאתו ולמטה. וכאן בז"א מבאר הרב, שהוא נולד ויוצא מיסוד דאמא. ועוד, שלפ"ז היה צריך להלביש לאמא מיסוד ולמטה, דהיינו ממקום יציאתו ולמטה כמו בכל הפרצופים העליונים, אמנם אינו כן אצל הז"א, כי הוא מלביש מחזה דאמא ולמטה, הגם שמקום יציאתו הוא דרך היסוד.

וכן צריכים להבין היטב, ההפרש בין ב' בקיעות של היסודות שמביא הרב, דהיינו שלעת הזווג דא"א בשביל זו"ן, אומר שנבקע יסוד דעתיק (לעיל דף תתק"כ אות פ"ט) וכאן לעת לידה אומר (דף א' קכ"ח אות ו') "נמצא שם אורות רבים מאד ואין הכלי יכול לסובלם ונבקע ונרחם דרך פיו כיון שיש שם בקיעה ממש הוא נבקע ונרחב, ואז האורות התבונה שהם בעל הבית דוחין את הז"א לחוץ שהוא האורח ונולד" והנה נתבאר באו"פ שם, שענין בקיעת יסוד דאמא האמור כאן פירושו, ענין חזרת דלת וציר דקטנות למקומו, ע"ש. אלא שצריך להבין למה נקרא זה בקיעה, הלא אין בקיעה אלא לשם ביטול הכלי והמסך ממה שהיה. ועוד שכאן אומר בקיעה סתם, ושם אומר בקיעה לארכו, וצריכים להבין ההפרש שבהם.

(ב) הנה מקורם של הדברים הוא, בהפרש מיסוד דאבא, ליסוד דאמא, שהרב מבארם, שיסוד דאבא הוא צר ואריך, ויסוד דאמא הוא קצר ורחב. וצריך שתזכור היטב פירושה

הה"ת שבעינים, אינה ממעט אותה כלום, כי בלאו הכי היא נמצאת תמיד בסוד כי חפץ חסד הוא. כמ"ש שם באו"פ. והזווג הזה בוקע בקיעה לרוחבו בפה דראש דא"א כי נתפתח הסתימה דחסדים שבחך שלו ע"י זווג עם הגרון, כנ"ל. והוא בחינת א"א עד החזה, ששם מלבישים או"א עלאין ממקום יציאתם, שהוא הפה דא"א, עד החזה, ששם מסתיים זה החסד דמין הא' הנזכר.

ד) ויש כאן עמקות רבה, כי נתבאר לעיל שהתולדה היוצאה מהזווג דיסוד אבא עם יסוד אמא, היא בשלמות גמורה: הן מחכמה מכח דאריך דיסוד אבא, והן מחסדים מכח הרחבה דיסוד אמא. וא"כ היה צריך להיות בחינת בקיעה זו דפה לבחי' בקיעה לארכו, כלומר שיתגלה שלמות החכמה. וכן או"א היוצאים ונולדים דרך הפה הזה, היו צריכים להיות בבחינת חסדים מגולים בהארת חכמה, להיותם יוצאים מבחי' חך שהוא יסוד דע"ב שמשם נמשך החכמה, ומסוד הגרון שהוא בבחינת חסדים. אבל נודע, שבחינת או"א כולם הם רק בחסדים מכוסים. אמנם הענין הוא, כי אין גדלות בלי הקדם של קטנות, וכיון שכל ענין של הצמצום והגבורה דה"ת שעלתה לעינים לא נגלה בהמסך הזה דגרון דא"א, מפאת כי חפץ חסד הוא, שז"ס שאומר הרב, שהוא חסד דמין הא', שהוא מטרם התפשטות הזרועות, כנ"ל. ולכן אין יסוד דאבא שהוא החך יכול שם לגלות כחו, לא מבחינת הצר שבו, ולא מבחינת האריך שבו, אלא שנכלל לגמרי בשליטת הבינה, דהיינו בהרחבה שבה, וע"כ נשאר תמיד בחינת הפה בבחינת הבקיעה לרוחבו, ואור החכמה דיסוד אבא מתכסה ונעלם בתוכה.

אבל רק כשטפת הזווג דחך וגרון ההם, נמשכת עד לפה דישו"ת, שהם בחינת ז"ת דבינה שבגרון דא"א, שהם עומדים מחזה דא"א ולמטה, שלהיותם בחינת שורשי הזו"ן, הנה הם צריכים להארת חכמה, כנודע, אשר ע"כ הם נבחנו

דאבא משיג בחינת הרחבה בשפע חסדים מתוך יסוד דאמא, והוא שלם בין בחכמה ובין בחסדים, וכן יסוד דאמא משיג בחינת הארת החכמה מיסוד דאבא, והיא שלימה בין בחכמה ובין בחסדים. וע"כ התולדה היוצאת מהם, היא בשלמות הנרצה. כי הולד משיג בחינת האריך דאבא ובחי' הרחבה דאמא.

ועם זה תבין, ענין התחלקות ת"ת דא"א לב' חצאים: חציו העליון לאו"א וחציו התחתון לזו"ן. כי ידעת, שיש ב' מיני חסד בגוף דא"א שמגרון ולמטה: א' הוא חסד העליון, המתפשט מבינה אל הגוף מטרם שיתחלקו ב' דרועין לימין ושמאל, שמשם יצאו או"א עלאין ומלבישים לא"א עד החזה. ב' הוא החסד המתפשט אחר שכבר נתחלקו הזרועות לימין ושמאל. שמשם יצאו ישו"ת המלבישים מחזה ולמטה דא"א. כנ"ל בדברי הרב דף תת"צ אות מ"א מ"ב מ"ג. עשה ובאו"פ כל ההמשך.

ג) וצריך שתדע, שכל הבקיעות שישנם בגוף, המה בחינת בקיעות לרוחבו. ע"ד שנתבאר לעיל ביסוד דאמא. שפירושם הוא, שהמסך הסתום דעור הגוף, נתבקע, כדי לגלות הרחבה דחסדים דרך שם. והתחלתם הוא הפה דראש, שיש שם בקיעה לרוחבו הנקרא שפתים. ונבאר בבחינת הפה דא"א, שהוא עיקר עולם האצילות, כי או"א וזו"ן הם רק לבושים אליו. והנה ידעת, שאין בראש דא"א זולת כתר וחכמה בלבד, ונמצא הפה דראש שהוא בחינת מלכות דחכמה, והזווג הוא בבחינת יסוד דחכמה, שנקרא חך, עם הגרון שהוא הבינה שיצאה לחוץ כנודע. והנה זווג זה, הוא ממש כמו זווג או"א עלאין, כי החך הוא יסוד דאבא, שהוא חכמה. שה"ס צר ואריך, והגרון הוא סוד הבינה, אלא בחינת ג"ר דבינה, שפירושו שבחינת השפעת חסדים דיסוד שלה, הוא בחינת החסד דמין א', שאין בו כלום מבחינת התחלקות ב' הזרועות לחסד וגבורה, להיות

ו) ובוה מובן מה שאומר הרב, אשר מזווג דנשיקין יוצאים רק או"א, וכן מלאכים וחיצוניות העולמות, אבל מוחין דז"א וכן נשמות בני אדם הבאים מפנימיות העולמות, אינם יוצאים זולת ע"י זווג דיסודות, כמ"ש (בע"ח שער ל"ט דרוש ד' ע"ש). והוא כנ"ל שמוזוג דנשיקים אינו נמשך רק חסדים מכוסים, ע"כ אינו מספיק אלא לאו"א גופייהו, להיותם בסוד חפץ חסד. וכן למלאכים שהם נמשכים ג"כ מבחינת חסדים מכוסים בלא הארת חכמה. אבל ז"א וכן נשמות בני אדם שהם צריכים להארת חכמה אין זווג דנשיקין מספיק להם, אלא לזווג דיסודות הם צריכים, שמשם החסדים מגולים בהארת חכמה. ומה שהם מתחלקים תחת השם חיצוניות ופנימיות, הוא, כי אין הארת חכמה מתפשטת בהרצוף זולת ע"י התלבשות תוך חסדים, וע"כ מכונה ההארת חכמה בשם פנימיות, והחסדים בשם חיצוניות.

ז) ואין להקשות, איך אנו מחשבים את התפשטות דחסד דמין הא' עד החזה דא"א, שהוא נחשב לחסד מטרם התחלקות הורעות, והרי הורעות הם למעלה מחזה דא"א. והענין הוא, כי בחינת המסך דיסוד דעתיק, אשר מתלבש בא"א מהגרון עד החזה, הוא הממשיך הארת הג"ר דבינה עד החזה דא"א, בדומה דמסך דיסוד אמא המתלבש בז"א עד החזה. כמ"ש במקומו. וזה הטעם, שבהזווג דאו"א לצורך העיבור דז"א, שאז הם צריכים להשפיע לו מזווג היסודות כנ"ל, דהיינו שאו"א וישסו"ת יחזרו לפרצוף אחד ופומייהו דיסו"ת יחזרו להיות יסוד דכללות, כנ"ל, שאז טפת הזווג דנשיקין נמשכת לפומייהו דיסו"ת. הנה אז "צריך המסך דיסוד דעתיק להבקע לאורכו" כלומר, שצריך להתבטל ממנו אותה הבקיעה דרוחב שהוא ממשך מפה דא"א למקום החזה, ויתהפך להיות לבחינת בקיעה לאורך, ואז יוכלו או"א לחזור פב"פ ולקבל הארת חכמה

לחסד דמין הב', שכבר נוהג בהם קטנות וגדלות, כי בקטנותם, החסד נתלבש בגבורה, ונתצמצם מה"ת שלמעלה, לכן עתה בעת גדלות, שנעשה הזווג דחך וגרון דא"א, ויורד להם טפת הזווג, הנה עתה היסוד דאבא, שהוא החך, מגלה את בחינת הצר ואריך שבו ובעזרת הזווג דהרחבה דבינה, מגלה שם בחך וגרון דיסו"ת קומת שלמה של חסדים בהארת חכמה.

ח) והנך רואה, שבעת ביאת טפת הזווג דחך בגרון דא"א לפומייהו דאו"א, אין הארת חכמה יכולה עוד להתגלות, להיותם מטרם שנתחלקו הורעות, שהיא הג"ר דבינה, כנ"ל, אלא כשנמשכת לפומייהו דיסו"ת, שהם בחינת חסד בהתחלקות הורעות, אז מתגלה ההארת חכמה דיסוד אבא. ותדע, שבחינת הזווג דפומייהו דיסו"ת הווא, נקרא בשם זווג היסודות. ובחינת הזווג דפומייהו דאו"א, נקרא זווג דנשיקין, וכן הזווג דפה דא"א. כנ"ל.

וטעם שפומייהו דיסו"ת נקרא בשם יסודות, הוא, כי אין הזווג דגדלות, דהיינו בהארת חכמה, נעשה רק בעת שאו"א וישסו"ת חוזרים לפרצוף אחד, דהיינו בעת שאו"א עלאין משיגים קומת ע"ב ומלבישים לבחינת ג"ר דא"א, כנודע. והנה אז נמצא הפה דיסו"ת שנעשה לבחינת יסוד דכללות ב' הפרצופים שנתחדו, כנ"ל בדברי הרב (דף תתקמ"ה אות קמ"ח. וא' נ"ו אות ק"א ע"ש) לפיכך נחשב תמיד בחינת יסוד, כי אינו נבחן לפה דיסו"ת, זולת בהיותם נפרדים לב' פרצופים, ואינם ראויים למוחין דגדלות. והנה נתבאר היטב, כי מזווג דנשיקין במקום יציאתם, בפה דא"א ובפה דאו"א, אין שם שום גילוי אל מוחין דגדלות, דהיינו להארת חכמה. אלא אחר התפשטות טפת הזווג אל מקום היסודות דאו"א, שהם בכללות יסו"ת, שבכח הטפה הנמשכת אליהם מוחין וגרון, חוזרים ומתיחדים גם יסודות דאו"א דכללות, ואז מולידים מוחין דגדלות בשביל ז"א.

ט) עתה מתבאר היטב מה שהקשינו לעיל באות א', מאחר שז"א יוצא ונולד מיסוד דאמא, היה צריך להלביש אותה, ממקום יציאתו ולמטה, ולמה הוא מלבישה מחזה ולמטה. ועתה מובן היטב. כי נתבאר שהיסוד הזה שז"א נוצר ונולד משם, הוא יסוד דכללות או"א וישסו"ת לפרצוף אחד, שהוא בחינת הפה דישסו"ת בעת שהם מתחלקים לב' פרצופים. כנ"ל באות ה'. ונודע, שלעת לידת ז"א, שוב הם מתחלקים לב' פרצופים, ונמצא, שז"א נולד ויוצא מפה דישסו"ת. ולפי"ז היה צריך להלביש באמת מפה ולמטה דישסו"ת, דהיינו לחג"ת נה"י שלהם, אלא כיון שכל עיקר בחי' ז"א הוא בחסדים מגולים, ע"כ אינו יכול להלביש מקום חג"ת דישסו"ת, ששם מקום החסדים המכוסים שבהם, כנ"ל, והוא מוכרח להלביש חצי ת"ת התחתון של ישסו"ת, מחזה ולמטה, כמו ישסו"ת לא"א ואו"א, כנ"ל. והנה נתבאר היטב, שאין שום הפרש בלידת ז"א מבשאר הפרצופים כי גם הוא נולד ויוצא מפה דעליון, וגם הוא מלביש ממקום יציאתו ולמטה כמוהם, וכל השניוי הוא רק בזה אשר או"א וישסו"ת נעשו פרצוף אחד לעת העיבור שלו, נעשה הפה דישסו"ת, שהוא העליון שלו, לבחינת יסוד ממש דכללות של שניהם, כנ"ל באות ה', ובערך זה נחשב שיוצא ונולד מיסוד דאמא. ושינוי ב' הוא, שאין ז"א יכול להלביש חג"ת דישסו"ת, משום שכל שורשו הוא בחי' חסדים מגולים, וע"כ הוא מתאחו רק בנה"י דישסו"ת. ואינו יכול להלביש כל המקום הזה שממקום יציאתו ולמטה, דהיינו מפה שלהם ולמטה, אלא מחזה ולמטה בלבד, כמבואר.

י) גם מובן היטב, ההפרש בין ענין בקיעת יסוד עתיק, האמור אצל יחוד או"א וישסו"ת לפרצוף אחד, ובין בקיעת יסוד דאמא האמור כאן אצל לידת זו"ן. כי בעתק אומר שנבקע לאורכו, שפירוש,

במכוסה במקום חיך וגרון שלהם, באופן, שתוכל להתגלות החכמה שבה ברדתה לפומייהו דישסו"ת, דהיינו ליסודות דכללות. והנה נתבאר היטב ההפרש מבקיעה לרוחבו, שפירוש, בקיעת סתימת החסדים כדי שיתגלו החסדים. ובקיעה לאורכו, שפירוש, בקיעת הסיתום דחכמה כדי לגלות חכמה. וזכור זה.

ח) ועם האמור, מובן היטב ענין התחלקות הת"ת דא"א לב' חלקים, המובא לעיל באות ב'. כי כל ת"ת כולל כל הו"ק, כנודע. ונתבאר אשר ב' מיני חסד מתפשטים מן הבינה אל הו"ק דא"א, שעד החזה דא"א. דהיינו בחג"ת שלו מתפשט החסד דמין הא', שהחסדים שלו הם תמיד מכוסים. ומחזה ולמטה דא"א מתפשט החסד דמין הב'. שרק החסדים הללו ראויים להתגלות בהארת חכמה, כנ"ל באות ג' ד'. ועל פי ההבחן הזה מתחלקים ג"כ הלבושים דו"ק דא"א, שמחציו ולמעלה, בחג"ת שלו מלבישים אותו או"א, שגם הם מבחינת חסדים המכוסים. ומחציו ולמטה, דהיינו בנה"י שלו, מלבישים אותו זו"ן, שהם מחסד דמין הב' שדרכם בחסדים מגולים כנ"ל.

וכמו שת"ת דא"א, מתחלק לב' חצאים, כן על אותו דרך, מתחלק ג"כ ת"ת דאו"א לב' חצאים, דהיינו ע"פ ב' מיני חסדים הנ"ל: שמחזה ולמעלה בחג"ת שלהם, הם בחסדים מכוסים כבחינתם עצמם. ומחזה ולמטה, בנה"י שלהם, הם מתלבשים בישסו"ת, והם שם בחסדים מגולים. וכן עד"ז מתחלק ג"כ ישסו"ת, שרק מחזה ולמטה מתגלה בחינת החסדים המגולים שבהם, אבל מחזה ולמעלה הם בחסדים מכוסים, כמו א"א ואו"א, ועד"ז מתחלק ג"כ ז"א עצמו בעת גדלותו, שרק מחזה ולמטה מתגלים בו החסדים המגולים, אבל מחזה ולמעלה הוא כמו א"א ואו"א וישסו"ת.

שנתבטל ממנו אותה בקיעה לרוחב שיסוד דעתיק ממשיך מפה דא"א, למקום החזה המכסה על חכמה, ונתהפך לבחינת בקיעה לאורך שפירשו, שממשיך הארת חכמה. וכאן אומר, שנבקע הרחם דרך פיו וכו', שפירשו, שממשיך חסדים, כנ"ל באות ז'. ומה שקורא כאן בשם בקיעה, הוא, כי אחר שנתחבר אל הרחם הדלת וציר הב' דגדלות, נעשה שם בחי' ס' סתומה המעכב ושומר על העובר שלא יהיה בו יניקה לחיצונים ולא יפול לחוץ, ובעת לידה, שחוזר ונתעורר שם כח הדלת וציר דקטנות, ע"י עלית ה"ת לעינים, בסוד כי נהפכו עליה ציריה, אז נפרדו הדלתות זה מזה, שהיא נבחן כמו בקיעה, כמ"ש באורך (לעיל דף תתנ"ז תשובה ק"ג) וכיון שנעשה שם זוג דא"א בעביות דבחי"א, המוציאה קומת חג"ת, הרי שנעשה שם בקיעה לרוחב. וזהו אמרו "ונבקע הרחם דרך פיו" כלומר, כיון שיסוד הזה דכללות הוא בחינת פה דישסו"ת, שהוא בחי' בקיעה לרוחב, וע"כ נבקע הרחם מבחי' זו. וזה שממשיך, כיון שיש שם בקיעה ממש הוא נבקע ונרח"ב" כלומר, כיון שהוא באמת בחי' פה דישסו"ת, שיש שם בקיעה ממש, שהיא בקיעת הפה, אלא שנעשה לבחינת ס' סתומה מכח שנעשתה לבחינת יסוד דכללות, כנ"ל, ועתה חזרה בחינת הבקיעה דפה למקומה. באופן, שז"א נולד ויצא מבחינת הפה דישסו"ת, כמו כל תחתון היוצא דרך פה העליון. כנ"ל. והבן היטב כי קצרתי כאן. ויתבאר במקומו באורך.

שנתבטל ממנו אותה בקיעה לרוחב שיסוד דעתיק ממשיך מפה דא"א, למקום החזה המכסה על חכמה, ונתהפך לבחינת בקיעה לאורך שפירשו, שממשיך הארת חכמה. וכאן אומר, שנבקע הרחם דרך פיו וכו', שפירשו, שממשיך חסדים, כנ"ל באות ז'. ומה שקורא כאן בשם בקיעה, הוא, כי אחר שנתחבר אל הרחם הדלת וציר הב' דגדלות, נעשה שם בחי' ס' סתומה המעכב ושומר על העובר שלא יהיה בו יניקה לחיצונים ולא יפול לחוץ, ובעת לידה, שחוזר ונתעורר שם כח הדלת וציר דקטנות, ע"י עלית ה"ת לעינים, בסוד כי נהפכו עליה ציריה, אז נפרדו הדלתות זה מזה, שהיא נבחן כמו בקיעה, כמ"ש באורך (לעיל דף תתנ"ז תשובה ק"ג) וכיון שנעשה שם זוג דא"א

לוח השאלות לפירוש המלות

- (א) מהי א' דמילוי ה' שצורתה יו"ד.
 (ב) מהי א' דמילוי הא של אלקים שצורתה יו"ד.
 (ג) מה הם אבות.
 (ד) מהן אבנים.
 (ה) מהו אודם שכולד.
 (ו) מהו אורות תחתונים נכנסים תחילה.
 (ז) מהם אתורים דאהיה.
 (ח) מהם אכסדראין וארין.
 (ט) מהו אל מימינא, ומ"י בשמאלא, ה' באמצע.
 (י) מהו אלקים בפשוט.
 (יא) מהו אלקים במילוי יוד.
 (יב) מהו אלקים במילוי אלפין.
 (יג) מהו אלקים במילוי ההין.
 (יד) אלם מאלקים.
 (טו) מהי אריכת רגלים דאמא.
 (טז) מהם אהיה דיודין, דאלפין ודההין.
 (יז) מהו ב' דדים דאבא.
 (יח) מהו בהדי הוצא לקי כרבא.
 (יט) מהם בנים.
 (כ) מהי בקיעה לרותבו.
 (כא) מהי בקיעה לאורכו.
 (כב) מהי בקיעה ממש.
 (כג) מהם ד' פרקין בתג"ת.
 (כד) מהם דדים.
 (כה) מהי דוה.
 (כו) מהו דוחק גדול.
 (כז) מהי דחיה.
 (כח) מהי דחית האורות למטה.
 (כט) מהו דם הלידה.
 (ל) מהו דם בהמקור.
 (לא) מהו דם טמא.
 (לב) מהו דם שאינו טמא.
 (לג) מהו דם מתהפך לחלב.
 (לד) מהו דם מזוקק וברור.
 (לה) מהו דת"י שבבן שנים ט' ויום א'.
 (לו) מהי ה' דאלקים בציור ד"י.
 (לז) מהי ה' דאלקים בציור ד"ו.
 (לח) מהי ה' דבין הדדים שנעשתה לצנור.
 (לט) מהי ה' דהוד שנעשתה לקוף.
 (מ) מהם ה' מים טמאים.
 (מא) מהם ה' דמים טהורים.
 (מב) מהי הארה להעלות מ"ן.
 (מג) מהי הגדלה.
 (מד) מהי הגדלת אברים.
 (מה) מהי הגדלה ממשית.
 (מו) מהו המסו.
 (מז) מהי השאלה.
 (מח) מהם התחלקות הדעת לאדרין ואכסדראין.

א' רנ תע"ס חלק י"ב

מט) מהי התכללות הפרצופים.

נ) מהי התפשטות כח החלב לז"ת.

נא) מהי התפשטות ל"ב נתיבות החכמה.

נב) מהי התפשטות נ' שערי הבינה.

נג) מהו זווג דחצות לילה.

נד) מהו זווג דק"ש שעל המטה.

נה) מהו זווג דק"ש דקרבות.

נו) מהו זווג דק"ש דיוצר.

נז) מהו זווג דק"ש דערבית.

נח) מהם חו"ב דיניקה.

נט) מהם ח"י חדשי יניקה.

ס) מהי חיות בהשאלה.

סא) מהו חיצון.

סב) מהו חלב.

סג) מהם חלב ודם.

סד) מהו טבורא דלבא.

סה) מהם י"ב גבולי אלכסון.

סו) מהן י"ה דאלקים.

סז) מהי יניקה אמיתית.

סח) מהי יניקת נה"י מהשדים.

סט) מהי ירידת הקטנות למטה.

ע) מהו ירך יעקב.

עא) מהו כבד.

עב) מהם כ"ד גבולים.

עג) מהם כ"ח חדשי יניקה.

לוח השאלות לפירוש המלות 1250

עד) מהם כלים חיצונים דאו"א.

עה) מהם כלים פנימים דאו"א.

עו) מהם כלים עליונים נגדלים תחלה.

עז) מהי כללות.

עת) מהו כתר דו"א.

עט) מהו לב.

פה) מהם ל"ב אלקים דמעשה בראשית.

פא) מהם ל"ב נתיבות החכמה.

פב) מהם ל"ב שנים.

פג) מהי לבר מגופא.

פד) מהי לידה.

פה) מהם מגולים.

פו) מהו מוח.

פז) מהם מוחין דאלקים.

פת) מהם מוחין דבן ד' שנים.

פט) מהם מוחין דבן ו' ויום א'.

צ) מהם המוחין דבן ט' ויום א'.

צא) מהם מוחין דגדלות.

צב) מהם מוחין דהולדה.

צג) מהם מוחין דכללות.

צד) מהם מוחין דקטנות.

צה) מהם מזונות.

צו) מהי מחצית הפרצוף ממש.

צז) מהם מטלטלין.

צח) מהי מ"י.

צט) מהו מקום הריון.

ק) מהם מקיפים דל"מ דצלם.

קא) מהם מקיפים דקטנות אבא.

קב) מהם מקיפים דקטנות אמא.

קג) מהם נו"ה לבר מגופא.

קד) מהו ניקוי הפסולת.

קה) מהם נ' שערי בינה.

קו) מהם נש"ב שבז"א.

קז) מהו נצח ישראל.

קח) מהו סובל.

קט) מהם סיגים בלתי גמורים.

קי) מהם סיגים גמורים.

קיא) מהם סיגים דח' ספירות ראשונות.

קיב) מהם סתומים.

קיג) מהם עולמות ונשמות.

קיד) מהי עונת איש גמור.

קטו) מהי עונת בן ט' ויום א'.

קטז) מהי עונת בן י"ח.

קיז) מהי עונת הפעוטות.

קיח) מהו עיבור א'.

קיט) מהו עיבור ב'.

קכ) מהו עיבור ג'.

קכא) מהי עכירת הדם.

קכב) מהי עכירת דמיון.

קכג) מהו עליונים דכלים נגדלים תחלה.

קכד) מהו עלמא דדכורא.

קכה) מהם עשרה דמים.

קכו) מהו פנימי.

קכז) מהי פנימיות דקטנות אבא.

קכח) מהי פנימיות דקטנות אמא.

קכט) מהי פנימיות וחיצוניות.

קל) מהי פסיעה לבר.

קלא) מהן פעוטות.

קלב) מהו ציור הולד.

קלג) מהו צינון.

קלד) מהו צירי.

קלה) מהו צר.

קלו) מהו קיטטא דחיי.

קלז) מהו קפאון.

קלח) מהו ראש הקטן.

קלט) מהי ראשית.

קמ) מהי רגל קוף הארוך.

קמא) מהו רקיע.

קמב) מהי שאלה.

קמג) מהו שדי בדגש.

קמד) מהו שדי ברפה.

קמה) מהם שדים.

קמו) מהו שקר אין לו רגלים.

קמז) מהם תחתונים דאורות נכנסים תחילה.

קמח) מהו תיכון.

קמט) מהי תורה.

לוח התשובות לפירוש המלות

א' דמילוי ה' שצורתה יו"ד.

ונה"י שהם בחי' זו"ן, נקראים בנים.
א' ק"ל אות ט.

אבנים:

(ד) בעת הלידה, כשא"א מתמעטים לבחינת כלים אמצעים דהיינו לבחי"א, ומסתלקים הג"ר, ונשארים בנפש רוח, שאז מסתלקים אורות דנפש מנה"י ועולים בחג"ת, ואור הרוח עולה בחב"ד, הנה נבחנים נה"י משום זה לאבנים, משום שנשארו כלים ריקים בלי אורות. (א' ק"ל אות ח').

אודם שבהולד:

(ה) בחינת העביות שבכלים, שעליה נעשה הווג עם אור העליון, נקראת בשם אודם, דהיינו הה"ג דאמא הממותקים במדת הרחמים, בסוד עלית ה"ת לעינים. כנודע. ולעת עיבור דו"א, הנה ע"י אבא נעשה הולבן שבו, כי ע"י ל"ב נה"ח שלו, הוריד ל"ב המלכיות שבו הבלתי ממותקים, לבי"ע, ובירר ממין דו"א רק רפ"ח ניצוצין. והם נבחנים לבחי' לובן בלבד, משום שאין שם בחינת עביות כלום, כי נפרדו ממנו וירדו לבי"ע. ואז האירה בו אמא בחינת ה"ג שלה, שע"י זה השיג ז"א ל"ב מלכיות חדשות, הממותקות במדת הרחמים כנודע. הרי שכל בחינת העביות שבז"א, השיג מאמא דהיינו כל בחי' האודם שבו. (א' קל"ג אות כ"א).

אורות תחתונים נכנסים תחלה:

(ו) מתחלה נבררים הכלים היותר זכים ואח"כ נבררים הכלים העבים, כנודע. וכיון שאין העליון משפיע אלא בדבר העב יותר, כלומר, שכל שהמסך עב ביותר הוא מוציא קומה יותר גבוהה, נמצא כי מתחלה בעת שלא נברר אלא בחי' עביות דשורש לא יצא שם אלא קומת מלכות, שהיא קומת

(א) האותיות של השמות, רומזות על הכלים ובחי' העביות שבהם, אשר אור העליון מזדווג ומתלבש בהם. ואותיות השם בפשוט, רומזות על בחינת העביות דכתר, שעדיין אין שם הכר עביות בפועל, אלא בחינת שורש לבד, וע"כ האור המלובש שם הוא אור הנפש לבד, כי אור הנפש מתלבש בכלי דכתר כנודע. ואם האותיות הן במילואים, מורים שכבר יש שם הכר עביות בפועל, שעליה מזדווג אור העליון, ומוציא שם הע"ס המתיחסות למדת העביות ההיא.

ובגדלות היניקה, שכבר יש שם וווג דה"ח וה"ג במוח הדעת, אלא שהם בלי הארת חכמה, משום שאו"א הם בפב"א, כנודע. ע"כ השם אלקים דמוח הדעת הוא במילואים: אלף למד הא יוד מס. וכיון שהוא מתחלק לה"ח וה"ג, ע"כ נבחן שם ב' שמות של אלקים: לה"ח, ולה"ג. וההכר ביניהם הוא בא' דמילוי ה"א, שאלקים דה"ח מצוירת הא' ביו"י, י' למעלה, ו' באלכסונא וי' למטה. ואלקים דה"ג הא' מצוירת ביו"ד: י' למעלה ו' באלכסונא, וד' למטה. מטעם כי הנוקבא נקראת ד' וה"ג הן בחינת הנוקבא שבדעת, ולכן מרומזת בד' שלמטה. א' רל"ה אות רע"ו.

א' דמילוי הא של אלקים שצורתה יו"ד:

(ב) ע"י לעיל תשובה א'. (שם)

אבות:

(ג) החו"ג הם אבות לזו"ן, כנודע. גם נודע שזו"ן דה"ח הם נ"ה, ותג"ת הם כח"ב דה"ת. ולפיכך, נקראים התג"ת אבות, להיותם בחי' כח"ב, וכן בגדלות הם נעשים לחב"ד, וחז"ב נקראים אבות.

נה"י הנקראת עיבור. ואח"כ לעת לידה, שנתגלה שם עביות דבחי"א, הוציא קומת רוח, הנקרא יניקה, וכו' כנודע. הרי שאורות תחתונים יוצאים מתחלה ואח"כ האורות העליונים (דף א' קצ"ו אות קצ"ג).

אחורים דאחיה:

ז) לבושי מוחין דז"א, הם מאחורים של השם אהי"ה. והטעם, כי בעת הוויג להוציא המוחין דז"א, נעשים תמיד או"א וישסו"ת לפרצוף אחד. וישסו"ת אינם עולים אז בשם זולת או"א בלבד. ונודע, כי השמות של או"א הם הוי"ה אהי"ה. ואלו הלבושי מוחין הם בחינת או"ת, העולה מהמסך ומלביש הע"ס דאו"י, אשר בחינת דאו"ת הזה יורד ומלביש המוחין גם בעת כניסתם בז"א. כנודע. וכיון שהמסך הוא מבחינת אמא עלאה, שנקראת אהי"ה, ע"כ נבחנו הלבושים ההם לבחינת אחורים דאהי"ה. ומה שהם רק מבחינת האחורים, הוא משום כי אין העליון משפיע אל התחתון אלא מבחינת האחורים שלו. וכיון שיש בהם ע"ס, ע"כ הם עשר שמות אהי"ה, ואהי"ה באחורים עולה ד"ס, וה"ס עשרה דמים. (א' קמ"ג אות נ"ה).

אכסדראין ואדרין:

ח) אדרין פירושם: חדרים פנימים ואכסדראין, פירושם: חדרים חיצונים והם כינויים לחג"ת נה"י דז"א. כי בחג"ת, החסדים מכוסים, שפירוש, שאפילו בעת שיש הארת חכמה בחסדים, מ"מ נגזזת שם ואינה מתגלית. וע"כ נבחנו חג"ת לפנימים, ששם הארת חכמה בסתר ואינה נראית לחוץ. ונה"י דז"א, דהיינו מחזה ולמטה. נבחנו לחדרים חיצונים, כי בעת שיש הארת חכמה בחסדים, הם יוצאים ומתגלים שם. וע"ש הגילוי הוו דהארת חכמה, נבחנו לחדרים חיצונים. (א' רכ"ב אות רמ"ד).

א) אל מימינא ומי"י בשמאלא ה' באמצע: ט) א"ל, הוא שם המורה על חסדים,

ומי"י רומז על גבורות, והוויג הוא תמיד בקו אמצעי. ולכן נבחנו המוחין דיניקה, אשר שם א"ל הוא בדד ימין, ששמה החסדים. ושם מי"י הוא בקו שמאל ששמה הגבורות, ובחי" הוויג שהיא באמצע, היא בבינה שהיא ה' דאלקים, כי י"ה דאלקים הם חו"ב. כנודע. כי אין במוחין דיניקה אלא חסדים וגבורות, וז"א מקבלם דרך הקצוות, שמשם אל שבימין, מקבל ה"ת, ומשם מי"י שהוא בשמאל, מקבל ה"ג. (א' רל"ז אות רפ"ב).

אלקים בפשוט:

י) השמות בפשוטם, רומזים על בחינת עביות דכתר לבד, שהיא בחינת שורש הכלים. ונבחנו לכלים דכתר. והאור שבהם נבחן לאור הנפש. כנ"ל בתשובה א', ע"ש. ובחינת הקטנות דמוחין דיניקה, שאין שם אלא נפש דרוח ורוח דרוח, נבחנו משום זה השמות שהם באותיות פשוטים. (אלף קנ"ט אות ק"ב).

אלקים במילוי יו"ד:

יא) מוח החכמה דז"א, בעת הגדלות דיניקה, הוא בחינת אלקים במילוי יודין. כלומר, שה' דאלקים היא במילוי י', כזה: אלף למד הי יוד מס. והוא משום שבחי" החכמה היא עדיין מטרם צמצום ב', שע"ז רומזת המילוי יודין, כנ"ל דף תס"ג תשובה א'. ע"ש (א' רל"ד אות רע"ו).

אלקים במילוי אלפין:

יב) עי' לעיל תשובה א', א' רל"ד אות רע"ו.

אלקים במילוי ההין:

יג) כיון שבבחינת יניקה אין מצב דחו"ב אלא פב"א, שבינה לא הסירה עוד אחורים שלה כלפי החכמה כנודע. ע"כ נבחן מוח הבינה שהוא אלקים במילוי

הם לא נתקנו באצילות להיותם בחינת בי"ע ממקורם מצמצום ב'. ולפיכך לעת גדלות הז"א באים נה"י חדשים לז"א. מבחינת ה"ג דאמא, ואינם נה"י של עצמו מזמן הנקודים, כי הם אינם נתקנים אלא בגמר התיקון, שאז מתבטל הפרסא, ואלו הנה"י ששמשו לז"א בעת הגדלות נקודים, חוזרים ומתחברים לז"א כמ"ש בזהר דאז ימטי רגלין ברגלין, שפירושו דרגלי ז"א דאצילות, יתפשטו לסיום רגלי א"ק, עד לנקודה דעוה"ז, כי בי"ע ישובו להיות אצילות. אמנם בשתא אלפי שני, דהיינו לפני גמר התיקון משמש ז"א בבחינת נה"י דהארזא אמא, המכונה שאמא מארכת רגליה ומוציאה לז"א נה"י חדשים. (א' קצ"ב אות קפ"ח). ובאופ"ש שם ד"ה הוצרכה ע"ש כל ההמשך.

אהיה דיודין דאלפין ודההין:

טו) קומת אמא עלאה נחלקת לרת"ס: חב"ד, חג"ת, נה"י. ואהיה במילוי יודין בי"ה שלה, שהם חב"ד, בהיותה מקבלת מבחינה שכנגדה בס"ג דא"ק שמטבור ולמעלה, ששם עוד לא הושרש צמצום הב', שהוא בחינת אלפין. ואהיה דאלפין הוא בתגית שלה, המקבלת מבחינת שכנגדה מלמטה מטבור דא"ק, ששם כבר הושרש צמצום הב', וע"כ המילואים באלפין. כנ"ל דף תס"ג תשובה א'. ואהיה דההין הם בנה"י שלה, שהם בחינת אחורים, שמילואם בההין. (א' ק"ס אות ק"ה א' קס"ב אות קי"א).

ב' דדין דאבא:

יו) הנה בחינת הדדים, נעשו ע"י עלית נו"ה דא"א, לחיבור אל תג"ת דאז"א בעת העיבור, כנודע. ובחן שש"ע דנצח עלה לאבא, ובו כלול ג"כ ש"ע דהוד, ומהם נעשו דדים לאבא. וש"ע דהוד עלה לאמא, שבו נכלל גם הנצח, ומהם נעשו דדים לאמא. (א' קמ"ט אות ע"ו).

ההין, כזה: אלף, למד, הה, יוד, מס. והוא כי מילוי ההין מורה על בחי' אחורים (א' רל"ד אות רע"ו).

אלם מאלקים:

יד) דיבור, פירושו זווג, הנעשה בפה דראש, דהיינו על העביות המתוקנת בכלי המלכות דראש. והנה ע"י בירור דאבא, נעשה ז"א אל"ם סתם, כי מוריד ל"ב מלכיות הכלולות בו מעת הנקודים, שהם מבחינת צמצום א', ואז נעשה אלם. כי אינו מוכשר עוד לשום זווג, כי אין בו עוד שום עביות. אכן ע"י הארת ה"ג דאמא, שה"ס ל"ב מלכיות חדשות ממותקות מבחינת צמצום ב'. אע"פ שגם עתה עוד אינו ראוי לזווג, להיותו עוד בבחינת עובר, והארת ה"ג דאמא היא עדיין בבחינת שורש העביות שאינו ראוי לזווג, והיא עוד בבחינת אלם, אמנם נעשה על ידה בחינת אל"ם מן אלקים, כלומר, שמשורש הארת ה"ג האלו, תתגלה בו אח"כ בימי יניקה השם אלקים, וע"כ נבחנו אלם אלו הארת ה"ג שהם כבר ג' אותיות אל"ם מן שם אלקים, שאינו חסר לו אלא י"ה המתגלים ע"י יניקה. (א' רכ"ב אות רמ"ו. ד"ה וזה אמרו).

אריכת רגלין דאמא:

טו) הנה עצמותו של ז"א בא מז"ת דנקודים, שלא היה בהם רק כלים דחב"ד חג"ת עד החוה, ומחזה ולמטה כבר היו מתחת הפרסא דאצילות והיו לבי"ע. והגם שבעת הגדלות נתבטל הפרסא, וגם הכלים שמחזה ומטה נתחברו לאצילות, אמנם תכף היה בהם שביה"כ, ואפילו כלים דפנים, שהם מחזה ולמעלה ג"כ נשברו. כנודע.

והנה באצילות בזמן התיקון דז"א לא נתקנו מן הז"ת אלו לצורך ז"א דאצילות, רק הכלים דפנים לבד, שהם הכלים דחב"ד חג"ת עד החוה, אמנם הכלים דאחור, שבעת הקטנות דנקודים היו בבי"ע

בהדי הוצא לקי כרבא:

יח) משל הוא על ספירת הנצח דו"א, הנחשב לאמיתו על עיקר גוף הו"א שאין לחיצונים אחיזה בו, ועכ"ז נעשה בו אחיזה לחיצונים משום התחלפות האורות שהיה בע"ב דא"ק, שאור החכמה עלה ונתלבש בכתר, ואור הבינה בכלי דחכמה, וכו', עד שאור ההוד נתלבש בכלי דנצח, וכו', וע"י התחלפות זו שאור ההוד, שהוא בחי' המלכות נתלבש בכלי דנצח, נעשה לחיצונים אחיזה גם בכלי דנצח. ע"י לקמן תשובה ק"ז. (א' ק"ל אות ט').

בנים:

יט) ע"י תשובה ג' (א' ק"ל אות ט').

בקיעה לרוחבו:

כ) ענין בקיעה, פירשו, שיש שם מקום זווג, שהמסך מעלה או"ח ומלביש הע"ס דאו"י ממטה למעלה, ע"י עיכובו על האור עליון, כנודע, אכן ע"י כח הוויג, נבקע כח העיכוב אשר בהמסך, והוא מתפשט גם ממעלה למטה לע"ס מיניה וביה באותו הכמות שהלביש ממטה למעלה, וע"כ נבחן זה לבקיעה, כי כח העיכוב שבהמסך נתבקע.

והנה יש בקיעה לרוחבו, שפירושה, שהמסך ממשיך ע"י הוויג רק בחינת חסדים לבד, ובחינת חסדים מכונים רוחב. ויש בקיעה לארכו, שפירושו שהמסך ממשיך בחינת חכמה, כי בחינת חכמה מכונים אורך. (א' קכ"ח אות ו').

בקיעה לאורכו:

כא) ע"י לעיל תשובה כ', (א' קנ"ד אות פ"ט).

בקיעה ממש:

כב) יש ענין בקיעה רק לשעת הוויג, כמו ענין הפרסא בגו מעוה, ושאר הפרסאות. ויש בקיעה ממש, שנשאר שם מקום זווג בקביעות, כמו הבקיעה שבפה

דראש. ובחינת הלידה הוא דרך פה דראש דישסו"ת, ששם מקום יסוד דכללות או"א וישסו"ת, כנודע. וע"כ נחשב לבקיעה ממש. (א' קכ"ח אות ו').

ד' פרקין בחג"ת.

כג) בעת עיבור ב' דקטנות, דהיינו הבא לאחר ב' שנים דיניקה, הנה אז ע"י הארת הוויג יורדת ה' תתאה בעינים ומעלים אח"פ דו"א אל הפרצוף, ונשלם הו"א בנה"י שלו, דהיינו בש"ת לכל ספירה וספירה שלו, כנודע. ועכ"ז עוד השלישים התחתונים אינם עולים בשם, משום שמצב הוויג הוה דאו"א הוא בבחי' פב"א, ואין הארת חכמה יכולה עוד להתגלות, מחמת אחורים דאמא, כנודע. וע"כ נבחן אז, שהשיג רק בחינת ג"ר דרוח, וו"ק דגדלות, שהם בחינת נפש רוח דנשמה. ונמצא, שאור הרוח מתלבש בשלישים עליונים, ואור הנפש בשלישים אמצעים והשלישים התחתונים עדיין ריקנים מאור. ולפיכך אין יותר מב"ש בכל מדרגה מרת"ס, שהם: ב"ש בחב"ד וב"ש בחג"ת, וב"ש בנה"י, כי כל אחת חסרה שליש תחתון שלה. גם נודע שכל זמן שאין בכלים דחב"ד רק אור הרוח, הם נבחנים רק לבחינת תג"ת. ולפי"ז נמצא, שבחינת הג"ר דרוח המתלבשים בכלים דחב"ד, אינם עושים אותם לבחינת חב"ד, אלא רק לבחינת תג"ת, להיותם בחינת רוח. הרי שיש לו ב' בחינות תג"ת, כי ג"ר דרוח מתלבשים בכלים דחב"ד, וו"ק דרוח מתלבשים בכלים דתג"ת, והם רק ד' שלישים, כי הן לכלים דחב"ד, והן לכלים דתג"ת חסרים שליש תחתון, וכן לכלים דנה"י. ונמצא שיש עתה בכלים דתג"ת ד' שלישים, ב' שלישים בג"ר דרוח בכ"א מהם. ב"ש לו"ק דרוח בכל אחד מהם. וכן ב"ש בכלים דנפש בכל אחד מהם. (א' קצ"ט אות קצ"ד).

דדים:

כד) בחינת הדדים היא בחי' אמצעית

דא"א, גם אחר הלידה שכבר חזרו ב"ש תחתונים דעתיק לבי"ע.

ולפיכך בעת הלידה, אחר שז"א ירד לבי"ע כנודע, יש לו עוד כח לינק ממלכות דא"א, כי בהיותו בבי"ע יש לו שם השתוות עם ב"ש תחתונים דעתיק אשר במקומו, וכיון שכן, הוא יכול לינק מאותם ב"ש תחתונים דעתיק שהשאירו רשימותיהם במלכות דא"א, כי עתה גם הרשימות ההם כמו מדרגת בי"ע משום שעיקרם של ב' השלישים ההם כבר ירד ונעשה בחזרה לבי"ע. אמנם כיון שהם עומדים עוד בנה"י דא"א, מוזן עליתם לאצילות, ע"כ יש בהם בחינת אצילות. ועי"ז היניקה מאותם הדדים, הוא קונה בחי' הנפש דאצילות בחזרה, כמו שהיה לו בעת העיבור. ועולה ומלביש לנה"י דא"א. והנך מוצא איך הדדי בהמה אלו, שהם ב"ש תחתונים דעתיק שהשאירו כחם בנה"י דא"א, הם המעלים אותו לאצילות, ומהם הוא יכול לינק גם בהיותו בבי"ע, כי משתוים לבי"ע, מחמת שעיקר הבי"ש האלו נמצאים עתה עם הו"א במקום אחד. ועד"ז אחר עליתו והלבשתו לנה"י דא"א, הוא צריך עוד לקנות בחינת נפש דרוח דיניקה, שהושפע לו בעת לידתו, ולא קבל אותה מחמת ירידתו לבי"ע. ע"כ הוא צריך שוב לבחינה אמצעית שתשתוה למדרגתו שהוא עומד עתה בה דהיינו לנה"י דא"א, גם שתהיה בו השתוות לחג"ת דא"א ששם אור הרוח. ואלו הדדי אדם שהם בחג"ת דא"א, יש להם השתוות הוה. כי אותם ב"ש דנו"ה דא"א, שעלו ונתחברו ונעשו לחג"ת דא"א, בעת היותם בקומת ע"ב, כנ"ל, הנה הרשימות שלהם שנשארו שם גם עתה, הם שנתקנו לבחינת דדים ובהיותם בחינת נו"ה דא"א, הרי הם שוים לבחינת הו"א, שכבר נשלם למטה בהלבשתו לנה"י דא"א. ובהיותם בחי' רשימות מקומת חג"ת דא"א מעת היותם בקומת ע"ב, ע"כ יש בהם בחי' חג"ת ורוח, שע"י יניקתם מהם יכול להשיג את

בין תחתון לעליון, אשר יש שם יחס אל התחתון גם בשעה שאינו ראוי לעלות ולהלביש במקום העליון. ויש דדי בהמה, ויש דדי אדם. כי בעת זווג או"א להוציא את הו"א, צריכים להיות בקומת ע"ב, וכיון שאין לאו"א בקביעות אלא קומת ס"ג, שהיא בחינת ו"ק דע"ב, כי ע"כ הם מלבישים לא"א מגרון ולמטה, דהיינו רק לחג"ת נה"י דא"א. לכן בעת הזווג דנשיקין דא"א, הנמשך מהארת הזווג דע"ב ס"ג דא"ק, נמשך אור חדש דבקע לפרסא דאצילות, וב"ש תחתונים דעתיק, העומדים בבי"ע עולים למקום נה"י דא"א, ונה"י דא"א עם ב"ש אמצעים דעתיק שבתוכם עולים לחג"ת דא"א, וחג"ת דא"א עם ב"ש עליונים דנו"ה דעתיק, עולים לג"ר דא"א. ואז גם או"א המלבישים לחג"ת דא"א בקביעות, עולים גם הם לג"ר דא"א, ומשיגים קומת ע"ב כמו ג"ר דא"א. כנודע, והנה אז נבחן, שששה כלים חג"ת נה"י דא"א, נגדלו ונעשו לעשרה כלים: חב"ד חג"ת נה"י, בשביל או"א. ע"ד שנתבאר בוי"ק דו"א לעת גדולתו. ונמצא שהפרקים העליונים והאמצעים דחג"ת דא"א, נעשו לחב"ד לאו"א, ושלישים תחתונים דחג"ת דא"א, עם השלישים העליונים דנה"י דא"א, נעשו לחג"ת לאו"א. וד' השלישים דנה"י דא"א לנה"י דא"א. וקומה זו משמשת לאו"א בכל משך חדשי העיבור עד זמן לידה. והנך מוצא כאן, ב' מיני עליות: א' שב"ש דעתיק שמקומם בקביעות הוא בבי"ע, עלו עתה ונעשו לבחינת למטה מסבור דא"א דאצילות. ועליה ב' היא, כי ב' פרקים עליונים דנו"ה של א"א, נתעלו ונעשו לבחינת חג"ת דא"א. ואח"כ לאחר לידתו של ז"א, שאו"א חזרו לבחינת הקביעות שלהם, דהיינו לקומת ס"ג, מ"מ נשארו בהם בחינות רשימות מאותם ב"פ עליונים דנו"ה דא"א, בתוך החג"ת שלהם, מעת היותם בקומת ע"ב, וכן נשארו רשימות ב"ש תחתונים דנו"ה דעתיק בתוך המלכות

בחנית הרות. והבן היטב. (א' קל"ב אות ט"ו א' קמ"ד אות נ"ט).

דוח:

(כה) ספירת הוד היא בחנית העביות והמלכות דז"א כנודע. והנה בעת שהיא מתוקנת במסך והתיקונים כראוי, הנה ממנה כל הוד הפרצוף, כי במדת האו"ח שהיא מעלית נמדדת כל קומת הפרצוף ושבתו. אמנם בעת שהיא חסרת התיקונים, הנה לא לבד שהפרצוף נעדר מכל אור, נמצאת עוד נהפכת למשחית ח"ו, כי החיצונים נאחזים בהפרצוף, וזה הרמז, והודי נהפך עלי למשחית, גם זה הרמז שאותיות הו"ד נהפכים להיות דו"ה. דהיינו לרמז על ההפכיות הנ"ל. (א' קל"ז אות כ"ט).

דחית האורות למטה:

(כח) האורות החדשים כשנכנסים לפרצוף הם דוחים את האורות הקטנים מהם למטה. למשל, כשיש אור הנפש בפרצוף, הוא מתלבש בכלי דכתר, ואח"כ בבוא אור הרוח הוא דוחה את אור הנפש לכלי דחכמה, והרוח מתלבש בכלי דכתר. וכן בבוא אור הנשמה, הוא דוחה את אור הרוח מכלים דכתר והוא מתלבש בו. וכו' עד"ז כנודע. (א' ר"ב אות קצ"ו).

דם הלידה:

(כט) נודע, כי במ"ן דז"א העולים לאו"א, נכללים בהם כל הפרצופים שלמטה ממנו עד עשיה. כמ"ש דף א' קל"ט אות מ'. ונברר ממ"ן אלו בחדשי העיבור, כל השייך לז"א עצמו, וכל הנשאר במ"ן הללו, שהם שייכים לנוקבא, ולפרצופי ב"ע הם יוצאים משם בבחינת דם לידה. (א' קל"ג אות כ"א).

דם בהמקור:

(ל) דם פירוש, בחנית העביות שבמלכות שעליה שורה הצמצום, שלא לקבל מאור העליון, וע"כ הוא דוממת מלקבל האור, ונקראת משום זה דם. וכשהעביות היא במקומה בנה"י, נבחן הדם במקור, שהדין שורה עליה. אמנם כשעולה אל תג"ת, שאין מקומה שם, היא נמתקת שם ומתהפכת לחלב. (א' קס"א אות ק"ו).

דם טמא:

(לא) הנה במ"ן דז"א שעלו לעיבור לאו"א, נכללים בהם כל הפרצופים שלמטה ממנו, ואחר שנברר כל השייך לז"א, יוצאים השאר בסוד דם לידה. כנ"ל בתשובה כ"ט. אמנם גם מבחינת ז"א אינו נברר כל

דוחק גדול:

(כו) כי הולד נסגר ברחם אמו ע"י ב' הדלתות דקטנות וגדלות, שעושים ס' סתומה, כמבואר בחלק ט'. ולעת לידה, בסבת התעוררות הולד לינק ממעלה למטה, חוזרת ומתעוררת הקטנות דאמא דעלית ה"ת לעינים, שאח"פ שלה חוזרים ונופלים ממדרגתה שה"ס צינן נה"י שלה, שעיי"ז חוזר הדלת וציר דקטנות למקומה והולד יוצא משם ונולד. וענין זה של החזרת הקטנות, נבחן לדוחק גדול כלפי אמא. אמנם לולא חזרת הקטנות לא היו נפתחים הדלתות, וז"א לא היה יכול להולד ולצאת משם. וע"כ אין ז"א נולד אלא ע"י דוחק גדול. (א' קכ"ח אות ו').

דחיה:

(כז) ענין הלידה בא, ע"י הכר העביות דז"א, שהיא משונה מבחינת אמא, כי בשעה שנעשה הווג בעת הלידה על בחי"א, שז"א נכלל בווג הזה, הנה מתחדשת בו אז עביות של עצמו מבחי' זו, כמ"ש בפרצופי א"ק, וניכר בחי' הגוף שבו, ואז נבחן שנפרד ממנה, כי הכר שינוי הצורה הוא המפריד בין הרוחנים. כנודע. והמשך

נבחן שהוא נעשה בזה מזוקק וברור, כי המסך שמקבל מזקק אל העביות ומתקנו באופן שנעשה ראוי לזווג.

והנה בעת העיבור דו"א לא נתקן מן העביות שלו רק בחינת השורש, כי רק שורש העביות נכלל ונתקן במסך דעליון, אבל שאר העביות הכלולות בהוד יסוד ומלכות שלו, לא נתקן עוד. כנודע. וע"כ הם נבחנים לסיגים, כי עוד לא נתקנו במסך דעליון, כי המסך דאז"א דבחינת עיבור אינו אלא מבחינת שורש העביות לבד. כנודע. ולפיכך הם נשארים עוד באמא, ועולים לחג"ת והם נכללים בזווג דכלים אמצעים דאז"א, שהוא בחג"ת, ואז מקבלים בחינת תיקון המסך דבחי"א. ונמצאת העביות הנשארת בהוד יסוד ומלכות, שמקבלת עתה בחינת מסך מאז"א, שבוה נעשתה לדם מזוקק, ונכנסת אל הז"א ע"י יניקתו מתג"ת מהחלב. וע"כ נבחן שהחלב שהוא יונק חוזר ונעשה בז"א לדם מזוקק וברור. שפירושו, שנעשה מתוקן במסך באופן שיהיה ראוי לזווג. (א' קס"א אות ק"ח).

דתי שבבן ט' שנים ויום אחד:
לה בן ט' ויום א', עוד אין לו בחי' יסוד בקו אמצעי, אלא רק דעת ות"ת לבד. כי בו' שנים ויום א' נכנס עטרת יסוד דתבונה, בדעת דז"א, ואז הת"ת ויסוד דז"א עדיין ריקנים מאור. ובשנה ה"ט' ויום א' נכנס היסוד דתבונה, בדעת דז"א, ודוחה את עטרת יסוד דתבונה, למקום ת"ת דז"א, ונמצא עתה שיש לו אור גם בת"ת עד החוזה, כי ירדה שם עטרת דיסוד תבונה אבל מחזה ולמטה, הוא עוד ריקן מאור. אלא אחר כך, לאחר ט' ויום א' יורדים החסדים ליסוד דז"א. (א' קס"ח אות קכ"ז).

ד' דאלקים בציור ד"י:
לו ב' תיקונים עיקרים ז"א מקבל מאז"א לעת העיבור, שהם בירור ע"י ל"ב

הבחינות, כי בחינת העביות דהוד, לא נברר כי אם בחי' השורש של העביות הו' ושאר בחי' נבררים אח"כ ע"י החלב, וכן היסוד והמלכות, הנמשכים מההוד.

ולפיכך נבחן שם ג' בחינות סיגים: א', מה שיך עוד לבחי' ז"א עצמו, שעוד לא הגיע זמן בירורו, שהם הוד יסוד ומלכות שלו. ב', הם מה שכבר שיך לפרצופים תחתונים, ואין לז"א חלק בהם. ג', הם אותם הסיגים שישארו לאחר בירור כל הפרצופים, דהיינו אחר שיתברר גם המלכות דעולם עשיה, שהם סיגים גמורים שאין בהם תועלת עוד, ונקראים דם טמא. (א' קל"ח אות ל"ה ואות מ"א ומ"ב).

דם שאינו טמא:
לב) הבחינה הב' של הסיגים, שהם אלו השייכים לנוקבא ולפרצופי ביי"ע, היוצאים בסוד דם לידה, הם נבחנים לדם שאינו טמא, כי הגם שהם פסולת בערך ז"א, אמנם עדיין נברר מהם לקדושה לצורך שאר הפרצופים, ורק הבחינה הג' הנ"ל בתשובה ל"א, שהם הנשארים אחר המלכות דעשיה, הם נקראים דם טמא, להיותם חלקם של הקליפות. (א' קל"ט אות מ"א).

דם מתהפך לחלב:
לג) הבחינה הא' של הסיגים, הנ"ל בתשובה ל"א. שהם בחי' הוד יסוד ומלכות שבו, שלא נבררו בעת העיבור, הם אינם יוצאים לחוץ עם הלידה, אלא שהם עולים לחג"ת ונהפכו שם לחלב. (א' קל"ז אות ל"ב. א' ק"מ אות מ"ד א' קמ"ב אות נ"א) ע"י להלן בתשובה ל"ד.

דם מזוקק וברור:
לד) הנה ע"י עלית התחתון למ"ן אל העליון, והתכללותו בזווג אשר שם, נמצא עביות התחתון מתתקן במסך דעליון, שע"י נעשה גם הוא ראוי לזווג. וענין השגת המסך אשר העביות דתחתון משיג,

נה"ח דאבא, המברר לרפ"ח ניצוצין שלו, נקיים וטהורים מכל בחי' עביות ודין. ואחר כך מקבל תיקון על ידי אמא, שמאירה לו הארת ה"ג מנ' שערי בינה שלה, שהם בחי' העביות דה"ת בעינים, שה"ת כבר ממותקת במדת הרחמים דאמא.

והנה בזמן העיבור, עוד לא ניכר בו, לא הבירור דאבא, ולא התיקון דאמא, כי הבירור דאבא נמצא עוד שמתעלם לגמרי תוך בחינת התיקון דאמא דה"ג שלה, והבירור הזה אינו מתגלה רק בעת הגדלות דז"א, כי ע"י השלמת הארת אבא הו', יורדת ה"ת מעינים שקבל מאמא, ומחזירה אח"פ שלו למקומם, ונשלם בעשרה כלים, ואח"כ בעיבור ג' מקבל הארת החכמה, שהיא גמר הארת ל"ב נתיבות החכמה דאבא, שהאיר בו בסוד טפת הורע דמיין דכורין. הרי שהבירור דאבא אינה מתגלה אלא לעת גדלותו. אבל תיקון דאמא, הגם שעוד לא מתגלה בו בימי עבורו, כי הוא שם רק בבחי' שורש העביות, אמנם כיון שכבר הוברר בו בימי עיבור הוא מתגלה בשעתו, דהיינו בימי היניקה.

לפיכך ה' דאלקים דמות החכמה של היניקה, מצוירת בד"י, כי ה' שבתוך ה' רומזת לספת המ"ד דאבא, כי אין בחינת אבא ניכר שם, אלא מערך היותו עוד בבחינת טפה במוח האב, כלומר, שלאחר מכאן, כבר מתעלם תוך בחינת התיקון דעיבור שמצד אמא, מכח הארת הגבורות דקטנות שלה, כנ"ל.

אבל ה' דאלקים דמות הבינה דיניקה מצוירת בצויר ד"ו, שו' בלי ראש שבתוך ה' רומז על בחינת התיקון של הארת ה"ג דקטנות דאמא בזמן עיבורו דז"א, אשר זה נתגלה עתה בימי היניקה דכ"ד חודש, בסוד כ"ד גבולי אלכסון. כמ"ש בדברי הרב.

וה' דאלקים דמות הדעת, מצוירת בג' ווין, מפני שעיקרו של ז"א הוא מוח הדעת שבו, כי חו"ב שבו הם רק מבחינת התכללותו מעליונים כנודע. ובו עקר ההכר

מימי העיבור לימי היניקה, כי בעיבור לא נתגלה בו בחינת הקו האמצעי, ולא היה בו אלא ב' מוחין חו"ב לבד, ועתה ע"י יניקה נתגלה בו בחינת קו אמצעי, שהוא הדעת, ויש לו עתה ג' קוים. וע"ז מורה ג' ווין שה' דאלקים מצטירת בהן, שהן ג' קוין.

ומה שכל ההבחנות ניכרים רק בה' דאלקים בלבד, הוא, כי עתה בימי היניקה, אינו נגלה עוד לא בירור דאבא כנ"ל, גם לא בחינת הדעת שבו, כי כל, ההבחן שבו הוא רק בכללות, מבחינת העביות דקטנות שבו, כי עוד אינו ראוי לזווג עד הגדלות. וע"כ כל השבח דיניקה הוא רק בבחינת ה' דאלקים שהיא בינה, ובה מתגלה כל החידושים שבעת היניקה. גם ידעת שבכ"ד חדשי היניקה, עוד ז"א בבחי' קטנות בלי שום זווג על העביות שבו, וע"כ עדיין השמות דאלקים שבו הם באותיות פשוטות בלי מילואים. וע"כ אין להבחין בהן רק בצויר בלבד. (א' רל"ד אות רע"ד ורע"ה).

ה' דאלקים בצויר ד"ו:
לז' ע"י תשובה ל"ו.

ה' שבין הדדים שנעשתה לצנור:
לח' ה' זו שבין הדדין הוא מקום הזווג שבתג"ת דאז"א עצמם, וז"ס שנעשתה לצנור המריק שפע לקצוות, כי הזווג שבין אמצעי הוא המשפיע לקצוות שהם הדדין. והיא ה' דאלקים שהיא בחינת הבינה שרק היא מראה תיקונה בימי היניקה, כנ"ל בת' ל"ו. אמנם הז"א מקבל המוחין דרך הקצוות כי ה"ח הוא מקבל מדד ימין, וה"ג מקבל מדד שמאל. (א' רל"ח אות רפ"ד).

ה' דהוד שנעשתה לקוף:
לט' הוד היא המלכות דז"א, דהיינו התכללות המלכות בז"א, בבחינת עטרת יסוד שלו, והיא נבנית ע"י ז"א לפרצוף שלם. וה' דהוד, היא בחינת כתר מלכות, והיא בחינת הכלי דפנים על המלכות, מזמן הנקודים, כי ז"ת דנקודים מבחינת

ומלכות, שלא נתבררו בעיבור, הם בחינת דם טהור לגמרי, כי מתהפכים ונעשים לה"ח, שהם קומת הו"א.

אבל בחינת הנוקבא הנפרדת ושאר פרצופי ב"ע הכלולים בהעביות דמ"ן דו"א ולא נבררו עמו, הנה הם יוצאים עם הלידה, להיותם כולם בחינת גבורות, כי מו"א ולמטה הם גבורות, ורק ז"א בלבד הוא ה"ח. כנודע. והנה בהם יש גם טמא ממש, כלומר, כי בהם מעורבים כל הפסולת הנשארת אחר כל הבידורים דפרצופי ב"ע, ונודע שהסיגים הנשארים אחר שנתבררה המלכות דעשיה, הם חלק הקליפות הטמאים. ולפיכך כל עוד שלא נבררו הה"ג אלו, נמצא שחלקם של הקליפות מעורבים בהם, ולכן נקראים ה' דמים טמאים. והבן היטב, שאין הכוונה על חלקם של הנוקבא הנפרדת דו"א ושאר פרצופי קדושה דב"ע, אלא על מה שנשאר אחר המלכות דעשיה. (א' קמ"ב אות נ').

הכלים דפנים, דהיינו שממעלה לפרסא דב"ע, הם רק כח"ב תג"ת עד החוה, ונקודת החוה היא המלכות דו"ת דנקודים. ואח"כ בימי גדלות דנקודים, שנתפשטה כל ספירה מז"ת עד לעשיה, נמצא שגם נקודת החוה שהיא בחינת כתר של המלכות, נתפשטה לפרצוף שלם עד עשיה, ונמצאים כל ט"ת שלה הם בחינת אחורים, שקבלה ממטה לפרסא דאצילות. ולפי שכלים אלו דאחורים דמלכות דנקודים, לא חזרו לה בעת התיקון, ע"כ יש לחיצונים אחיזה גדולה בה, כי יש להם אחיזה בכל ט"ת שלה. וז"ס ה' דהוד שנתארכה ונעשתה לקוף, שרומז על התפשטות ט"ת דמלכות למטה מן השורה, דהיינו למטה מפרסא דאצילות בעת שביה"כ, אשר הרשימה דהתפשטות הו" נשארת גם עתה בכתר שלה, שבגלל זה מתאחזים בה החיצונים, בסוד ורגליה יורדות מות. (א' קל"ז אות ל').

ה' דמים טמאים:

(מ) דמים פירושם, בחינות עביות הכלולות במלכות דו"א, שהם הוד יסוד מלכות, שלא נבררו ולא נתקנו בהתכללות הווג דעיבור, אלא מבחינת השורש בלבד, וע"כ הם נחשבים עוד לסיגים ודמים בלי בירור. והנה בעביות זו דהוד יש ב' בחינות: א' מה ששייך לנוקבא שבגופו דו"א, הנקרא ה"ח, ואלו הם ה' דמים טהורים, כי אינם יוצאים עם הלידה, אלא נשארים במעי אמו, ולאט לאט בסדר המדרגה, הם עולים לתג"ת דאמא, ששם הווג דבחי"א שמוציא קומת ה"ח, והעביות נכללת במסך ההוא דאמא, ומשם יונק אותם ז"א בבחינת חלב, והחלב ההוא שה"ס עביות מתוקן במסך, יורד בו"א, ושוב מתהפך בו לדם צלול ומזוקק וברור. כנודע, שפירושו שגם הוא יכול להזדווג עליהם, להשיג קומת חסדים, כפי הכמות ואיכות שיצאו עליהם, בהתכללות הווג באמא. הרי שה' דמים דבחינת הנוקבא שבגופו דו"א הכלולים בעביות דהוד יסוד

ה' דמים טהורים:

(מא) ע' תשובה מ'.

הארה להעלות מ"ן:

(מב) אין ז"א יכול לעלות למ"ן לצורך עיבור ג', שהוא מוחין דהולדה, מטרם שהוא נשלם בכל המוחין דקטנות, הבאים בעיבור הב' שלאחר ב' שנים דיניקה. וע"כ צריכים מקודם להמשיך לו, כל המוחין דקטנות דעיבור ב', ואז יכול ז"א לעלות למ"ן למוחין דהולדה. והמשכה זו דמוחין דקטנות דעיבור ב' נקראת בשם המשכת הארה כדי שיוכל ז"א לעלות למ"ן (א' קפ"ג אות קע"א).

הגדלה:

(מג) הגדלה פירושה, התלבשות האורות בכלים, ועיקר השם הזה מורה על הגדלת השלישים התחתונים דכלים הבאים לעת הגדלות, אמנם גם כל בחינת התלבשות האורות בכלים נקרא הגדלה. דהיינו אפילו

דו"א, ונעשה להשלמת ש"ת שלו דאורות, וש"ע דכלים כנודע. (א' קס"ג אות קי"ד).

המסו:

מו' עי' להלן אות קל"ו. (א' קל"ג אות כ"א).

השאלה:

מו' נה"י דאמא המתלבשים בבחינת לבושי מוחין תוך ז"א, נבחנים שהאורות נמצאים בהכלים בדרך שאלה. לפי שהכלים הם דאמא, אלא שנשאלים לשימוש האורות דו"א. (א' קל"א אות י"ב).

התחלקות הדעת לאדרין ואכסדראין: מח' בעת הגדלות דו"א, לאחר העיבור ג' הנה או יש זוג במוח הדעת שלו, המעלה או"ח עד החכמה, ומוציא הארתו לחוץ אל הבינה, ואז מקבל הדעת הארת חכמה, בתוך החסדים שלו, וכן מתהפך ממעלה למטה ומשפיע אותה הקומה אל הגוף. ואז מתחלק הדעת לאדרין ואכסדראין, כי תג"ת שהם בחי' אדרין, שפירושם חדרים פנימים, הוא משפיע בחינת חסדים מכוסים, כי הארת חכמה אינה מתגלית עד החוזה דו"א, אלא רק מחוזה ולמטה, הנקרא אכסדראין, שפירושם חדרים חיצונים, ששם מתגלה ההארת החכמה שבדעת. וז"ש בזהר, שהדעת מתפשט אל הגוף וממלא אדרין ואכסדראין דגופא. דהיינו שמתחלק לב' בחינות כמבואר. (א' רכ"ב אות רמ"ד).

התכללות הפרצופין:

מט' הנה הפרצוף דעובר הו"א, מתחלת לידתו, עוד אין לו קומת נה"י בשלימות, אלא רק נה"י דנה"י. פירוש שהט"ס שלו שהם בקומת נה"י, אין שם בכל ספירה רק שליש א' משיעורו. כי בקו ימין שהוא חח"נ, יש לו בהם, רק השלישים התחתונים, שהם: נצח דחכמה, ונצח דחסד, ונצח דנצח. וכן בקו שמאל בג"ה, יש לו רק הוד דבינה, והוד דגבורה,

בביאת אור הנפש אל הפרצוף, שהוא מתלבש בכלים דחב"ד, נקרא שנגדלו או כלים דחב"ד, אבל הכלים דחג"ת נה"י לא נגדלו עתה, כי לא קבלו שום אור. ואח"כ בבוא אור הרוח נבחן שהוא דוחה לאור הנפש אל הכלים דחג"ת, והרוח מתלבש בכלים דחב"ד, ונבחן עתה שגם הכלים דחג"ת נגדלו, כי אור הנפש ירד ונתלבש בהם. וכו' עד"ו. (א' קנ"ד אות פ"ח).

הגדלת אברים:

מד' אחר עיבור ב' שה"ת יורדת מעינים, ונחזרים אח"פ לז"א, ונשלם בכל ט"ס דכלים, נבחן שנגדל בכל אבריו, כי השיג השלישים התחתונים שהיו חסרים בכל ספירה וספירה שלו. אמנם עדיין אינם עולים בשם מטרם שמשגיג הגדלות דעיבור הג', כי עד אז אינם מקבלים עוד אור, אלא אחר שמשגיג אור הנשמה בעיבור ג', אז הנשמה דוחה לאור הרוח אל הכלים דחג"ת, ומתלבשת בחב"ד, וכן אור הרוח דוחה לאור הנפש לכלים דנה"י כדי להתלבש בעצמו בחג"ת, ונמצאים גם השלישים התחתונים שמשגיגים אור. אמנם מטרם זה, נמצא אור הרוח בכלים דחב"ד, ואור הנפש בכלים דחג"ת, וכלים דנה"י ריקנים מאור. וע"כ אפילו לאחר עיבור ב', שכבר יש לו נה"י חדשים, אינם עולים בשם להיותם בלי שום אור. (א' קנ"ה אות צ"א).

הגדלה ממשית:

מה' הנה האורות המתלבשים בהכלים הנמצאים, מגדלים אותם. וזה נקרא בשם הגדלה סתם. (עי' אות מ"ג). אמנם השלמת השלישים התחתונים דכלים, הבאה ע"י אריכת רגלים דאמא, אשר נה"י שלה מתחלקים לט' פרקים, ומשלימים לכל ספירה מט"ס דו"א, את שליש התחתון החסר שם, כנודע. זה נקרא בשם הגדלה ממשית, כי נה"י דאמא מתערבים עם כל אבר ואבר

דכ"ד חדשי יניקה, דהיינו בחינת ו"ק דרות. (א' קנ"ד אות פ"ט).

התפשטות ל"ב נתיבות החכמה:

נא נודע, שבחינת אבא, היא מטרם צמצום ב', להיותה מקבלת מבחינה שכנגדה בע"ב דא"ק, ששם עוד שולט צמצום הא', כי צמצום הב' מתחיל רק למטה מטבור דס"ג דא"ק. וע"כ טפת המיין דוכרין הנכללים בז"א, גורמים לו התגלות ע"ס בשלמות שמורידים הה"ת מעינים שלו, ומשפיעים בו הארת חכמה, ואז נבחן של"ב נתיבות החכמה נתפשטו במוחין דז"א. אמנם הם באים לו בג' בחינות: א' הוא לעת העיבור, בבחינת טפת הורע, שאח"כ נקלטת בעיבור במעי אמו ונעלמת שם. ואז נבחן שאין עוד שום התפשטות לל"ב נתיבות החכמה. וכן בכ"ד חדשי היניקה, עוד אין לו שום הכר, כי אז נבחנו רק בסוד הציור דה' דאלקים הימני בסוד ד"י. כנ"ל באות ל"ו. ע"ש. ותחלת גילוי הוא בעובר ב' שלאחר ב' שנים דיניקה, שאז הוא משיג הה"ח דאבא, הנקראים פנימים ומקיפים דאבא דקטנות. ואז מתגלה ל"ב נתיבות החכמה, בסוד ע"ב בימינא, ור"י בשמאלא וכ"ו בקו אמצעי. כמ"ש להלן בתשובה קמ"ג. אמנם עדיין אין זה נחשב להתפשטות גמור של ל"ב נתיבות החכמה, עד לאחר עיבור ג', שאז הם מתגלים במוחין שלו, ומתפשטים אל הגוף ע"י הדעת הממלא לאדרין ואכסדראין דגופא. (א' רכ"ט אות רס"ד).

התפשטות נ' שערי בינה:

נב) ה"ג דאמא, נקראות נ' שערי בינה. כי כל גבורה כלולה מעשר, והן נ'. ונקראות שערים, על שם היסוד דאמא. ויש בהן ג' בחינות: א' הוא בימי העיבור, שאז היא מאירה לז"א את ה"ג שלה, בבחינת שורש העביות, ואז עוד אין לה"ג דאמא שום התפשטות בז"א, כי בשורש אין עביות ניכרת כנודע. ב' ביניקה,

והוד דהוד. וכן בקו אמצעי דת"י, יש לו יסוד דדעת, ויסוד דת"ת, ויסוד דיסוד.

ואח"כ כשמשיג פרצוף היניקה, שהוא קומת חג"ת נה"י, שהוא ג"כ על אותו הדרך שנתבאר בפרצוף העיבור, דהיינו ב"ש בכל ספירה מט"ס דג' הקוים. שהם: חסד נצח דחכמה, וחסד נצח דחסד, וחסד נצח דנצח. ועד"ו ב"ש בקו שמאל, שהם גבורה הוד דבינה וכו'. וכן ב"ש בקו אמצעי, שהם יסוד ת"ת דדעת, ויסוד ת"ת דת"ת, וכו'. ואחר שנשלם הפרצוף הזה דיניקה, הוא מתלבש בפרצוף דעובר, מחזה ולמטה. והנה אז הם נכללים זה בזה, ומשיג גם הפרצוף דעובר בחינת שליש אמצעי לכל ספירה מט"ס שלו, שהם: בחינת החסד בכל ספירה דקו ימין. ובחינת הגבורה בכל ספירה דקו שמאל, ובחי' הת"ת בכל ספירה דקו אמצעי. ויש לו עתה בכל אחד מהם ב"ש, כמו הפרצוף האמצעי.

וכן אח"כ כמשיג פרצוף הפנימי, שהוא קומת חב"ד, הנה אז הוא מתלבש תוך פרצוף אמצעי מחזה ולמטה שלו. ואז נכללים כל ג' הפרצופין זה מזה, ומשיג גם פרצוף היניקה השליש עליון בכל ספירה מט"ס שלו, ויש לו עתה ע"ס שלימות, שיש בכל אחת ג"ש. וכן גם פרצוף העיבור משיג השליש עליון לכל ספירה שלו, ויש לו עתה ג"ש נה"י בשלמות בכל ג"ש: בחח"ן בג"ה דת"י, דנה"י. וכן פרצוף היניקה. הרי נתבאר, איך הפרצופים נכללים זה מזה, שע"י זה הם משיגים את תשלומיהם. (א' ר"ו מאות ר"ז עד אות רט"ו).

התפשטות כח החלב לז"ת:

ג) ע"י כ"ד חדשי יניקה, ז"א משיג ו"ק דרות, שהם מתלבשים בכלים דחב"ד. ואח"כ ע"י עיבור ב', הוא משיג ג"ר דרות. כנודע. ואז נבחן שג"ר דרות דוחים את הו"ק למטה לז"ת דגוף, והם מתלבשים בחב"ד, ואז מקבלים הז"ת אל כח החלב

שמתפשטים נ' שערי הבינה מבחינת הקטנות שבהם. ג', בגדלות שהם מתפשטים בשלימות. (א' רכ"ט אות רס"ד).

ובמלת אחד, נכנסים בו המקיפים דאבא דקטנות, שהם ג"ר דה"ח, עם ו"ק דאמא דגדלות. (א' קס"ו אות קכ"ג).

זווג דק"ש דיוצר :

נו) אחר שז"א כבר נשלם בכל הד' מדרגות דעיבור ב', ע"י ק"ש של הקרבנות, כנ"ל בתשובה נ"ה. שאז כבר הוא בבחינת ט' שנים ויום א'. הנה הוא ראוי לעלות למ"ן לעיבור ב' דגדלות, שנקרא עיבור ג', שהוא לבחינת מוחין דהולדה. ועיבור הג' הזה נעשה בק"ש דיוצר.

ובמלת ישראל, ממשיכים שוב את המקיפים דאבא דקטנות, כדי לעורר העלית מ"ן למוחין דהולדה. ובמלת אחד, עולה ז"א למ"ן לאו"א בבחינת עיבור ג', ונעשה הזווג דהולדה באו"א, בכל השלמות פנימים ומקיפין דאבא ודאמא. אמנם ז"א לא יוכל לקבל המוחין ההם בבת אחת, אלא עתה במלת אחד, הוא מקבל רק המוחין דו"ק דגדלות אמא מבחינת מוחין דהולדה. וג"ר דמוחין דהולדה, הוא מקבל אח"כ בברכת אבות דעמידה. וז"א עצמו עושה הזווג דפב"פ בשים שלום. (א' קפ"ח אות קפ"ה. ובמרשב"י באד"ר בפירושו על הוזהר דקל"ה ע"ב עשה וז"ל: בכל לילה מדווגים או"א בחצות לילה לעשותה כלי וכו' ואח"כ ביום, חוזרים או"א להדווג בסוד זווג גמור של ביאה שנית לצורך מוחין דהולדה בק"ש, ומזווג ההוא נמשך אל זו"ן להדווג גם הם בתפלת שמונה עשרה בשים שלום בסוד זווג גמור שני לצורך הולדה גם הם עכ"ל).

זווג דק"ש דערבית :

נו) אחר היום מסתלקים כל הה"ח דאבא, כי אין זמנם של החסדים אלא ביום ולא בלילה, שהם בחינת הפנימים ומקיפים דקטנות דאבא, ולא נשאר מהמוחין דיום, אלא בחינת הגדלות דה"ג דאמא, שנקרא מקיפים דאמא דקטנות. ולפיכך אחר שנסתלקו החסדים כולם, צריכים לחזור

זווג דחצות לילה :

נג) בלילה אחר ברכת המפיל נסתלקו כל המוחין דז"א, ואפילו המקיפים דאמא, ולא נשאר בו אלא קיסטא דחיי, דהיינו דוגמת המוחין דב' שנים של היניקה, שהם: נפש דנפש ונפש דרוח, וע"י ק"ש שעל המטה, נמשך הזווג דחצות לילה בבחינת עיבור הב' דקטנות, הנקרא ביאה קדמאה לעשותה כלי, שע"י הזווג הזה מוחזרים אח"פ לפרצוף, ונשלם בעשרה כלים וכן ג"ר דרוח וו"ק דגדלות דאמא. (אות קמ"ג).

זווג דק"ש שעל המטה :

נד) ע"י תשובה נ"ג. (א' קע"ג אות ק"מ וקמ"ב וקמ"ד. א' קע"ט אות קס"א).

זווג דק"ש דקרבנות :

נה) המוחין שקבל בזווג דחצות, הם מסתלקים בגמר הלילה, ונשאר ז"א שוב רק בנפש הרוח, כמו בלילה קודם חצות, ולפיכך הוא צריך מחדש לעיבור ב' דקטנות שלאחר ב' שנים דיניקה, הנקרא ביאה קדמאה. וזווג זה נעשה ע"י ק"ש דקרבנות. ויש בזווג זה ד' בחינות: א' היא גדלות ה"ג דאמא, הנקרא מקיפים דאמא. ב' היא ו"ק דה"ח דאבא, הנקרא פנימים דאבא, ג' היא גדלות ה"ח דאבא, הנקרא מקיפים דאבא, ד' היא ו"ק דגדלות דאמא. וכל ד' הבחינות האלו נעשות ע"י עיבור ב' ההוא, שהוא בא ע"י זווג או"א פב"א. שפירושו, שעדיין לא הפסיקה אמא את האחזרים שלה המכסה על הארת חכמה.

ובמלת ישראל נכנסים בו מקיפים דאמא דקטנות, שהם ג"ר דה"ג שלה, עם ו"ק דה"ח שהם פנימים דאבא דקטנות.

העליון כלול מ"ב גבולי אלכסון, אחר שהוא נכלל בחציו התחתון. כי בעת עלית נה"י לחג"ת דא"א, נכלל חציו התחתון מחציו העליון, ויש בתחתון עצמו ב' בחינות ת"ת הנ"ל, וכיון שחציו העליון כלול בתחתון, כבר גם בו יש י"ב גבולים כמו חציו התחתון. (א' רכ"ט אות רס"ד).

חיות בהשאלה :

ס) ע"י תשובה מ"ז (א' קל"א אות י"ב).

חיצון :

סא) ע"י תשובה קכ"ו.

חלב :

סב) בעת הלידה, שהדלת דקטנות חוזרת לשליטה, מכח עלית ה"ת לעינים, שישסו"ת יורדים ומתמעטים לבחינת ו"ק, ונסתלקו מהם הג"ר, כנודע. (ע"י תשובה כ"ז) ולא נשאר שם אלא אורות דרוח נפש, אשר אז עולה שוב אור הרוח לכלים דחב"ד, ואור הנפש שהיה בנה"י, עולה לכלים דחג"ת, הנה עולה עמו ג"כ, בחי' העביות דהוד יסוד ומלכות שלא נבררו, ונכללים בהווג החדש דחג"ת, שהוא בחי"א, ומקבלים בחינת מסך מתוקן דבחי"א מתוך התכללות בווג ההוא, ואז נעשו לחלב, כי קומת החסדים היוצאים שם על בחי"א, נבחנים לחלב. וכשז"א יונק ומקבל לתוכו החלב הזה, הוא משיג בחינת העביות דהוד יסוד מלכות, המתקנים במסך דעליון, וגם הוא עצמו נעשה בסופו ראוי להוודוג עליה, ויוצא בו קומת ה"ח וה"ג. ולפיכך נחשב החלב שהוא יונק, לבחינת האודם שבו, כי נעשים בו לבחינת עביות מתוקנת במסך דבחי"א. וכל עביות הנמשכת מאמא, נבחנת לאודם, כי בינה דצמצום ב' מכוונה ארץ אדום, כנודע. (א' קס"א אות ק"ח. אלף קל"ז אות ל"ב. א' קמ"ד אות נ"ט).

חלב ודם :

סג) חלב (בצירי תחת הח') שהוא

ולעורר העלית מ"ן לעיבור ב' דקטנות מחדש לתפלת ערבית.

ולכן, במלת ישראל דק"ש של ערבית, ממשיכים הפנימים דאבא, שהם ו"ק דה"ח, ובמלת אחד, נכנסים בו מקיפים דאבא דקטנות, וו"ק דאמא דגדלות, דהיינו ג' הבחינות דעיבור ב' שלאחר ב' שנים דיניקה. וע"כ אינו ראוי לעיבור ג'. ונתבאר, שבג' הק"ש, שהם : ק"ש דעל המטה, וק"ש דקרבנות, וק"ש דערבית, אין בהם יותר מעיבור ב' דקטנות, שבהם ד' מדרגות : מקיפים דאמא, ופנימים דאבא, ומקיפים דאבא וו"ק דגדלות דאמא. ויותר מזה אי אפשר לז"א שיקבל, כי מסרם שהוא נשלם בכל ד' המדרגות דעיבור ב' אינו ראוי לעלות לעיבור ג' לצורך מוחין דהולדה. ורק בק"ש דיוצר לבד עולה למ"ן לצורך מוחין דהולדה. משום שכבר קבל כל ד' המדרגות של עיבור ב' בעת ק"ש דקרבנות, ע"כ הוא עולה לעיבור ג' לצורך מוחין דהולדה במלת אחד. (א' קפ"ז אות קפ"ד).

חור"ב דיניקה :

נח) בחינת אור הרוח שז"א משיג בעת היניקה, הוא דוחה את אור הנפש דעיבור לכלים דחג"ת, והוא עצמו מתלבש בכלים דחב"ד. ונמצא שבחי' חור"ב דיניקה, הוא רק אור הרוח לבד. וזה הכלל, שכל אור חדש הבא לפרצוף הוא מתלבש בכלים העליונים, ודוחה האור שהיה שם מקודם לכן. אל הכלים שלמטה. (א' קנ"ד אות פ"ח).

ח"י חדשי יניקה :

נט) ת"ת דא"א כלול מן י"ח גבולים. כי חציו העליון יש בו ו' גבולים, בו"ק שבו המלוכשים באו"א. וחציו התחתון כלול מ"ב גבולי אלכסון כמ"ש להלן בתשובה ס"ה. ובכדי שז"א יכול בתוכו י"ח גבולים הללו, הוא נבחן שיונק ח"י חודש. ולמ"ד שהם כ"ד חודש, הוא סובר, שגם חציו

השומן, נמשך מטפת מ"ד דאבא. ודם, נמשך מטפת מ"ן של הנקבה. ומשניהם נבנה ז"א והן קריבין לגבוה. (א' קס"ב אות ק"י).

טבורא דלכא:

(סד) מקום נקודת החזה, נקרא טבורא דלכא. (א' ק"נ אות ע"ט).

י"ב גבולי אלכסון:

(סה) נודע, שה"ח הנקראים חג"ת נ"ה, הם כנגד ה' הבחינות כח"ב זו"ן, ונמצא שעיקר ז"א הוא נצח לבד. ומצד שמוחותיו מאו"א, שהם מקבלים מבחינה שכנגדם בע"ב דא"ק, שבו נתחלפו הספירות, שבא אור חכמה בכלי דכתר וכו', ונמצא אור הנצח שעלה לת"ת, וע"כ נבחן עיקר ז"א לת"ת דה"ת, ובחינות חסד וגבורה שבו, הוא מכח התכללותו בעליונים, ונה"י שבו הוא מכח התכללות המלכות בו. הרי, שת"ת כולל כל הו"ק ונודע, שעי" עלית ה"ת לעינים, נעשה קו שמאלי בכל הספירות. כי עצם הספירות נבחנות לקו ימין, ובחינת עביות המלכות שנכללה בכל ספירה וספירה עד העינים נבחנת לקו שמאל. ולפי"ז נמצא, שיש ב' בחי' ו"ק, בז"א, א' דקו ימין, והב' דקו שמאל, והם מכונים י"ב גבולי אלכסון. כי כל בחינה יש לה גבול בפני עצמה. ונקראים אלכסון, משום, שהתכללות ב' ההין שנעשה בעלית ה"ת לעינים, מכונה אלכסון, כי נעשה בהם קו מהפנים אל האחור, כי ב' נקודות עושים בחי' קו, ולהיות הנקודה העליונה דבחינת פנים, מה"ר והנקודה התחתונה מבחינת אחורים, דהיינו מה"ת, ע"כ מובנות כמו אלכסון. ההולך מפנים לאחור. וז"ס שהפרסא גו מעוהי שהוא השורש של עליה זו, היא עומדת באלכסונא, כנודע. (אלף רכ"ט אות רס"ב).

י"ה דאלקים:

(סו) התפשטות דל"ב נתיבות החכמה תוך נ' שערי בינה, דהיינו בבחינת הקטנות,

שאין עוד גילוי אלא לבחינת ה"ג דקטנות דאמא, הנה זה נבחן, לבחינת י"ה דאלקים. כי הקטנות דאמא הוא השם אלקים, ובחי' יוד היא טפת מ"ד דאבא הכלולה בה, וה' היא בחינת הכר ה"ג דקטנות שנתגלה בז"א על ידיה. אמנם בבחי' עיבור ז"א, שאז אין עוד התפשטות אפילו לנ' שערי בינה דקטנות, כי העביות היא בבחינת שורש, נבחן שעוד לא נתגלה שם כי אם אותיות אל"ם מאלקים, ולא י"ה המורים על התפשטות הנ"ל. עי' תשובה י"ד. (דף א' רכ"ה אות רנ"ג. ובאופ"ד ד"ה אל"ם).

יניקה אמיתית:

(סז) עי' תשובה כ"ד, שנתבאר שם, ב' מיני יניקות דז"א, כי אחר שהשיג נפש דרוח מאו"א בעת הלידה, ונולד, הנה נפל לבי"ע, ונמצא שנאבד ממנו הנפש רוח דאצילות שהשיג בעת העיבור ובסופו. ואז עי' יניקה מדדי בהמה, חוזר לו בחינת הנפש דאצילות מזמן העיבור. ועי' יניקה מדדי אדם, הוא משיג בחינת הרוח. עש"ה. והנה היניקה מדדי בהמה אינה נחשבת לחידוש בז"א. כי קנה עוד אותו אור הנפש בעת העיבור, ועתה אינה אלא החזרה בלבד. וכל החידוש שהוא קונה בעת היניקה הוא רק על אור הרוח, שלא הספיק כלל לקבלו בעת הלידה, כי תכף נפל לבי"ע. וע"כ עיקר היניקה וחידושו, נבחן רק על בחינת היניקה מדדי אדם, שהוא יונק מדדי הבינה. (א' קל"ג אות י"ט).

יניקת נה"י מהשדים:

(סח) אחר ביאת הגדלות דיניקה, דהיינו ב' שנים שלאחר עיבור ב', הנה אז מתלבשים ג"ר דרוח, בכלים דחב"ד, ובחינת ו"ק דיניקה יורדים לתג"ת נה"י. כי ג"ר דרוח דוחים הקטנות למטה. ונבחן אז, שבחינת החלב של יניקה דכ"ד חודש, ירדה ונתלכשה בנה"י ונמצא עתה, שנה"י דז"א יונקים מדדי אמא, כלומר שמקבלים המוחין האלו דיניקה דכ"ד חודש.

ירידת הקטנות למטה:

סט) כל אור חדש מקובל רק בכלים העליונים דפרצוף, בחב"ד שלו, ואור הקטן ממנו שהיה שם מקודם לכן, יורד למטה. וע"כ בביאת אור הגדלות נמצא שהוא דוחה את הקטנות מכלים העליונים למטה. (א' ר"ב אות קצ"ז).

ירך יעקב:

ע) ע"י תשובה ס"ה, שנתבאר, כי עיקר ז"א הוא הנצח, וחג"ת שלו הוא מהעליונים, והוד מתחתונים, שהיא המלכות. וכל אחיות הס"א יכול להיות רק במלכות, ולא בז"א עצמו, ולכן הס"א יכול להתאחו בהוד דז"א, להיותה מהתכללות המלכות בו, ולא מנצח שהוא בחינת ז"א עצמו.

אמנם מצד המשכתו של ז"א מאו"א ומע"ב דא"ק, שנתחלפו בהם האורות, ונמצא שאור ההוד עלה בכלי דנצח. והנה מצד התחלפות הזאת עולה הס"א ומתאחות גם בנצח דז"א. וז"ס שקר אין לו רגלים, כי הס"א משקר לאחוז בב' רגלים, דהיינו גם בנצח, וזה שקר, כי הנצח הוא כבר באמת עיקר ז"א, ואין שם שום מקום להאחו בה הס"א, כנ"ל. וז"ס ונצח ישראל לא ישקר וכו', כי ז"א שנקרא ישראל, לא יתן לס"א להאחו בנצח שלו, כי אחיות הס"א שם בשקר הוא, כי באמת עיקר ז"א הוא הנצח.

וז"ס ותקע ירך יעקב, שהמלאך, שהוא שרו של עשו, נאחו רק בהוד שלו שהוא ירך השמאלי, ולא בב' ירכים. כי נצח ישראל לא ישקר וכו', ולא נתן לו לאחוז בנצח שבו. (א' קל"ז אות כ"ט ל').

כבד:

עא) הכלי הפנימי ששם משכן אור הנפש, נקרא כבד. והוא עומד נגד ג"ש עליונים דנה"י. (א' ר"י אות רט"ז ורי"ז ור"כ).

כ"ד גבולים:

עב) ת"ת הוא העיקר דה"ח, (כנ"ל אות ס"ה). והנה ת"ת דא"א, יש בו ב' בחינות דה"ח, כי בחציו העליון הוא בתכלית השלימות, והוא שייך לחלקו של או"א. ובחציו התחתון כבר שייך לחלקו של ז"א, שז"א אינו כל כך בשלמות. גם מחציו ולמעלה הוא בבחינת חסדים מכוסים. ומחציו ולמטה הוא בבחינת חסדים מגולים.

ונודע שת"ת כולל י"ב גבולי אלכסון. (כנ"ל אות ס"ה). וזה הת"ת שהוא חלקו של ז"א, כולל ג"כ את חציו העליון דת"ת. כי לעת עיבור שעלו נה"י דא"א לחג"ת שלו, הנה נכלל חציו התחתון בחציו העליון מכח עליתו שם. וע"כ נבחן הת"ת הזה המלוכש בז"א, שיש בו כ"ד גבולי אלכסון, ב"פ י"ב גבולים מחמת ב' מיני הת"ת הכלולים יחד. וע"כ יונק ז"א כ"ד חודש, שהוא נגד כ"ד גבולים אלו. (א' רכ"ט אות רס"ג).

כ"ד חדשי יניקה:

עג) ע"י תשובה ע"ב. (שם).

כלים חיצונים דא"א:

עד) כשאו"א מזדווגים לצורך ז"א מבחינת עביות דכתר, הנשאר בהם מעת עיבור שלהם עצמם, הוא נבחן שהווג הוא מבחינת כלים חיצונים. כלומר, מבחינת פרצוף העיבור שלהם עצמם, שהוא פרצוף חיצון שלהם. וקומת הווג הזה היא קומת נה"י. וכשמזדווגים מבחי' עביות דבחי"א, שנשאר בהם מבחינת פרצוף היניקה שלהם, נבחן שהווג הוא מבחינת כלים אמצעים שלהם, כי פרצוף היניקה הוא פרצוף תיכוני. כי ג' פרצופים הם: פרצוף גדלות בפנימיות כולם, ועליו מלביש פרצוף דיניקה, ועליו מלביש פרצוף העיבור. (א' קנ"ט אות ק"ג).

כלים פנימיים דא"א:

עה) כשאו"א מזדווגים מבחי"ב ומבחי"ג דעביות, דהיינו מבחי' הגדלות שלהם, נבחן

כתר דז"א:

עתו) כתר דז"א אינו בכלל המוחין שלו, כי הן הכלי והן האור אינם מבחינתו עצמו אלא מעליון שלו. והוא מטעם, כי המוחין דז"א נמשכים בעיקר מאו"א, המתיחסים לע"ב דא"ק, שבו נתחלפו האורות ובא החכמה בכלי דכתר, והבינה בכלי דחכמה, וכו', ואור הכתר נשאר בפה דעליון, ולא נתפשט אל הפרצוף (כנ"ל בחלק ה' דף רצ"א אות ב' עש"ה כל ההמשך, כי כל המובא שם בענין הארת הכתר נזהג ג"כ בכתר דז"א). הרי שמבחינת ע"ב, דא"ק הן הכלי אינו מבחינת ע"ב, אלא שהוא בחינת הפה דעליון, כי שם עומד הכתר שלו, והן האור אינו שייך לו, כי ע"ב הוא מעביות דבחי"ג, וכתר הוא מבחי"ד, עש"ה באו"פ. ועד"ז הוא בז"א, כי המוחין שלו מתיחסים אליו, כנודע.

לב:

עט) הכלי שבו משכן אור הרוח, נקרא לב. והוא עומד בחג"ת. (א' ר"י אות רס"ז ורי"ז ורי"ח ור"כ).

ל"ב אלקים דמעשה בראשית:

פ) נודע שהתפשטות הראשונה של ה"ב נתיבות החכמה ונ' שערי בינה, היא בבחינת יניקה דז"א, אמנם נבחן כאן שלבנ"ה הם מאירים תוך נ' שערי בינה, כלומר, שבחינתם עצמם דלבנ"ה אינה מתגלה, אלא תוך העלם והתלבשות דנ' שערי בינה. ומבחינה זו נקראים נ' שערי הבינה בשם ל"ב אלקים להיות הבינה, שנקראת אלקים, מגלה מתוכה בחינת ל"ב נתיבות החכמה. (ע"י לעיל תשובה נ"א). ולעת הגדלות דז"א, אז מתגלים ל"ב נתיבות החכמה מבחינתם עצמם, ואז הם נקראים ל"ב הויות. (א' רכ"ז אות רנ"ח).

ל"ב נתיבות החכמה:

פא) ע"י תשובה נ"א.

שהזווג הוא מכלים פנימים שלהם. כלומר מבחינת פרצוף הפנימית שלהם. ע"י תשובה ע"ד.

כלים עליונים נגדלים תחלה:

עו) זה הכלל, שהעליון משפיע בדבר העב יותר והתחתון מקבל רק בכלים הזכים יותר. פירוש: כי מדת הקומה היוצאת ע"י הזווג עם אור העליון, הוא תלוי בריבוי העביות, שכל שהמסך מבחינה יותר עבה כן קומת האור יותר גדולה, כנודע. אמנם כשהאור מתקבל בתחתון הוא מקובל בכלים הזכים יותר, דהיינו בכלים החב"ד, כי כל שהכלי יותר נך, יש לו השתוות ביותר עם האור שיוכל להלבישו. ולפיכך בעת שבא אור הנפש בפרצוף הוא מקובל בחב"ד הפרצוף, שהם הכלים היותר זכים, ונמצא מהכלים העליונים נגדלים תחלה שהם חב"ד, אבל חג"ת נה"י הם עוד בלי אור. אלא אח"כ כשבא גם אור הרוח אל הפרצוף, הנה הרוח דוחה את אור הנפש מכלים דחב"ד, לכלים דחג"ת, והוא עצמו מתלבש בכלים דחב"ד. ונמצא עתה שגם כלים דחג"ת נגדלו, כי נתלבש בהם עתה אור הנפש. אבל כלים דנה"י עוד לא נגדלו כלום, והם עדיין בלי אור. עד שבא אור הנשמה, שאז הנשמה דוחה את אור הרוח מכלים דחב"ד, לכלים דחג"ת, כדי להתלבש בעצמו בחב"ד, וכן אור הרוח דוחה לאור הנפש לכלים דנה"י, כדי להתלבש בעצמו בכלים דחג"ת. ונמצא שנגדלו גם הכלים התחתונים דנה"י. הרי, כי תמיד כלים העליונים נגדלים תחילה. (א' קצ"ז אות קצ"ג).

כללות:

עו) בעת שכבר נכנס מדת עביות מתוקנת במסך הראוי תוך הפרצוף, אלא שעוד הוא מחוסר זווג עליה, משום איזו סבה, נבחן שהמוחין נגמרים בו מבחינת הכללות שבו, כי כבר נגמרו כל תיקוניו, ואינו מחוסר אלא זווג. (א' רי"ט אות רלח).

ל"ב שנים:

(פב) מכח התפשטות ל"ב נתיבות תוך נ' שערי בינה, (כנ"ל בתשובה פ') מכח זה נצמחים ל"ב השנים בעת היניקה, שהם בחינת הגילוי שג' שערי בינה מגלים מתוכם את ל"ב נתיבות החכמה. (א' רכ"ח אות רנ"ט).

לבר מגופא:

(פג) כל ספירה כלולה מע"ס, כנודע ויש הפרש גדול כאן, כי בבחינת עצמה של הספירה, וכן במה שכלולה מעליונים ממנה, היא סובלת מכל הכחות והצמצומים שבהם, כי כל הכחות שבעליונים שולטים בהכרח בתחתונים מהם. אמנם ממה שהספירה כלולה מתחתונים היא כלולה רק מבחינת אורותיהם בלבד, אבל לא מהכחות והצמצומים שבתחתונים. כי זה הכלל שכל מסך וצמצום אינו יכול להתעלות למעלה ממקום יציאתו אף משהו.

ובזה תבין ההפרש הגדול מתג"ת אל נה"י דז"א, כי מצד המוחין נבחן עיקר ז"א שהוא רק ת"ת, וחז"ג הוא מהתכללותו מעליונים, ונה"י הוא מהתכללותו מתחתונים. כנודע. והנה כל אחיזת הקליפות הוא רק בנוקבא דז"א, שהיא המלכות. אבל בז"א עצמו אין להם אחיזה. ונמצא שמנצח ולמטה שספירות אלו הם מהתכללות המלכות, הנה כבר יש אחיזה לחיצונים, אמנם בחינת אחיזתם זו, נבחנת שהוא מבחינת לבר מגופא, כלומר, כי אינם מגוף ז"א עצמו, אלא מהתכללותו מתחתונים דהיינו ממלכות, וע"כ אין אחיזה שלהם פוגמת בז"א אלא רק מצד המלכות הכלולה בו. וע"ז סובב הדיוק, שכל נה"י לבר מגופא. (א' קל"ז אות כ"ט).

לידה:

(פד) בשעה שהוכר עביות דגופא דז"א שהיא משונה מבחינת אמא, נבחן עם זה, שנולד ויצא לחוץ. כי כמו שהגשמיים נפרדים זה מזה בשינוי מקום, כן הרוחניים

נפרדים זה מזה מתוך שינוי צורה הנופל ביניהם. (א' קכ"ז אות א' ואות ו').

מגולים:

(פה) מילוי ולבוש ענינם אחד, כי כל תחתון יוצא במקום החסרון דעליון, וממלא אותו באורותיו, כמ"ש באורך אצל פרצופי א"ק, וע"כ נבחן התחתון לבחינת מילוי דעליון ולבחינת לבוש לעליון.

ומתוך שפרצוף עתיק, אשר בחינת ה"ת דצמצום א', שה"ס מלכות דא"ק, מלובשת בו, הוא נמשך ג"כ עד סיום ב"ע כמו רגלי א"ק כמעט. וז"ס שב"ש תחתונים דנה"י דעתיק יוצאים לבר מפרסא דאצילות למקום ב"ע. וכיון שפרצופי ב"ע אינם מוסיפים כלום לעתיק דאצילות, ע"כ אינם נחשבים למילוי שלו, ונבחן משום זה שב"ש אלו היוצאים לבר מאצילות הם שם מגולים, כי אין שם מבחינת אורות דאצילות שילבישו אותו. (א' קל"א אות י"ד) וע"י לעיל בחלק ח' דף תרמ"א ד"ה ונמצאו.

מוח:

(פו) הכלי שבו מלובשת הנשמה נקרא מוח. והוא עומד בג"ר. (א' ר"י אות רט"ז רי"ח ורי"ט).

מוחין דאלקים:

(פז) מוחין דז"א הבאים מעיבור הא', ומעיבור הב' שלאחר ב' שנים דיניקה, עד היותו בן ט' שנים ויום א', הם כולם מוחין בשמות דאלקים. אלא המוחין הבאים אחר עיבור ג' שלאחר ט' שנים ויום א', הם מוחין בשמות היות. (א' רכ"א אות רמ"ג).

מוחין דבן ד' שנים:

(פח) מוחין דבן ד' שנים, הם: פנימים ומקיפים דאמא דקטנות, שהם הקטנות דה"ג עם הגדלות דה"ג. וכן בחינת נז"ה של הפנימים דאבא דקטנות, שהנצח דה"ת דאבא מלובש בחכמה דז"א, והוד דה"ת מלובש

בבינה דו"א וכלי הדעת עדיין ריקן מאור. (א' קס"ו אות קכ"ג).
להולדת נשמות. והם הנקראים מוחין דגדלות. (א' קנ"ו אות צ"ב).

מוחין דבן ר' ויום א':

פ"ט) מוחין דבן ו' שנים ויום א', הם פנימים ומקיפים דאמא. וכל הפנימים דאבא דקטנות, שהם תג"ת נו"ה. ואז יורדים נו"ה דה"ח מחו"ב אל חסד וגבורה דז"א, ותג"ת דה"ח מתלבשים בתב"ד דז"א. ואז יש לו מקצת דעת, כי ת"ת דה"ח דאבא מלובש עתה תוך דעת דז"א. והוא עונת הפעוטות שמקחן מקח במטלטלים. כי ו"ק נקראים מטלטלים, בהיותם מטלטלים מרחמים לדין ומדין לרחמים. ואלו הה"ח דאבא מלובשים תוך הכלים דנה"י דתבונה, בתוך ה' פרקים תחתונים שלה, כי תג"ת דה"ח דאבא מלובשים תוך ב"פ אמצעים דנו"ה שלה, ובפרק עטרת יסוד שלה. ונו"ה דה"ח דאבא מלובשים תוך ב"ש תחתונים דנו"ה שלה. (א' קס"ו אות קכ"ה).

מוחין דבן ט' ויום א':

צ) מוחין דבן ט' שנים ויום א'. הם פנימים ומקיפים דאמא דקטנות ופנימים ומקיפים דאבא דקטנות. כי אז יורדים ג"ר דה"ח, שהם בחינת ל"מ דצלם דה"ח, שהם ג"ר: חב"ד. ואז דוחין תג"ת דה"ח מכלים דחב"ד דז"א, אל כלים דתג"ת, ומתלבשים בכלים דחב"ד. וכן תג"ת דה"ח דוחים נו"ה מחו"ב אל כלים דנו"ה דז"א, והם מתלבשים בתג"ת. ומקיפים אלו דאבא, מלובשים תוך ג"ש עליונים דנה"י דתבונה. ועתה נשלם ז"א בט"ס שלו מבחינת אור הרות. והוא ראוי עתה לעלות למ"ן למוחין דהולדה. (א' קס"ח אות קכ"ו וק"ל).

מוחין דגדלות:

צא) מוחין שז"א מקבל ע"י עליתו למ"ן אחר היותו בן ט' שנים ויום א' הנקרא עיבור ג', נחשבים למוחין דהולדה, כי ע"י גם הו"ן חוורים פב"פ, וראוים

מוחין דהולדה:

צב) ע"י תשובה צ"א (א' קנ"ה אות פ"ז).

מוחין דכללות:

צג) ע"י תשובה ע"ז. (א' רי"ט אות רל"ח).

מוחין דקטנות:

צד) כל המוחין הבאים בעיבור א' ובעיבור ב' עד היותו בן ט' שנים ויום א', נקראים מוחין דקטנות. מלבד ו"ק דגדלות אמא, שהוא ג"כ מקבל בעיבור ב'. אמנם ו"ק דגדלות אלו, הם כמעט בערך אחד עם ג"ר דמוחין דקטנות. (א' קע"ט אות קס"ג).

מזונות:

צה) בחינת המזונות של הפרצוף מחויבים להיות תמיד ממדרגה שלמעלה מפרצוף עצמו, כי המזונות אלו מכשירים אותו לעלות שם ולהלבישה בקביעות. ע"י תשובה כ"ד. (א' קמ"ד אות ס').

מחצית הפרצוף ממש:

צו) נקודת החוזה שבפרצוף נחשב למחציתו ממש. כי ב' סיומים יש: א' מצד קו האמצעי, והוא בחינת הסיום לאורות וב' מצד הקצוות והוא סיום לבחינת הכלים. והנה מצד הכלים מסתיים מחצית הפרצוף במקום הטבור. אמנם אינה נחשב למחציתו ממש, כי עיקר ההבחן בפרצוף הוא מבחינת האורות שבו. וע"כ רק בסיום דקו האמצעי, שהוא במקום החוזה, שם נחשב סיום מחצית הפרצוף. (א' ק"נ אות ע"ט).

מטלטלין:

צז) הו"ק נקראים מטלטלין. מטעם, כי כל עוד שאין בחינת ג"ר בפרצוף הם

מטולטלים מדין לרחמים, ומרחמים לדין.
(א' קס"ז אות קכ"ה).

מ"י:

צח) בינה נקראת מ"י. בסו"ה שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. כמ"ש בווער בראשית בתחלתו. (א' קל"א אות י"א).

מקום הריון:

צט) עיקר התיקון הנרצה בעיבור, הוא להאירו מבחינת עביות דצמצום ב', מסוד עלית ה"ת לעינים, הנקרא מילוי דאלפין. כנודע. ולפיכך נבחן מקום הריון בשליש תחתון דת"ת דאמא, המקבל מבחינה שנגדו מס"ג דא"ק מטבור ולמטה, ששם מלבישים ג"ר דנקודים, שבהם הותחל שורש זה דעלית ה"ת בעינים. ולפיכך מכונה מקום זה בטן, או מקום הריון. (א' קכ"ח אות ה').

מקיפים דל"ס דצלם:

ק) קומת ע"ס דמוחין היוצאת בעליון לצורך התחתון, נחלקת לפנימים ומקיפים, שהפנימים נקראים צ' דצלם, שפירושו ו"ק דמוחין ההם, ומקיפים נקראים ל"ס דצלם שפירושו ג"ר דע"ס ההם. (א' קנ"ח אות צ"ח).

מקיפים דקטנות אבא:

קא) בחינת ג"ר דה"ח הבאים בג' השנים מן ו' ויום א', עד ט' ויום א', הם נקראים מקיפים דקטנות אבא. (א' קפ"ו אות קע"ט).

מקיפים דקטנות אמא:

קב) ג"ר דה"ג שמקבל תכף בעת עלותו לעיבור ב' אחר שני שנים דיניקה, נקראים מקיפים דקטנות אמא. כי הה"ג מתיחסים למוחין דאמא. וה"ח מתיחסים למוחין דאבא. (שם).

נר"ה לבר מגופא:

קג) ע"י תשובה פ"ג.

ניקוי הפסולת:

קד) עביות שבמ"ן דתחתון, העולה ונכללת בווער הפרצוף העליון, מתבררת ומתקנת שם, שפירושו, שהעביות משגת בחינת המסך מעליון שאז התחתון עצמו ראוי לזווג. וע"כ הכל תלוי במדת המסך המשמש בזווג ההוא דעליון, שאם למשל המסך הוא דבחי"א, אינו נברר מעביות בעת ההיא אלא בחי"א, והשאר יוצא בבחי' פסולת, כי המסך לא תיקן אותו. ולכן נבחן תיקון ההוא בשם ניקוי הפסולת, כי אותו הכמות שהמסך קולט ממנה, הוא מתנקה וראוי לזווג. (א' קמ"ה אות ס"ב).

נ' שערי בינה:

קה) ע"י לעיל תשובה נ"ב.

נ' שערי בינה שבז"א:

קו) נודע, שנ' שערי בינה, פירושם ה"ג דאמא, כי כל אחת כלולה מעשר הם ג'. ובהיותם בקטנות הם נ' חסר א', דהיינו רק מ"ט שערים, וזה מורה שהם חסר ראש וג"ר, אלא שהם רק ז"ת. וכל אחת כלולה מכולן הרי ז"פ ז' שהם מ"ט. ואלו המ"ט שערים מתפשטים בז"א בעת קטנותו. ובגדלות מתפשט בו גם שער הנ', שהוא ג"ר שלהם. וזה השער הנ' שזוכה בעת גדלותו, הוא בכח הלבושים דאמא עלאה, שמקבל מימי עיבורו, שהם עשרה לבושים לה"ח וה"ח שלו, הנקראים עשרה שמות אהי"ה. (א' קמ"ג אות נ"ח).

נצח ישראל:

קז) ע"י תשובה ע'.

סובל:

קח) נודע, ששינוי הצורה מרחיקה הרוחניים זה מזה, ולפיכך אחר שהעובר מתעבה וניכר עביותו שהוא משונה מאמו נבחן שכלים דאמא אינם סובלים אותו עוד, ומפרידים אותו מהם והוא יוצא לחוץ (אלף קכ"ח אות ו').

סיגים בלתי גמורים:

קט) עי' לעיל בתשובה ל"א, שג' מיני סיגים הם: א' השייכים עוד לבחינת ז"א עצמו, שהם השירים דהוד יסוד מלכות, והם אינם יוצאים בסוד דם לידה. אלא עולים לחג"ת ומתהפכים לחלב. ב', הם שירים הנשארים אחר בירורי ז"א, שהם נחשבים לו לפסולת, ומ"מ הם נבררים ונעשה מהם נוקבא דז"א, וכל פרצופי קדושה דבי"ע, ואלו יוצאים לחוץ בסוד דם לידה, אבל הם דם טהור, כי מהם נבררים הפרצופים כולם שלמטה מז"א. והם שנקראים "סיגים בלתי גמורים". כי הם נבררים עוד לצד הקדושה, כמבאר. גם הם נקראים "סיגים דח' ספירות ראשונות" כלומר השירים הנשארים מבחינת ח"ס ראשונות דז"א מתתר עד נצח, שבשירים אלו אין עוד לז"א שום חלק בהם, כי אלו ח' הספירות דז"א נבררו לגמרי, ומה שנשאר מהם נחשב לו לפסולת, וע"כ הם יוצאים בסוד דם הלידה. אמנם השירים דג"ס הוד יסוד מלכות דז"א, הם נחשבים לבחינה א', ואינם יוצאים בדם הלידה. כנ"ל.

הבחי' הג' של הסיגים, הם השירים הנשארים אחר בירור כל הפרצופים דבי"ע דקדושה, דהיינו אחר שנברר גם המלכות דעשיה, שאלו הם סיגים שלא יוצלחו עוד לכולם, והם יוצאים לקליפות, והם הנקראים דם טמא. ואלו הם הנקראים "סיגים גמורים". והנה בעת שנברר ז"א, עוד לא נבררו הפרצופים התחתונים ממנו, ונמצא שבכלל השירים שנשארו אחר בירורים של ז"א, יש ב' בחינות סיגים הנ"ל, הן בחינת דם טהור, שמהם נבררו הפרצופים התחתונים. והן דם טמא דהיינו הסיגים גמורים שעדיין כלולים שם, כי עוד לא נברר הנוקבא ובי"ע, ונמצא הסיגים גמורים מעורבים עוד שם. (א' קל"ט אות מ"א).

סיגים גמורים:

קי) עי' תשובה ק"ט (א' קל"ט אות מ"א).

סיגים דח' ספירות ראשונות:

קיא) עי' תשובה ק"ט. (א' קל"ז אות ל"א).

סתומים:

קיב) אחורים דיסוד אמא המתפשטים עד התזה דז"א, הם סותמים הה"ח ואינם מניחים אותם להתפשט מחזה ולמטה, ונבחנו אז הה"ח שהם סתומים שם. כי אין התפשטות החסדים מחזה ולמטה אלא בעת שהם מגולים בהארת חכמה, והאחורים דאמא מעכבים על הארת חכמה, כנודע. (א' קס"ח אות קכ"א).

עולמות ונשמות:

קיג) ב' זווגים יש באו"א, א' הוא זווג להחיות העולמות, והיינו כל עוד שאמא היא באחורים לאבא, בסוד כי תפץ חסד הוא, והיא ממשכת מאבא חסדים בלי הארת חכמה. ב' הוא זווג דהולדת נשמות, וזהו רק לאחר שאמא הפסיקה אחורים שלה. וחזרת פב"פ עם אבא. ועולמות הנמשכים מזווג א', פירושם חיצוניות הספירות. ונשמות הבאים מהזווג הב', פירושם, פנימיות הספירות. והוא מטעם, שאין אור החכמה יכול להתלבש בפרצוף זולתי בהתלבשותו באור דחסדים, הרי שאור החסדים הם חיצוניות ולבוש לאור הנשמות שהם בהארת חכמה. ונמצא שמזווג א' דאו"א נמשכים החיצוניות והלבושים, ומזווג ב' דאו"א נמשכים הפנימיות המתלבש בהם דהיינו הנשמות, שהם בהארת חכמה. ובוה תבין ענין ג' הפרצופים המתלבשים זה תוך זה, הנקראים חיצון, תיכון פנימי. אשר החיצון והתיכון, הם בחינות עולמות, ונמשכים מזווג הא'. והפנימי הוא בחינת נשמות, ונמשך מזווג הב' הנ"ל. (א' רי"ב אות רכ"ג).

עונת איש גמור:

קיד) עונת איש גמור, הוא אחר היותו בן י"ג ויום א', שאז משיג המוחין דהולדה.

ע"י לעיל בתשובות צ"א וצ"ב. (א' רל"א אות רס"ט).

עונת בן ט' ויום א' :

קטו) ע"י תשובה צ'. (שם).

עונת בן י"ח :

קטז) עונת בן י"ח היא אחר שקבל הל' דצלם דבחינת המוחין והולדה. כמ"ש במקומו. (שם).

עונת הפעוטות :

קיו) ע"י לעיל בתשובה פ"ט. (שם).

עיבור א' :

קיא) בעיבור א' מתקנים בחזרה בחי' הקטנות דו"א דנקודים, שהם ו' הכלים : חב"ד, חג"ת, ונקודת החוה, בקומת נה"י, שהוא אור הנפש. ונקרא ג' גו ג', כי רק ג' כלים עליונים נגדלים בעיבור, וג' תחתונים כלולים בהם. ובגמר העיבור לעת לידה, מזדווגים או"א במסך דבחי"א, מבחינת הכלים האמצעים שלהם, ויוצאת קומת הרוח לז"א, אלא ז"א אינו יכול לקבלה עתה, כי נולד תכף נופל לבי"ע. ואובד גם בחינת הנפש דאצילות. ועל ידי יניקתו שם מב"ש תחתונים דעתיק, שהניחו רשימתם בנהי"מ דא"א דאצילות, הוא חוזר וקונה הנפש דאצילות שמזמן העיבור, ועולה מבי"ע ומלביש לנה"י דא"א דאצילות. (א' קנ"ב אות פ"ה) ע"י לעיל תשובה כ"ד.

עיבור ב' :

קיט) עיבור ב', משלים הכלים שמחזה ולמטה, החסרים לו אחר כל התיקון דעיבור הא'. כי בעיבור א' לא נתקנו אלא הכלים דפנים, שהם בחינת גו"ע, שמבחינת תיקון קוים הם נקראים חב"ד חג"ת עד החוה. כנ"ל בתשובה קי"ח. והוא חסר אח"פ, שהם תנה"י שמחזה ולמטה. ואלו נשלמים לו בעיבור ב' ע"י אריכת רגלים דאמא, שיורדת ה"ת מעינים, ומחזירים אח"פ דו"א למקומם

ואז נשלמים עשרה כלים. ועיבור ב' זה ה"ס ביאה קדמאה הנזכר באו"א ובזו"ן, כדי לעשותה כלי.

ומבחינות האורות, נבחן בעיבור ב' הזה, שיוצאים כאן ד' מדרגות : א' גדלות דה"ג דאמא. ב', ו"ק דה"ח דאבא. ג', ג"ר דה"ח דאבא. וכל אלו דה"ג ודה"ח דאו"א, נבחנים לג"ר דרוח, והם מוחין דקטנות. ויש עוד מדרגה ד', שהיא ו"ק דאמא דגדלות, שיוצאת יחד עם ג' המדרגות הנ"ל. ומ"ן דעיבור ב', שז"א מעלה מאחורים דאו"א, הם מבחינת חלוקה הב' דנקודים, המחזיר או"א לראש, אמנם עדיין הם במצב פכ"א. וע"כ נבחנים כל המוחין האלו בבחינת אחורים, שפירשו, שאחורים דאמא שולטים עוד בהם, המעכבים התארת חכמה בתסידים. א' קנ"ט אות ק"ב).

עיבור ג' :

קכ) אחר היותו בן ט' שנים ויום א', שכבר קבל כל ד' המדרגות הבאות ע"י עיבור ב', אז עולה למ"ן לצורך מוחין דהולדה, הנקרא עיבור ג'. או עיבור ב' דגדלות. וזהו ע"י העלאת מ"ן לאו"א מבחינת אחורים שלהם שנפלו מחלוקה הג' דנקודים, ממ"ן דו" ונקודה, שקבלו מיסוד דא"ק. שאז הפסיקה אמא אחורים שלה וחזרה עם אבא פכ"פ, מבחינה זו יצאו שם ד' קומות מבחינת או"א עלאין, וד' קומות מבחינת ישסו"ת. ולפי השיעור שז"א מעלה מאחורים אלו, כן יגדלו המוחין שמקבל על ידיהם. ועובר ג' הזה נקרא בהרבה מקומות, בשם עיבור ב' ג"כ, והוא כי לעיבור ב' שלאחר ב' שנים דיניקה, קורא בשם עיבור ב' דקטנות. ולעיבור ג' זה, הבא לאחר ט' ויום א', הוא קורא עיבור ב' דגדלות. והוא דבר המובן מענינו. (א' קנ"ב אות פ"ו. א' קנ"ו אות צ"ב. קנ"ט אות ק"ב).

עכירת הדם :

קכא) עביות שבכלי דזווג, שהם כלים דנה"י, נקראת בשם דם. וכל עוד שלא

נתקנו במסך דעליון, נבחן שהם עכורים, כי הרצון לקבל בלי מסך, הוא חלקם של הקליפות, כנודע. וכשהם מתתקנים ע"י העליון ומשיגים כח המסך, אז נבחן שנעשו ברורים ומזוקקים, באופן שהם ראויים לזווג עם אור העליון. (א' קמ"ה אות ס"ב).

עכירו דמיין:

קכב) הבחינות דה"ת מצמצום א', שהן אינן יכולות לקבל בחינת הקפאון דיסוד אבא העושה לז"א בבחינת רקיע. (ע"י תשובה ל"ו). שהם כלולים במ"ן דז"א, נבחנים לעכירו דמיין. (א' קל"ג אות כ"א).

עליונים דכלים נגדלים תחלה:

קכג) ע"י תשובה ע"ו.

עלמא דדכורא:

קכד) בינה נקראת עלמא דדכורא, ביחס נה"י שלה המתלבשים בז"א, שהוא זכר. (א' קל"א אות י"ג).

עשרה דמים:

קכה) ז"א כולל ה"ח וה"ג, כי מבחינת חסד החמישי שהוא הוד יוצאים ה"ג, להיותו בחינת המלכות דה"ח, כנודע. וביחס הנוקבא הנפרדת דז"א, נקרא ז"א רק בחינת ה"ח לבד, ונוקבא כולה ה"ס ה"ג. אמנם בז"א לבדו, יש ג"כ בחינת נוקבא שבגופו, וע"כ הוא עצמו כלול ג"כ בהכרח מה"ח וה"ג, והיינו כנ"ל שמחסד החמישי שהוא הוד מתפשטים הה"ג. ואמנם במ"ן דז"א שעלו לאו"א, כלולים כל הפרצופים דבי"ע וגם השירים מהם שהם חלקם של הקליפות (כמ"ש הרב בדף א' קל"ט אות מ' ומ"א) אמנם כל אלו כלולים בה"ג דז"א, ולא בה"ח שלו, כי מז"א ולמטה נבחנים כולם בבחינת גבורות. ונמצא לפי"ז, שה"ח דז"א הם דם טהור לגמרי, דהיינו אפילו החלקים דהוד יסוד מלכות, שלא נבררו בעיבור ונשארו בבחינת דם, מ"מ הם דם טהור, שאין

חלק של הקליפות מעורב בהם. אלא בבחינת ה"ג, שהם השירים השייכים אל הנוקבא הנפרדת ובי"ע, בהם יש דם טמא, שהם עירוב השירים שישארו אחר בירור המלכות דעשיה, שהם סיגים ממש בלי שום תועלת. ועל שם הסיגים הגמורים האלו המעורבים בה"ג, נקראים פעם הה"ג בשם דם טמא. ושירים דהי"מ דז"א, אע"פ שנעשה מהם בחינת נוקבא שבגופו דז"א, שהם ה"ג בערך ז"א. מ"מ בערך עצמם הם מה"ח, כי ז"א כולו ה"ס ה"ח. וז"ס עשרה דמים הם: ה' דם טהור, וה' דם טמא. כמבואר.

פנימי:

קכו) ג' פרצופים הם: פרצוף העיבור שהוא קומת נה"י. ופרצוף יניקה שהוא קומת חג"ת. ופרצוף גדלות שהוא קומת חב"ד. והם מתלבשים זה בתוך זה. פרצוף הגדלות מתלבש מחזה ולמטה, תוך פרצוף היניקה, ופרצוף היניקה מתלבש מחזה ולמטה, תוך פרצוף העיבור. ונמצא פרצוף הגדלות לפנים מכולם, וע"כ נקרא פנימי. ופרצוף העיבור לחוץ מכולם, וע"כ נקרא חצון. ופרצוף דיניקה באמצעם, וע"כ נק' תיכון. (א' ר"י אות רי"ד).

פנימיות דקטנות אבא:

קכז) ו"ק דה"ח, שז"א מקבל מכן ב' שנים עד שנת הו' יום א', הם נקראים פנימים דקטנות אבא. ע"י אות קי"ט. (א' קפ"ו אות קע"ט).

פנימיות דקטנות אמא:

קכח) נ"ר דרוח שז"א מקבל בשני שנים דיניקה, נקראים פנימים דקטנות אמא. ע"י אות קי"ט. (א' קפ"ד אות קע"ב וקע"ג).

פנימיות וחצוניות:

קכט) ג' פירושים יש בענין פנימיות וחיצוניות: א', ע"פ הבחן הזווגים, דאז"א, לפי החלוקות דנקודים כנ"ל באות קי"ג.

עשה"ב' הוא לפי ההבחן דמוחין דהולדה.
ג' הוא לפי ההבחן דא"א וישסו"ת.

והנה לפי ההבחן הא' נמצא, שכל
הבא בעיבור א' ובעיבור ב' הנמשכים
מחלוקה א' וב' דנקודים, שהם ע"מ
דקטנות הנכנסים בז"א עד היותו בן ט'
ויום א', כל אלו נקראים חיצוניות. להיותם
עוד מבחינת אחורים דאמא המעכבים על
הארת חכמה, והם רק חסדים, לפיכך
נקראים חיצונים, שהם לבושים להארת
חכמה. אלא המוחין הבאים ע"י עיבור ג'
ע"י העלאת מ"ן מאחורים דחלוקה ג'
דנקודים, שהוא לאחר ט' ויום א', הם
הנקראים פנימיות משום שאז מפסקת אמא
את האחורים שלה ותורת פב"פ עם אבא,
ומשפעת הארת חכמה. שהם מתלבשים
בפנימיות החסדים, ואפילו הקטנות של
העיבור הג' הוה, שאינם עוד ראוי להולדה
נחשבת ג"כ לפנימיות, להיותה באה מזווג
פב"פ דא"א.

ולפי ההבחן הב' הנ"ל, נמצא שאפילו
המוחין דנשמה הן נשמה דישסו"ת, והן
נשמה דא"א עלאין נחשבים ג"כ לחיצוניות.
משום דכל עוד שאין בחינת חיה בפרצוף
אינו ראוי להוליד. וכל שאינו ראוי להוליד
עוד נקרא חיצוניות, ונקרא אב"א אלא
בחינת חיה, הן דישסו"ת והן דא"א, נקרא
פנימיות ופב"פ, כי אז הם ראויים להוליד.
כי מוחין דחיה דישסו"ת מספיקים לזווג
דהולדה דיעקב ורחל. ומוחין דחיה דא"א
עלאין מספיקים להולדה גם לזו"ן הגדולים.

ולפי הבחן הג' הנ"ל. נמצא שכל
המוחין הבאים מישסו"ת נחשבים לחיצוניות,
משום שאין זו"ן הגדולים חוורים ע"י
פב"פ. וכל המוחין הבאים מא"א עלאין
נקראים פנימיות. משום שהזו"ן חוורים
על ידם פב"פ. ואפילו הקטנות דא"א
עלאין נחשבת ג"כ לפנימיות, משום שבאה
מא"א עלאין. (א' ר"ב מאות רכ"ג עד אות
רכ"ו).

פסיעה לבר:

קל) כבר נתבאר בחלק ט' דף
תתמ"א תשובה צ'. ע"ש. (א' קמ"ו אות ס"ו).

קלא) ע"י לעיל תשובה פ"ט. (א' קס"ו
אות קכ"ה).

ציור הולד:

קלב) ציור הולד, נעשה ע"י בחינת
אודם דאמא, שהם בחינת עביות והמסכים
שהווג נעשה עליהם, שהם מעמידים הקומה
ומסיימים לכל אבר ואבר דז"א בצורתו
(א' קל"ג אות כ"א).

צינון:

קלג) בהסתלקות האורות מהכלים נבחן
שהכלים נצטננו ע"ש שחדלו מלפעול
פעולתם. (א' ק"ל אות ח').

צירי:

קלד) בינה נקראת צירי, ע"ש שכל
האברים דז"א מקבלים צורתם ע"י המסך
העביות שלה. (א' קל"ג אות כ"א).

צר:

קלה) השפעה מרובה דחסדים, מכונה
בשם הרחבה, או רוחב, וצמצום החסדים
מכונה בשם צר. אבל צמצום חכמה מכונה
בשם קצר. והשפעתה בשם ארוך. (א' קכ"ח
אות ו').

קיסטא דחיי:

קלו) אי אפשר לז"א שיהיה לו מוחין
פחותים מפנימים דאמא דקטנות, שהם
בחינת נ"ר דרות, שהוא משיג בב' שנים
דיניקה, והם הנקרא קסטא דחיי, שפירושו
מדת החיים. כי המוחין שלמעלה מבחינה
זו, אינם בו מדת החיים, אלא רק בחינת
תוספת הרוחה, שאינם מחייבים להיות
קביעות והם אצלו בעובר ושב לפי הזכות
של התחתונים. (א' קמ"ח אות ע"ג).

קפאון:

קלז) נודע, שבחינת יסוד דאבא הוא צר מחסדים ואריך בחכמה. כי חוסר חסדים מכונה צר, (ע"י תשובה קל"ה) ומבחינה זו דצר, נקרא אור קפאון. בסו"ה אור יקרות וקפאון. שאע"פ שהוא אור יקרות דחכמה. מ"מ הוא בבחינת קפאון וצינון מחוסר חסדים. ולפיכך, הארה זו דיסוד דאבא, מכונה בשם המסו המקפא את החלב כדי שיתגבן ויעשה גבינה. כי בהיות הנקבה בבחינת קצר ורחב, שפירושו קצר מהארת חכמה, ורחב בחסדים, נמצא טפת האודם שלה, שאינו חסר אלא בחי' האריך דאבא, כדי לתקן את בחינת הקצר שבה, וע"כ אינו מתוקן מספת האודם שלה אלא אותו השיעור שאור הקפאון דאבא מקפא ממנה, כי רק זה השיעור נשלם בבחינת אריך דאבא, שהיא כל חיות הולד, כנודע שאור אבא הוא בחינת חיה. ולפיכך תביב אור הקפאון הזה דאבא, כי אינו מתחבר בבנין הולד אלא אותו השיעור שנקפא על ידו. וז"ס הדם היוצא בעת הלידה, כי הוא ממ"ן דו"א ואודם דאמא שאור הקפאון דאבא לא הגיע אליהם ולא הקפא אותם, וע"כ הם לחים ואדומים, כי לא נתחברו בבנין הולד. ועל שם זה נקרא ז"א רקיע, דהיינו על שם קבלתו הקפאון דאבא. והבן זה. (א' קל"ג אות כ"א).

ראש הקטן:

קלח) ראש דקטן הוא אור הרוח בכלים דתב"ד. ורק בערך הכלים הוא ראש, אמנם העיקר הם האורות, וע"כ תב"ד נבחנו רק לחג"ת, וראש הקטן אינו אלא חג"ת כי הכלים המלבישים לאור הרוח נקראים חג"ת. (א' קס"ד אות קי"ח).

ראשית:

קלט) חכמה דז"א נקראת ראשית. והוא מטעם, כי אור החכמה שלו מתלבש בכלי דכתר שלו. כי אין חכמה מתלבשת בכלי דחכמה אלא רק בא"א, הנמשך מבחי'

שכנגדו מפרצוף גלגלתא דא"ק. אבל או"א, החכמה מתלבשת בכתר שלהם, מפני שהם נמשכים מבחי' שנגדם מע"ב דא"ק, שבו נתחלפו האורות, ובאה חכמה בכלי דכתר ואור הבינה בחכמה. ולכן ז"א, שמצד המוחין שלו נמשך בעיקר מאו"א, הנה גם בו מתלבשת החכמה בכלי דכתר, ונמצא אצלו החכמה ראשית הפרצוף. (א' קס"ג אות קי"ג).

רגל קוף הארוך:

קמ) ע"י תשובה ל"ט. (א' קל"ז אות ל').

רקיע:

קמא) ע"י תשובה קל"ז (א' קל"ג אות כ"א).

שאלה:

קמב) ע"י תשובה מ"ו.

שדי בדגש:

קמג) יש שדי בדגש והוא שם קדוש, ויש שדי ברפה, והוא בחינת שדים ליניקה. בסו"ה בין שדי ילין. וביאורם הוא: כי דרכו של אבא שהוא ע"ב, להאיר חסדים מכוסים בחג"ת, וחסדים מגולים רק בנה"י. כנודע. ואם הווג דאו"א הוא בכלים האמצעים, שהם חג"ת, ועדיין אין שם כלים דנה"י, באים ב' האורות שם בזה אחר זה בסוד מטלטלין, שהם מטלטלין מרחמים לדין ומדין לרחמים. כי בשעה שהאורות דחסדים מכוסים באחורים דאמא, אז הם בבחי' הרחמים, בהרחבה מרובה דחסדים. ואם מתגלה בהם הארת ע"ב, נעשה בהם סיתום חסדים שהוא מדת הדין, כי נעשו מחוסרי השפע. והוא משום שליטת אחורים דאמא שם. כי אין מקום הגילוי דהארת ע"ב אלא מתוה ולמטה אחר סיום דיסוד אמא. כנודע.

וזה סוד ע"ב ורי"ו וכ"ו, השולטים אז בג' הקוים חג"ת: ע"ב בחסד, ורי"ו בגבורה, וכ"ו בת"ת. כי הוי"ה דע"ב בחסד, פירושה:

ממנו זולת אור אחרים בלבד. הרי שגילוי הארת ע"ב, גרמה להסתלקות כל בחינת הב"ן, ואפילו אור הנפש שבה, ולא נשארה רק באחרים.

ו"ס הרי"ו הנזכר, שהוא בגי' גבורה, כי הארת ע"ב במקום תג"ת גורמת להפסק הזווג דחסדים מס"ג, שעיי' אובד מ"ה קומת החסדים שלו, ונשאר רק באור הנפש, וב"ן בבחי' אחרים. וז"ס שגבורה בגי' ראי"ה. כי הארת ע"ב שהיא חכמה נקרא ראי"ה. כי בהיותה שלא במקומה, דהיינו בחג"ת ששם המקום דחסדים מכוסים תחת שליטת יסוד דאמא, הנה ראי"ה בגי' גבורה, כלומר שגורמת סיתום גדול בפרצוף.

וע"כ נבחן שע"ב בחסד, כי שם הוא מאיר הארתו כנ"ל, ואז גי' ע"ב הנ"ל מאירים בגבורה, בסוד רי"ו. כנ"ל. ואז נבחן קו האמצעי שהוא עיקר הפרצוף דתג"ת, שהוא רק בבחי' הוי"ה פשוטה בלי מילוי אלפין שבה, הרמוז על הסתלקות קומת החסדים, והשארתו את אור הנפש, שהוא בחינת הוי"ה פשוטה. וחשובים יחד, שהם ע"ב ורי"ו וכ"ו, הם בגי' שד"י. וה"ס בין שד"י ילין, מלשון התלוננות, שרומז על בחינת הסיתום המתגלה בעת גילוי החשבון הזה של שד"י. כמבואר. וז"ס שד"י ברפה.

אמנם לעת גדלות, כשמתחדשים לז"א, הכלים דנה"י ומקבל מזווג דאז"א מכלים הפנימים שלהם, הנה אז יורדים ע"ב רי"ו וכ"ו ששמשו בתג"ת, ובאו לכלים דנה"י. ונמצא הריות בשנים: א', שאין שם הפסד של העדר החסדים, כי בלאו הכי הם כלים דאחרים. ואינם צריכים כל כך לחסדים. וב' שעתה נפרדו ב' הארות ששמשו יחד בתג"ת, שנתגלגלו מרחמים לדין ומדין לרחמים, כנ"ל, ועתה משמשים בתג"ת החסדים המכוסים באופן קבוע, וגילוי הארת ע"ב ירדה לנה"י, ואינם סותרים זה את זה, אלא אדרבא שהם עוזרים זה לזה, להיותם בב' מקומות. והבן. וע"כ כאן השם שד"י בדגש, כלומר שהוא במקום

שע"ב מאיר הארתו בפרצוף דתג"ת, שחסד כולל כחב"ד, כנודע. והנה אז מתעוררים אחרים דיסוד אמא ופוסקת הזווג דחסדים שלה כנ"ל, ונעשה סיתום חסדים בפרצוף דתג"ת, וסיתום חסדים זה מרומז בגי' השמות: ס"ג, מ"ה ב"ן, אשר קבלו החשבון ע"ב. והענין, כי תוספת חשבון זה המשלים להגימטריא ע"ב, מגלה התסרוגות שלהם. והוה הרמוז, שס"ג ועשר אותיותיו עולים ע"ג, שהם ע"ב עם הכולל, כי האותיות דהויה רומזים על ע"ס של הפרצוף בעת היותם בלי זווג. וחשבון של האותיות רומזים על בחינת המלכות, ומדת קומת הזווג שיש בעשר אותיות דהוי"ה ההיא. ולפיכך בעת הארת ע"ב, נפסק הזווג מיסוד ועטרה דס"ג, ואינם משפיעים קומת החסדים שבס"ג, ונבחן שהוסר החשבון הכולל ס"ג מהויה ההיא ולא נשאר שם אלא מספר העשר אותיות בלבד, כי פסקה קומת החסדים שלה להאיר בפרצוף. הרי שזו התוספת דעשר אותיות דהוי"ה דס"ג, רומז על מדת החסרון שבהוי"ה זו, דהיינו הפסק הזווג, כמבואר. ועי' בע"ח שער י"ח פ"ב בכל ההמשך עש"ה.

והוי"ה דמ"ה עם חשבון ד' אותיות הפשוט דהוי"ה זו, עולים ג"כ ע"א, שעם הכולל עולים ע"ב. ותוספת זו מראה שהוי"ה אבדה הה"ח שלה, שה"ס המילוי אלפין שבה, ונשארה בבחי' שורש לבד, שהוא אור הנפש, כי כל קומת הרוח נעלם ממנה, מחמת הפסק הזווג דהוי"ה דס"ג, כנ"ל. הרי אשר התוספת דחשבון הוי"ה פשוטה על המ"ה הוא מראה על בחינת החסרון של אור הרוח שנסתלק ממנה. אחר שקבלה להגימטריא ע"ב, דהיינו הארת הע"ב.

וכן הוי"ה דב"ן, שעם הגלות החשבון דאחרים דב"ן, היא בגי' ע"ב. כי ב"ן הוא מקבל ממ"ה, וכיון שמ"ה עצמו נשאר בבחינת אור הנפש, דהיינו הוי"ה הפשוט. ע"כ נעלם גם אור הנפש מב"ן, ולא נשאר

הדינים שהם הכלים דנה"י, שאין הדינים בהם אלא ריוח, כי הם באים בסוד הזווג, והם מגלים החכמה ממטה למעלה גם בעליונים, כמ"ש במקומו. (א' רמ"ב אות רצ"ב).

שדי ברפה:

קמד) עי' לעיל בתשובה קמ"ג.

שדים:

קמה) דדים נקראים על שם קומת החסדים הנמשכת מהדדים. ושדים הם נקרא על שם הארת ע"ב המתחילה להתגלות משם, בסוד ע"ב רי"ו וכ"ו שבגימטריא שד"י. כנ"ל בתשובה קמ"ג. (א' ר"מ אות רפ"ח).

שקר אין לו רגלים:

קמו) עי' לעיל תשובה ע'.

תחתונים דאורות נכנסים תחלה:

קמו) עי' לעיל תשובה ו'.

תיכון:

קמח) עי' לעיל תשובה קכ"ו.

תורה:

קמט) המוחין דז"א נקרא בשם תורה. והוא בסוד מ"ש ז"ל, נובלות חכמה של מעלה תורה, ונובלות בינה של מעלה שכינה. פירוש: כי פירות לפני גמר בישולם, נקראו נובלות. ונודע ששביה"כ היתה מפני שהכלים היו קטנים, אבל לעתיד בגמר התיקון, אחר שנתגדלו הכלים בעולם התיקון, אז ישובו ביע" להיות אצילות, כמו שהיה מטרם שביה"כ, בסוד דמטי רגלין ברגלין, כנודע. הרי שהשכירה היתה מפני שקבלו הכלים אל האורות הגדולים מטרם שנתגדלו כל צרכם. וע"כ דומה זה לנובלות. ונודע שאחורים דאבא שנתבטלו בעת שביה"כ, הנה מהם באים כל המוחין דז"א הרי שנובלות חכמה שלמעלה שהוא האחוריים דאבא שנתבטלו, מהם נמשכים המוחין דז"א שנקרא תורה, ומאחורים דישסו"ת, נעשו כל המוחין של הנוקבא דז"א, וישסו"ת הם בינה, הרי שנובלות בינה שלמעלה, שכינה. (א' קל"א אות י"א).

לוח השאלות לענינים

קנ) מה הגורם שהולד נדחה ונולד.	קסו) למה אין הז"א אוכל מעצמו בעת היניקה, אלא אמא מבררת לו.
קנא) מה הפירוש מתגלגל ויורד עד מדור התתון.	קסז) למה מתחיל בירור ז"א מכתר, ולא ממלכות ולמעלה.
קנב) למה בעת הלידה מצטננים נה"י דתבונה.	קסח) מה הם הסיגים היוצאים בבחינת דם לידה.
קנג) מי גרם לעובר שיהיה ניכר לאורח ברחם דתבונה.	קסט) מהו ענין הדם, היוצא בעת לידה.
קנד) מה פירוש שאין ז"א יכול להולד אלא ע"י דוחק גדול.	קצ) מהי בחינת הדם הנשאר ברחם העולה ומתהפך לחלב.
קנה) למה עולין נה"י דתבונה לחג"ת שלה, בעת הלידה.	קצא) מה הם הכ"ד חודש דיניקה.
קנו) מה הפירוש, נבקע הרחם דרך פיו.	קצב) מה הם ג' בחינות הסיגים הנשארים אחר עיבור ז"א.
קנז) מה הפירוש בשביל התלבשות המוחין דז"א צריכים נה"י תבונה להתרוקן.	קצג) מה הם העשרה דמים: ה' דדם טהור, וה' דדם טמא.
קנח) להיכן בא הז"א בעת לידתו מרחם אמו.	קצד) למה הסיגים דה"ת, דם המתהפך לחלב, והסיגים דה"ג דם טמא.
קנט) למה נופל ז"א לבריא בעת שנולד.	קצה) מה הפירוש, שהחלב מתהפך תוך ז"א לדם מזוקק וברור.
קס) איך מוחזר לז"א הנפש דעובר.	קצו) מאחר שהמוחין דעיבור ויניקה הם שמות אלקים, למה הלבושים הם שמות אה"ה.
קסא) מה ההפרש בין יניקה אל מוחין והתלבשות.	קצז) מה הם העשרה דמים המתפשטים בז"א.
קסב) מה הפירוש שלובן דאבא מקפא אודם דאמא.	קצח) מה הפירוש ש"י דמים הם ג' שערי בינה הנפתחים בז"א.
קסג) למה הולד מצטייר ע"י אודם דאמא.	קצט) מהו כח הונה שבחלב, הנמשך מב"ש עליונים דנו"ה דאריך.
קסד) מה הפירוש שח"ס עליונות נבררו בעיבור, וג"ס תחתונות ביניקה בעת שקומת העיבור הוא נה"י ודיניקה חג"ת.	קפ) מה ענין התחלקות התיקון דז"א בב' עיבורים.
קסה) למה לא יוכלו הי"מ להתברר בעת העיבור.	קפא) כמה זווגים כוללים יש בב' העיבורים.

- קפב) מה היא מידת החיות של ז"א, שיותר מזה הוא תוספת הרוחה.
- קפג) כיצד הסדר דבירור הפרצופים, אוכל מתוך פסולת.
- קפד) מה ההפרש מאדם, ליתר הבעלי חי ביחס לפרצופים העליונים.
- קפה) מה ענין השינוי מקום הדדים בין אדם לבהמה.
- קפו) מתי נעשה הזווג דעיבור ב' דקטנות.
- קפז) מהו הפירוש, דצ' דצלם. ול"ם דצלם.
- קפח) מתי נכנס צ' דצל"ם דיניקה.
- קפט) מתי נכנס הל' מ' דצל"ם דיניקה.
- קצ) מתי נכנס בוז"א, צ' דצל"ם דמוחין דגדלות.
- קצא) מתי נכנס בוז"א ל"ם דצלם דמוחין דגדלות.
- קצב) למה נקראו המוחין דקומת הרוח בשם יניקה.
- קצג) איך מועיל לז"א המוחין דדדי בהמה להעלותו לאצילות.
- קצד) מהו ההפרש מבירורים דעיבור א', לבירורים דעיבור ב'.
- קצה) למה עיבור א' עיקרו מא"א, ועיבור ב' עיקרו מאו"א.
- קצו) כמה זמן נמשך כניסת המוחין דעיבור ב'.
- קצז) כמה מדרגות נמשכות בעיבור ב'.
- קצח) מתי הוא עיבור ג' דגדלות הנקרא עיבור ג'.
- קצט) כמה זמן נמשך כניסת המוחין דעיבור ג'.
- ר) למה נשלמו חו"ב דיניקה בב' שנים, וז"ת בו' שנים שלאחר מכאן.
- רא) מה ההפרש בין המוחין דבן ט' ויום א', למוחין דבן י"ג ויום א'.
- רב) מתי נעשה גלגלתא דז"א.
- רג) למה בוז"ק הוא אלקים בפשוט ובג"ר הוא במילואים.
- רד) איך אפשר שנה"י דתבונה תרד ותתהפך לבחינת ז"א.
- רה) איך משלימים נה"י דתבונה ט"ס דז"א.
- רו) מתי מתלבשים המוחין בלבושי הצלם לצורך ז"א.
- רז) כיצד סדר כניסת ה"ח דאבא תוך ז"א.
- רח) כיצד מלובשים הה"ח בנה"י תבונה בכניסתם תוך ז"א.
- רט) למה מתחיל בוז"א מקצת דעת בעת היותו ו' שנים ויום א'.
- רי) למה נקראים הו"ק מטלטלין.
- ריא) כיצד כניסת הג"ר דה"ח.
- ריב) מתי צריכים כניסת המוחין זמן, ומתי אינם צריכים זמן.
- ריג) מתי נעשה הזווג כדי לעשותה כלי.
- ריד) מהו הזווג דחצות לילה.
- רטו) מהו הזווג ביום.
- רטז) מתי הזווג דאו"א ביום.
- ריז) מתי הזווג דזו"ן ביום.
- ריח) למה מכוונים בק"ש שעל המטה, כיון שהזווג הוא בחצות לילה.
- ריט) באיזה מוחין נשאר ז"א בלילה.
- רכ) למה הוצרכו שני מיני ק"ש בשחרית.

- רכא) מה הם המוחין הנמשכים בד' מיני ק"ש.
- רכב) מה ההפרש בין המוחין דק"ש דיוצר, לשאר ג' מיני ק"ש.
- רכג) איך נשלמים ט"ס דו"א ע"י אריכת רגלים דאמא.
- רכד) איך אומר פעם, שבגדלות צריך לנה"י חדשים לגמרי, בכל ג"ש. ופעם אומר, שרק שליש א' חסר לו.
- רכה) מה הם ב' מיני עליות נה"י לחג"ת ההפכים במשמעות שלהם.
- רכז) איך אומר פעם, שאין לז"א יותר מו"ק, גם בג"ר דיניקה, פעם אומר שאפילו בעיבור יש לו ע"ס.
- רכז) איך נשלמים ט"ס דו"א ע"י אריכת רגלים דאמא בפרטות.
- רכח) למה ז"א חסר נה"י מעיקר בנינו, וצריך לאריכת רגלים דאמא.
- רכט) מהו הפירוש, אריכת רגלים דאמא.
- רל) מהו ענין התחברות ד"פ בחג"ת וב"פ בנה"י בג"ר דיניקה.
- רלא) למה חג"ת דגדלות נעשים מש"ת דחב"ד, ומש"ע דנה"י.
- רלב) כיצד מתלבש אור הנפש בט"ס דעובר.
- רלג) כיצד מתלבש אור הרוח בט"ס דיניקה.
- רלד) מאין יש לז"א ב"ש בנה"י אחר שמחזה ולמטה דו"ת נקודים אינם מתעלים מבי"ע.
- רלה) למה נתחלקו חג"ת דקטנות לב', חצים לחב"ד, וחצים לנה"י.
- רלו) איך משתוים ב' מיני הכלים דו"ת נקודים: דס"ג ודב"ן, בעת הלבשת האורות.
- רלז) איך כל בחינת הפרצופים יוצאים בעיבור, הלא חסר מנה"י לגמרי.
- רלח) למה מתחלקים חג"ת נה"י לו"ש.
- רלט) למה בקטנות מלוכש האור גם בנה"י, ובו"ק דגדלות אמר שכל ג"ש דנה"י ריקנים מאור.
- רמ) כיון שבקטנות אין לו ראש, א"כ מהם ע"מ שבקטנות.
- רמא) מתי מתחלקים ו"ק לו"ש.
- רמב) מה הם ג' הפירושים שבמוחין דו"ק.
- רמג) איך מתכלכלים ג' הפירושים, שבמוחין דו"ק שלא יסתרו זה את זה.
- רמד) מהו הפירוש, שג"ר דגדלות באים בפעם אחת, הלא גם בנה"י יש ע"מ הבאים בג"פ.
- רמה) למה בתחלת הזווג דעיבור ז"א באו רק ו' מלכיות בו"ק, ובימי העיבור באו ו' בנה"י בו"ק.
- רמו) מתי נגמרים חב"ד חג"ת בכל אחת מט"ס דעיבור.
- רמז) איך נכללים ג' הפרצופים ע"מ זה מזה.
- רמח) מהו הפירוש, שעולמות ונשמות הם פנימיות וחיצוניות הספירות.
- רמט) מהו ההפרש בין ג' הפירושים דפנימיות וחיצוניות.
- רנ) איך מתכלכלים ג' הפירושים דפוח"ת, שלא יסתרו זה את זה.
- רנא) מה ההפרש בין חו"ב דעיבור, לחו"ב דיניקה.
- רנב) מה הפרש בין ג' אלקים דחב"ד שבו"ק דיניקה, אל הג"ר דיניקה.
- רנג) מה ההכר בין ג' אלקים שיש בחב"ד דו"ק דיניקה.

רנז) למה נחלקו השנים: ט"ז בלחי העליון, וט"ז בלחי התחתון.	רנז) מה ההכר שיש בין ג' אלקים דחב"ד שבג"ר דיניקה.
רנח) למה צריכים כ"ד חדשי יניקה לצמיחת השנים.	רנה) מה ההפרש בין הב' שמות אלקים שיש בחו"ג דדעת דיניקה.
רנט) למה כל מיני ההבחנות דמוחין דיניקה הם בבינה לבד.	רנו) מה ההפרש מל"ב אלקים לל"ב הויות.

לוח התשובות לענינים

הנפש לכלי דחג"ת ונשארו נה"י בלי אור. ועלית אור נפש מנה"י לחג"ת, גורם הצטננות נה"י דאמא, משום שנשארו בלי אור נפש שלהם, שהיא חיותן. (א' קכ"ח אות ו').

קנב) ע"י תשובה ק"נ. (א' קכ"ח אות ו'). ד"ה האורות).

קנב) כי דלת וציר דגדלות, סותם ועושה אותם לם' סתומה, ואין הדלתות נפתחות, אלא ע"י הסתלקות הגדלות והתהפכות הצירים, שפירושה, שהקטנות חוזרת לאו"א, שאז נפתחים הדלתות והולד יוצא ונולד, כנ"ל (דף תשפ"ז ד"ה דלת) וענין חזרת הקטנות, נבחן לדוחק גדול כלפי או"א, אמנם לולא זה, לא היה ז"א יכול להולד. הרי שאין ז"א נולד אלא ע"י דוחק גדול. (א' קכ"ח אות ו').

קנב) שבהיות ישסו"ת חוזרים לקטנותם שנסתלקו ג"ר מכלים דחב"ד, ובא אור הרוח לכלים דחב"ד, ואור הנפש בכלים דחג"ת, ונשארים נה"י בלי אור, כנודע, הרי שבעת הלידה עולה אור הנה"י שהוא הנפש, ומתלבש בכלים דחג"ת. שהוא מפאת ביאתם של ישסו"ת לקטנות בעת לידה. (א' קכ"ח אות ו').

קנב) כי הדלת וציר דגדלות, שנתחבר אל הדלת וציר דקטנות, ונעשו שניהם לאחד, עשה שם ס' סתומה, ועתה בעת לידה שחזרה הקטנות לשליטתה, ניכר ההפרש דדלת וציר דקטנות, כלפי דלת וציר דגדלות, כי אז נעשה הדלת וציר דקטנות לשולט, וזה נבחן כי נפתחו הדלתות, ונעשה ביניהם בקיעה. גם זה נבחן להתהפכות הצירים, כי בעת העיבור שישסו"ת היו בגדלות, והדלת וציר דקטנות נתבטל, ונעשה אחד

קנב) כל עוד שאו"א היו מזדווגים בבחינת מסך דעביות השורש, הנה אז לא נתעבה ז"א בהתכללותו בהווג ההוא, כי אין הכר עביות בבחינת השורש, וע"כ היה שם כמו ירך אמא בלי שום הכר ביניהם. אבל בעת לידה, שאו"א נזדווגו על מסך דעביות דבחי"א, חזר העביות ההיא גם על ז"א עצמו, בהיותו נכלל באותו הווג, כמ"ש לעיל (דף ר"א תשובה קס"ח) וכיון שנתעבה הו"א, אז הוכר ההפרש מז"א לאמא, והיו לידתו ויציאתו ממש, כי השינוי צורה מבדיל בין הרוחניים כמו השינוי מקום בהגשמיים. עש"ה. וע"כ נבחן, שאורות דאמא דוחים את ז"א מחמת שהוכר שם לאורה, כלומר, שאינו מבחינת הגוף דבעל בית שהיא אמא, שבוה נדחה ויוצא לחוץ, כמבואר. (א' קנ"ח אות ו').

קנב) בימי עיבור עולה הולד בג' מדורים: שבמדור התחתון משיג הנפש דנפש, ובמדור האמצעי משיג הרוח דנפש, ובמדור העליון משיג הג"ר דנפש. ובעת לידה, שחזר הדלת וציר דקטנות למקומה, ואו"א מזדווגים על בחי"א, שאז הוכרה עביות דז"א, שמשונה מאמא, וגם בחינת ביי"ע ניכר בו, כנודע, הנה אז אובד כל גרנח"י דנפש שהשיג בעיבורו. ויורד לבי"ע, כנודע. וזה נבחן, שמתגלגל ויורד עד למדור התחתון, כי אובד מדרגתו בסדר המדרגה, שבירידתו ממדור העליון אבד הג"ר דנפש, ובירידתו ממדור האמצעי אבד הרוח דנפש, ובירידתו גם ממדור התחתון ונופל לבי"ע, אובד גם נפש דנפש דאצילות, ונעשה לבחינת ביי"ע. (א' קכ"ז אות א').

קנב) כי בעת הלידה אובדת התבונה בחינת ג"ר שלה, ובאה לבחינת ו"ק, כנודע. ונמצא שאור הרוח בא לכלי דחב"ד, ואור

עם הדלת וציר דגדלות, הנה אז היה הדלת וציר דגדלות למעלה, והדלת וציר דקטנות מלמטה, כי לא עלה אז בשם. אבל עתה שחזרה הקטנות לשליטתה, ונסתלקה הגדלות מישסו"ת, נעשה הדלת וציר דקטנות לשולט בפרצוף, והדלת וציר דגדלות נעשה למטה ממנה, כלומר שעתה הדלת וציר דגדלות אינה עולה בשם. ונבחן זה להתהפכות הצירים, שמה שהיה מקודם מלמעלה נעשה בעת הלידה מלמטה, ומה שהיה מקודם מלמטה, נעשה עתה מלמעלה. וז"ס כי נהפכו עליה ציריה וכו'.

וענין בקיעת הרחם שנעשה ע"י הכר הדלת וציר דקטנות, כבר אינו נבחן ביסוד דכללות או"א וישסו"ת. אלא רק בבחינת ישסו"ת לבד, אשר פי הרחם, הוא פה דראש שלהם, כנודע. כי או"א, אינם חוזרים לקטנות לעולם כנודע, וע"כ מדייק שנבקע הרחם דרך פיו. כלומר דרך הפה דישסו"ת בלבד, ולא מבחינת הרחם דכללות או"א עם ישסו"ת, כמבואר. (א' קכ"ח אות ו').

קנו) כי ענין עלית נה"י לחג"ת הנעשה בעת הלידה, גורם שם עביות דבחי"א במסך דאו"א, ואור העליון שאינו נפסק, נמצא מזדווג עם המסך שהוא החדש דבחי"א, ומוציא בו קומת הרוח. כמ"ש הרב (בדף א' קנ"ב אות פ"ו) שהמוחין האלו מקבלים אח"כ ע"י היניקה. ע"ש. הרי שהתרוקנות נה"י דתבונה, שפידושם, החזרתם לבחינת הקטנות, שאור הרוח מתלבש בכלים דחב"ד ואור הנפש שבנה"י מסתלק ועולה לחג"ת, ונה"י התרוקנו ונצטננו. הנה זה גורם כל המוחין דיניקה לז"א, ולולא זה לא היה לז"א שום מוחין. כמ"ש הרב לעיל (דף א' קל"ז אות ל"ג) עש"ה. והבן.

קנה) כי הגם שז"א כבר נתעלה מבי"ע ונתקן בבחינת נפש דאצילות בהתכללותו בזווג דאו"א בעיבורו, אמנם כל זה הספיק לו לז"א מטרם שנתעבו הרשימות שלו עצמו, ע"י הזווג דבחי"א דאו"א בעת לידה, כי

בהיות הזווג בבחינת עביות דכתר, אין זווג זה מעורר שום עביות בז"א, כנודע. אבל עתה בהתכללותו בזווג דבחי"א, שע"ז חזר בחינת עביות הזו בבחינת ז"א עצמו, הרי נתעורר בו גם בחי' עביות דבי"ע, הכלולים בו מעת הנקודים, וזה נבחן שנפל בחזרה לבחינת בי"ע.

ונבחן ג"כ, שמלביש שם לב"ש תחתונים דנו"ה דעתיק שירדו עמו בשוה לבי"ע. כי בעת הלידה, שחזרה הקטנות לישסו"ת הנה אז חזרו ונפרדו או"א וישסו"ת זה מזה, ונעשו שוב לב' פרצופים. וכן ירדו נה"י דא"א שוב למקומם כבתחלה עם ב"ש האמצעים דעתיק המלוכשים בהם, ונמצא שגם הב"ש התחתונים דעתיק, חזרו ג"כ למקומם לבי"ע כבתחלה. כי חזרו ונתפרקו כל העליות שהיו מקודם לכן בעת העיבור דז"א וכל אלו הירידות נעשה בבא אחת עם לידת ז"א וירידתו לבי"ע, הרי שבאותו הרגע שירד ז"א לבי"ע, ירד עמו בשוה, גם ב"ש התחתונים דנו"ה דעתיק ג"כ לבי"ע, וכמו שהלביש את ב"ש האמצעים דעתיק בימי עיבור שלו, כן הוא מלביש עתה את ב"ש התחתונים דעתיק, בהיותו בבי"ע עמהם במחיצה אחת. והלבשה זו מועילה לו שיוכל לינק מרשימות שלהם, שנשארו בנהי"מ דא"א מזמן עיבור שלו. כמ"ש לעיל (בתשובה כ"ד) עש"ה. (א' קל"ב אות ט"ו).

קנט) ע"י תשובה קנ"ח.

קס) ע"י יניקתו מהרשימות דב"ש התחתונים שנשארו במלכות דא"א דאצילות מעת עיבורו, יונק בתוכו בחזרה בחינת הנפש שהיה לו בזמן העיבור, ונעשה מוכשר לעלות לאצילות ולהלביש לנה"י דא"א. שזה נקרא יניקה מדדי בהמה. (א' קל"ב אות ט"ו וט"ז).

קסא) היניקה היא בחינת מדרגה אמצעית בין תחתון לעליון, שבעזרתה מתגדל התחתון

והוד דאריך אנפין, שנשארו למעלה בחג"ת דאוי"א. אבל הלבשה, פירושה, שיש לו כל המוחין המיוחדים לאותו מקום שהוא מלביש, וע"כ עומד שם בקביעות. (א' קמ"ד אות נ"ט).

קסב) הארת יסוד דאבא, הבאה בבחינת צר ואריך, שפירשו, אע"פ שהוא אריך בחכמה מ"מ הוא צר מאד בחסדים כנודע, נבחנת לבחינת קרירות וקפאון כי מחוסר אור נבחן לקרירות. עכ"ז טפת האודם דאמא, מקבלת מהארתו זו כל שלימותה, כי בהארת יסוד אמא יש הרוחה מרובה דאור חסדים ואינה מחוסרת רק חכמה לבד, שע"כ נבחנת הארתה דיסוד אמא, בבחינת קצר ורחב שפירשו, קצר מחכמה ורחב בחסדים. ולפיכך האודם הבא מהארת יסוד אמא, מתקנת לגמרי מאור הקפאון דאבא, כי מקבלת ממנו בחינת האריך החסר לה. ולפיכך רק אותו השיעור דאודם דאמא המוקפא מלובן דאבא, נכנס בבנין הולד, ולא יותר, כי אותו החלק של אודם דאמא שלה קבלה הארתו, נמצאת מחוסר חיות, כי אור החכמה ה"ס אור חיה, כנודע. ע"י לעיל תשובה קל"ז. (א' קל"ג אות כ"א).

קסג) הנה אודם פירשו בחי' עביות ומסך מבחינת ה"ג שלה, שעליהם נעשו כל הזווגים, המודדים הקומה, ומסיימים לכל אבר ונותנים לו את צורתו. (א' קל"ג אות כ"א).

קסד) רק באורות נכנסים התחתונים מתחלה ואח"כ העליונים בעיבור נכנס בז"א קומת נה"י, וביניקה תג"ת, וכו'. אבל בבירור הכלים הוא להיפך, שמתחלה נבררו העליונים ואח"כ התחתונים. (א' קמ"א אות מ"ז).

קסה) נודע, שהוד, היא בחינת המלכות הנכללת בז"א, שבה בחינת העביות ומסך, וכיון שבזווג דעבור לא נתקן אלא בחינת שורש דעביות, ע"כ נבחן שהוד לא נברר בעת העיבור כי העביות שבו, עוד לא קבל

שיוכל לעלות למקום המוחין שלו העומדים שם ולהלבישם בקביעות. כי בעת היות התחתון בבחינת מ"ן בעליון, הנה יוצאים שם כל נרנח"י שלו בשלימות. כנודע, אמנם כשנולד, שפירשו שניכר עביותו ונפרש מהתכללותו בזווג דעליון, ויורד למדרגתו לפי עביותו, הנה אז אינו יכול לקבל עוד המוחין כולם, ולירד עמהם למדרגתו, אלא חלק מועט מהם, וכל המוחין נשארו במקום העליון, בנה"י שלו למעלה במקום שהיה הזווג. ונודע, שאין התחתון יכול להתעלות למקום העליון ממנו מטרם שמשגיג מדרגת העליון, וא"כ, איך אפשר שז"א יעלה אל העליון ולקבל משם בחזרה המוחין שהשאיר שם, מטרם שיש לו המוחין ההם, שהרי המוחין ההם עושים אותו למדרגת העליון. ולפיכך צריכים ליניקה, שפירשו, שיעולה שם בדרך ארעי ולא בקביעות. ועליה ארעית זו נמשכת לו, מכח הלבשתו לנה"י דא"א, ונמצא עמהם במדרגה אחת, ומתוך שב"ש עליונים דנו"ה דא"א, נשארו בחג"ת דאוי"א נבחנים ב"ש דנו"ה אלו לבחינת אמצעי בין עליון לתחתון, כי ז"א יכול לעלות אליהם, להיותו מלביש את בחינתם למטה בנה"י דא"א, וע"כ נחשבים כמו מדרגתו, גם בהיותם למעלה בחג"ת דאוי"א, והוא עולה ויונק מהם, ומתוך שהם במקום המוחין שלו, הרי שואב משם מוחותיו בעת עליתו, בדרך המדרגה לאט לאט, עד שנוטל משם כל מוחותיו, ואז נעשה כמדרגת העליון, ואז יוכל להלביש שם בקביעות. כי כל עוד שלא קבל כל המוחין בשלמות, אינו יכול להלביש שם בקביעות, כי עדיין אינו כמדרגת עליון, וע"כ הוא עולה שם בדרך ארעי, המספיק ליניקה, שפירשו לחלק קטן מכללות המוחין, ותכף יורד למדרגתו עצמו, ואלו החלקים שמקבל בזה אחר זה מתחברים יחד עם גמר קבלת כל המוחין, ואז נעשה כעליון ומלבישו בקביעות. ונתבאר, כי יניקה פירושה עליה בדרך ארעי, וקבלה חלקית מן המוחין, והעליה נעשתה מתוך בחינת אמצעית שהם ב' השלישים דנצח

בחינת המסך דעליון, שזה כל בירורו ותיקונו, כנודע. וכן יסוד ומלכות הנמשכים מהור. (א' ק"מ אות מ"ד).

וברור, שפירושו שהעביות מקבלת בחינת מסך הראוי לה (א' קל"ח אות ל"ז).

קסו) מוחין דיניקה, הם בחינת התיקון דהוד יסוד מלכות, שפירושו הוא תיקון מסך דעליון, על העביות שבהם, (כנ"ל בתשובה קס"ה). ולפיכך הוא צריך, שע"י אכילה דאמא, שפירושו זווג, היא מבררת לו העביות דהי"מ ומתקנת בהם המסך שלה. אבל ו"א עצמו עוד אינו ראוי לשום זווג, כי העביות שבו עוד לא מתוקן במסך, כי מסך דעיבור לא נחשב לתיקון, כנ"ל. להיותו בבחינת שורש עביות בלבד. (א' קמ"א אות מ"ו).

קעא) כי השפע עוברת דרך ח"ס דז"א עד שבאה אל ההוד, וכן ליסוד וכן למלכות. וג' פעמים ח' הרי כ"ד. כלומר, שיש כ"ד בחי' בחלב הזה, כי בדרך עברו בח"ס, נמצא נכלל מהם, ונמצא ההוד כלול מח' עליונות, וכן היסוד והמלכות. הרי כ"ד בחינות. (אלף קמ"א אות מ"ו).

קסז) ע"י תשובה קס"ד.

קעב) א', הם הסיגים הבלתי גמורים שהם הסיגים דהוד יסוד מלכות שהם עולים ונהפכים לחלב. ב' הם הסיגים הנשארים אחר הח"ס העליונות ממה שנבררו מהם אח"כ הנוקבא וכל פרצופי ביי"ע, שהם דם טהור. ג', הם הסיגים הנשארים אחר בירורי המלכות דעשיה, שאין בהם תועלת עוד, והם באים בקליפות והם דם טמא. (א' קל"ז אות ל"א ול"ב. א' ק"מ אות מ"א ומ"ב).

קסח) רק בחינת הסיגים שנשארו אחר בירורם של ט"ס הראשונות, יוצאים בסוד דם הלידה, מפני שכל מה שהיה בהם לצורך ו"א, כבר נתברר לגמרי. ומה שנשאר אחריהם, אינו שייך לז"א אלא לפרצופים שלמטה ממנו, וע"כ הם יוצאים בשעת לידתו בבחינת דם לידה. (א' קל"ז אות ל"א).

קעג) הסיגים דה"ח, שהם בחינת הוד יסוד מלכות, שלא נבררו בשלימות בימי העיבור, הם ה' דמים טהורים. והסיגים דה"ג, שהם בחי' הנוקבא דז"א ופרצופי ביי"ע שבהם מעורבים גם חלקם של הקליפות, כי עדיין לא נבררו עתה, נקראים ה' דמים טמאים. אמנם אינם טמאים לגמרי, כי עדיין מתברר מהם פרצופי ביי"ע דקדושה. אלא היוצא מיסוד המלכות דעשיה, הוא דם טמא לגמרי, שאין בו עוד צורך אל הקדושה. אלא על שם תעורבתם בהסיגים נקראים כולם דם טמא. (א' ק"מ אות מ"א).

קסט) נודע, שכל אותו השיעור המוקפא מאודם דאמא, ע"י הקפאון דהארת יסוד אבא, הוא הנכנס בבנין ז"א (כנ"ל בתשובה קס"ב). וע"כ כל יתר המין ואודם דאמא, שאינו שייך לבנין ז"א, הנה לא נקפא שם ע"י טפת הלובר דאבא. ולפיכך הם נשארו בבחינת נוזלים ואדומים, שהם דם הלידה. וכבר ידעת, שהם בחינת פסולת דח"ס ראשונות דז"א, שמהם נברר עוד כל הפרצופים שלמטה מז"א. (א' ק"מ אות מ"ג).

קעד) הסיגים דה"ח, הם הוד יסוד מלכות שלא נבררו בעיבור, והם עולים ומתהפכים לחלב, כנודע. ונקראים ה"ח, כי ז"א כולו נקרא ה"ח, בערך הנוקבא הנפרדת שלו, הנקראת ה"ג. ובירור הוד יסוד מלכות אלו שייכים לנוקבא שבגופו, ע"כ הם מכונים ה"ח. אמנם בחי' נוקבא שבגופו, משמשת לו ג"כ בבחינת ה"ג, דהיינו מטרם הנסירה,

קע) הסיגים שנשארו מהוד יסוד מלכות שלא נבררו לגמרי בעיבור, כנ"ל, הם העולים עם אורות דנה"י דאמא לחג"ת שלה, ומתהפכים לחלב, שמשם יונק אותם ז"א, ומתהפכים בו שוב לדם, אלא לדם מזוקק

מבחינת המ"ן שהעלה לאו"א, הנכללים בהווג גם הנוקבא הנפרדת, ועל שם זה נקראים עתה הסיגים היוצאים בעת הלידה בשם שירים דה"ג, ולפי שבהם מעורב גם הדמים העתיד לצאת מיסוד המלכות דעשיה, שהם קליפות ממש, ע"כ הם נקראים כולם בשם ה' דמים טמאים. (דף א' קל"ט אות מ"ב. אות מ"ט).

קעה) נודע, שכל ענין בירורי הוד יסוד מלכות, שנשארו לזמן היניקה, הם בחינת העביות דו"א שלא יכלו לקבל בחינת המסך שלהם בימי העיבור, משום שלא היה שם בווגים דאו"א אלא מסך דשורש, שאין זה מסך מספיק לעביות דבחי"א שבז"א, דהיינו בהוד יסוד מלכות שלו. וע"כ נשארו בבחינת דם בלתי מוזקק, כלומר, בלי מסך המזקק אותם שיהיו ראויים לווג עם אור העליון. ונמצא עתה שעלו לחג"ת דאו"א, שפירושו לכלים האמצעים שלהם, ששם משמש המסך דבחי"א, ואז קבלו העביות דהי"מ את המסך שלהם, מתוך התכללותם בווג דאו"א דיניקה. ונבחן שעתה ע"י הווגים דאו"א דיניקה, נעשה העביות דהי"מ לדם מוזקק וברור בביאתם לתוך ז"א, כלומר שנעשו מוכשרים להתדווג עם אור העליון, כי השיגו עתה המסך הראוי לווג. (א' קמ"ב אות נ"א).

קעה) המוחין דז"א שיוצאים באו"א, הם יוצאים על המ"ן דז"א שעלה להם ונתכללו בווגם, דהיינו במסך ועביות דאמא. וע"כ נבחן שבחי' המוחין עצמם מיוחסים לז"א לבחינת המ"ן שהעלה, אבל בחי' האו"ח העולה מהמסך ומלביש המוחין ממטה למעלה בעת הווג, זוהי חלקה של אמא לגמרי, כי המ"ן דז"א עדיין אינם מתוקנים במסך שיוכלו להעלות או"ח. ולפיכך לבושי המוחין, שהם בחינת האו"ח הנ"ל, נבחנים בשמות דאחי"ה, שהם שמות דאמא עלאה, כי הווג נעשה בעת שיסוד"ת נכללו באו"א בפרצוף אחד, וע"כ נבחן האו"ח על השמות של אמא עלאה. אמנם המוחין דז"א שהם

קעה) הם י" שמות אחי"ה באחוריים, שעולים עשר פעמים מ"ד. והם לבושי המוחין שלו, שיש לו מאמא עלאה מעת התכללותו בווג דאו"א בעיבור א'. ע"י לעיל בתשובה קע"ו. והם מלבישים לה"ח וה"ג שלו. (א' קמ"ג אות נ"ז).

קעה) כבר ידעת, ש"י שמות אחי"ה הם בחינת לבושי מוחין דז"א, מעת התכללותו בווג דעיבור באו"א עלאין, והם בחינת האו"ח העולה ממסך דאמא בעת הווג. כנ"ל (בתשובה קע"ו) והם בחינת הארת הה"ג דאמא, דהיינו ממסך ועביות שלה, שהם בחינת ה"ג, כנודע. והם מלבישים גם לה"ח, כי אין בחינת מלביש, אלא מאו"ח שהוא בחינת גבורות. אמנם בכלל הם בחינת ה"ג בלבד. ואלו ה"ג נקראות נ' שערי בינה, כי כל גבורה כלולה מעשר, והם נ'. אמנם בעיבור אין הוא מקבל העביות דה"ג בעצם, כי אין שם הווג אלא בבחינת שורש העביות בלבד, דהיינו רק בחינת שורשים לנ' שערי בינה. וזה הרמז שעשרה אחי"ה באותיות הפשוטות בלי מילואים עולים מ', ועם הכללות הם נ' שערי בינה. כלומר, שאלו ה"ג שהם נ' שערי בינה, הנמשכים עתה מן העשרה האחי"ה, אינם אלא שורשי נש"ב, ואותיות הפשוטות רומזות על שורש לבד, ועם הכללות שלהם העשרה, הם עולים נש"ב, כלומר שכללות פירוש, שמתוך ההארה השורשית של עתה בעיבור. סופה

קעה) נודע, שכל ענין בירורי הוד יסוד מלכות, שנשארו לזמן היניקה, הם בחינת העביות דו"א שלא יכלו לקבל בחינת המסך שלהם בימי העיבור, משום שלא היה שם בווגים דאו"א אלא מסך דשורש, שאין זה מסך מספיק לעביות דבחי"א שבז"א, דהיינו בהוד יסוד מלכות שלו. וע"כ נשארו בבחינת דם בלתי מוזקק, כלומר, בלי מסך המזקק אותם שיהיו ראויים לווג עם אור העליון. ונמצא עתה שעלו לחג"ת דאו"א, שפירושו לכלים האמצעים שלהם, ששם משמש המסך דבחי"א, ואז קבלו העביות דהי"מ את המסך שלהם, מתוך התכללותם בווג דאו"א דיניקה. ונבחן שעתה ע"י הווגים דאו"א דיניקה, נעשה העביות דהי"מ לדם מוזקק וברור בביאתם לתוך ז"א, כלומר שנעשו מוכשרים להתדווג עם אור העליון, כי השיגו עתה המסך הראוי לווג. (א' קמ"ב אות נ"א).

קעה) המוחין דז"א שיוצאים באו"א, הם יוצאים על המ"ן דז"א שעלה להם ונתכללו בווגם, דהיינו במסך ועביות דאמא. וע"כ נבחן שבחי' המוחין עצמם מיוחסים לז"א לבחינת המ"ן שהעלה, אבל בחי' האו"ח העולה מהמסך ומלביש המוחין ממטה למעלה בעת הווג, זוהי חלקה של אמא לגמרי, כי המ"ן דז"א עדיין אינם מתוקנים במסך שיוכלו להעלות או"ח. ולפיכך לבושי המוחין, שהם בחינת האו"ח הנ"ל, נבחנים בשמות דאחי"ה, שהם שמות דאמא עלאה, כי הווג נעשה בעת שיסוד"ת נכללו באו"א בפרצוף אחד, וע"כ נבחן האו"ח על השמות של אמא עלאה. אמנם המוחין דז"א שהם

שתתגלה ממנו אח"כ בגדלות כל הנ' שערי בינה. (א' קמ"ג אות נ"ח).

בחינות תוספות הרוחה לבד. (א' קמ"ח אות ע"ב וע"ג).

קעט) כי אלו ב"ש העליונים דנו"ה דא"א, שנשארו בחג"ת דא"א, הם בחינות הרשימות מזמן העיבור בעת שהם הצטרפו להשלים התג"ת דא"א דקומת ע"ב, כנודע. אמנם עתה לאחר העיבור הם ירדו משם למקומם, שזו"ן מלבישים עליהם, כנודע. וכיון שהם עתידים להעשות לבחינת ג"ר דו"א, ע"כ כחן גדול מאד, גם בעת היותם שם בבחינת רשימות, שמהם כח הזנה בחלב המכשירו לבחינת גדלות. (א' קמ"ד אות ס').

קפג) בתחלת התיקון לאחר שביה"כ, עלו כללות כל המ"ן, דהיינו כל הבחינות שנתבטלו ונשברו ונפלו לבי"ע, עלו כולם למ"ן לע"ב ס"ג דא"ק. ומתחלה נברר מכללות המ"ן כל מה ששייך לפרצוף עתיק דאצילות, והפסולת הנשאר אחר עיבורו הוריד לא"א. ונתברר מהם כל השייך לפרצוף א"א, והפסולת הנשאר אחר בירורו הוריד לאו"א, ואו"א גם הם לקחו מהם כל השייך לבנינים, והפסולת הורידו לזו"ן. וגם זו"ן לקחו מהם השייך לבנינים והפסולת הורידו לפרצופי בי"ע. וגם פרצופי בי"ע לקחו כל אחד חלקן מהם, עד שנברר גם המלכות דעשיה, והפסולת הנשאר אחר המלכות דעשיה. הם הקליפות. (א' קל"ט אות ל"ט עד אות מ"ב).

קפ) כי עיבור הא' הוא על בירור עצמות ז"א, דהיינו כל מה שהיה בו בעת קטנות הנקודים, שהם הכלים דתב"ד תג"ת עד נקודת החזה. כי זה הוא מידת חיותו לבנין פרצופו. אמנם כדי להשלימו בג"ר, מוכרח להיות בו ע"ס, שזה קונה ע"י אריכת רגלים דאמא, והוא צריך לעיבור ב', כדי ששיג הכלים דנה"י מחזה ולמטה, ואז הוא ראוי לג"ר כמו או"א עצמם. לכן צריך ז"א לב' עיבורים, עיבור א' לבירור עצמותו. ועיבור ב' לבירור הכלים דנה"י מתוך אריכת רגלים דאמא. (א' קמ"ה ד"ש ויש).

קפד) האדם מתיחס לכללות ה"פ אצילות, שהם א"א וד' לבושי עסמ"ב. אבל בעלי חיים אינם מתייחסים לבחינות הכללות, אלא כל אחד לפרט מסוים בלבד, דהיינו לת"ת לבדו או למלכות לבדה. (א' קמ"ט אות ע"ז).

קפא) בעיבור א' שהוא בירור הכלים דו"ק שלו, (כנ"ל בתשובה ק"פ) יש בהם ב' זווגים: א' לקומת נה"י וב' לקומת תג"ת, שזווג הב' הזה נעשה בעת לידתו. וגם בעיבור ב' יש ב' זווגים, א' הוא להשלמת כלים דנה"י. ב' הוא לג"ר דאורות, שזה נעשה לאחר ט' שנים ויום א'. (א' קנ"ט אות ק"ב א' קנ"ב אות פ"ו).

קפה) האדם המרומו בכללות אצילות, בא"א ועסמ"ב, הנה כיון שב"ש העליונים נו"ה דא"א עלו ונתחברו לתג"ת דא"א, בעת שקבלו לקומת ע"ב, והלבישו לג"ר דא"א, שאז ב"ש העליונים דנו"ה נעשו לדדים, הרי שהדדים הם למעלה מחזה דא"א. וכן הוא באדם. אבל הבהמות והחיות שאינם כוללים כללות האצילות, רק בחי' פרטים ע"כ דדיהם למטה במקום הרחם, ששם מקום ההריון. (א' קנ"ג מאות ע"ח עד אות פ').

קפב) הוא בחי' נ"ר דרוח שקונה ע"י שתי שנים דיניקה, דהיינו מבחינת ב' זווגים הכוללים שיש בעיבור א'. (כנ"ל בתשובה קפ"א) שהם בחינת ו"ק שלו מבחינת עצמותו ומדת חיותו (כנ"ל בתשובה ק"פ) ויותר מזה, דהיינו כל הצריך לעיבור ב' הנה הם

קפו) עיבור הב' דקטנות נעשה תכף אחר תשלום ב' שנים דיניקה. (א' קנ"ט אות ק"ב).

משם הת"ת דה"ח לתוך השליש עליון דת"ת דז"א, עד החוה, ונשלם גם קו האמצעי. (א' קס"ו אות קכ"ג עד אות קכ"ז).

רח) חב"ד דה"ח מלובשים בג"ש עליונים דנה"י תבונה. וחג"ת דה"ח מלובשים בג"ש אמצעים דנה"י תבונה. ונו"ה דה"ח, מלובשים בב"ש תחתונים דנו"ה תבונה. (שם).

רט) כי אז נכנסת עטרה דתבונה עם הת"ת דה"ח, תוך הדעת דז"א, משא"כ מקודם זה, לא היה לו שום אור בכלי דדעת שלו (שם).

רי) משום שהם מטולטלים מרחמים לדין, ומדין לרחמים. (א' קס"ו אות קכ"ה).

ריא) חכמה דה"ח שבפ"ע דנצח תבונה, נכנסת בחכמה דז"א, בשנה ה' ויום א'. ובינה דה"ח שבפ"א דהוד תבונה, נכנסת בבינה דז"א בשנה הח' ויום א'. ודעת דה"ח שבפ"ת תבונה נכנס בדעת דז"א בט' ויום א'. (א' קס"ח אות קכ"ו קכ"ז).

ריב) רק בתחילת אצילות דז"א צריכים כניסת המוחין סדר זמנים הנ"ל. אמנם בכל יום, שחוזרים ומחזירים אותם בעת התפילות ושבתות ויו"ט אינם צריכים הזמנים האלה. (א' קע"ב אות קל"ח).

ריג) בחצות לילה נעשה הווג לעשותה כלי. (א' קע"ג אות ק"מ).

ריד) הווג דחצות לילה, הוא בחינת עיבור ב' דקטנות, הנקרא ביאה קדמא כדי לעשותה כלי. (שם).

רטו) ביום, הוא בחינת זווג דהולדה: הווג דאז"א לצורך מוחין דהולדה, הוא בק"ש דיוצר, והווג דזו"ן הוא בשים שלום. (שער מאמרי רשב"י באדרא רבא על הווגר מדף קל"ה).

רה) ב"פ העליונים דחסד דז"א מתחברים עם שלישי עליון דנצח דאמא, ונעשים לחכמה דז"א. ופרק אמצעי דנצח דאמא, מתחבר עם הפרק תחתון דחסד ופ"ע דנצח דז"א, ונעשה לכלי דחסד דז"א. ופרק תחתון דנצח דאמא, מתחבר עם ב"פ תחתונים דנצח דז"א, ונעשה לכלי דנצח דז"א. ועד"ז בב' הקוים האמצעי והשמאלי. (א' קס"ג אות קי"ד).

רו) המוחין מתלבשים בצלם עוד למעלה באז"א, מטרם הכנסם בז"א, דהיינו בעת יציאתם שם באז"א. וז"א מקבלם לאט לאט, בהיותם מלובשים זה בזה. (א' קס"ד אות קכ"ב).

רו) בשנה ג' נכנס פרק תחתון דנצח תבונה, ובתוכו נצח דה"ח דאבא, ונכנסים תוך ספירת חכמה דז"א. ובשנה ד', נכנס הוד דה"ח בפרק תחתון דהוד תבונה, תוך ספירת הבינה דז"א. ובשנה ה' נכנס חסד דה"ח בפרק אמצעי דנצח תבונה, תוך ספירת החכמה דז"א. ואז יורד הנצח דה"ח תוך ספירת החסד דז"א. ובשנה ו' נכנס גבורה דה"ח, שבתוך פרק אמצעי דהוד תבונה, לתוך הבינה דז"א, ואז יורד הוד משם לתוך ספירת הגבורה דז"א. ובשנה ז' ביום הא' של השנה נכנס ת"ת דה"ח שבתוך העטרה דיסוד תבונה, לתוך ספירת הדעת דז"א. ואז נעשה ז"א בעונת פעוטות, כי נכנס בו מקצת דעת. ובהמשך שנה ה' עד ח' ויום א' נכנס חכמה דה"ח שבפ"ע דנצח דתבונה לתוך ספירת החכמה דז"א, ויורד משם החסד דה"ח לתוך החסד דז"א, והנצח דה"ח שהיה שם, יורד עתה לספירת הנצח דז"א. ונשלם קו הימין לגמרי. ובשנה הח' ויום א', נכנס בו הבינה דה"ח שבפ"ע דהוד תבונה, לתוך ספירת הבינה דז"א, ויורד משם הגבורה דה"ח לתוך ספירת הגבורה דז"א, ומהוד דה"ח שהיה שם, יורד עתה להוד דז"א ונשלם קו השמאלי. ובשנה הט' ויום א', נכנס הדעת דה"ח שבתוך יסוד דתבונה, לתוך ספירת הדעת דז"א, ויורד

רסז) בק"ש דיוצר, והוא בחינת זווג דהולדה. (שם).

ריז) בשים שלום. (שם).

ריח) ק"ש שעל המטה היא בחינת הכנה והמשכה אל הזווג דחצות לילה. (אלף קע"ד אות קמ"ד).

ריט) הוא נשאר במוחין דנפש רוח דרוח, הנקראים פנימים דאמא, שהם בחינת המוחין דב' שנים דיניקה.

רכ) כי המוחין שנמשכו בחצות לילה, חזרו ונסתלקו עם יציאת הלילה, וחזרו לקטנות דבחינת ב' שנים של היניקה, וע"כ צריכים להמשיך מקודם כל המוחין דקטנות בק"ש דקרבתות, כדי שיהיה ראוי לעלות מ"ן לעיבור ב' דגדלות במלת אחד, בק"ש דיוצר (א' קע"ה אות קמ"ז).

רכא) בק"ש שעל המטה, שז"א הוא רק בני"ר דרוח, הנקרא פנימים דאמא, הנה צריכים להמשיך ביאה קדמאה מתחלתה. שהיא המקיפים דקטנות אמא. וע"כ במלת ישראל ממשיכים מקיפים דקטנות אמא. ובמלת אחד ממשיכים פו"מ דקטנות אבא, וו"ק דגדלות אמא.

ובק"ש דקרבתות, אחר שהמוחין דחצות, כבר חזרו ונסתלקו, צריכים שוב להמשיך ביאה קדמאה מחדש, כמו בחצות לילה אלא שיש איזה חילוק, כי בחצות כיון שהוא לילה ואין אז זמן חסדים, ע"כ במלת ישראל לא היה אפשר להמשיך רק מדרגה אחת, שהיא מקיפים דאמא דקטנות לבד, אבל עתה בקרבתות, כיון שהוא יום, והוא זמן חסדים, ע"כ אפשר להמשיך במלת ישראל ב' מדרגות יחד, שהם מקיפים דאמא עם פנימים דאבא דקטנות. שאלו נמשכים במלת ישראל, ובמלת אחד, ממשיכים מקיפים דאבא דקטנות וו"ק דאמא דגדלות.

ובק"ש דיוצר, א"צ להמשיך עוד עיבור ב' דקטנות, כי כבר נמשכו כל המוחין

דקטנות בק"ש דקרבתות. אלא במלת ישראל, ממשיכים שוב המקיפים דקטנות אבא, לבחינת הכנה לבד, כדי להכין הו"א לעלית המ"ן. ובמלת אחד, הוא עולה למ"ן לזווג או"א דעיבור ב' דגדלות, שהוא למוחין דהולדה. וז"א מקבל מהם תכף ו"ק דמוחין ההם מבחינת אמא. וג"ר הוא מקבל בברכת אבות. ונעשה ראוי בעצמו לזווג למוחין דהולדה, בשים שלום.

ובק"ש דערבית, אשר עם יציאת היום כבר נסתלקו כל החסדים, שהם פו"מ דאבא דקטנות, כי בלילה אין זמן חסדים, ולא נשאר בו אלא ג"ר דה"ג, שהם המקיפים דאמא דקטנות, ע"כ במלת ישראל ממשיכים הפנימית דקטנות אבא. ובמלת אחד, המקיפים דאבא דקטנות, וו"ק דאמא דגדלות. (א' קפ"ה מאות קע"ו עד קפ"ו).

רכב) בכניסת המוחין עצמם, כמעט שאין שום הפרש, כי בכולם נכנסים ד' המדרגות: מקיפין דאמא דקטנות, ופו"מ דאבא דקטנות, וו"ק דגדלות אמא. אמנם עם זה יש הפרש גדול בין ק"ש דיוצר אל השאר, כי בשאר ג' מיני ק"ש, נמצאים המוחין רק מבחי' עיבור ב' דקטנות לבד. אבל בק"ש דיוצר, עולה למ"ן לבחינת עיבור ב' דגדלות שהוא מוחין דהולדה. (כנ"ל תשובה רכ"ה).

רכג) תג"ת דו"א נעשים לחב"ד, ונה"י עולים ונעשים לחג"ת, ונה"י חדשים קונה ע"י אריכת רגלים דאמא. (א' קצ"ב אות קפ"ח).

רכד) כשהמדובר הוא בדרך כלל, נבחן שאין לו"א אלא ששה כלים דנקודים דקטנות, שהם חב"ד תג"ת עד החזה, ונה"י הוא קונה ע"י אריכת רגלים דאמא. אמנם כשהמדובר הוא בפרטות, הרי כל זית כלולות זו מזו, גם אי אפשר שיהיה לו פחות מט"ס, שהם ג' קוים חח"ן בג"ה דת"י. אלא שכל אחת חסרה השליש התחתון שלה. וע"כ בעת שנשלם לו נה"י מאריכת רגלים

דאמא, אין הכוונה רק בדרך כלל בלבד, אלא כל ספירה וספירה מט"ס דג' קוים דז"א מקבלת מאמא את השליש התחתון החסר לה. כי כל ספירה אין בה רק ב"ש עליונים, שהם בחינת חב"ד תג"ת שבה, ושליש התחתון, שהם בחינת הנה"י שלה היא מקבלת מנה"י דאמא. (א' קצ"ב אות קפ"ת. א' קצ"ה אות ק"צ).

דב"ן, שיש בהם בהכרח עשרה כלים כמבואר. (א' קצ"ה אות ק"צ).

רכז) ע"י תשובה רכ"ג.

רכח) ע"י לעיל בתשובה רכ"ו.

רכט) כי בחינות נה"י עצמו של ז"א אי אפשר שיתעלו באצילות, כי הפרסא הוציאה אותם מחוץ לאצילות עוד בזמן הנקודים, ואיך יתעלו עתה, אחר אשר הפרסא נתחזקה כאן עוד יותר מבזמן הנקודים, כנודע. אלא ע"י הארת ה"ג דאמא לא נתקנו בז"א בימי עיבורו אלא בחינת גו"ע שבכלים דפנים, ואח"כ דכלים אלו לא נתקנו בעת העיבור, אלא אח"כ בעיבור ב' שבאו הג"ר דה"ג דאמא, אז נתעלו אלו אח"כ. ומשום זה הם נחשבים רק על בחינת נה"י דאמא, כי באו ע"י אריכת רגלים שלה, שהם ג"ר דה"ג שאז יורדת ה"ת מעינים דתבונה ומעלים אח"כ שלה, ומתגלים הג"ר דה"ג שלה, כנודע, ואור הווג הזה מחזיר גם אח"כ דז"א למדרגתם.

רל) גם לאחר עיבור ב' דקטנות, אשר כבר נשלמו לו עשרה כלים ויש לו שליש תחתון בכל ספירה, מ"מ אין השלישים תחתונים עולים עדיין בשם. כי כל זמן שאין לו ג"ר דאורות שהם בחינת נשמה, אין אור הרוח יורד מהכלים דחב"ד לתג"ת, ואין אור הנפש יורד לכלים דנה"י, ונמצאים עוד השלישים התחתונים חסרים מאור, ולכן אינם עולים בשם. אמנם כיון שנשלמו בחינת נה"י דכלים, ע"כ הם נבחנים עכ"פ לרת"ס אלא בכל אחת רק ב"ש, שהם ב"ש בחב"ד וב"ש בתג"ת וב"ש בנה"י. אשר אור ג"ר דרוח מלובש בב"ש דכ"א מחב"ד וז"ק דרוח מלובש בב"ש דכל אחד מתג"ת. ואור הנפש מלובש בב"ש דכ"א מנה"י. ולפיכך נבחנים עתה שיש ד' שלשים בתג"ת, כי אור הרוח מלובש עתה בחב"ד ובתג"ת, ונחשבים משום זה שניהם

רכה) יש בחינת עלית נה"י לתג"ת, שפירושה עלית האורות, ואז נעשה הפרצוף מחוסר ג"ר. כי אור הנפש עולה לתג"ת, ואור הרוח לחב"ד. כמ"ש בעת לידת הו"א, שאור נה"י עולה לתג"ת, ונה"י מצטננים. ויש עלית נה"י לתג"ת מבחינת הכלים דהיינו ע"י הארת הווג דע"ב ס"ג הבוקעת לפרסא, ומורידה ה"ת מעינים ומחזיר אח"כ אל המדרגה, שאז נה"י נעשים תג"ת ותג"ת נעשים חב"ד ומשיג נה"י חדשים ע"י אמא. (א' קמ"ד אות נ"ט).

רכז) בכל פרצוף יש ב' מיני כלים, שהם כלים ישנים מפרצוף העליון, וכלים חדשים עם האורות של הפרצוף, כמ"ש בחלק ד' בהסתכלות פנימית. והנה ז"א הוא בחינת ז"ת דנקודים, וע"כ מבחינת הכלים ישנים דשם, שהם הכלים דס"ג, אין לו אלא ששה כלים חב"ד תג"ת עד החוזה, כי מחוזה ולמטה עד סיום רגלי א"ק, נעשו לבי"ע ע"י הפרסא דצמצום ב', כנודע. אבל מבחינת הכלים חדשים דשם, שהם מבחינת הסתכלות עינים בחו"פ למטה משבולת הוקן, כמ"ש בחלק ו', הנה יצאו שם ודאי ט' כלים לז"א, כי כל מדרגה יוצאת בהכרח בע"ס.

והנה מבחינת מדתם, נמצאים העשרה כלים דב"ן, שוים עם הששה כלים דס"ג. כי הם יצאו בהם ובמקומם. אלא בעת שהרב רצה לבאר ענין החסרון נה"י שבשורש הו"א, הוא מבאר אותם מבחינת הכלים דס"ג. ובעת שמדבר מענין בנין פרצוף דז"א, הוא מדבר מכלים

לבחינת חג"ת, להיותם שניהם משכן לאור הרוח שנקרא חג"ת, כנודע. (א' קצ"ז אות קצ"ג).

רלא) נודע, שהז"א חסר ש"ת לכל ספירה, ואין לו אלא ב"ש בחב"ד וכן בכ"א מחג"ת וכן בנה"י. ואין האור יכול להתלבש בכלי, אלא א"כ שיש לו ג"ש. וע"כ בעת שמתלבש אור הרוח בכלים דחב"ד, הם צריכים ליקח את השלישים העליונים דכלים דחג"ת, שישלימו את השלישים התחתונים דכלים דחב"ד החסרים שם. ונמצא אור הרוח מתלבש בב"ש דחב"ד המחוברים עם שלישים עליונים דחג"ת. וכן אור הנפש מתלבש בשלישים שנשארו מחג"ת עם ב"ש של נה"י, ויש לאור הנפש ג"כ ג"ש. הרי שבעת הקטנות דז"א מתחלקים הכלים דחג"ת לב' חצאים: חצים לחב"ד וחצים לנה"י.

ולפיכך בעת גדלות שנשלמו השלישים התחתונים לכל אחת מס"ס. ואין כלים דחב"ד צריכים להעלות להם שלישים העליונים דחג"ת להשלימם לג"ש, נמצא כי עתה יורדים השלישים מהכלים דחב"ד ובאו למקומם לחג"ת. וכן השלישים שהיו מחוברים עם ב"ש דנה"י, עולים עתה למקומם לחג"ת. כי עתה אינם צריכים חג"ת להתחלק. (א' ר' ד"ה וכד').

רלב) נודע שכלים עליונים נגדלים תחלה, ובשעה שאין שם אלא אור הנפש, הוא מלוכלך בכלים דחב"ד. אמנם אין שם אלא ב"ש בכל אחד מהם, כי ש"ת חסר לכל אחד (כנ"ל בתשובה רל"א). ע"כ לוקחים כ"א מכלים דחב"ד, שליש עליון מכ"א מכלים דחג"ת, כדי שישלימו בג"ש, ואז מתלבש בהם אור הנפש. ונמצא אור הנפש מתלבש עתה בג"ש, שהם בב"ש שבכ"א מכלים דחב"ד ושליש א' שנתחבר לחב"ד מכלים דחג"ת. ונמצאים השלישים שנשארו מן כ"א מחג"ת עם ב"ש דכ"א מנה"י חסרים עתה מאור, ונחשבים לכלולים בכלים העליונים.

רלג) כשבא אור הרוח לז"א, הוא מתלבש בכלים דחב"ד, שנתחברו להם השלישים עליונים דחג"ת, (כנ"ל תשובה רל"ב). ואור הנפש שהיה שם, יורד עתה לשלישים שנשארו מכלים דחג"ת ולב"ש שבכ"א מנה"י. ונמצאו ו"ש דחב"ד חג"ת נה"י, נעשה עתה לג"ש שבמשכן אור הרוח, ונקראו חג"ת. וג"ש למשכן אור הנפש, ונקראו נה"י.

רלד) כי ז"ת דס"ג נבחנו ג"כ לרת"ס ע"ד ע"ס דנה"י דא"ק, שהם חב"ד חג"ת נה"י. ובעת עלית ה"ת לעינים, שיצאו אח"פ דכל מדרגה נמצא, שאח"פ דחב"ד, ירדו לבחינת חג"ת. ואח"פ דחג"ת, ירדו לבחינת נה"י. ואח"פ דנה"י ירדו ונעשו לבי"ע. הרי שלא כל נה"י ירדו, אלא גו"ע מהם נשארו באצילות. ועוד יש לומר, כי אח"פ שנפלו מן חג"ת ונעשו למדרגת נה"י, הנה הם הנבחנו לגו"ע דנה"י.

רלה) כי אין אור יכול להתלבש בכלי אא"כ שיהיה בו ג"ש. וע"כ נתחלק חג"ת לשנים, שחצים השלימו הכלים דחב"ד, וחצים השלימו לכלים דנה"י. ע"י לעיל תשובה רל"א.

רלו) אלו ואלו מדתם שוה, כי ט"ס דב"ן יצאו ונתלבשו בתוך הכלים ישנים דס"ג. ע"י לעיל תשובה רכ"ו.

רלז) כבר ידעת, שענין חסרון נה"י דכלים, הם בפרטות בכל ט"ס דז"א, שלכל אחת חסרה שליש תחתון כנ"ל תשובה רכ"ד. ונמצא באמת שיש לו הכלים דחב"ד חג"ת נה"י, אלא בכל אחד חסר ש"ת. ע"כ בעת גדלות נבחן רק שכל ספירה הגדילה שליש, ואין כאן כלים חדשים ממש. (אלף ר"ט אות רי"א).

רלח) כי באמת יש להם כל הכלים חב"ד חג"ת נה"י, וענין חסרון נה"י הוא

בכ"א מהם בפרטות, שחסר לכ"א שליש תחתון. אלא שב"ש דחג"ת מתחלקים: חצים לחב"ד, למשכן אור הרוח, ונקראים חג"ת. וחצים לנה"י למשכן אור הנפש ונקרא נה"י.

רלט) כי בקטנות, שחסר שליש תחתון לכל כלי, ואין אור יכול להתלבש בפחות מג"ש, ע"כ מתחלקים חג"ת חצים לאור הרוח, וחצים לאור הנפש, כנ"ל בתשובה רל"ה, וממילא מוכרח להתלבש האור גם בנה"י. אבל בור"ק דגדלות, שכבר יש שם השלישים התחתונים לכל כלי, ע"כ מתלבש הרוח דגדלות בחב"ד, והנפש דגדלות בחג"ת ונמצאים כלים דנה"י בלי אור. (א' ר"ב אות קצ"ז).

רמ) כיון שאלו ששה הכלים דקטנות מתמלאים בג' דרגות: שבעיבור מתמלא ש"ע דכל אחד, וביניקה מתמלא שליש האמצעי דכל אחד, ובעיבור ב' דקטנות, מתמלא שליש תחתון דכל אחד, ע"כ נבחנים לעי"מ. אמנם באמת אפילו בעיבור ב' אין בהם מוחין ממש, אלא רק ג"ר דרוח, והם מתחלקים לו"ש שבב"ש דחב"ד יש ג"ר דרוח, ובב"ש דחג"ת יש ו"ק דרוח, ובב"ש דנה"י יש אור הנפש. וש"ת דכל ספירה, אינם עולים עוד בשם. כנ"ל. וע"כ הם נחשבים עוד בלי ראש.

רמא) אין ו"ק מתחלקים לו"ש אלא אחר עיבור ב' שאז כבר יש להם באמת השלישים התחתונים דכל כלי, ע"כ הם יכולים להתחלק לג' דרגות רת"ס. אבל בקטנות, בעוד שחסרים להם ש"ת לכל כלי אינם מתחלקים רק לב' דרגות חג"ת נה"י, וכלים דחג"ת מוכרחים להתחלק להשלים הכלים דאור הרוח, ולהשלים הכלים דאור הנפש. כנ"ל בתשובה רל"א.

רמב) פירוש א' דמוחין דו"ק, הוא, אשר כבר נשלמו ב"ש בכל ספירה מט"ס

דו"א, שנקרא פרצוף התיכון דו"א. פירוש ב' הוא, שכבר נכנסו חב"ד בכל קצה מו"ק דו"א. פירוש ג' הוא, שנכנסו בו ג"ר דה"ח שהוא מו' שנים ויום א' עד ט' ויום א'. (א' ר"ט אות ר"ט. א' ר"ה אות ר"ה. אלף קס"ח אות קכ"ו).

רמג) כי ב' בחינות נכנסות במוחין דו"ק. א' הוא ג"ר דרוח, ב' הוא ו"ק דגדלות אמא. וכשהמדובר הוא מג"ר דרוח, הרי יש שם רת"ס, ונתחלקים לו"ש: שבב"ש דחב"ד מלובש ג"ר דרוח, ובב"ש דחג"ת מלובש ו"ק דרוח, ובב"ש דנה"י מלובש הנפש. וע"כ נבחן, שנשלמו ב"ש בכל ספירה דו"א מט"ס שלו. וכשהמדובר הוא מו"ק דגדלות אמא, נבחן, שנכנסו רק חב"ד דכל קצה מו"ק, שפירושם ו"ק דחב"ד. שאז אור הרוח דגדלות מלובש בכלים דחב"ד, ואור הנפש דגדלות מלובש בכלים דחג"ת, והכלים דנה"י ריקנים מאור. וענין ג"ר דה"ח, הם בחינת ג"ר דרוח, הנכנסים בו מו' ויום א', עד ט' ויום א'. (שם).

רמד) הוא ביחס פרצוף החיצון ופרצוף התיכון, כי בפרצוף החיצון באים ט"ס שלו ע"י ג' זווגים נבדלים, כי בעיבור אינו יוצא אלא נה"י דנה"י, וע"י פרצוף היניקה שנכלל בו, הוא קונה חג"ת דנה"י. וע"י פרצוף הפנימי הנכלל בו, קונה חב"ד דנה"י. משא"כ פרצוף הפנימי עצמו קונה כל אלו בפעם אחת. כי הוא אינו צריך לפרצופים אחרים שישלימו אותו. (א' ר"ו אות ר"ו).

רמה) כי ז"ת דנקודים מבחינת קטנותם, שהיו רק באור הנפש, הם שנכנסו בעיבור ז"א, כנודע. והנה בהם עוד לא היה שום תיקון קוים. וע"כ בתחלת הזווג כשעלו לאו"א, הם נבחנים לבחי' ששה כתרים מבחינת הכלים, ולבחינת מלכיות מבחינת הקומה, כי קומת מלכות מלובשת בכלי דכתר, כנודע. אמנם אח"כ בעיבור, שקנו תיקון קוים בג' ימי קליטה, אז נתקנה

קומת המלכות לג' קוים, שהם נקראים נה"י. וע"כ נחשב אז שבאו לו ו' נה"י בהם. (אלף ר"ג אות ר' ור"ב).

רמו) בעיבור לא יצאו שם אלא נה"י דנה"י. אלא אחר שבא פרצוף היניקה ונתלבש בו אז קנה פרצוף העיבור את חג"ת שלו. ובבא פרצוף הגדלות ונתלבש בו, אז קנה פרצוף העיבור את חג"ת דנה"י. (א' ר"ח אות ר"י. א' ר"י אות רט"ו).

רמו) כשנשלם פרצוף היניקה ונתלבש בפרצוף העיבור, אז נכללו זה מזה, וקנה גם העיבור בחינת חג"ת. וכשנשלם גם פרצוף חב"ד הנקרא פרצוף הפנימי ונתלבש שם, הנה נכללו יחד, והן הפרצוף דיניקה והן הפרצוף דעיבור, השיגו את בחינת חב"ד. (א' ר"ח אות ר"י א' ר"י אות רט"ו).

רמו) נודע שיש ב' זווגים באו"א: א' הוא להחיות העולמות. וב' הוא להולדות נשמות. והנה מזווג דלהחיות העולמות, שאז לא חזרה עוד אמא פב"פ, נמשכים חסדים בלי חכמה, וע"כ הם בחינת העולמות לבד, דהיינו חיצוניות הספירות. ומזווג הב' נמשכים נשמות, כי אז חזרו או"א פב"פ, ונמשך ממנה הארת חכמה. והם פנימיות לחסדים, כי אין חכמה מתלבשת בפרצוף, זולת תוך מלבוש החסדים. כנודע, וע"כ הם נבחרים לחיצוניות ופנימיות. (א' ר"ב אות רכ"ג).

רמט) לפירוש הא', עי"מ דקטנות הם חיצוניות. ועי"מ דפרצוף הפנימי, הוא פנימיות. לפירוש הב' כל נר"ן הוא חיצוניות, הן דאו"א והן דישסו"ת. אלא רק פרצוף חיה הן דאבא והן דישסו"ת, הוא פנימיות. ונמצא, שאפילו בחינת נשמה הוא ג"כ חיצוניות. ולפירוש הג', כל המוחין דישסו"ת הם חיצוניות, ואפילו חיה שבהם, ורק המוחין דאו"א כולם הם פנימיות ואפילו הקטנות שלהם. (א' רכ"ה אות רכ"ד ורכ"ה ורכ"ו).

רנ) הפירוש הא' הוא מדבר בהבחן עולמות ונשמות, דהיינו מב' הזווגים דאו"א, וע"כ עי"מ דקטנות הנמשכים מזווג דלהחיות, כלומר שעוד או"א בפב"א, ע"כ הם חיצוניות. ורק עי"מ דפרצוף הפנימי, הנמשכים מפב"פ הם פנימיות. והפירוש הב' אינו מחלק רק במוחין דהולדה לבד, וע"כ כל זמן שאין בחינת חיה בפרצוף, אין הפרצוף ראוי להוליד, וע"כ אומר, שכל נר"ן הם חיצוניות. אמנם אם יש שם בחינת חיה, הם פנימיות, ואפילו חיה דישסו"ת, משום שזו"ן הקטנים ראויים להוליד בבחי' חיה דישסו"ת גם כן. והפירוש הג', מדבר מזו"ן הגדולים שהם צריכים למוחין דאו"א דוקא, וע"כ מחשב כל המוחין דישסו"ת לבחינת חיצוניות. (שם).

רנא) חו"ב דעיבור, הם בחינת אל"ם מאלקים, להיותם בבחינת עביות דשורש, שאינה ראויה לבחינת זווג, שנקרא דיבור. אבל בחו"ב דיניקה כבר נתגלה שם בחינת עביות דבחי"א, וע"כ יש שם בחינת י"ה דאלקים, שהם התפשטות דנש"ב דקטנות. (א' רכ"ב אות רמ"ד).

רנב) ג' אלקים שבחב"ד דו"ק דיניקה, הם בפשוט בלי מילוי, כי עוד אינו נגלה בהם הזווג על העביות. אבל ג' אלקים דחב"ד שבגדלות יניקה הם במילואים, כי כבר יש בהם בחינת זווג דאחורים. (א' רל"ד אות רע"ו).

רנג) ההפרש הוא רק בציור דה' דאלקים: שבמות חכמה ציורה ד"י. ובמות הבינה ציורה ד"ו. ובמות הדעת ציורה ג' ווין. והטעם עי' בלוח התשובות לפירוש המלות תשובה ל"ו ול"ז. (א' רל"ג אות רע"ג).

רנד) דחכמה, הוא במילוי יודין, ודבינה, הוא במילוי ההין, ודדעת הוא במילוי אלפין. עי' בפירוש המלות. (א' רל"ד אות רע"ו).

רנה) ההפרש הוא במילוי א' דה' דאלקים. שבמות דחסדים הוא א' בציור יו"י. ובמות דגבורות הא' היא בציור יו"ד. (אלף רל"ה אות רע"ז).

בחכמה שבו. וכיון שת"ת דא"א נחלק על ב' חצאים, חציו באו"א וחציו בז"א, לכן, כנגד זה נתחלקים ג"כ ל"ב השנים, חצים בלחי העליון וחצים בלחי התחתון, שהם כנגד ב' הבחינות שבת"ת דא"א (א' רכ"ט אות רס"ג).

רנו) ביניקה אין ל"ב נתיבות החכמה מתגלים, מבחינתם עצמם, אלא רק מבחינת הנש"ב, שנקראים אלקים. וע"כ הם נקראים ל"ב אלקים. כי אמא עוד לא הפסיקה האחורים שלה, ואינה מקבלת מחכמה. אבל בגדלות, ל"ב נתיבות החכמה מתגלים מתוך בחינתם עצמם, כי אמא היא פב"פ עם אבא, ומקבלת הארת החכמה ממנו. (א' רל"א אות רס"ח).

רנח) כי ל"ב נה"ח נמשכים דרך הת"ת דא"א אל ז"א כנ"ל, וכיון שיש כ"ד גבולי אלכסון בת"ת דא"א, ע"כ הם מקובלים לז"א בכ"ד חודש. עי' לעיל תשובה ע"ב וס"ה. (א' רכ"ט אות רס"ג).

רנז) ל"ב השנים נמשכים מל"ב נה"ח, שז"א מקבלם דרך ת"ת דא"א, שהוא נשמה

רנט) כי החכמה אינה מתגלה, רק בגדלות דז"א. אבל ביניקה, מתגלה רק כח הבינה בלבד. וע"כ כל הבחינות הם בה. (א' רכ"ז אות רנ"ו).

